

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS35910	ImageGroup:	I8LS35913
LCCN:	n/a	ISBN:	987654321

Title:	རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ་དེ་ཁོ་ན་ནིང་རབ་རྩ་གསལ་བའི་མེ་ལོང། གླེགས་བམ་དང་པོ་དང་གཞིས་པ། rgyud bla ma'i 'grel pa de kho na nyid rab tu gsal ba'i me long / glegs bam dang po dang gnyis pa/
Author:	གཙོན་རྩ་དཔལ། gzhon nu dpal
Descriptor:	copy made from LTWA collection
Original Publication:	mdo sngags gzhung chen brgyad kyi dpe tshogs;/n/a
Place:	Kathmandu, Nepal
Publisher:	nitArtha'i shes rig dpe skrun khang /
Date:	2006
Volume:	2
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006.

D32688

མདོ་སྤགས་གཞུང་ཆེན་བརྒྱད།

རྒྱད་སྒྲུབ་མའི་འགྲེལ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་རྒྱ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

སྤགས་བམ་གཉིས་པ།

བཀའ་བརྒྱུད་ བོད་ཁྱི་དཔེ་མཛད་ཁག

D32688

བཟོད་བྱ། གནས་བཞིའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

མཛད་པ་དོ། འགོས་ལོ་རྩ་བ་གཞིན་རྒྱུད་པལ།

ནི་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ཁང་།

འགྲུབ་པའི་མཛད་ཀྱིས།

Class No: ༡༡

Acc. No. D: 32688

LTWA (Manuscript)

DHARAMSALA. H.P.

། འགྲུབ་པའི་མཛད་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་

གི་ཡིན།

མདོ་སྐྱུགས་གཞུང་ཆེན་བརྒྱད།

རྒྱད་སྐྱུ་མའི་འགྲེལ་བ་དེ་ཁོན་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།

སྐྱུགས་བམ་གཉིས་པ།

བརྗོད་བྱ། གནས་བཞིའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

མཇར་བ་པོ། འགོས་ལོ་ཙྰ་བ་གཞོན་ཅུད་པལ།

ནི་རྒྱུ་འཛིན་གསལ་བའི་སྐྱུ་ཁང་།

སྐྱུ་པའི་འདས་ལོ། ༡༩༩༠ གྱི་ལོ། ༡༠༠༥

PUBLISHER'S ACKNOWLEDGEMENT

The Publisher gratefully acknowledges the generous support of
Eric Colombel & the Tsadra Foundation
for sponsoring the publication of this book.

- Nitārtha *international*

མདོ་སྡེ་གསལ་གཞུང་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ཚོགས།
རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པ།

སྤྱི་བྱུང་ལམ་སྟོན་པ། རྩོགས་ཆེན་དཔོན་སྟོབ་རིན་པོ་ཆེ།
དཔེ་རྒྱུག་འགན་འཁུར་པ། ཨ་ཁུ་བཀྲ་ཤིས་དབང་ལྷག་ བསྟན་འཛིན་རྣམ་དག།
སྟོག་ཁྲིམ་པར་གཞི་རྒྱུག་མཁན། བསྟན་འཛིན་རྣམ་དག།
དཔེ་སྟར་དང་འགྲེམ་སྟེལ་བྱེད་མཁན། རི་ཏྲུའི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྟར་ཁང་།

Nitartha *international* Publications
3902 Woodland Park Avenue North, Seattle, WA 98103 USA

Nitartha Document Input Center
G.P.O. 8974, CPC-150, Kathmandu, Nepal

Tel.: 977-1-4480511
www.nitartha.org

© 2006 by Nitartha *international*

Cover art copyright © 2006 Nalandabodhi and Nitartha *international*.

All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in
any manner whatsoever without written permission from
H. H. the 17th Gyalwa Karmapa, Ogyen Trinley Dorje
and Nitartha *international*.

9 8 7 6 5 4 3 2 1

Printed in India at:
ARCHANA
787, Charch Road, Jangpura, New Delhi-110 014
Tel: 011-24311992

དཀར་ཆག

ག༡ ལྷ་པས་སུ་སོང་ནས་བྱང་རྩལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ།	1
ང༡ གནས་བཞིའི་ངོ་བོ་ཐུན་མོང་དུ་མདོར་བསྟན་པ།	1
ང༡ ཡན་ལག་སོ་སོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	114
ཅ༡ རྟོགས་བྱ་ཁམས་བསྟན་པ།	114
ཆ༡ མདོར་བསྟན་པ།	114
ཆ༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	132
ཇ༡ སྟོང་པོ་རྒྱན་ཆགས་པར་བསྟན་པ།	133
ཉ༡ བྱི་མའི་མཐར་རྒྱན་ཆགས་པ།	133
ཉ༡ འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཐོམ།	133
ཉ༡ དེ་དགོལ་ཏེ་བཤད་པ།	134
ཐ༡ ངོ་བོ་དང་རྒྱའི་དོན།	134
ཐ༡ འབྲས་བུ་དང་ལས་ཀྱི་དོན།	164
ཐ༡ ཐུན་པ་དང་འཇུག་པའི་དོན།	246
ཉ༡ ཐོན་ཀྱི་མཐའ་ནས་རྒྱན་ཆགས་པ།	396
ཇ༡ སྟོང་པོའི་ངོ་བོ་གཏན་ལ་དབབ་པ།	469
ཉ༡ དད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ།	469
ཉ༡ ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་བསྟན་པ།	481
ཇ༡ འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།	495
ཅ༡ རྟོགས་པ་བྱང་རྩལ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ།	507

ཆ༡ རོན་བསྐྱེམས་ཏེ་བསྟན་པ།	507
ཆ༢ རོན་དེ་ཕྱེ་སྟེ་རྣམ་པར་བཤད་པ།	556
ཇ༡ རོ་བོའི་དོན།	556
ཇ༢ རྒྱའི་དོན།	556
ཇ༣ འབྲས་བུའི་དོན།	558
ཇ༤ ལས་ཀྱི་དོན།	563
ཇ༥ ལྷན་པའི་དོན།	569
ཇ༦ འཇུག་པའི་དོན།	575
ཇ༧ ཏག་པའི་དོན།	620
ཇ༨ བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་དོན།	624
ཇ༩ རོན་བསྟུ་བ།	626
ཅ༡ ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	628
ཆ༡ མདོར་བསྟན་པ།	628
ཆ༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	632
ཉ༡ བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	632
ཉ༢ རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	635
ཆ༢ ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ།	656
ཅ༤ བྱེད་པ་ཐྱིན་ལས་བཤད་པ།	663
ཆ༡ རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ།	664
ཆ༢ དཔེ་ཡི་སྒྲོ་རྣམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	664
ག༡ ཆོས་དེ་ཆོས་པའི་ཕན་ཡོན།	726
ག༢ ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་ཆོས་དེའི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ།	738

གཡ བཤད་པའི་དག་བ་བསྟོ་བ།	750
མདོ་ཐུགས་གཞུང་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་དཔེ་སྟུན་མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར།	766
བར་བྱང་སྟོན་ཆོག་བཅས།	773

THE KARMAPA

༢༡། རབ་དཀར་ཁ་བའི་རྒྱལ་གྱི་ནམ་མཐོས་པའི་གངས་འི་ཕྱོད་བས་མཐའ་ཡི་སྤྱུང་བྱས་ཤིང་། སྤྱི་ལོ་ལྷན་ཕྱོད་དང་། དྲུང་བསལ་གྱི་རྒྱ་བོ་སྐྱེས་རང་བྱུང་ཁམས་གྱི་མཐོས་སྤྱད་ཡིད་དྲོད་བའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤངས་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཆར་གྱི་བཀོད་པ་ལྷན་སྤྲུམ་ཆོགས་པས་འཛིག་རྟེན་མི་ཡི་ཞིང་ཁམས་གཅིག་པུར་གྱུར་པ། རང་འཛོམས་ལྷན་བོད་གྱི་ཡུལ་འདིར་ཐབས་ཁམས་ལ་བྱགས་རྗེ་ཆེ་བ་ལྷན་པ་བྱུང་བའི་དབང་བོའི་བསྟན་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུགས་དང་བཅས་པའི་ཆ་གས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་གསེར་སྤྱངས་བཙོ་མ་རི་བཞིན་དག་ཅིང་གཙང་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱི་རིག་པ་དང་མཐུན་པ། སྤྱི་བོ་གྲུག་གྱི་སྒོ་ཡི་སྟན་པ་མེལ་ཞིང་ཕན་བདེའི་འདོད་རྒྱ་ཡིད་བཞིན་དུ་འཛོལ་བའི་གཏོར་ཆེན་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མ་ལུབ་པར་གནས་པའི་བཀའ་བསྟན་གཤམ་བྱ་རིག་པའི་མཛོད་ཆེན་བོ་དང་། བོད་གྱི་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་རབ་རི་དབང་ལྷན་བོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་ཆོག་དོན་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་བཀྲའ་བ་ལྟ་བུ་ནམས་མི་ཉམས་རྒྱལ་སྤེལ་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་གྱི་ཆེད་དང་། ལྷག་པར་གྲུབ་པའི་ཆང་ཆེན་མཉམ་མེད་མར་བ་བཀའ་བརྒྱུད་གྱི་བཤད་པ་དང་སྤྱི་བའི་རྒྱུན་བཟང་དབྱར་གྱི་རྒྱ་བོ་ལྷར་ཕྱོགས་དུས་གྲུག་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་དགོས་ཆེད་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས། བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་གཅིག་ཏུ་མཛའ་བའི་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དགེ་བ་རྫོགས་ཆེན་དཔོན་སྤྱི་བའི་བོ་ཆེས་དབུས། རེས་དོན་གསུང་རབ་ཉམས་གསོ་ཁང་གི་དང་བརྩེན་གཤམ་རབ་ལྷན་པའི་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མས་ལོ་མང་རིང་དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩེན་གནང་བ་བརྒྱད། རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་སྤྱི་བོའི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་མདོ་ཐུགས་གཞུང་ཆེན་བརྒྱུད་ཅེས་པའི་དེབ་ཕྱོད་གཅིག་ལས་དུ་མར་འཆར་བའི་འཕྲུལ་གྱི་འདུ་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་བཙས་སུ་སྤྱི་བའི་ཉར་བརྩོགས་གྱི་བྱ་བ་ལ་བརྩེན་བཞིན་ཡོད་པར་ཡི་རང་དང་བསྟན་པ་རྫོགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་སྤྱི་དབུས་ནས་འཕྱོར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་མཛད་བཟང་འདིས་ཡལ་རྗེ་གོང་མ་རྣམས་གྱི་བྱགས་དགོངས་ཞི་དབྱིངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོན་འདུན་གྱི་ལུང་།

ཀམ་པ་ཨོ་རྒྱན་ཕྱིན་ལས་དོ་རྗེས། རང་ལོ་ ༡༩༧༧

ཕྱི་ལོ་༡༩༠༡ ལྷ་མོ་ཆོས་ཀྱི་ལ་རྒྱུད་སྟོན་ནས།

སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ།

ད་ནི་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་རི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་རྟོན་པའི་དབང་ཏུ་
མཛད་ནས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཟན་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན་
རྣམ་པ་བཞི་རྟོན་ཏེ། དེ་དག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཏུ་རི་ལྟར་འགྱུར་
ན་བཞི་པོ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལས་དབེན།
སྤྲིག་ཏུ་མི་དག་པའི་ཚས་རྣམས་ལས་དབེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རེ་
གིག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་
རྣམས་སྐྱེ་བས་ན།

གང་ཞིག་གང་མེད་མི་འབྱུང་ལ། །

གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཡོད་འགྱུར་བ། །

དེ་ཉིད་དེ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་ན། །

རི་ལྟར་དེ་ལ་གོགས་ཤིས་བྱ། །

ཞེས་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གནས་དང་རྟེན་དང་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །

འདི་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པས་རྣམ་པར་འཆད་དེ།

དེ་ལས་མདོར་བསྟན་པའི་ཆོགས་སྤྱབ་ཅད་པ་ནི།

བྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བྲི་མ་མེད། །

བྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བའི་མཛད། །

གང་ལས་དཀོན་མཆོག་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ། །

དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །

འདིས་ཅི་ཞིག་གསལ་བར་བྱས་ཞེ་ན།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། །

ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །

དེ་ཡང་རྣམ་བཞི་གོ་རིམས་བཞིན། །

རྒྱ་བཞི་ཡིས་ནི་བསམ་མི་བྱབ། །

དེ་ལ་བྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ལས་མ་གྲོལ་
བའི་ཁམས་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བཞུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། བྲི་མ་མེད་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་ཡོངས་སྤྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་བཞུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། བྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་གནས་སྤྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ལ་
ཡོད་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟོབས་བརྩུལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་དག་
ཡིན་པའོ། རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི་སྟོབས་བརྩུལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཏེ། གང་ཞིག་མེད་པར་མ་གྱུར་ཅིང་ཆད་པ་
མེད་ལ་རྒྱུན་མ་ཆད་པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལྷང་བསྟན་པའི་(ག)༡༥༦)གཏམ་རྒྱུན་
མི་འཆད་པའོ། གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་གྱུར་གོ་རིམས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བཞིས་བསམ་
བྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞུང་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་ལ་ཙ་བར་དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་འབྱུང་བའི་དྲི་མ་དང་
 བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲུབས་ལས་མ་གྲོལ་བས་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྲུམ་འབྱུར་བ་མི་
 བསྟེན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། དེ་ལ་མིང་དུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོ་ཞེས་བཞུགས་པ་
 གང་ཡིན་པའོ། །ཙ་བར་དྲི་མ་མེད་ཅེས་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་
 པའི་ཁམས་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་
 བཞིན་ཡིན་པས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤྲུབས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཆོགས་པས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུམ་ཞེས་བཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྲུབས་
 དང་བྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་འབྱུར་བ་མི་བསྟེན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཙ་བར་དྲི་མེད་
 སངས་རྒྱུས་ཡོན་ཏན་ཞེས་བཤད་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་གནས་
 གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུམ་སྤྲུབས་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་གྱུང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་གྲུ་
 ༨ ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐད་ནི་གཞི་དེ་ལས་བསྐྱེད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་བྱུང་གི་
 འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཡུང་བ་དང་རྩོམ་ལ་གྱི་སྦྱར་བས་དམར་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟར་
 ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའོ། །བདག་གཅིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་དུང་
 གི་དཀར་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་བདག་ཉིད་གཅིག་གྱུང་སྟོ་ལ་
 བསྐྱེད་དུ་གྱུར་པ་དག་གོ། །འདིར་སྤྲུབས་ལ་སོགས་པ་ཡང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དུ་བཞུགས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུམ་དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་
 གང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ནི་མཚན་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་
 ཉན་ཐོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ། སྤྱོད་དང་སྟོ་ལྡན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ། །དྲི་མ་མེད་
 པའི་སངས་རྒྱུས་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བཞུགས་ཅི་ན།
 གནས་ནི་རྟེན་དང་འབྲོན་པའི་གནས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་ལ། གྱུར་པ་ནི་བྱིས་གཞན་དུ་ཡོག་ནས་
 བན་མི་འདོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་སྟེ། རྟེན་དེས་སྤྲར་ཆོས་དེའི་རྟེན་བྱེད་ཅིང་ཕན་འདོགས་པ་

ལས་ཐྱིས་དེ་མི་བྱེད་པའོ། །

དེ་ཡང་(གྲ)ལ(ན)སྐྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིའི་འགྲེལ་པར། སྐྱ་རྣམས་ནི་གནས་
གྱུར་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་གང་གྱུར་པས་སྐྱ་གང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན། དེའི་ཐྱིར།

རྩ་བའི་སེམས་ནི་གྱུར་པས་ནི། །

ཆོས་སྐྱ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །

འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་གྱུར་བ་ལས། །

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་སྐྱས་ཏེ། རྩ་བའི་སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་གྱུར་པ་ནི་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྩལ་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
ནས་བསྐྱལ་པའི་ས་བོན་རྩ་ནས་བརྟོན་པའི་ཐྱིར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་
འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གྱུར་པས་འཐོབ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་
ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པར་ཁྲལ་པ་དག་སྟེ། དེ་ལོག་ན་དེ་འཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམས་པའོ། །
ཞེས་བྱ་བ་དང་། གནས་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དེ། ཞེས་གྱུར་བཤད་དོ། །

དུལ་བའི་ལྷས་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ།

འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ལོག་རྒྱ་གནས་འགྱུར་
བས་དེའི་ཐྱིར་གནས་གྱུར་པའི་སྐྱས་དེ་ཉིད་བརྫོད་དོ། །གནས་ནི་གང་
ཡིན། གྱུར་པ་ནི་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཐྱིར་གནས་གྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྐྱས་སོ། །སྐྱབས་འདིར་ནི་གནས་ཀྱི་སྐྱ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ལ་བྱ་བར་བལྟའོ། །གནས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
དེའི་གནས་རན་ལེན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་སྤྲང་བའི་ངོ་བོ་ལོག་པར་གྱུར་ན། གོ་རིམས་

བཞིན་དུ་ལས་སུ་རུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཆོས་སྐྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། མི་
གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་ནི་གནས་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

ཤར་ཕྱིན་མན་ངག་ཏུ་ཡང་།

ལོག་པས་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཅེན། གནས་གྱུར་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཆ་ལོག་ནས་རྣམ་པར་
བྱང་བའི་ཆ་རྣམ་མཁའ་རི་སྟོན་པའི་བར་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ཡང་དག་
པར་བཅད་པས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་དངོས་པོ་དེའི་གནས་སུ་
གྱུར་པ་སྐྱངས་པ་ན་ས་བོན་ཟད་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་རྒྱུན་དེ་ནི་རྣམ་མཁའ་
(གྲགས་པ་)ལྟར་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཞེས་
བརྗོད་ལ། ས་བོན་ཟད་པས་ལུས་དང་། གནས་དང་། ལོངས་སྟོན་དུ་སྒྲུང་
བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་བྱ་
བར་ཡང་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཁས་པ་རྣམས་གནས་གྱུར་པ་ལོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་འཆད་པ་དེའི་བྱིར་
འདིར་ཡང་།

ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན་གྱི་དབྱིངས། །

ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །

ཞེས་བྱ་བས་སྟོང་པོ་དེ་སྒྲར་ལ་ཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་རྟེན་དང་གནས་
བྱེད་པ་ལས་གྱུར་ཅིང་ལོག་ནས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་གནས་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཅུ་བར། རྒྱལ་བའི་མཛད་ཅེས་པ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི་སྟོབས་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཏེ། དེ་ཡང་མཛད་
པ་ཞེས་པའི་སྒྲ། མཛད་པ་པོ་དང་། མཛད་པའི་ཡུལ་དང་། བྱེད་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས།
འདིར་ནི་བྱེད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ལག་ཁྲོ། །ལག་ཆ་
དེས་བྱ་བའི་ལས་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལེགས་པར་སྒྲིན་པས་ལུང་བསྟན་དུ་རུང་བ་སྟེ།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་ལག་ཆ་གང་ཞིག་མེད་པར་མ་གྱུར་ཅིང་ཆད་པ་མེད་ལ་རྒྱུན་མ་
ཆད་པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལུང་བསྟན་པའི་གཏམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །

རྩ་བར། དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་གནས་བཞི་པོ་
འདི་དག་གྱུར་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བཞིས་བསམ་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པས་
མི་བྱབ་ཅིང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དོན་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལོ། །

རྩ་བར། གང་ལས་དགོན་མཆོག་དག་བ་གསུམ་འབྱུང་བ། ཞེས་པ་ནི། དགོན་
མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བསྟན་ཏེ།

དེ་ལ་རིགས་ནི་སྦྲི་ཏལ། གོ་ཏུ་དང་། ཀྱུ་ལ་དང་། བྱི་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ལ།
གསུམ་པོ་དེ་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་གྱུར་གོ་ཏུ་ནི་གྲ་ཏུ་ཏལ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྦྱོབ་པ་འམ་གྲ་ཏ་
ཡུལ་རྟེ་སྟེ། (གྲ་ཏུ་ཡོན་ཏན་སྦྱོལ་བ་འམ། གོ་ནི་ས་ཡིན་ལ། དེ་སྦྱོང་བར་བྱེད་ཅེས་པ་
སྟེ། རིགས་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་བོ། །ཀྱུ་ལ་
ནི་ས་ལ་ཡང་བྱ་བར་བཤད་པས་གང་ལས་འབྱུང་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ནོ། །བྱི་ས་ནི་
གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་དོན་ཏེ་རྒྱུན་ལ་བྱ་བོ། །

དེ་ལ་ཡོན་ཏན་སྦྱོལ་བ་ནི་རང་ཉིད་བརྟན་པོར་གྱུར་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་
འཕེལ་བས་པ་རྩོལ་དུ་འགྲོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། རིགས་དང་ལྟན་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
བརྟན་པར་འགྱུར་ལ། རིགས་མེད་ན་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱོགས་སུ་

གཙོད་པར་བྱེད་པས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བ་ཡང་གི་སྤྱི་ལ་བ་ཡང་གི་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པ་
ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ཏྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་བཅད་ནས་བ་ཡང་གི་ཚོམས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་རིགས་ཡིན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་རིགས་མ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུད་ལ་རིགས་སུ་
བརྗོད་པ་ནི་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱུད་དམ་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་
གང་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འབྱུང་བ་ན་དེ་ནི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཉེ་
བར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཉིད་ལེན་
དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གཞན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་རིགས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་པ་ཆོན་ལྷར་རིགས་འདྲ་ཞེས་པ་ལོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་དགོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཕྱུག་ལྷ་བ་ཏི་ཞེས་པ་དག་པའི་ཕྱིར་དགོ་བ་ལོ། །ཤྲུལ་རྩ་བ་ཏི་ནི་
བདེ་བར་འགྱུར་བས་དགོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཤོ་ལྷ་ནི་མཛེས་པ་ལམ་ལེགས་པའི་ཕྱིར་དགོ་བ་
སྟེ། དཀོན་མཆོག་རྣམས་ནི་དོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ནོ། །

དེ་ལ་རྒྱུམ་གཏན་ཆོགས་བཞི་པོ་གང་དང་གང་ལས་གནས་བཞི་པོ་གང་དང་གང་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེན།

དག་དང་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་ཕྱིར། །

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་དག་ཕྱིར། །

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཆོས་ཕྱིར། །

ལྷན་གྲུབ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཕྱིར། །

དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཅིག་ཅར་དུས་གཅིག་དུ་རྣམ་པར་དག་
པ་ཡང་ཡིན་ལ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་
བྲལ་སྟེ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མོས་པ་རང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྟོད་ཡུལ་དུ་མ་
སྐྱར་པའི་(ག)ཏེ་(བ)ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ལྷ་མོ་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་རྟོགས་
པར་དགའ་བ་སྟེ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་དང་།
སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ལོ། །ལྷ་མོ་ཆོས་འདི་གཉིས་

ཉན་རྒྱུ་པ་ནི་ཁྱོད་དམ་ཡང་ན་ཆོས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཡིན་ནོ། །ལྷ་མོ་ལྷག་མ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་འདི་གཉིས་དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་ལ་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོན་ཁེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྤར་དྲི་མས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་
པ་ལྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོ། །གང་གི་ལྱིར་སེམས་
ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཁོན་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་
གཅིག་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་
མཛོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་གཅིག་རྒྱ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སོ་
སོའི་སྟེ་པོའི་ས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་སྤྱིར་བྱུང་པར་མེད་པར་ཡོད་
པའི་ལྱིར་གནས་འདི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། གང་གི་ལྱིར་གང་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ན་
འགའ་ཡང་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་
མངོན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་
བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པར་རབ་རྒྱ་འབྱུང་ངོ། །

ཀྱེ་རྒྱལ་པའི་སྐས་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་ཆད་དང་མཉམ་པའི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། དར་ཡུག་ཆེན་
པོ་དེ་ལ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་
བྱིས་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ། འཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་འཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་བྱིས།
ས་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་ས་ཆེན་པོ། སྟོང་གཉིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་དུ་ནི་སྟོང་གི་
གཉིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སྟོང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་དུ་ནི་སྟོང་གི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། སྒྲིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་དུ་ནི་སྒྲིང་བཞི་པའི་

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། (གྲགས་པའི་ཆུ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཆད་དུ་ནི་ཆུ་མཚོ་ཆེན་པོ། འཇམ་བུའི་
 གླིང་གི་ཆད་དུ་ནི་འཇམ་བུའི་གླིང་། བར་གྱི་ལུས་འཕགས་གླིང་གི་ཆད་དུ་ནི་བར་གྱི་ལུས་
 འཕགས་ཀྱི་གླིང་། ལུབ་ཀྱི་བ་ཡང་སྟོང་གྱི་གླིང་གི་ཆད་དུ་ནི་ལུབ་ཀྱི་བ་ཡང་སྟོང་གྱི་གླིང་།
 བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྒྲུབ་གྱི་གླིང་གི་ཆད་དུ་ནི་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྒྲུབ་གྱི་གླིང་། རི་རབ་ཀྱི་ཆད་དུ་ནི་རི་རབ་
 ས་ལ་སྟོང་པའི་ལྗང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆད་དུ་ནི་ས་ལ་སྟོང་པའི་ལྗང་གཞལ་ཁང་། འདོད་
 པ་ན་སྟོང་པའི་ལྗང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆད་དུ་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ལྗང་གཞལ་ཡས་
 ཁང་། གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་ལྗང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆད་དུ་ནི་གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་ལྗང་
 གཞལ་ཡས་ཁང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོང་པའི་ལྗང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆད་དུ་ནི་
 གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོང་པའི་ལྗང་གཞལ་ཡས་ཁང་གིས་སོ། །དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཆུ་
 ཞེང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་ཅམ་དུ་གྱུར་ལ། དར་ཡུག་
 ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་གཅིག་ཏུ་བརྟག་པར་གྱུར་ཏོ། །ཅི་ལྟར་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་
 རྩལ་གཅིག་ཏུ་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་བརྟག་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་མ་ལུས་པ་
 རྣམས་སྤྲ་ཡང་དེའི་ཆད་ཀྱི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་ནང་དུ་བརྟག་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་མཁས་པ་
 མཛུངས་པ་གསལ་བ་ཡིད་གཞུངས་པ་དེར་ཉེ་བར་ཞུགས་པའི་དབྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་
 རྒྱུས་བྱ་འགའ་ཞིག་སྟེ། དེའི་མིག་ལྗང་མིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་ཀྱང་ཏུ་ཡོངས་སྤྲ་དག་པ་
 འོད་གསལ་བར་གྱུར་བ་ཞིག་ལ་དེས་ལྗང་མིག་གིས་ནམ་པར་བཟླ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུར་གྱུར་
 པའི་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་འདི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་རྒྱུང་དུ་འདི་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་
 འགའ་ལ་ཡང་ཉེ་བར་མཁོ་བར་མ་གྱུར་ཏོ། །དེ་འདི་སྒྲུབ་དུ་སེམས་ཏེ། གྱེ་མ་གང་བདག་
 གིས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་དང་མཐུས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་འདི་སྟེ་སྟེ། དར་ཡུག་ཆེན་
 པོ་འདི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བར་བྱའོ་སྒྲུབ་པས། དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོའི་
 སྟོབས་ཀྱི་མཐུ་བསྟེད་དེ་རྟོ་རྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་དེ་སྟེ་ནས་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་འཚོ་བར་བྱེད་ཅིང་གཅིག་ལས་

ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལུས་པ་མེད་པ་མཐའ་དག་ལས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ།
 གྲེ་རྒྱལ་བའི་སྤས་(ག། ༥༥)དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་རྩེས་སུ་ཞུགས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་
 དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འདྲ་བར་ཆད་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འདྲ་
 ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཅིངས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་
 ཤེས་རབ་རྟུ་མི་ཤེས་ཤིང་ཉམས་སུ་མི་ཐྱོང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་ཆགས་པ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སེམས་ཅན་གྱི་
 གནས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། གྲེ་མ་
 མ་ལ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་
 མི་ཤེས་པ་དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩེས་སུ་ཞུགས་པ་དག་སྟེ། གང་ཡང་ངས་
 སེམས་ཅན་འདི་དག་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པས་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་
 འཆིང་བ་མཐའ་དག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། ཅི་ལྟར་རང་ཉིད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་
 བསྐྱེད་པས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མདུད་པ་ཆེན་པོ་བསལ་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་
 སོར་མངོན་པར་ཤེས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་རྩེས་སུ་ཐོབ་པ་བཞིན་
 དུ། དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ལམ་བསྟན་པས་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཆིང་བ་
 ཐམས་ཅད་སྟོག་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དག་
 ལ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པ་དེ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་ཉེ་བར་འཆོ་བར་
 འགྱུར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི། ཅིག་ཆར་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་ཅིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གནས་འདི་

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ནམས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་ཅམ་གྱི་སྟོན་ས་ཆད་དང་ལྷན་པར་བསྟན་མེད་ཀྱི། རིགས་ཀྱི་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡང་དག་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གང་ཡིན་(གྲ. ༡༡) བ་དེ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཆད་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཡི་གས་བརྗོད་དུ་མེད་པ། གཞན་གྱིས་སྟུབ་པར་དགའ་བ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པ། སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ། འབད་ཚེལ་དང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རོར་བྱ་བྱི་རྩུ་རྣམ་པར་དག་པ་དབེར་མཛད་ནས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱུ་རྣམ་གྲངས་འདོས་འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ། ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ། དུས་གསུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གང་ལ་རབ་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་སྐྱུ་རྣམ་མཁའའི་རང་བཞིན་ཡང་མི་འདོར་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཀུན་ཏུ་ལྟོན་ཏོ། །གསུང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོར་ལ། སྐྱུ་རྣམ་པར་རིག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱང་ལྟོན་ཏོ། །སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་བྲལ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་བསམ་པ་ཡང་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་ལ་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་སྦྱར་བ་དང་པོ་བསྟན་ལ། དེ་ལས་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོའི་བར་གྱིས་རིགས་པས་སྟུབ་པ་བསྟན་ལ། ལྟག་མ་གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ལུང་གིས་བསྟུབ་པ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་བའི་བར་
གྲིས་རིགས་པས་དང་། གང་གི་ཕྱིར་ནས། སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོའི་བར་
གྲིས་ལུང་གིས་ཏེ་སྦྱར་བ་གཉིས་པའོ། །

སྦྱར་བ་གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་
ནས། བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་སྟེ་འི་བར་གྲིས་རིགས་པས་དང་། གང་གི་ཕྱིར་ནས། ཉེ་བར་འཛོ་
བར་འབྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོའི་(ག)༡༥བ་བར་གྲིས་ནི་ལུང་གིས་ཏེ། འདི་ཉིད་ལ་ཡང་
གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རབ་རྟ་འབྱུང་ངོའི་བར་གྲིས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་
བཀོད་དོ། །

ལྷག་མ་གྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་དཔེ་ཉེ་བར་བཀོད་དེ། དེ་ལ་
ཡང་ཡོད་པར་གྱུར་ལ་ཡན་གྲིས་གཞི་སེམས་ཅན་གྱི་དཔེ་བསྟན་ནོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་མེད་
པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གིས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྲིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་ནོ། །དར་ཡུག་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྒྱ་ཁེང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བར་དུ་བཅུག་
པར་གྱུར་ཏོའི་བར་གྲིས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་དཔེ་
བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་མཁས་པ་མཛད་སྤྲས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཉེ་བར་མཁོ་བར་མ་གྱུར་ཏོའི་
བར་གྲིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱུང་གྲིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཟིགས་པའི་དཔེའོ། །དེ་ནས་དེ་
འདི་སྤྲམ་དུ་སེམས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། འཛོ་བར་བྱའོ་སྤྲམ་པས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྲིས་རྒྱལ་
བའི་ཐུགས་རྗེ་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་དེ་བཙོན་པ་ཆེན་པོའི་ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ཁོན་བཞིན་དུ་
བྱེད་དོའི་བར་གྲིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནོ། །ཀྱི་རྒྱལ་
བའི་སྤྲས་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྲིས་རིམོ་དང་དཔེ་དོན་སྦྱོར་བ་
མཛད་དོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་དར་ཡུག་གི་དཔེ་
དང་སྦྱར་རོ། །མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་དཔེ་དང་སྦྱར་བ་བསྟན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་
རྒྱུད་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འབྲུ་བར་ཚད་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་

དར་ཡུག་དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཚད་དང་མཉམ་པའི་དཔེ་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་
 གྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནས། མདོན་དུ་མི་བྱེད་དོའི་བར་གྱིས་དེ་ནས་མཁའ་པ་མཛད་ས་པ་ཞེས་བྱ་
 བས་བྱུགས་ལ་བསྟན་པའི་མོངས་པ་དང་སྒྲུབ་རོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆགས་པ་
 མེད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཉེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་རའི་བར་གྱིས་དོ་རྩེ་ཕྱ་མོས་དུལ་བྱ་རབ་
 བཅག་ནས་དར་ཡུག་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱས་པའི་དཔེ་དང་སྒྲུབ་རོ། །
 དེ་ལ་དོ་རྩེ་ཕྱ་མོས་བཅག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་དཔེ་དང་སྒྲུབ་ལ། བསྐྱོར་བས་
 སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པའི་སྒྲུབས་ལས་འཐོན་ཏེ་གཞན་དོན་མཛད་པ་ནི་དར་ཡུག་སེམས་ཅན་གྱི་
 འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་གྱུར་པ་དང་སྒྲུབ་རོ། །

སྒྲིབ་བ་བཞི་པ་ནི། (གྲགས་པའི་)དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། གནས་
 འདི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་རིགས་པས་དང་། གང་གི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
 བས་། རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ལུང་གིས་སོ། །

གནས་བཞི་པ་འདི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ། དང་པོར། དག་དང་
 ཉོན་མོངས་དང་ལྟན་གྱིར། ཞེས་བྱ་བས་གཏན་ཆོགས་དང་པོ་འཆད་དེ། དྲི་མ་དང་བཅས་
 པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཅིག་ཆར་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་གཏན་ཆོགས་སོ། །གནས་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་
 པར་རོ། །ལྷག་མ་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རའི་བར་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་ནོ། །གང་ལ་
 བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པ་དང་ལྟན་པའི་བྱི་རོལ་པ་ལ་ཡང་
 སྤྱིན་མོད་ཀྱི། བྱུང་པར་དུ་ནི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྲུབ་
 པའི་མཐའ་བཞི་ལས་སེམས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་དང་དབྱེ་མར་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་གོ། །བྱིར་ཆོལ་བས་
 ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་གཏན་ཆོགས་སུ་མི་རུང་བས་ཆོས་ཅན་རི་ལྟར་གྲུབ་ཅེ་ན། འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་སྒྲོན་དང་བཅས་པས་དྲི་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ལ། དེ་དག་གི་ཆོས་
 ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་ནི་ཆོས་སུ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་
 པར་དང་མི་ལྟན་པའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་ཆོས་ཉིད་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་

མདོ་ཐུགས་གཞུང་ཆེན་བརྒྱུད། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་རྒྱུགས་ལ་བའི་མེ་ཡོང་།

ཞེས་དབྱེད་པ་ན། ཡོད་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་མི་རྟག་པའམ། ཆོས་ཉིད་དེ་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་པར་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་རྟེན་འདོད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་འཇུག་གོ། །

ཡོད་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་མི་རྟག་པའམ། ཆོས་ཉིད་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་ཏེ་འདོད་པ་གཉིས་ནི།

འོད་སྤངས་གིས་ཁྱེད་པ་ལས།

འོད་སྤངས་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་ལ་མི་རབ་ཅམ་ནི་སྤྱི། རྟོང་པ་ཉིད་རྩ་ལྟ་བུ་ལ་མཛོན་

པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

གང་དག་རྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ། །

དེ་དག་རྒྱབ་རྩ་མེད་པར་གསུངས། །

ཞེས་རྟོང་པ་ཉིད་རྩ་བ་པའི་གཏན་ཆོགས་འགོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་དོ། །
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་། (གྲགས་པ་)

འགྲེལ་པར།

དེ་ལ་རྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་
ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་རྩལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་བཞིན་དོ། །གང་དག་ཡོད་
པའི་ཆོས་ཉིད་རྟེན་གྱིས་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་ཞིག་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་
འདས་སོ། །ཞེས་དངོས་པོ་ཞིག་པའི་བྱིར་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སྒོ་འདོད་པའམ། ཡང་གང་དག་གང་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་རྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་

དང་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པས་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།།

གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་པའི་གང་
ཟག་ནི་འཛིག་རྟེན་པལ་པ་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་ལ་
ནི་རིག་པ་ཙམ་ལ་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཁོ་ཉིད་ཀྱང་འདོད་པས་དེ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཚད་མས་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་མེད་པར་
དགག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་གྲུས་པ་དང་རྟག་པའི་སྟོར་བས་བསྐྱོམས་པ་ལས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གོགས་བྱས་པ་ན་
སྐྱོམ་པ་གིན་དུ་མཐར་ཐུག་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་སྟོང་པ་
ཉིད་ལྟག་པོ་ཅི་ཡང་མི་ཚོལ་ལོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་ཡོད་པས་དེ་ལ་ནི་དེས་ཚད་མས་གཏན་ལ་
ཡབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགོག་པར་མི་བྱེད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་རི་ལྟར་བྱི་རོལ་
གྱི་རི་བོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱལ་པའི་མེས་བཞེགས་གིང་རྒྱུད་གིས་ཐལ་བ་ཡང་མེད་པར་བྱས་
ཀྱང་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཉེ་བར་
ཞི་བས་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་
བ་ཞིག་ནི་པརྟེ་ཏ་རྣམས་སུ་མ་ཟད་བྱིས་པ་ཡིད་སྐྱེདས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཤམ་པར་འགྱུར་བ་
ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུ་དཔེར་བྱས་ཏེ། སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱི་མཆེད་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བརྗེས་གིང་ལོག་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཞིག་བརྟན་
པར་ཡོད་དོ། །(༡༡༠༣)གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་མེད་ན་ནི་ལས་ལ་རྟེན་མེད་པས་ལས་དང་
འབྲས་སུའི་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་དེའི་རྟེན་ཚོལ་
བར་བྱེད་པ་དག་ལ། བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་
ཏོ། །དེ་ཡང་དག་བཙམ་པ་ཉིད་ན་ལྟོག་ཅིང་དེ་མེད་པས་སྦྱི་བ་བྱི་མ་མི་ལེན་ནོ། །བྱི་མ་
མེད་པའི་བྱིར་རིག་པའི་ཚོས་མཐའ་དག་ལྟོག་གོ་སྟམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྟེ།

བ་དག་གི་འདོད་པ་ལོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། གདོད་མ་ནས་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་ཏེ། དབྱ་བཙམ་པ་ཐོབ་པ་ལས་འཆི་བའི་དུས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་རིག་པ་
རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཡང་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དག་ནི་ཀླན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་གནས་གྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་འཁོར་
བ་ཇི་སྟེན་གྱི་བར་དུ་བརྟན་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲུབ་ལོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཆད་མས་ངེས་པ་འགའ་ཞིག་གྱུར་
བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་རིམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་
ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ལ། དེའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་ཀླན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་ནི་
འབྲུལ་བ་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷོག་གོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་
འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། ཀླན་རྫོབ་པ་མི་སྒྲུང་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཁྱེན་པས་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའོ་ཞེས་འདོགས་ལ། མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་སྤྲས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་
བཟང་པོས་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་རྒྱར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
འབྲུལ་པ་མེད་ཀྱང་རྣང་བ་ཙམ་གྱི་འབྲུལ་པ་དང་བཅས་པ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཞེས་བྱ་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་མཛད་དོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གསལ་པས་ནི།

རི་ལྷར་སྦྱོང་གྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར། །

དངོས་བྱས་(ག)༡༥༠བ)དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་གྱིར། །

རོ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་ཕྱགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་གྱུར་པ། །

མཁུན་བཟངས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཕྱགས་སུ་རྒྱུད། །

ཅེས་རྒྱུད་ཅིག་གམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་པུ་དེས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་ལོ་ཞེས་བཞེད་པས་སྟོབས་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མངའ་བར་
བཞེད་པ་ཡིན་ལོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བ་དང་དབུ་མ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཕྱགས་དགོངས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་
དག་གི་ཕྱགས་ནི་མི་དཔོགས་མོད་ཀྱི། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་མཁས་པ་སོ་སོའི་སྟེ།
བོར་གྱུར་པ་མང་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་མེད་པར་དགག་པ་གཅིག་པུ་འདི་ལས་
གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དག་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
འདི་ལ་བཅན་ཐབས་སུ་བཅོས་པའི་སྟོ་བར་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་གསར་དུ་མཛད་
པ་མ་ཡིན་པ་སྟོ་བར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྲུལ་བས་སྟོ་
མ་བཅུགས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་བཞེད་པ་ཡིན་ལོ། །མང་པོ་དེ་དག་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཚད་མས་གཏན་ལ་མ་བབ་པར་ནི་སྟོམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེས་པར་ཆད་མས་
རྒྱབ་དགོས་ལ། ཚད་མ་ཡང་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁོ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ལ་
བརྟེན་དགོས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཁས་མི་ལེན་ལོ་སྟུམ་མོ། །

སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ཤེས་རབ་སྟོན་མར།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྟེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་དང་
ལྷན་པ་བསྟན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
བདུད་ཅིའི་དེ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་དམ་པ་སྟོན་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལྷ་བུའི་ཡུལ་ཅན་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་ལེགས་པར་ཉི་

བར་ཞི་བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དང་གཅིག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཞི་བ་སོ་སོ་རང་
རིག་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཡང་རན་རྟོག་རྣམས་དད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དེའི་ཕྱིར་(གྲ་༥༡)ན་དེ་ཡོངས་སུ་གཟུང་ངོ་། །

ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ལམ་ཉིད་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །

དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྐྱབ་དགོས་པའི་གང་ཟག་ནི་དེ་འདྲ་
བ་དག་གོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་
མས་མི་འབྱུང་བའོ། །དེའི་གཏན་ཆོགས་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
ཡིན་པའི་ཆོས་འགལ་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ལྷར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལ་སྒྲིང་པོ་
དྲི་མས་དག་ཅས་བྱ་བ་ནི། གཉེན་པོས་དྲི་མ་རིམ་གྱིས་སྒྲུངས་པས་དག་པར་བྱུང་བ་ལ་མི་
བྱའི།

གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས།

ཟད་པ་གཉེན་པོས་ཟད་པ་མ་ཡིན་རྟེ། །

གདོད་ནས་ཟད་པས་དེ་ཕྱིར་ཟད་ཅེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གདོད་མ་ནས་དྲི་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྱུར་པས་དེའི་སྐྱད་
ཅིག་གཅིག་གྱུར་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་སྒྲིང་བའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་དུས་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བུམ་པའི་ནང་གི་མར་མེ་
དང་གོས་རུལ་གྱི་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གཟུགས་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་མཐོང་ནས་
སྒྲིང་པོ་དེ་ནང་ན་དྲི་མ་མེད་པར་ལྷང་ངེར་བཞུགས་ལ། དྲི་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མ་རིག་པར་
ཀླན་ནས་བསྐྱོར་བ་ཞིག་གོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་པ་དག་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་སྐྱིབ་པས་མ་
རིག་ན་དག་པ་དང་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ལ་བུས་པ་རྒྱུད་དུ་ཡང་འགལ་བར་ག་ལ་སེམས།

འདིར་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།

རི་ལྷ་ར་སོ་ཀའི་དུས་ཀྱི་ཆུ། །

རྩོམ་ཞེས་ནི་རྫོད་པར་བྱེད། །

དེ་ཉིད་གང་བའི་དུས་སུ་ནི། །

གང་རོ་ཞེས་ནི་བརྫོད་པ་ཡིན། །

ཉོན་མོངས་བྱ་བས་གཡོགས་པ་ན། །

སེམས་ཞེས་བརྫོད་པར་བྱ་བ་ཡིན། །

དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྱལ་ཡུར་ན། །

སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྫོད་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སམ་སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་མ་རིག་པ་དང་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པར་ཡུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཉིད་སྟིང་པོ་ལས་གཞན་ན་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ལམ་ལ་མ་ཁབས་པ་ན་མས་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཉིད་ལས་སྟིང་པོ་བཅའ་
བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་(གྲ་༡༡བ)
ན་མས་ལས་གཞན་པ་ལས་ན་མ་པར་བྱང་བ་མི་རྟོག་དོ། །དེ་བས་ན་འདོད་ཆགས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
བོ་སྟིང་པོ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ནི་སྟོ་བྱར་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡིན་
ནོ། །

འདི་ལྷ་ར་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས།

སེམས་དེ་ནི་སེམས་མ་མཆིས་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་

བ་ལགས་སོ། །དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་

འབྱོར་ལ་འདི་རྟག་ཅེས་སྟུགས་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཡང་ཅི་

སེམས་གང་སེམས་མེད་པའི་སེམས་དེ་ཡོད་དམ། དེ་རྟག་ཅེས་སྟུགས་པ་

དང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ལ་འདི་རྟག་

ཅེས་སྤྲུལ་སོ། །ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཡང་ཅི་སེམས་མེད་པ་ཉིད་གང་
ཡིན་པའི་སེམས་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་
པའམ་དམིགས་པར་ཡང་འགྱུར་རམ། ལྷ་རིའི་བྱས་སྤྲུལ་པ། ཆོ་དང་ལྷན་
པ་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུལ་པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་
རིའི་བྱ། གལ་ཏེ་སེམས་མེད་པ་དེ་ལ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་ན། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་རྒྱུད་བྱ་སེམས་གང་སེམས་
མེད་པའི་སེམས་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་སྤྲུལ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བརྒྱལ་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་རམ། དེ་རྒྱུད་ཅེས་སྤྲུལ་པ་དང་ཆོ་དང་ལྷ་རིའི་
བྱས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་རྒྱུད་ཅེས་སྤྲུལ་སོ། །ཆོ་དང་ལྷན་པ་
རབ་འབྱོར་སེམས་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཡང་གང་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུལ་
པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་སེམས་མེད་པ་དེ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པ་རྣམས་
པར་རྟོག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

ཡུམ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་པ་གཞོད་འཛོམས་སུ།

འདི་ལྟར་སེམས་ནི་སེམས་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ནི་
ཀྱན་བརྟགས་པའི་སེམས་ལ་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་
དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པས་
སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་སེམས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
བས་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་པའོ། །དེ་བས་ན་སེམས་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀྱན་བརྟགས་པའི་སེམས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཆོག་གོ། །འདོད་ཆགས་དང་(ག)༡༡༩ན)ལྷན་པ་ཡང་མ་ཡིན། བྲལ་བ་

ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཉིད་སྟོན་ཏེ། རྩོན་སོ་
 སའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི། འདྲོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་
 བའི་དུས་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་
 ཕྱིར་ལྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོ་
 ཡང་སེམས་དེ་གྲོ་བྱུར་གྱི་ཉན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དྲི་མ་དེ་དག་གིན་དུ་མི་སྐྱེ་བས་
 སྐྱིན་ལ་སོགས་པ་དག་དང་མི་ལྟན་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་
 བའི་ཕྱིར་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཀལ་ཏེ་རྩོན་ལྟན་པར་གྱུར་ན་
 བྱིས་བྲལ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་ལྟར་རྩོན་དྲི་མ་དང་བཅས་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པས་དེ་དག་
 དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་སེམས་གང་ལ་སེམས་མ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་བྱ་བས་ཅི་ལ་དགོངས་གཤིན།
 འདི་ལྟར་སེམས་དེ་སེམས་མ་ཡིན་རོ་ཞེས་བྱ་བ། གནས་བརྟན་རབ་
 འབྱོར་གྱིས་དེའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱར་བརྗོད་
 པས་སེམས་དེ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་
 པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་དྲིས་པའོ། །དེ་ནས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་
 དེ་ལ་བདག་ནི་སེམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དམ། སེམས་མ་ཡིན་པའི་མཆན་
 ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མི་སྤྲི། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་
 གནས་པ་གིན་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་བརྗོད་པའི་དུས་ན།
 རྣམ་པ་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རྩོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བས་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲོད་སྟུམ་

པའི་དགོངས་པས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཅི་གང་སེམས་མ་ཡིན་པ་དེ་
 ལ་ཡོད་པའམ། མེད་པ་དེ་དམིགས་པའམ། ཡོད་པར་འགྱུར་རམ་ཞེས་བྱ་
 བ་གསུངས་ཏེ། སེམས་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ན། ཡོད་པའམ་མེད་
 བ་གཉི་གར་ཡང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། མཐའ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་
 འབྱོར་དེ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་གནས་བརྟན་རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གལ་ཏེ་དེའི་(༡༡༨༥བ)གནས་སྐབས་ན་མཐའ་གཉིས་གྱིས་
 འཛིགས་པས་གཉི་ག་ལྷར་ཡང་བརྗོད་དུ་མི་རུང་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱོད་འདི་
 རྒྱད་དུ་འདྲི་ཞེས་ཁྱོད་གྱིས་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་འདི་ཇི་ག་རིགས་སམ་
 ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །དེ་རྒྱུད་གསུངས་པ་དང་གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་
 ཐུས་གལ་ཏེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དག་མེད་ན་དེ་ལྷ་ན་ནི་སེམས་མ་ཡིན་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་མ་ཡིན་ཞེས་
 རྒྱ་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ནས་ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་སེམས་མ་ཡིན་པ་དེ་
 གང་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་ལ་
 བདག་ནི་སེམས་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་བསམས་
 ཏེ་སེམས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་མི་སྒྲུའི་སྒྲིན་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་
 ན་གང་འགྱུར་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སེམས་
 ཞེས་བྱའི། ད་ནི་དེ་ལྷ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མེད་
 བ་ཅམ་ཞིག་ཁས་སྤངས་ནས། སེམས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ་
 ཞེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་སེམས་མ་ཡིན་པ་ནི་འགྱུར་
 བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྒྲིན་སེམས་གྱི་
 གནས་སྐབས་ལྷར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་

མེད་པ་ལ་འདིར་སེམས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱེད་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །

ཞེས་བཤད་དོ། །

གནོད་འཛུགས་ནི་ཡུམ་གསུམ་གའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་དང་ལྷན་པ་
དང་མི་ལྷན་པ་སོགས་ཡུམ་རྒྱས་པ་ན་ཡོད་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནི་ད་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ། སེམས་དེ་ནི་སེམས་མ་མཆིས་
པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ད་ལྟར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་དེ་ནི་
སེམས་མ་ཡིན་ཞིང་མེད་པ་སྟིང་པོའི་སེམས་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། མཐོ་ཡོར་མིར་སྦྱང་བ་ན་འདི་
ནི་མི་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དུ་ན་ད་ལྟར་གྱི་སེམས་འདི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པས་དེས་སྟིང་པོའི་སེམས་ནི་མི་འགོག་ཅེས་པའོ། །འོད་གསལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུང་
འཛིན་དུ་སྦྱང་བའི་སེམས་ཉིད་ལུན་པ་སྟེ། སྟིང་པོ་ནི་དེ་ལས་སྒྲོག་ཅེས་པའོ། །སེམས་གང་
སེམས་མེད་པའི་སེམས་དེ་ཡོད་དམ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་མེད་པའི་སེམས་ཤིག་ཁས་
བླངས་ན་དེ་ད་ལྟ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་སུ་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པའོ། །(གྟ་༡༩ན)
ལན་ནི། སེམས་མེད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུང་འཛིན་དུ་སྦྱང་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱ་ན།
དེ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དམིགས་ན་བྱིས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྟངས་དུ་རི་ལྟར་བྱང་ཞེས་པའོ། །
དེ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱིས་པས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་མེད་པ་
དེ་ལ་བྱིས་པས་མི་དམིགས་པར་ཁྱོད་ཉིད་ཁས་ལེན་ན་བྱིས་པས་དམིགས་ཤིང་ཡོད་དམ་
ཞེས་པའི་བརྒྱལ་བ་འདི་རི་ལྟར་ཤིགས་ཞེས་པའོ། །སེམས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བྱིས་པས་
མ་དམིགས་ན་དེའི་རོ་བོ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་དྲིས་པའོ། །ལན་ནི། འཇུར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་རྟོག་
མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྦྱར་བྱིས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོ་བུར་བས་འཇུར་བར་མ་བྱས་
ཤིང་རྣམ་རྟོག་གིས་བཅོས་ཏེ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གོ་ཞེས་པ་སྟེ།

དོན་བརྒྱུ་ན། ད་ལྟར་གཟུང་འཛིན་དུ་སྦྱང་བའི་སེམས་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་
དབྱེད་ན་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཡིན་པས་སྟིང་པོ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྟིང་པོ་གཏན་མེད་པ་
མ་ཡིན་སྟེ། སྦྱིར་འཇུར་བ་མེད་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །དེ་བས་ན་སྟིང་པོ་འཇུར་

མེད་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་སུ་སྒྲུང་གི་སྒྲུང་བདོ་བའི་དུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དབྱད་ན་སྒྲིང་བོ་ཉིད་དུ་
གནས་ཞེས་པ་སྟེ། འདི་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི་འཕགས་པ་ཁོན་འོ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སྒྲོན་ཉོན་མོངས་ཉིད་དུ་གྱུར་གྱང་ཕྱིས་དག་པར་བྱ་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་རྩེ་
བརྩམས་ཀྱིས།

རི་ལྷོ་ལྷགས་ལ་ཆ་བ་དང་། །

མིག་ལ་རབ་རིབ་ཞི་བ་ལྟར། །

སངས་རྒྱས་སེམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ། །

ཡོད་དང་མེད་པར་མི་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས།

ལྷགས་ཀྱི་གོང་ལྷ་ལ་ཡང་མེད་དང་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་ལྷར་སྒྲེས་པའི་དོན་
གཞན་གཅིག་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་རྣམ་དག་
འདྲེས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབྱེར་མ་ཕྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྣམ་དེའི་
རྒྱན་རྣམ་པར་གནས་པའི་རྒྱ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྷོག་ཅིང་དེའི་ཉེ་བར་
ལེན་པ་ལ་ལྷོས་པ་ཅན་གྱི་གང་བའི་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་
གཞན་སྒྲེབ་པ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ལྷགས་གང་མོ་མེ་དང་འབྲེལ་བས་གང་བའི་རྣམ་ལས་
གཞན་ཆ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ལ། རྒྱུན་མེ་མེད་པས་སྒྲུར་གང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།
(གྲ་༡༥)ཆ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་གཞན་གཉིས་
འདྲེས་པ་ལ་སྒྲོས་མ་ཕྱེད་དེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱང་བག་
ཆགས་ཀྱི་མེས་ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་ལ། བག་ཆགས་ལོག་ན་ཉོན་མོངས་མེད་པས་ཉོན་
མོངས་དེས་སེམས་དང་འབྲེལ་ཤེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ན་རྣམ་དག་གི་སེམས་
དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་པོ་རྣམས་གཞན་དང་གཞན་པ་གཉིས་འདྲེས་ནས་སྒྲོས་མ་ཕྱེད་པ་

ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་བ་ཅི་ཡིན་
སྟུང་ན། མིག་སྤྱོད་དང་ལྡན་པའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མི་
མཐོང་བས་ཟབ་ཅེས་བརྗོད་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཉོན་མོངས་
པར་གྱུར་པ་འདི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་ཅེས་པའོ། །

མདོར་ན་དབུ་མ་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱོད་གིས་ཆོས་མཐའ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གཏན་ལ་ཡབ། བསམ་གཏན་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་བྱད་གིང་མཐའ་དག་
ཟད་པར་བྱས་ཀྱང་གང་མཐོང་ན་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་བྱ་མཐོང་གི་མཚན་མའི་
སྤྱོད་བྱ་མི་མཐོང་བའི་ཁམས་འདི་ནི་གཞིག་ཅིང་གཞོས་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་འབྲེལ་སེམས་
ཀྱི་བཞེན་སྟབས་རིམ་འབྲེལ་ན། མཚན་མ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱད་ཆུབ་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ཁ་བཞེན་ལ་བྱུང་བར་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་བྱད་གིང་སྐྱུ་
པོ་མ་ལུས་པ་བསྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞེན་སྟབས་དེ་བ་ལང་གི་གཉུག་མའི་སེམས་ཀྱི་
བཞེན་སྟབས་ཡང་ཡིན་ཏེ།

དེ་འབྲེལ་ཡང་།

ཁྱི་དང་གྲང་པོ་ལྟེ་སྤྱང་དང་། །

སེམས་དེ་རྟར་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེར་བ་འདི་ལས་ངོ་
མཚར་ཆེ་བ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །

དོན་འདི་དག་ཀྱང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།

དེ་ནས་ཡང་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱུང་བྱུང་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་སྤྱོད་སྟེ་ཆེན་པོས་འདི་སྤྱད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་

ཆེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་སེམས་རྣམ་(ག)༡༥ན)པའི་སྤྱོད་ལུལ་རྟོགས་
 པ་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་མཆིས་པ་དང་མ་མཆིས་པ་དང་། གཅིག་
 པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉི་ག་མ་ལགས་པ་དང་། མཆིས་
 པ་འདར་མ་ལགས་མ་མཆིས་པ་འདར་མ་ལགས་པ་དང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་
 པ་སྤངས་པ། ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མི་རྒྱ་བ་འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་པར་བསྟེན་པ་ཀྱང་བརྟགས་པའི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་
 ཉིད་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པ་དོན་དམ་པ་དེ་ལོན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ། སའི་
 མཚམས་སྒྱུར་ཞིང་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་
 བཞེན་གསེགས་པའི་ས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་གྱི་སྟོན་
 ལམ་གྱིས་གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་རོར་བུ་སྟ་བུར་འཇུག་པ། ལུལ་མཐའ་
 ཡས་པའི་མཚན་ཉིད། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་འདི་དག་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རང་དང་
 སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པའི་ལྷ་བ་ཅན་རྣམས་སུ་འགྱུར་ཏེ།
 ལྷར་དུ་བྱུ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་
 སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱན་སྟེན་ཆོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བསྟེན་པར་བདག་ལ་བཤད་དུ་གསོལ།

ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ཤིང་ཆེན་པོའི་དྲི་བ་འདི་ལ། རྒྱལ་པར་གསལ་བ་དང་། མདོར་
བརྒྱུ་སྟེ་གསལ་བ་གཉིས་སོ། །

ལྷན་པར་གསོལ་བ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དོན་དམ་པ། ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་
པ། དོན་གང་གི་ཁྱིའི་གསོལ་བའོ།

ཡུལ་དོན་དམ་པ་གསེལ་བ་ན་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི།

ཉི་མེད་ལྷོང་པ་ལས།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གཞུགས་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིག་དང་། རྣ་བ་
དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་དང་། གཞུགས་དང་། སྐྱ་
དང་། སྤྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་དང་། ཆོས་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།
ལྷེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དང་། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་
པ་དང་། ལྷའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ལྷེའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ལུས་
ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། མིག་གི་འདུས་
ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་། རྣ་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་
ཆོར་བ་དང་། ལྷའི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆོར་བ་དང་། ལྷེའི་
འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆོར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་(ག)༡༥(བ)
རེག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆོར་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་
ཆོར་བ་དང་། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་ཆོས་དང་།
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཏེ་འདི་དག་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །

དེ་ལས་ཀླུ་བརྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི། རང་གི་སེམས་ལུ་བྱ་བ་ལོ་སྟོན་
ལུ་ལ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རི་ལྟ་བུ་རྟགས་ཤིང་དེ་རྣམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་བྱ་བ་
བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་པོ་མཆིས་པ་དང་མ་མཆིས་པ་དང་། གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་།
གཉི་ག་དང་གཉི་ག་མ་ལགས་པ་དང་། མཆིས་པ་འང་མ་ལགས་མ་མཆིས་པ་འང་མ་ལགས་
པ་དང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་རྣམས་ནི་ཀླུ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེ་སྐད་སེམས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་

གྲུབ་པ་ལོ། །

[གཉིས་པ་]ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པ་ནི། བྱི་དང་ནང་གི་སྤྲེགས་ཅན་གྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པས་མི་རྒྱུ་བ། འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་མཁྱེན་པར་བགྱི་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། མི་འགྱུར་བར་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ལོ། ། [དོན་གྱིས་ན། མིང་དང་། རྒྱུ་མཚན་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཆོས་ལྔ་པོ་ལྟས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
གཙོ་བོའི་དོན་རྟོ། །

[གསུམ་པ་]དོན་གང་གི་བྱིར་ལྟས་པ་ནི། ཀྱན་བརྟགས་པའི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པ། དོན་དམ་པ་དེ་ཁོན་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་འཇུག་ཅིང་རྟོགས་པ་ནི།
དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། བརྒྱུད་པས་ནི་ས་བཙུ་བོ་རྣམས་སྡུ་མ་ལས་བྱི་མར་མཚམས་
སྦྱར་བ་ནི།

ས་བཙུ་པའི་མདོར།

ཀྱི་རྒྱལ་པའི་སྔས་དག་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་པོ་ལ་ལེགས་པར་
ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
དཔའི་ས་གཉིས་པ་ལ་མདོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་སེམས་ཀྱི་བསམ་
པ་བཙུ་འབྱུང་ངོ་། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་སྡུ་མ་ཐོབ་ནས་ས་བྱི་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་བཙུ་བཙུ་
གསུངས་པ་རྣམས་སོ། ། (༡༧)༥༥(ན་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲིབ་པ་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ཐོབ་པ་ནི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
རྒྱུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱ་བ་གཞན་གྱི་དོན་ནི་སྔོན་གྱི་སྔོན་ལམ་གྱིས་གཟུགས་སྡུ་ཆོགས་ཀྱི་
ནོར་བུ་ལྟ་བུར་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ལྷ་
བའོ། །

[གཉིས་པ་]དེ་དག་ཉིད་མདོར་བསྟན་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། ཡུལ་མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་
 ཉིད་ནི། བྱང་ཆུབ་པོ། །ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་རྒྱ་བཞི་གཞན་གྱི་དོན་ཏེ། འདི་དག་ལ་
 སོགས་པ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞན་
 རྣམས་ཤེས་པ་ནི་དགོས་པ་གང་ལ་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་གོ། །དེ་རྣམས་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་
 རང་བཞིན་གྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་ལོག་པའི་ལྟ་བུ་ཅན་རྣམས་སུ་གྱུར་ཏེ་
 ཞེས་པ་ནི་ཆོས་བཤད་པའི་དངོས་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །ལྷུང་དུ་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་
 ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི་བ་བདག་ལ་བཤད་དུ་གསོལ།
 བཅོམ་ལུན་འདས་གྱིས་བཀའ་བསྟུལ་པ་སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །ཁྱོད་དོན་
 འདི་གསོལ་པ་འདེབས་པར་སེམས་པ་ནི་སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཁྱོད་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་ཕན་བ་དང་།
 འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སྤྱིར་བཅུ་བ་དང་། སྤྱི་བོ་པལ་པོ་ཆེའི་དོན་
 དང་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ལ་ཕན་བ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་སྟེ། སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཁྱོད་
 ལེགས་སོ། །སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེའི་ཕྱིར་གིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཉན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་གིག་དང་
 ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ། །ལེགས་སོ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཞེས་གསོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་ཕྱིར་ཉན་ཏོ། །བཅོམ་ལུན་
 འདས་གྱིས་དེ་ལ་འདི་རྒྱན་ཅེས་བཀའ་བསྟུལ་ཏོ། །སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་
 རྣམས་གྱིས་རང་གི་སེམས་སྣང་བཅོམ་ལུ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམ་
 པ་སྤྱོད་ཆོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་པ་འང་མ་ཡིན་མེད་པ་འང་མ་(གྲ.༥༥)འང་
 ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་
 མངོན་པར་ཞེན་པས་རྣམ་པར་རྟོག་གོ་ཞེས་པ་ནི། ཀུན་བརྟགས་པ་དེ་དག་རྟོག་པར་བྱེད་པ་
 བོ་ནི་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟོག་པ་དེ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་ནི། ལྷན་བསེམས་སུ་མ་རྟོགས་པ་
 དང་། ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེས་བཞག་པའི་བག་

ཆགས་སོ། །རི་ལྟར་རྟོག་པ་ནི། མཐའ་བཅུར་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་ཡོད་པ་དང་། མེད་
པ་དང་། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་སྟེ་མཐའ་དུག་རྒྱ་བསྟེན་ལོ། །
གཅིག་པ་ནི་གྲངས་ཅན་པ་དག་ས་བོན་དང་ལྷ་གྲུ་མངོན་པར་གསལ་བས་ཐ་དད་གྲང་རོ་བོ་
ཉིད་གཅིག་སྟུམ་དུ་སྟོོ་འདོགས་པ་ལོ། །ཐ་དད་པ་ནི་སྟོོ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གེས་པ་
ལས་ཐ་དད་པར་སྟོོ་འདོགས་པ་ལོ། །ཡོད་པར་སྟོོ་འདོགས་པ་ནི་བདེ་སྟུག་བརྟར་སྟོོ་མས་
ནམས་ནམ་འགྱུར་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོར་ཡོད་ཅེས་སྟོོ་འདོགས་པ་ལོ། །མེད་
པར་སྟོོ་འདོགས་པ་ནི་སྟོོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཛིག་པ་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུལོ། །

རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་སྟོོ་འདོགས་པ་ནི།

གང་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །

དེ་ནི་མེད་པ་མེན་པས་རྟག། །

སྟོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །

དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དེ་ཕྱིས་རྒྱན་ཆད་
པར་རྟོག་པ་ལོ། །

སྦྱིར་གུན་བརྟགས་པ་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ལ་མཐའ་མེད་གྲང་དེ་དག་བསྟུན་ལུལ་
དུས་རོ་བོ་གསུམ་དུ་རྟོག་པར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ།

ལུལ་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སྟེ། གཞི་གང་ལ་དམིགས་པ་དང་མ་དམིགས་པ་ལོ། །
འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ་སྟོོ་འདོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་རིག་པ་དང་བག་ཆགས་ཡིན་
པར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོོ་འདོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིན་
པའི་སྟོོ་འདོགས་ལས་སྟེས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ཆད་མས་ཤིགས་ན་སྟོོ་
འདོགས་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་ཅམ་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་རྟོག་པ་
དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་རྟོག་པ་དང་། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་རྟོག་པ་ཅམ་ནི་སྟོོ་

འདོགས་སུ་མི་བཟོད་དེ། ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་བ་ལང་གི་དཀར་
 བོ་ཞེས་བཟོད་པའི་ཚེ་དཀར་བོ་བ་ལང་ལས་ཐ་དད་པར་བཟོད་ཅིང་། བ་ལང་དཀར་བོ་
 (ག)༡༥ན)ཞེས་བཟོད་པའི་ཚེ་དཀར་བོ་བ་ལང་ལས་ཐ་མི་དད་པར་བཟོད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་དག་
 གྱུང་རྟོག་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་བརྟགས་པ་ཡིན་ཞིང་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མས་གྱུང་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ནི་རྟོག་པས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཡིན་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡ་
 གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་བརྟགས་ནི་མ་ཡིན་སྟེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་
 དང་རང་བཞིན་གསུམ་ཞེས་གྱུང་བེད་པས་གཏན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་ཆོས་
 དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྟོམས་པ་ནི། དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་
 དཀར་བོ་བ་ལང་གི་ཆོས་ལྟ་བུ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པའི་མེད་པར་དགག་པ་ནི་
 ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་བརྟོག་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐབས་འདིར་མིག་གི་རྣམ་པར་གཤས་པ་ལ་ཤར་བའི་རྩོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པ་
 དེ་རྩོན་པོ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་བཀག་པའི་གཞི་བཙོས་མ་
 མ་ཡིན་པའི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་བྱི་མར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་
 གཉི་ག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་མཛད་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱིས་པ་རང་ག་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་ལའི་རྩོན་པོའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ན་ལྷན་ལའི་རྩོན་པོ་འདི་ནི་བདག་གི་མིག་ལ་
 ཡན་ནོ་ཞེས་རྟོག་སྟེ། ལྷན་ལའི་རྣམ་པ་མིག་ལ་ཡན་པར་བརྟགས་པ་དང་། ལྷན་ལ་མིག་ལ་
 ཡན་པར་བརྟགས་པ་གཉིས་འཇུག་པ་གཅིག་ཅིང་རྟོག་པ་གཅིག་གིས་བྱེད་པས། ཆོས་ཀྱི་
 བྲགས་པས། སྣང་བ་དང་རྣམ་པར་བརྟགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། ཞེས་
 ལན་མང་དུ་གསུངས་སོ། །ཡོངས་གྲུབ་སྣ་མ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་སྒྲིག་རྒྱ་ལ་སོགས་
 པ་རྟགས་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དཔེར་འཇུག་ལ། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བྱི་མ་གཏན་ལ་
 འབེབས་པའི་ཆེ་ནི། མིག་གེས་ཚད་མ་ལ་སྣང་བའི་རྩོན་པོའི་རྣམ་པ་དང་། མིག་ནད་ཅན་
 ལ་སྣང་བའི་སྐྱེ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་བརྟན་སྣང་དུ་

ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱང་(གྲ. ༡༥) སྒྲིག་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་བརྟུན་སྦྲང་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་པར་
བྱེད་དེ། མི་ལམ་དང་སང་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
བདེན་པ་དང་བརྟུན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དག་ནི་མི་ལམ་
དང་རྒྱ་སྒྲིག་ཀྱང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ། སྤུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
ངེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དོན་བྱེད་པ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱ་མཚན་ས་
སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གྲུ་སྦྱབ་ཀྱིས།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས།

དོན་མཚུངས་པ་ཡི་དོན་བྱེད་པ། །

མི་ལམ་གཞོད་པ་བཞིན་མིན་ནམ། །

མི་ལམ་སང་པའི་གནས་སྐབས་དག། །

དོན་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད། །ཅིས་བྱ་བ་འདིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས།

ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །

ལོག་པ་དང་ནི་ཡང་དག་གོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་མ་བསྐྱད་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་
ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང་དེས་གཞལ་བའི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡང་
དག་ཀུན་རྫོབ་ཅིས་བྱ་ལ།

འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབུ་མ་སྦྱང་བོ་ལས།

ཡང་དག་དོན་རྟོགས་རྗེས་མཐུན་བྱིར། །

ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། །

ཞེས་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚས་རྣམས་མི་ལམ་དང་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་

དེ་ལ་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་ལམ་དང་སང་པ་དག་བདེན་
ན་ཡང་བདེན་མཉམ་དང་བརྟུན་ན་ཡང་བརྟུན་མཉམ་དུ་འདོད་དོ། །

འདིར་བརྟུན་པའི་སྒྲུའི།

བརྟུན་ཆོག་འདུ་ཤེས་གཞན་སྒྲུར་བའི། །

ཆོག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །

ཞེས་པ་ལྟ་མ་མཐོང་བར་ལྟ་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་བརྟུན་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ནི་
ལྟར་སྒྲུང་བ་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་བརྟགས་ན་སྟོང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་
པས་གཟུགས་བརྟུན་ནོ་ཞེས་བརྟོག་པ་དང་། སྒྲིག་སྒྲུལ་ཆུལ་འབྲུལ་པ་ན་སྟོང་དབྱེད་པ་ཅི་
ཡང་མ་བྱས་ཀྱང་ཡུལ་དེར་བྱིན་པ་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཆུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟར་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ལ་ལྟས་པ་ན་ཅི་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བརྟུན་ཞེས་བརྟོག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བ་ལང་རྩིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་བརྟུན་
དང་། (ག)༡༥ན)མཁས་པའི་རིགས་པས་བཅའ་ན་མ་རྟོག་པ་ལ་བརྟུན་དང་། ལྟལ་འཕྱོར་
པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བལྟས་པ་ན་མ་མཐོང་བའི་བརྟུན་ཏེ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་འདིར་སྒྲིག་སྒྲུ་
ལ་སོགས་པའི་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཅིར་
ཡང་མ་བྱུང་བར་མ་རྟོགས་ཏེ་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་
མངོན་སུམ་གྱིས་ཤེས་པའི་བསྒྲིམ་བྱུང་གི་མངོན་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བལྟས་
པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པར་འབྱུར་བའི་མངོན་སུམ་ནི་ཕྱག་སྒྲུ་ཆེན་པོ་བདག་གིས་
རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བར་ཐ་སྟངས་མངོན་དོ། །

སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིག་སྒྲུའི་ཆུལ་དབྱིད་ཀྱི་ཉི་མས་གདུངས་པའི་རི་དྲགས་
རྣམས་ཆུའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་བརྟུང་བར་འདོད་པའི་བྱིར་རབ་ཏུ་རྒྱག་སྟེ། རང་
གི་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བས་ནོར་བ་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པའི་བྱིར་འདི་ན་ཆུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་

ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སློབ་ཀྱིས་ཆེན་པོ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པའི་
དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སློབ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྒྲིམ་པའི་སློབ་ཅན་འདོད་
ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་གི་མེས་ཡོངས་སུ་གཏུངས་པའི་ཡིད་ཅན་གཟུགས་རྣམ་པ་
སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་མོས་པ། སྤྱོད་པ་དང་འཇིག་པ་དང་གནས་པར་ལྟ་བུའི་
བསམ་པ་ཅན་བྱིན་པ་གི་དངོས་པོ་ལ་མི་མཁས་པ་དེ་དག་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་ཡོད་
པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པར་རབ་རྟ་ལུང་ངོ་། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔྱིད་དུས་ཀྱི་ཉི་མས་རི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་གཏུངས་པ་ལྟར་སོ་སོའི་སྤྱོད་
པོའི་སེམས་ཐོག་མ་མེད་པའི་སྣ་ཚོགས་པའི་སློབ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གཏུངས་པ་དང་།
རི་དྲགས་སྒོམ་པས་གཏུངས་པ་ལྟར་དུག་གསུམ་གྱི་མེས་གཏུངས་པའི་ཡིད་ཅན། རི་དྲགས་
རྒྱང་རིང་པོའི་སྤྲིག་རྒྱ་ལ་རྒྱར་འདུ་ཤེས་པ་ལྟར་སོ་སྤྱོད་གཏུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་གཏུངས་པ་
རྣམས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྱོད་འཇིག་གནས་གསུམ་དང་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་
དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
དེ་དག་མི་གཟིགས་སོ་ཞེས་པ་འོ། །

སློབ་ཀྱིས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་གྲོང་ཁྱེར་མ་ཡིན་པར་མི་མཁས་པ་
རྣམས་ལ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
(ག༡༡༥)ནས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ས་བོན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྱིར་སྤྲང་སྟེ།
སློབ་ཀྱིས་ཆེན་པོ་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཡང་མ་ཡིན། གྲོང་ཁྱེར་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སློབ་ཀྱིས་ཆེན་པོ་རང་གི་སེམས་སྤྱང་བ་ཅམ་དུ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་སློབ་ཅན་ཐོག་མ་
མེད་པའི་དུས་ནས་སྤྱུ་སྟེགས་ཅན་སློབ་པའི་བག་ཆགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་གཅིག་
པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་རི་བོའི་རྩེ་དང་རྩེ་རྒྱབས་དང་ཉི་མའི་འོད་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་དང་ཉི་བའི་བྲག་གི་ངོས་ལ་སོགས་པར་དྲི་ཟའི་ཁང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁང་པའི་
ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སྤྲང་བརྟན་འབྱུང་བ་དེ་ལ། དུས་པ་མི་མཁས་པ་རྣམས་

གྱི་མིག་གི་ཤེས་པས་མཐོང་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཡང་དག་པའི་སྐྱམ་པའི་ཡིད་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་
ལ། སྒྲོ་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་དེའི་དུས་སུ་མ་ཐོང་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཞིག་
གོ་སྐྱམ་དུ་འདུ་ཤེས་འབྱུང་ངོ་། ཉེ་གྲོང་ཁྱེར་ཡང་དག་པ་འཕམ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ལ། གྲོང་
ཁྱེར་དང་རྒྱུ་པ་འདྲ་བའི་སྒྲོང་བརྟན་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ནི་ཡོད་པས་གྲོང་ཁྱེར་མ་ཡིན་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ཞིང་། གྲོང་ཁྱེར་དངོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་དངོས་མཐོང་བའི་
བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཉེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་ལོ་མ་བུར་བ་དག་དང་སྐྱེ་
ལྷན་གསུམ་གྱི་དག་རང་གི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རི་པོའི་རྩེར་སྒྲོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྒྱམ་པ་
ཤར་བ་ལ་སྒྲོ་སེར་དངོས་ཡིན་པར་བཟུང་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་བར་
གྱིད་བྱུང་བ་མང་པོ་བྱུང་དེ། སྒྲོན་པོའི་རྒྱམ་པ་ལོག་པ་ན་སྒྲོན་པོ་ཞིག་གོ་སྐྱམ་དུ་ཡང་རྟོག་པ་
འབྱུང་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་འདི་ཡང་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་ཞེས་
པའོ། །

སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ལ་ལ་ཞིག་ཉལ་བའི་མི་ལམ་དུ། བྱང་མེད་དང་། སྒྲིམ་
པ་དང་། སྒྲུང་པོ་དང་། ཉ་དང་། ཤིང་ཉ་དང་། རྒྱང་ཐང་དང་། གྲོང་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དང་།
གྲོང་བརྒྱལ་དང་། བ་ལང་དང་། མ་ཉེ་དང་། བགས་ཆལ་དང་། བསྐྱེད་མོས་ཆལ་དང་། རི་
དང་འབབ་ཆུ་དང་། རྗེང་རྒྱམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་གྱིས་མཛེས་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་རིན་པོ་
ཆེར་བྱིན་པ་སྐྱམ་ལ། སང་ནས་དེ་སང་པ་དང་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་རྗེས་སུ་དྲན་ན་
སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་རི་སྐྱམ་དུ་སེམས། (༡༧༤༥)དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་མི་ལམ་
རྒྱམ་པ་སྐྱ་ཆོགས་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིམ་བུ་དེ་ཅི་ག་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་ནམ། གསོལ་བ་བཙམ་ལྟན་འདས་མ་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྟན་འདས་གྱིས་བཀའ་
བསྟུལ་པ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་ལོ་མ་བུར་བ་དག་ཟིན་པ་སྐྱེ་
ལྷན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ཅན་དག་རང་གི་སེམས་སྒྲུང་བའི་དངོས་པོ་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཁོང་དུ་མ་ཆུང་
པ་རྒྱམས་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནོ། །

ཞེས་པ་ནི་འདི་ཉིད་དུ། ལས་ནི་མི་ལམ་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་

དོན་གཅིག་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་བྱུང་མེད་སོགས་ནི་ལོངས་སྟོང་པ་པོའོ། །སྤྱང་པོ་
 དང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལོངས་སྟོང་བྱ་བ་སེམས་ཅན་དུ་སྒྲུང་བའོ། །གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་
 སོགས་པ་ནི་གནས་སུ་སྒྲུང་བའོ། །དེ་དག་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་སྒྲུང་བ་ཡང་སྤྱང་པོ་དང་རྟ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་དཔུང་ཆོགས་པའིར་སྒྲུང་བས་ཞེ་སྒྲུང་གི་ལས་སོ། །སྒྲིམ་པ་དང་བྱུང་མེད་དང་
 ཁང་བཟངས་སོགས་སུ་ལོངས་སྟོང་བྱེད་པར་སྒྲུང་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལས་སོ། །ཁར་
 མར་གནས་པ་དག་ནི་གཏི་མུག་གི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་མི་ལམ་དང་ཆོགས་དུག་གི་
 ཤེས་པ་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་མ་རིག་པའི་གཉིད་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུས་
 སྒྲུང་བ་སྟེ། སྒྲུང་བ་གཉིས་པོ་མཚུངས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །མི་ལམ་མྱོང་བའི་སྒྲིམ་བུ་སང་པ་ན་མི་
 ལམ་དུ་དགའ་པམ་པར་བྱས་པ་དང་མཛའ་བོ་དང་ལྟན་ཅིག་བདེ་བ་མྱོང་བ་ནི་ལེགས་སོ་སྟམ་
 བས་རྗེས་སུ་དྲན་ཞིང་དཔྱད་ལ་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་བླུན་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཆོགས་དུག་
 གི་སྒྲུང་བ་ལ་ཡང་ཡུལ་དངོས་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་ཡོད་མེད་དང་གཅིག་ཐ་དད་
 སོགས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསམས་ཏེ་འཛོན་པའི་མུ་སྟེགས་པ་དག་བླུན་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་
 པས་ནི་མི་ལམ་མིས་པ་ན་ཁོ་ཆགས་མེད་པར་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་འཛོག་ལ། སང་པ་
 བ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །

སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རི་མོ་བྲིས་པའི་གཞི་མཐོ་དམན་མེད་པ་ལ་བྲིས་པ་རྣམས་
 མཐོ་དམན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་
 (ག)༡༥(བ)མུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ངན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བསམ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱས་པ་དེ་དག་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་པ་ལ་
 མཛོན་པར་ཞེན་པ་བདག་ཉིད་ཀྱང་བརྒྱག་ལ། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དབེན་
 པར་གྱུར་པ་སྒྲེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་དག་ལ་ཡང་མེད་པ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་འབྱུང་སྟེ། འདི་
 དག་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྤྱར་བ། དགེ་བ་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལྟ་བ་ངན་པས་རྩ་བ་
 བས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱིས། འདི་དག་ནི་ལེགས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིང་དུ་སྤྱང་བར་བྱའོ་
 ཞེས་ཟེར་ཏེ། བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་གའི་ལྟ་བ་ལྟར་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡོད་པ་དང་

མེད་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་སྒྲོ་འདྲགས་པ་དང་སྐྱར་བའི་ལྟ་བ་རན་པར་ལྷུང་བའི་
བསམ་པ་ཅན་དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ལ་གཞིལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཞི་མཉམ་པའི་རིམ་མཐོ་དམན་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར། སྤྱིང་བོའི་གཞི་
སྒྲོམ་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ལ་ལས་ཀྱི་རིམ་མཐོན་གྱིས་རིགས་དུག་གི་གཟུགས་བརྟན་
བྱིས་པ་ན་འདི་དག་ནི་མཐོ་རིས་སོ། །འདི་དག་ནི་རན་སོང་ངོ་ཞེས་མཐོ་དམན་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་
དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་རན་གྱི་སྒྲོ་
འདྲགས་སྒྲ་ཚོགས་བྱེད་ལ། རྒྱུང་པན་པ་ནི་ཀྱན་རྒྱུ་པ་ཅམ་དུ་ཡང་མཐོ་དམན་མེད་པར་ལྟ་
བས་རན་འགྲོར་འགྲོའོ། །རང་གི་སྤྱི་བ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་དབུ་མ་པས་ཚས་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་སྒྲེས་པའི་གཞི་མཉམ་པ་དེ་བརྗོད་པ་ན་རིམ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་
ལྟས་སོ་སྟམ་ནས་འདི་དག་ནི་མེད་པ་པོའི་སྟམ་ནས་སྐྱར་བ་འདེབས་གིང་། རྒྱུན་དེས་དེ་
དག་ཉིད་རན་སོང་དུ་གཞིལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ།

འདི་དག་ནི་རྒྱུད་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་
གིས།

དེ་ལྟས་རྒྱུད་དང་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་པ། །

ལོག་ལྟས་དཀར་ཕྱོགས་དུངས་འབྱིན་དམ་ཚས་ཀྱི། །

ལོ་རྟོག་སེར་བ་ནམ་མཁའི་མེ་རྟོག་འདི། །

ལེགས་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུང་བ་སྤྱིངས་སྤང་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དག་གོ། །

སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་དག་སྐྱེ་གད་འཛིངས་པ་མཐོང་བ་དང་འདི་
ནི་ངོ་མཚར་རྟོ། །(གྲ་ལ་ལྟར་འདི་ནི་ངོ་མཚར་འདི་རེ་བྱེ་གྲོགས་པོ་རྣམས་སྒྲོས་གིག་ཅེས་
ཟེར་རྟེ། སྐྱེ་གད་འཛིངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་བྱིར་གྱིན་ཏུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་རྟེ། མེད་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟེ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་རན་པ་

རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བསམ་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དག་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་དང་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྒྲུང་བའི་རྣམས་བདག་དང་གཞན་དག་གྲང་ལོག་པར་ལྟངས་བར་བྱེད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྒྲ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་སྒྲ་ཤད་དངོས་སོ་སྟུང་ནས་གོགས་ལ་སྒྲོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་མིག་དག་པས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མིག་མ་དག་པས་མཐོང་བ་ཅུང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་དོན་མིན་ཏེ། །

དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །

བཀག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བ་ཉིད། །

ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཉིད་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མུ་ཉེགས་ཕྱིད་རྣམས་རང་གི་ལྟ་བའི་མིག་མ་དག་པས་མཐོང་བ་ཉིད་བདེན་པར་གཟུང་ནས་མིག་དག་པའི་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་བཀའ་རྣམས་ལ་སྒྲུང་ཞིང་དེས་ངན་འགྲོར་འགྲོའི་ཞེས་པའོ། །

སྒོ་གོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོ་མ་ཡིན་ཡང་མགལ་མེ་བསྐྱོར་བ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་འཁོར་ལོའི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་རྟོག་སྟེ། མཁས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་གོས་ཆེན་པོ་ལྟ་བ་ངན་པའི་མུ་ཉེགས་ཅན་གྱི་བསམ་པར་ལྟངས་བའི་རྣམས་སྲིད་པར་སྒྲེབ་ཀྱང་དུ་ཡང་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། མགལ་མེ་ལ་འཁོར་ལོར་འཁྲལ་བ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྒྲེབ་བརྒྱུད་པའི་འཁོར་ལོ་འདི་ལ་མུ་ཉེགས་ཅན་ལྟ་བ་ངན་པས་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དངོས་སུ་

འཁོར་བར་གཟུང་ནས་ཁྱད་པར་མང་པོ་རྟོག་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྟོན་སེམས་ཉིད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་
བར་དཔུམ་པས་རྟོགས་ལ། སྟིང་པོའི་རྩལ་ལ་ངེས་པ་དག་གིས་ནི་སྟེ་བ་བརྒྱད་པའི་འཁོར་བ་
ནི་སྟིང་པོ་སྟེ་འཛིག་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྟེ་འཛིག་ལྟ་བུར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་ཏེ།

སྟེ་འཆིན་དང་ཀྱ་བ་ལས་གྲོལ་བ། ། (༡༡) ༥༥༧

འདི་ཡི་རང་བཞིན་རི་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །

སྟེ་སྟོགས་འཁོར་ས་དང་བྲལ་ཡང་དེ་ཡི་རྩམས། །

སྟོ་ལྟན་འགོ་ལ་སྟིང་རྩེ་བསྟེན་ཕྱིར་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་འབྱུང་བ་ན་སྟིང་པོ་ཉིད་སྟེ་འཆིན་རྩལ་
དུ་འབྱུང་བར་མ་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་སྟིང་པོ་ཡང་གཞན། སྟེ་འཆི་ཡང་གཞན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
འདོད་པ་འདི་ནི་ལྟ་སྦྱོན་དུག་གིས་འཆི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཆོད་སྦྱིན་བདེ་བར་གནས་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་ངོ་། །

སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆར་འབབ་པའི་ཆོ་རྩལ་ས་རྩུ་བུར་བུར་བ་ལོར་བྱ་ཤེས་
འདྲ་བར་སྤྲང་བདེ་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་ལོར་བྱ་ཤེས་གྱི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་རབ་
ཏུ་རྒྱག་སྟེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྩལ་རྩུ་བུར་དེ་དག་ནི་གཟུང་བ་དང་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ལོར་བྱ་ཡང་མ་ཡིན། ལོར་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟེ་
སྟོགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བསམ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པ་རྣམས་སྦྱོན་
རྣམས་ཀྱིས་མེད་པ་ལས་སྟེ་བ་དང་། ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་འཛིག་པར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོ་
གྲོས་ཆེན་པོ་གཞན་ཡང་ཆོད་མ་གསུམ་གྱི་ཡན་ལག་སོ་སོར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་
ཡི་ཤེས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་དངོས་
པོའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྩལ་འབྱོར་
ཅན་སེམས་དང་ཡིད་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ལྗུར་པ། རང་གི་སེམས་
སྤྲང་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རབ་ཏུ་སྤྲངས་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་ས་འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡི་ཤེས་སྟོབ་པ་རྣམས་ལ་ནི་དངོས་པོ་དང་

དངོས་པོ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་འབྱུང་ངོ་། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རྣལ་འབྱོར་ཅན་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་
གྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་འཛིན་པ་ཞིག་འཇུག་ཏུ་བྱེན་
ན་ནི་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གསོ་བར་འཛིན་པ་དང་། སྐྱེས་སུར་འཛིན་
པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གང་འདི་ལྟར་དངོས་པོའི་རང་
བཞིན་དང་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་འདི་ནི། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྤྱུལ་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །(༡༧༧༠ན)
སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ནི་བྱིས་པའི་བསམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ལྟ་བུས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
པར་འཛོག་པ་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་ནི་མི་བརྟུང་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱལ་ས་རྒྱ་སུར་སྐྱེ་བ་ན་རྒྱུད་གིས་བྱས་ཏེ་ལྷམ་ཞིང་མཐོ་ལ་ཁ་
དོག་བརྒྱ་ཞིང་འོད་དང་ལྗན་པར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་བྱིས་པ་རྒྱུད་སྤྱོད་སུར་འབྱུལ་ཏེ་
ལག་པས་གཟུང་ན་རྩལ་མེད་པས་ཡི་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱིས་པ་སྐྱེ་བོ་དག་ནི་བྱིས་པ་
གཞན་པོ་དེས་ལག་པས་གཟུང་བ་ན་མ་ཐོབ་པས་ནོར་བུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ལ། ཆན་པོ་དག་
གིས་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །རྒྱ་སུར་དེ་དག་ནོར་བུ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ལག་
པས་གཟུང་ཞིང་བཅང་དུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ནོར་བུ་མ་ཡིན་ནས་གཏན་མེད་པའང་མ་ཡིན་
ཏེ། རིག་པ་ཅམ་ཞིག་བྱར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྒྱལ་ས་ཡུལ་གྱི་རྒྱུང་
གིས་བསྐྱུལ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དུག་གཞི་ལས་འཕགས་པ་ལྟ་བུར་འབྱུང་ཞིང་།
དེ་ཡང་ཡུལ་དུག་གི་རྣམ་པ་སྣང་བ་དང་བཅས་པར་འབྱུང་ངོ་། །མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དུག་སྐྱེས་པ་ན་འདི་ནི་སློ་སུར་དུ་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་ངོ་སྟམ་པ་དང་
འདྲ་བར་སྒར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བྱིས་ཞིག་ཅིང་ཆད་དོ་སྟམ་ནས་བྱིས་པ་རྒྱུང་དུ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །
བྱིས་པ་སྐྱེ་བོ་དེས་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་པའི་ལས་དང་བོ་བ་དག་གིས་རྒྱལ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་དབྱེད་

རྟོག་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། ༢༧༥ན

ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་
དེ་དག་ཟག་པ་མེད་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོ་བོ་ཉིད་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ལ། དོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱིས་མཐུན་པར་
ངེས་སོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྟུང་བ་ཡང་ལོག་པ་སྟེ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
གྱིས་དོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པར་འཛིན་ན་དེ་ནོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཐར་པ་མེད་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟན་པ་ན་
ཉོན་མོངས་དོ་བོ་ཉིད་མེད་མོད། སྟིང་བོ་དེ་ཡང་དག་པའི་སྒྲུལ་བརྗོད་པས་དོ་བོ་ཉིད་དང་
བཅས་པ་(༡༡༧༠བ)ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་དོགས་པ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟིང་བོ་དེ་བཙོན་མ་མ་ཡིན་
པ་ཙམ་གྱིས་དོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དངོས་པོའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཐོགས་ལ་དོགས་
པ་གཙང་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་དངོས་
པོ་དོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་རང་སྟེ་སོགས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་
ནི་སྒྲུལ་སྟེའི་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་མཐོང་བ་ན་ཡང་ཕྱི་རོལ་དུ་མཐོང་ལ། ཚད་མ་
ཡང་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་དག་སོགས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཕགས་པས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཐོང་ཞིང་དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་
ལས་གཞན་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པས་མཐོང་བ་དེའི་ཤུགས་གྱིས།

འབྱུང་མེད་གཟུགས་དོན་བཟོ་དང་གཏམ་བཟང་ནི། །

གཙང་མ་མཉན་དང་བདེ་གཤེགས་སྒྲུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །

དྲི་གཙང་སྟོམ་དང་འཕགས་ཆེན་དམ་ཆོས་རོ། །

མྱོང་དང་ཉིང་འཛིན་རིག་བདེ་ཉམས་མྱོང་དང་། །

རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཟབ་པའི་ཚུལ། །

རྟོགས་པའི་རྒྱར་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བརྟན་
པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བརྟོན་པ་དང་བཅས་པས་ཆོས་སྟོན་པ་
ནི་སྐུལ་པའི་སྐྱས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་མི་བརྟོན་དེ།
བརྟོན་པའི་ཆོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩེ་ནང་ན་གིང་གི་གྲིབ་མ་སྣང་སྟེ། དེ་ནི་གིང་གི་
དབྱིབས་དང་དབྱིབས་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲིབ་མ་ཡང་མ་ཡིན། གྲིབ་མ་མ་ཡིན་པ་འང་མ་ཡིན་ནོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟེ་སྟགས་ཅན་གྱི་ལྟ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཅན་རྣམས་རང་གི་སེམས་སྣང་བ་ཅམ་དུ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པའི་སློ་ཅན་དག་གཅིག་པ་
དང་ཐ་དད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྩེ་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་གྲིབ་མ་ནི་གྲིབ་མའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །དེ་ནི་
གིང་གི་གྲིབ་མ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། བརྟན་མ་ཅམ་ཞིག་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། སྟེ་
སྟགས་ཅན་གྱིས་མ་གཤིས་ཀྱང་རྣམ་གཤིས་ལ་གཤར་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཡུལ་དངོས་མ་ཡིན།
གཏན་ནས་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། (ཀཏེ་ལྟན་)རྣམ་གཤིས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་གཟུགས་བརྟན་དང་མགོ་མརྒྱུངས་པར་ནི་ཡོད་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ནི་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པས་རོ་བོ་ཉིད་དེས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྩེ་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་མ་གོས་པས་བུམ་
པར་བྱུག་པ་ན་གིང་གི་གྲིབ་གཟུགས་མི་སྣང་ངོ་ཞེས་པ་ལོ། །

སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་རྩེན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྣང་ངོ། །གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ནི་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་
ཏེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་མཐོང་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱང་མ་ཡིན། གཟུགས་
མ་ཡིན་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འོན་ཀྱང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་སེམས་སྣང་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཟུགས་ལྟ་བུར་སྣང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གཅིག་པ་དང་
ཐ་དད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་
གཟུགས་བརྟན་ཡང་སྣང་ངོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། མེ་ལོང་ལ་གར་བའི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནི་བཞིན་དང་ཉེ་བ་
ལས་བྱུང་བས་རྒྱ་མེད་ནི་མ་ཡིན། བཞིན་དངོས་ནི་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྒྲིག་ཅིས་དགའ་བར་
འགྱུར་མི་འགྱུར་དང་མཚོན་བཏབ་པས་སྤྲ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེད་གཞི་མ་
ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དབྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི་སྒྲན་པོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་རྟམ་པར་གཤེས་པ་
ལ་སྤྲང་བའི་རྟམ་པ་འདི་ཡུལ་གྱི་ཀློན་ལས་བྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དངོས་མ་ཡིན་པས་
ཡུལ་དངོས་སུ་གཟུང་ནས་དེ་ལ་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་དབྱེད་པ་བྱེད་ན་ནི་མི་གཤེས་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་འོ། །དོན་དུ་ན་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནི་བཞིན་དངོས་ནི་མ་ཡིན། དེ་
ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་དངོས་གིག་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བས་བརྟུན་སྤྲང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་
རྟམ་ཡུལ་དུ་སྤྲང་བའི་རྟམ་པ་འདི་ཡང་བརྟུན་སྤྲང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སྟོང་པོ་དང་འབྲལ་
དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྲག་ཆ་ནི་མི་དང་འབབ་ཚུ་དང་རྒྱུད་དུ་བྱུང་བ་ལས་
འབྱུང་ཞིང་གུད་དུ་གྲག་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་གྲག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡང་མ་
ཡིན་དངོས་པོ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་
གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་གཉི་ག་དང་གཉི་ག་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་བག་
ཆགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སྤང་ངོ་། །(༡༡༧༡བ)

ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྲག་ཆ་ནི་རྒྱ་དངོས་མ་ཡིན་ཞིང་གཏན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
རྟམ་རྟོག་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་ཀློན་གྱིས་རྟོག་པ་ལ་མིང་གི་རྟམ་པ་དང་དོན་གྱི་རྟམ་པ་སྤྲང་བ་
འདི་བརྟུན་སྤྲང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པར་རྟོག་ན་འབྲལ་བ་ཡིན་ཏེ།

རྟམ་འགྲེལ་ལས།

ལྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཕྱིར། །

གནས་དང་མི་གནས་རྟོག་པའང་མིན། །

སྤྱི་ཡི་སྒྲོ་ཡང་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །

དེ་ཕྱིར་སྤྱད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད། ཅེས་བྱ་བས་བསྟན་ཏོ། །

སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་དང་གིང་གེལ་བ་དང་ལྷག་མ་གྲུས་པ་མེད་པའི་ས་ལ་
ཉི་མ་དང་ཕྱད་ན་སྤྱི་གཟུང་དཔལ་རབ་རྟགས་ལྟ་གཡོ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཆགས་པ་དང་མི་ཆགས་
པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདྲ་མ་ཡིན། དངོས་པོ་མེད་པའདྲ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་གྲོས་ཆེན་
པོ་གྲུས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་
གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲོས་པ་ནི་སྟེ། བ་དང་འཛིག་པ་དང་གནས་པ་དང་
གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་
འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཚུལ་དུ་ཡང་སྤྱི་གཟུང་བཞིན་དུ་རྒྱབས་གཡོའོ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལྷ་དང་གིང་གེལ་བ་སོགས་མེད་པ་ནི་ཐང་གཙང་མ་ལ་སྤྱི་གཟུང་
བར་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་གཟུང་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་རྩ་ལངས་པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་
མཁས་པ་དག་འཆད་དོ། །དེའི་རྒྱབས་ནི་གཡོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
དང་བཅས་པས་འཆགས་གིང་གནས་ལ། རི་ཞིག་ལྟར་མིག་སྒྲུབ་བར་བྱེད་ཅིང་དེས་ལྟལ་
གཞན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མི་ཆག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་
ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་ཐང་ལ་ཆོག་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲུང་ནི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཐང་ལ་
ན་གནས་པའི་ཆོས་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱི་སྤང་བ་འབྱུང་བར་མ་ཟད་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
གཟུགས་བརྟན་ཡང་འཆར་ཏེ། དེ་དག་ནི་བརྟན་སྤང་འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། སྤང་ནི་
སྤྱི་གཟུང་རྩ་ལྟལ་པས་སྤྱི་གཟུང་རྩ་ལྟལ་དཔལ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྟོག་པ་མེད་པའི་
མདོན་སྤྱི་ལ་སྤང་བའི་སྤྱི་གཟུང་ཉིད་དཔལ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤང་རི་མོ་དཔལ་བྱས་པ་ན་རི་མོ་དེ་རྩ་སྤྱད་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཡང་དེས་མཐོ་
དམན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པས་འབྲུལ་པའི་རྒྱར་བརྗོད་(ག༡༩ན)པ་
བཞིན་དུ་སྤྱི་གཟུང་ཡང་རྩ་སྤྱད་པ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་འབྲུལ་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དེ།

འདི་ལ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱ་བ་ཀྱིས།

གང་གི་ས་བོན་བརྟུན་པ་དེའི།

སྐྱ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག།

ཅེས་གསུངས་པ་འདོན་པ་བསྟར་རྟེ།

གང་གི་འབྲས་བུ་བརྟུན་པ་དེའི།

ས་བོན་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག། ཅེས་བརྗོད་དོ།

སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རོ་ལངས་དང་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་མི་ནི་སེམས་ཅན་མེད་
ཀྱང་འབྲེད་དང་སྦྱར་བར་ལྷན་ན་གཡོ་བའི་ལས་བྱེད་དེ། འགྲོ་བ་དང་མི་འགྲོ་བའི་བྱིར་མེད་པ་
ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་མདོན་པར་ཞེན་ཏེ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་
བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལྟ་བུ་དན་པའི་སྒྲིག་གས་ཅན་གྱི་བསམ་པར་ལྟར་བ་དག་གཅིག་པ་དང་
ཐ་དད་པར་སྐྱ་བ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་ཏེ། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་བ་ཉག་གས་པའོ། །
དེ་བས་ན་སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཚུད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་དང་
གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་
འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་དངོས་པོ་ཁོང་དུ་རྟུན་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བུལ་བར་
བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་འབྲུལ་གྱི་བྱ་བ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་
བ་རྣམས་བརྟུན་པར་སྟོན་པ་སྟེ། རོ་ལངས་ནི་རྒྱག་པ་དང་། རྟོན་པ་དང་། ལག་གི་མཚོན་
ཆས་པ་རོ་ལ་བསྟེན་པ་སོགས་བྱེད་པ་དང་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡང་དེ་དང་འབྲེད་བར་
བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དེ། དེ་དག་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་སྒྲིག་
སྟེན་བྱེད་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཚོས་ངོ་བོ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པས་སྒྲིལ་གྲོགས་སུ་རྟོག་པར་
བྱེད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་དང་དེའི་བྱ་བ་རྣམས་བརྟུན་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་མ་རྟོག་
ཅིག་ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོགས་དུག་གི་སེམས་འདི་བརྟུན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་

བརྒྱུན་སྤྱང་ལ་ཡིན་མ་གཤང་པར་སྤྱིང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་སྦྱར་པའི་འཕགས་པའི་སོ་སོ་རང་
རིག་ཐོབ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྤྱང་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་
བརྒྱུན་སྤྱང་ཡིན་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ་མུ་མེད་གས་བྱེད་རྣམས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སུ་
རྟོག་གོ་ཞེས་བྱ་བས་དཔེ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་མཚོན་པར་བྱེད་པས་བཤད་པ་ཡིན་
ལ། གླེང་པའི་སྤྱང་དོད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་གླེང་
པའོ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་དེ། (ག། ༡༩༥)དེ་ལྟར་ན་སྤྱིག་རྒྱ་ལ་རི་དྲགས་སྒྲོམ་པས་རྒྱགས་
ཀྱང་རྒྱ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་གླེང་པ་ནི་ཡུལ་ཐོབ་ཀྱང་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
དེ་ཟེའི་གྲང་ཁྱེར་ནི་དེ་མཐོང་ནས་འཕྱུལ་པ་དག་ལེན་ཞིང་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱང་ཐོབ་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །མི་ལས་དུ་ལས་བྱེད་པར་སྤྱང་ཡང་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་པའི་མིང་ཅན་གྱི་
ལས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱེ་བ་སྤྱེ་ཡང་གླིང་པའི་སྤྱེ་མཆེད་དུག་ལས་
ཀྱིས་བྱིས་པས་རི་མོ་དང་འདྲ་བར་བརྒྱན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱེ་ཤད་ནི་མ་དག་པའི་མིག་ལ་
སྤྱང་ཡང་མིག་དག་པའི་ཆོ་སྤྱར་གྱི་སྤྱེ་ཤད་སྤྱར་རོ་སྤྱམ་དུ་འཕྱུལ་བ་བཞིན་ཆ་གིའི་བྲལ་བའི་
སྤྱག་བསྐལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་ནི་ཡུལ་ན་མེད་ཀྱང་མིག་
འཕྱགས་པས་སྤྱང་བ་ལྟར་སྤྱ་ཚོགས་པ་འདི་མ་རིག་པས་དཀྱུགས་པའི་སེམས་ལ་སྤྱང་བ་
ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དང་བཅས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །རྒྱ་བྱར་སྤྱ་ཐབས་སུ་བྱུང་ཞིང་རོ་བོ་བ་མེད་
པ་ལྟར་ཆོར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྤྱེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ། །གིང་དང་རྒྱ་ཐང་པ་མེད་ཀྱང་གིང་མ་
སྤྱགས་པ་ན་ཐང་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རྣམས་ཐང་པའི་རིག་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན་གྱི་ཁྱེན་
གྱིས་བཞིན་ལྟར་སྤྱང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱེ་མཆེད་དུག་ཀྱང་མིང་དང་གཟུགས་
འཕྲིས་པ་ལྟར་སྤྱང་མོད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མེད་དོ། །བྲག་ཆ་ནི་སྤྱེ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྤྱང་བ་བཞིན་དུ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྤྱང་པོ་ལྟ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
བྲག་ལྟ་བུ་ལས་སྤྱེ་བྱར་དུ་བྱུང་བས་བརྒྱན་ནོ་ཞེས་པའོ། །སྤྱིག་རྒྱ་ནི་སྤྱབས་གྱི་རྣམ་པར་
གཡོ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདྲ་བྱེད་གྱི་ཁམས་གསུམ་སྤྱེད་པའི་ལས་ལ་གཡོ་བ་

ལྷ་རྒྱུད་ཡང་གཤོ་བ་མེད་དོ། །རི་ལངས་ནི་སེམས་ཅན་མིན་ཡང་རྒྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་
བཟུང་པར་མངོན་མོད་གྱི། བརྩན་པ་བཞིན་དུ་གི་འཕོས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་དེ་
སྦྱེ་མིད་གྱི་གཞུགས་གྱིས་མིད་པ་གཞན་དུ་རྒྱག་པར་བྱེད་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བལ་
པའི་ཁྱིར་བརྩན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞན་ལས་བརྒྱད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཁོ་ཙོ་ཉིད་གྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་གཞོ་སོས་སྐྱར་པ་ཡིན་ཅོ། །

དཔེ་འདི་རྣམས་(༡༡༧-༩༩)འི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་ཐུགས་ཐུའུང་
བའི་ལྟེ་སྐྱོམ་གྱི་ཞལ་ནས།

དེ་ལ་དང་པོ་རྒྱན་རྫོབ་བཤེན་པ་ལ།

ཐོ་སྒྲོལ་དུས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ལྷ་བ་ནི། །

གྲུག་གཞི་དབྱིངས་ཆེན་ཕྱོགས་མཐའ་བུལ་བ་ལ། །

མ་རིག་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཏུ་ཤར། །

མཐོ་ལུ་རྟོག་མེད་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཐལ་ལ། །

ཡིད་ཀྱི་ཀུན་བདུགས་ཡུལ་ལྟ་མཆོན་མར་གཟུང་། །

ལས་དང་ཉེན་མོངས་མཐའ་རྒྱས་ལའོར་བར་འབྱུངས། །

དོན་མེད་འབྲུལ་པའི་སེམས་ཅན་ཉོན་ཏེ་མོངས། །

འོན་ཀྱང་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་འབྲས་བདག་མེད་པས། །

འབྲུལ་ཞིང་འབྲུལ་མ་མྱོང་ལ་འབྲུམས་ཤིང་འབྲུམས་མ་མྱོང་། །

ལྷག་ཅིང་ལྷག་མ་བྱུང་ལ་འཁོར་ཞིང་འཁོར་མ་བྱུང་། །

ཅི་ཕྱིར་ཞེན་ཕྱི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ས་མ་ལུས་ཀྱི།

སྒོ་ཁྱེད་མེད་སྒྲུང་བརྒྱན་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྫོང་།

དུས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་བརྟུན་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་བདེན། །

དེའི་ཚུལ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཅི་ལྟར་སྤང་བ་ཡི། །
 མཚན་ཉིད་དཔེ་ནི་བརྒྱ་བཞིས་གཏན་ལ་དབབ། །
 ཇི་ལྟར་སྦྱིས་བྱ་ཉལ་བའི་མི་ལམ་ན། །
 ཡུལ་དང་ཁང་བྱིས་སྦྱིས་པ་བྱད་མེད་སོགས། །
 ལྷ་ཚོགས་མི་བ་ཐམས་ཅད་མེད་སྤང་ཡིན། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 ཇི་ལྟར་སྦྱ་མ་མཁན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །
 སྦྱ་མའི་སྦྱལ་པ་སྤྲ་ཚོགས་བདེ་སྤྲུག་ཀྱང་། །
 དེ་དག་གང་ཡང་བདེ་སྤྲུག་མེད་པ་ལྟར། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 ཇི་ལྟར་མི་མཁས་བྱིས་པས་སྦྱིག་རྒྱུ་ལ། །
 ཏྲ་དམག་རྒྱུར་མཐོང་བས་ནི་རྗེས་བསྐྱགས་ཀྱང་། །
 ཏྲ་དམག་རྒྱུ་ནི་རྒྱལ་ཙམ་མེད་པ་ལྟར། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱིས། །
 ཇི་ལྟར་སྦྱིས་བྱ་བྱ་ངན་རབ་གསུངས་པས། །
 ཏྲོག་པ་གོམས་པས་མིག་ཡོར་མཐོང་བ་ལ། །
 དགའ་ཞིང་ཆགས་ཀྱང་མི་ཏྲག་དངོས་མེད་ལྟར། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་གཡལ་མེད་ངོས་དག་ལ། །
 མདུན་གྱི་གཟུགས་རྒྱམས་ནང་ན་གསལ་མེད་ཀྱང་། །
 རྒྱལ་ཐུན་ཙམ་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པ་ལྟར། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱིས། །

རི་ལྷ་རྩེ་ལྷ་ཡི་ནང་གི་རྒྱ་བ་དེ། །
 རབ་ཏུ་གསལ་ཞིང་དངོས་པོར་སྤང་མོད་ཀྱང་། །
 བཅའ་ན་དངོས་པོ་(༡༡༩༩བ)རྩལ་ཙམ་མེད་པ་ལྟར། །
 ཚེས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 རི་ལྷ་རྩེ་བར་སྤང་དག་གི་འཇའ་ཚོན་དེ། །
 ཁ་དོག་མ་འབྲེས་སོ་སོར་གསལ་སྤང་ཡང་། །
 རུང་དུ་ཕྱིན་ན་དོས་གཟུང་མེད་པ་ལྟར། །
 ཚེས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 རི་ལྷ་རྩེ་དང་རྩེ་རྒྱ་པི་མང་དང་། །
 སྤྱི་ལྷ་ལྷ་དབྱངས་ལ་སོགས་སྤྱི་སྤྱི་ཡང་། །
 རྩེ་ལྷ་འབྲེས་མེད་སྤྱི་བར་སྤྱི་སྤྱི་ལྟར། །
 ཚེས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 རི་ལྷ་རྩེ་ཆའི་རྒྱ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་པའི་ཚེ། །
 རི་ལྷ་རྩེ་པོར་པ་དེ་བཞིན་རྩེ་སྤྱི་སྤྱི་ཡང་། །
 རབ་སྤྱི་ལ་གཏོགས་གཞན་ཞིག་མེད་པ་ལྟར། །
 ཚེས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 རི་ལྷ་རྩེ་ཟ་དག་གི་ཤོང་ཁྱེད་རྒྱམས། །
 རྩེ་རྒྱམས་གསལ་ཞིང་ཁྱེད་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཡང་། །
 རུང་དུ་ཕྱིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར། །
 ཚེས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 རི་ལྷ་རྩེ་ཆར་པའི་ཚོགས་ཚོན་བབ་པའི་ཚེ། །
 རྩེ་ལྷ་རྩེ་བར་ཟ་དང་རྩེ་ལ་འབྱུང་། །

བྱང་མ་ཐག་ཏུ་ཞར་ནས་མེད་པ་ལྟར། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 ཇི་ལྟར་བར་སྒྲུང་དག་གི་སྒྲིན་པ་དེ། །
 རྒྱ་མ་དངོས་མེད་ནམ་མཁར་དེངས་ནས་ནི། །
 བྱི་མ་སློ་བྱུང་བྱུང་ཞིང་དངས་པ་ལྟར། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་མཛོད། །
 ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུལ་པ་ལ། །
 བྱོན་དང་བཞུགས་དང་གཤེགས་པ་མེད་མོད་ཀྱང་། །
 གདུལ་བྱ་རྒྱམས་ལ་བྱོན་གཤེགས་སྒྲུང་བ་ལྟར། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 ཇི་ལྟར་མིག་ལ་རབ་རིབ་སྒྲོན་ཡོད་པས། །
 བར་སྒྲུང་སྒྲུ་གད་སྒྲུང་པོར་སྒྲུང་མོད་ཀྱང་། །
 སྒྲོན་མེད་མིག་ལ་སྒྲུ་གད་ཉག་གཅིག་མེད། །
 ཆོས་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱ། །
 དེ་བས་ལམོར་འདས་ཆོས་རྒྱམས་མ་ལུས་ཀྱན། །
 ཏུས་གསུམ་མི་ལམ་སྒྲུ་སོགས་ལྟར་གཤེས་བྱ། །
 དེ་བས་ལྟག་པའི་ཆོས་ཅིག་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། །
 དེ་ཡང་མི་ལམ་སྒྲུ་མར་རབ་གཤེས་བྱ། །
 མི་ལམ་སྒྲུ་མ་ཡི་ནས་སྒྲོང་པས་ན། །
 ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་ལོགས་ནས་བཅའ་བྱ་མེད། །
 ཡེ་ནས་གཉིས་མེད་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ནི་བའི་ལྷས་སེམས་བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པའི་སྐལ་བཟང་སྤྱད་གོན་མཆོག་

བཅུ་གས་པ་ལས། རི་རྒྱད་དུ།

དེ་འདྲི་ལྟར་སེམས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་ཏེ། འདྲི་དྲུག་ས་པར་འགྱུར་བ་འཇམ་ཞེ་
སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་འཇམ་གཏི་མུག་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་དེ་གང་ཡིན། ཅི་
འདས་པ་འཇམ་མ་འོངས་པ་འཇམ་དྲུག་གྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། (ག༡༧༤ན)དེ་
ལ་སེམས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟད་པ་འོ། །མ་འོངས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེན་པ་འོ། །དྲུག་གྱུང་བ་ནི་གནས་པ་མེད་དོ་སྟུང་མོ། །འོད་
སྒྲུང་སེམས་ནི་ནང་ན་ཡང་མེད། སྤྱི་ཡོན་ཡང་མེད། གཏི་གན་ཡང་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་མོ། །འོད་སྒྲུང་སེམས་ནི་གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་
དུ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྒྲུང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་
རིག་པ་མེད་པ། གནས་མེད་པ་འོ། །འོད་སྒྲུང་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས་མི་གཟིགས་གཟིགས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་པོ། །འོག་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་ཚོས་རྣམས་འགྱུར་བ་མ་
གཏོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གཟིགས་མི་གཟིགས་
གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱ་བ་ཅི་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་
ཞེ་ན། འོད་སྒྲུང་སེམས་ནི་རྒྱ་མ་དང་མཚུངས་ཏེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྒྱུར་ཏེ། འོད་སྒྲུང་སེམས་ནི་འབབ་རྒྱུ་དང་མཚུངས་ཏེ་མི་གནས་པ་
སྐྱེས་ནས་འཇིག་ཅིང་དེངས་པ་འོ། །འོད་སྒྲུང་སེམས་ནི་རྒྱུད་དང་མཚུངས་
ཏེ། རིང་དུ་འགྲོ་ཞིང་གཟུང་དུ་མེད་པར་རྒྱ་བ་འོ། །འོད་སྒྲུང་སེམས་ནི་
མར་མའི་འོད་འཕྲོ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་འགྱུར་བ་འོ། །འོད་
སྒྲུང་སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་ཏེ། རྟོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་
རྟོན་མོངས་པ་གྲོ་བུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་རྟོན་མོངས་པ་འོ། །འོད་སྒྲུང་

སེམས་ནི་གྲོག་དང་མཚུངས་ཏེ་སྒྲིབ་ཅིག་ཏུ་འཇིག་ཅིང་མི་གནས་པ་འོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་སྦྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་མི་འཇའ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་དག་བའི་རྩ་
 བ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱེ་མའི་ཁང་བ་དང་མཚུངས་སོ། །
 འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་སྦྱག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཉའི་
 མཆིལ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་
 ཏུ་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་མི་ལམ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་མི་
 གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྦྱང་མ་སྒྲོན་པོ་དང་མཚུངས་
 སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་གཞོད་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་བྱེད་པས་ཕྱིར་ཆོལ་བ་
 དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་གྲུབ་ཀྱི་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་
 གཞོད་སྦྱིན་མདངས་འཕྲོག་པ་དང་མཚུངས་སོ། །(༡༡༧༥བ)འོད་སྦྱངས་
 སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་གྲུགས་ལྟ་བུས་དག་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་
 ནི་རྗེས་སྒྲུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ལྡན་པས་རྟག་པར་མཐོ་དམན་
 ཅན་ནོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་དག་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བས་ཆོམ་རྒྱན་
 དང་འདྲའོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་གཟུགས་ལ་དགའ་བས་ཕྱི་བྱེ་ཞོ་ལའི་
 མིག་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་སྒྲུ་ལ་དགའ་བས་གཡུལ་གྱི་ར་
 དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་ཡག་མི་གཙང་བའི་བྱི་ལ་དགའ་བ་
 བཞིན་དུ་བྱི་ལ་དགའོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་རོ་ལ་དགའ་ཞིང་ཟས་གྱི་
 ལྟག་མ་ཟ་བས་བྲན་མོ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་སྦྱང་སེམས་ནི་རེག་བྱ་ལ་
 དགའ་བས་སྦྱང་མ་འབྱུ་མར་གྱི་སྦྱོད་ལ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །འོད་
 སྦྱང་སེམས་ནི་རྒྱན་ཏུ་བཙལ་ཡང་མི་རྟེན་དོ། །ཁང་མི་རྟེན་པ་དེ་ནི་མི་
 དམིགས་པ་འོ། །ཁང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་འོངས་

བ་ཡང་མ་ཡིན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་འདས་བ་ཡང་མ་
ཡིན་མ་འོངས་བ་ཡང་མ་ཡིན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་
གསུམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་འོ། །གང་རྣམ་གསུམ་ལས་ཡང་དག་
པར་འདས་པ་དེ་ནི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་དེ་ལོན་
ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཏེ་གང་གི་ཆོ་ཆོལ་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་སྒྲེས་པའི་ཆེའོ། །དེ་ཡང་
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་འགགས་ཤིང་མ་སྒྲེས་པས་ཆོལ་བའི་གཞི་མེད་དེ། ང་
ལྟར་བ་ལ་ཆོལ་ལོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བྱམ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྟན་པས་ད་ལྟར་གྱི་
སེམས་སྒྲེས་མ་ཐག་ཆོལ་བར་ཞུགས་ན་ཆོལ་བའི་ཆོད་ལྟར་བ་ཡང་མེད་དེ། འདོད་ཆགས་
ཀྱི་སེམས་སྒྲེས། དེ་མ་ཐག་བྱམ་པའི་སེམས་སྒྲེས། དེ་ལས་ཆོལ་སེམས་སྒྲེས། དེའི་ཆོ་
འདོད་ཆགས་དང་བྱམ་པ་གཉི་ག་འགགས་ཏེ་ཆོལ་སེམས་ཉིད་སྒྲེ་བ་ན་ཆོལ་བའི་སེམས་ལ་
བཅལ་བར་བྱ་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར། གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་
བར་བརྟམས་པ་ན་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་འགགས་ཏེ་རྟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་
ཆོ་ཆོལ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཙམ་ལས་བཅལ་བྱ་འགགས་པ་ན་ཅི་ཡང་མི་གནས་སོ་སྟམ་མོ། །

དེ་ལྟར་བཅལ་བྱ་འགགས་པར་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་མི་རྟག་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ།
(༡༡༧༥ན)སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཕྱི་མས་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ན་གནས་
ཆོལ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སེམས་འདི་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡོད་ན་ནང་དམ་ཕྱི་རོལ་ལམ་ཆ་
ཤས་ཅིག་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་ལ། ཆ་ཤས་ཅིག་ནང་ན་ཡོད་པའི་གཉི་ག་ན་ཡོད་དམ་སྟམ་དུ་
བལྟས་པ་ན་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གང་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅིང་། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཆོལ་བའི་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་འགགས་ཏེ་རི་ལྟར་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་ནས་སེམས་རྣམ་པ་ཅིར་ཡང་མི་གནས་པའི་བྱེད་པར་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཁོ་བོ་
ཅག་གི་ངེས་པས་མ་ཟིན་མོད། དེ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དམ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ནི་གཟུགས་སུ་

ཟུར་ཏེ་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ན་དེ་ཡང་མི་སྣང་སྟེ། བསྟན་དུ་མེད། ཟུ་ལ་
སོགས་པ་གཞན་རྣམས་སུ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་སེམས་ཐོགས་པར་བྱར་འོས་པ་ཞིག་ན་
དེར་ཡང་མེད། ཡང་ན་ནང་གི་རྟེན་དབང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་མེད། བརྟེན་པ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡང་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་ངམ་སྟེ་བརྟགས་ན་དེར་ཡང་མེད། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
རྣམ་པར་རིག་པར་སྣང་ངམ་སྟེ་དེར་ཡང་བརྟགས་ན་མེད། དེས་ན་འཛིན་པ་རྣམ་པར་
གནས་དབང་པོ་གཉིག་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་བཏུས་ན་སྟེ་ཅམ་ཡང་
མི་རྟེན་དེ། དེ་ཡང་ཆོལ་མཁན་མཐུ་ཆུང་ནས་མ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བཅའ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
ནས་མ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཞི་བའི་ལྷས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་རྟོགས་པའི་ཆོལ་སྐྱེས་རབ་དེ་ལ་མཚན་མའི་དམིགས་བརྟེན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ངང་གིས་ཞི་
བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན།

དབྱེད་བྱ་རྣམ་པར་དབྱེད་བྱས་ན། །

རྣམ་དབྱོད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན། །

རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྟེ་སྟེ། །

དེ་ཡང་མུ་ངན་འདས་པར་བརྗོད། །

ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ནང་དུ་སེམས་ཀྱིས་སེམས་གཅིར་བཏུས་བྱས་ཏེ་ཆོལ་
བའི་ཆོལ་ང་།

བཅའ་བྱ་རྣམ་པར་བཅའ་བྱས་ན། །

ཆོལ་བྱེད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན། །

རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་མི་སྟེ་སྟེ། །

དེ་ཡང་མུ་ངན་འདས་པར་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བར་འདོན་པ་བསྐྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཆོལ་བྱེད་ཀྱང་ཉི་བར་ཞི་བའི་ངང་ཅམ་ལ་གནས་པ་ན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་

དངས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་རྫོང་བར་ལྷུང་ནས་སེམས་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་(ག)༡༧༥(བ)ངོ་བོ་
 ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཚེལ་བ་འདི་ཅི་འདྲི་དོན་ཏུ་
 ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དེ་ལས་ལོག་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པར་འཛིན་
 བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཚས་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་པ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྟོག་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཀ་བ་ལ་མ་བཏགས་ན་ནི།

སེམས་ཀྱི་གྲང་པོ་ཡན་བཏང་བས། །

མནར་མེད་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར། །

གྲང་ཆེན་མ་དུ་ལྟོས་པ་ཡིས། །

འདི་ན་དེ་འདྲའི་གཞོད་མི་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་འདི་རྒྱ་བ་ན་ལས་སྣ་ཚོགས་བྱེད་པ་ནི་དཔེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 གཅིག་གིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་རྣམ་དང་སྟགས་
 ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་བའི་གཞུགས་སུ་སྤང་བས་སྒྲིམ་དང་མཚུངས་ཏེ། ལོག་པའི་འདུ་
 ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པ་དེ་ཉིད་འཆད་དོ། །སྣ་ཚོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཡང་ལེན་པ་པོའི་བདག་མེད་
 པ་ནི་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་སྐད་ཅིག་སྣ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་ངོ་བོ་གཞུགས་མེད་
 ཀྱང་ཐག་རིང་པོའི་སྐྱེ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་རྒྱང་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཀུན་རྟོག་ལོག་ན་སྐྱེ་
 བ་མི་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱུ་མ་ཟད་ན་མར་མེ་མི་འབྱུང་བ་དང་འདྲའོ། །འོ་ན་སེམས་དེ་ཟད་པར་
 འགྱུར་རམ་སྟེ་ན། གྲོ་བར་བ་དག་བསྟོག་པར་འགྱུར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་
 བས་གཏུག་མའི་སེམས་ནི་མི་སྟོག་གོ། །གྲོ་བར་བ་དག་ནི་གྲོག་དང་འདྲ་བས་མི་བཟན་
 པའོ། །སྒྲིར་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྟུལ་བསྐྱེད་པས་མི་འཛའ་བ་དང་མཚུངས་ཤིང་། ཀུན་རྟོག་
 གིས་བྱས་པ་ཡང་གཞན་ཞིག་གིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་ངོ་བོར་
 ལྷུང་བ་ནི། དྲེ་མའི་ཁང་བུ་དང་། མཆིལ་བ་དང་། མི་ལམ་དང་། སྤང་མ་སྟོན་པོ་དང་འདྲ་
 པའོ། །སེམས་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་ལྷུང་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིར་གྲོལ་བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་

ཁོ་ལ་བ་བརྟན་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ངོ་ཚ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེ་
སྒང་གིས་ནི་གཞོད་སྒྲིན་ལྟར་མདངས་ཐོགས་ཏེ་མདོག་མི་སྟག་པར་བྱེད་དོ། །གཉི་མུག་
གིས་ལུལ་གཞན་དུ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་དག་དང་འབྲེལ། །ང་རྒྱལ་ནི་མཐོ་དམན་གྱི་གནས་ལྟ་
བུ་སྟེ་གོ་འཕང་མཐོ་བ་ལས་དམའ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱག་དོག་གིས་དགེ་བའི་ནོར་
ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཆོམ་རྒྱན་ལྟ་བུའོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལུལ་ལྟ་ལ་ཆགས་པ་
ནི་བྱི་བྱི་ཞོ་ལ་ནས་སྤང་མའི་བར་གྱི་དབེས་སོ། །

ཡང་བསྐབ་བརྟུས་སུ་འཕགས་(ག༡༧༥ན)པ་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

དེ་སེམས་ཀྱང་རྟུ་ཚོ་ལ་བ་ན་སེམས་ནང་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་། སེམས་བྱི་རོལ་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སེམས་བྱི་
ནང་ན་འང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སུང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་
སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཁམས་རྣམས་ལ་ཡང་སེམས་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། སྒྲི་མཆེད་རྣམས་ལ་ཡང་སེམས་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་རོ། །དེས་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་བས་སེམས་གང་ལས་བྱུང་ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཚོ་ལ་ཞིང་དེ་འདི་
སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་
སྟམ་མོ། །དེ་ཡང་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཅི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་གཞན་ལ་
སེམས་དེ་ཡང་གཞན་ནམ། འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
སེམས་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སེམས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི་
སེམས་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
སེམས་ཡིན་ན་ནི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ།
སེམས་ཀྱིས་སེམས་མཐོང་བར་མི་རུང་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དབེར་ན་རལ་
གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རལ་གྱིའི་སོ་དེ་ཉིད་བཅད་པར་མི་རུས་པ་དང་།

སོར་མོའི་ཕྱི་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་རིག་པར་མི་རྒྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་མི་རྒྱས་སོ་སྟེ་མོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་གང་མཐོགས་པ་རབ་དུ་
 མཐོགས་པ་མི་གནས་པར་རྒྱ་བ་སྤྱུང་དང་རྒྱང་འདྲ་བ། འབབ་རྒྱའི་རྒྱན་
 དང་འབྲུ་མར་གྱི་མར་མེ་དང་འདྲ་བ། རྒྱང་རིང་པོར་འགོ་བ། ལུས་མེད་
 པ། ལུལ་ལ་བརྟམ་པ། སྤྱི་མཆོད་དུག་ལ་སྦྱོད་པ། གཞན་དང་གཞན་གྱི་
 ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས། གནས་པ། ཅེ་གཅིག་པ། མི་འཕྲོ་བ། རྣམ་
 པར་མི་འཕྲོ་བ། ཞིག་ནས་ལ་ཕྱེ་གཅིག་པ། གཡང་བ་མེད་པ་འདི་ནི་
 སེམས་གནས་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལ། སེམས་ཚོལ་བ་དང་སེམས་སྟེ་ཚོགས་སུ་རྒྱག་པ་དཔེ་དང་
 བཅས་ཏེ་བརྟན་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་བས་འོགས་
 ཤིག་ཏུ་བཤད་པ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་དབྱེད་གཞིར་གྱུར་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་།
 གཅིག་དང་ཐ་དད་པས་དབྱེད་པ་གཉིས་ལས་དབྱེད་གཞི་ནི་དེ་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་ཏེ།
 (གྲ་༡༤)དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལས་སེམས་འཕྱུང་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྤྱི་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ནི་ཐ་སྟངས་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ་དབྱེད་གཞིའོ། །དེ་ལ་
 དབྱེད་པ་ནི་སེམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། དམིགས་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ།
 དམིགས་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ཅུ་བའི་སྦྱར་བའོ། །
 རྟོགས་ཚེས་རྒྱབ་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཡིན་ན་སེམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་
 བས་མི་རིགས་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་མ་རིག་པར་ཐལ་བའི་
 སྦྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་བའོ། །འདི་ནི་དོན་དམ་པ་དབྱེད་པ་སྟེ། གཞན་ཐ་སྟངས་ཅམ་དུ་ན་ཡང་
 དམིགས་པ་ནི་བཏགས་པ་བས་སྦྱོན་པོ་སྦྱར་སྦྱང་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་སུ་
 སྦྱོན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོན་པོར་སྦྱང་བའི་ཤེས་པས་སྦྱོན་པོ་མཐོང་ངོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཅམ་ཞིག་ནི་བྱི་ནང་གཉིག་ལ་གྲགས་ལ། དེ་ཡང་སྦྱར་སྦྱང་ཤེས་པ་དང་སྦྱོན་པོའི་

རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་ན་རང་རིག་པ་ཡང་དངོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་
ན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་མེད་དེ། རལ་གྱིས་རང་ཉིད་མི་གཙོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །རྒྱུན་ལ་གནས་ཏེ་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མ་
མཐོང་ངོ། །

དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས།

བཙུམ་ལུན་འདས་རྣམ་པར་ལྟ་བར་བགྱིད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་
གཟུགས་བརྟན་གང་ལགས་པ་དེ་ཅི་ལགས། སེམས་དེ་དང་ཐ་དད་པ་
ཞེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ཞེས་བགྱི། བུམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་བུའོ། །ཅིའི་ཐྱིར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་བརྟན་དེ་
རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཐྱིར་ཏེ། བུམས་པ་རྣམ་པར་གཤམ་པ་ནི་
དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་རྟ་བྱེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ངས་
བཤད་དོ། །བཙུམ་ལུན་འདས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་
དེ་གལ་ཏེ་སེམས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ན་སེམས་དེ་ཉིད་གྱིས་
སེམས་དེ་ཉིད་ལ་རི་ལྟར་རྟོག་པར་བགྱིད་ལགས་བཀའ་སྩལ་པ། བུམས་
པ་དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྟོག་པར་མི་བྱེད་མོད་གྱི། འོན་
ཀྱང་དེ་ལྟར་སྦྱོར་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལས།

འོན་ཏེ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སེམས་(གྲགས་པར་)ཡིན་ན་ནི་
སེམས་གྱིས་སེམས་དེ་ཉིད་རི་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

དགོངས་འགྲེལ་ལས།

བཙུམ་ལུན་འདས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ་གལ་ཏེ་

སེམས་དེ་ལས་ཐ་དང་པ་མ་ལགས་ན་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཉིད་
ལ་རི་ལྟར་རྟོག་པར་བསྐྱེད་ལགས།

ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ནི། སེམས་དང་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སེམས་དང་གཟུགས་
བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ལ་མིང་ཐ་དང་པ་མེ་བྱུང་བར་ནི་གསལ་ལ། དངོས་པོ་ཐ་མི་དང་པ་
ཡིན་ན་གཅིག་གིས་རྟོགས་བྱའམ་རིག་བྱ་དང་། གཞན་དེས་རྟོགས་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་ཏུ་
བརྟེན་པའི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོར་མི་འཐད་སྟུང་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདིའི་ལན་གསལ་པ་དང་
གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་དངོས་པོ་བའི་བྱ་བྱེད་མེད་ཀྱི། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་ཏུ་སྟེན་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱ་བྱེད་བཏགས་པ་བ་འདི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྟོག་
པར་མི་བྱེད་མོད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།

བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཐ་སྟོན་དག །

ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གནས། །

ཐ་དང་འདོད་པའི་དངོས་རྣམས་ལ། །

སྒྲོ་འདོགས་པས་ནི་འཇུག་ཕྱིར་ངོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་དག་གི་དོན་སེམས་ལ་བྱམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཞིག་ལམ་གྱིས་ཤར་བ་ན་བྱམ་
པ་འདི་ལེགས་པ་འམ་ཉེས་ཤེས་དེ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒྲོ་འཕྱུང་བ་ནི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་རྗེས་སུ་
བྱུང་བའི་རྟོག་པ་གཟུང་འཛིན་ཅན་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྒར་ཤར་པའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་སྐད་
ཅིག་མ་ཡིན་པས་འགགས་ནས་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཏུ་ཤར་བ་ཁོན་
ཡིན་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པ་འདི་འབྲུལ་རྟོག་ཁོན་ཡིན་
པས་སེམས་རང་མལ་ཏུ་བཞག་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྒྲོག་ཅེས་སྒྲུམ་དག་གསུང་ངོ། །

ཡུང་གིས་བཤད་པ་ནི། ལྟ་མོ་ཆོས་འདི་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བཤད་

ཟིན་པ་ཉིད་སྒྲར་ཡང་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་།
འདས་པའི་དུས་ལ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིང་པོ་ལ་གོས་པར་མི་འཕྱུར་
ཏེ། སྒྲིང་པོ་དང་མི་མཐུན་པར་ཁ་གཞན་དུ་བལྟས་པའི་(ག༡༩༥བ)ཐྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་
ལྟ་ན་ཡང་ཁ་གཞན་དུ་བལྟས་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གྲང་སྒྲིང་པོ་ཉིད་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་
ཡིན་གྱི་སྒྲིང་པོ་དང་དེ་གཉིས་ལ་རིགས་ཐ་དང་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་
ཞེས་པ་ལོ། རྟོན་དེ་ཉན་ནུས་པ་ནི་བཤད་ན་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་ཙམ་ན་བར་
བཟོད་པས་ཙམ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟག་མ་ཉན་རང་གིས་ནི་མཛོན་སྒྲུལ་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རིགས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ལུང་གི་ཆོག་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ཞེས་པ་ལོ། །

སྒྲིང་བ་གཉིས་པ་ནི། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་མེད་དག་ཐྱིར། ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་ཏེ།
དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེ་ཡང་གནས་འདི་ཞེས་པས་བྱང་རྒྱལ་
ཆོས་ཅན་དུ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་འཛོག་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་
ན། བྱང་རྒྱལ་གྱི་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱང་བཤད་པས་དེ་ལས་
བཀར་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་མ་དག་པའི་སྒྲིང་པོའི་རིག་ཁམས་
ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྒྲིང་པོ་ལས་མ་གཡོས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་དགོངས་
པ་ལོ། །གནས་འདི་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ནི་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །སྒར་དྲི་མས་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་ཏེ། དྲི་བཅས་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཡིན་ལ། ཐུས་གཉེན་པོས་
སྒྲིབ་པ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་སྟེ་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཐྱིར་ཏེ།
དོན་ནི་སྒར་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་མི་ཤེས་པ་ལས་ཐུས་ཤེས་པར་གྱུར་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྟོགས་དགའ་བ་ལོ། །

ལུང་ནི། ཀང་གི་ཐུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལས་སོ། །སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གདོད་མ་ཉིད་ནས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་ལོ། །སྒྲིབ་པ་

གཉིས་བྲལ་བ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་གཤིས་འགྱུར་ནས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་
 ཤེས་པ་དེ་ནི་སྤར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རང་
 བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེས་ན་མཚན་མ་མཐའ་དག་ཉི་བར་ཞི་བའི་རྣམ་པ་འཕམ་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་དང་ལྡན་(༡༧༥ན)པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱལ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་
 བདེན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་གིས་རྫོགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་
 དྲུག་གིས་རྫོགས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་མཚན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཚས་
 ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་ལས།

ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་གླིང་བཞི་བའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱ་ལྟ་བུར་སྤང་སྟེ།
 དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་ལ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་དབང་པོ་དང་བསམ་པ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་
 རྣམས་སྤང་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་
 ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་ཞེས་
 བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་རྒྱལ་བ་ཡིན་ལ། སྤང་བ་མེད་
 པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ། མཚན་མ་མེད་པའོ། །
 མཚན་མ་ཡང་རྫོགས་པ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྫོགས་
 པ་མེད་པ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མཚན་མ་སྟེ།

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།

སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མིང་དང་མཚན་མས་གཡངས་པའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་རྣམས་
 མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འབྱུག་པས་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་རོ། ། དེ་ལ་སྒོ་
 གྲོས་ཆེན་པོ་མཚན་མ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བར་འབྱུར་བ་
 ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའོ། ། དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་དང་སྤྲ་དང་ཕྱེ་དང་
 ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་
 དང་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འདི་ནི་མཚན་མ་ཞེས་བྱ་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གཏན་ཆོགས་གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་ཆོས་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བས་སྟོན་ཏེ།
 དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ། གནས་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་
 ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་འོ། ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །
 གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་པ་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ།
 (གཤམ་པའི་)དེ་ལ་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྒྲིམ་པས་དེའི་
 ལུང་བོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 ཅན་ཏེ་ཟག་བཅས་ཁོན་ཡིན་ཞེས་པའོ། ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཟད་
 སོ་སོ་སྒྲུ་བོའི་ས་དེ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དྲི་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ངོ་མཐོན་དུ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་པར་གྱི་གཞི་དྲི་མ་མེད་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྤྲ་མ་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཕྱི་མ་སྟེ། སྤྲ་ཕྱི་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་
 པར་མེད་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན་འདིར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལ་རྒྱས་པ་དང་མ་རྒྱས་
 པའི་བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྱུར་བ་མེད་པ་ནི་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་མཐུན་པ་ཙམ་
 གྱི་དཔེས་བརྗོད་ན་འདིག་རྟེན་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་དང་འདིག་རྟེན་

སྟོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དག་ལ་ཡངས་པ་དང་དོག་པའི་བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་
དེ་གཉི་ག་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ནམ་ཡང་མ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡུང་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ནི་གང་ལས་ཏེ་ཡལ་པོ་ཆེ་གང་ལས་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
གང་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཚད་མེད་པ་མཐའ་དག་མ་
ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ན་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྤྲོ་མོ་གངས་
ཚང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མངོན་ཞེན། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་ནི་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་མངོན་ལ། དྲིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་ལ་ཆགས་པའི་འདུ་
ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པས་བསྒྲིབས་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་མངོན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཡང་ཀར་གསེགས་པ་ལས།

རི་མིན་སེམས་ནི་འཇུག་པའི་བར། །

དེ་མིན་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་པན་པ། །

འཇུག་མེད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ནི། །

དབང་པོ་ཉིད་དང་ཀུན་གྱིས་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་གཞུང་ནས་ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་(ག༡༧༤ན)
གནས་པའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པའམ་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྟུན་པ་ལས།

གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།

ཞེས་གསུངས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི་ངང་ཅན་གྱི་
སེམས་ལ་བཤད་དེ། དངོས་པོ་གང་དང་གང་གི་རྣམ་པ་དེ་ནི་མཚན་མ་ཡིན་ལ། མཚན་མ་
དེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོ་དེ་འཛིན་པ་ན་དོན་དམ་པ་ཤེས་པ་མེད་པས་ཤེས་བྱ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་མི་མཐོང་སྟེ། རྒྱང་པན་པ་དག་རང་གིས་མཐོང་བའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་

ཀྱི། མདོན་སྤུམ་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་རྒྱ་བྱི་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་
བཞིན་དུ་རང་གི་རྣམ་པ་འཇམ་མཚན་མ་ཙམ་ལ་གནས་པས་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་མི་མཐོང་
བཞི་རྒྱུད་པན་པ་དང་འབྲ་བས་རྒྱུད་པན་པར་བཏགས་སོ། །

སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཏེ།

ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་ངེ་ལྟའི་དངོས། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ནི་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐུན་པར་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །

འདྲ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་ན་འགལ་སྐྱེན་མེད་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
ཡེ་ཤེས་རབ་རྟུ་འབྱུང་ངོ་། ཅི་འདྲ་བཞིག་ཅེན། སྤྱོད་དཔོན་མེད་པར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་
བྱིར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་སྒྲིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའོ། མིག་
གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་ཡང་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་
ཤིང་བརྟུགས་ནས་གཞན་སྒྲི་དང་བྲི་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། འདིར་
སྟོང་གསུམ་གྱི་ཆད་དང་མཉམ་པའི་དར་ཡུག་གིས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སོ། ཇེ་ལ་རི་མོ་རྫོགས་པར་བྱིས་པས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ནི་
སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་མ་ཆང་བ་མེད་པའོ། ཇེ་ར་ཡུག་དེ་རྟུལ་ཕྱ་རབ་རྟུ་བརྟུག་པས་
མཚོན་པར་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའོ། འདིར་གཟུགས་མེད་
པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལ། གཟུགས་མེད་པ་ན་ཁྱབ་བྱེད་
གཟུགས་མེད་པའི་(གཤམ་ལེབ)ཕྱིར་གཞལ་མེད་ཁང་ག་ལ་སྤིད་སྤྲུལ་ནས་གཞུང་ཁོལ་དུ་ཐུང་
སྟེ་འདོར་བར་བྱེད་མོད། མདོ་ཉིད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་དཔེ་ལ་ཡང་སྤང་ལ།

ཡུང་ལས་ཀྱང་། ས་བརྩུ་བའི་ས་བརྩུད་པར་ས་བརྩུད་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་
གཟུགས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་འཆགས་པ་དང་འཇིག་པ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་

རྒྱུ་དུ་ཤེས་པར་གསུངས་ན་རི་ལྟར་གཟུགས་མི་མྱོང་།

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

གསོལ་བ། ཐར་བ་རི་ལྟ་བུ་ལགས། གཟུགས་ཅན་ལགས་སམ།
 གཟུགས་མ་མཆིས་པ་ལགས། བཀའ་རྩལ་བ། ཁ་ཅིག་གི་ནི་གཟུགས་
 ཅན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་མ་
 ཡིན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོ། །སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཐར་བ་དེ་ནི་
 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱར་ཡང་
 མི་རུང་ངོ་། །གསོལ་བ་ཅིའི་སྒྲུང་དུ་ལགས། བཀའ་རྩལ་བ། འོད་སྤངས་
 ཆེན་པོ་དང་རྩས་གཅིག་པ་དཔེར་ན་འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་
 ལྟ་རྒྱུ་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱར་ཡང་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །གསོལ་བ་འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་
 ཤེས་མེད་མིན་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མ་མཆིས་པ་ལགས་
 ལ། གཟུགས་ཀྱང་མ་ལགས་ན་དེ་དག་རི་ལྟར་མཆིས་པ་དང་རི་ལྟར་རྒྱ་
 བ་བསྟན་དུ་གསོལ། བཀའ་རྩལ་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་གྱི་ཞོག་ཅིག་ དེ་བཞིན་དུ་
 ཐར་བ་ཡང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱང་མ་
 ཡིན་པས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །

དར་ཡུག་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉི་ཤར་འཕྲོ་བར་མ་གྱུར་པའི་དཔེ་'ནི་གཞན་
 གྱི་དོན་རྒྱབ་པར་མ་ཁུས་པའི་དཔེ་སྟེ།

'དཔེས་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། རྟོག་གྲངས། ༥༩༥ན

དེ་སྤྱིད་དྲི་མ་འདྲེས་ལས་མ་གྲོལ་བ། །

དེ་སྤྱིད་རྒྱལ་མཛད་སྤྱིད་གསུམ་དུ་མི་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའོ། །

འཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་ནི་སྤྱིད་གསུམ་གྱི་སྤྱིད་ཆེན་པོ་འཁོར་ཡུག་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བར་
མངོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས་བཤད་པ་དེའོ། །ས་ལ་སྤྱིད་པ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་
ལྷ་ལྷོན་གིང་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་སོགས་ལ་གནས་པའོ། །མཁས་པ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
གཤེས་པའོ། །འཛངས་པ་ནི་རྟོམ་ཅོལ་(༡༩༠༠ན)མ་ཡིན་པར་ཆོད་དང་སྤྱིར་གཤེས་པའོ། །
གསལ་བ་ནི་གཤེས་བྱ་གསར་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡོངས་ཀྱིན་པའོ། །ཡིད་གཞུངས་པ་ནི་བྱ་བ་
གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་འཇུག་པའོ། །དེར་ཞུགས་པའི་དབྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་དེས་གང་
ལ་ལྷག་པར་འདུན་པའོ། །ལྷའི་མིག་ནི་གཟུགས་སྤྱོད་ཡིད་ཡུལ་ཅན་ནོ། །འདི་འདྲ་བའི་དཔེ་
སྟོམས་ཏེ་སྒྲུས་པར་ཟད་ཀྱི། སྤྱིད་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་
ཡང་གཏན་མི་སྤྱིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་ལྷན་པའི་བསམ་
གཏན་གྱིས་བྱི་བར་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་མདོ་སྤྱི་ཟབ་མོ་རྣམས་དང་བསྐྱན་བཅོས་འདི་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་གྲངས་
མེད་པ་རྣམས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལ།

ཁ་ཅིག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རབ་འབྱོར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་
བྱད་པར་མེད་པས་རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲུས་པར་བརྟེན་པ་ལྟར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་ཞུགས་པས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་
ཡོད་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་མོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཏུ་རུང་བས་དེ་ཅུམ་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡོད་པར་བརྟེན་དོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། རྒྱུ་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་ལས་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་འཛིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཏུང་དོ་ཞེས་བཤད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཡོད་པར་གདགས་སུ་རུང་དོ་སྟུམ་མོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ན་བཙུག་མ་མ་ཡིན་
པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སེམས་ཀྱང་དོ་པོ་ཉིད་དེ་འདྲའོ་སྟུམ་པ་བསམ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་
རྫོང་པར་བྱེད་ལ། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལྟ་
བུ་ཉིད་ལ་བརྟུན་དོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པས་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ་སྟུམ་མོ། །

ཁ་ཅིག་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རང་(༡༩༠༠བ)གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་སྤིང་དུ་བྱབ་པར་གསུངས་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བྱེ་
བའི་སངས་རྒྱས་ནི་གང་ན་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་
པར་ཡང་བརྟུན་དོ་སྟུམ་མོ། །

གཞན་ཡང་མཁས་པའི་བསྟན་བཙུག་ལས་བྱེ་རོལ་ལ་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་རྩལ་དང་།
ནང་གི་རིག་པ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་རྩལ་གཉིས་མཐོང་སྟེ།

དེ་ལ་བྱེ་རོལ་ལ་ཆང་བ་ནི་རྩ་བ་ཤིས་རབ་ལས།

རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། །

ནམ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར།

ཅི་སྟེ་ཡང་ལ་ལ་འདི་སྒྲུམ་དུ་སེམས་ཏེ་ལུང་ལས་ཤིང་སྤོང་པོ་འདི་ལ་
ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱལ་ཡང་ཆ་བ་ཉིད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དཔེ་མེད་དོ་སྒྲུམ་ན། དེ་ལ་རྒྱ་འབྲུལ་དང་ལྷན་པའམ། སེམས་
ལ་དབང་ཐོབ་པས་རྒྱའམ་ལུང་མ་དང་ལྷི་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དང་གང་
ལ་ནོར་བུ་གསེར་དང་དཔལ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་
པར་བྱེད་པ་དེ་དང་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཤིང་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་
ཤིང་སྤོང་པོ་འདི་ལ་ཁམས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའི་མཛོད་གྱིས་སྒྲུལ་བ་མ་ཡིན་པའི་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆར་པའ་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་
པ་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་ལོ། །

ནང་ལ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །

བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །

ཆད་མ་རྣམས་ཀྱི་བརྟག་བྱ་གང་། །

མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་སུམ་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སུམ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་
མཐོང་བ་ཡིན་མོད་གྱི། སྒྲ་ཅིག་ཅམ་ལས་གཞན་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་མ་རྩས་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དེ། འདིར་མདུན་ན་གནས་པའི་སུམ་པ་དེ་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ཀྱི་སུམ་པ་དང་ཆད་མ་ཉམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་འདིར་གནས་པའི་སུམ་པའི་བྱད་
པར་གྱི་ཆོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དེས་མཐོང་བས་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་ནི་ཆད་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །མཐོང་བཞིན་དུ་ངེས་པ་མི་སྦྱི་བའི་རྒྱལ་ཡོང་གྲོ་བུར་གྱི་(གཤམ་ཉིན་)དྲི་མས་གོགས་

བྱས་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་འདིའི་རྒྱུ་ལ་གཤམ་བྱེད་པ་མེད་ན་དེས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཏོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བར་ཡང་བཞེད་དེ།

སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །

དེ་མ་རྣམས་ནི་སྒོ་བྱར་བ། ཞེས་དང་།

རྣམ་ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡི་ཚོས། །

རི་ལྷར་ཡོད་དེ་འཛིན་པ་དང་། །

ཡོད་པ་ཡི་ནི་བདག་ཉིད་དེ། །

འདི་ཡི་སྒྱེད་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་རེད་པོད་ཀྱན་གཞིས་སྒོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་
འདོད་ཅེས་ཇོ་བོ་རྗེའི་སྒྲུབ་དུ་གསོལ་བས། ཇོ་བོའི་ཞལ་ནས་ཀྱན་གཞི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པར་འདོད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའི་ཁམ་དེ་ཙམ་ནི་བྱི་རོལ་པ་ཡང་མི་སྒྲི་ཞེས་གསུང་ངོ་ཟེར་རོ། །
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གཏམ་ནི་འབྲི་བྱང་ཚོས་རྗེའི་ཞལ་ནས་སྤྱི་རིའི་བྱ་དང་མགོན་མེད་ཟས་
སྒྲིན་གྱིས་མཉན་ཡོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐིག་བཏབ་པ་ན་སྤྱི་རིའི་བྱ་འཛུམ་པར་གྱུར་
པའི་རྒྱ་མགོན་མེད་ཟས་སྒྲིན་གྱིས་དེས་པར་གྱུར་པའི་ཚོ། ཐིག་བཏབ་པའི་རྒྱ་འདི་ལས་
དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་སུ་ཁྱེད་སྒྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཁང་བཟངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལུང་ལས་
འབྱུང་བ་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་དགེ་མི་དགའི་ལས་རྣམས་ལ་དེའི་འབྲས་བུའི་རང་གཟུགས་རེ་
རེ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་གང་དུ་སངས་
རྒྱ་བའི་ཞིང་དང་དེ་དག་གི་བཏོད་པ་དང་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་བརྟན་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས་ལ། གཞན་མངོན་པར་ཤེས་
པ་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཐས་པ་དག་གིས་བརྟག་པར་
བྱ་བའི་གནས་སུ་གཞན་དག་གི་བཞེད་པ་ཚུགས་ཙམ་བཏོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བདག་ཉིད་ནི་དབུལ་མོའི་མངལ་ན་ཆགས་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་འགྱུར་བའི་
སྤྱུ་རྒྱུད་སྤྱོད་ལོན་པ་དེ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པ་མེད་ཅིང་དེའི་བྱ་བ་ཡང་
བྱེད་མི་རྣམས་ལ། འོན་ཀྱང་དེའི་དབང་པོ་དང་མཆན་ཕྱ་མོའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དངོས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མེད་
ལ། འོན་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་པའི་རི་མོ་ལྟར་ཕྱ་བ་ཞིག་(ག ༡༠༡)ནི་ཡོད་
པར་སེམས་སོ། །གཞན་དུ་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སུ་
མིང་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དངོས་སུ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དག་གོ་ཞེས་སྤྲི་བ་དང་། འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་ངོ་ཞེས་སྤྲི་བ་དེ་དག་ལ་དོན་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་
ནི་མཁས་པས་དོན་དུ་གཉེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་སེམས་ལས་ནམ་
ཡང་འབྲལ་མི་ཤེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྲལ་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་
གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལས་རིང་དུ་གྱུར་ཏོ་སྟུམ་མོ། །འོན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དོགས་
པའི་ཆོས་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཕྱ་མོའི་ངོ་བོས་ཡོད་དུ་ལྷག་མོད། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་བྱུན་
ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆན་རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་
ཤིང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མུ་ཆེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་སྤྲི་བ་དང་འབྲེལ་བར་
ཐལ་བའི་བརྒྱལ་བ་ཁྲུས་པ་དང་ལན་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དེ་ལ་མཆན་རྣམས་ཕྱ་མོའི་ཚུལ་
ཀྱིས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེན། དེ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །འོན་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན་རྣམ་
པར་སྦྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། ཐལ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་ན་དེ་ལྟ་བུ་ནི་བཤད་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། མཆན་དང་དཔེ་བྱེད་དག་ལ་ཐལ་བ་དང་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་ཆ་
གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཐལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱེ་བ་འབྱུང་བ་ལས་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བར་
གསུངས་ན་མཆན་དང་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱང་རི་ལྟར་མི་འཆར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་
རིས་སུ་མཐུན་པ་ལྟར་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་
ངེས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཏན་ཚིགས་བཞི་པ་ནི། ལྷུན་གྲུབ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་ཏེ།
 དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནི་ཚོས་ཅན་ཏེ། གནས་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །བསམ་
 གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་སོ། །ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པ་སྟེ་འབད་ཚོལ་ལ་མི་རྟོག་པར་འབྱུང་བ་ལ་བྱ་ལ། འབད་ཚོལ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་
 བས་བྱུབ་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བྱེད་བཀག་པའོ། །ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་
 ལ་མཛད་པ་མ་འདྲེས་(ག༡༠༩ན)པར་མཛད་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་འགལ་བའི་ཚོས་ཏེ། རྟོག་པ་
 བློ་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཆར་འཇུག་པ་མེད། ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་རྒྱན་གྱིན་ཏུ་རྟག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟོག་པ་
 དང་འགལ་ལོ། དེ་ལ་ཅིག་ཅར་མཛད་པས་ནི་བྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་
 བས་ནི་རྟག་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཅིག་ཅར་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷུན་གྱིས་
 གྲུབ་ཅིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསམ་པ་རིམ་པ་དང་གཏུག་བྱ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་
 ཚིགས་སོ། །

ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པ་
 གང་ལས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གངས་ཀྱི་ཆད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་སྟོ་གིན་
 ཏུ་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གཞུག་པའི་དོན་དུ་འཕྲིན་ལས་
 སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་ཞེས་གངས་ཀྱི་ཆད་དང་བཅས་པར་མདོར་བསྟན་པ་
 ཅམ་གྱིས་བསྟན་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱ་འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 འཕྲིན་ལས་ལ་ཀུན་རྫོབ་པ་གཞུགས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཡང་དག་པ་
 ཚོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་
 ཡང་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་པ་ཚོས་ཅན་གྱི་དོན་དང་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་བ་ནི་ཚོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ལྷན་མ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཆད་

མེད་པ་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་དོན་བྱེད་པ་ལོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་
 པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤོང་སྤྱོད་ལུལ་མ་ཡིན་པ་ལོ། །ཡི་
 གས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་དགའ་བ་ནི་ལྷན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་
 རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་གནས་
 ཤིང་བཞུགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་འཕྲིན་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་
 ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ནི་བྱབ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །འབད་ཚོལ་དང་དེས་
 བསྐྱེད་པའི་ལུས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་
 དང་། གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་ནམ་མཁའ་དང་
 མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་ལྷན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །
 འཕྲིན་ལས་(༡༩༠༩བ)ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདིའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་གཞན་
 གྱིའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐད་དང་དུ་དབྱེར་མེད་པ་སྟེ། འདིས་ནི་དོན་གྱིས་རྒྱན་མི་
 འཆད་པར་བསྟན་རྟོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རིགས་ཀྱི་སྤྱ་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནོར་བུ་བྱེད་རྒྱུ་རྣམ་པར་དག་པ་དཔེར་མཛད་
 བས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དེ་ནི་སྒར་
 དངས་ཤིང་དོན་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ་བྱེད་པ་བསྟན་
 པའི་རྣམ་གྲངས་སམ་གཏན་ཆོགས་འདིས་དོན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་
 ལྷན་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི་རྟོག་གས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་

པ་དྲི་མ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་སྦྱངས་ཟིན་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་
 སྟོན་མེད་པ། རྒྱུ་མི་འཆད་པས་དུས་གསུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ།
 རྒྱར་འཕྲིན་ལས་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་རིམ་གྱིས་
 མཛད་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའོ། །ད་
 བེ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་པོའི་རང་བཞིན་སྟོན་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་གང་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པའི་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པ་ནི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་པོ་སྟེ། དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་
 གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཆ་གཉིས་སུ་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱ་ནམ་མཁའི་རང་
 བཞིན་གྱི་མཚན་མ་མེད་པ་ཡང་མི་འདོར་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །གསུང་བཙུང་དུ་མེད་པའི་
 ཆོས་ཉིད་རྟོག་མེད་དུ་གནས་པ་ཡང་མི་འདོར་ལ། རྟོག་པས་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱར་བའི་སྐུ་གཞན་ལ་དོན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུག་གིས་ཀྱང་སྟོན་ཏོ། །
 སེམས་ཉེ་བྱགས་མཚན་མའི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་བྲལ་ལ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པ་སོགས་དང་
 རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སེམས་པའི་བསམ་པ་ཡང་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་རྣམས་ལ་
 ཡོད་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་འདིའི་བཙུང་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ནི་སངས་(ག. ༡༠ ན)རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
 རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཏན་ཆོགས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དྲི་མ་དག་པའི་རིམ་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་
 སངས་པ་དང་བྱང་བ་གཉིས་བསྟན་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་དེའི་བྱ་བ་བསྟན་
 པའི་བྱིར་རྒྱས་པ་དང་རྒྱུ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ནི་གཏན་ཆོགས་
 དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏེ། སྐྱག་བསྐྱལ་དང་ཀྱན་

འབྱུང་དག་གྲོ་བུར་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཏན་ཆོགས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཁམས་རིག་པའི་ཆོས་སུ་གནས་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་བསྟན་
ཏེ། ཡན་ཏན་དང་དེའི་ལས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྟོས་པ་དང་བྲལ་
བའི་ཆ་ལས་ནི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟོགས་པ་དང་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ལས་ནི་
འཁོར་བའི་ཆོས་སུ་གྱུར་ཏེ་སྒྲུང་བའི་ཆོས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་གྱུར་པའི་ཀླན་གཞི་ལས་
འཁོར་བ་མཐའ་དག་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ད་ནི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པ་སྟོན་ཏེ།

རྟོགས་བྱ་རྟོགས་པ་དེ་ཡི་ནི། །

ཡན་ལག་རྟོགས་པར་བྱེད་ཕྱིར་ཏེ། །

གོ་རིམས་རི་བཞིན་གནས་གཅིག་ནི། །

དག་རྒྱ་གསུམ་ནི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། །

དོན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་
བོ་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་བསྟན་བར་བྱའོ། །དེ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གནས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་གནས་སོ། །བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དག་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བཞི་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པའི་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་གནས་བཞི་པོ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་དངོས་
པོས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གནས་
བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་དང་བོ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་སོ་སོ་རང་ཉིད་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱིས་དེ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་གནས་གཅིག་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

ཇི་ལྟར་གསུམ་(ག་༡༠་༣༧)ཀྱི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། ལྟོབས་བཅུ་ལ་
 སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་
 སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཛད་པ་ན་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་པས་དེ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་པའི་ཀྱན་རྒྱུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཀྱན་
 ཡིན་ནོ། །འདི་པན་ཆད་ནི་གཞུང་ལྷན་ལས་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཀྱིས་རྣམ་
 པར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཆོས་བཞི་པོ་འདིས་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་
 པ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་དོན་ལས་གཞན་ནི་དོན་བྱའི་ཡུལ་ཏེ་དེ་མ་དང་
 བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་དེ། དེ་ཡང་རྟོགས་
 བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུའམ་བྱེད་པ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་
 པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་
 དངོས་ནི་གཞན་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་མིར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདིས་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གནས་གཅིག་དེ་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
 གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྒྱ་དག་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །
 བྱང་ཆུབ་དང་ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཏེ་གནས་གསུམ་ནི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བར་ཉེ་བར་
 ལེན་པའི་རྒྱ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཀྱན་ཡིན་ནོ། །
 ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་ཀྱང་དང་པོ་དེ་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
 རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་བསྟུས་པའི་མིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཟད་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་གྲོ་བུར་བ་
 རྣམས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྤྱི་བ་པའི་མ་རིག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
 བྱང་བ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་སྟེ། དེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དག་བསྟུས་ལ། དེ་བཞིན་

ཉིད་གྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟུས་པའི་བྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་གནས་གཉིས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། (ག༡༠༩ན)གནས་གཉིས་པ་ལ་རྟོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དོན་དང་ལྡན་པའི་མིང་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་བྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྟོགས་པས་རྟོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་བརྒྱུག་ཏུ་གསུངས་པས་ནི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་མདོ་ལས།

རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྲུག་གོ། །བྱང་ཆུབ་རི་འདྲ་བ་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་འདྲའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་རི་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྩ་བ་མེད་པ་དང་གནས་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་བརྒྱུག་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་འདི་དག་སྟེ། རྩ་བ་མེད་ཅིང་གནས་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སྒྲང་བ་མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། འཁོར་གསལ་ཡོངས་སུ་ཆད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ལྷས་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། གནས་དང་དབྱེར་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ལྷས་དང་སེམས་སུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། གཟུང་དུ་མེད་ཅིང་གཞི་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་དུ་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རི་ལྟ་བུ་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། རྣམ་པ་ལ་འབྲུག་པས་རྣམ་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་

པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། དག་པ་དང་བྱི་མ་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམས་སོ། །

བྱང་ཆུབ་བརྟུ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ཅི་རྩལ་སྲུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནམ་རྩལ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་
ཆོས་ཐ་དད་པས་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུ་མ་ལྟན་འདས་རྣམས་ནི་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྟན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སྲུ་ཆུད་པའི་བྱིར་སངས་
རྒྱས་ཕྱིན་ཆད་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐ་དད་པས་བརྟུ་
ལྟ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་བརྟུ་ལྟ་གི་དབྱེ་(གཤམ་ལེ་ཤེས་
གཅིག་ཉིད་བརྟུ་ལྟ་རྣམ་པར་འཛོག་གོ། །

དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་གྲགས་པ་ནི་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས།

དོ་རྩེ་ལྟ་ཐུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྩེས་ཐོགས་ལ་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བརྟུ་
ལྟ་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ནི་
སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིས་བསྟན་ཏེ། ལྟེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་པ་
ཀྱན་དང་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

དུལ་བ་ལྟས་རྣམ་འབྱེད་འབྲེལ་པར།

སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་སྒྲིག་བསྟུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་ཐུན་སྲུ་ཆོགས་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་དུ་ཡང་སྒྲིག་བསྟུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྟུ་ལྟ་རྣམ་པར་འཛོག་གོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དུ་རྣམ་པ་བརྟུ་ལྟ་རྣམ་པར་
འཛོག་ཏེ།

ཉི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་

ཟུང་བ་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཉིད་འདི་རྟོགས་བྱ།

བསམ་མི་བྱུང་སོགས་བྱུང་བར་གྱིས། །

བྱུང་ཞུགས་བདེན་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། །

རྟོག་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་གིས། །

བྱུང་བར་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་ཡང་ཟུང་བ་བཅུ་དྲུག་རྟེན་འཛིག་སྟེ། ཉི་ཟླ་དྲུག་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གང་ཞེན། ཁ་ཅིག་ནི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཟུང་བ་
བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བྱུང་བའི་ལ་དགག་པ་མཛད་དེ། ཟུང་བ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཟུང་བར་འགྲེལ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལེགས་ན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་དང་ཚུལ་མཐུན་པར་འདིར་བྱང་ཆུབ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་
ཡང་བདེན་པ་བཞིའི་ཟུང་བ་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟུང་བ་བཅུ་དྲུག་རྟེན་བཟླ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་དང་པོ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕ་བ་ནི་གང་། གནས་ནི་གང་ཞེན།
འཛིག་ཆོགས་ནི་ཕ་བའོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་རྟེན་པ་ནི་གནས་སོ། །དེ་གཉིས་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ།
(ཀམ་པེ་ལོ་ལྔ་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཕ་བ་མེད་པ་དང་གནས་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུས་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་ནི་ཕ་བ་མེད་པ་
དང་གནས་མེད་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་

སྒྲུབ་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་ཞེན་གསེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདི་ཉིད་དུ།

རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གནས་ཏེ། །
 རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས། །
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་རབ་རྒྱུ། །
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱལ་ས་ནི། །
 སུང་པོ་སྒྲུ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་འབྱུང་། །
 དེ་འཇིག་པ་དང་འཆགས་པ་ལྟར། །
 སྒྲུ་དང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཡི། །
 ཁམས་ལྟར་རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་དེ། །
 ཆོགས་པ་མེད་ཅིང་སྒྲུ་བ་དང། །
 འཇིག་དང་གནས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱུང་ས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
 ཡིན་པ་ལྟར་ཀྱན་རྒྱ་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱང་ལས་ཉོན་དང་སུང་ཁམས་
 སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་གནས་ཞེས་བྱ་ལ། འཇིག་ཆོགས་སུང་པོ་ལྟ་ནི་བདག་རྒྱ་
 གདགས་པའི་གཞི་ཡིན་པས་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་བདག་
 མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་དང་མཆོངས་ཤིང་མཉམ་པས་མཉམ་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་བྱང་རྒྱུ་པོ། །རྩ་
 བ་མེད་ཅིང་གནས་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་བྱང་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་
 རྩ་བ་མེད་པ་དང་གནས་མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་རྒྱ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་
 སྟོན་དུ་བྱའོ། །ཆོས་འདི་དག་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་འཇིག་ཆོགས་ལ་བདག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་བ་སྒྲུ་བ་ཉིད་

ལས་ལམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་མི་ཤེས་པའི་འཛིག་ལྟ་འབྲས་སྤྲད་དང་
 བཅས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་དང་བྲལ་བར་བྱའོ་སྒྲུམ་པ་ནི་སྒྲིང་
 རྩེའི་རྣམ་པའོ། །འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུགས་རྩེ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་
 སྒྲུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་མོད་གྱི། རྣམ་རྟོག་གི་རང་བཞིན་དུ་རྒྱུར་པའི་
 སྒྲིང་རྩེ་དང་འབྲས་དེའི་ཚུལ་གཞུང་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་འདིར་འབྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་
 རི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་(གཏུགས་པས་རྟོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཅས་བྱ་ཞིང་།
 བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་སེལ་བས་དེའི་མཐུ་ཉིད་སྤྲུགས་རྩེ་
 ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་། ཤེས་བྱ་རི་ལྟར་ཡིན་པ། དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སྤྲུགས་
 སུ་རྒྱུད་པ། མ་རྒྱུད་པ་ལ་སྤྲུགས་རྩེས་དོན་མཛད་པ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་དུ་
 རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་འདི་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་གིང་དེ་
 སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ་བྱང་ཆུབ་སྟེ། མདོ་སྔགས་ལས། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བདག་ཉིད་བདག་མཚན་
 མིན། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་གནས་མེད་པ་བསྟན་ལ། རན་པར་གནས་མིན་མཚན་ཉིད་མི་
 འབྲའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བས་ནི་རྩ་བ་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་བཙུན་པོ་འདི་གསུངས་
 པས་ནི་ཆོས་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་ཐབ་པས་དྲི་བཅས་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་བསྟན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དང་། སྤྲུགས་རྩེས་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་
 བས་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་བསྟན་པས་གནས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ནི་ཞིབ་དང་ཉེ་བར་ཞིབ་པོ། །དེ་ལ་ཞིབ་ནི་
 གང་། ཉེ་བར་ཞིབ་ནི་གང་ཞིན། བད་ནི་ཞིབ་པོ། །ཕྱི་ནི་ཉེ་བར་ཞིབ་པོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞིབ་
 བ། མིག་ནི་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ནོ། །རྩ་བ་དང་། སྤྲ་དང་།
 རྩེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ནི་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ། དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ནོ། །
 མིག་སྟོང་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས། གཞུགས་རྣམས་ལ་མི་རྒྱུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞིབ་
 ཞེས་བྱའོ། །རྩ་བ་སྟོང་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་སྤྲ་རྣམས་ལ་མི་རྒྱུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞིབ་
 བཞེས་བྱའོ། །སྤྲ་སྟོང་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་དྲི་རྣམས་ལ་མི་རྒྱུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞིབ་

བ་ཞེས་བྱའོ། །ཁྱེ་སྟོང་པར་ཡོངས་སུ་གཤེས་ནས་རོ་རྒྱལ་ས་ལ་མི་རྒྱལ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་
ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ། །ལུས་སྟོང་པར་ཡོངས་སུ་གཤེས་ནས་རིག་བྱ་རྒྱལ་ས་ལ་མི་རྒྱལ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
ཉེ་བར་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་སྟོང་པར་ཡོངས་སུ་གཤེས་ནས་ཆོས་རྒྱལ་ས་ལ་མི་རྒྱལ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཁོང་དུ་མ་
རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་སེམས་ཅན་རྒྱལ་ས་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། (ག ༡༠༦ན)དབང་པོ་དུག་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བདག་དང་དུག་པོ་དེ་
དག་ཉིད་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཀྱང་ངོ་པོ་ཉིད་སྟོང་པར་གཤེས་པས་
བདག་དང་བདག་གིར་རྟེན་བཞེད་ཞིང་། དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ལ་རྒྱལ་པའི་ཉོན་
མོངས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་མས་ནི་བདག་
དང་བདག་གི་གཞི་དང་བདག་རྟེན་འཛིན་པ་རྒྱལ་ས་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ། འདིར་ནི་
མིག་ལ་སོགས་པའི་བདག་གི་བ་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་སེམས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་རང་
བཞིན་འོད་གསལ་བའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན། རང་བཞིན་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། བླ་མ་མཁའ་དང་མཆུངས་པ། བླ་
མཁའི་རང་བཞིན། བླ་མ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་གཞོལ་བ། བླ་མ་མཁའ་དང་མཉམ་པས་
མཉམ་པ་སྟེ། རང་བཞིན་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འོད་གསལ་བ་ཉིད་དོ། །བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་རྒྱལ་ས་
ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་འདི་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་གྲོ་བུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱལ་ས་
ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉེ་བར་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་
སྟེ་སྟེ་སེམས་ཅན་རྒྱལ་ས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། བྱང་རྒྱུ་སྟེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ཡང་མེད། བདག་
རྟེན་ཀུན་རྟེན་གྱི་བ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ན་ཡུལ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་ཅན་ཞིག་
ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡོད་དོ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སེམས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཅི་འདྲ་བ་

ཞིག་ཡིན་པ་ལེགས་པར་བརྟག་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཅི་ཡང་མེད་པས་མཚན་མའི་སྒྲིབ་གཡོགས་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ། རྒྱད་པར་དུ་འདིའོ་ཞེས་གཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་ལ་འོད་གསལ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་བ་དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པས་སེམས་གྲིས་སེམས་ལ་བལྟས་
པས་འཕྲལ་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། གདོད་མ་ནས་དྲི་
མས་མ་བསྐྱད་པའི་རོ་བོ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ། །འདི་ལ་ཀུན་རྒྱའོག་པའི་རང་བཞིན་ལ་
བལྟས་ན་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་སྟེ། སྟོང་སང་ཇེ་བ་ཞིག་རྒྱ་སྟོང་སྟེ་དེས་ན་ནམ་མཁའ་དང་
མཚུངས་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་པ་ཡང་ཀུན་རྒྱའོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་བས་འཕྲལ་དུ་སྟོང་
(གཤམ་བུ་)པར་སོང་བ་མ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ནས་སྟོང་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་མཁའོ། །རང་
བཞིན་གྱིས་ནམ་མཁའ་མཐོང་བ་ན་ཡུལ་དུ་གང་སྟངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དེར་
གཞིལ་ཞིང་ཐིམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདིར་སྟོང་པར་མཐོང་བ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པར་མཐོང་བ། སྟངས་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེའི་ཐོག་རྒྱ་འབབ་པ་སྟེ་རིམ་པ་གསུམ་མོ། །

འདི་ལ་དགོངས་ནས།

སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་གཟུང་བྱ་སྟེ། །

ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་རྒྱ་ནི་སེམས་གཟུང་བྱ། །

སེམས་དེ་སེམས་མ་ཡིན་པར་བྱས་ཀྱུར་ན། །

དེས་ནི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་མཐའ་མི་མངོན་པ་བཞིན་
དུ་འོད་གསལ་བ་འདིས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་
མཐའ་མེད་པར་མཉམ་པས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་དེ་ནི་
ཤེས་བྱའི་ཕྱོགས་ཅིག་ཙམ་འོད་གསལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། མཐའ་ཡས་པའི་གཤིས་སྒྱུ་ཀྱུར་པས་
ན་གཤིན་རྒྱའོད་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བྱིས་པས་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གོ་སྟའོ། །

བཞི་པ་ནི། རིགས་གྲི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ནི་སྒྲ་བ་མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་
སྒྲ་བ་མེད་པ་ནི་གང་། དོར་བ་མེད་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། སྒྲ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོས་

ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་པ་ལོ། ། རྟོར་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་འདོར་བ་ལོ། །
 དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲུང་བ་མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་པར་རྒྱ་བོར་འཇུག་པ་ན་རི་ལྟར་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་པ་རྩོལ་མེད་པ་དང་པ་རྩོལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
 མཐོང་བ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་ཏོ། ། རྟོར་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་པ་རྩོལ་མེད་པ་
 དང་། པ་རྩོལ་དང་བྲལ་བར་མཛོམ་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། ། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་ནི་སྒྲུང་བ་མེད་པ་དང་དོར་བ་མེད་
 པ་འདི་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་བྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི། བྱང་རྒྱལ་ལྷ་མ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལེགས་པར་བསྟན་ཏེ།
 སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྒྲུང་དོར་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་ཅིར་སྒྲུང་གི་སྟེང་དུ་ནུན་གྱིས་མི་འཛིན་
 ཆེད་དུ་(ག༡༠༥ན)མི་འགོག་པར་གནས་པར་བྱའོ། ། རྟོར་བ་གནས་པ་འདི་ནི་གྲུ་ཆེན་པོ་
 དང་འབྲས་ལྟ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཁོར་བའི་རྒྱ་བོར་འཇུག་པ་ན་འདིས་ལེགས་པར་
 རྒྱལ་ཏེ་གྲུ་འདིར་ཞུགས་པ་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཉིད་པོ་ཉིད་མེད་པར་གཟིགས་པས་དེའི་པ་
 རྩོལ་དང་རྒྱ་བོར་གྱི་འབྲས་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལོ། ། འཁོར་བ་ཡང་རྒྱ་བོ་དང་འབྲས་བ་
 ཡིན་ཏེ་རྒྱུན་གྱིས་འབབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏིང་ཟབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་བསྐྱལ་གྱི་བ་
 རྒྱབས་མང་པའི་ཕྱིར་དོ། ། འདི་ལ་སྒྲུ་མ་དག་སྒྲུང་དོར་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་ན་བདེ་
 ལྷག་གི་རྒྱུན་བྱུང་ཅེས་གསུང་རོ། ། ལམ་གྱི་འབྲས་སུ་བྱང་རྒྱལ་ཉིད་ལ་ཡང་ཆོས་འགའ་ཞིག་
 འཛིན། ཆོས་འགའ་ཞིག་འདོར་བའི་སྒྲུང་བ་དང་དོར་བ་མེད་དེ།

བྱགས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། །

ཅེ་གཅིག་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྤྱུང་རྒྱལ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལོ། ། དེ་
 ལ་མཚན་མ་མེད་པ་ནི་གང་། དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་གང་ཞེན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

དམིགས་སྤྱི་མེད་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལོ། །གཟུགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱི་མཐོང་བ་ནི་
 དམིགས་པ་མེད་པ་ལོ། །རྣམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་སྤྱི་མེད་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལོ། །
 སྤྱི་མཐོང་དུ་མེད་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ལོ། །སྤྱི་མཐོང་པར་ཤེས་པ་དམིགས་སྤྱི་མེད་པ་ནི་
 མཚན་མ་མེད་པ་ལོ། །དྲི་བསྐྱམ་དུ་མེད་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ལོ། །ལྗེ་མཐོང་པར་ཤེས་པ་
 དམིགས་སྤྱི་མེད་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལོ། །རྩི་མཐོང་དུ་མེད་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ལོ། །
 ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་སྤྱི་མེད་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལོ། །རིག་བྱ་རིག་པར་བྱར་
 མེད་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ལོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་སྤྱི་མེད་པ་ནི་མཚན་མ་
 མེད་པ་ལོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱི་མཐོང་བ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་
 མཚན་མ་མེད་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །འཕགས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཞེ་ན། གང་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་འདི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་
 (ག. ༡༠༧) རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྤྱི་མཐོང་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོའི་གཤིས་ལ་མཚན་མ་དང་དམིགས་པ་མེད་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རྟོགས་མོད། བྱིས་པས་མ་རིག་པས་འཁོར་བར་འབྱམས་སོ། །དེ་ལ་
 མཚན་མ་ནི་ཆོགས་དུག་གི་ཤེས་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཡུལ་རྣམས་མཐོང་མ་ཁན་ཞིག་
 ཡོད་པ་སྤྱི་མཐོང་ལོ། །དམིགས་པ་ནི་ཆོགས་དུག་ལ་གར་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། །
 དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སྤྱི་མཐོང་སྤྱི་མཐོང་སྤྱི་མཐོང་གི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྟར་གར་བ་ལ་སྤྱོད་དོར་མི་བྱེད་
 པར་བསྟན་ལ། འདིས་ནི་ཆོགས་དུག་གའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་དོར་སྤྱོད་པ་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་
 པར་བསྟན་ཏོ། །གཟུང་འཛིན་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ལ། གཟུང་འཛིན་ལུ་བ་
 པས་རིག་པ་གཏན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། གནས་ལུགས་རིག་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཡིན་པས་གནས་ལུགས་ནི་འཕགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །

དུག་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་པ་ནི་འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་
བྱང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་གསུམ་མཉམ་པ་ལའོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའོ། ། ་ལ་ལའོར་
གསུམ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་གང་ཞེན། གང་འདས་པ་ལ་སེམས་མི་འཇུག་པ་དང་། མ་འོངས་
པ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རྒྱག་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་པ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པའོ། །
དེ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་གནས་པས་འདས་པ་ལ་རྟོག་པར་མི་བྱེད།
མ་འོངས་པ་ལ་མི་སེམས། ད་ལྟར་བྱང་པ་སྒྲོས་པར་མི་བྱེད་དོ། ་ལ་ལའོར་གསུམ་མཉམ་
པ་ཉིད་དང་། ལའོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་
པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟེ་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྒྱུ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་འབའ་ཞིག་སྟེ།
དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །བྱང་རྒྱུ་གིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གཟིགས་པས་
རྟགས་པར་ན་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ལ། (གཏེན་པར་འདས་
པའི་སེམས་ཀྱིས་བག་ཆགས་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། མ་
འོངས་པའི་ཡུལ་འདོད་པའི་ཆོགས་དུག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། ད་ལྟར་རང་སྣང་གི་ཀྱན་
གཞི་ལ་ངར་འཛིན་པའི་ཡིད་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་རྒྱུ་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོ། །ཆོགས་བརྒྱད་པོ་བཅོས་མ་གྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་གཤིས་སུ་མེད་དོ། ་ལ་ལའོར་གསུམ་
གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལའོར་གསུམ་དང་། ཡུལ་དུས་ཀྱི་ལའོར་གསུམ་
པོ་ཐམས་ཅད་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་གོ། ་ལ་ལའོར་གསུམ་པོ་འདིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་
པའི་སྒྲོམ་ཐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་བཞག་པ་དང་། གང་དུ་བཞག་པ་དང་། རི་ལྟར་
བཞག་པའོ། །གང་བཞག་ན་སྒྲུང་དོར་མེད་པའི་སེམས་སོ། །གང་དུ་བཞག་ན་ཆོགས་དུག་
གི་སྣང་བ་ལའོ། །རི་ལྟར་བཞག་ན་དུས་གསུམ་གྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་ཏེ་ལོ། །

བདུན་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་པ་ནི་ལུས་མེད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་པའོ། ་ལ་
ལུས་མེད་པ་ནི་གང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། རྣ་བ་དང་།

སྒྲ་དང་། རྩེ་དང་། ལུས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པའོ། །འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པ་དང་།
གནས་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱའོ། །
འདུས་མ་བྱས་རི་ལྟ་བུར་འདུས་བྱས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པའོ། །མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལ་ནི་གཉིས་མེད་དོ། །ལུས་མེད་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་འདི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་ལོ་དག་གིས་
ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་རྒྱུ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་།
རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོས་གསུམ་སོ། །གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི་
དབང་པོ་ལྷ་ལ་ལུས་ཤེས་བརྗོད་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་གྱི་སོ་སོར་རང་གི་འཕགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་ནི་གྲོ་བྱར་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་།
(༧༡༠༥བ)བར་དུ་གནས་པ་དང་། མཐར་འཇིག་པ་སྟེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་བྲལ་བ་སྐྱད་
ཅིག་སྒྲུ་མ་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མ་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅས་
བྱའོ། །རྟེན་གང་ཡིན་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་བམ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ནི་གཞན་ནས་བཅའ་བར་མི་
བྱའི་རང་གི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་
ལས་བཅའ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །

བརྒྱུད་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྒྲ་བྱང་རྒྱུ་ཅས་བྱ་བ་དེ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་དང་གནས་སོ། །
དེ་ལ་གནས་ནི་གང་། དབྱེར་མེད་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་གནས་སོ། །གནས་
མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་གནས་སོ། །ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དབྱེར་
མེད་པའོ། །ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་གནས་སོ། །གཡོ་མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པའོ། །སྟོང་པ་
ཉིད་ནི་གནས་སོ། །དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པའོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ནི་གནས་སོ། །
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པའོ། །སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་གནས་སོ། །སྟོན་ལམ་

འདེབས་པ་མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་ལོ། །སེམས་ཅན་མེད་པ་ཉིད་ནི་གནས་སོ། །སེམས་
 ཅན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་ལོ། །ནམ་མཁའ་ནི་གནས་སོ། །དམིགས་སུ་མེད་པ་
 ནི་དབྱེར་མེད་པ་ལོ། །སྤྱོད་པ་མེད་པ་ནི་གནས་སོ། །འགོག་པ་མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་ལོ། །
 འདུས་མ་བྱས་ནི་གནས་སོ། །རྒྱ་མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་གནས་སོ། །ཉེ་
 བར་ཞི་བ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་ལོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་གནས་སོ། །མངོན་པར་གྲུབ་པ་
 མེད་པ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་དབྱེར་མེད་པ་དང་གནས་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
 ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་གཞི་བཅུ་གཉིས་ནི་
 ལྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཁོ་ན་སྟེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལོ། །གནས་ནས་མངོན་པར་གྲུབ་
 པའི་བར་རྣམས་ནི་དབྱེ་བ་དང་ཐ་དད་པ་དང་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་མང་པོ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟུན་དེ། དོན་དམ་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལོ། །དེ་ལ་གནས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།

འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས།

རབ་འབྱོར་མུང་པོ་རྣམ་པར་དག་པར་དག་པའི་དམིགས་(ག ༡༠༩ན)པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཞིང་།

ཞེས་བྱ་བ་དང་།

རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲ་
 ཆོགས་དུ་མ་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ལ་མཆན་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 མེད་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་རྫོག་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
 བོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་ཡང་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་རྫོག་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་

བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དགུ་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་ནི་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་མི་
ཤུ། སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལུས་ནི་བེམས་པོའོ། །སེམས་ནི་སྤྱི་
མ་ལྟ་བུའོ། །གང་ལུས་དང་སེམས་འདི་ལྟ་བུར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དེ་ནི་ཐ་སྣང་བཏགས་ནས་
བྱང་རྒྱུ་ཅིས་བྱའོ། །བྱང་རྒྱུ་ནི་ལུས་སམ། སེམས་སམ། ཆོས་སམ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་འཕམ།
ཡང་དག་པ་འཕམ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འཕམ། བདེན་པ་འཕམ། བརྟན་པ་གང་གིས་ཀྱང་
བརྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱང་རྒྱུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟོན་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱུ་ལ་ནི་གང་གིས་ཆོག་ཏུ་ཐ་སྣང་གདགས་པར་འགྱུར་བའི་
དབྱིབས་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དེ། རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དབྱིབས་མེད་ཅིང་བརྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་ཀྱང་དབྱིབས་མེད་ཅིང་བརྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
སྟེ། ཆོས་ལ་ཆོག་མེད་དོ། ཆོག་ལ་ཡང་ཆོས་མེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་འདི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། ལུས་དང་སེམས་ཀྱིས་སངས་མི་རྒྱ་བ་ནི་དེ་གཉིས་སུ་རྟོགས་པ་འཕམ་
བྱང་རྒྱུ་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི་དམ་བཅའ་བའོ། །ལུས་བེམས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
སེམས་མི་བདེན་པའི་བྱིར་རོ། །སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནི་ལུས་སེམས་རོ་པོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་
ཉིད་བྱང་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་སྒྲུའི་དབང་པོ་ལ་མིག་སྟོང་ཡོད་པས་དེས་མིག་སྟོང་
པ་ཞེས་བརྟོན་ལ། རྩ་རྩེ་མཚོན་ཆར་འཛིན་པས་རྩ་རྩེ་ཅན་ཞེས་(གཤམ་པ་)བརྟོན་ཅིང་། ལྟ་
མ་ཡིན་འཛོམས་པས་གྲོང་ཁྱེར་འཛིན་ཅིས་བརྟོན་ཀྱང་བྱང་རྒྱུ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
རྒྱུ་ནི་ལུས་ཅན་ཞེས་སམ། སེམས་ཅན་ཞེས་སམ། ཆོས་ལེགས་པར་བཤད་པ་འཕམ། ཆོས་
མ་ཡིན་པ་ཉེས་པར་བཤད་པ་འཕམ། ཡང་དག་པའི་ལུས་སེམས་སམ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
པའི་ལུས་སེམས་ཞེས་གང་དུ་ཡང་བརྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་

ཞེས་པའོ། །བདེན་པ་དང་བརྟན་པ་ནི་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་གི་
 རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྟེན་དུ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ལ། གཏན་ཆོག་མ་ནི་
 བརྟེན་པའི་ཆོག་རྣམས་འཇུག་པའི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་མཚན་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ལ་དབྱིབས་
 ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའམ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོར་
 འདིའི་དབྱིབས་ཞེས་བརྟེན་པའི་ཐད་དུ་གནས་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། ཆོག་བརྟེན་པའི་རྟེན་མེད་
 ཅེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་དང་གིང་རྟ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་བརྟེན་གྱི་ཡང་དག་པའི་
 རིགས་པས་བརྟགས་ན་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འདོགས་པས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྟགས་ན་བརྟེན་དུ་མེད་དོ། །

བརྟུལ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ནི་གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་གཞི་མེད་པའོ། །དེ་ལ་
 གཟུང་དུ་མེད་པ་གང་། གཞི་མེད་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། མིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་གཟུང་དུ་མེད་
 པའོ། །གཟུགས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་གཞི་མེད་པའོ། །རྣ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་གཟུང་
 དུ་མེད་པའོ། །སྒྲ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་གཞི་མེད་པའོ། །སྣ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་གཟུང་དུ་
 མེད་པའོ། །དྲི་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་གཞི་མེད་པའོ། །ཁྱེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་གཟུང་དུ་མེད་
 པའོ། །རོ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་གཞི་མེད་པའོ། །ལུས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་གཟུང་དུ་མེད་
 པའོ། །རིག་བྱ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་གཞི་མེད་པའོ། །ཡིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་གཟུང་དུ་
 མེད་པའོ། །ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ནི་གཞི་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 བྱང་ཆུབ་གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་གཞི་མེད་པར་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །
 མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་མིག་གཟུང་དུ་མེད། གཟུགས་གཞི་མ་ཡིན།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མེད་དོ། །རྣ་བ་གཟུང་དུ་མེད། སྒྲ་གཞི་མ་ཡིན། རྣམ་པར་
 (གཤམ་མེད་པ་)ཤེས་པ་གནས་པ་མེད་དོ། །སྣ་གཟུང་དུ་མེད། དྲི་གཞི་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་གནས་པ་མེད་དོ། །ཁྱེ་གཟུང་དུ་མེད། རོ་གཞི་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མེད་
 དོ། །ལུས་གཟུང་དུ་མེད། རིག་བྱ་གཞི་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མེད་དོ། །ཡིད་
 གཟུང་དུ་མེད། ཆོས་གཞི་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མེད་དོ། །དེ་རྣམ་པར་ཤེས་

པ་གནས་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་རྒྱམས་རབ་རྟུ་ཤེས་སོ། །
 སེམས་ཅན་དག་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་རྒྱམས་གང་ཞེན། སེམས་ཅན་རྒྱམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་
 གནས་ནི་བཞི་པོ་འདི་དག་གོ། །བཞི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་སེམས་ཅན་རྒྱམས་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་དང་། རྩོམ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དག་སེམས་ཅན་རྒྱམས་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་གནས་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གནས་མེད་
 པར་མཐུན་རྟོ། །གནས་མེད་པའི་མཐའ་འདི་སེམས་ཅན་རྒྱམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་
 དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྒྲུ་དུ་སེམས་ཅན་རྒྱམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་
 རྩེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདིར་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དུག་ནི་ཡུལ་འཛིན་པ་པོ་ཡིན་པས་
 གཟུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུག་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་གཞི་ཞེས་
 བྱའོ། །དབང་པོ་དང་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པའི་ཤེས་པ་དུག་ལ་ནི་ཡུལ་འཛིན་པ་པོ་
 ཡིན་པས་གནས་པ་འམ་བརྟེན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །མིག་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཡོངས་
 སུ་ཤེས་པའི་བྱང་རྒྱུ་པ་ནི་གཟུང་དུ་མེད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དམིགས་པ་དང་རྒྱམ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་གཞི་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཁམས་བཙོ་བརྒྱུད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་
 པས་སེམས་སམ་རྒྱམ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་ཤིང་། དེ་ཤེས་པས་སེམས་ཀྱི་གནས་
 སྤང་པོ་ལྟག་མ་བཞི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆ་ནས་སྒྲོས་པ་དང་
 བྲལ་བ་ཡིན་ལ། ཤེས་པའི་ཆ་ནས་རིག་པའི་ཁམས་ཏེ་སྤྱིང་པོ་དང་བྱང་རྒྱུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་
 རྒྱུད་པར་མེད་དོ། །

བརྟུག་ཅིག་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་པ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྤྱིང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུ་
 དགས་སོ། །སྤྱིང་པ་ཉིད་གང་གིས་བྱང་རྒྱུ་པ་སྤྱིང་པ་ཉིད་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་
 ངོ་། །སྤྱིང་པ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་(༡༡༡༠བ)དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། སྤྱིང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིང་པ་ཉིད་མངོན་
 པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱིང་པ་ཉིད་དང་བྱང་རྒྱུ་

ཅེས་བྱ་བ་ཚུལ་གཅིག་པར་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས་གང་གིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྱང་ཆུབ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་གཉིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་
གཉིས་སུ་མེད་པ། གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་པ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མིང་མེད་པ། མཚན་མ་
མེད་པ། རྒྱ་བ་མེད་པ། རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་མེད་པ། ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པའོ། །གང་སྟོང་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་ཅིང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཆོག་སྤྲ་དུགས་སོ། །འདི་ལ་དོན་
དམ་པར་གང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཞེས་ཀྱང་
བརྗོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་མ་མཁའ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྟོང་པ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། མིང་མེད་པ་ལ་མིང་དུ་བྱ་སྟངས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲུག་
པའོ། །མིང་དེ་ཡང་ཡུལ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན། རྟོགས་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་
མིང་ཡུལ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན། རྟོགས་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིང་གང་གིས་
བརྗོད་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་ཡུལ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ལྟོགས་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཉམ་ཏེ། གཞོད་མ་ནས་མ་སྦྱས་པ་དང་མ་
འགགས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མེད་པ། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་
དང་། ཡི་གེ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་གྲུབ་སོ། །ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་
གྲོལ་ཏེ་བཅིངས་པ་ཡང་མེད། གྲོལ་བ་ཡང་མེད་དོ། །མཉམ་པ་ཉིད་འདི་ཡང་བྱིས་པ་སོ་
སོའི་སྦྱེ་བོ་དག་གིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་
ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྟོགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འདྲུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། འཆད་པར་འགྱུར་བ་འགྲུལ་པ་འདི་ཉིད་དུ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་བོ་གང་ཞེན། ཞེས་འབྱུང་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལ་ཚུལ་ལམ་གཞུང་ཞེས་བྱ་ལ། ཆོག་དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་བོ་
བརྗོད་ན་དེ་གང་(༡༩༡)ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྤྲ་དུགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཅན་སྤྱིར་བོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་

ཡིན་གྱི། ལྷོང་པོ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་འཕྲོགས་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཞེས་པ་
གཞན་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞུགས་པའི་སྐབས་འདི་འདྲི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་
ཡིན་ནོ། ལྷོང་པ་ཉིད་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ལྷོང་པའི་ལྷོང་པ་ཉིད་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལྷོང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷོང་པའི་སྐྱེ་ནི་སྟོན་ལྷོང་པ་ཞེས་བརྒྱུད་ན་ཆུང་མ་འབྲུ་མར་རམ་འབྲས་ལ་
སྔགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མེད་པ་ལ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པས་དགག་བྱ་ཞིག་གིས་ལྷོང་དགོས་ལ།
དགག་བྱ་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ལྷོང་པའི་ལྷོང་པ་ཉིད་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷོང་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་དགག་བྱ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་འདོད་ཆགས་ལ་སྔགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཙོས་མ་
མ་ཡིན་པའི་ཆའོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མེད་ལ།
བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཆགས་སྔགས་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། ལྷོང་པ་ཉིད་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་
ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཞེས་
པ་ནི་ལྷོང་པ་ཉིད་དགག་བྱ་གཉིས་པོ་དེས་ལྷོང་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་ལྷོང་པ་ནི་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཐུན་པ་ན་ཡང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མཐུན་ལ། དེ་ཡང་ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་དང་བྲལ་བར་མཐུན་པ་ཡིན་ཞེས་
པའོ། །ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པ་ནི་འདིར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཆུབ་པར་བྱ་བ་ནི་
མིག་གིས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པོའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྷ་ལྷའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མེད་དེ།
གཉིས་ཀྱི་ཆུལ་གྱིས་མ་ཡིན་པས་ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷོང་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་སངས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། ལྷོང་པ་ཉིད་དང་བྱང་ཆུབ་
ཅས་བྱ་བ་ཆུལ་གཅིག་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས་གང་གིས་ལྷོང་པ་ཉིད་དང་བྱང་ཆུབ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་གཉིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ན་བྱང་ཆུབ་པམ་ལྷོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་མཐུན་དགོས་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཞེས་
བྱེད་པ་པོའི་(གཤམ་)བསྐྱུ་དང་། ལྷོང་པ་ཉིད་མཐུན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བརྒྱུད་པའི་སྐྱེ་ཡིན་
པས་གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་སོ་སྟེ་པ་འདི་གཞན་དག་གི་སེམས་ལ་འཆར་མོད་གྱི།

དེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་གཏན་ནས་མེད་དེ། བྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་ཡང་གཉིས་མེད་པ་ལ་མཐོང་སྟེ།
བདག་ཉིད་མི་སྒྲ་བ་ཁོ་ནས་མི་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན་བྱས་བྱས་ནས་ལྟ་
མཆོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ནས་ཀྱི་སྒྲས་སྒྲ་ཕྱིའི་རིམ་པ་སྟོན་མོད་ལའང་བ་དག་ཁྱོལ་ཟེར་ནས་ལྟ་
ངོ་ཞེས་པ་དང་། ཤིང་རྟས་ལམ་བྱུང་བར་བྱས་ནས་འོང་ངོ་ཞེས་པའི་ནས་ཀྱི་སྒྲས་སྒྲ་ཕྱིའི་
རིམ་པ་མི་སྟོན་པར་དབྱིག་གཉིན་དང་ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་
དེ། འདིར་ཡང་དེ་ལྟ་བུའོ། །

དོན་འདི་ནི་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།

རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་རྣམ་པའི་སེམས། །

དེ་བཞིན་གསེགས་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཟིགས། །

གང་ན་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡོད། །

དེར་ནི་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་ཡོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐུགས་སུ་རྟོན་པ་ལ་གཉིས་མེད་པར་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲེ་བ་འབྱུང་བ་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་མཐའ་ཡས་པ་འཆར་མོད་ཀྱི། གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་
བྱང་ཆུབ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་རང་གསལ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པ་བཟུ་བྱ་ལྟ་བུའི་དུ་བྱུར་
པ་གཞན་ནི་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

ཉི་ཁྱིམ་རབར།

གང་དག་སྒྲིད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་སྒྲིག་བསྒྲལ་ལ་སྒྲིག་བསྒྲལ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་ལ་
ཀྱན་འབྱུང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་ལ་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་
རྣམས་རྣམ་པར་འབྱེད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་དང་འགལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི་
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ནི་མི་གཞོད་དེ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་པ། འཁོར་བ་གཅིག་རྒྱ་
བརྒྱད་པར་གོམས་པ་རབ་རྒྱ་བརྟན་པས་ངེས་པར་སྦྱར་བ་དམིགས་པའི་དྲག་གི་སྒྲིགས་པ་
ནི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་རྣམས་བསྐྱོག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་(ག་༡༩ ༡ན)
ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྣམས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཞན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་གནས་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་སྟེ།

སྟོབ་དཔོན་དགེ་སྤྱང་གིས།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཡང་དམིགས་པ་གཞན། །

རྩེ་ཟད་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། །

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་གྲང་གི། །

བདག་གི་སྟོང་ན་དེར་བརྟགས་སོ། །

ཞེས་སྒྲས་པ་ནི་གནས་འདི་ལ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བ་གཞན་དག་གྲང་བརྟགས་པར་འགྱུར་
བ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པ། གཉིས་སུ་དབྱེར་
མེད་པ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མིང་མེད་པ། མཚན་མ་མེད་པ། རྒྱ་བ་མེད་པ། རབ་རྒྱ་རྒྱ་བ་
མེད་པ། ཀྱན་རྒྱ་འབྲང་བ་མེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་བྱ་དང་རྟོགས་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་
གྲང་།

གཉིས་མེད་པ་དེ་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་ན་
གཉིས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ། །

གནས་པའི་སྟོལ་སངས་རྒྱས་བརྗོད། །

ཅེས་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་ས་ན་གཉིས་མེད་པ་དེ་ཐུགས་སྒྲུབ་པས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱང་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཉིས་སྒྲུབ་མེད་དེ། དེ་ལ་སྐད་
ཅིག་གསུམ་འབྲུད་དུ་བྱུང་བར་བཞེད་མོད་ཀྱི། སྐད་ཅིག་བར་མ་དེའི་རང་ས་ན་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་དེ་འགགས་ནས་མེད་དོ། །སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་དེ་མ་སྒྲེས་ནས་མེད་དོ། །དེས་ན་
གསུམ་འབྲུད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ལོ། །

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བར་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུབ་ལ་བལྟས་པའི་ཆ་དང་། བྱི་མ་ལ་
བལྟས་པའི་ཆ་གཉིས་སྒྲུབ་ཡོད་མོད་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྐད་ཅིག་བར་མ་དེ་གཅིག་མ་ཡིན་པར་
གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱང་ན་ད་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་སྟོན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྐད་ཅིག་བར་མ་ལ་
གཉིས་སྒྲུབ་པའི་དང་པོ་དེ་ཡང་གཅིག་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་ནོ་སྟུམ་
ན། བར་མ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་དབྱེ་རྣམས་པ་ལྟར་བར་མའི་དང་པོ་དེ་ལ་ཡང་རྩིས་ལྟར་གཉིས་སྒྲུབ་
དབྱེར་མི་རྣམས། རྩལ་དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་གཞན་དང་གཞན་
བགྲངས་པས་གཉིས་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ན། གཅིག་ཤུ་འདི་རང་གི་ངོ་བོ་ངེས་པར་མི་
ཟིན་དོ། །གཅིག་མེད་ན་ནི་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བ་ལང་རྩིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་རྣམས་
སོ། །

མཚན་ཉིད་མེད་པ་ནི། གཅིག་གི་ངོ་བོ་ངེས་པར་གཟུང་དུ་ཡོད་ན་དེ་གཞན་དང་མ་
འདྲེས་ཤིང་། གཞན་ལ་མེད་ཁོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་མཚན་མ་ཞིག་དགོས་ན། (ག ༡༩༡བ)ཁོ་
ཉིད་མེད་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མེད་དོ། །

བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་བཞེད་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ན་ཡང་རྟོག་པ་ལ་ཤར་
བའི་མིང་དང་དོན་གྱི་མཚན་མའམ་རྣམས་པ་ཉིད་ལ་བྱ་དགོས་ན་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་
ཡང་ངེས་པར་གཟུང་དུ་མེད་དོ། །

རྒྱ་བ་མེད་པ་ནི། སེམས་ཡུལ་ལ་རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་དུ་གྲགས་
མོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མར་གནས་ལ་སྐད་གཅིག་གཉིས་པར་མི་འཕོ་བས་རྒྱ་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་འགོ་བ་དང་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་བར་འགོ་བ་གཉིས་ནི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་

བས་ཀྱང་དོན་དུ་མེད་པར་གཤམ་ནས།

འགོ་མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི། །

སྒྲིབ་ཅིག་པ་ཡིན་འཇིག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་འདི་སྲིད་པ་ཀྱན་རྟུ་འབྱུང་ཞིང་སྒྲུའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་དབྱུང་ན་ཀྱན་རྟུ་འབྱུང་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ང་འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཆགས་ཏེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་ལ་རང་ས་ན་གཉིས་ཆོས་ཅི་ཡང་མེད་ན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ལ་རང་སའི་འབྲེལ་བ་རེ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་གང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་ཅིང་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཆོག་སྒྲ་དུགས་སོ། །འདི་ལ་དོན་དམ་པར་གང་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །རི་ལྟར་ན་མ་མཐའ་ལ་ན་མ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་ན་མ་མཐའ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྟོང་པ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲ་མ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་དངོས་པོས་སྟོང་པར་བསྟན་ན་འདི་དག་གིས་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྟོན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱང་ན་མ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་དང་དེས་བསྐྱར་བའི་སྒྲ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་ལ་གང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་འཛིན་པའི་མཆན་མ་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །གང་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོང་པར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལ་སྒྲའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་འཇུག་ཅིང་དམིགས་སུ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ན་མ་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་སྒྲོམས་ནས་སྟོང་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །རི་ལྟར་སེམས་ལ་གར་བའི་ན་མ་མཐའི་ན་མ་པ་ལ་ན་མ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་ན་མ་མཐའ་དངོས་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པའི་ན་མ་པ་ལ་སྟོང་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྟོང་པ་དངོས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། མིང་མེད་པ་ལ་མིང་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་(ཀུན་)ནས་ཅད་ལ་འཇུག་པའོ། །མིང་དེ་ཡང་ཡུལ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་མིང་ཡུལ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མིང་གང་གིས་བརྗོད་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་ཡུལ་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་

ཕྱོགས་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ཐ་སྟངས་དང་བུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། དང་པོར་མིང་མེད་པ་ལ་སྒོ་བྱུང་དུ་མིང་དུ་ཐ་སྟངས་འདོགས་པ་དེ་ནི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་
ལ་སྒོ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་ཀན་པོས་སྒྱུར་བ་སྟེ། མིང་ག་དོད་མ་ནས་དོན་དང་མ་འབྲེལ་
བར་མ་ཟད་མིང་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། བརྗོད་མ་ཐག་ཏུ་འགག་པས་འདི་ནའོ་ཞེས་
བྱ་བའི་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ཉི་བ་ན་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱོགས་རིང་བ་ན་
གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

དོན་འདི་མིའམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་ལྟོན་པས་ཞུས་པ་ལས།

མིའམ་ཅིའི་བདག་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་སྟངས་གང་ལས་འབྱུང་།
རྒྱས་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་སྟངས་ནི་ནམ་མཁའ་
ལས་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱས་པ། མིའམ་ཅིའི་བདག་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱ་སྟངས་ཁོང་པའི་ནང་ནས་མི་འབྱུང་ངམ། རྒྱས་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་
རི་སྒྲུལ་དུ་སེམས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་སྟངས་ལས་ཀྱི་ནང་ཁོང་
ནས་འབྱུང་ངམ་འོན་ཏེ་སེམས་ལས་འབྱུང་། རྒྱས་པ། མིའམ་ཅིའི་བདག་
པོ། ལུས་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན། སེམས་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེན། ལུས་ནི་བེམས་པོ་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། བྱེད་བ་མེད་པ་རྩ་དང་བོང་
བ་དང་ཅིག་བ་དང་གིང་དང་མིག་ཡོར་ལྟ་བུའོ། །སེམས་ནི་གཟུགས་མེད་
པ་། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོགས་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་སྟེ་རྒྱ་
མ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ལུས་དང་སེམས་མ་གཏོགས་པར་
གནས་གང་ནས་རྒྱ་འབྱུང་བར་འགྱུར། རྒྱས་པ། མིའམ་ཅིའི་བདག་པོ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་འབྱུང་བར་རྟོགས་སོ། །རྒྱས་
པ། གལ་ཏེ་ནམ་མཁའ་མེད་ན་རྒྱ་གང་ལས་འབྱུང་། རྒྱས་པ། མིའམ་
ཅིའི་བདག་པོ་ནམ་མཁའ་ལས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་རྒྱ་གང་ནས་འབྱུང་

བར་འགྱུར། སྒྲིམ་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་པ་དེའི་བྱིར་རྒྱུ་གངས་འདིས་སྒྲིའི་
 ཐ་སྙད་གང་རི་སྙེད་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་འབྱུང་
 བར་རིག་པར་བྱའོ། །ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སྒྲི་སྟེ་རྒྱུ་པར་རིག་
 (༡༩) ༣བ)མ་ཐག་ཏུ་འགག་གོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་རྟོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མིང་གང་གིས་བརྗོད་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་གནས་པ་མེད་པའི་བྱིར་སྒྲིམ་མ་
 ཐག་ཏུ་འཛིག་པས་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་མི་རྟག་པར་
 རྟོགས་པས་སྟོང་བ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲིམ་རྒྱུ་སྤྱི་
 རྟོན་སྙད་པར་བྱེད་དེ། རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་
 བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་རྟོ། །ཡི་གེ་མེད་པ་དང་སྒྲིམ་མེད་པས་ནི་
 བྱང་ཆུབ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་སྒྲིམ་མེད་པར་བསྟན་པ་དག་བསྟུས་སོ། །རི་ལྟར་ཤེས་པ་ནི་
 ལམ་སྟེ། བསྒྲེལ་བ་ན་དོན་དང་སྒྲིའི་མཚན་མ་དང་བྲལ་བར་སྒྲོམ་ཞེས་པའོ། །ལམ་གྱི་
 འབྲས་སུ་ནི་གྲོལ་བ་སྟེ། སྤྱིང་པོ་སྤར་འཆིང་བས་མ་རིག་པ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་ཞེས་པའོ། །

བརྒྱལ་གཉིས་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་སྟེ། རྒྱུ་པར་མཁའ་
 ནི་མཉམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་མཉམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མཉམ་པ་ཡང་མ་
 ཡིན་མི་མཉམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གང་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེ་
 མཉམ་པའམ་མི་མཉམ་པར་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་མཉམ་པའང་མ་ཡིན་མི་མཉམ་པའང་མ་ཡིན་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
 སངས་རྒྱུས་རྟོ། །རི་ལྟར་ཆོས་རྩལ་ཟད་ཅམ་ཡང་མཉམ་པར་ཡང་མི་བྱེད། མི་མཉམ་པར་
 ཡང་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱུས་སོ། །ཆོས་འདི་དག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་
 འདྲ་བར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཐེན་རྟོ། །ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གང་ཞེན།
 འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྩ་བ་མེད་པ། མ་སྒྲིམ་པ། མ་འགགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མ་
 བྱང་བ་ལས་འབྱུང་བ་བྱང་ནས་ཀྱང་འབྲལ་བའོ། །དེ་དག་ནི་བདག་པོ་མེད་པར་འབྱུང་བ།
 བདག་པོ་མེད་པར་འབྲལ་བའོ། །དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཀྱང་

འདི་ལ་འཇུག་པ་གང་ཡང་མེད་དེ། ལམ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚོས་སྟོན་ཏེ་
ཞེས་ཀྱང་བཞེད་དོ། །ལམ་ཆད་པ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་
དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་
རྩེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། བྱང་རྒྱུ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་(གཤམ་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

སེམས་འགྲེལ་ལས།

བྱང་རྒྱུ་སྟོང་པོ་ལ་བཞུགས་པའི། །

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་། །

བཙེ་ལྷན་ཀྱན་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ། །

སྟོང་པ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མཆུན། །

ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དོན་འདི་ཉིད་དེ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་
མཚུངས་པ་སྟེ། ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཚོས་གང་ལ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་འགྲུབ་པ་མེད་པས་
མེད་པ་ལ་མཉམ་པའམ་མི་མཉམ་པར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་མཉམ་
པ་དང་མི་མཉམ་པར་བཞེད་དུ་མེད་ལ། བྱང་རྒྱུ་ཀྱང་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པར་བཞེད་
དུ་མེད་དེ། བྱང་རྒྱུ་དང་ནམ་མཁའ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཚུངས་སོ། །ཚོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མཉམ་མི་མཉམ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་མཆུན་པས་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མཆུན་ཞེས་པའོ། །མཉམ་པར་
ཡང་མི་བྱེད་མི་མཉམ་པར་ཡང་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་མཉམ་མི་མཉམ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་
ཤེས་པས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པའི་རི་མོ་འདྲི་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་
པས་བསྐྱོམ་པའི་ཆོང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ལྟར་མཚན་མའི་རི་མོ་འདྲི་བར་མི་
བྱེད་དེ། ནམ་མཁའ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
པ་བཞིན་ནོ། །

འདི་ཡང་སེམས་འགྲེལ་ལས།

སེམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡི། །

གནས་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་དེ། །

དེ་དག་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ནི། །

ནམ་མཁའ་སྒྲོམ་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་འདི་དག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ན་ཤེས་བྱ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལས་
གཞན་གང་ཡང་སྟེད་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ། འབྲིན་པར་ཡང་མི་མཛད་ཅེས་པ་ལོ། །ཡང་དག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གྱིས་ན་ཤེས་པའི་ཡུལ་བྲིས་པ་ཡིན་ལ།
ཡུལ་ཡང་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་གང་གི་སྟེང་དུ་བརྩི་བའི་གཞིའམ་རྩ་བ་དོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་དེའི་བྱུང་པར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འབྱུར་¹།
འདི་ཅི་ལས་ཤེས་པར་བྱེད་ན་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སྤྲོ་མ་བྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བའི་
སྐྱེ་བ་དང་། བྱུང་ནས་(༡༡༧བ)ཀྱང་འབྲལ་བའི་འཇིག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཅིང་
འབྲལ་བར་འབྱུང་བའི་གཏན་ཆོག་སྤྱི་སྤྱོད་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོ་
མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱེ་སྐྱེ་ན་འདི་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོ་བོ་ཉིད་ལ་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡོད་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འཇུག་པ་པོར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་ཆད་པས་དེ་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བསྟན་ཏེ། གཞན་
དུ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ལམ་ཆད་པ། འཇུག་པ་ཆད་པ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། །

བརྒྱུགས་པ་ནི། དེགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་གནས་
སོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་གྱི་གནས་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟར་བ་གཟུགས་ཀྱང་དེ་

¹འབྱུར་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། ༣༡༠༥ན

བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུར་ཆོར་བ་དང་། འདྲ་ཤེས་དང་།
འདྲ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་[དེ་བཞིན་ཏེ།] དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །
བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུར་སའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། མའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུར་མིག་གི་ཁམས་དང་།
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་
ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་བའི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་ཁམས་དང་། རྣ་བའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་ཁམས་དང་། སྒྲའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། རྩའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
དང་། ལུས་ཀྱི་ཁམས་དང་། རེག་བྱའི་ཁམས་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱང་
དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །ཆོས་སྤྱུ་བཏགས་པ་ནི་འདི་དག་ཏུ་ཟད་དེ།
འདི་ལྟར་ཐུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་དུ་བཏགས་པའོ། །དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་ཇི་ལྟ་བུར་བཞིན་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཛོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་དག་ནི་རྫོན་ཇི་ལྟ་བུར་བྱས་ཀྱང་དེ་བཞིན། བར་དུ་
ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། རྫོན་གྱི་མཐར་ཡང་མ་སྒྲེས། ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་མི་འཇོ། བར་དུ་ཡང་
དཔེན་པ་དག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་བཞིན་གྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །(༡༩༡༥)
གཅིག་ཇི་ལྟ་བུར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན། ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟ་བུར་གཅིག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ།
ཇི་ལྟ་བུར་བཞིན་ལ་ནི་གཅིག་པའམ་མང་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཇི་ལྟ་བུར་བཞིན་གྱི་གནས་
འདི་འདྲུས་པ་སོ་སོའི་སྒྲེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འདུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཐུང་པོ་དང་སྒྲེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བསྐྱས་ཏེ། ཐུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཤོད་མ་ནས་མཚན་མ་མེད་ཅིང་སྒྲོས་
པ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟ་བུར་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ནི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་སྒྲོས་པ་

མེད་པ་ཡིན་པས་རི་ལྷ་བ་ཡིན་ལ། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲེལ་བས་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ནི་འབྲེལ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
ཤེས་བྱ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གཟེགས་ལ། ཤེས་པ་ཡང་
ཤེས་བྱའི་རི་ལྷ་བ་དེ་ལས་མི་འདྲའ་བས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ཞིང་། རི་ལྷ་བའི་སྤྱིའི་དོན་
ནི་སྤྱོད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བར་དང་ཐར་མར་ཡང་དེ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཏེ། རི་དང་གང་དང་ཅི་རྒྱུས་
དོན་གཅིག་སྟེ། རྣམ་པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་གོ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སྤྱོད་ནས་ཐོགས་རྟུགས་
མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཀྱང་ཐོགས་རྟུགས་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རི་ལྷ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་དང་མང་པོར་བྱར་མེད་དོ། །

བརྒྱ་བཞི་བ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པས་རྣམ་པ་མེད་པ་ལ་
ཞུགས་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ནི་གང་། རྣམ་པ་མེད་པ་ནི་གང་ཞེན། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་
པའི་ཆོས་རྩོམ་པའོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའོ། །རྣམ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་སོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིལ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
(གྲ་ཤིང་ལ)ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་པ་དང་། འཇལ་བ་དང་། བགང་བ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་
པའོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇལ་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པའོ། །འཇལ་བ་ལས་
ཤིན་ཏུ་འདས་པ་གང་ཞེན། གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལས་མེད་པའོ། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འདུས་བྱས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་མངོན་སུ་
དུ་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པ་དང་རྣམ་པ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་འདི་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། སྤྱིའི་དོན་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོངས་པ་ཟག་པར་བྱས་ནས་
སྤོང་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཟག་པར་བརྩིས་ནས་སྤོང་
ཞིང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་འདིར་ནི་བག་ཆགས་དང་ཡུལ་གྱི་ཞུན་གྱིས་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་

རྒྱལ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་གོ་སར་བྱས་ནས་སྤོང་སྟེ། དེ་དག་གིས་འོད་གསལ་པའི་སྤྱིང་པོ་
ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པར་མ་ཟད་
མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་དགོ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཞུགས་
པས་མཚན་མེད་རྟོགས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བསོད་
ནམས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་མཉམ་བཞག་ནི་བཤད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་
པོ་དེ་མེད་པའོ། །གནས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་
རྒྱན་གྱི་མདོར་སེམས་མི་གནས་པའི་གནས་སྐབས་སོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་སེམས་སོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་མཚན་མ་
མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཆོས་མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཞི་གནས་ཀྱིས་སེམས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆད་མས་ངོ་བོ་འཇལ་བ་དང་། ཡི་གེ་སོ་སོར་བགྲང་བ་དང་། དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟེ་
རྟོག་པ་དང་བཅས་པའོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇལ་བ་རྟོག་བཅས་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་
འདས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའོ། །འཇལ་བ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་གང་ཞེན།
གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལས་མེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་སོ་སོར་
ཤེས་པས་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱ་ལ། དེའི་ལས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དེས་བྱངས་པའི་རྟོག་པས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སོགས་ངེས་པར་འབྱེད་པའོ། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱན་རྫོབ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །རྣམ་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་མ་
བྱས་དོན་དམ་པ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་
པའི་རྣམ་(གཉུག་)པས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་རྣམ་པས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། རྣམ་བཅས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་མེད་རྣམས་
སོ་སོར་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

བཙོ་ལྔ་བ་ནི། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པའོ། །
དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་གང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་གང་ཞེན། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་

བ་ནི་ཟག་པ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་།
 སྲིད་པའི་ཟག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ལྟ་བའི་ཟག་པ་
 དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་དང་བྲལ་
 བའི་ཕྱིར་རྟེ། འདི་ལྟར་འདོད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ལྟ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་
 དང་བྲལ་བ་དང་། བདག་རྒྱ་སྒྲ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྩལ་ཁྲིམས་དང་
 བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་རྒྱ་འཛིན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཇི་ལ་ཉེ་བར་
 ལེན་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་རིག་པས་སྒྲན་པར་བྱས་ཤིང་སྲིད་པས་བསྐྱེན་
 ཉི་བདག་གོ་སྒྲམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་གོ། ཇི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་བདག་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་བདག་རྒྱམ་པར་དག་པས་སེམས་
 ཅན་རྒྱམ་པར་དག་པར་རྟོགས་སོ། །བདག་རྒྱམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་རྒྱམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་
 བ་དང་འགག་པ་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྒྱམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱམས་མི་འཇུག་གོ། །
 གང་ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྒྱམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་གིས་
 རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །
 དེར་རྩལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པས་མ་རིག་པ་ཀྱན་ནས་མ་སྦྱང་ངོ། །གང་མ་རིག་
 པ་ཀྱན་ནས་མི་ལྡང་བ་དེ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ནས་མ་ལྡང་ངོ། །གང་སྲིད་
 པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ནས་མི་ལྡང་བ་དེ་མི་སྦྱོལ། །གང་མི་སྦྱེ་བ་དེ་ངེས་པར་གྱུར་
 པའོ། །གང་ངེས་པར་གྱུར་པ་དེ་ངེས་པའི་དོན་རྟོ། །ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་
 པའོ། །དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་ཟག་མེད་པའི་དོན་རྟོ། །གང་ཟག་མེད་པའི་དོན་
 གང་ཡིན་པ་དེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་རྟོ། །(༡༡༩)༥བ)བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་
 དེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རྟོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྟོ། །ཆོས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་

ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་དོན་རྟོ། ། དེས་ན་སྤྱི་ཤིང་འབྲེལ་བར་
འབྲུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ་། ། སྤྱི་ཤིང་མཐོང་བ་དེས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་
མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རི་ལྗང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་
ལྗང་མཐོང་ངོ་། དེ་ལ་ཅི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མ་དང་དམིགས་
པའོ། ། དེས་གང་གི་ཆོ་སེམས་མེད་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་ཡང་
དག་པ་མཐོང་ངོ་། དེ་ལྗང་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པས་ཆོས་དེ་དག་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་
པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ། ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་
འདི་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་དེ་དག་གིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ་སྟེ།
དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་སྤྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བདག་གོ་སྟེ། མངོན་པར་ཞེན་པས་
ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་གོ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་ཟག་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་
བཤད་པའོ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཆོས་དེ་དག་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི་ཟག་པ་དང་
ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་འཆད་པ་ཡིན་རྟེ། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་བྱ་བའི་
བར་གྱིས་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་རྟོ། དེར་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པས་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེས་ན་སྤྱི་ཤིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོའི་བར་གྱིས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
བསྟན་པ། ལྟག་མས་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་རྟོ། འདོད་པའི་ཟག་པ་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་སོ། ། སྤྱིད་པའི་ཟག་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ལྟ་བ་དང་མ་རིག་པ་ལས་གཞན་པ་དག་གོ། ལྟ་བ་
དང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ནི་རི་ལྗང་སྤྱིད་པས་ལྟ་བ་ལྟ་དང་བདག་དུ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ།
ཁམས་གསུམ་རྒྱུ་ཆར་ནོའོ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་(༡༡)ལ་ནི་ལྟ་བ་དང་མ་རིག་པ་ལས་
གཞན་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྟེ། དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་ཉེ་རྒྱ་བྱེད་པའོ། རྒྱལ་

ཁྱིམ་ས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ལམ་ངན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ། འདོད་
 པའི་ཁམས་ཁོན་ནོལ། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་
 ཁམས་གསུམ་ག་ག་སྟེ་ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་དེར་གཏོགས་སོ། བདག་
 ཏུ་སྒྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲ་བའི་སྒྲས་ལྟ་བུ་དེ་ལ་སྒྲ་དབང་བུ། སྒྲ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་
 ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། ཁྲེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་པོ་འདི་
 དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་རིག་པས་སུན་པར་བྱས་ཤིང་སྟེད་པས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་པ་ནི་བདག་
 ཏུ་སྒྲ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མ་ལས་བྱུང་ལ། གཞན་གསུམ་པོ་རྩུ་མ་
 རིག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་སུན་པར་བྱས་ཏེ་ཡུལ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་
 ཞུགས་པ་ཁོན་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེར་ལེན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི།
 སྟེད་པས་བསྟན་པ་སྟེ་ཡང་སྟེད་པ་ལ་སྟེད་པས་ཉེ་ཞིང་འཕྱན་པར་བྱས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། ཁྲེས་ན་ཐམས་ཅད་བདག་གོ་སྒྲ་མ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་རྒྱ་བྱས་པས་
 ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཟླ་བ་དང་ཉེར་ལེན་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་བཤད་པ་
 དེ་ལ། མེད་པ་ནི་མེད་པ་ཙམ་དང་། གཞན་པ་མ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མི་མཐུན་སྟེགས་སུ་གྱུར་
 པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བདག་ཅེས་པ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱི་མིང་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་
 བ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྤངས་པས་ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་པར་ཡང་
 མཁྱེན་ཞིང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་དུ་རྣམ་པར་དག་པས་
 སེམས་ཅན་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་ཏེ། ཡུལ་ཅན་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་ཡུལ་སེམས་ཅན་
 དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་སྟོ་མ་འབྱུལ་པས་ཀྱང་
 གཉིས་སུ་བྱུར་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྤྱིའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟེ་
 བ་མེད་པ་དང་དང་འགག་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་མི་འཇུག་གོ། འདིར་ངེས་པར་གྱུར་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་
 རྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོར་སྟོན་མེད་པར་བཤད་དེ། འདི་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་
 སྐབས་སུ་བཤད་བྱེད་ཏོ། །

བརྒྱུད་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་སྤྱད་ཆུབ་ནི་དག་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་
 མེད་པའོ། །(གཤམ་པ་)དེ་ལ་དག་པ་ནི་གང་། དྲི་མ་མེད་པ་ནི་གང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་
 ནི་གང་ཞེས། སྤྱད་པ་ཉིད་ནི་དག་པའོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །སྤྱོད་པ་མེད་
 པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །སྤྱེ་བ་མེད་པ་ནི་དག་པའོ། །མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
 པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །འབྱུང་བ་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །རང་བཞིན་ནི་དག་
 པའོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །འོད་གསལ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །
 སྤྱོད་པ་མེད་པ་ནི་དག་པའོ། །མ་སྤྱོད་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དག་པའོ། །ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །སྐབས་འབྱེད་པ་ནི་དག་པའོ། །ནམ་
 མཁའ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ནམ་མཁའ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །ནང་ཡོངས་སུ་གཤམ་པ་
 ནི་དག་པའོ། །ཕྱི་རོལ་དུ་མི་རྒྱ་བ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ནང་དང་ཕྱི་མི་དམིགས་པ་ནི་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་པའོ། །ཡུང་པོ་ཡོངས་སུ་གཤམ་པ་ནི་དག་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་དྲི་མ་
 མེད་པའོ། །སྤྱེ་མཆེད་འདོར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །འདས་པ་ལ་ཟད་པ་གསལ་པ་ནི་
 དག་པའོ། །མ་འོངས་པ་ལ་མི་སྤྱེ་བར་གསལ་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ཚོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་གནས་པར་གསལ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དག་པ་དང་། དྲི་མ་
 མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞི་བའི་གནས་ནི་གནས་གཅིག་ཏུ་ཡང་
 དག་པར་འདུའོ། །ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རབ་ཏུ་ཞི་བའོ། །རབ་ཏུ་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉེ་བར་
 ཞི་བའོ། །ཉེ་བར་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པས་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །
 མཚན་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉེ་བར་ཞི་བའོ། །ཉེ་བར་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤྱོད་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱད་ལྟར་ན་ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟ་བར་བྱུང་ཆུབ་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །བྱུང་ཆུབ་
 ཇི་ལྟ་བར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཚོས་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟ་བར་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞིང་རྣམས་
 ཇི་ལྟ་བར་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐུང་ན་ལས་

འདས་པ་དང་མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐར་ཁྱིན་ཞིང་མུར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་གཉེན་པོ་མེད་པའོ། །
གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཞོད་མ་ནས་དག་པ། གཞོད་མ་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པའོ། །(ག ༡༡)ནད་ཀྱི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་དང་མ་ཐུན་
པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། མ་དག་པ་དང་། དྲི་མ་མེད་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇུག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཀུན་ལས་བརྒྱུ་ལས། སྤང་བར་བྱ་བ་འདི་རིམ་ནི་གཉིས་ཏེ། མཐོང་
 བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལོ། ཞེས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་
 གཉིས་སུ་ཟད་པར་གསུངས་ཏེ། འདིར་བྱང་ཆུབ་བརྒྱུག་པོ་སོ་སོའི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བས་ནི་
 བདེན་པ་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱགས་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་
 སྤངས་པར་བརྟན་ཏོ། །བརྒྱུག་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་དག་པ་སོགས་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་
 པའི་སྦྱིབ་པས་དག ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་བྱི་མ་མེད། དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཉོན་
 མོངས་སམ་སྒྲོན་མེད་པ་ལོ། །ལྷག་མ་ནི་ཆོས་ཆཙན་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྣམས་པ་
 དགུའི་བྱི་མས་དག་པ་ཡིན་པས་བྱང་བའི་ཕྱགས་དང་། བྱི་མ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བྱིར་ཆུབ་པའི་ཕྱགས་པརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དག་པ་དང་བྱི་མ་མེད་
 པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ་ཞི་བའི་གནས་ནི་གནས་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པར་
 འདུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟར་དག་པ་སོགས་གསུམ་པོ་རྣམས་བྱངས་དགུ་འམ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བདུན་
 དུ་བྱེ་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་གནས་སམ་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་སྟེ། གཞི་གཅིག་པོ་ནི་ཞི་བའི་
 གནས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ལ། ཞི་བ་ཞེས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉི་
 གར་འགོག་པའི་བདེན་པའི་མིང་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་ཡང་། ཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་བྱིར་། ཞེས་
 བྱ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལོ། །འདིར་ཞི་བ་དང་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་མཆོན་མ་མེད་པ་
 དང་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་སྒོ་བྱོས་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ཞི་བ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱང་ཆུབ་པའི་
 སྐབས་སུ་དབང་ཡུལ་དུ་ག་ཞི་བ་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་ཞི་བར་བྱ་བའི་མཆོན་མ་དུ་ག་གི་དབྱེ་

བས་དོན་གཅིག་ལ་མིང་གི་རྣམ་གངས་དྲག་གོ། །འདིར་སྤོ་གྲོས་ཞེས་པ་ཡི་གེས་སྒྲུབ་བ་
རྒྱན་གྱི་མདོར་བྲུབ་པ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། མ་དྲི་དང་མུ་ནི་ལ་ཡི་གེ་གཅིག་ཏུ་འབྱུལ་ས་ཡོད་པས་
ཡིན་ནམ་སྟེ་མོ། །

རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་(༡༡༩)ལ་སོགས་པའི་དགུ་ཚན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་
པར་མེད་པར་བཤད་ན་འགོག་པ་གཅིག་སྤྱི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་
གཞོ་བོས་ནི་འདི་ལྟ་སྤྱི་རིམ་གྱི་བར་བྱ་སྟེ། དགུ་པོ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་གནིས་པ་ལ་
སོགས་པ་ས་དགུའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་ས་གནིས་པར་དོན་དམ་པའི་རྩལ་སྤྲིམས་དག་ཅིང་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྩལ་
སྤྲིམས་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པར་ཡང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲིད་འབྱུང་བ་དང་དེའི་
རྒྱ་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པར་ནི་སྟིང་བོའི་གསེར་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་གཉེན་པོས་སྦྱངས་པས་དྲི་མ་
མེད་ཅིང་ཆེས་འོད་འཕྲོ་བའོ། །

ལྷ་པར་ནི་རིག་པ་དང་བཟོ་གནས་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཆོགས་ལ་འདུག་ཀྱང་སྟོས་པའི་
ཉོན་མོངས་རྒྱལ་བར་དཀའ་བ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར།

རིག་དང་རྒྱ་རྩལ་བཟོ་གནས་ཀུན། །

བསམ་གཏན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀུན། །

ཉོན་མོངས་གིན་ཏུ་སྦྱང་དཀའ་ལས། །

རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་སྦྱང་དཀའ་འདོད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །

དུག་པར་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཚོས་གྱིད་བྱིངས་ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་འགོག་
པའི་སྒོ་མས་པར་འཇུག་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྩན་པར་ནི་མཚན་མའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྩོལ་བ་ཙམ་གྱིས་
ལྷུང་དུ་གོ་སྒྲུབས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་ཅིག་མའི་ཕྱིར་བས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་རིང་
དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྒྱད་པར་ནང་ནི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་ཕྱི་ནི་འཁོར་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་སུ་མི་རྒྱ་
བར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དགུ་པར་སྤང་པོ་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པའི་སྟོབས་གྱིས་
ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཅུ་པར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་ཟད་པ་དང་
མི་སྒྲེབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་བཅུ་དུག་པོ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གདོད་ནས་ཟད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ཆས་འཇོག་པས་སེམས་ཅན་དང་
ཞིང་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་གྱི་གནས་
འདིར་རོག་ཅིག་ཅིང་བྱད་པར་མེད་དོ། །(༡༡༡)འཇ)དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་སྒྲུབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏེ། །པོ་རྗེ་ཞེས་
བྱ་བ་སྒྲོན་དག་ཅིང་བྱང་བ་ལ་ཡང་བྱ། ཡང་པོ་རྗེ་ཉིད་ཆོས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་རྒྱབ་པ་ཉིད་ལ་
ཡང་བྱ་བར་སྟོན་གྱི་མཁན་པོ་དག་གིས་བཤད་དེ། རྗེ་བརྩན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་
གསུངས་ཏེ། མདོ་འདིར་བྱང་ཆུབ་སྟོན་པ་ན་བྱང་ཆུབ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་ཕྱང་པོ་དང་
སྒྲེམ་ཆེད་དག་པ་ལ་སྤྱར་བའི་ཕྱིར་བྱང་བ་གཙོ་བོར་གསུངས་ལ། འོད་གསལ་བ་དང་གྲང་
དོར་དུ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་གྱིས་ནི་རྒྱབ་པ་གཙོ་བོར་བཤད་དེ། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རྗེ་ལྟར་
རིགས་རིགས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟིང་པོ་ནི་སྟོས་པ་དང་མཚན་མ་མཐའ་དག་དང་
བྲལ་བའི་ཆ་ནས་ནི་བྱང་བ་ཡིན་ལ། རིག་ཁམས་གྱི་ཆས་རྒྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་རྗེ་ལྟར་

གནས་པ་ལ་འབྲུལ་རྟོག་ཟད་པའི་ཆེ་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། འབྲུལ་རྟོག་གྲང་གེས་
 རབ་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་པས་ཐན་ཡོན་གྱི་སྐབས་སུ་གེས་རབ་ཉིད་ལ་བསྐྱགས་ལ། གེས་
 རབ་དེ་ཡང་གཞུང་གི་ཆས་སྟོན་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སྟོན་པའི་གཞུང་རྣམས་གྱིས་ལེགས་པར་
 བསྟན་ཏེ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱང་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་པོ་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །

གནས་གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུ་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྲུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གི་ཡོན་ཏན་ཏེ།
 ཡན་ལག་གི་སྒྲ་ནི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟར་རྒྱུ་འོན་ལ་ཡང་མཐོང་ངོ་།
 བྱེ་མ་ཡན་ལག་ལྔ་པ་ལྟར་ཆ་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་ཡང་མཐོང་ངོ་། །འདིར་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་
 བྱང་རྒྱུ་ཉིད་ཆར་བྱེ་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱིར་ཆ་གསུམ་གྱི་དོན་ཏོ། །ཆ་གསུམ་སུ་བྱེ་ནས་
 ཐ་དད་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཐོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་ཉིད་གྱིས་ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
 ཡང་མཐུན་པའི་བྱིར་ངོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུ་གི་ཡན་ལག་གི་
 གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྟངས་སྒྲུབ་པའོ། །

གནས་བཞི་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་བར་དུ་ཆོས་
 གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་དེ་དེ་རྣམས་ཉིད་གྱིས་གཞན་དག་རྟོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར་བྱེད་
 པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྟངས་སྒྲུབ་པོ། །

དེ་ལྟར་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་གཅིག་ཉེ་བར་ལེན་པའི་(ག ༡༡༩བ)རྒྱ་དང་།
 གསུམ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་འཇམ་ཆོས་གྱིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་རིགས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གནས་བཞི་པོ་འདི་
 དག་ལས་དང་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འཛིག་རྟེན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ལས་གཡོ་ཞིང་འཇགས་ལ་འདས་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་
 ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྟེ། དེའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་བྱིར་དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཞེས་ཐ་དད་

པར་བརྗོད་པའི་ཆེ་རྒྱུད་སྐྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉེ་བར་
ལེན་པའི་རྒྱར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ཁམས་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་གདུལ་
བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་པན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནང་གི་
ཁམས་ཀྱང་ཡོད་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཡང་ཉག་རྩ་ཡོད་པས།
མ་ཆང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་རྟོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོན་ཉིད་ནས་གོ་ལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། ཁམས་དེ་རྒྱ་ཅམ་
ཞིག་རྩ་གདོད་ནས་གནས་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འདིར་གང་ཟག་སོ་སོ་རང་ཉིད་རྒྱལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་སམ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཁམས་དེ་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་གནས་སྐབས་སུ་སོན་པ་ན་དཀོན་མཆོག་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པར་རྟུལ་པ་ཡིན་གྱི།
བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་ནི་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདིར་
རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་ཁམས་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྦྱང་པར་བྱེད་
པའི་འདག་ཆལ་ལྟ་བུར་གནས་པ་ཡིན་ལ། ཁམས་ནི་དེའི་སྦྱང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ས་བོན་དུ་
གྱུར་པ་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་དྲི་མ་རགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་འདྲའི་
རྒྱུམ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུའི་
དོན་ཅི་ཡིན་ཞེན། རྒྱ་ས་བོན་གྱི་སྤྱང་ན་འབྲས་བུ་དང་གིན་རྩ་འདྲ་བའི་ཆ་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཉེ་
བར་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འབྲས་བུས་ལེན་ཞིང་འཛིན་པའི་(གཉའ་འཁྲུག་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ནི་ལེན་པ་
པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གནས་གཅིག་ནི་རྒྱ་ཞེས་ཐ་སྦྱད་དུ་བྱས་སོ། །རྗེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་དང་
ཡོན་ཏན་དང་འཕྲིན་ལས་ཏེ་གསུམ་པོ་རྒྱུན་ཡིན་ཞེན། རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ལ་
དངོས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལ་པན་བཏགས་ནས་དེ་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་རྟུལ་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་

དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་
 རྒྱུ་ལོ། །དེའི་རྗེས་ནས་སྟོབས་འབྱུང་དང་སོགས་པ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་
 བརྒྱད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུ་རྩ་ཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསུངས་པའི་འཕྲིན་
 ལས་རྣམ་པ་སྤྱུ་རྩ་ཅུ་གཉིས་མཛད་པ་ན་སྟེ་མཛད་པའི་ཆེ་གཞན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་གསུང་
 རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོགས་འབྱུང་བ་ནི་ལས་དངོས་སོ། །རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ཞིང་
 དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་པས་གདུལ་བྱ་དེ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པ་ན་དཀོན་མཆོག་ཉིད་ཏུ་
 འབྱུང་ཤོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་དེའི་འབྲས་བུ། ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་རྒྱ། ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་གསུང་རབ་ནི་འབྲས་བུ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱལ་བཞིན་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བུ། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོའི་སེམས་
 རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་གོ། །བྱང་ཆུབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་
 འབྲས་བུ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཞིང་གཏན་ཆོགས་སུ་བྱས་ནས་བྱང་
 ཆུབ་སོགས་གསུམ་པོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 གསུམ་པོ་འདི་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་སྙད་རྒྱབ་པོ། །དེ་ལྟར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 བཞི་དག་གིས་གནས་བཞི་པོ་མདོར་བསྟན་ནས་འདི་པན་ཆད་ནི་གཞུང་ལྷག་མས་གནས་
 བཞི་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
 དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་མཐར་ཀྱིས་ཏེ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་གཅིག་
 འབྱུང་བས་སོ། །

ཁམས་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་ལེན་དང་པོ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། (༡༩༡༠བ)རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དོན་གང་གིས་ཡིན་ཞེ་ན།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནག་ཚའི་འགྱུར་ལས། གང་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དོན་ཅི་ཞེན་ཞེས་འབྱུང་བ་ཅུང་ཟད་
བདེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་སྒྲིང་པོ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནི་དྲི་བ་སྟེ། དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཚིག་ཏུ་དྲིས་སོ། །

ལན་ནི།

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཚོགས་ཞུགས་ཕྱིར། །

རང་བཞིན་དྲི་མེད་དེ་ནི་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །

སངས་རྒྱས་རིགས་ལ་དེ་འབྲས་ཉེར་བཏགས་ཕྱིར། །

འགོ་ཀྱན་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས། །

ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བྱའོ། ཅི་ད་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་གཅེས་པས་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་མིའི་སྒྲིང་
བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཐར་བ་འདོད་པས་འདི་ཉིད་ལ་གཅེས་སྐྱུས་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་བོན་དང་མངལ་ལ་འཇུག་སྟེ། རྒྱན་པའི་སྐབས་ན་
གནས་པ་ཞིག་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པས་རིགས་ལ་བྱའོ། །མཇུན་གཅིག་ཏུ་མཐེགས་པའི་ཕྱིར་དང་
བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་གྱུར་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། རྩོམ་ཆེའི་གདན་ལ་སྒྲིང་པོ་བྱང་ཚུབ་ཅེས་བྱ་བ་དང་
མར་གྱི་སྒྲིང་ཀྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ས་བརྒྱ་པའི་མདོའི་འགྲེལ་པར་གར་ཞེས་བྱ་བ་གིང་
གི་སྒྲིང་པོ་ལྷར་མཐེགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་དེ། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འཇུག་
ཏུ་བྱང་བ་ཁོ་ནའོ། །དོན་གསུམ་པོ་དེ་ལས་བརྒྱམས་ནས་འགྲོ་བ་ཀྱན་བདེ་བར་གསེགས་
པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཏུ་མདོ་སྟེ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་སོ། །

དོན་དའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གང་གིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱང་བར་མེད་
པར་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་དའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་རྗེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དའི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གིན་ཏུ་མང་ཡང་དོན་གསུམ་པོ་གང་གིས་གསུང་
རབ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱང་བར་ཏུ་བསྟན་པའི་མིང་གསལ་པོ་མེད་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་
གསུམ་པོ་དའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་རྗེ་སྟེ་དང་པོར་བརྗོད་ལ། ཕྱི་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པར་
བྱའོ། །

བརྗོད་པ་དེ་ནི།

རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །

རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱན། །

རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཅན། ཞེས་བྱ་བའོ། །

ལུས་ཅན་ཀྱན་ནི་ཆོས་ཅན་རྟེ། སེམས་ཅན་དང་འགྲོ་བ་དང་ཅུམ་གྲངས་སོ། རྟག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་སྤྱིང་པོ་ཅན། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅའ་བ་སྟེ། རྟག་ཏུ་(གཡ༡༧)ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ངེས་པར་ཞེས་བྱ་བ་འོ། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུས་ཁུབ་ཅིང་འགྲོ་བ་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་སངས་རྒྱས་དང་དབྱེར་མེད་པར་ཡོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་ཅུམས་ནི་
གཏན་ཆོག་སྟེ། དེ་ངེས་ཀྱང་རྒྱབ་པར་ལུས་ཏེ་ཐ་སྟངས་རྒྱབ་ཡིན་ལོ། །

དེ་ལ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་གཏན་ཆོག་སྟེ་གསུམ་པོ་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་མི་འཇུག་སྟེ། གཏན་
ཆོག་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བ་ན་གཞན་གཉིས་པོ་བྱུང་བ་ཟིན་རྒྱབ་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ན་གདུལ་བར་བྱ་བ་སོ་སོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྟག་སྟེ་
གསུམ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་པར།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་ལ་དཔེ་མང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་གཏན་
ཆོག་སྟེ་གསུངས་པ་ནི་དཔེ་གཅིག་གིས་ངེས་ཀྱང་དཔེ་ལྷག་མ་དོན་མེད་དུ་
མི་འགྱུར་ཏེ། གདུལ་བར་བྱ་བ་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐ་སྟངས་རྒྱབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། འདྲི་བའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཅི་
ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་མ་དྲིས་ཀྱི། སེམས་ཅན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིང་པོ་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ལས་སོ། །

དེ་དག་ཉིད་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་ནི། མདོར་བསྟུས་ན། དོན་ཅུམ་པ་གསུམ་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
ཆོས་སྐྱེ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅུམ་པར་དབྱེར་མེད་
པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། རྟོན་གྱི་གནས་

གསུམ་པོ་འདི་དག་གྲུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོའི་རྩེ་སུ་འབྲངས་ཏེ་འོག་
ནས་སྒྲོན་པར་འགྱུར་པོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལ་གཞན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར་བཙམ་ལྡན་
འདས་ལ་འངས་དཔལ་གྱིས་བརྒྱལ་བ་དང་བཅས་ཏེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་
པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོས་
བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་རྒྱུད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
མདོ་བརྗོད་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གསུངས་པ་དེ།
བཙམ་ལྡན་(གཤམ་མཁོ་)འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་
པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཆོན་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་
དང་ལྡན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་
བརྗོད་དེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་
ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་ལྟར་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་
གོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་
གིས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་
རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་ཐེར་ཟུག་པར་ནི་བརྗོད་ན། བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོར་སྒྲུབ་པ་འདི་ཕུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་
དང་ཇི་ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཕུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་
གྲུང་རྟག་པ་བྱེད་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་བྱུབ་པ་མི་འཇིག་པའོ། ཞེས་བདག་
ཏུ་སྒྲུབ་པ་སྒྲོན་པར་བགྱིད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། མདོ་བརྗོད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས་སོ། །དེ་

བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱད་པར་དང་མཚན་སོ་
གཉིས་དང་ལྷན་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བས་
ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་གྱི་སྟོ་བྱར་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གནས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆིས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་མེད་པ་
གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་དྲིས་པ་ནི་དཔེ་སྟེ་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ལྟ་བུས་བསྒྲིབས་ཤིང་
ཆགས་སོགས་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་མཉན་པས་མི་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན་
དུ་གྱུར་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཀུན་རྟོག་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་
ཕུང་པོ་སོགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའོ། །

གཞན་ཡང་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པར་ནི་བརྟོན་ཅེས་པ་ནི།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ལས།

རིགས་ཀྱི་དག་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྟེས་བྱ་དཔུལ་པོ་ཞིག་ལ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་བྱས་པ་ལག་
མཐིལ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་སྟེས་བྱ་དཔུལ་པོ་དེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གཟུགས་དེ་ཁྱེར་ཏེ་འབྲོག་དགོན་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་
བར་འདོད་པར་གྱུར་ནས་རི་ནས་ཀྱང་དེ་གཞན་གྱིས་མི་ཆོར་ཞིང་རྒྱན་
པོས་མི་ཁྱེར་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དེས་དེར་རུལ་བ་དྲི་མི་ཞིམ་པ་དུམ་བུ་
མས་དྲིས་ཏེ་དེ་རྣམས་སྟེས་བྱ་དེ་(ག ༡༩༡བ)འབྲོག་དགོན་པ་དེ་ཉིད་དུ་
ཉེས་པ་གང་གིས་འཆི་བའི་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ལ། དེའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གཟུགས་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ་རས་རུལ་པའི་དུམ་
བུས་དྲིས་པ་ཡང་རྟོག་ལམ་དེ་ན་འབྱུན་ཞིང་འདུག་པ་དང་འདྲོན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་ནས་བགོམས་ཤིང་བགོམས་ཤིང་དོང་ལ། རས་རུལ་
པ་དྲི་མི་ཞིམ་པའི་དུམ་བུའི་བུམ་བུ་ཀུན་ཏུ་འདྲིལ་བ་འདི་གང་ནས་རྒྱང་

གིས་བདས་ཞེས་སྒྲུད་པའི་དངོས་པོར་ཡང་སྟོན་པ་དང་། འབྲེག་ན་
གནས་པའི་ལྷས་ལྷའི་མིག་གིས་རྣམ་པར་བལྟས་ནས་མི་གཞན་དག་ག་
ཅིག་ལ་བསྟན་ཏེ། གྱེ་སྒྲེས་བྱ་དག་རས་ཀྱི་དུམ་བུ་འདྲིའི་བུམ་བུ་འདྲིའི་
ནང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ་འཛིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ཡོད་ཀྱིས་བྲེས་ཤིག་ཅེས་
བསྟོའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་དགྱི་བས་དགྱིས་ཏེ་སྒྲུད་པའི་འོས་སུ་
གྱུར་ཅིང་ཡུན་རིང་པོར་འཁོད་པའི་སེམས་དགོན་པ་ན་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བར་
མཐོང་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་ཐ་ན་དུང་འགྲོའི་སྒྲེ་གནས་སུ་སོང་བ་རྣམས་
ཀྱང་རུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་དགྱི་བས་དགྱིས་པར་
གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུས་དེ་ཅི་འདྲ་བ་
ཡོད་པ་དེ་མཐོང་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཇི་
ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཉི་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བྲལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་ལ། ཇི་ལྟར་ད་ལྟ་རང་བཞིན་དུ་
འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་འགྱུར་སྐམ་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་དགྱི་བས་དགྱིས་པ་ལས་ཐར་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བྱང་ཁུབ་
སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །

ཞེས་བྱ་བས་འདྲིར་སྒྲུས་པའི་གོས་རུལ་ནང་གི་དཔེའི་དོན་རྣམས་གསུངས་ལ།

སྐབས་གཞན་དུ་ནི་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པར་ནི་བརྗོད་ན་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོར་སྒྲ་བ་འདི་སྒྲ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲ་བ་དང་ཇི་
ལྟར་མི་འདྲ་བ་ལགས་ཏེ། སྒྲ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དང་འབྲས་སུའི་རྟེན་དུ་རྟག་ཏུ་
གནས་པའི་བདག་ཁས་སྒྲངས་ལ། སྒྲ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ལས་གངས་ཅན་ནི་བདག་ཤེས་པ་

ཡིན་པ་ཉིད་རྟག་པ་ཡིན་ཏན་རྟུལ་ཕུན་སྡིང་སྟོབས་གསུམ་མེད་པར་སྤྲི་ཞིང་། བྱེ་བྲག་པས་
ནི་བཅས་པོར་གྱུར་པའི་བདག་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་། ལ་ལས་ནི་སྤུལ་ཡང་མི་འཛིགས་
པའི་བྱུང་འཕྲུག་(༡༩༩༩ན)ལ་སོགས་པ་བདག་ཡིན་པའོ་ཞེས་བདག་ཏུ་སྤྲི་བར་བཞུགས་ཏེ།
སྟོན་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་དེ་དག་གིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་མཚུངས་པར་གསོལ་བའོ། །

ལན་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ།

སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ངའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་པོ་བསྟན་པ་ནི་ཕ་སྟེགས་
ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྤྲི་བ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་དང་། མ་སྟེས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་པོར་
བསྟན་པར་བྱས་ནས་གྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཛིགས་པར་འགྱུར་
བའི་གནས་རྣམ་པར་སྤང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྡིང་པོའི་
སྟོ་བསྟན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྤང་བ་མེད་པའི་སྟོན་ཡུལ་
སྟོན་ཏེ། འདི་ལ་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་བདག་ཏུ་མཛོན་པར་
ཞེན་པར་མི་བྱའོ། །སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་རྩ་མཁན་ནི་འཛི་བའི་རྟུལ་
གྱི་ཕུང་པོ་གཅིག་ལས་ལག་པ་དང་བཟོ་དང་ལག་རྒྱངས་དང་རྒྱ་དང་སྤྲད་
བྱ་དང་ནན་ཏན་ལྡན་པ་ལས་སྟོན་རྣམ་པ་སྟེ་ཆོགས་བྱེད་དོ། །སྟོ་གྲོས་
ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་
པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ལོག་པ་དེ་ཉིད་
ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་སྟེ་ཆོགས་གྱིས་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོར་བསྟན་པའམ་བདག་མེད་པར་བསྟན་པས་
 གྲང་རུང་སྟེ། རྩ་མ་ཁན་བཞིན་དུ་ཆོག་དང་ཡི་གའི་རྣམ་གྲངས་རྣམ་པ་སྟ་
 ཆོགས་ཀྱིས་སྟོན་རྟོ། །དེ་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པའམ། ལུ་སྟེགས་ཕྱེད་ཀྱི་བདག་རྟུ་སྟུ་བའི་
 བསྟན་པ་དང་མི་འདྲའོ། །སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ནི་ལུ་སྟེགས་ཕྱེད་བདག་རྟུ་སྟུ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དྲང་
 བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྒྲིང་པོ་སྟོན་རྟོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟུ་རྣམ་པར་རྟོག་
 པའི་ལྟ་བར་ལྟང་བའི་བསམ་པ་ཅན་དག་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྟུང་
 ཡུལ་(༡༢༣བ)ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལུན་ཞིང་ལྷུང་དུ་སྒྲ་ན་མེད་
 བ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟུ་མངོན་པར་འཛང་བྱ་བར་ངེ་ལྟར་
 འགྱུར་ཞེས་རྟེ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
 བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟོན་པ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་ནི་ལུ་སྟེགས་
 ཕྱེད་བདག་རྟུ་སྟུ་བ་དང་མཆུངས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་
 བས་ན་ལུ་སྟེགས་ཕྱེད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བདག་མེད་པའི་རྩེས་སུ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་ནི་སྒྲིང་པོ་དེ་ལ་སེམས་
 ཅན་དང་བདག་གི་སྒྲས་གྲང་བརྟེན་ཅིང་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་སོགས་སུ་བརྟེན་པའི་ཆོག་
 ཡོད་མོད། དོན་ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་རྟུ་སྟུ་བ་དང་རྟག་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་སོགས་སུ་
 མཆུངས་པ་མ་ཡིན་རྟེ། དར་མ་ཟད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
 རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་

གྱིས་སྟོང་པའི་རིག་པ་སྒྲིམ་བུལ་ལ་སྟོང་པོར་བརྟེན་ཅིང་མུ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་
ནི་དངོས་པོ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅིས་བརྟེན་ཅིང་། དེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པས་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། འཁོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མུ་རན་ལས་འདས་པ་དང་། ངོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་མ་སྒྲིམ་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གྱིས་བརྟེན་ཅིང་། ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་
རྒྱུའི་མཚན་མ་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་
དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོར་བསྟན་པར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ།

སྟོང་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་གྱིས།

གང་ཟག་སྤང་པོར་སྒྲུབ་ཡི། །

འཛིག་རྟེན་གྲངས་ཅན་ལྷག་སྤྲུག་དང་། །

གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞིག །

ཡོད་མེད་འདས་པ་སྒྲུན་ངོས། །

དེ་བྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ནི། །

བསྟན་པ་ཟབ་མོ་ཡོད་མེད་ལས། །

འདས་པ་ཞེས་ནི་ཡོངས་བཤད་པ། །

ཆོས་གྱི་ཁུད་པ་ཡིན་ཤེས་གྱིས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མུ་སྟེགས་བྱེད་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པའི་བྱིགས་
ཅམ་ཡང་མེད་ན་དེ་དག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་ག་ལ་མཚུངས། འོན་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་སྟོང་པོའི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་བརྟེན་ན། དེ་ལ་བདག་དང་(༡༩༩༩)
སེམས་ཅན་སོགས་སུ་བདགས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། མུ་སྟེགས་པ་ཡིན་ཡང་ཤུག་དང་མེ་བ་རལ་
བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རུས་མཐུན་པ་ཉིད་གྱིས་སྤྲུབ་པ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་བདག་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ཅམ་མཐུན་པར་བསྟན་པས་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་ན་བདེ་བ་སྒྲུབ་ཅིང་།

སྔག་བསྐལ་སེལ་བ་འདི་ཅི་དེ་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ན་གཞན་ཡང་མེད་པས་ཅི་ཡང་
མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྒྲམ་དུ་འཛིགས་པ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་གནས་ནི་བདག་མེད་ཅེས་
པའི་ཆོག་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཛིགས་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟོང་པོ་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་ན་དགའ་སྟེ། དེའི་དོན་སེམས་པ་ལ་
འཇུག་གོ། །དེས་ན་རིམ་གྱིས་སྒྲོས་པའི་དྲ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཏེ་
དམིགས་པ་རྣམ་པའི་མཚན་མའི་སྦྱང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་སྟོང་
ཡུལ་སྟོན་ཏེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ལ་བདག་གི་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་ནི་སྦྱང་བ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཡུལ་དེ་ནི་དབྱེ་མ་ལས་
གསུངས་པའི་སྒྲོས་པའི་མཐའ་བརྒྱུད་དང་བྲལ་ཁིང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་མ་གོས་
པའི་རིག་པའི་ཁམས་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་མང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་
ནས་འདི་ལ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
རྣམས་གྱིས་སྒྲེགས་བྱེད་གྱི་བདག་རྟུ་སྒྲ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱའོ།

འོ་ན་སྟོང་པོ་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བརྗོད་པ་དེ་སྒྲེགས་པ་རྣམས་
དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཅམ་ཡིན་ནམ། གདགས་པར་འོས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
འོས་ནས་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེས་སྟོང་པ་ཉིད་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གསུངས་པ་དང་།

རྟོག་གི་འབར་བར།

དངོས་པོ་རྣམས་ནི་མ་སྒྲེས་ཉིད། །

རང་བཞིན་བཅོས་མ་མེད་པའི་བྱིར། །

འདི་ལ་ཉམས་པ་མེད་པས་ན། །

བདག་ཅེས་ཀྱང་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་རྩ་མཐའ་གྱི་དཔེས་སྟོན་ཏེ། རྩ་མཐའ་ནི་སྟོན་

བ་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དཔེའོ། །འཇི་བའི་ཡུང་པོ་ནི་ཚས་བདག་མེད་པའི་དཔེའོ། །
 ལག་སྤྱད་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ནི་བདག་མེད་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་མ་སྦྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 དང་། ཡང་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་(༣༩༩༧)དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་
 མིང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི་རྩ་མཁན་གྱི་ལག་སྤྱད་རྣམས་དང་འདྲོ། །འབྲས་བུ་རྩ་མཁན་
 གྱིས་བྱས་པའི་སྟོད་དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་འདྲ་སྟེ། སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་ཚིག་སྣ་
 ཚོགས་གྱིས་བསྟན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 ནི་སྟེ་སྟེགས་ཀྱི་རྣམས་ཚིག་མཐུན་པས་ཁ་དྲངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་སྟོང་པ་
 ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་སྟེགས་ཅན་
 རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བུར་ལྷུང་བའི་བསམ་པ་
 ཅན་དག་ལ་བརྟུན་དོ། །དེ་རྣམས་བདག་ཏུ་ལྟ་བུར་དང་ལྟན་ཡང་རིམ་གྱིས་སྟོན་པའི་གསུང་
 གི་དོན་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྟོད་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྟན་པའི་ལམ་དུ་
 ཞུགས་པར་ཡུར་ཅིང་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་
 པར་འཆར་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཞེས་ཏེ་ནི་སྟེ་སྟེ། །སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་གཟུང་བ་དེའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་བདག་ལ་སོགས་པའི་
 རྣམས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞེས་སོགས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་
 བསྟན་པ་དང་སྟེ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྦྱ་བ་མི་མཆུངས་པར་མ་ཟད་སྟེ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་
 བརྟགས་པའི་བདག་དེ་གཏན་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟིང་པོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་འདི་
 ཉིད་གྱི་དོན་དཔུང་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །འདིའི་རྗེས་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
 གཅིག་འབྲུང་བ་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་ལ་སྟེ་སྟེགས་ཀྱི་རྣམས་དྲང་བའི་བྱིར་ཞེས་
 པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྦྱ་བ་ལ་གཞན་གྱིས་
 སྟིང་པོ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་
 འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་གཉིས་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། འདིར་དགོངས་པ་ནི་སྟིང་པོ་

དང་སེམས་ཅན་དང་བདག་དང་དབང་སྐྱུག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་རྒྱུ་མཉམས་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཅན་
ཡིན་ལ། དེས་དྲངས་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་དོན་བདག་མེད་པ་ལ་སྐྱར་བར་
བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ་འདིས་བླ་མ་འདིར་བཤད་
པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་(ཀ་༡༡༥ན)ཐོག་མཐའ་གཉིས་མི་སྟོན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་
མི་རྒྱས་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་དྲང་ཐད་དུ་ནི་འདིར་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་རྟོགས་པ་གཅིག་དང་ལུང་གཉིས་ཏེ་
གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྒྲིང་བ་ཉིད་ཀྱི་རབ་རྟུ་དབྱེ་བ་མང་བོ་དང་། རིགས་ལ་སྐྱ་
གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་གསུམ་དང་གཞན་ཡང་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་།
མེད་པར་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་སྐྱ་
འདུག་མོད་ཀྱི།

དེ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱུས་ན། དོན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་
རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་སྐྱ་འཕྲོ་ཞིང་བྱུང་བའི་
དོན་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པར་སེམས་ཅན་ལ་
ཡོད་པའི་དོན་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་
དོན་གྱིས་སོ། །རྟག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ། །དོན་གྱི་གནས་གསུམ་
པོ་འདི་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས་དཔེ་དགུས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་སྒྲིང་པོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཏེ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་
འོག་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲིང་པོ་གསུམ་པོ་ལ་རྒྱུའི་སྒྲིང་པོ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟིང་
པོ་དང་། འབྲས་སུའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་རྟོག་ཆེན་པོ་གསུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །གསུམ་པོ་འདི་
དག་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་གནས་
པས་བྱུག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་བྲལ་བ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་དབྱེ་བས་

གཉིས་སོ། འིགས་ལ་རང་བཞིན་དང་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་
སོ། འི་བཞིན་ཉིད་ལ་འདི་ཉིད་དུ་དབྱེ་བ་མ་གསུངས་མོད། གསུང་རབ་སྦྱི་ལས་དོན་དམ་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཀུན་རྫོབ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་སུ་གསུངས་པས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བྱེ་ཡང་དང་པོ་དང་བར་དང་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་སུ་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ནར་
འདུའོ་ཞེས་(ག ༡༡༥བ)བྱ་བའི་དོན་འདི་རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་
ལ། གཞན་སྒྲ་མ་དག་གིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།

མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་རང་བཞིན། །

ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བརྟོན་བྱ་སྟེ། །

བསྐྱབ་བྱ་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་མཆོག །

བྱབ་བདག་ཆེ་ལ་གྲས་བཅུད་ནས། །

སྒྲ་མ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་རྣམས། །

ཁྱོད་གྱི་རང་དུ་གཤེགས་གྱུར་པའི། །

ཀུན་གྱི་བདག་ཉིད་རིན་ཆེན་སེམས། །

དེ་ལ་བདག་གིས་བསྟོད་པར་བགྱི། །

ཁྱོད་ནི་གདོད་ནས་མ་སྦྱེས་ཤིང་། །

ཁྱ་བ་མེད་ཅིང་ན་བ་མེད། །

འཆི་བ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད། །

གདོད་ནས་དག་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

ས་རྒྱ་མེ་རླུང་འབྱུང་བས་ཀྱང་། །

ཁྱོད་ནི་གཞིག་ཅིང་གཞོམ་དུ་མེད། །

བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱུན་པར་མི་རྣམས་པའི། །
འདུས་མ་བྱས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །
མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །
ཅིར་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་པ་ལ། །
ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅིར་ཡང་སྤྲང་། །
དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁྱོད་ལ་འདུད། །
ཁྱོད་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། །
འདུས་པ་མེད་ཅིང་འབྲལ་བ་མེད། །
གང་གིས་བཅིངས་མེད་གྲོལ་བ་མེད། །
སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །
ཁྱོད་ནི་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་པ་མེད། །
དྲི་མ་མེད་ཅིང་དག་པ་མེད། །
ཁྱོད་ནི་འཁོར་མིན་མུང་འདས་མིན། །
མི་འཇུག་དོ་རྗེ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །
ཁྱོད་ནི་སྤྲོང་མིན་མི་སྤྲོང་མིན། །
རྟག་པ་མ་ལགས་ཆད་མ་ལགས། །
ཐ་དད་མ་ལགས་གཅིག་མ་ལགས། །
མཐའ་དབུས་མེད་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །
ཁྱོད་ནི་གསལ་མིན་མི་གསལ་མིན། །
བདེ་བ་མ་ཡིན་སྟག་བསྐྱེད་མིན། །
མི་རྟོག་མ་ལགས་རྟོག་མ་ལགས། །
བསམ་བརྗོད་ཡུལ་འདས་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །
 དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །
 ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་འོད་གསལ་སོགས། །
 ཁྱོད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ལགས། །
 སྐལ་ལྷན་དག་པའི་སྒྲེས་བྱ་ཡིས། །
 དཔལ་ལྷན་སྒྲེས་བྱ་ལྷན་ལྷན་ན། །
 རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མངོན་སུམ་དུ། །
 མགོན་པོ་ཁྱོད་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར། །
 འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །
 བཞག་པར་བྱ་བའང་ཅུང་ཟད་མེད། །
 ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བལྟ། །
 ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །
 ཇི་ལྟར་མར་ལ་མར་བཞག་དང་། །
 བུ་མ་མཁའ་ལ་ནི་བུ་མཁའ་ལྟར། །
 དབྱེར་མེད་དོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར། །
 ཁྱོད་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གིས། །
 ཁྱོད་ནི་རྟོགས་པའི་ཁྱོད་པར་ལས། །
 ལམ་དང་ས་ཡི་རིམ་པ་བརྟགས། །
 དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་བརྟེན། །
 རང་བཞིན་མཁའ་ལྟར་དག་པ་ལ། །
 དུས་གསུམ་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་ཀྱན། །(༣༩༥ན)
 མེ་འོང་ག་ཟུགས་བརྟན་ལྟར་གསལ་བས། །

མགོན་ཁྱེད་མེ་ལོང་ཡི་ཤེས་ཆེ། །
ཐམས་ཅད་མཉམ་པས་མཉམ་བ་ཉིད། །
ཡི་ཤེས་མི་ཤེས་ཁྱེད་པར་ལས། །
གཉིས་སུ་བརྟགས་པས་སོ་སོར་རྟོག།
དོན་ཀུན་གྲུབ་པས་ནན་ཉན་ཆེ། །
ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ། །
དེ་ཉིད་མཁྱེན་པའི་ཁྱེད་པར་ལགས། །
དེ་ཉིད་སྒྲོ་སྒྲུང་བུལ་བ་སྟེ། །
དེ་ཉིད་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྡན་འདས། །
ཁྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བར། །
བྱིས་པའི་སྟེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། །
ལ་ལས་ཡོད་ཅེས་སྒྲོ་ཡིས་བརྟགས། །
ལ་ལས་མེད་ཅེས་སྒྲུང་བ་བཟུང། །
འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་དད་པ་ཡི། །
བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱུ་བས། །
མགོན་པོ་ཁྱེད་དང་མཇུག་བའི་ཆེ། །
ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་ཆོད་པར་འགྱུར། །
ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་ལ་བྱབ་མོད་ཀྱི། །
སོ་སོ་སྟེ་བོ་འཕགས་བ་དང་། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས། །
ཁྱེད་ཉིད་མཐོང་བས་ཁྱེད་དུ་ལགས། །
མགོན་ཁྱེད་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ། །

ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་སོགས། །
 གཟུང་འཛིན་ཀུན་རྟོག་ལས་གྲོལ་བ། །
 རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། །
 དེ་ལ་འཁོར་དང་ལྷུང་འདས་ཀྱི། །
 རྟོག་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་ན། །
 དེ་ཉིད་ཟུང་འཇུག་རྟོ་རྩེའི་སྒྲུ། །
 དེ་ལ་སྒྲུ་ལྷ་ལྷུན་གྱིས་བྲུབ། །
 མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནི། །
 དམིགས་མེད་བྲགས་རྩེ་དག་པ་ལ། །
 སྒྲིས་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་རྩེས་ཤེས་ལ། །
 འོངས་སྒྲུ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པར་མཐོང་། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།
 སྒྲིད་པ་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་གྱི། །
 དག་དང་མ་དག་སྣང་བ་ལ། །
 ལ་ལས་མཁན་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་དང་། །
 རྒྱལ་པོ་སྒྲོན་པོ་པ་མ་དང་། །
 བན་སྣང་སྒྲུན་པ་ལ་སོགས་པ། །
 བྲད་པ་ཙམ་གྱིས་པན་བ་དང་། །
 བདེ་བྱེད་གང་ཡིན་དེ་དག་ཀུན། །
 མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ལགས། །
 ལྷ་དང་བདུད་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་། །
 ལམ་ལས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། །
 བརྩོན་འགྲུས་སྒྲུལ་འདེབས་བྱེད་པས་ན། །

མགོན་པོ་ཁྱོད་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལགས། །
 ངན་འགྲོ་གསུམ་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཡང་། །
 ལོགས་སྐྱེད་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས། །
 མི་དགའི་ལས་ལས་བསྐྱོག་པའི་བྱིར། །
 མགོན་པོ་ཁྱོད་གྱིས་བསྟན་པ་ལགས། །
 ཡང་དག་ཐར་པའི་ཐེམས་སྒྲུལ་ལ། །
 འགོ་བ་མ་ལུས་དང་བའི་བྱིར། །
 འདུལ་བའི་གནས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །
 ཁྱོད་གྱི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་པ་ལགས། །
 གང་དང་གང་ལ་ཞེན་པ་ཡི། །
 འགོ་བ་དེ་ཀླན་དང་བའི་བྱིར། །
 སྒྲེ་གྲན་འཆིའི་སྒྲུག་བསྐལ་དང་། །
 བྱི་ནང་ཆོས་(༡༡༩༧)ཀླན་ཁྱོད་གྱིས་བསྟན། །
 འབྱུང་ལྗེའི་བདག་ཉིད་སྣ་ཆོགས་པ། །
 ཞིང་དང་གང་གིས་ཕན་པ་ལ། །
 དེ་དང་དེ་རྒྱ་སྒྲུལ་བྱས་ནས། །
 ཁྱོད་གྱིས་ཕན་བདེ་སྣ་ཆོགས་མཛད། །
 ཁྱོད་མ་གཏོགས་པའི་འགྲོ་བ་ནི། །
 རྒྱལ་ཐུན་ཅམ་ཡང་བདོག་མ་ལགས། །
 འཁོར་འདས་མ་ལུས་འབྱུང་འབྱུར་བའི། །
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

[གཉིས་པ་]རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ཆགས་པར་བསྟན་པ། སྒྲིང་པོའི་ངོ་

བོ་གཏན་ལ་དབབ་པ། འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་འགལ་བ་སྒྲུང་བ་སྟེ་གསུམ་མོ། ། -

དང་བོ་ལ། བྱི་མའི་མཐར་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་ནས་རྒྱན་ཆགས་པའོ།།

དང་བོ་ལ། འཆིང་བྱེད་གྱི་སྟོན་དང་། དེ་དགྲོལ་ཏེ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་བོ་ནི། སྟོན་ནི།

ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྡན་འཇུག་པ་དང་། །

གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ཀྱན་རྒྱ་འགོ་བའི་དོན། །

རྟག་རྒྱ་མི་འགྱུར་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི། །

དོན་དམ་དབྱིངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཡིན་ཞེས་བྱ། །

མདོར་བསྟུན་དོན་རྣམ་པ་བརྩུལ་དགོངས་ནས་དེ་ཁོ་ནའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ཡུལ་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

དོན་རྣམ་པ་བརྩུག་པ་ཞེས། འདི་ལྟ་སྟེ། ངོ་བོའི་དོན་དང་། རྒྱུའི་དོན་དང་། འབྲས་
བྱའི་དོན་དང་། ལས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྡན་པའི་དོན་དང་། འཇུག་པའི་དོན་དང་། གནས་
སྐབས་ཀྱི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བའི་དོན་དང་། ཀྱན་རྒྱ་འགོ་བའི་དོན་དང་། མི་འགྱུར་བའི་དོན་དང་།
དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། བསྟུམ་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་མན་ཆད་ལེའུ་དང་བོའི་དོན་མ་ལུས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་དག་འདིས་སྟོན་པར་བྱེད་པས་སྟོན་སྟེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ཉིད་དོ། །བསྟུམ་བྱ་
རྣམས་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བརྗོད་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་གསུང་རབ་བྱིས་རྣམ་པར་
རམ་ཁྱད་པར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཁམས་དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་
དབྱིངས་ཏེ་དོན་དམ་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་ནི་དབྱིངས་ཏེ་
ཁམས་དང་སྒྲི་རྣམ་གངས་པ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི། ངོ་བོ་དོན་དམ་
པ་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་བྱི་ཆོས་རྣམ་པ་བརྩུས་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཁྱད་པར་བརྩུ་བོ་དེ་དག་
གསུང་རབ་བྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པའོ། །གསུང་རབ་དེ་ཀྱན་ནས་སྟོང་བའི་

དགོངས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོའི་དོན་ཞེས་དུག་པའི་སྒྲ་འབྲུང་བ་ནི་
ལོ་རྒྱུ་(༡༩༩༧)བས་སྒྲུབ་བ་སྟེ། ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་དོན་ཡང་ཡིན་པས་ངོ་བོའི་དོན་ཞེས་བྱ་སྟེ།
གཞན་རྣམས་ལ་འང་དེ་བཞིན་དུ་གོ་བར་བྱའོ། །ངོ་བོ་ནི་སྒྲིང་པོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གང་
ཡིན་པའོ། །རྒྱ་ནི་དེ་དག་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའོ། །འབྲས་སུ་ནི་རྒྱ་དེ་
དག་གི་འབྲས་སུ་སྟེ། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་སུའོ། །
ལས་ནི་སྒྲིང་པོ་གསུམ་པོའི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱ་བའོ། །ལྡན་པ་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་
འབྲེལ་བའོ། །འཇུག་པ་ནི་གསུམ་པོ་དེ་དག་རྟེན་ནམ་མཁོན་གཞི་གང་ལ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
གྱི་དབྱེ་བ་སྟེ་འཇུག་པའོ། །འཇུག་པ་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀྱིས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་།
གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་སྟེ་ཡང་རྟེན་ཀྱན་དུ་འགྲོ་ཞིང་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་ཐང་དུ་སྟེ་ཡང་
རྟེན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཡོན་ཏན་དང་དབྱེ་བ་མེད་
པ་སྟེ། གནས་སྐབས་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་འཇུག་པའི་དོན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་
པས་དོན་དུག་དུ་ཡང་འབྲས་སོ། །

[གཉིས་པ་]དེ་བཞེད་ཏེ་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་དང་རྒྱའི་དོན། འབྲས་སུ་དང་ལས་ཀྱི་
དོན། ལྡན་པ་དང་འཇུག་པའི་དོན་ཏེ་གསུམ་ལས།

དེ་ལ་དང་པོ་ངོ་བོའི་དོན་དང་རྒྱའི་དོན་ལས་བརྒམས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

ཟིན་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱ་དག་བཞིན། །

རྟེན་དུ་རང་བཞིན་ཉོན་མོངས་མེད། །

ཆོས་མོས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང་། །

ཉིང་འཛིན་སྒྲིང་རྩེ་ལས་བྱུང་བ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩ་བ་སྟེ། ཟིན་པོ་ཆེ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། རྒྱ་སྒྲིང་དག་པ་བཞིན་
དུ་སྒྲིང་པོ་གསུམ་པོ་རྟེན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་དག་པ་དང་། སྒྲོ་བྱུང་
གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལས། སྒྲོ་བྱུང་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་དག་

པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་། བྱིད་ནང་གི་སྤྲུལ་སྤྲུག་གི་སྤྲུལ་སྤྲུག་པའི་
ཤེས་རབ་དང་། ཡོན་ཏན་སྤྲུབ་པའི་སྤྲུག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྤྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་སྤྲུག་གི་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

རྩ་བ་དེ་འགྲེལ་པ་ནི་ཆོག་པ་སྤྲུབ་པ་བྱེད་སྤྲུལ་མས་དོན་ཅི་བསྟན་ཞེས།

མཐུད་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་དང་། །

རྒྱན་པའི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་གྱིར། །

འདི་དག་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་མཁའ། །

རྒྱལ་ཡོན་ཏན་ཆོས་མཐུན་ཉིད། །

གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་སྤྲུབ་བསྟན་ཟིན་པ་སྟེ། (༡༢༡༧)གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་གོ་
རིམས་རིམ་བྱ་བ་བཞིན་ཁོ་ནར་རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་སྤྱིར་མཆན་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ནས་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་། བཅུ་མཁའ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་པར་
དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཤིག་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུག་པའི་བསམས་པའི་དོན་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ནི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ནས་བཅུ་མཁའ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་རིགས་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སྤྲིང་བརྒྱུ་བས་བསྟན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ནས་རྩ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདིར་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉལ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོངས་སྤྲུལ་དག་པའི་སྤྱིར་མཆན་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་ནས་དེ་ཉིད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
དང་བཅུ་མཁའ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དག་བྱ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་སྤྲུབ་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ལ།

གསུམ་པོ་འདི་དག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་དག་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
ལས་བརྒྱུ་མས་པའི་དག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དེ་བཞིན་གསལ་བའི་ཁམས་ཡིད་བཞིན་
གྱི་ནོར་བུ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྩ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་
རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཁོ་ནར་རེ་ཤིག་དེ་
བཞིན་གསལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་པོས་ཇི་ལྟ་
བསམས་པ་བཞིན་དུ་དོན་འབྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་
གསལ་བའི་རིགས་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིར་བརྟེན་བ་རང་གིས་འབྱུང་(༡༩༩ན)བས་
བརྒྱན་པས་དགེ་བའི་རྩ་བའི་རྩ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་
བརྒྱུ་མས་ནས་རྩ་བའི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བ་རྒྱུས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་མས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་རང་ནི་རང་གི་སྒྲི་སོར་བཞག་པ་
ཉིད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་འམ་རང་
བཞིན་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ན་དངོས་པོ་དེའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་
བོ་ནི་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་ཅེས་ལས་སྐྱབ་རྟ་
མཁས་པ་རྒྱུ་མས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མེད་པར་དགག་པ་མ་ཡིན་གྱི་རིག་
པའི་ཆོས་ཡིན་པས་མཐུ་དང་སྤྱིར་རྗེ་གཉི་ག་དང་ལྡན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་དང་རིགས་གཉིས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ན་དག་མ་དག་གིས་བྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་པས་མཐུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་
རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་གྱི། གོ་བར་བྱེད་པ་ན་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་གང་གིས་གོ་
བར་བྱེད་པ་དེས་གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །

འདིར་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་གསུམ་

པོའི་དེ་ཉིད་ཡིད་བཞིན་གྱི་རོར་བྱས་ཆོས་མཐུན་ལ། གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང་ཡང་
 ཆོས་མཐུན་ཞིང་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ཚུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རིག་
 པར་བྱའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་དགའ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བེ། དེ་ལྟར་རྣམ་
 གསུམ་རྟོགས་ཐྱིར་མཁྱེན། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་
 བྱིང་། །ལམ་སྟོན་ཐྱིར་ན་ཐུགས་བརྩེ་བ། །ཞེས་པས་བརྩེ་བ་དང་ཡང་ལྟན་པའི་ཐྱིར་རོ། །

ཡུམ་ལས།

ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྟན་ན་གར་ཐོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
 མཐོང་། དེ་དག་གིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་མཉན་ཏོ། །

ཞེས་བྱུང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་
 མི་སྟོས་པར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐུ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཐྱིར་དང་།

ཀྱུ་སྐྱབ་གྱིས།

དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས། །
 སྟོང་བ་ཉིད་འདི་བསྟོམས་བྱས་ན། །
 སློ་ནི་གཞན་(༡༩༩༥)དོན་ལ་དགའ་བར། །
 འགྱུར་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །

ཅས་བྱ་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ན་སྟིང་རྩེ་དང་གིས་འབྱུང་བའི་ཐྱིར་རོ། །རིགས་
 ལ་ནི་གདོད་མ་ནས་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཚང་བར་ཡོད་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་
 ཆ་དང་ལྟན་ཞིང་། སྟིང་པར་མཐོང་མན་སྟུ་ཆོགས་སུ་འབྱུངས་ཀྱང་རིགས་དེ་མི་ཉམས་བྱིང་
 མི་འགྱུར་བའི་ཐྱིར་རོ། །ལམ་གྱི་གནས་སྐྱབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་
 མོས་པའི་མཐུས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་དེ་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་སྟིང་རྩེ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཐྱིར་རོ། །

འདིས་རྣལ་འབྱོར་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡང་བསྟན་ཏེ།

མདོ་ཐུ་རྒྱུན་ལས།

རི་ལྷ་ར་རྒྱ་རྟོག་པ་ལས་དང་བ་ན། །

དང་བ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་སྦྱེ་མིན་གྱི། །

དེ་ནི་དེ་ལ་དྲི་མ་བྲལ་བར་ཟད། །

དེ་བཞིན་རང་སེམས་དག་ལའང་རྒྱལ་དེ་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཅེ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སེམས་རྟོག་པས་མི་གཡོ་བ་རྒྱ་
དྲངས་པ་ལྟ་བུར་བཞག་པས་སྦྱོས་པ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་རྟོགས་གིང་
དེ་ལས་རོ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁ་སྦྱིར་བལྟས་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་
རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྩོལ་བ་དང་བྲལ་བའི་
བསྐྱོམ་དུ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་སྦྱེས་པ་ན་སྦྱོམ་པ་བདག་པོ་ལ་གཏད་ནས་
སྤྱིར་རྩོལ་མེད་དུ་སྦྱེས་པས་གཞན་གྱི་དོན་ལྷག་པར་བྱེད་པ་དཔའ་ཆེན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བཞེད་དོ། །

དེ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་འོག་མས་ཅི་བསྟན་ཞེ་ན།

ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བདག་ལྟ་དང་། །

ལའོར་བའི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་འཛིགས་དང་། །

སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་ཉིད། །

འདོད་ཆེན་སུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་། །

རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་རྣམས་བཞི། །

དག་རྒྱ་ལྷག་པར་མོས་པ་ལ། །

སོགས་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་བཞི་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བ་ནི་དོན་ཚང་ཡང་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རྟེན་པ་གཅིག་མ་ཚང་སྟེ། འདིར་རྒྱ་
དཔེ་ལ་མ་ཚང་བ་མ་ཡིན་པས།

ཚེས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བདག་ལྟ་དང་། །
 འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱིས་འཛིགས་དང་། །
 སེམས་ཅན་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་ཉིད། །
 འདོད་ཆེན་པ་དང་ལྷ་སྟེགས་དང་། །
 ཉན་ཐོས་དང་ནི་རང་བྱུང་གི། །
 སྐྱིབ་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །
 དག་རྒྱ་ལྷག་པར་མེད་པ་ལ། །
 སོགས་པའི་ཚེས་ནི་རྣམ་པ་ཞི་ཉིད། །ཅེས་གདོན་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་དོན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་སྐྱིབ་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། (གཤམ་ལྟར་)འདོད་
 ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚེས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་དང་། ལྷ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཏུ་
 ལྟ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱིས་འཛིགས་པ་དང་། རང་བྱུང་
 རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །སྐྱིབ་པ་དེ་དག་དག་པར་བྱེད་པའི་
 རྒྱ་ནི་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་། སོགས་པ་ཤེས་རབ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། སྤྲོད་རྩེ་སྤེ་
 བྱེད་པར་གྱི་ཚེས་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་དོ། །

མདོར་བསྟུན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཡོད་དེ།
 སྤྲིད་པ་འདོད་པ་དང་། སྤྲིད་པ་དང་བྲལ་པ་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་མངོན་པར་མི་
 འདོད་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱིབ་པ་མེད་པ་སངས་རྒྱུས་ཁོན་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་
 སྐྱིབ་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུན། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ན་སེམས་
 ཅན་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་དམིགས་པར་བྱར་ཡོད་དེ། སྤྲིད་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་
 པའི་ཡུང་པོ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཅན་དང་། སྤྲིད་པ་དེ་དང་བྲལ་པའི་དམན་པའི་བྱ་ངན་
 ལས་འདས་པ་འདོད་པ་ཅན་དང་། དེ་གཉི་ག་མངོན་པར་མི་འདོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའོ། །

དེ་ལ་སྲིད་པ་འདོད་པ་ནི། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐར་པའི་ལམ་དང་ཞེ་
འགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་མི་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ཉིད་
འདོད་ཀྱི། བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། དེར་ངེས་པར་ལྷུང་
བའི་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་དེ། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་སྟེ། གང་
གི་དབང་དུ་མཇུག་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅས་ང་ནི་དེ་དག་གི་སྟོན་པ་མ་
ཡིན་ལ། དེ་དག་གྱང་ངའི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་དག་ནི་མུན་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་
མུན་པ། མུན་པ་ནས་མུན་པ་ཆེན་པོར་འགོ་བ། མུན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ང་སྟོལ། །
ཞེས་གསུངས་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་སྲིད་པ་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་
གཅིག་ནི། ཐར་པའི་ལམ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱུག་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཐོས་ནས་སྒྲག་པར་
འགྱུར་བས་ཞེ་འགས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རིགས་ལས་(ག.༡༩༧བ)ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་
མི་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་ཏེ་གང་གི་སྒྲེ་མཆེད་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་
བའི་ཆ་སྒྲུ་མོ་ཡོད་ཀྱང་འཁོར་བ་ཉིད་འདོད་པའི་འདྲ་བ་གིན་ཏུ་བརྟན་པོས་ཟིལ་གྱིས་མཉན་
པས་སེམས་ཅན་དེ་ལ་བྱ་རན་ལས་མི་འདའ་ཞེས་དམན་པ་ལ་དགག་སྒྱུ་སྤྱར་བ་རིགས་དེའི་
དབང་གིས་འཁོར་བ་ཉིད་འདོད་ཀྱི་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐེ་ཆོམ་
ཅམ་ཡང་མེད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་འདི་བ་གང་ཐར་པ་འདོད་པའི་སྟོ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་འཁོར་བ་
ཉིད་ལ་དགའ་བ་དེར་ངེས་པར་ལྷུང་བའོ། །དེ་ཡང་སུ་ཞིག་ཡིན་ན་ཆོས་འདི་པ་དེ་དག་ལས་
སྟེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པ་ཁ་གཅིག་སྟེ། གང་གིས་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷུང་ན་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟོགས་པ་ལ་ནི་འདྲ་བ་མི་

མིན་དོ་སྒྲུལ་པ་དང་། ལུང་ལ་ནི་རང་གཞོར་བྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་
ནས་སྤང་ཞིང་དེའི་ལས་རྫོགས་པ་དགགོ། །

དེ་གཉི་ག་ལ་མིན་པ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཡོད་ལ། དང་པོའི་རྒྱ་
ནི་གཉི་མུག་གས་ཆེ་ལ། གཉིས་པའི་རྒྱ་ནི་ཞེ་སྤང་གས་ཆེ་ལ། གྲུབ་པའི་མཐར་སྐྱ་བ་ལས་
འཇིག་རྟེན་རྒྱུང་པའན་པ་ནི་གཉི་གའི་ཆར་གཏོགས་ཏེ་འདོད་ཆེན་པ་ཁོ་ནའོ། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤང་བ་
ནས་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། མུན་པ་ནས་མུན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྤང་བ་ལས་
མུན་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། མུན་པ་ལས་སྤང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་བཞི་བཀའ་བསྟུལ་པ་
ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་དེ་དག་ནི་ཆོས་དང་དེ་སྟོན་པའི་དགོ་འདུན་ལ་སྤང་
བས་སྐྱབས་གཉིས་ལས་ཉམས་ཏེ། འདི་སྐད་ཅེས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཆོག་དང་དུར་
སྒྲིག་འཛིན་ཡང་སྐྱབས་གཉིས་སྤངས་པས་ངས་མི་སྦྱོབ་པའི་ཕྱིར་ངན་དེ་དག་གི་སྟོན་པ་མ་
ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་བའི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐར་པ་ལྟ་ཞོག་གྱུ་འདི་བྱེས་བོས་
ནས་དེ་དག་ནི་སྐྱག་བསྟུལ་གྱི་གནས་མུན་པ་ཅན་གྱི་ངན་སོང་ལས་ཆེས་མུན་པར་གྱུར་པ་
དམུལ་བར་ལུང་ཞིང་། མུན་པ་ཆེན་པོའི་དམུལ་བ་དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ཞིག་གྲང་
འཇིག་རྟེན་གཞན་གྱི་མུན་པ་ཆེན་པོར་འགོ་བ། མུན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆེན་པོ་དང་
བརྒྱད་མར་འབྲེལ་བའོ་ཞེས་ང་སྒྲུའོ་(༡༡༩༠ན)ཞེ་གསུངས་པའི་ཡུལ་ལོ། ཆོས་སྤངས་པས་
དམུལ་བ་བརྒྱད་མར་འབྲེལ་བ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་མིན་པ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་ནི། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཞུགས་པ་དང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པའོ། ཇི་ལ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་
རྣམ་པ་གསུམ་ཏེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཙ་ཀ་པ་དང་། གྱུན་ཏུ་རྒྱུད་དང་། གཅེར་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མའི་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོད་པ་
ཆོས་འདི་བ་ཉིད་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་གཟུང་དཀའ་བ་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལ་མི་མོས་པ་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ། གང་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མོས་པ་མེད་པ་ནི་མུ་སྟེགས་པ་དག་དང་བྱུང་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། མངོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ། འདི་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་
ལྟ་བ་གང་དག་དེའི་ནུལ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་ལ་ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་གང་གི་
དབང་ཏུ་མཛད་ནས། འོད་སྲུང་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཅམ་ནི་སྟེ། མངོན་པའི་རྒྱལ་
ཅན་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་ནི་ནུལ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐབས་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་ལོ། །

དེ་ལ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་ནུལ་པ་གསུམ་སྟེ། མུ་སྟེགས་པ་དང་།
གང་ཟག་ཏུ་སྟུ་བ་དང་། མངོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཐུར་པ་ཙ་ར་ཀ་ནི་སྟུན་པ་སྟེ་བྱེ་
བྲག་པའི་སྟོབ་དཔོན་འགའ་ཞིག་ལ་ཙ་ར་ཀ་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་སོ། །དེའི་སྟོབ་མ་བརྒྱད་པ་
དག་ནི་ཙ་ར་ཀ་པ་ལོ། །འདིས་གཟེགས་ཟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཆོད་ནོ། །ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་ནི།
ཕྱི་རོལ་པའི་ནང་གི་རབ་རྟ་བྱུང་བ་རྟགས་དང་ཆོ་ག་དང་ལྡན་པ་སྟོངས་མོས་འཆོ་བ་དག་གོ།
གཙུག་བྲལ་བ་ནི། གོས་མེད་པ་སྟེ་འདིའི་ནང་ཆོན་འགའ་ཞིག་རང་གི་ཆོགས་སྟོམ་ལ་གཟུང་
ནས་དགེ་སྟོང་ཞེས་མིང་དུ་བརྗོད་པ་ཡོད་ཀྱང་འདོམས་དཀྱིས་ཙམ་ལས་གཞན་མི་འཆང་
བའོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་གྲངས་ཅན་པ་དང་། དབང་ལྷག་པ་དང་། ལྷབ་འཕྱག་པ་དང་།
སྟོད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་དབྱེ་བ་ནུལ་པ་དུ་མའི་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་(ག ༡༩༠བ)སྟུམ་
བརྒྱ་དྲུག་བརྒྱར་བཤད་པ་དག་གོ། །

དེ་དག་ལས་བྱེ་བྲག་པ་ནི།

སྟོ་སོགས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་བཅད། །

དུངས་ནས་སྤྱང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །

ཡིད་ལ་བདག་ཅེས་གནས་པ་ནི། །

བྱེ་བྲག་པ་ཡིས་ཐར་པར་གཤམ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཐར་པ་འདོད་དོ། །

གུངས་ཅན་ནི།

དེ་ཙམ་ཉི་ཤུ་ལྟར་གཤམ་ན།

རལ་པ་ལམ་བྱི་བོ་ཅོད་པ་ན་གྱི། །

ཆ་ལུགས་ནི་ལྟར་གནས་ཀྱང་རུང་། །

གྲོལ་འབྱུར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །

ཁ་བ་རྒྱས་སོས་མེ་ཉོག་དང་། །

བ་ཞོ་བ་མོ་མུ་ཉིག་མདོག །

གདུགས་བཀག་གཟུང་བའི་དབྱིབས་འབྲུ་བ། །

ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་བཤད། །

ཅས་བྱ་བས་གཅེར་བྱ་བ་ཡང་ཐར་པ་འདོད་དོ། །

རྒྱལ་དཔོག་པ་ནི། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་གཏན་ཟད་པའི་ཐར་པ་ནི་མི་
འདོད་མོད། གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའི་ཐར་པ་ཡོད་ཅེས་གྲགས། །

དབང་རྒྱལ་བ་དང་བྱུང་འབྱུང་པ་དག་ནི། དེ་དག་གིས་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པར་ཁས་
བླངས་ནས་དེ་ལ་སློབ་པའི་བྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་ནི་བཞེ་བརྒྱུ་པར།

ཐམས་ཅད་བཏང་བས་བྱ་ངན་ལས། །

འདའ་བར་ཡ་མཚན་ཅན་ཀྱན་འདོད། །

ཅས་འབྱུང་བས་ཐར་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

རིག་བྱེད་ཀྱི་མཐའ་གསང་བར་སྒྲིབ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི།

སྐྱེས་ལུ་བྱང་སྤྱང་ཆེན་པོ་ཉི་མའི་མདོག་།

སུན་པ་ལས་གཞན་གྱུར་པ་དེ་རིག་ན། །

གང་རུ་འཆི་བ་མེད་ཅིང་ཡང་སྤྱད་མེད། །

སྐྱེ་མེད་གནས་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་གཞན་མེད། །

ཅས་སྐྱེས་ལུ་ཆེན་པོ་ལ་ཐིམ་ནས་ཐར་པར་འདོད་དོ། །

དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་རིགས་པར་དཀའ་ཐུབ་དང་དཀའ་སྤྱད་དང་ཚུལ་བྲིམས་དང་
བསམ་གཏན་བསྒྲུབ་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཐར་པའི་ཐབས་མེད་པས་ཐར་པ་མེད་དེ།

སློབ་དཔོན་ལྷ་རྩ་དེ་བས།

གང་ཞིག་གཏོང་ཐབས་མི་ཤེས་དེས། །

རི་ལྟར་ཐར་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།

ཐར་པའི་ལམ་དངོས་ནི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ།

སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉི་མའི་གསུང་འོད་གྱིས། །

སྤང་ལྟན་སྤང་ན་འདས་གྲོང་ལམ་གཅིག་ལ། །

བདག་མེད་འཕགས་པ་སྤྱོད་གིས་བགོད་པ་འདི། །

ཕྱེ་ཡང་དམན་པའི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།

སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས།

སྐྱེ་སྒྲུགས་བྱེད་གྱི་ལྟ་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་(གཤམ་ཉེན་)དག་ནི་བདག་རྩ་

སྐྱེ་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་པ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་དང་པ་ཡོད་ཀྱང་གཟུང་
དཀའ་བ་འཛིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པ་ནི། སྐྱེ་སྒྲུགས་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་

བདག་ཏུ་སྤྲོད་པའོ། །དད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་དང་དེའི་གསུང་རབ་
དང་དག་འདུན་ལ་དད་པས་སྤྲོད་སྤྲོད་མེད་ཅུ་ལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་འཛིན་པར་བྱེད་
པའོ། །ཀྱང་ནི་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཏེ་གཟུང་དཀའ་བ་འཛིན་པ་ནི། ཉེས་པར་གཟུང་བ་འཛིན་
པ་ཞེས་བསྐྱེད་པ་འཐད་དེ།

ནང་གི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲོད་པ་ནམས།

བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི་རབ་སྟོན་ཞིང་། །

ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་ཡང་དག་ལྟ། །

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དག་པ། །

སངས་རྒྱུ་གསུང་དུ་མཁས་པས་རྟོགས། །

ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པར་
གསུངས་པ་ལ་ཉེས་པ་འམ་ལོག་པར་གཟུང་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་འདི་ནི་སྤྲོད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་
པའི་སྤྲོས་བྱ་དང་བལ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟུན་ཅིང་། གང་ཟག་ཅས་བྱ་བའི་
ཐབས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་དམ་པ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་མེད་པས་དེ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྤྲོད་པའོ། །བདག་
མེད་པ་གསལ་པོར་སྟོན་པའི་མདོ་མཐོང་བ་ན་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོན་ཏེ་ཞེས་སྤྲོད་པ།

འདུག་པར།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ །

སོགས་བརྟུན་མེད་དེ་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་འདོད། །

རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་། །

དེ་ནི་རབ་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་འདིས་གང་ཟག་རྣམས་སྤྲོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་དགོངས་ནས་
བཙུམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་མེད་པ་ནི་སྤྲོད་པའི་དག་དང་ཁྱད་མེད་པ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་མེད་པར་བྱད་པར་མེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་རྩ་ལ་བ་དེ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པ་ནི་
ཐོབ་པའི་དོན་རྩ་རྩལ་བ་ལྟས་བཤད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐོབ་པར་ར་
རྒྱལ་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་རྩ་ལ་བ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་ལ་དབྱེད་
པ་ཞུགས་པ་ན་སྒར་འདོད་ཆགས་སོགས་དངོས་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་ནས་ཡང་སྟེ་(ག ༡༩༡)བ)
ཕྱིས་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བར་
འགྱུར་བ་གང་གི་དབང་རྩ་མཛད་ནས། འོད་སྒྲུང་གང་ཟག་རྩ་ལྟ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ནི་རི་རབ་
ལྟར་གྱིན་རྩ་བརྟན་པ་སྟེ་དེ་ནི་སྒྲ་སྟེ་མཆོག་ཡིན་གྱི། མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་རྩ་
ལ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་རྩ་སྒྲ་བ་ལས་དམན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ཡང་དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས།

གང་ཟག་རྩ་ལྟ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ནི་སྒྲའི། མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་
ཉིད་རྩ་ལ་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་དང་རི་ལྟར་འགལ་བར་མི་
འགྱུར་ཞེན། འདི་དང་ཡང་མི་འགལ་བ་ཉིད་དེ། གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་ནས་ཡང་དེ་དག་མེད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་། འདི་ལྟར་གང་དག་
གཞིག་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་བརྟན་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་
ཁོ་ནའོ་སྒྲུམ་རྩ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་སྒར་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཕྱིས་མེད་
པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་ན། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐར་ལྟར་བའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
གཉིས་དང་བྲལ་བ། སྒྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་ཞིབར་ཁོང་རྩ་ཆུད་པས་མངོན་པའི་ར་
རྒྱལ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ལྟ་བ་དེ་བཀག་པས་དོན་དམ་པ་
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པའི་དྲ་བ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་
སྒྱུར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བཙམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་གཞན་དག་ལས་ངེས་
པར་མཛད་དེ།

འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ།

སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་གཉིས་ལ་གནས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་
 ཡོད་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ལོ། །ཡོད་པ་དང་
 མེད་པ་ལ་འདུན་པའི་ལྟ་བུར་ལྟར་བ་ནི་དེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ་དེས་པར་
 འབྱུང་བའི་སློ་ཅན་ཡིན་ནོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་
 ཡོད་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་
 མེད་པ་ལས་སྒྲུའི་ཡོད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་སྒྲུའི་མེད་པ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རྟེ། སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་སྐད་དུ་སྒྲུབ་བ་ན་དངོས་པོ་
 རྣམས་དང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་རྣམས་དང་འཛིག་རྟེན་ཡང་རྒྱ་མེད་པའི་ཡོད་པ་
 ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རི་ལྟར་མེད་པ་ཉིད་ལ་
 གནས་པ་ཡིན་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་(ཀ་ཨ་ཨ་ཨ་)ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་
 དང་། གཏི་མུག་ཁས་སྤངས་ནས་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་
 མུག་མེད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དངོས་པོ་རྣམས་དངོས་
 པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དབེན་པའི་ཐྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་གང་
 ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
 སྤང་དང་གཏི་མུག་དག་ཁས་མི་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལས་སློ་གྲོས་
 ཆེན་པོ་གང་ཞིག་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། སློ་གྲོས་ཆེན་པོས་
 གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་
 གཏི་མུག་ཁས་སྤངས་ནས་ཁས་ལེན་པར་མི་བགྱིད་པ་ལགས་སོ། །
 བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུ་པ། སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་ཤེས་པ་ནི་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་འདོད་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་སློ་ནས་ཀྱང་རྣམ་

པར་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འབའ་ཤིག་རྩམ་ཟད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པ་
ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ཉུ་ཞུགས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པ་ལོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་ནི་འདིས་ཐེག་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། སྒོ་མ་པའི་ལམ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་སོ། །འདིར་ཐེག་པ་ནི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པ་དང་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལོ། །དེ་དང་མཐུན་པས་ཡང་དག་པའི་ངེས་པ་
ཉིད་ཉུ་ཞུགས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པ་ཡང་དེ་
ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱལོ། །

ངེས་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་ནི་དེ་ཡིན་ལ། མ་ངེས་པ་ནི་བསམ་པ་བྱང་རྒྱལ་རྟ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་སྒྱུར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་མཐུན་པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
པ་ཙམ་ལ་ཞུགས་ནས་དག་བཙོམ་པའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ།

མདོ་ཐེ་རྒྱན་ལས། (༡༩༩༩)

ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །
ཐེག་དོན་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བལོ། །
དེ་གཉིས་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ། །
མིད་པ་དག་རྟ་བརྒྱུར་པའི་བྱིར། །
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བརྒྱུར་བ་ཡི། །
སྒྲེ་བ་དག་དང་ཡང་དག་ལྟན། །

གཅིག་ནི་སྟོན་ལམ་དབང་གིས་ན། །

སྟེ་བ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །

ཅིག་ཤོས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། །

ལྟན་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོས་མདོ་སྟོན་གྱི་ལས་གསུངས་པའི་ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ཉན་ཐོས་ཉིད་ཡིན་པར་འཆད་མོད། གཞོན་འཛམས་སུ་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་བཏང་ཞིང་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་ཉིད་རིགས་པར་མཐོང་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་པད་མ་དཀར་པོ་ལས་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་འོད་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་དབང་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མ་བཏང་བས་སྟོན་པས་འདི་བྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལས་འགའ་ཞིག་ཐབས་ལ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་ནི་གཉི་ག་མི་འདོད་པའི་གྲངས་སུ་མི་བགྲང་ངོ་། །

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ། །

མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །

ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར།

དེ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ནི་ཐེག་པ་ལ་གསར་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་རྒྱལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་བརྟེན་དོ། །གང་དག་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དུས་ཕྱིས་རྒྱུ་ཆད་ཅིང་ཞིག་པ་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་དངོས་པོ་གཞིག་པའི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་འདོད་པའོ། །ཡང་གང་དག་གང་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་

དང་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་ནས་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་འདི་གཉིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་
ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གངས་སུ་བགྱང་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

ཡང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཆོས་སྟོང་བའི་ལས་བྱས་པས་དཔལ་བར་
འཇུག་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱིད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་གངས་སུ་ངེས་
པར་བགྱང་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུངས་རབ་(༡༢༩ན)སྟོང་པ་མ་
ཡིན་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་སྤངས་པས་དཔལ་བར་འགོ་དགོས་པ་དག་ཀྱང་
སྤང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་སྒོ་གྲོས་ལ་སས་བར་མཐོངས་བྱེན་ནས་དེ་འཆི་
བའི་དུས་བྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་མ་དད་ཅིང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་གཉི་ག་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་
མཆོག་ཏུ་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་སེམས་ཅན་ཏེ། གང་དག་འདོད་ཆེན་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་
ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། ལུ་སྟེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལྟར་ཐབས་དང་ལྟན་པར་གཏོགས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་འཁོར་བ་དང་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་ལམ་དུ་
བཞུགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མི་གནས་པའི་ལྷུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་པ་
ཅན་ཏེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྦྱོར་བ་ཅན། སྤིང་ཐེད་ལྟག་
པའི་བསམ་པ་བརྟན་པས་རབ་རྒྱལ་གནས་པ། ཅུབ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་གི་དབང་པ་འདོད་པ་འདོད་ཆེན་པ་དང་། དེར་ངེས་པར་སྤྱད་པའི་
 ཆོས་འདི་པ་ཉིད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་པོ་ཞེས་
 བྱའོ། །གང་དག་གི་དབང་པ་བྲལ་བར་འདོད་ཀྱང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ནི་མ་
 ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་པོ་ཞེས་བྱའོ། །གང་དག་གི་དབང་པ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་
 ཐབས་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་
 ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱད་པོ་ཞེས་བྱའོ།

ཞེས་བྱ་བ་ལ། གསུམ་པ་དེ་གཉི་ག་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་ནི། ཐབས་དང་ཤེས་
 རབ་གིས་བདག་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བསམ་པ་ངེས་པས་ཡང་དག་པར་གནས་པ་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་དབང་པོ་རྟོན་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་
 བས་རིགས་མ་ངེས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བརྟེན་པ་དག་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་
 ཞུགས་པ་དག་གཙོད་དོ། །གཉི་ག་མི་འདོད་པ་ནི་བདག་མེད་པར་ཤེས་ཀྱང་(ག ༡༩༩བ)
 གང་དག་འདོད་ཆེན་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། ལྷ་སྟེགས་པ་དང་སོགས་པ་
 རང་སྤྱེ་གང་ཟག་ཏུ་སྦྲུ་བ་ལྟར་ཐབས་མ་ཡིན་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ།
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སྤྱེས་རྒྱས་ལྟར་བདག་མེད་པའི་ཐབས་དང་ལྟན་པར་གཏོགས་ཀྱང་
 སེམས་ཅན་ལ་མི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་འཁོར་བ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྟས་དང་ལྟ་
 རན་ལས་འདས་པ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཆ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་ལམ་ས་
 དུག་པ་ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འཁོར་འདས་གཉི་གར་མི་གནས་པའི་ལྟ་
 རན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་ཐོབ་བྱུང་དམིགས་པའི་བསམ་པ་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་
 ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ཡིད་ཀྱི་ལྟས་གསུམ་ལ་རྟེན་ཞིང་དམིགས་པའི་
 ལས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཅན་ཏེ། བསམ་པས་འཁོར་བའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་ཤིང་། སྦྱར་བས་སྦྱ་
 རན་ལས་འདས་པའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྗེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་ལ་ལྟག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པས་རབ་ཏུ་གནས་པ་སྟེ་མཐའ་གཉིས་ལ་གནས་པ་

བཀག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཉི་ག་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ལོ། །རྩ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཡུང་པོ་ལྷ་པོ་མེད་པ་ཀླན་རྒྱུ་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡུང་པོ་གསུམ་ནི་
འགྲེལ་པ་ཉིད་ཤིན་རྒྱལ་སལ་བས་བཤད་པ་མི་དགོས་སོ། །

དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་རྒྱལ་ནས་པའི་སེམས་ཙན་སྦྱབ་པ་མེད་
པར་རྟོགས་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་སེམས་ཙན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་འདི་ལྟ་སྟེ།
འདོད་ཆེན་པ་དང་། རྒྱ་སྟེགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་དག་ལ་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་མི་རྟོགས་པ་དང་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་
སྦྱབ་པ་འདི་བཞི་ཡང་དག་པར་གནས་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གི་གཉེན་པོར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསྟོམ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་དང་། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་བསྟོམ་པ་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་རྒྱ་ལྟ་
བ་གཞན་སུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་དང་། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོམ་པ་(ག༡༩༤ན)འཁོར་
བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཇིགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་དང་། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
སྟོམ་པ་སེམས་ཙན་ཀྱི་དོན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་ཤིང་། སེམས་ཙན་ཀྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་
ཉིད་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱབ་པ་སྟེ། གང་གི་གཉེན་པོར་མོས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་འདི་བཞི་བསྟོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བླ་ན་མེད་པའི་
དོན་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་སེམས་ཙན་རྣམ་པ་
བཞིའི་སྦྱབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ད་ལྟ་ཉིད་རབ་ཤད་པའི་སེམས་ཙན་མཐའ་དག་སྤྱིད་པ་ཉིད་འདོད་

པ་དང་། སྲིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་མངོན་པར་མི་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བཅད་པ་ལས་ཚོགས་ལྔ་མ་གཉིས་སྐྱབ་པ་བཞི་པོའི་རྟེན་དུ་འདོད་ཀྱི་
བྱི་མ་ནི་རྟེན་མ་ཡིན་ཅོ། །ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་དང་མ་ངེས་པའི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བཤད་
པ་ལས་བྱི་མ་གཉིས་ནི་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་ངེས་པ་ལ་ནི་རྟེན་ཡིན་པ་
དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བཅད་པ་དེ་ལ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ཙམ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཡིན་ལ། ཡང་དག་
པར་རབ་ཏུ་གནས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་གནས་པའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་སྐྱབ་པ་མེད་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་མིང་སྟེ། དེ་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་
པ་དག་ནི་འདིར་སྐྱབ་པ་བཞི་པོའི་རྟེན་དུ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་
འདི་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆེན་པ་དང་། རྒྱུང་པན་མ་གཏོགས་པའི་མུ་སྟེགས་པ་དང་།
ཉན་ཐོས་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་ནི་གང་གིས་བསྐྱབས་ཤིང་གོགས་
བྱས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ས་བརྒྱ་རྣམས་སུ་རྟོགས་པ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་མི་
རྟོགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ལས་བསྐྱོག་
ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བས་སྐྱབ་ཅིང་གོགས་བྱེད་པ་བཞི་པོ་འདི་ཡང་དག་པར་
གནས་པས་ན་སྐྱབ་པ་ནི་གནས་པའམ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་བཞི་ནི་རྟེན་ཅོ། །

སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ།
དེའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པ། (ཀླ་༡༣༧བ)རྟེན་གང་ལ་གནས་པ་སྟེ་དོན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་
རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ་དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ནི་དེའི་གསུང་རབ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་ལས་
གང་ཡང་རུང་བའོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་ཚོས་མ་ཡིན་ཞིང་འདུལ་བ་མ་ཡིན་ལ་སྟོན་པས་བསྟན་པ་
མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྟོང་པའི་དག་གི་ལས་གང་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ལས་འདས་ཏེ་ཞེ་སྟང་བ་དྲག་པོས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའོ། །

གཉེན་པོ་ནི། གང་གི་¹གཉེན་པོར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 ཆོས་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པའི་མོས་པ་རྩུ་བྱས་པ་རྣམས་ཏེ་ངེས་དུ་སོང་བའི་
 བར་མོས་པ་སྦྱོད་པ་ནས་ས་བརྩུ་བའི་བར་དུ་བསྒྲོམ་པའོ། །དེ་དག་ལས་འཛིག་རྟེན་པའི་
 མོས་པས་ནི་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ཅམ་བྱེད་ཅེས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་པར་སྤྱན་
 འབྱིན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་རྩུ་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་པ་ལས་བསྒྲོག་པ་དང་། རྟེན་གྱི་སྒྲོབས་
 ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མོས་པ་ལ་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 དང་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པས་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཉམས་
 སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། ཟག་པ་མེད་པས་ནི་དངོས་སྒྲིབ་བར་བྱེད་དོ། །

རྟེན་ནི། འདོད་ཆེན་པ་སྟེ། བག་ཆོས་འདོད་ཞེན་ཅན་ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་
 པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་བདག་རྩུ་
 གྱུར་པ་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བལྟ་བས་བསྐྱུས་པའི་ལྟ་བ་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལ་
 སོགས་པ་ནི་སྦྱིབ་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། འདི་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་ལས་ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ།

གང་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བས་ལེགས་སྤྱད་ཀྱང་། །

ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མི་བཟད་ལྟ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆེན་པའི་སྦྱིབ་པའོ། །

དེའི་གཉེན་པོ་ནི། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་
 རོལ་རྩུ་བྱིན་པ་མཆོན་མའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པའི་སྒྲོང་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པའོ། །
 འདིར་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་
 བསམ་གཟུང་སྟེ་ས་བརྩུ་བའི་བར་དུ་སྒྲོམ་སྟེ། བསམ་བྱུང་གིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ནི་
 བཟོད་པ་དང་པོ་ཞེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །

¹ལས་ཀྱི་དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གྲངས། ༣༢༧༦

རྟེན་ནི། འདྲོད་ཆེན་པ་སོགས་ལ་ལྷག་པར་གནས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཆོས་འདི་ལས་
གཞན་པ་སྟེ་སྟགས་བྱེད་རྣམས་དང་ནང་པ་ཡིན་ཡང་(༡༩༣༧)གང་ཟག་ཏུ་སྟེ་བ་རྣམས་ཏེ་
དེ་དག་གི་སྦྱོར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟེ་ནི་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་འགྲམ་དང་དོགས་ཏེ་དེར་ལམ་གྱི་
སྟེགས་སྟེ་ལྷན་པའི་དག་པའི་ལས་ནས་སྤྱིད་པའི་རྩ་མོའི་སེམས་ཀྱི་བར་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་
རྣམས་གང་ཟག་གང་གིས་འདྲོད་པ་དང་ཉམས་སྟེ་སྤང་བ་གང་ཡང་རུང་བས་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྟེ་
སྟེགས་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡུང་པོ་ལྷ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་
བསྟེན་གྱིས་སྟུག་བསྟེན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་སྟུག་བསྟེན་གྱི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བདག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །དེས་སྐྱབས་ནས་སྟུག་བསྟེན་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྟུག་པས་ཆོ་ཟད་
པ་ལ་ཡང་དགའ་བར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་སྦྱོར་པའི་ངོ་བོའོ། །

དེའི་གཉེན་པོ་ནི། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནམ་མཁའ་
མཛོད་དང་རིན་ཆེན་ལྷག་ཀྱང་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་པ་
གངས་མེད་པ་སྟོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མནར་མེད་པར་ཞུགས་
ཀྱང་བསམ་གཏན་གྱིས་བདེ་བར་གནས་ཤིང་གཞན་དག་ཀྱང་དེས་བདེ་བར་བྱེད་པས་སྟུག་
བསྟེན་གྱི་འདུ་ཤེས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྟུག་བསྟེན་གྱི་བདེན་པའི་
རྣམ་པ་འདུ་བྱེད་སྟུག་བསྟེན་ཏུ་སྟོམ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལྷོས་ན་ཟག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་
ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྐྱབས་འདིར་སྦྱོབ་
པར་མི་བགང་གི། སྟུག་བསྟེན་ལ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེན་ནས་སྟུག་པ་དང་བཅས་པ་
ནི་སྦྱོར་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་ལ་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱོབ་པ་འདི་རི་ལྷར་
ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོ་སྟེ་
འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོ་ཟད་པར་དགའ་སྟེ་

སྐྱེ་ཆེད་འདུ་བྱེད་གཏོང་བ་ན་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་གཏོང་ཞིང་དེའི་མཐུས་བསྐྱེལ་པ་ཆེན་པོ་
དུག་ཁྲིའམ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་གནས་ཏེ། དེ་
ལས་ལངས་པ་ན་ཡང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་སྐྱོ་བས་སྤྱར་ཡང་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་འཇུག་
(ག ༡༣༥)བར་བྱེད་པའི་བྱིར་སྐྱག་པའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་འདུ་འཛིན་གྱིས་སྐྱོ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་རྒྱབ་གྱིས་
བྱོགས་ཏེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་བྱིན་ས་ཀྱང་བསམ་གཏན་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཅན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ཅིང་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་ཏུ་རེ་བ་མེད་པ་རང་གི་དོན་ཅམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་ནི་རོ་
བོདོ། །

དེའི་གཉེན་པོ་ནི། གང་གི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་
སྐྱབ་གསུལ་མི་བཟོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པའི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོམ་པའོ། །

དེའི་རྟེན་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིབ་པའོ། །

འདིར་ནམ་མཁའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩ་བའི་ལྷང་བ་བརྩ་
བཞི་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ལྷང་བ་དང་། གཅིག་ནི་སྟོན་པོའི་ལྷང་བ་དང་། ལྷག་མ་
བརྒྱད་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལྷང་བར་གསུངས་པ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ནི་པའི་ལྷས་
ཐམས་ཅད་ལ་ལྷང་བ་བརྩ་བཞི་པོ་འབྱུང་གིས་བྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱང་བར་བྱ་དགོས་
ཀྱང་། གང་ལ་གསུམ་ཆེ་བ་དེ་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པས་འཛིགས་པ་སྦྱིས་ཏེ་སྤྱོད་བར་བྱེད་
པའི་བྱིར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་འདོད་ཆེན་པ་དང་ལུ་སྟེགས་
རྣམས་ལ་འདིར་བཤད་པའི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་
ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་བག་ཆགས་ནི་དེས་པར་ཡོད་ལ། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལས་
ཀྱང་ཀུན་བརྟགས་པ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤྱངས་མོད། ལྟ་ཅིག་སྦྱིས་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་མ་
ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པས།

ལྟ་ཅིག་སྦྱིས་པ་མ་སྤངས་བྱིར། །

སྤངས་ནའང་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡོད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་ན་འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ལོ། ། ལུ་ཉླེགས་ཅན་རྣམས་ལ་ལྟ་
བའི་སྦྱིབ་པ་ལོ། ། ཉན་རང་རྣམས་ལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ལོ། །

དེ་ལྟར་སྦྱིབ་པའི་རྟེན་གང་ཟག་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལྷ་མ་ལྷ་
མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པར་རྟོགས་ཏེ། དགོ་བའི་བཤེས་གཞན་གྱིས་གདུལ་
བར་བྱ་བ་དེ་ཐོག་མར་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་སྦྱང་བ་ལ་འཕྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་སྦྱང་བའི་
སྦྱིབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉླེ་བས་སྦྱོས་པར་ཟད་ཀྱི་སྟོང་ཐག་པ་ནས་སྦྱང་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་འབྲལ་དུ་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་པ་མ་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་(༡༩༩༩)གྲས་པ་ཡང་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་
ཡིན་ལ།

ཁྱད་པར་དུ་བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ་ལས།

ཐལ་བས་གཡོགས་པའི་མེ་བཞིན་དུ། །

འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་ལྷ་གྲ་བརྟན། །

སེམས་ཅན་དམུལ་ལ་སོགས་པར་སྟེག། །

དེ་བས་རྒྱལ་བས་སྦྱོམ་པའི་མདོར། །

གང་གིས་སེམས་ཅན་མ་དད་འགྱུར། །

དེ་ནི་བསྐྱེམས་ཏེ་རྣམ་སྤང་ཞེས། །

དཀོན་མཆོག་སྦྱིན་ལས་བཀའ་རྒྱལ་ཏོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་ལ་བརྟན་པ་ཡང་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་
ཆེས་ཉླེ་བ་ཡིན་པས་སྤང་བ་ལ་འབད་ཅིང་། གཞན་ཡང་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོ་
བའི་ལས་རྣམས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིབ་པ་དང་པོ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལོ། །

དེ་ནས་བཞི་བརྒྱ་པར།

རྩལ་བྲིམས་ལས་ནི་ཉམས་སྒྲ་ཡི། །

ལྷ་ལས་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །

རྩལ་བྲིམས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགོ། །

ལྷ་བས་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཡང་ལྷ་བ་སྦྱང་
བ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་། ལྷ་བའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྷ་བ་དང་། རྩལ་བྲིམས་
དང་བརྩལ་ཞུགས་མཆོག་རྒྱ་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་སྟེ་གསུམ་པོ་ནི།

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས།

འགོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །

ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དེ་སྟེད་ཅིག །

ཐར་པར་འགོ་ལ་གེགས་བྱེད་པ། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་རྟོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གསུམ་པོ་དེ་སྦྱང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་ནི་འཁོར་བས་འཛིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འདོར་བའི་སྦྱིབ་པ་གཉིས་
སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་སྦྱང་བ་ན་ཡང་ཐེག་པ་དམན་པའི་སྟོན་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་སྟེ་
དང་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་རྩལ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིད་ལ་བྱ་བས་སྦྱངས་སྟེ། བྱང་
རྩལ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྩལ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་
ཞིང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྟོབ་བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་པོ་
ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོང་ཡིན་གྱི། གཟུགས་ཀྱི་སྦྱ་
གཉིས་ཀྱང་རང་རང་དང་སྐལ་བ་མཐུན་པའི་གདུལ་བྱ་དག་ལ་སྦྱ་སྟོན་པ་དང་གསུང་གི་སྦྱང་
བ་དང་ཆོ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པས་དོན་བྱ་བར་ཟད་ཀྱི་གཞན་དག་ལ་དངོས་སུ་མ་ཡིན་པ།

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་དང་ཡང་རོ་
 མཉམ་དུ་འབྲེས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 (ག༡༩༥བ)ཀྱིས་འདོད་པར་བྱ་བའི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཐབས་བྱང་ཆུབ་ནི་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་ཉིད་ལ་བཞག་གོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་ཡང་འདིར་བཤད་པའི་སྦྱིབ་པ་བཞི་པོ་ལས་སྤྱི་བ་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྣང་བའི་རྣམ་པའམ་མཚན་མ་ནི་ཆོས་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་གི་སྦྱིབ་པ་ཡིན་
 པས་ན་དེ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་དཔལ་དྲགས་པོའི་ཆོས་བཞི་པོ། ཆོས་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་ལམ་དུ་
 འགྲོ་བ་དང་། ལམ་འབྲུལ་པ་འཛིག་པ་དང་། འབྲུལ་པ་ཡི་ཤེས་སུ་འཆར་བ་སྟེ་བཞི་
 གསུངས་པ་ལ། དང་པོ་ནི་ཆོས་གང་ཤིག་པ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་རན་སོང་སྟོང་བའི་ཐབས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའོ། །
 གསུམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྟོན་
 བས་འབྲུལ་ཞིང་ཁོར་བ་ཡིན་པས་དེ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
 ནོ། །[བཞི་པ་ནི་]སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྐྱེད་པས་སྦྱིན་ཀྱང་གཉིས་སུ་
 སྣང་བའི་འབྲུལ་པ་མི་བསྒྲོག་པས་དེ་བསྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ནི་འབྲུལ་པ་ཉིད་ལམ་དུ་བྱས་ནས་དེ་
 ཡི་ཤེས་སུ་འཆར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ཞེས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། སྦྱིབ་པ་གང་དག་གི་གཉེན་པོར་མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་
 བཞི་བསྒྲོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྤྱ་ན་མེད་པའི་དོན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་འདོད་པའི་འབྲས་སུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེ་འཐོབ་པའི་གོགས་མཐའ་དག་རྣམ་
 པར་དག་པ་མཐར་ཐུན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་འདི་བཞིའི་སྦྱིབ་པ་རྣམ་
 པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །འདིར་བཞི་གཞི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྦྱིབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཡང་བསྟན་པ་དང་ཉོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་
 ཆོས་ལ་སྣང་བ་ནི་ཆོས་སྐྱེའི་སྦྱིབ་པར་བཞག་གོ། །བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་

བདག་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་བའི་སྔག་བསྐལ་གྱིས་འཛིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་
ལྟོས་པ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་སྔག་བསྐལ་ཅན་གྱི་སྔག་བསྐལ་སེལ་བར་སྒྲོ་བའི་མཆན་ཉིད་
སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རིགས་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་
ནོ། ། (༡༩༩༥)

དག་རྒྱ་ལྟག་པར་མོས་པ་ལ། །

སོགས་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་བཞི་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བ་དེ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་སྒྲིབ་པ་བཞི་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཆོམས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་དག་དང་ལྟན་པ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་སྤྱའབྲུར་རོ། །

རི་ལྷ་ཞེ་ན།

ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་གེས་རབ་ནི། །

སངས་རྒྱས་ཆོས་བསྐྱེད་མ་དང་བསམ་གཏན་གྱི། །

བདེ་བའི་མངལ་གནས་སྙིང་རྩེའི་མ་མ་ཅན། །

གང་ཡིན་དེ་དག་ཐུབ་པའི་རྩེས་སྒྲེས་སྤྲས། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་པོ་འདི་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་
བཞི་པོ་འདི་དག་དང་ལྟན་པ་ནི་ཨ་རུ་ག་ཏ་སྟེ། རྩེས་སྤྱའབྲུག་པར་རྟོགས་གིང་ཐོབ་པ་ནི་
སྒྲིའི་བའི་ལམ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་གནས་སྤྱའབྲུག་སྤྱའབྲུག་ཏེ་མོས་པས་སྒྲིའི་བཞིན་པོའི་ཡང་
ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད་པས་མོས་པས་ཐུབ་ཅིང་།

ས་བརྒྱད་ག་ལས་བརྒྱམས་ནས་ནི། །

མི་གནས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིས། །

ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྲུར་བཤད་དེ། །

ཅི་ཕྱིར་ཞེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །

མཁུན་ནས་ཆོས་རྣམས་མ་གཟིགས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་དང་།

སངས་རྒྱས་དགུས་པའི་སྟོད་པ་སྟེ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་
དག་པས་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་དགུས་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་རབ་
ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པོ། །

ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། སྐབས་དེར་མདོ་ལས་དཔལ་བར་འགོ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་
ཅན་ཐོབ་ལ།

ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྤྱིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་རྗེ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་ཡོད་དེ་འདི་དག་ཆ་མཉམ་དུ་ཆོགས་པ་
ལས་ས་དང་པོར་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱས་སུ་འགྱུར་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ།

བྱང་རྒྱུ་སེམས་སྤྱེས་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །

འཁོར་བའི་བརྩོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམས་ཐག་རྣམས། །

བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །

འཛིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པས་བྱག་བྱར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤྱས་སུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱས་སུ་
འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཁམས་གསུམ་དུ་(ག ༡༩༥)བ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་
བསྐྱུར་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནོ། །རིགས་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྟོང་པོ་དེ་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་མདོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

རིགས་ཐོབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་སྐུ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །
ཞེས་བྱ་བའི་དོན། སངས་རྒྱས་ཆོས་དབྱེར་མེད་པ་དང་། །དེ་རིགས་དེ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་མོས་པ་ས་བོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ས་བོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལས་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡབ་
དང་ཡུམ་གཉི་ག་རྒྱལ་རིགས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཐབས་དང་གེས་རབ་ཀྱི་རིགས་
གཉིས་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱལ་བོའི་སྐས་དང་ནམ་པ་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་གིས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཞེན། ས་བོན་དང་།
མ་དང་། མངལ་གྱི་གནས་དང་། མ་མ་སྟེ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཞིས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལས།

ས་བོན་གྱུར་པ་ཁམས་དེ་ཉིད། །

ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་ས་བོན་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས།

སངས་རྒྱས་ས་བོན་བྱང་ཆུབ་སེམས། །

དེ་ཕྱིར་མཁས་པས་དེ་མི་བཏང་། །

ཞེས་གསུངས་པས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྷར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ས་བོན་ཉི་དེ་དག་ཀྱང་འདིར་
མོས་པའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱས་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་མོས་པ་ནི་དད་པ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ།

འདི་ནི་དགོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལ་ལས།

དད་པ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྷར་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན།

དད་པའི་རྩ་བ་བརྟན་བྱས་ཏེ།

བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་སློབ་བརྟན་བྱ།

ཞེས་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
མོས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟུས་སོ། །འདིར་ནི་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་
མོས་པ་ནི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མ་ལྟ་བུར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་རབ་དེའི་ཁོང་ན་གནས་པའི་བསམ་གཏན་
(གཤམ་ནས་ཉམས་ཅི་ས་བོན་དེ་མི་ལྟར་བར་འཛིན་པས་མངལ་གྱི་གནས་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནོ། །མངལ་དེ་ནས་སྐྱེས་པ་ཙམ་ནས་¹མི་ཉམས་པར་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲིང་རྒྱུ་ལྟེན་མ་
ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བྱབ་པ་སངས་
རྒྱས་བཙུན་ལྟན་འདས་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པར་སྐྱེས་པའི་སྤྲས་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བཤད་པའི་ཆུལ་
གྱིས་ས་དང་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་སངས་རྒྱས་དང་མཐུན་པར་སྐྱེས་པས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྲས་སོ་ཞེས་བཞེད་པ་ནི་གཅིག་གོ། །

ས་བདུན་ལ་བརྟེན་བྱི་མ་ནི།

མངལ་སྐྱབས་བྱི་མ་དག་དང་མཆུངས།

མངལ་སྐྱབས་བྲལ་འདྲ་མི་རྟོག་པའི།

ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བཞིན།

ཞེས་ས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན་མངལ་སྐྱབས་ལས་གྲོལ་ཏེ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་གཉིས་པའོ། །

རས་ཀྱི་གཞི་ལ་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་རྫོགས་པར་བྲིས་པའི་རི་མོ་དང་འདྲ་བར་ཡོན་

¹ཁྱིམ་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། ༣༩༩༡བ

ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིམ་ཇོགས་པ་ནི་མི་སྒྲིབ་པའི་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱར་
འབྱུངས་པ་སྟེ་གསུམ་པ་ལོ། །

བཞི་པོ་འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱུ་བ་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་
གིས་མ་བསྐྱུས་པའི་སྐྱུ་བ་པ་ནི་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །སྐྱུ་བ་པ་འདི་དག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་རིགས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ།
དེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མཐར་ནི་ཆོས་སྐྱུ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་དོན་དང་ལས་ཀྱི་དོན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ།

གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་ཉིད་ཀྱི། །

ཡོན་ཏན་ལ་རོལ་བྱིན་པ་འབྲས། །

སྟག་བསྐལ་ཡིད་འབྱུང་ཞི་ཐོབ་པར། །

འདུན་དང་སྒྲོན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཙང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། བདེ་བའི་ཡོན་
ཏན་དང་། རྟག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ཡོན་ཏན་བཞིའི་ལ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་རྒྱ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ་རིང་བའོ། །འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོ་བ་དང་ཞི་བ་མུ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འདུན་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་སྒྲོན་པ་ནི་ལས་ཏེ་ཉེ་བའོ། །
ལས་བཞི་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བཞི་འབྱུང་ལ། དེ་ཡུན་རིང་དུ་
གོམས་པ་ལས་གཙང་བ་ལ་སོགས་(༡༩༩༥བ)པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
འདི་དག་གི་གོ་རིམས་སོ། །

དེ་ལ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་སྐྱུ་མས་ཅི་བསྟན་ཞེ་ན།

འདི་དག་འབྲས་ནི་མདོར་བསྐྱུ་ན། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག །

རྣམ་པ་བཞི་ལས་བརྒྱུག་པ་ཡི། །

གཉེན་པོས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཉིད། །[ཅིས་]བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་
མཐའ་ཡས་པ་ཡིན་ལ། དེ་མདོར་བསྟུན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་གཅིག་སྤེལ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་རྣམས་
ཐ་དད་པ་མེད་མེད་ཀྱི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་
ཀྱི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་བཞི་དང་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་བཞི་སྟེ་དེས་ཆོས་སྤེལ་ཡོན་ཏན་
ཡང་ཐ་དད་པ་བཞིར་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཉིད་དོ། །

འདི་ལྟར། མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་
པའི་རྒྱར་བཤད་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་མདོར་བསྟུན་གོ་
རིམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་ལས་བརྒྱུག་པའི་གཉེན་པོར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བཞིར་བལྟ་བར་བྱའོ། །
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།

འདིར་བརྒྱུག་པའི་གཉེན་པོ་བཞི་ནི་དཔལ་ལྷེད་གི་མདོ་ལས། རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་
དང་། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་རྩ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ་
བཞི་གསུངས་པ་ལ། འབྲེལ་བར། འབྲས་བུ་བཞི་འཛོལ་པའི་རྒྱ་རྣམས་མོས་པ་ལ་སོགས་
པ་བཞི་པོར་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་མོས་པ་དང་སྦྱར་ཞིང་།
བདག་རྩ་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱར་ལ། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་དང་
སྦྱར་ཞིང་། རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་སྟོང་རྗེ་དང་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བཞི་པོ་རྣམས་
མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བས་སྦྱར་བར་
བྱའོ། རྒྱུའམ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བས་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །

མོས་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས།

མོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་རྟེན་པ་བཞིན་དུ་འཛིན་

པ་སྟེ། མི་འཕྲོགས་པ་ཉིད་གྱི་ལས་ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ངེས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡུལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ངེས་པར་གནས་པ་ལ་གནས་ངེས་ཤིང་བརྟན་པོར་འཛིན་པ་སྟེ། ངེས་པའི་སྒྲི་ནི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་(༡༡༩ན)འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། ལྷན་གྱིས་འཇུག་པས་བརྟན་པོར་འཛིན་པ་ལོ། །དེའི་ལས་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མི་འཕྲོགས་ཏེ་ཉམས་པར་བྱ་མི་རུས་པས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ལོ། །

འདིར་སློག་ཏེ་ལོས་པའི་སྐད་དོད་ཨ་རྟི་སྟེ་ཞེས་པ་འཇུག། ཨ་རྟི་མོ་ཀླ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཨ་རྟི་ནི་ལྟག་པ་སྟེ། སྐབས་གྱིས་ཡོན་ཏན་ནོ། །སྟེ་ནི་གྲོལ་བ་དང་། མོ་ཀླ་ནི་ཐར་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲ་རྒྱུ་གངས་པ་ཡིན་ལ། རྟེན་གྱིས་བསྐྱར་བར་མི་རུས་ཤིང་མ་བཅིངས་པས་གྲོལ་བ་དང་ཐར་པ་ཡིན་ཞིང་། ཐུགས་གཅིག་པ་འཇུག་མཐའ་གཅིག་རྟུ་གནས་པ་འབའ་ཞིག་པའི་དོན་ལ་ཡང་གྲོལ་བའི་སྒྲ་ཡོད་དེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གང་ཞིག་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་དེ་ཉིད་གྱིས་དོན་ཚང་བར་གོ་བར་རུས་པ་ལ་གྲོལ་བ་ཞེས་སྟན་དངགས་པ་དག་ཟེར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲོལ་བའི་སྒྲ་འདི་ནི་སྒྲངས་པ་དང་དོར་བ་དང་གཞན་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་མོས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་མཐའ་གཅིག་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་གསུང་བར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་རྩ་གཅིག་བརྗོད་པ་ན་དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་མོས་པ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བརྗོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་དེ་གསུམ་གཅིག་རྟུ་བསྐྱས་ཏེ་མོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་རྟུ་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞེས་དད་པས་མོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པར།

དགེ་བའི་ཐུགས་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་གྱི། །

རྩ་བ་མོས་པར་བྱུང་བས་གསུངས། །

ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན།

ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིན་བཞིན་ཏེ། །

འདུན་པའི་ཅེ་ལ་རབ་རྒྱ་གནས། །ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཤེས་རབ་ནི་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས།

ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། བརྟག་པའི་དངོས་པོའི་ཚོས་རྣམས་ལ་རབ་རྒྱ་

རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། སོམ་ནི་བརྟོག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྟག་པའི་དངོས་པོ་ནི་རིགས་པས་བརྟག་ཅིང་དབྱེད་དུ་རུང་བ་
བདེན་པའི་དངོས་པོ། །དེ་སེམས་བྱུང་གང་གིས་ཚོས་གཞན་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་མ་
འདྲེས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་བརྟོག་པའི་ཕྱིར་སེམས་པ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། །(གཤམ་པ་)

བསམ་གཏན་ནི་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས།

ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། བརྟག་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་

ཉིད་དེ། ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཞེས་སེམས་ལྷ་མས་བརྟགས་ཤིང་བཞག་པའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
ཉིད་དེ། ལྷ་ཅིག་ལྷ་ཕྱི་རྣམས་དམིགས་པ་གཅིག་པ་སྟེ། ཤེས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་
པའི་ལས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཙམ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྟུན་པ་ཡང་ཡོད་
མོད་ཀྱི། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྟུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་ཞེས་བརྟོག་དེ།
རེས་པའི་ཚིག་ནི་སྟོ་སྟེགས་མི་འགྲུལ་བར་བྱེད་པའི་སྟོ་གཏན་ལྟར་ཡིད་གཞན་དུ་མི་གཡོ་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བཞག་གོ། །

སྟིང་རྗེ་ནི་གཞན་སྟུག་བསྟུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་འདུན་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་བཞི་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་སྦྱར་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། འདིར་ནི་ཆོས་བཞི་
པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོན་ཡིན་ལ། ཟག་པ་
ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་གྲགས་པའི་ཉན་མོངས་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་མེད་པ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཆོས་བཞི་པོ་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ལ་གཉེན་པོ་ནི་ཤེས་
རབ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།

ཤེས་རབ་ལས་གཞན་འདི་དག་ནི། །

སྤྱིར་རྒྱ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

ཤེས་རབ་མཚོག་ཡིན་དེའི་གཞི་ནི། །

ཐོས་པ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པ་མཚོག། ཕྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པར་ཟིན་པས་
སྤྱིར་བྱ་སྤྱིར་བ་ཡིན་ཏེ།

སྤྱིར་བ་ཆོག་ས་སྤྱིར་བ་ཅད་པ་ལས། དཔེར་ན།

འཛམ་བུའི་གླིང་ན་གིང་རྣམས་བྱེ་བ་སྟོང་། །

རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོག་ས་རྣམ་པ་དུ་མ་གཞུགས་མང་བ། །

གྲིབ་མར་གྱུར་པའི་གྲངས་སྤྱིར་བ་མ་གཏོགས་པར། །

གྲིབ་མ་སྒྲ་ཆོག་ས་མེད་ཅིང་བྱེ་བྲག་ཡོད་མ་ཡིན། །

དེ་བཞིན་རྒྱལ་བའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་དག་ཀྱང་། །

ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཟིན་པ་ཁོན་ནི་ཆོས་བཞིས་
གཉེན་པོ་བྱེད་ལ། སྤྱིར་རྗེ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རྗེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་སྤྱིར་
བུའི་དངོས་གཉེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐོག་མ་ཡང་ས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཁོན་ས་དང་
པོར་སྤྱག་(༡༡༧༠ན)བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྦྱེས་པ་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་

སངས་རྒྱུ་གྱི་སྤྱོད་བ་རྫོགས་པར་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐེས་བཤད་པས་ས་དང་
 བོར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བྱེ་བའི་ལོར་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྤངས་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་
 ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཆོས་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་ན་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལས་སྤང་བར་བྱ་
 དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ས་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཉན་རང་གི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
 གྱུར་བ་རི་ལྟར་སྐྱེ་སྐྱུ་མ་ན། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
 པས་བདེན་པ་མཐོང་བའི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། དེའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་པའི་
 ལམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་བདེན་པ་བཞི་ལས་མཚན་
 ཉིད་ཐ་དད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་། དེའི་རྒྱན་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
 བདེན་པ་བཞི་གཞན་པ་ཞིག་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་དཔལ་ཐེང་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་མཐོང་སྒྲོམ་
 གྱིས་ཡིན་པར་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
 བཞི་པོའི་གཉེན་པོ་ནི་ས་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ས་བརྒྱུ་བར་ས་
 དང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཕྱིན་པ་འཇམ། སྐྱན་པར་སྐྱེ་བ་འཇམ། རོན་སྦྱོད་པ་འཇམ། རོན་
 མཐུན་པ་ལས་གང་ཅི་རྩོམ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་།
 ཆོས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་། དག་འདུན་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་། ཕ་རོལ་དུ་
 ཕྱིན་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་། ས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་། སྦྱོབས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་།
 མི་འཇིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་
 ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་
 ཡིད་ལ་བྱ་བ་དག་དང་མི་འབྲལ་(ག༡༤༠བ)བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བས་ནི་མོས་པའི་ཡུལ་བརྒྱ་

བོ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་གསུངས་པས་ནི་དང་བོ་མོས་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་
 ཟུང་སྒྲེ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མོས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཡིད་སྟོན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འཇུག་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་བྱང་རྒྱུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་
 ཕྱིན་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ནི་ས་བཙུ་བ་
 ཡིན་པས་དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་སྟོབས་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་དང་། མི་འཇིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མ་འདྲིས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ནས་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྟན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་བཞི་པ་དང་ལྔ་པས་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་བསྟན་
 ལ། དུག་པ་དང་བདུན་པས་ནི་བྱང་རྒྱུ་བསྟན་ཞིང་། ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་ནི་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཤེས་རབ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

ཐུ་ཞིང་ཤེས་དཀའ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོའི་ལམ། །

བརྟག་མེད་རྟོག་བྲལ་གྱིན་རྩ་རྟེན་པར་དཀའ། །

གསལ་བ་རིག་པ་མཁས་པ་བརྟོགས་པ་སྟེ། །

རང་བཞིན་ཞི་བ་འགོག་མེན་འབྱུང་མ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སའི་རང་གི་ངོ་བོ། དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྟན་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་དང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་ལམ་ནི་ཐུ་ཞིང་གཤེས་པར་
དགའ་སྟེ།

ཐུ་ཐྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། །

དོན་དམ་ཡིན་ཐྱིར་བསམ་པའི་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཐྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་བརྟག་ཏུ་མེད་པ་ནི་རྗེས་(༡༩༧༡ན)སྤྱད་པའི་ཆོད་མས་སོ། །རྟོག་
བལ་ནི་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཐྱིར་རོ། །འོན་སུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་
སྟུང་ན། མ་རིག་པ་དང་བལ་བས་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་གསལ་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བས་
རིག་པ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་སྤྱོད་གསུམ་དང་། དེ་སྟོབ་མ་ལ་བདེན་སྤྱོད་པ་ལ་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་འགོག་པ་མུ་དན་ལས་འདས་པ་
དང་འབྱུང་བ་འཁོར་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་བའོ། །

བསམ་གཏན་སྟན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས།

རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྒྲིབ་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཅིག་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
བརྒྱ་རབ་ཏུ་ཐོབ་ཅིང་སྟོམས་པར་ཡང་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་བརྒྱ་
མཐོང་བ་དང་། དེ་དག་གི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་གཤེས་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་བརྒྱར་
འགོ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྒྲུང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་
ཅན་བརྒྱ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གནས་པར་
བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐར་འཇུག་
པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ལུས་བརྒྱ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་
པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ཡང་འཁོར་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་
ལྟན་པར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་བརྟོན་འགྲུས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཅོམ་མོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རབ་རྒྱུ་བྱང་བ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ལས་གཙོ་བོ་སྟེ།
 རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་
 པར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྐད་
 ཅིག་གཅིག་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ཡེ་ཤེས་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །གཡོ་བར་བྱེད་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་འདུན་པར་བྱེད་དོ། །འགོ་བ་དང་སྒྲུང་བར་
 བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོང་སྟེ་མཐོང་ནས་ཡོངས་(གཤལ་)བ་སྒྲིན་པར་
 བྱེད་དོ། །སྟེ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་
 གནས་པར་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་
 མཐའ་ལ་སྟེག་པ་དང་བལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོན་ཏོ། །
 རང་གི་སྒོ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དག་གི་དོན་
 སེམས་སོ། །ལུས་བརྒྱ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ཡང་འཁོར་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པར་སྟོན་པས་ནི་དེ་དོན་མང་དུ་
 བྱེད་པར་སྦྱར་བ་དང་། དོན་སྦྱར་བར་བྱེད་པར་སྦྱར་བར་རིག་པར་བྱའོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་ཞེས་ཚུགས་འདིའི་
 མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་མེད་ཀྱི། གོང་འོག་པལ་ཆེར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྩ་ཚན་གྱིས་
 སྟོན་པའི་ཕྱིར་བརྩུར་རྣམ་པར་བཞག་ན་ལེགས་སམ་སྟུམ་སྟེ། དེ་དག་གི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་བརྒྱ་ཕྲག་གི་གྲངས་ཀྱང་མདོར་མི་འབྱུང་བ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་

དང་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ངོ། །ཐ་མར་གཉིས་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་འཁོར་བརྒྱ་ཕྱག་རེ་དང་བཅས་
པའི་ལུས་བརྒྱ་ཕྱོག་ཞེས་བྱས་ནས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ངོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་
བར་བྱེད་ཅས་པ་ནི་འོད་གྱི་འགོངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། ཁིང་དེར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
རང་ཉིད་མཐོང་བར་བྱེད་པའོ། །བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གནས་པ་ནི་རང་ཉིད་བསྐྱལ་པ་བརྒྱའི་
བར་དུ་སྒྲིབ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་སྒྲིས་རབས་སྟུ་ཚོགས་སྟོན་པའོ། །བསྐྱལ་པ་
བརྒྱའི་བར་དུ་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་གསལ་པ་ནི་སྒྲིས་རབས་དེ་དག་སོ་སོ་ལ་སྟོན་ལས་འདི་
བྱས་པས་བྱི་མར་འབྲས་བུ་འདི་ལྟ་བུར་སྒྲིན་པའི་ཆ་རྣམས་གཞན་ལ་སྟོན་པའོ། །ལྷག་མ་ནི་
གོ་སྤྲོད་ཀྱི། དེ་དག་སྟོན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ནི་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྐད་
ཅིག་གཅིག་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡང་བའི་རིམ་པ་བརྒྱ་བྱེད་པའོ། །

སྤྱིར་རྗེ་ཡུན་ལུས་ཚོགས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས།

འོན་ཀྱང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་འདི་དག་ལྟ་བུར་བར་ལྟུང་པའི་སེམས་
ཀྱི་རྒྱད་དང་མ་རིག་པའི་ཕུན་པས་ཀྱུན་ནས་ཁེབས་པའི་ཡིད་དང་། ར་
རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཏུ་སྒྲིང་བའི་ཀྱུན་ཏུ་རྟོག་པ་རྣམས་དང་། སྤྱིང་
པའི་བྱ་བས་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། རྒྱ་དང་
གཡོ་ཐིབས་པོའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བའི་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་རྣམས་དང་། ཕྱག་
དོག་དང་སེར་སྟུང་(༡༩༧༩ན)དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་འགྲོ་བར་སྒྲིབ་
བར་སྒྱུར་བ་རྣམས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མཁུ་ལ་
འདྲིས་པའི་ལས་སྟུགས་པ་རྣམས་དང་། ཁྲོ་བ་དང་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་
སྤྱར་བའི་སེམས་ཀྱི་མེ་ལྷེ་འབར་བ་རྣམས་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ལས་བྱ་བ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་རྣམས་དང་། འདོད་
པ་དང་སྤྱིང་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་དང་ཡིད་
དང་རྣམ་པར་གསལ་བའི་ས་པོན་རྣམས་ཀྱིས་གང་འདི་ཁམས་གསུམ་དུ་

མིང་དང་གཟུགས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་མི་འབྲལ་བ་ཡང་སྤྱིད་པའི་ལྷ་
གྲུ་མདོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །མིང་དང་གཟུགས་དེ་རྣམ་པར་འཕེལ་
ནས་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་གོང་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ལྷུང་
ནས་ལན་ཚུན་རེག་སྟེ་སྤྱད་པས་ཆོར་བ་འབྱུང་བར་འབྱུར་རོ། །ཆོར་བ་དེ་
ཉིད་ལ་བྱི་བྱིར་ཞིང་མདོན་པར་དགའ་བའི་སྤྱད་པ་དང་ལེན་པ་རྣམ་པར་
འཕེལ་ལོ། །རྣམ་པར་འཕེལ་ནས་སྤྱིད་པ་འབྱུང་ངོ། །ལྷུང་ནས་སྦྱེ་བ་དང་
གླ་གི་དང་བྱ་རན་དང་སྦྱེ་སྐྱེགས་འདོན་པ་དང་སྐྱེག་བསྐྱེལ་བ་དང་ཡིད་མི་
བདེ་བ་དང་འབྲུགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བར་འབྱུར་རྟེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་
དེ་དག་གི་སྐྱེག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤྱང་པོ་བདག་དང་བདག་གི་མེད་པ། གསོབ་
གསོག་སྤྱང་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་བྱེད་པ་མེད་པ་བེམས་པོ་རྩ་དང་གིང་དང་
ཅིག་པ་དང་མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་མདོན་པར་འབྱུང་བ་ཀྱང་འདི་ཁོང་དུ་མི་རྩུད་དོ་
ཞེས་དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤྱང་པོ་ལས་མ་ཐར་པ་དེ་ལྟ་
བུ་མཐོང་ནས་དེའི་བྱིར་དེའི་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པ་འབྱུང་སྟེ་སེམས་ཅན་
འདི་དག་ནི་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་བྱ་བ་དག་གོ། །ཤིན་ཏུ་བདེ་
བའི་ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་རྟུ་དགོད་པར་བྱ་བ་དག་གོ་སྟེ་སྟེ།
དེའི་བྱིར་དེའི་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་
འདིས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེག་
བསྐྱེལ་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ནི་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་ཞིག་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱེག་བསྐྱེལ་གྱི་བརློག་ལྷུ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུའི་བདེ་བ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་
འགོད་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱེ་བྲག་རྟུ་མིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་དང་།
ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་(ག༡༤ ཉབ)ལུས་

དང་བསམ་གྱི་མི་བྱལ་བར་བརྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་གནས་སུ་བཅིས་ནས་དེ་
དག་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འཇུག་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིར་ངེས་པར་
ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་པར་འབྱམས་པའི་རྒྱ་
ཕྱོན་ཅི་ལྟག་བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟ་བུ་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ་རི་སྟེང་ཅིག་
ལས་བཞེར་བསྐྱེད་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་གཏམ་སྟོན་ལྟར་གྱུར་
བའམ་མིར་གྱུར་བ་སྟེས་ཀྱང་མ་བསྟོར་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
འབའ་ཞིག་གི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་པ་ལ་རན་སོང་
ལས་བསྐྱོག་སྟེ་སྤྱད་པའི་ཕྱི་མོའི་བར་གྱི་ཐབས་ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དང་པོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་
པ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྟེང་ཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱི་རོལ་པ་སུ་ལ་ཡང་མེད་དེ། བར་
པའི་ཡང་གནས་མ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྟེང་ཅིག་མ་དུག་ཅམ་གྱི་བར་དུ་གནས་པར་
འདོད་པ་ཡང་ཡོད་པར་གྲགས་གོ། །སྟག་བསྐྱལ་བ་ཡང་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་སྟག་བསྐྱལ་བ་དང་།
འཇུར་བའི་སྟག་བསྐྱལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་བྱི་རོལ་པ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་མོད། འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅིང་དེ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད།

མི་རྟག་ཉེས་པའི་རྟོན་བྱིར་དང་། །

རྒྱ་དབང་བྱིར་ཡང་སྟག་བསྐྱལ་ཡིན། །

ཞེས་རང་དབང་མེད་པར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་རོ་བོ་དང་སྟག་
བསྐྱལ་གཞན་གཉིས་པོ་སྟེ་བའི་གནས་རན་ལེན་དང་ལྡན་པས་སྟག་བསྐྱལ་འདུ་བྱེད་པའི་
ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་བྱི་རོལ་པ་ལ་མེད་དེ། དེ་དག་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་ཡང་ཟག་
པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ཐར་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །
བདག་མེད་པའི་གཏམ་ཡང་བྱི་རོལ་པ་ལ་མེད་ན་སྟོམ་པ་ཡོད་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། མི་
གཙང་བ་ཡང་སྟག་བསྐྱལ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་མཁས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་མི་འོས་པའི་ཆོས་ཏེ།
དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་པའི་ནང་ཚན་ནོ། །རི་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་

འགལ་བ་མེད་པས་རེས་འགའ་ནི་བདག་མེད་པ་ལ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཞེས་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་འཛོག་ཅིང་། རེས་འགའ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱལ་(༡༢༧༩ན)དང་མི་
གཙང་བ་ཞེས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་འཛོག་གོ། །
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་ཆད་མས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྒྲོམས་
པས་ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་བྱིས་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་དང་རྣམ་པ་དངོས་སུ་མི་མཐུན་པས་
གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། ཆད་མས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་
པའི་བྱིར་སྟོབས་ཆེ་བས་སྟོང་བར་རུས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ལོ་བར་བར་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་
དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་།
དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ལ་ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ།
མི་རྟག་དོན་ནི་མེད་དོན་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྣམ་པ་
བཞིར་འཛོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་བར་བར་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི། དེའི་གཉེན་པོ་བརྒྱད་
དེ་ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །

འཁོར་ལོ་ཐ་མར་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཆད་མ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་
ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་དང་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཉིད་དུ་རྣམ་
པར་འཛོག་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
ལུང་པོ་ལྔ་པོ་དོན་དམ་པར་བདེ་བ་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཤེས་པར་སྤྲུག་བསྐྱལ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཆེ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་སྒྲམ་དུ་དགོངས་ནས་འཁོར་ལོ་བྱི་མར་
གཙང་བ་དང་བདག་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་སྟོན་པར་མཛད་དེ།
འདིར་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སྟོང་བ་ན་
འཛོན་སྤངས་འགལ་བས་སྟོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཞི་པོ་དེ་དག་ཆད་མ་དང་
ལྡན་པའི་བྱིར་དང་། ཆད་མ་ལ་འགུན་སྐྱའི་ཆད་མ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། །འདིར་ཉན་ཐོས་
རྣམས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་གཙང་

བར་འདྲ་གེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་གསུངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཚད་མ་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་པས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་མ་
རྟུས་པའི་(ག.༡༧.༩བ)སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྷག་མ་གཞན་ཞིག་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མའི་ལམ་གྱིས་སྤང་
བ་མ་ཡིན་ནམ། ཚད་མ་དང་ལྡན་པའི་ལམ་ལ་ཡང་དེ་ལས་བསྒྲོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡོད་ན་
ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་གཏན་དུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་
སྤང་བར་མ་རྟུས་པའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྷག་མ་གེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་སྤང་བར་རྟུས་སོ་ཞེས་སྤོབ་དཔོན་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་བདེན་མོད། འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཉིད་འཁོར་ལོ་གསུམ་པས་
གསུངས་པ་ན་སྟུག་བསྐྱེད་དུ་སྤང་བ་ཅན་ཡིན་པས་སྤང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེ་གད་
དམ་དུང་མེར་པོར་སྤང་བ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་སྤང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པའི་གཉེན་པོར་སྤང་བ་དེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་མི་
འགོག་པར་རྒྱ་དབང་པོ་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བར་གེས་ནས་དབང་པོ་ལེགས་པར་སྤྱོད་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་གི་སྤང་བ་ལོག་པ་ཉིད་སེལ་བ་ཡིན་གྱི། འཛིན་
སྤངས་ལ་ཚད་མས་གཞོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གཤམ་
པས་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་སྤང་
པོ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཡང་མ་རིག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས་
དེའི་སྤང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡང་དག་པའི་ཉིང་ཏེ་འཛིན་གོམས་པས་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། བསྒྲོག་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཚད་མ་གཞན་ཚོལ་བར་མི་མཛད་པས།

དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །

གང་གང་གིན་དུ་བསྒྲོམས་གྱུར་པ། །

བསྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར། །

དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྤོ་འབྲས་ཅན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་རྗེས་ཀྱི་སྤྱིང་ན་སྟན་པར་གྱུར་པའི་ཆ་དང་རང་

རིག་པའི་མདོན་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་བ་སྣང་བའི་ཆ་ཡང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་སྒྲུབ་པ་དེ་གོམས་
བས་སེལ། སྣང་བ་དེ་ཡང་གོམས་བས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་བསྟན་བཅོས་ལ་སྣང་
སྟེ། དེ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་འདིར་གཙང་བ་ལ་སོགས་པར་འདུ་ཤེས་པས་
མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པར་འདུ་ཤེས་པ་སྟོང་ངོ་ཞེས་པའི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་བས་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྲིད་པ་མཐའ་དག་སྒྲུག་བསྐལ་དུ་སྣང་བ་ན་དེའི་
གཉེན་པོ་བདེ་བར་སྣང་བའི་ལམ་(༡༩༧༣)གོམས་བས་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། འཛིན་སྣང་ས་
འགལ་བའི་ལམ་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་བརྟེན་དོ། །

འདིར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས།

སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །

བསྟོམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར།

འདིར་ཡང་།

བདེ་བར་སྣང་བས་གྲོལ་གྱུར་གྱི། །

སྣང་བ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །

ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། གཙང་བར་སྣང་བ་དང་རྟག་པར་སྣང་བ་དང་བདག་ཏུ་སྣང་བ་ཐམས་
ཅད་བདེ་བར་སྣང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ངོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱའོ། །འོན་མིག་ནད་ཅན་གྱི་
སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་ལོག་པ་དེ་སེལ་བ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མི་སེལ་གྱི། དབང་
པོ་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲན་གྱིས་དབང་པོ་གསོས་ཏེ་བྱེད་པ་ནི་བདེན་མོད་གྱི། འདིར་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་མི་ཆོལ་བར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་ལོག་པ་དེ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་
དང་འདྲ་ན། དབང་པོ་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲན་དེ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ལེགས་པར་
དྲིས་ཏེ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མིག་སྒྲན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཤེ་
ན། བསལ་བ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། འཛིག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རྟོག་པས་
ཡིད་མ་དུ་གྲགས་པར་རི་ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་ལ་ངང་དུ་གནས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་

ལ་མིང་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་འདོགས་ཏེ། འདིར་མིག་སྒྲུབ་དེ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་སོགས་བཞི་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཐུག་ཆུ་ཆེན་པོའི་ལམ་དེ་
ཉིད་ལ་བྱའི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

རི་ལྟར་ཞེན།

རི་ལྟར་མི་གཙང་མི་མཐུན་པ། །

དེ་བཞིན་ཆགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱི། །

འདོད་པ་བསྟེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །

ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མི་གཙང་འདྲ། །

ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ལ་འདིར་ནི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དྲག་པོ་སྟེས་པ་ན་དེ་དག་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྟོགས་པའི་སྟོ་ཡང་
མི་བསྐྱེད་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གིས་གནས་པ་ན་འདོད་ཆགས་སྟེ་
བའི་རྟེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་འཕྲུག་པ་དེ་ཉིད་ཞི་བར་འབྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་
ལ་གཙང་བར་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱའི། འདི་ནི་མི་གཙང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་གཙང་བ་ཡིན་ནོ།
ཞེས་ལོང་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །(གཤམ་ལ་)དེ་
བཞིན་དུ་རང་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ན་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་ཕྱིའི་རྒྱུ་རྒྱ་མ་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་བཞིན་
དུ་གནས་པ་ན་གཉིས་སུ་སྒྲ་བའི་མཐོང་དམན་མེད་པས་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པའི་མིང་དུ་
འདོགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་གནས་པའི་སེམས་སྟེན་ཅི་ཡོག་ཏུ་སྒྲ་བའི་སྒྲིན་དང་
བལ་ནས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་འཕྲུག་པ་གཅིག་གིས་གནས་པ་ན་སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་
ཅེས་བྱ་བ་འམ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་འདོགས་སོ། །སྒྲ་བ་ལོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ཅན་ཏེ་གཉིས་སུ་སྒྲ་བ་ལས་ཡིན་པར་ངེས་ནས་རང་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ན་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཤར་ཏེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་
སྟོང་བར་འདོད་པ་དང་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་
སྟེ་སེམས་ལ་ཐུག་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཐུག་བསྟེན་ཀྱི་སྒྲ་བ་མཐའ་དག་དང་བལ་བ་ལ་

བདེ་བ་བསྐྱེམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱར་བཤད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
ལོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ན། དེ་ལ་གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་
ལ་རྟག་གོ་སྐྱམ་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བའོ་སྐྱམ་པ་དང་། བདག་
མེད་པ་ལ་བདག་གོ་སྐྱམ་པ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བའོ་སྐྱམ་པར་འདུ་ཤེས་པ་འདི་
ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་བརྗོད་ལ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་
བདག་མེད་པ་དང་མི་གཙང་བ་རྣམས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་
ལོག་པར་གཟུང་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོད་དོ་ཞེས་པའོ། །

འདི་ལས་བསྐྱོག་པ་ལ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་བྱའོ། །
རྣམ་པ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པའི་འདུ་
ཤེས་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མི་གཙང་
བའི་འདུ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞི་ལས་བསྐྱོག་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དྲིས་པ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་
པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་ནམ་གཞི་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །(ག ༡༧༥)ཆོས་
ཐ་དད་པས་དྲིས་པའི་སྒྲིའི་ཡུལ་ནི་ཚད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་མེད་ལ། འཕགས་པའི་ནི་ཡོད་
པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་བསྐྱོག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

དེ་ཡང་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འདིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདོད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་སྤྲང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་

པའི་དབང་དུ་བྱས་པའམ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འདིར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་བརྗོད་དེ། དེ་ཡང་སྤང་བ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་ཡིན་གྱི། འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པའོ། །

གང་གི་གཉེན་པོར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཏག་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བདེ་
བའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། བདག་གི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། གཙང་བའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་བཞི་པོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། དེའི་
གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཏག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བཞི་བཙམ་
ལྟར་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། ཏག་པ་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་ཞེས་
བརྗོད་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་རམ་བྱད་པར་གྱི་གཞི་གཞན་ལས་ལྷན་པར་གོ་
བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

དོན་དེ་ཉིད་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་གཞུང་འདི་ཡང་རྒྱས་པར་ནི་དཔལ་ཐེང་གི་མདོ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུང་ནི་འདོད་པའོ། དེ་ཡང་
དཔལ་ཐེང་གི་མདོའི་ཆོག་དང་དོན་གཉི་ག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཟོ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

མདོའི་ཆོག་ཉིད་ནི། བཙམ་ལྟར་འདས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཟིན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་
པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བོ་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་མི་ཏག་པ་ལ་ཏག་པར་
འདུ་ཤེས་པ། ལྷག་བསྐལ་བ་ལ་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་དུ་འདུ་
ཤེས་པ། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་ལགས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་སོ། །ནང་གི་ཕུང་པོ་
རྣམས་(གླ་༢༧(བ))སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱིར་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་

ཀྱིས་ཉེ་བར་སྒྲུངས་པའི་བྱིར་རམ་འདིས་ཉོན་མོངས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱིར་ཡང་ཉེ་བར་
ལེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟེན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལ་
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཚད་མ་དང་མི་ལྟན་པ་བཞི་གཟུང་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཉེ་འདི་ལྟར་མི་
རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་སྒྲར་མ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སྟེ་རྣམས་སུ་མ་ཟད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པར་བརྟུན་རིགས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
གཞི་དེ་ཉིད་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དོན་གྱི་གནས་སྐབས་
འདིར་ནི་དེ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞི་ནི་གལ་ཉེ་མཐོང་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་མཐོང་བར་བྱ་བ་ལས་དེ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར་སྒྲར་མ་མཐོང་
ལ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཆོས་
ཅན་མ་མཐོང་བས་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་ན་ཉན་ཐོས་
རྣམས་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་སྟུང་ན། འདི་ནི་ལྟོས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉེ་དྲུར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་གཅེས་པར་
འཛིན་པ་ན་སྲིན་མོས་དེ་རྣམས་མ་མཐོང་ཡང་རང་གི་སྒྲ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་མི་བརྟོན་དམ། དེས་པའི་དོན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
འདོད་ཆགས་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྟོན་པོ་འཛིན་པའི་
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུས་པར་བརྟུན་པ་བཞིན་ནོ། །

མདོར་ན་སྐྱེ་རྒྱལ་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གིས་ངེས་ཤིང་གཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་
གཟུང་སྟེ། དེའི་བྱང་པར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་(ག ༡༧༥ན)གྱུར་པ་ནི་ཐོབ་པའི་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དབུལ་པོ་རང་གི་ཁྱིམ་ན་གཏོར་ཡོད་ཀྱང་མ་མཐོང་བས་ནོར་གྱི་
ཕུང་པོ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལྟ་
བུ་ཡོད། །

ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མ་མཐོང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པའི་གང་ཟག་གཞན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕགས་པ་
རྣམས་ཡིན་པས། བཙུག་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པར་འདུ་ཤེས་པ། བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ།
བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ། གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་ནི། བཙུག་
ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱུགས་ལས་སྦྱེས་པའི་སྤྲུལ་ལགས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་དེ་
དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཡང་
དག་པ་མཐོང་བ་ལགས་སོ། །དེ་ཅི་འདྲ་དུ་ཞེ་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་ནི་རྒྱལ་པར་འདུ་ཕྱིན་པ། བདེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བདག་གི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། གཙང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་གང་
དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་
བའོ། །ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱུགས་ཀྱི་
སྤྲུལ་ལགས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་སྐྱེའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་པས་ལྷ་མིའི་
སུ་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ལས་སྦྱེད་པའི་སྤྲུལ་ཞེས་ནི་
བརྟོག་ལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་དོན་བཙུག་ལྷན་འདས་དང་མཐུན་པར་མདོར་
སུམ་དུ་མཐོང་བས་བྱུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཞེས་བསྟགས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕགས་དེ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་ཞིང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་རྒྱལ་སོགས་བཞིའི་པ་

རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པའི་
ཆོག་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འདིར་བཞི་བརྒྱུ་པར།

གཟུགས་མཐོང་ཆོན་བྱམ་པ་ནི། །

ཐམས་ཅད་ཁོན་མཐོང་མི་འགྱུར། །

བྱམ་པ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བའང་། །

དེ་ཉིད་རིག་པ་སུ་ཞིག་སྤྲ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་བརྩུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རླབ་སེམས་དབས་བྱང་ཆོས་
གྱི་སྒྲིའི་ཕྱོགས་ཅིག་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་(གཏེན་པའི་བས་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བ་
ཡིན་གྱི་དངོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོན་སྟེ།

འཇུག་པ་ལས།

རྣམ་ཀྱན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །

མངོན་སུམ་མཁྱེན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད། །

གཞན་ནི་ཉི་ཆོ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །

མངོན་སུམ་ཞེས་བྱར་མི་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་དག་གིས་ནི།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག།

རྣམ་པ་བཞི་ལས་བརྒྱུག་པ་ཡི། །

གཉེན་པོ།

ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ད་ནི།

འདི་དག་འབྲས་ནི་མདོར་བསྡུ་ན། །

གཉེན་པོས་རབ་རྒྱུ་བ་ཉིད།

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཚས་ཀྱི་
སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་བཞི་ནི་རྒྱའི་རིམ་གྱིས་གོ་རིམས་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་
རིག་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་ནི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདེ་བར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གཙང་བར་འདུ་ཤེས་པ་བཞི་ཡིན་ལ། དེའི་
རིམ་པ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་གཙང་བ་དང་། བདག་དང་། བདེ་བ་དང་། རྟག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ཞེས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བའོ། །འདིར་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་གང་ཟག་བཞི། དེ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིན་ཅི་
ལྟ་བུ་བཞི། དེ་ལས་བསྒྲོག་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི། དེའི་གཉེན་པོ་
བཞི། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་བཞི་ཞེས་བཞི་ཚན་ལྟར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་པོ་དོར་ནས་སོ་སོ་སྒྲུ་བོའི་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེས་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
འབྲས་བུ་བཞི་འབྲུང་བར་བསྟན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་དང་། དེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབས་སྒྲོང་བའི་རིམ་པ་ནི་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་བཤད་ཟིན་མ་ཐག་ཡིན་པས་མི་འཆད་པར་
ཚོས་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ད་ལྟ་ཉིད་ཏུ་མ་བཤད་པ་
རྣམས་སྒྲོང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་ན་རྟག་སོགས་སུ་
འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་བུ་བཞི། དེའི་རྟེན་སོ་སོ་སྒྲུ་བོ་བཞི། རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ལས་
བསྒྲོག་པའི་ཡིད་བྱེད་བཞི། དེའི་རྟེན་འཕགས་པ་བཞི། དེའི་གཉེན་པོ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་
པ་སོགས་བཞི། དེའི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་བཞི། འབྲས་བུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི།
དེའི་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་བཞི། ཚོས་ལ་ཁོང་ཁོ་སོགས་སྒྲིབ་པ་བཞི། །དེའི་རྟེན་གང་ཟག་
བཞི་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བཞི་ཚན་བརྒྱ་མགུག་གཅིག་གིས་གཏན་ལ་དབབ་སྟེ། མོས་པ་ལ་སོགས་པ་
བཞི་ནི་གཙང་བར་འདུ་ཤེས་(༡༥༧)པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོའི་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་སྒྲུར་
རོ། །སྒྲུ་བཞི་པོ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞིའི་རྟེན་དུ་རི་ལྟར་སྒྲུར་ཞེན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས།

དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དྲི་མེད་དབྱིངས་དེ་ནི། །

བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་གིང་།

འདིར་།

དེ་ནི་རང་བཞིན་དག་གིས་དང་། །

བག་ཆགས་སྤངས་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བས་གཙང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་སྒྱུར་རོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ལས།
རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཐོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་ཡིན་ལ། བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་སྤང་ཅི་རོ་
གཅིག་པ་བཞིན་དུ་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་བདག་མེད་སྟོན་པར་རོ་གཅིག་པས། བདག་དང་
བདག་མེད་སྟོན་པ་དག ཉེ་བར་ཞི་བས་དམ་པའི་བདག་དང་སྒྱུར་རོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དགའ་བའི་བདེ་བ་མཛད་པས་བདེ་
བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་སྒྱུར་རོ། །སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལའོར་
བའི་ཚུལ་དང་ཞི་བ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་གཉི་ག་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོན་པས་ལའོར་
བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་རྟག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་
སྒྱུར་རོ། །

དེ་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱི་མདོ་སྔའི་རྒྱན་ཡང་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་སྒྱུར་བར་སྤང་སྟེ། དང་པོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀར་སྐྱབ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་
སྤང་བའི་གཉེན་པོ་མོས་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །དེ་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་པ་ནི་ཐབས་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་གཞུང་བ་ལས་
བརློག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལོན་ཉིད་དང་། མཐུའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཐབས་ལ་ཞུགས་ཀྱང་ལའོར་བའི་
རྟག་བསྐྱེད་གིས་འཇིགས་ནས་ཐེག་པ་དམན་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གཞུགས་
པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྟོན་པ་མེད་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལས་
བརློག་ནས་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བསྟན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་

ནི་ཆོས་བཞི་པོ་དག་གི་འབྲས་བུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་དང་སྒྲུབ་རོ། །འདི་མན་ཆད་མོས་པ་
མང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་(༡༧༧༧)བར་ནི་འདི་དག་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ལས་འབྲས་བུ་དང་པོའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།
དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བའི་འདོད་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་འཁོར་བ་
ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་བསྒྲིག་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་བསྒྲོམས་པ་ལས་ནི་འབྲས་བུ་གཙང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་
པར་བལྟའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆེན་པ་ནི་སྦྱིབ་པའི་རྟེན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་
འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི་མོས་པའི་མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཡིན་ལ་དེའི་
རྟེན་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིང་དུ་ཞུགས་པའི་མ་རིག་པའི་མཐུ་ཆ་
བ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་མི་གཙང་བར་མི་ཤེས་པ་ནི་གཅིག་གོ། །གཞན་ནི་འཁོར་
བའི་ཉེས་པ་དང་ཐར་བའི་ཡན་ཡོན་ཅུང་ཟད་ཤེས་ཀྱང་ལྟ་བུ་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ནི་ཐར་བ་དང་མི་མཐུན་པར་ལྟ་བས་གིན་ཏུ་སྤང་བར་གྱུར་པ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་བཀར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་གོ། །

འཁོར་བ་མི་གཙང་བ་ནི་འདི་ཉིད་དུ།

འཁོར་བའི་སྐྱེ་འཆི་ཐོག་མ་མེད་དེར་འགོ་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ། །

མི་གཙང་བ་ལ་དྲི་ཞིམ་མེད་བཞིན་འགོ་ལྟ་དག་ན་བདེ་བ་མེད། །

ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ནི་རྒྱུད་ལྡེའི་ཐུང་པོ་རྣམས་
ཡིན་ལ། དེ་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་སྟེ།

བདེ་བ་ཀྱན་གྱིན་དུ་སྟོན་ཟད་པའི། །

བདེ་བ་དག་པོ་བཞིན་པ་རི་ལྟ་བུར། །

ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐར་པ་ཉིད་བདེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་
 གྱི་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཉིད་ནི་དྲི་མི་ཞིས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་དེ་ལ་སྣང་
 བ་བརློག་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེའུ་ཕྱི་མས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ནི་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་སྟེ། དེ་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། ལུང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་གཉིས་ཡིན་
 ལ། དེ་གཉིས་གང་ཟག་གང་གི་ཁོའི་སྒོ་ལས་འབྱུང་ཡང་རུང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བཞག་གོ། །
 དེ་ལ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ནི། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ལ། ལུང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ནི། གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་
 འབའ་ཞིག་གི། ཞེས་བྱ་བ་(ག༡༤་པ)ལ་སོགས་པས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་ཡང་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ཉིད་རྫོང་པར་བྱེད་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྣང་བ་ནི་ཐེ་ཆོས་
 ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ཆོས་དེ་ལ་ཞེས་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་ལུས་དང་རྒྱུ་དང་ཡིད་ཀྱི་
 ལས་ཆོས་སྤྱོད་པར་གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བརློག་པ་ཡང་། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆོས་
 མཁས་འགའ་ཡང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་འདིའི་རྟེན་ཏུ་
 རྒྱར་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཁོར་བ་འདོད་པ་མེད་ཀྱང་མཐུ་ཆེན་པོའི་
 ལས་ཀྱིས་ཐར་པའི་མིང་ཡང་མི་ཐོས་པའི་གནས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་འཁོར་བ་ཉིད་
 ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཁོངས་སུ་བསྟུས་སོ། །དེའི་གཉེན་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་སྣང་བ་དེ་
 ལས་བརློག་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་སྒོམ་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་བར་གྱི་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
 སྐྱིབ་པ་དེའི་མཐུ་གིན་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ། ས་ལ་གནས་པའི་མོས་པས་ནི་ས་བོན་དུངས་
 འབྲིན་པར་བྱེད་དོ། །རི་ལྗར་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པ་རྣམས་ལ་ཉན་མོངས་པ་མངོན་ཏུ་རྒྱར་
 པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་བག་ཆགས་སྤོམ་ཡོད་པ་ལྗར་ས་བོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
 པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཉན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐྱིབ་པ་གསུམ་ག་མེད་ཀྱང་
 དེ་དག་གི་བག་དང་ལྡན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བ་ཆ

མཐུན་པ་ཡོད་པས་དེ་ཡང་མོས་པས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི། བག་
ཆགས་སྒྲངས་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་དེའི་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་
བས་ན་མོས་པ་བསྒྲུམས་པ་ལས་འབྲས་བུ་གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པར་བཟུངོ། །

འབྲས་བུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་
པོ་དག་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གཞན་སྤྱུ་སྤྱུགས་པ་དག་གི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
ལ་མཛོན་པར་དགའ་བ་ལས་བསྒྲུག་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྒྲུམས་པ་ལས་
ནི་འབྲས་བུ་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐོབ་པར་བཟུངོ། །འདི་ལྟར་སྤྱུ་སྤྱུགས་པ་
གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བདག་
ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་གཞུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་བདག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
བསྐྱེད་(ག ༡༧༥)བ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བདག་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་
པ་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བརྟེན་ལ། དེའི་རི་ལྟར་གཟིགས་པ་བདག་མེད་པ་དེ་ཡང་
བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྐྱེ་བ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་
བདག་ཏུ་འདོད་དོ། །བདག་མེད་པ་ཉིད་བདག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ་མི་གནས་པའི་
རྩལ་གྱིས་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་འདི་ལས་གཞན་ཏེ་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་གཉི་ག་སངས་རྒྱས་
པའི་འདི་ལས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པའི་སྤྱུ་སྤྱུགས་པ་དག་ནི་སྐྱིབ་པའི་རྟེན་ནོ། །རྒྱུང་བན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་སྟོན་པ་ཡོད་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་ལམ་སྟོན་པ་པོ་ནི་མེད་
དེ། ལམ་ཉིད་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆེན་པའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པར་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལམ་འདི་ལས་
གཞན་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དག་གཞུང་གིས་བདག་གི་བྱུང་བར་སྐྱེ་
ཆོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱིབ་པ་འདིའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་

བོ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞན་དུ་ན། བྱེད་སྤོང་རྣམས་ལ་འཛིག་ཚུགས་ལྟ། །ལྟན་ཅིག་
 སྒྲིམ་ཡོད་ཞེས་གྲུ། །ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ་སོའི་སྤྱོད་བཅས་ཅད་ནི་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བའི་
 རྟེན་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྩ་འཛིན་པ་ནི་འཛིག་ཚུགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
 བའི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་བྱ་ལ། མཛོན་པར་དགའ་བ་ནི་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་དེར་ལྟ་བུ་ལ་
 ཆགས་པའི་ཆགས་པ་འོ། །བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བའི་རྒྱལ་ནི་འོ་སྤྱོད་པ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
 འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཙམ་ལ་མི་བྱའི་ང་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ང་
 དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་འཛིན་པས་ན་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཁོན་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཤེས་
 རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བདག་གི་ངོ་བོར་འཛིན་པ་ལ་ནི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་
 པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་སྤྱི་སྤྱོད་ཅན་དག་ལ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན། སྤྱི་སྤྱོད་པ་དག་ནི་བདག་རྩ་ལྟ་
 བའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྩ་རྒྱུ་མང་པོས་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བར་བྱེད་མོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
 སྤང་བོ་ལྟ་བོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་རྩ་སྒྲོ་འདོགས་(གཤམ་ལན)པ་ཁོན་ཡིན་གྱི། སྤང་
 བོའི་ཁྱད་པར་ཁྱད་ཅན་ཅིག་ཀྱང་མ་གཟུང་བར་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་མེད་པས་བཙུག་འདས་
 ཀྱིས་དགོ་སྒྲོང་ངམ་བྱམ་ཟེ་སྤྱད་གཅིག་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་དེ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་བོ་
 འདི་དག་ཁོན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉེན་པོ་ནི་
 བདག་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བ་དེ་ལས་བསྐྱོད་ནས་བྱང་རྒྱུ་མེད་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྩ་བྱིན་པ་ཤེས་རབ་གང་གིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་
 གཉིས་པོས་སྒྲོང་བར་བསྐྱོམས་པ་འཕམ། སྤང་བ་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་ལ་བར་བསྐྱོམས་པས་
 ཀྱང་རུང་སྟེ། དེས་ཀྱང་སོ་སོ་སྤྱོད་བོ་ལམ་དུ་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་སྤྱོད་མོར་བྱེད་ལ། ས་ཐོབ་ནས་
 བྱིས་ཁོན་དུངས་འབྱིན་པར་བྱེད་པས་ས་ཐོབ་བྱིན་ཆད་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་མཛོན་དུ་རྒྱུ་བ་འབྱུང་
 མི་སྲིད་དེ། ཅི་བྱིར་ཞེན་དེ་ལ་བདག་གི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་
 ཀྱང་ས་བརྩ་པའི་བར་དུ་བག་ཆགས་ཀྱི་ལུས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དེའི་གཉེན་པོར་

ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་འོད་གསལ་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་
རིམ་གྱིས་སྒྲིང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་འབྲས་བུ་བདག་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་
བཏུ་སྟེ། དམ་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྲུང་གུང་སུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། འདི་ལྟར་གཞན་མུ་སྟེགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་
དང་སོགས་པས་ཚར་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་
མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་གཟུང་བའི་
དངོས་པོ་དེ་ཡང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་མེད་དེ། བདག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་བདག་གི་ངོ་
བོ་འཇམ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པས་བརྟེན་ནས་ན་ནམ་དུ་ཡང་མི་རྟེན་པས་བསྐྱུ་བ་དང་
ལྷན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་གཉི་ག་མེད་
པ་གཟིགས་ཤིང་དེ་ཡང་དམ་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། བདག་མེད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
མཐར་ཐུག་པ་བརྟེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་པར་བདག་མེད་པ་གཟིགས་ན་བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པར་འདོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་བདག་མེད་པ་དེ་ཡང་རིགས་པས་ཇི་
ལྟར་བུར་བཅའ་ཡང་(གཤམ་པུ་ལ་)རུང་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་དེས་དུས་ཐམས་
ཅད་དུ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་ལྷན་ཏེ། གཟིགས་པའི་ཡུལ་བདག་མེད་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བཅའ་ཡང་
བདག་མེད་པ་ཉིད་གནས་ཤིང་རྟེན་པས་མི་བསྐྱུ་བ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང་
བདག་གི་མིང་བཏགས་སོ། །

སྒྲོབ་དཔོན་ལགས་ལྷན་འབྲེན་གྱིས།

དངོས་པོ་རྣམས་ནི་མ་སྦྱིས་ཉིད། །

རང་བཞིན་བཅོས་མ་མེད་པའི་བྱིར། །

འདི་ལ་ཉམས་པ་མེད་པས་ན། །

བདག་ཅེས་གྱུར་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ།

སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བས་ཀྱང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པར།

མེད་པར་དགག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁོ་ན་རང་བཞིན་ཡིན་

ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བས་ན་སྤང་པོ་འམ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཅིག་ཡོད་ནས་འདིར་
བདག་ཅེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་མེད་པ་ལ་དབྱེད་ཀྱང་བདག་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་
ཉིད་བདག་ཅེས་པའི་སྒྲིབ་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་ཡུམ་ལས། མི་གནས་པའི་
རྒྱལ་གྱིས་གནས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
མཚན་མ་ལ་མི་གནས་པར་སེམས་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པ་ཉིད་ལ་གནས་པར་བརྗོད་པ་བཞིན་
ནོ་ཞེས་པའོ། །བཤད་པ་དེ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བའི་གསུང་བཞིན་དུ་མེད་པར་དགག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་ནམ་མཁའ་མེ་རྒྱལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱན་གཞིག་
དུ་མེད་པར་གོ་སྐབས་ཙམ་གྱི་ཆོས་སྤྲུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་པོའི་སེམས་ཀྱང་གཤིས་ཁ་མི་
འགྱུར་ཞིང་རང་ག་ཅིག་དུ་གནས་པས་རང་བཞིན་དང་བདག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

འབྲས་བུ་གསུམ་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་
གྱིས་འཇིགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་
ཙམ་མངོན་པར་འདོད་པ་ལས་བསྐྱོག་ནས་ནམ་མཁའ་མངོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
བསྐྱོམས་པ་ལས་ནི་འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་དམ་
པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པར་བཞུ་བར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ནི་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་ནོ། །དེ་ཡང་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཙམ་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤང་པོ་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པ་(༡༥༠ན)མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཀུན་གཤིས་པ་ཉིད་དང་། དེ་དང་
རྟེན་སྤྲུམ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་

གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་ཐེག་པ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་སྒྲིབ་པ་ནི། རྟུག་བསྐྱལ་ལོའོ་བ་
 ཅན་ལུང་པོ། །ཞེས་པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལུང་པོ་ཉིད་ནི་ལོའོ་བའི་རྟུག་བསྐྱལ་ཏེ།
 དེ་ཉི་ལ་རམ་མ་ལུས་པར་ཞི་བའི་འགོག་པ་ལ་མངོན་པར་དགའི། ཅམ་གྱི་སྐྱས་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བའོ། །དེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་ཡོད་ན། སྤིང་
 པས་སྐྱག་ཡིད་དེ་དག་ནི། མོ་ཟད་ལ་དགའ། ཞེས་པས་ལོའོ་བའི་རྟུག་བསྐྱལ་ལ་འཛིགས་
 ཤིང་སྐྱག་པས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་ལ་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲུགས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བད་གྱིས་འཛིགས་ན་སྤྲོན་པ་བད་པའི་ཁྱིམ་
 ཏུ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནམ་མཁའ་
 མཛོད་དང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་བསྐྱོམས་པས་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། རི་ལྟར་མཚན་མོ་ཉི་ལོའོ་བ་སྤོངས་མོ་བ་
 གནས་པ་ལ་ཁ་ཟས་དང་སྒྲོན་མེ་ཐོགས་ཏེ་འགོ་བ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དང་རྟུག་
 བསྐྱལ་མཐོང་བའི་མངོན་པར་གཤམ་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་པོ་ཡིད་བཞིན་གྱི་དོར་བུ་ལ་སོགས་པ་
 རམ་མཁའ་ལས་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱུང་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དབུལ་བ་སེལ་བ་དང་།
 མཁའ་པོའི་གཟུགས་སུ་གནས་ནས་བསྐྱལ་བ་སྒྲིན་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འགོད་པ་དང་། བཟོད་
 པར་སྐྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་དྲང་སྟོང་གི་གཟུགས་སུ་བསྐྱུར་ཏེ་བཟོད་པ་ལ་འགོད་པ་ལ་སོགས་
 པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་མཐུན་པར་སྒྲོར་བྱས་པའོ། །ནམ་མཁའ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
 བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལས་འདོད་པའི་དངོས་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ཉིད་
 མཛོད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཡུལ་གྱི་མིང་གིས་ཡུལ་ཅན་ལ་
 བཏགས་པ་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་
 དཔའ་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཉིང་རེ་
 འཛིན་དེ་དག་ནི་སྒྲོན་གྱི་སྤྱོད་པའམ་སྤྱོད་པ་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་
 གཞིའི་དུས་སུ་སྐྱུ་བ་མེད་(ག ༡༧༠བ)ལ་རྟོགས་ཤིང་སྒྲོམ་པ་ལ་བྱུང་པར་མེད་དོ་ཞེས་གསོད་

འཛོམས་མཁན་པོས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
 ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་ནམ་མཁའ་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་དབབ་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པའི་སྦྱར་བའི་འདུ་
 ཤེས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་སྦྱི་བ་མེད་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆར་འབབ་པར་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མན་ངག་པ་དག་ནི་ཆར་དབབ་པའི་བསམ་པས་སྒྲ་མ་ལ་
 གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཆར་འབབ་པར་བཞེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ལ་བསམ་གཏན་
 གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་འཛིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་
 ལེགས་འོངས་མའི་ཁམས་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པས་གྲུས་མི་འཛིགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་བྱས་པས་འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་ནོར་ལུན་སུམ་ཚྭ་གསལ་བ་འབྱོར་བ་ལས་བྱུང་
 བའི་ཡིད་དགའ་བ་དང་ལྷས་བདེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་
 བ་དང་བདེ་བ་དང་། སྲིད་པའི་ཕྱི་མོའི་བཏང་སྦྱོམས་ཉིད་ཀྱང་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཟག་པ་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་སོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་སྤངས་ལས་འདས་པ་ལ་བདེ་བར་
 བཞག་པ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་ཟད་པའི་གནས་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་ལམ་གཉི་ག་ལ་བདེ་
 བར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །བདེ་བ་དེ་དག་གི་དམ་པ་དང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་བདེ་བའི་མཐར་
 ཐུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་ཉིད་དེ་དེ་ཐོབ་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

འབྲས་བུ་བཞི་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་
 ལྟོས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་འཛི་མེད་པར་གནས་པ་ལ་མངོན་
 པར་དགའ་བ་ལས་བརྒྱུན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམས་
 པ་ལས་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་
 སུ་སྦྱོང་བ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་རྟག་པའི་ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་བལྟ་བར་
 བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་རྟེན་ནི་ས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་ཏེ། གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཚར་ཕྱིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཀུན་གཤམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཛིག་རྟེན་པ་དག་ནི་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཐེག་པ་པའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་
 སྒྲིབ་པ་ནི་འདུ་འཛི་མེད་པར་གནས་པ་ལ་མངོན་(གྲྭ་༡༧)ན)པར་དགའ་བ་སྟེ། འདུ་འཛི་ནི་
 སྐྱོ་ཏ་ལ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྟེ། སྐྱོ་ནི་སྐྱོ་སྐྱོ་འདུས་པའམ་འདྲེས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱོ་ནི་སྐྱོ་སྐྱོ་
 བོའི་ཚོགས་མང་པའོ། །དེས་ན་སྐྱོ་བོའི་ཚོགས་མང་པོ་དང་འདྲེ་ཞིང་གནས་པ་ལ་འདུ་འཛི་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་མེད་པ་ནི་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ལྷན་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་
 བ་ཡིན་ལ། དེ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་ཤིང་རེ་
 བ་མེད་པ་ཉིད་དེ།

རྟོག་གི་འབར་བར།

ཁ་ནི་གྲང་ཆེན་དེགས་པ་ཡི། །
 གྲང་པ་བགམ་ཞིང་དབྱེ་མི་སེམས། །
 གདོལ་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཐས་གྲས་པའི། །
 ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱང་མི་སེམས། །
 དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་དམན་པ་ཡང་། །
 ཟབ་ཅིང་སྒྲ་མེད་རྒྱ་ཆེ་བ། །
 ཡོན་ཏན་བགྲང་འདས་འབྱུང་བའི་གནས། །
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་རེ་བའང་མེད། །

ཅས་པ་ལྟར་སྒྲོ་དམན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དང་འགྲོགས་པར་མི་བཟོད་པའོ། །
 འོན་ཀྱང་འདི་ཉན་ཐོས་རྣམས་པས་མཚོག་ཏུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེ་ཞིང་མངོན་པར་གཤམ་པ་ཡང་སྟོབས་
 ཆེ་བར་བཤད་དོ། །དོན་དུ་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་འགྲོགས་པས་སྐྱོ་བའི་ཡིད་ནི་
 སྒྲིབ་པའོ། །གཉེན་པོ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་

སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དམིགས་པས་ཆེ་ཁིང་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་རྒྱ་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བསྒྲུབ་པ་ལོ། །དེ་ལས་
འབྲས་བུ་ཉག་པའི་པ་ལོ་ལ་རྒྱ་བྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པར་བལྟའ་བར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་རི་
མིན་གྱི་བར་དུ་སྒྱིར་ཉག་ཅིང་རེས་འགའ་ཙམ་དུ་ཡང་བར་མི་འཆད་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་དྲི་མ་སྐྱོ་བའི་ཡིད་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བས་དྲི་མ་དེ་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་
དག་པའི་བྱིར་རོ། །

སྒྱིའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་དང་། ཤེས་
རབ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་གོ་རིམ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་གཙང་བ་དང་། བདག་དང་། བདེ་བ་
དང་། ཉག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་ལོ་ལ་རྒྱ་བྱིན་པ་རྣམས་བཞི་འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འདི་དག་ལས་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཤེན་དུ་གཏི་མུག་དང་
འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་རྣམས་སོ་སོའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ཡང་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་
རབ་ནི་འཕགས་པའི་གནས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་(༡༩༩)འཛིན་གསུམ་
གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་ནི་སྒྲིའི་གནས་པ་བསམ་གཏན་བཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཁིང་།
སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆངས་པའི་གནས་པ་ཆད་མེད་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི།

འདོད་ཆགས་རྒྱལ་ནི་སྤངས་བྱིར་དང་། །

གདུལ་བྱ་ཡི་ནི་བསྐྱེད་ལ། །

བསམ་གཏན་རྒྱ་ནི་འབབ་བྱིར་ཏེ། །

རྒྱ་དག་རྗེང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །

ཞེ་སྤང་སྐྱ་གཙན་ལས་གྲོལ་བས། །

སྙིང་རྗེ་བྱམས་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས། །

འགྲོ་བ་ཁྱབ་པའི་བྱིར་ན་དེ། །

དེ་མེད་ལྷ་བ་ཉ་བ་བཞིན། །

གཏི་མཉམ་སྒྲིན་ལས་ནམ་གྲོལ་བས། །

འགོ་བར་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་གྱིས། །

མུན་པ་སེལ་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད། །

དེ་ནི་དེ་མེད་ཉི་མ་བཞིན། ། ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་ཏེ།

དེ་དག་གིས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱོ་ཚོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཤུགས་གྱིས་
མོས་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོ་ཚོགས་པར་བྱེད་པར་ཡང་བསྟན་ཏེ། །

དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ལ་ཡ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྒྱས་བསྟན་པའི་དོན་མཐའ་མེད་
པའི་མཐའ་ཙན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ། བཅ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་ཤྲས་པ། བྱི་མའི་མཐའི་སྤར་ཐུག་
པ་ཞེས་བཟོད་དོ། །འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དམ་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་བསྐྱོམས་
པས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤིན་ཏུ་གཙང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་
བརྟེན་པའི་བྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་འགྲུབ་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་བསྐྱོམས་པས་སེམས་ཙན་དང་སྟོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་བཅ་མཁའ་ལྟ་བུ་བདག་མེད་
པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་དང་། བཅ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་
འཛིན་བསྐྱོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་ཀུན་ཏུ་
སྟོན་པའི་བྱིར་བཅ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་ཤྲས་པའོ། །སྤྲིང་ཇེ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམས་པས་
སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་སྤྱི་མེད་པར་སྤྲིང་ཇེ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ན་བྱི་མའི་མཐའི་
སྤར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། གང་བྱིར་དེ་ནི་ཆོས་སྐྱེད་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས། ཞེས་གསུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད། །འདི་དག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མོས་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། བཅ་མཁའ་དང་།

ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་མཚུངས་པས་ན་མཐའ་མེད་པའི་མཐའ་ཅན་ཐོབ་སྟེ། དེ་ཡང་(ག ༡༥ ༡ན)
འདིར་ཆོས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ས་བརྩ་པའི་ས་དང་པོར་སྒོན་ལམ་ཆེན་པོ་བརྩ་གསུངས་
པའི་སྒོན་ལམ་རེ་རེ་ཞིང་གི་མཐར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ། བཅ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་
མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་ཐུར་བྱག་པ། ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་བཞི་དཔར་སྤང་ཞིང་ཆོག་
ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་དག་གི་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན་ཏེ།

འདིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐར་བྱག་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ། རྒྱུད་པེར་རྟམ་རྟུ་ཏུ་པར་
མ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ས་བརྩ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པ་དེ་ལ་ཡང་པར་མ་
ཡོད་པར་མངོན་ཏེ།

དབྱིག་གཉེན་གྱིས་དའི་འགྲེལ་པར།

དག་པའི་རྩ་བ་གཞན་པས་མཆོག་རྟུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་བསྐྱེམས་
པས་ནི་གཙང་བའི་མཐར་བྱག་པའི་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཞི་བའི་
བདག་མེད་རྟོགས་གིང་། བསམ་གཏན་གྱིས་ནམ་མཁས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་
དབང་ལྷག་བརྟེས་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་སྒོན་པའོ། །སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་དུས་ལྟར་མེད་པར་
སེམས་ཅན་སྒོལ་བར་བསྐྱེམས་པས་ཕྱི་མའི་དུས་ལྟར་མཐའ་མེད་པར་གནས་པའོ། །

འདིར་ཤེས་རབ་དང་བསམ་གཏན་གཉི་ག་ནམ་མཁའ་གཅིག་པུ་དང་སྒྱུར་བ་ཡང་
ལེགས་མོད་ཀྱི།

ས་བརྩ་པའི་མདོར།

མོས་པས་རྣམ་པར་དག་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ། བཅ་མཁའི་

ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པ། ཕྱི་མའི་མཐའི་ཐུར་བྱག་པ།

ཞེས་འབྱུང་བས་བཞི་པོ་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་གྲངས་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ན་ཡང་

ལེགས་པར་འབྱོར་བར་སེམས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤོང་བར་བསྟན་ནས།

ད་ནི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་བཞི་ཡང་སྤོང་བར་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཐོབ་པའི་
གེགས་སྤྱུ་གྱུར་པ་ནི་འདི་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟེན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། རྟེན་མཆན་ཉིད་
དང་། འབྱུང་བའི་(༡༧༥༥)མཆན་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྟེན་གྱི་
མཆན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ།
རྟེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྟེན་ཅན་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཉིད་
དོ། འདུ་བྱེད་བཞིན་ནོ། འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྟེན་
དང་ལྡན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་
གྲུབ་པ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞིན་རྟེན་དང་ལྡན་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྟེན་
ཅན་གྱི་མིད་པ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། འཇིག་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་རྟེན་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་
ཡོངས་སྤྱུ་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་སྟེ། སྟེ་བའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཆ་ཤི་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དག་
བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་
ཉེ་བའི་རྟེན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་མ་
སྤངས་པས་ན་རྟེན་མོངས་པའི་བྱི་མའི་བྱི་ར་བའི་བག་ཆགས་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
གཙང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་མི་འཐོབ་པོ། །མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཆན་མའི་སྤོས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྤོད་པ་སྤོ་མོ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་བདག་གི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་མི་འཐོབ་པོ། །མ་

རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་དང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྒྱན་ཅན་མཚན་མའི་
 སྒྲོས་པ་ཀྱང་ཏུ་སྒྲོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱན་ནས་བསྐྱར་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་འགགས་པ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བའི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་མི་འཐོབ་པོ། ཁི་སྲིད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྦྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་མ་ལུས་པ་འགགས་པ་ལས་ལྷུང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་མངོན་དུ་མ་
 བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པའི་འཆི་འཕོ་བ་
 དང་མི་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དྲག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མི་འཐོབ་པོ།
 དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་ནོ།
 ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་ནོ།
 ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་དང་། (ག ༡༧ ༡ན) བསམ་
 གྱིས་མི་བྲལ་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པའི་འཆི་འཕོ་བ་ནི་སྦྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་བཞིན་ནོ། གཞུང་འདི་ཡང་རྒྱས་པར་མདོ་ཁྲི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔེར་ན་ལེན་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་
 ཕྱང་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
 ཀྱི་སའི་རྒྱན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཕྱང་བ་དག་བཅོམ་པ་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ལ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་ནི་ས་གསུམ་
 པོ་འདི་དག་ཏུ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་པོ་འདི་དག་འབྱུང་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་
 པའི་ལས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱན་ལགས་སོ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་བྱ་ཞེན། མ་
 རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཏེ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་མིང་ཅན་གཉིས་དང་།
 ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་སྟེ་སྔག་

བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར་མ་དག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ལུས་པར་འགགས་ཤིང་སྤྱིར་མི་འབྱུང་བས་ན་དག་
པ་ཞེས་གྲང་བརྗོད་དོ། །

མིང་གི་རྣམ་གངས་གཞན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་གྲང་བརྗོད་དེ།

དཔལ་གྱི་ཐེང་བ་ལས།

བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟ་ལགས་པས་འཁོར་བ་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་པ་མཆིས་སོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་
དང་འདུས་མ་བྱས་པ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གནས་སྐབས་དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་
པའི་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་སོ། །

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཉི། འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་། འདོད་པས་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའོ། །

འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་འགགས་ཤིང་
གཏན་མི་འབྱུང་བའི་སོ་(གཤམ་པ་)སོར་བརྟགས་པ་དང་། སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་འགོག་
པའོ། །འགོག་པ་དེ་དག་གྲང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་རང་གི་ངོ་བོ་བྱུང་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་
འདོད་ལ། མདོ་སྤེལ་སུང་པོ་མེད་པ་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདོད་པས་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་བཟང་སྤྱོད་གིས་ཁྱུས་པ་ལས།

དཔེར་ན་དག་བཅོམ་པ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་ཁྱུགས་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཁམས་དེ་ཁོག་པ་འགགས་ནས་ཡོངས་སུ་འཕྱུག་པ་དེ་བཞིན་དུ།

ཞེས་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁ་མའི་ཆོ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་

པར་ཞུགས་པས་ཆོགས་བདུན་དེ་ཉིད་དུ་འགགས་ཤིང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་
ཞིང་འབྱམ་པར་འབྱུར་བས་དེ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལས་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ལ་
སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་འདོད་དོ། །

དེ་ཡན་ཆད་ནི་ཀུན་གཞི་ཡང་ཁམས་གསུམ་པའི་ཟག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་པ་
མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡིད་གྱི་ལྷས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དབྱིངས་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །ཉན་
ཐོས་པ་རྣམས་ལྷག་མ་མེད་པར་ཞུགས་ཕྱིན་དག་བཙུང་པར་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་ཀྱང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་བསམ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རྒྱ་གདགས་པ་མཛད་པས་དག་
བཙུང་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་དོ། །འདི་ལ་སྐྱེ་བོ་ནད་བྱ་ཅན་ཞིག་གིས་འཆོ་བྱེད་ལ་དེ་གསོ་བའི་
དབྱེད་མཛད་པར་གསོལ་བ་ན་འཆོ་བྱེད་གྱིས་སྤྲོད་ཤིང་རྒྱ་ཉིད་པར་དཀའོ་ཞེས་སྒྲིམ་པས་
འཆོ་བྱེད་གྱིས་སྤངས་ན་གསོ་བའི་ཐབས་ག་ལ་ཡོད་སྟུང་ནས་འཆི་བར་འདོད་པས་དུར་
ཁྲོད་དུ་སོང་བ་ན་དེར་བཀའ་ཉེ་ཞེས་ལེ་འཐབས་ཏེ་གི་བའི་ག་ཟེས་ཤིང་། ལྷས་ཆར་ཐབ་
པའི་འོད་རླུང་འབྱུངས་པས་ནད་གསོས་ཏེ་སྤྲར་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འོངས་པ་ན་འཆོ་བྱེད་དང་ཡུད་དེ་
སྤྲོད་ཤིང་རྒྱ་ཉིད་པར་དཀའོ་ཞེས་གསུང་ན་སྤྲོད་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ཏེ། འཆོ་བྱེད་གྱིས་
སྤྲོད་ནི་དུར་ཁྲོད་དུ་ཞེས་ལེ་འཐབས་ཏེ་གི་བའི་ག་དང་། ལྷས་ཆར་ཐབ་པའི་འོད་རླུང་ཞེས་
སྤྲོད་པས་ཤིན་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ཅེས་ལུང་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་ནད་བྱ་ཅན་དའི་
འདོད་པའི་ལུལ་ནི་འཆི་བ་ཡིན་ལ། འདོད་པར་མ་བྱས་ཀྱང་ཐོབ་པ་ནི་ཞེས་ལེ་འཐབས་པས་
སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་བཙུང་པ་དག་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་
བརྟ་བར་བྱའོ། །

དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱུ་(ག.༡༥༧ན)སེམས་དཔའ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་
གྲགས་པ་ཆེ་བ་ཡིན་མོད་གྱི། ས་དང་པོ་བས་ཀྱང་ཆོ་ལ་དབང་བ་སོགས་མ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་
པས་ས་བརྒྱལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

སྐབས་འདི་དག་གི་བཤད་པ་ནི་ཡིད་གྱི་ལྷས་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་དེ་བཤད་

པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་ལང་དཀར་གཤེགས་པ་ལས།

བཙམ་ལྟན་འདས་ཅིང་སྤྲད་དུ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཞེས་བཀྱི། བཙམ་ལྟན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཡིད་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་མགྲོགས་པར་འགོ་བའི་བྱིར་ཡིད་ཀྱི་ལུས་
ཞེས་བྱ་སྟེ། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡིད་ནི་རི་དང་། ཅིག་པ་དང་།
འབབ་ཆུ་དང་། ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་དབག་ཆད་བརྟུ་
སྟོང་དུ་མར་སྒྲོན་མཐོང་བ་དང་མུང་བའི་ཡུལ་རྗེས་སུ་བྲན་ཞིང་རང་གི་
སེམས་ཀྱི་རྒྱན་མ་ཆད་པའི་ལུས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་འགོས་ཀྱིས་འཇུག་
གོ། ། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲུ་མ་
དང་འབྲུ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྟོབས་དང་། དབང་དང་། མངོན་པར་
ཤེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་མཚན་གྱི་མེ་ཉླ་གྱིས་པ་དང་། འཕགས་པའི་
རིས་སུ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པ་འགོ་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་
ཀྱི་ཡུལ་རྗེས་སུ་བྲན་ཞིང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
ཡིད་བཞིན་དུ་འཇུག་སྟེ། འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་
པའི་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་མོས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བ་དང་།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ནས་ཡང་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྤྲད་ཅིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། གློ་གྲོས་ཆེན་པོ་
ཡིད་ཀྱི་ལུས་རྟོགས་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་གྱིས་དེ་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ། །
ལེགས་སོ་བཙམ་ལྟན་འདས་ཞེས་གསོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སློབ་གྲོས་ཆེན་པོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་སྤར་ཉན་པ་
 དང་དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདི་རྒྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། སློབ་གྲོས་
 ཆེན་པོ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་
 སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དང་། རིས་སུ་ལྷན་ཅིག་
 སྐྱེས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་(༡༡༥༧བ)ལུས་དང་། ས་དང་པོ་
 བས་གོང་ནས་གོང་དུ་སའི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་རྣལ་འབྱོར་
 ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སློབ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་གང་ཞེན། འདི་
 ལྟ་སྟེ་ས་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་ལ་རང་གི་སེམས་རྣམ་པ་མང་པོ་དབེན་
 པར་སྒྱུད་པས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱབས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད་བདེ་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་མི་འབྱུང་སྟེ། རང་
 གི་སེམས་སྤང་བའི་ཡུལ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པས་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ཡིད་ཀྱི་ལུས་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོས་ལ་སྤང་བ་མེད་པའི་རབ་རྟུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་
 སེམས་ཀྱི་གནས་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱུ་མ་ལྟ་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་རབ་རྟུ་
 ཐོབ་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་གཞན་དག་རབ་རྟུ་ཐོབ་པ་དང་། མཆན་
 དང་། དབང་དང་། མཛོན་པར་ཤེས་པ་དུ་མའི་མེ་རྟོག་རྒྱས་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་
 མཁྱོགས་པ་དང་མཚུངས་པ་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་སྟེ་
 འབྱུང་བ་ལས་ཁྱུར་པ་མ་ཡིན་ལ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་ཁྱུར་པ་
 འདྲ་བ་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྤྱོད་ཆོགས་འདུས་པ་སངས་རྒྱས་

གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ལུས་དེ་
 བློ་ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་ལུས་ཞེས་
 བྱའོ། །དེ་ལ་རིས་སུ་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་བྱ་བའི་ཡིད་གྱི་ལུས་
 གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་རང་གིས་
 རིག་པའི་བདེ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་རིས་སུ་ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པ་
 འདུ་བྱེད་གྱི་བྱ་བའི་ཡིད་གྱི་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །སློ་བྲོས་ཆེན་པོ་ལུས་གསུམ་
 གྱི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱེད་པ་གཤེས་པ་འདི་ལ་སྟོང་གྱི་བརྩོན་
 པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ།

ཐེག་ཆེན་ང་ཡི་ཐེག་མ་ཡིན། །

ཡི་གེ་མེད་ཅིང་སྒྲ་ཡང་མེད། །

བདེན་པ་མེད་དེ་རྣམ་ཐར་མེད། །

སྤང་བ་མེད་པའི་སྟོང་ཡུལ་མེད། །

འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཐེག་པ་སྟེ། །

ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་། །

ཡིད་གྱི་ལུས་ནི་སྤྲ་ཆོགས་ལ། །

དབང་གི་མེ་ཏོག་དག་གིས་བརྒྱན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་གི་དོན་ནི་དག་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པ་
 གསུམ་པོ་ལ་འབྱུང་བའི་(ག ༡༡༥ན)ཡིད་གྱི་ལུས་དེའི་རྒྱ་མཆོན་གང་གིས་མིང་དེ་ཆགས་པ་
 བློ་དཔེའི་མིང་གིས་དཔེ་ཅན་ལ་བཏགས་པ་སྟེ། ལུས་དེ་ཡིད་དང་འབྲེལ་བའི་ལུས་
 ཞེས་གདགས་པ་ཡིན་ཏོ། །

དཔེར་གྱུར་པའི་ཡིད་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྒྲེ་བོ་དག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་གང་

བདག་ཉིད་ལུས་དེ་དང་ཆ་ལུགས་དེས་ལུལ་གཞན་ཐག་རིང་པོར་འགོ་བ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
ཅིང་ལུལ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བྱིན་པར་ཡང་སྤང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་བ་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྟན་
དེ་ལ་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་འཕགས་པ་གསུམ་པོའི་ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་འདྲ་ཞེས་པའོ། །དེའི་
རང་གི་ངོ་བོ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བརྟན་ལུས་དང་
གནས་དང་ཡོངས་སྟོད་དུ་ཤར་བ་སྟེ། མདོའི་ལུང་བྱི་མར་འབྱུང་བ་ལས་གྲུར་བ་མ་ཡིན་ལ།
འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྲུར་བ་འདྲ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྒྱལ་ལས་གྲུབ་པ་མ་
ཡིན་གྱི་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཡང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེན། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་
ཀུན་གཞི་ལུས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་
ལུས་སུ་མི་སྤང་ཞིང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་སྤང་བ་ཞིག་གོ་ཞེས་སྤྱི་ཙམ་གྱིས་བརྗོད་པར་
མཛད་མོད་ཀྱི། ས་བརྩུ་བ་རྩུན་ཆད་དཔྱལ་བའི་སྤྱིད་པའི་བར་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཐམས་
ཅད་ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བས་ཀུན་གཞིའི་རྒྱ་ཅན་ལ་འདོད་ན་ནི་དེས་ཡིད་ཀྱི་
ལུས་མཚོན་མི་རུས་ལ། ཀུན་གཞི་ཉིད་ལ་འདོད་ན་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་
བ་དེས་ཡིད་ཀྱི་ལུས་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱི། ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་མ་བཤད་པས་མི་
འགྲིག་གོ། །ཡིད་ངོ་ན་ལུས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་ཡང་དུ་མར་ཡིད་ལུས་དེའི་དཔེར་བརྗོད་མ་ཐག་
པའི་རྒྱལ་དེ་ཡིན་པས་ལུས་དེའི་དཔེར་གྲུར་གྱི། དེ་ཉིད་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཞེས་མི་བརྗོད་དོ། །
དེ་ལ་དཔེར་ན་ཡིད་ཀྱི་ལུས་འདི་མི་ལམ་དང་འདྲ་ཞིང་། བར་མ་དོའི་སྤྱིད་པ་དང་འདྲ་བ་
ཡིན་ལ། མི་ལམ་ནི་གཉིད་གྱིས་དབང་བོ་ནང་དུ་མ་བསྐྱས་ཀྱི་བར་ལ་འཆར་བ་མི་སྤྱིད་ལ།
བར་དོ་ཡང་མ་གྱི་བར་དུ་འཆར་བ་མི་སྤྱིད་ཀྱི། ཤེ་མ་ཐག་འཆར་བ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་རང་གི་སྤང་བོ་དང་མ་བྲལ་གྱི་བར་དུ་མི་འབྱུང་ལ། བྲལ་མ་
ཐག་དུ་ལུས་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། བྱུང་བར་ཅན་ནི་འོད་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་འབྱུང་ངོ་། །བྱུང་
(༡༧༥༥)རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ནི་ཤི་འཕྲོས་པའི་རྗེས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་དབང་བོ་ལྷ་པོ་
གནས་གྲུར་ཏེ་གཞན་དུ་གྲུར་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡིན་པས་རྒྱན་སྒྲག་པོར་ཡང་གཞན་དུ་གྲུར་བ་
ལས་ཡིན་པར་མང་དུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལུས་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་

ལ་ལྟོས་ནས་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཞིང་འདུས་མ་བྱས་པར་ཡང་བརྟེན་དོ། །

ཡང་སངས་རྒྱས་སྟོང་འཛིག་རྟེན་འདིར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་སྤྲད་ཏུ་
གསེགས་པ་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། དེར་སྦྱེས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་གཉི་ག་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་སྟག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་དེར་སྦྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་
པ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་གྲིང་གཞིར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དེའི་སྤྲ་མའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལས་
བྱུང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤྲ་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ།
དེའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་ཞེས་བཞུགས་པ་གཅིག་གོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྲ་མ་ནི་དེའི་རྗེས་ལ་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་ཞེས་པ་ནི་བཤད་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
བཤད་པ་དེ་གཉི་ག་མཁས་པ་གཅིག་གིས་ཞུས་པ་ཞེས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བས་ན་སྟག་པོ་བཀོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་ས་བརྩུ་བའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་
རྩ་བའི་སྤྲ་མོང་གི་འབྲས་ལུང་། །

དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་པར་འཛིག་པ་
ཡང་རྒྱན་སྟག་པོའི་མདོ་ལས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟག་པོ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་
རྒྱལ་གྱི་སྤྲ་བ་ཉིད་ལས་འདས་ཏེ་གནས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྟག་པོ་
ནི་འོད་དང་གཟི་དང་རྒྱ་བ་སྤངས་པ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་
ཀྱིས་གིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱལ་གྱི་སྤྲ་བ་ཉིད་དུ་མི་སྤྲང་གི་གཞན་དུ་སྤྲ་བ་ལས་
འདས་པ་དང་ནམ་མཁའ་དང་མ་བརྟགས་པར་འགོག་པ་ལྟ་བུར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་(༡༩༥ན)ཆེན་པོ་དེ་དག་དང་སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དག་ན་སྟོན་པའི་

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་གནས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དུ་ཡང་སྤང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེར་ན་
རྒྱལ་པོའི་ཁིང་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདྲོ་རྗེ་སྤིང་པོས་འགྲོ་བ་མཐོ་དམན་དང་ཉན་རང་ལ་
སོགས་པའི་ཐར་པའི་ལམ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་ཅམ་པ་ག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ཆོགས་
པའི་གཟུགས་སུ་བསྟན་པར་བཤད་དེ་གཟུགས་བརྟན་དེ་རྣམས་ལས་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་
པར་སྤང་བ་རྣམས་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱལ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གཟུག་པའི་རྒྱལ་ལྟར་མཛད་པ་མ་དག་པའི་ཁིང་དུ་ཡང་བྱ་བ་དེ་
རྣམས་དངོས་སུ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱིང་འདིར་མི་འཕུལ་ཅིའི་རྒྱལ་པོས་ཁྱེས་པའི་
མདོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་ཁིང་ནས་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཁོན་
ཡིན་ནོ། །

བསྟན་འདི་ལྟར་གཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་གསུམ་ལ་སོགས་
པ་གཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་གཟུགས་བརྟན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་འཆར་ལ།
གཟུགས་བརྟན་དེ་ལས་འོག་མིན་དུ་ཁིང་དང་སྟོན་པ་དང་འཁོར་དང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
རྒྱན་རྣམས་ཇི་ཅམ་འཆོམ་པར་འབྱུང་ཁིང་། དེ་ལས་མ་དག་པའི་ཁིང་རྣམས་སུ་སྤྱལ་པའི་སྐུ་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་འཁོར་འཐའ་ཞིག་པའམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་ལ་
ཆོས་སྟོན་པར་སྤང་བ་ཡང་འབྱུང་ལ། དེ་དག་ཉིད་སྤྱར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་གཟུགས་བརྟན་
ཀྱི་རྒྱལ་དུ་སྤང་སྟེ། དོན་དེ་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ནམ་མཁའི་ཟླ་
བ་དང་འདྲ་ཁིང་། རྒྱལ་པའི་སྐུ་རྒྱ་དང་བར་དེའི་གཟུགས་བརྟན་གར་བ་དང་འདྲ་བར་
གསུངས་པ་དང་། བེ་རྒྱུ་རྒྱའི་ས་གཞི་ལ་བརྒྱུ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ལ་སོགས་
པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་ཕྱི་རོལ་
ཁྱད་པར་ཅན་བཤད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་ལ། དེའི་རྒྱལ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་པོ་ཆེ་ལས་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ལུས་དང་པོ་ནི་ས་ཐོབ་ནས་ས་ལྗེ་པའི་བར་དུ་སོ་སོ་སྤྱོད་དག་

ཁྱིམ་གྱི་འབྱོར་པ་བཏང་ནས་རབ་དུ་བྱུང་ཕྱེ་རྒྱུ་ལྟེ་ཁྱིམ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པས་ཐོས་པ་དོན་
 དུ་གཉེར་ཞིང་། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་བསྒྲམས་ཏེ་དེ་ལས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་
 པར་འབྱུང་བ་(ག.༡༧༥བ)ལྟར་ས་དང་པོ་ནས་ལྟ་བུའི་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པར་
 རྒྱུ་པ་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསལ་བར་བཤད་ལ། བདེ་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་
 འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་འགོག་པའི་སྟོའི་བདེ་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་
 ལང་ག་ཤེགས་ཉིད་ལས་བཤད་པས་ས་ལྟ་བུའི་མན་ཆད་དུ་དེ་མི་འཐོབ་ལ། ས་དུག་པ་ནས་
 འཐོབ་ཕྱེ། དེ་བས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོའི་བདེ་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དུག་པར་ཐོབ་
 པ་དེའི་ཐབས་ནི་ས་དང་པོ་ནས་ལྟ་བུའི་བར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པར་ནི་
 འགོག་པ་དེ་འཕེལ་བས་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅེས་བཤད་དོ། །དེ་
 ལ་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་དུ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་མི་རུས་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ནི་བག་ཆགས་དེ་ལོག་
 པས་གནས་ཁྱུར་གསར་པ་ཐོབ་ཕྱེ། རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུས་སེམས་ལ་སྤང་བ་
 འཆར་བ་དག་ནས་སྤང་བ་གང་འཆར་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཡིན་ཞིང་།
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་ཆ་རིས་སུ་འབྱེད་པ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་
 ཡིད་ལྟས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ས་དེ་ནས་མཛད་པ་ཡང་
 འདྲེས་པས་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལྗེས། ས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔལ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་
 བརྒྱད་པར་སྤང་བའི་ཡིད་ལྟས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་དྲི་མ་མ་སྤང་ལ། སངས་རྒྱས་ནས་ནི་
 དེ་ཡང་སྤངས་པས་དེའི་ཡིད་ཀྱི་ལྟས་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པ་
 ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ས་དང་པོ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་འཁོར་བ་མཐའ་
 དག་ལོག་ཀྱང་བདུན་པའི་བར་དུ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡོད་ལ། དག་པ་

ས་གཞུམ་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲགས་པའི་སྤང་བ་ཡོད་ཅིང་། སངས་རྒྱལ་ནས་
ནི་བག་ཆགས་དེ་ལས་ཀྱང་བྱལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ།

སྟོབ་དཔོན་ཀྱ་སྐྱབ་ཀྱིས།

བག་ཆགས་བྱལ་ན་བདེ་བ་སྟེ། །

བདེ་བའི་སེམས་ནི་ཐར་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །(ག ༡༥༥ན)

འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ལུས་དེ་སངས་རྒྱལ་ནམས་ཀྱི་འོད་
ཟེར་གྱིས་སད་པར་བྱས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་
སྟུང་ནས་མཐར་སངས་རྒྱུ་བའི་རྒྱལ་ནི།

འཇམ་དཔལ་ཅུ་བའི་རྒྱུད་ལས།

བཙུན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་གིན་ཏུ་ཞི་
བའི་ནམ་པས་གནས་པ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཡུལ་སུན་འབྲིན་པའི་སྟོབས་དྲག་
པོས་རབ་རྩ་ཆར་བཅད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལས་
ལོག་པ། སྒྲིམ་བྱ་རིམས་འབྲིང་བྱེད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་རབ་རྩ་
མི་གསལ་བ། ར་རོ་བའི་མིག་ལྟ་བུ། སྟོམ་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
དང་། རྒྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ལོགས་པར་སྟུང་བ་དུ་མ་ལས་
གྲུབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་མེ་ལོང་གི་ནང་དང་རྒྱ་ནང་གི་གཟུགས་ལྟར་རབ་རྩ་
གཞིག་པ་དང་། གཟུང་བར་མི་རྩས་ཤིང་བལྟ་བར་དཀའ་བ་དྲི་ཟེའི་
སེམས་ཅན་ལྟར་དངོས་པོ་གཞན་དང་ཐུད་པས་བརྟགས་པ་མེད་པ།
འཇམ་ཚེན་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པའི་རྒྱ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་འཛོལ་
སྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་འོག་མིན་དང་། མདོན་པར་དཀའ་བ་དང་། བདེ་
བཅན་ལ་སོགས་པ་དག་རྩ་སངས་རྒྱལ་བཙུམ་ལྟར་འདས་དེ་དང་དེ་དག་
གི་གདན་པར་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱ་ལས་གྲུབ་པ་དག་གི་སྐུ་བྱ་དང་སྟོང་བུའི་

ཕྱག་དང་། མྱིང་པོའི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ནས་གནས་པ་དེ་དག་
 །ཀྱང་རི་ཙམ་གྱི་དུས་ཀྱི་རང་གི་མྱིང་པ་ལ་སྤྱོད་བའི་སེམས་དང་ལེགས་
 བར་སྤྱད་བའི་འབྲས་བུ་དེ་དག་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཕྱག་མང་པོ་རབ་ཏུ་འདས་
 པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རམ། ཁ་ཅིག་ངའི་ལུས་
 ལས་བྱུང་བའི་འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱིས་རེག་པ་ན་རྣམ་པར་སད་དེ། འཇིག་
 རྟེན་གསུམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྟར་སྤྱང་བར་བྱས་ནས་ངའི་ལུས་བྱིས་པའི་ཆ་
 བྱད་ཅན་དང་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་དང་། འཕགས་པ་ལག་ན་དོ་རྩེ་ལ་
 སོགས་པའི་ལུས་ཉི་ལམ་བསྟན་ཏེ། སྤོན་རྣམ་པར་བཏང་བའི་སེམས་ཅན་
 བམས་ཅད་སྤྱར་བདག་གིར་བྱས་ནས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལ་རོལ་ཏུ་
 སྤྱིན་པ་ཡུད་ཙམ་རེ་རེས་ཀྱང་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་བར་དུ་འཐོབ་པ་དེའི་དུས་དང་དེའི་ཆོ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 བྱ་བས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །

ཡིད་ལུས་དེའི་དཔེར་སྤྲི་ལམ་གསུངས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ལྷ་བས་སྟོང་(ག༡༥༥)བ)
 ཉིད་བདུན་བརྩུ་བའི་འགྲེལ་པར།

འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ནི་དབང་པོ་དྲུག་དང་ཡུལ་དྲུག་
 ལས་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དག་མེད་ན་མེད་པ་ལྟ་བུར་དེ་ལ་མིག་ལ་
 སོགས་པའི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྲད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་།
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པས་
 སྤོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རུང་སྟེ། གཉིད་དང་
 མཚུངས་པར་ལྟན་པས་དེ་གིན་ཏུ་སྤྱུན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་།
 རི་མྱིང་འདིར་སྤྲི་ལམ་མཐོང་བ་ལས་སད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་མྱིང་དུ་དེའི་
 བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་མིག་གིས་གཞུགས་མཐོང་སྟེ། རི་མྱིང་མིག་མ་

ཆང་བ་དང་བརྒྱབས་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ན་བས་སྒྲ་
ཐོས་པ་ནས་རི་སྒྲིད་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པ་དང་། དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་བྱེད་ལ།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ངོ་བོ་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་དཔེ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་
གི་ཆོས་སོ། །

ལུང་དང་པོས་ནི། མི་ལམ་ན་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་
ཤེས་ཡུལ་འཛིན་པ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་མིག་
དང་གཟུགས་དང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཙེ་ལྔ་པོ་ནི་གཏན་མི་
སྒྲིད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་དེ་ནི་རྒྱགས་
དངས་པའི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

ལུང་གཉིས་པས། དག་བཙམ་པ་དག་ལ་རང་སའི་དབང་པོ་འབྱུང་བ་ཡང་གཉིད་དང་
འདྲ་བའི་མཆན་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེས་མི་བྱེད་དོ། །

ལུང་གསུམ་པས་ནི། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་སད་པར་བྱས་པ་ན་ལུས་དེ་ལ་རང་
སའི་དབང་པོ་དུག་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གིས། འབྱུང་མེད་གཟུགས་དོན་བལྟ་དང་གཏམ་བཟང་
ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་རང་གི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་ལ། སངས་རྒྱལ་མཆོད་
པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བྱེད་དོ། །

དེས་ན་མདོ་ལྗེའི་རྒྱུད་དུ།

དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ན། །

དོན་ཀྱན་འཛིན་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །

ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཡུག་བརྒྱ་གཉིས་ལ། །

འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ས་ཐོབ་པ་ན་ལམོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་གནས་གྱུར་

ཅིང་ལོག་ནས་འཕགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་སྦྱིས་པ་ན་དབང་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་དོན་ལྡེ་ཆར་
 འཛིན་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་(༡༡༥༤)དུ་མ་ཆུད་པར་ས་བོ་བ་ནས་ཐ་མལ་པའི་མིག་ཡིད་ཅིང་
 དེས་སྒྲུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྒྲུ་བ་ནི་བབ་ཆོལ་ཁོ་ནའོ། །མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ནི་
 སེམས་མེད་དེ། ཆ་དེ་ནས་ཡིད་གྱི་ལུས་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལུས་གྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཆར་བའི་སྒོ་ནས་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བའི་དབར་རུང་ངོ་། །སྒྲུ་བརྟན་གྱིས་ཀྱང་ས་
 བོ་བ་ནས་ཡིད་གྱི་ལུས་ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་དེ་དང་རང་བཞིན་མཆོངས་པའི་དག་ཀྱང་
 ཡོད་དེ། དེ་བས་ན་ས་གསུམ་པར་བོས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ཏེ། གསུང་དེ་ཡང་རིགས་དྲུག་གི་སྐད་མཐའ་ཡས་པ་དང་། མི་ལ་ཡང་གླིང་བཞེས་
 སོའི་སྐད་དང་འཛམ་བུའི་གླིང་ཉིད་ན་ཡང་ཡུལ་སོ་སོའི་མི་འདྲ་བའི་སྐད་མཐའ་ཡས་པ་སྒྲུ་
 བརྟན་ལྟ་བུ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལུས་དངོས་མོས་པས་སྦྱོད་པ་ན་མེད་ཀྱང་མོས་
 པས་སྦྱོད་པ་ཆེན་པོ་བོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ཀྱི་ཆད་སྟོང་གསུམ་དང་མཉམ་པ་
 བོ་བ་པར་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་བཤད་ལ། གནས་སྐབས་དེར་ཡང་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་
 པའི་ཆོས་རྣམས་གསལ་བར་སྤྱང་བའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཤུགས་
 ལས་བྱུང་བ་བོ་བ་པར་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་དེ། འདིས་ཀྱང་སྐད་མཐའ་ཡས་པ་ཤེས་
 ཤིང་ཐུགས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱང་བོ་བ་པར་གསུངས་པས་དག་ཤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པར་
 མངོན་ནོ། །

སྒྲུ་མ་དབར་བྱས་པ་ཡང་སྒྲུ་མ་མཁན་བཟང་པོས་སྒྲུ་མའི་ཁང་བཟངས་སུ་སྟོན་པ་
 ལམོར་དང་བཅས་པ་སྒྲུན་དྲངས་ནས་ཞལ་བས་གྱིས་མཆོད་པ་ལྟར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཡིད་གྱི་ལུས་དེས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མང་པོར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟར་འདས་རྣམས་
 ལ་མཐའ་ཡས་པའི་མཆོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཀྱང་མཆོད་པར་བྱེད་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་ངན་སོང་སྦྱོང་བ་དང་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དུ་མས་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་སོག་པར་བྱེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་མཐའ་ཡས་པ་ལས་ཆོས་བོས་པས་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱང་

གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

དཔལ་མར་མེ་མཛད་གྱིས།

མངོན་ཤེས་ལྡན་པའི་ཉིན་མཆོན་གྱི། །

བསོད་ནམས་དག་ནི་གང་ཡིན་ཏེ། །

མངོན་ཤེས་དག་དང་བུལ་གྱུར་ལ། །

སྟེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །(༡༡༥༥)

ཞེས་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མར་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་མོ་སོའི་སྟེ་བོ་དག་ལས་ས་ཐོབ་པ་ན་ཆེས་ཁྱད་ཁྱུགས་ཤིང་། ས་རྣམས་ཀྱང་
གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཁྱུགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་གྱི་བསྐླལ་པ་གྲངས་
མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་པས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མེ་ཉིན་
གཅིག་གི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རིམ་པ་འདི་དག་
གིས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་ཤིང་མུ་མེད་དེ།
མཆོན་ལན་ཅིག་ཐོས་པས་ཀྱང་ནམ་ཡང་ཆུད་མི་ཟ་བའི་ཐར་པའི་ས་བོན་ཐོབ་པ་དང་དེ་
དག་གི་སྐྱེ་གཟུགས་རི་མོར་བྱས་པ་མཐོང་བས་ཀྱང་ཐེག་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་འཕགས་པའི་
བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་དྲང་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་འཕགས་པ་གསུམ་དང་ཞར་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ཡིད་ལུས་ཀྱང་བཤད་ནས་
འཕགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ཡིད་ལུས་ཐོབ་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་དག་འཆད་དེ།
སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ལ་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིབ་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཆབ་རྩ་
འཕགས་པ་གསུམ་བོ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་
རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་
བསྐྱས་པ་གཉིས་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱས་པ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་
དག་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པས་བསྐྱས་པ་གཉིས་གྱིས་ནི་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་

དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཤམ་བྱེད་དོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པས་བསྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་བྱི་
 མ་གཉིས་ཀྱི་གཤམ་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་ཀླན་འབྱུང་
 དང་། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ལས་ཀྱི་ཀླན་འབྱུང་ལྟ་བུ་གཉིས་དང་། འབྱུང་བ་སྟེ་བའི་མཚན་ཉིད་
 དང་། འཇིག་པ་རྒྱ་ཤིའི་མཚན་ཉིད་དེ་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །
 འདིར་དཔལ་ཐེང་ལས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་མ་དག་པའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པ་
 བཞི་གསུངས་པ་ལས་སྤྲ་མ་དཔེ་ཡིན་པ་ལྟེ་མ་དཔེ་ཅན་ཡིན་པས། རྩ་མའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་
 ཀླན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་བཤད་(༡༥༥འན)པར་བྱ་སྟེ།

ཀུན་ལས་བདུས་ལས།

སྐྱལ་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། མི་རྒྱལ་བ་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་
 དང་། སྐྱལ་བསྐྱེད་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། རྟོང་བའི་མཆན་ཉིད་དང་།
 བདག་མེད་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་།

དེ་དག་གི་དོན་འཕགས་རྣམ་པར་གྱོལ་བའི་མེས་པཤད་པ་ནི།

དེ་ལ་མི་ཉལ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་བ་དང་འཇིག་པའི་ཚེས་ཅན་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱལ་བ་སྤྱལ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་བ་དང་བཅས་པའི་
 དངོས་པོ་རྣམས་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་
 དང་འཕགས་པའི་ལམ་ནི་མི་ཉལ་བ་ཡིན་ཡང་ཟག་བ་མེད་བ་ཉིད་གྱིས་
 འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་སྤྱལ་བ་སྤྱལ་
 ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་མེད་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བདག་
 གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁིལ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རང་ཉིད་
 བདག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁེས་གསུངས་བ་ཡིན་ཏེ།

ལྷན་བསྐྱེད་གྱི་རྣམས་ལ་བྱི་མ་གཉིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་རྒྱུར་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་

མདོན་པ་དང་དོན་མི་མཐུན་པ་མེད་དེ། མདོན་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཡུམ་དུ་བདག་མེད་པ་དང་།
མདོན་པའི་བདག་མེད་པ་ལ་ཡུམ་དུ་ཞི་བར་གསུངས་པར་ཟད་དོ། །

ཡང་ཀུན་ལས་བརྩས་ལས།

དེ་དག་མདོར་བསྡུ་ན་ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། རབ་རྒྱ་
སྟེ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་གང་
ཞེན། ཡང་སྤྱིད་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་
མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན།
སེམས་ཅན་བག་ཆགས་བསགས་པ་དེ་དང་དེ་དག་གི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་
དེ་དང་དེར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་མཚན་
ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རབ་རྒྱ་སྟེ་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན། སོ་སོ་རང་
དང་རྣམ་པ་དང་མཚོག་རྒྱ་འབྱུང་བས་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རབ་རྒྱ་སྟེ་བའི་
མཚན་ཉིད་དུ་བཟླའོ། །རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན། གཞན་དང་གཞན་
འཛོལ་པ་དང་འདའ་བའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་ཡིན་ལ། (ག ༡༥༥) བེ་
དེ་ཡང་སྤྱིར་ཡང་སྤྱིད་ཅམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་རྒྱ་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་འགོ་བའི་རིས་གཞན་དང་
གཞན་དུ་བྱེ་ནས་སྟེད་པར་བྱེད་པས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། མའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཉིད་ལ་ཡང་རྒྱལ་
རིགས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཆ་བྱད་མི་འདྲ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་
དཔལ་སོགས་མཚོག་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པས་རབ་རྒྱ་སྟེ་བ་སྟེ། འདིར་རབ་ཀྱི་སྤྲད་དོད་བྲ་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ། བྲ་ཉི་བྲ་ཉི་ཞེས་བྲ་བ་སོ་སོ་དང་། བྲ་ཀླ་ར་ཞེས་བྲ་བ་རྣམ་པ་
དང་། བ་ར་མ་ཞེས་བྲ་བ་མཚོག་གི་དོན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་ནི་རྟའི་ལུས་སུ་གནས་

པ་གཞན་གྲུང་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་གཞན་དུ་འདེམ་བཤེར་ཆེན་ཡིན་པའོ།།
 དེ་ལས་འདིར་དེ་ལ་སྐྱེ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་སྟེ་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་
 གཞི་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གནས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ཏེ། དེས་མཚན་
 ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པ་ཡང་སྐྱེན་གྱི་
 མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེའི་རྟེན་ནི་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
 བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་བཞིན་ནོ།། །དེ་ལ་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་
 ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་གིས་གསུངས་
 པས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་དང་འདྲ་བར་བསྟེན། རྒྱུ་འབྱུང་མཚན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱི་ས་དང་དེས་མཚན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དགེ་བའི་
 རྩ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཅན་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་
 ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
 བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔལ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པས་བསྐྱུས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 དག་སྟེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཞིན་ནོ།། །

འོ་ན་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་པའི་རིང་བའི་རྒྱ་ལ་རྒྱ་ཞེས་
 བརྗོད་ལ། ཉེ་བའི་རྒྱ་རྣམས་ལ་སྐྱེན་ཞེས་བརྗོད་ན། འདིར་རིང་བའི་རྒྱ་ལ་སྐྱེན་ཞེས་པ་དང་།
 ཉེ་བའི་རྒྱ་ལ་སྐྱེན་ཐ་སྟོན་མཛད་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ནི་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་
 གཉི་ག་ཡང་གཉི་གར་འགལ་བ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། (ག ༡༥༠)

སེམས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཀྱི་མིན་པར། །

བདེ་སྤྱག་དོར་ཐོབ་འདོད་པས་ན། །

དམན་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་ལེན། །ཞེས་དང་།

སྒྲོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྲུར་པས། །

ཅི་དགས་འགྲོ་བའི་གནས་སུ་འགྲོ། །

ཞེས་མིང་གཟུགས་ལེན་པའི་ཉི་བའི་རྒྱུ་བར་སྤིང་གི་གནས་སུ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་
 སྤེད་པས་མཆོམས་སྦྱོར་བས་རྒྱེན་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་དག་པ་དང་
 དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཀྱན་
 འབྱུང་བ་ལ་ལུས་གཞན་དང་གཞན་ལེན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ཆ་བྱང་མི་འདྲ་བར་
 འབྱུང་བ་དང་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལ་
 ཡང་མཚུངས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་ཉི་བར་ལེན་པ་བཞི་
 དང་འདྲ་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་འདྲ་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་ཁམས་གསུམ་པ་འདྲ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 རྒྱེ་བའི་སྤིང་བ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་བཞིན་ཉི། ཡིད་ཀྱི་ལུས་གསུམ་པོའི་རྒྱེ་བ་ལ་
 འབྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལྟའི་རྣམ་པ་ལས་ལོག་ནས་
 རན་སོང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། རན་སོང་གི་རྣམ་པ་དག་ཀྱང་སོ་སོར་བསྐྱར་ཞིང་ཡོངས་སུ་
 བརྗེ་བ་དག་ནི་སྤྲོ་མ་བཏང་ནས་ཕྱི་མ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་འཇིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་
 ཉི། མ་དག་པའི་རྒྱེ་བའི་རྒྱེན་ཅན་གྱི་ག་གི་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་སྐབས་འགར་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱར་བ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་ཞེས་ཀྱང་འདོན་པར་བྱེད་དེ། དོན་ནི་འདྲའོ། །འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྐྱར་བ་
 ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དེས་སྤྱུལ་པའི་འགྲོ་བའི་གནས་སུ་ལྟ་མི་དང་དུང་འགྲོ་ལ་སོགས་
 པའི་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་སྤྱུལ་པ་དེ་ལ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྐྱར་བའི་རྒྱེ་བ་ཅེས་
 བྱ་ལ། མ་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་
 སྤྱུལ་པའི་རྒྱེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཉན་ཐོས་
 འཕགས་པ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་རྒྱེ་བ་བྱུངས་པ་ལ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྐྱར་བ་ཞེས་

བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་བསྒྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་(༡༥༠༠)འཕོ་ནི་
གསུང་རབ་དག་ན་མང་དུ་སྒྲུབ་བས་དོན་གྱི་གནས་སྐབས་བརྟགས་ཏེ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་འདིར་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེས་སྐྱེ་
ཞིང་འཇིག་པས་མི་རྟག་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱི་
རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་མི་གཙང་བ་
དང་སྟག་བསྐལ་བ་དང་བདག་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་
དང་འབྲེལ་བར་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། བག་ཆགས་ཀྱིས་གོས་པས་མི་གཙང་བ་དང་།
བག་ཆགས་ལས་བྱུང་ཞིང་སྟག་བསྐལ་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་འབྲེལ་བས་སྟག་བསྐལ་བ་དང་།
བདག་མེད་པའི་སྟོན་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་
དང་འབྲེལ་ཞེས་བྱའོ། །

དོན་དེ་དག་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་དག་བཙམ་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
འཕགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་མ་སྤངས་པས་བག་ཆགས་དེའི་
འབྲས་བུ་ཡིད་གྱི་ལུས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
དྲི་བ་བཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་ཉི་མ་ལ་མེ་ཉོག་ངན་པའི་དྲི་ཆགས་པ་བཞིན་ནོ། །མ་རིག་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་གི་ཡ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པའི་དོན་སེམས་
རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ལ། འཕགས་པ་དེ་གསུམ་ལ་མཚན་མ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་སྟོན་པ་མིང་གི་གཟུགས་བརྟན་རགས་
པ་ལོག་ཀྱང་སྤྱོད་མོ་ཀྱན་རྩ་སྟོད་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད་ལ། མིང་དོན་གྱི་
མཚན་མ་སྤྱོད་མོ་དེ་ཡང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ཞིང་བག་ཆགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
གནས་པ་ནི་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད་པས་སེམས་དེ་དག་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་
བདག་གི་ཡ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་པོ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་མའི་སྟོན་པ་སྤྱོད་མོ་ཀྱན་འབྱུང་བ་
ངོ་ཐོ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་བསྟེན། དེ་ལས་

ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡུང་པོ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བའི་(ག༡༥)ན་སྤྱུག་
 བསྐྱལ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་བདེ་བའི་ཡ་རོལ་རྟ་ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་ཅེས་བྱའོ། །རི་སྤྲིད་དུ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ལས་ཉོན་སྐྱེ་བ་གསུམ་གྱིས་གདོད་ནས་
 རྟོང་བ་ཡིན་ལ། རྟོང་བ་དེ་མ་ལུས་པར་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་ན་དེ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་
 བསྐྱོག་མོད་ཀྱི། ས་བརྩུ་བར་ཡང་སྤྱིན་མཐོངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཅམ་ཞིག་ལས་མ་མཐོང་བས་
 མཛོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་སོ། །དེས་ན་གནས་སྐབས་དེར་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་
 པའི་འཆི་འཕོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་ན་གཞན་དུ་འབྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དྲག་
 པའི་ཡ་རོལ་རྟ་མ་ཕྱིན་ཞེས་པའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གསུམ་
 ས་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ས་བརྩུ་པའི་བར་དུ་རི་ལྟར་ན་མ་འགགས་ཤེ་ན།
 དེ་འགགས་མོད་ཀྱི་འདིར་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལའོར་བཅས་ལ་དེ་དག་དང་འདྲ་བས་
 མིང་དུ་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་འདྲ་ན། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་ལའོར་
 བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་དང་སྤྲེད་པ་དང་
 ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་འདུ་བྱེད་དང་སྤྲེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མཛོན་པར་འབྲུབ་པ་
 ནི་སྐྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
 དུག་དང་རིག་པ་དང་ཆོར་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་འདྲ་ལ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱར་བ་དང་ལྷན་པའི་འཆི་འཕོ་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཆ་ཤིག་བཞིན་ནོ། །
 ཡང་ལའོར་བའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་སྤྲོ་མའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དྲི་
 མི་ཞིམ་པ་ལྡང་བའི་ཕྱིར་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་ལ། དེ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བར་མ་དོར་
 གནས་པ་ནི་རང་དབང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བདག་པོ་མེད་དོ། །

དེ་ལས་མིང་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་གྲུབ་པ་ནི་སྤྲོ་བ་སྤྲིང་ལས།

མངལ་གནས་དཔུལ་བ་ལྟ་བུའི་ནད་དུ་དེ་ཞུགས་ནས། །

ལུས་ཡོངས་བསྐྱམ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དགོས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གིན་ཏུ་སྤྱད་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ཞིང་། ཤི་བ་ལ་ནི་མི་རྟག་ཅེས་
འཛིག་རྟོན་ན་གྲགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མའི་ཉོན་
(གཤམ་)བ་མོངས་ཀྱི་སྐྱབས་དང་འབྲེལ་བ་མི་གཙང་ལ། མཚན་མའི་སྒྲིལ་བ་ཕྱ་མོ་ནི་བདག་
པོ་མེད་པའི་བར་སྤྱིད་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ཡིད་ལུས་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་
སྤྱད་བསྐྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཆ་གི་དང་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་ཅེས་བྱའོ། །གཞུང་
འདི་ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།
དེས་ན་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་མདོ་འདིའི་དོན་ཡང་རྟོགས་པར་སྤྲོའོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་
གོགས་སུ་གྱུར་པ་དག་བཤད་ནས།

ད་ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་དག་བཙེམ་པ་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འདི་གསུམ་ལ་གཙང་བ་
དང་། བདག་དང་། བདེ་བ་དང་། རྟག་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོན་རྟག་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ། བདེ་པའི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ། བདག་གི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ། གཙང་བའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ནི་རང་བཞིན་དག་ཕྱིར་དང་། །
བག་ཆགས་སྤངས་ཕྱིར་གཙང་བ་ཡིན། །
བདག་དང་བདག་མེད་སྒྲིལ་བ་དག །
ཉེ་བར་ཞི་བས་དམ་པའི་བདག །
ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟར་པོ་དང་། །
དེ་རྒྱུ་ལོག་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད། །
འཁོར་བ་དང་ནི་ལྷ་པོ་འདས། །
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཕྱིར་རྟག །

ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཙན་ནོ། །གཙང་བ་ལ་སོགས་

པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་བཞི་ནི་དེའི་ཆོས་ཏེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་ནི་ཕྱོགས་སམ་དམ་བཅའ་བའོ། །ཁོན་ཞེས་སྒྲོས་པ་ནི་འཕགས་པ་གསུམ་གཏན་ཆོག་ས་འདི་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནི་རང་བཞིན་དག་གིས་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བའི་ཆོག་ནི་གཏན་ཆོག་ས་དགོང་པའོ། །

དེ་དག་ཉིད་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན་ན་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་གཙང་བའི་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཟུང་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མི་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་དག་པས་སོ། །རྒྱ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་གི་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་སྟེགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བུལ་བས་བདག་གི་སྒྲོས་པ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པས་བདག་མེད་པའི་སྒྲོས་པ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །རྒྱ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདེ་བའི་(༡༥༥༥)པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱག་བསལ་ཀྱན་འབུང་བའི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྒྲོར་བ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསལ་འགོག་པའི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་བྱས་པས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་འགགས་པ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་རྟག་པའི་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་མི་རྟག་པ་མི་འབྲིད་པས་ཆད་པའི་མཐར་མ་ལྟར་བའི་ཕྱིར་དང་། མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་མི་སྡོན་པས་རྟག་པའི་མཐར་མ་ལྟར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདིར་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྟེ་གཏན་ཆོག་ས་སོ། །གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་གཅིག་ལ་གཏན་ཆོག་ས་གཉིས་སྒྲོར་བ་མ་ཡིན་གྱི། གཏན་ཆོག་ས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཆོས་གཉིས་གཉིས་དང་ལྡན་པར་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་སྟངས་འབངས་ཞིག་རྒྱབ་པ་སྟེ། དོན་རྒྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཏན་ཆོག་ས་སྤྱི་མར་རང་བཞིན་དག་པ་ལ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དུ་བརྟེན་པ་ནི་མཚན་

ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱས་གཉི་ག་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

བག་ཆགས་སྤངས་པ་ནི།

ཉེས་པ་བག་ཆགས་བཅས་དེ་ཡང་། །

སྒྲོབ་པ་གཅིག་པུ་ལ་མི་མངའ། །

ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་གི་མཚན་
ཉིད་དོ། །

གཏན་ཚིགས་གཉིས་པར་སྤྲེལ་བྱེད་ལ་བདག་གི་སྒྲོས་པ་སྒྱུར་བ་ནི་མཚན་པ་རྟེ།
སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་ཐུན་པའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །བདག་མེད་པའི་
སྒྲོས་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སྒྱུར་བ་ཡང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མཚན་པར་ལུས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མ་
ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། བདག་ས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་སྒྲོས་
པའོ། །

གཏན་ཚིགས་གསུམ་པར་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནི་སྒྲེ་བ་གཞན་དང་གཞན་དུ་མཚམས་
སྒྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བརྟུན་དེ་རགས་པའོ། །སྤྱ་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་
བག་ཆགས་སྤྱ་མོ་ཡོད་པས་དེས་ཡིད་ཀྱི་ལུས་སྤྲེལ་མཚམས་སྒྱུར་རོ། །དེས་ན་དག་བཅོམ་པ་
དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ལ་ཡང་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྒྱུར་བ་
ཡོད་པས་དེ་ཡང་སྤངས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མེད་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་
ཏུ་(ག ༡༩ ༡བ)བྱིན་པ་ལས་བཤད་དོ། །

གཏན་ཚིགས་བཞི་པར་མཐའ་ནི་ཆ་སྤྲེལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུས་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་ཆ་ལ་མ་
དམིགས་ཤིང་རྟག་ཆད་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་བ་ལ་མི་རྟག་
པར་མ་དམིགས་ཏེ་སྤྱིང་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཉིད་གཟིགས་པ་ན་འཁོར་བ་གསར་དུ་མི་
འབྱིད་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་སྤྱིང་མི་སྤྱིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཆད་པར་

འབྱར་བའི། འདི་ལས་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཉི་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་
ཐོགས་གྱི་ཆོས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཉིད་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཉི། འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཙང་བའི་པ་
རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པའོ། །བདག་གི་པ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཉི་
བར་ཞི་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བའི་པ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་ནི་འདོད་པར་
བྱ་བ་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བྱ་ནོམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟག་པའི་པ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་ནི་
མིང་ཉིད་གྱིས་རྟག་པའི་སྦྱའི་རྣམ་གངས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བཟུ་བར་བྱའོ། །འདི་
དག་གི་ཤུགས་གྱིས་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་མོས་པ་ནི་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཕྱིན་
པར་བྱེད་པའི་ལམ་མོ། །ཤེས་རབ་ནི་མི་རིགས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་
རིགས་པའོ། །བསམ་གཏན་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་བདེ་བའི་ཆོས་སྤྱོད་བསྡུ་བ་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་
པ་སྟེ། བསམ་གཏན་བདེ་བའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བ་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་མངལ་
གནས་ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིང་རྗེས་ནི་ནམ་མཁའ་ཤིང་དུ་འཕྱིན་ལས་མཛད་
པས་རྟག་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པར་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་ངེས་པར་འབྱིན་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །དཔལ་ཕྱེད་ལས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཅེས་བཤད་པ་
དེ་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྤྱབས་གྱི་བདེན་པ་བཞི་ནི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་འཁོར་བའི་
ཆོས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་འགོག་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཉི། དེ་
དག་གི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་ཞག་ནི་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ལ། བདེན་པ་བྱི་མ་བཞིའི་
སྤྱག་བསྡུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གསལ་པོར་བསྟན་ཀྱང་ལམ་དང་འགོག་པ་བྱུང་ཟད་མི་གསལ་
བས་བཤད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཏན་ཆོགས་བཞི་བའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ། རི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཉི་
འདུ་བྱེད་མི་རྟག་གོ་(༡༥༥༥)ཞེས་བསྒྲི་བར་བཟུ་ན་དེ་ནི་དེའི་ཆད་པར་ལྟ་བར་འབྱུང་།

དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་ཅོ། །བཙམ་ལྟན་འདས་གལ་ཏེ་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་རྟག་པ་ཞེས་བཞི་བར་བལྟ་ན་དེ་ནི་དེའི་རྟག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར། དེ་ནི་
དེའི་ཡང་དག་པ་མ་ལགས་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཡེ་ཤེས་སྡེས་མདོའི་འགྱུར་ལ། བཙམ་ལྟན་འདས་གལ་ཏེ་འདྲ་བྱེད་
རྣམས་ལ་མི་རྟག་པར་བལྟ་ན་དེ་ནི་དེའི་ཆད་པའི་ལྟ་བར་ལགས་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བར་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྟན་འདས་གལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་ན་
དེ་ནི་དེའི་རྟག་པར་ལྟ་བར་ལགས་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བར་ལགས་སོ། །ཞེས་
འགྱུར་བ་ནི་འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་མི་འབྲིད་པ་དང་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་མི་སྟོན་པའི་བཤད་པ་ཉིད་དང་འབྱོར་བས་རྟོག་གི་འགྱུར་ལེགས་པར་
མདོན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་དང་གཉེན་པོས་སྟོབ་པའི་
འབྲས་ཁུ་རྣམས་བཞི་ཚན་གྱིས་བཤད་ལ།

དེ་ནི་དེ་དག་ཉིད་གཉིས་ཚན་དུ་བསྟུ་བར་མཛད། སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་
འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་བསྟུ་
ལ། ལམ་ཡང་ཤེས་རབ་དང་སྤྲིང་རྗེ་གཉིས་སུ་བསྟུ་ཞིང་། འབྲས་ཁུ་ཡང་མཐའ་གཉིས་ལ་
མི་གནས་པར་སྟོན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱལ་འདིས་ནི་དོན་དམ་པར་འཁོར་བ་ཉིད་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉི་ག་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མི་གནས་པའི་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཅོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་
པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་དང་བུལ་བས་མི་གནས་པའི་གནས་སྟོབ་
པ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མདོར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སྟོན་པ་མཐའ་དག་
གིས་དབེན་པ་འོད་གསལ་པའི་སེམས་སོ། །དེའི་རྒྱལ་ནི་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་སྟེ།
དཔལ་ཐུང་གི་མདོའོ། །དེ་ཉིད་སྤྲིང་པོའི་དོན་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ན་བཙམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་འདྲུ་བྱེད་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདིས་ནི་
བྱིས་པའི་སྣང་བ་ཚད་མར་བྱས་ནས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་
བཞག་ཀྱང་འཁོར་བར་འཛིག་པའི་གཞི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉན་མོངས་པ་
(༣༥༥)ཉིད་དོན་དམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚད་མར་བྱས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་སྟུག་བསྟུག་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་བྱུང་མེད་གྱི་ལུས་ནི་ཙུན་ལ་སོགས་པའི་དྲིས་བྱུགས་པས་གཙང་བར་གྲགས་
པ་དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་ཀྱན་རྫོང་བསྟུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི།

བྱང་མེད་ལུས་ལ་དོན་དུ་ན། །

གཙང་བ་རྩང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བས་འཛིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་དམ་དུ་མི་གཙང་བར་རྟོགས་ནས་
[འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་]¹སྤྱོད་བར་བྱེད་མོད་གྱི། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་འདིས་སེམས་ཙན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ན་འདིར་
སེམས་ཙན་སྟུང་བར་བྱེད་ཅིང་བྱི་མར་སེམས་ཙན་ལ་ཕན་པའི་སྒྲེ་བའི་རྒྱར་ཡང་འགྱུར་རོ་
སྟུམ་ནས་རྩང་ཟད་སྟེལ་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །སྤྱིང་པོའི་རྒྱལ་ཤེས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ནི་ཉན་མོངས་པ་འདི་དག་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མིག་གིས་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་དུ་སྒྲུགས་ནས་
རྟོག་དཔྱད་གྱི་གཡོ་བ་མེད་པར་བཞག་ན་འོད་གསལ་བ་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཤེས་ནས་སྤྱོད་བར་མི་བྱེད་དེ། དེས་ན་འཁོར་ལོ་བྱི་མའི་རྒྱལ་འདིར་བསལ་བཞག་མེད་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ལྟར་སྟོན་པར་མཛད་དེ།

དེ་དག་མདོར་བསྟུན། ཁ་བ་དང་ཆབ་རོམ་དང་རྒྱབས་རྣམས་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་པས་
ན་ཆབ་རོམ་ཉིད་དོན་དམ་པར་རྒྱ་གཙང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། འདོད་

¹དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། ༣༥༥མ་ལས་ཁ་སྤོང་ལྟས།

ཆགས་ལ་སོགས་པ་རིགས་པས་བརྟགས་ན་མ་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལམ་འདི་ལ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་དུ་
བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་བར་པའི་ཚུལ་ལ་གནས་ཏེ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རང་
བཞིན་མེད་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡང་གིན་དུ་བ་ནི་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁོར་བ་ཉིད་མུང་
འདས་སུ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་ནི་འཁོར་འདས་ལ་གཉི་ག་ལྟ་བུའི་ནམ་པས་ནམ་པར་མི་
རྟོག་པ་གོམས་པ་ལས་མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འཁོར་བ་དོན་དམ་པར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དོན་དམ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་
ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་དང་(གཤམ་ཅན)བྲལ་བས་
མི་གནས་པའི་གནས་དང་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཙམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གཉིས་པོ་གང་དག་གིས་ཤེ་ན། ཞེས་ཀྱིས་
པའི་ལན་སྤྱ འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་དང་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རིང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ནི་མི་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པའི་
ཐབས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱད་པའི་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་
སྤངས་པས་ནི་བདག་ལ་ཡན་པའི་ཕྱིར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་པ་
ཅན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལ་མི་གནས་ལ།
སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བས་ནི་གཞན་ལ་ཡན་
པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོར་བ་ཅན་ནི་བ་བཞུད་པ་གཅིག་པའི་རིགས་ཅན་
བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བས་བཤད་དེ། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སྤྱོད་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཆ་

ནས་ཉེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གཟུང་བ་མེད་པར་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཉེ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྒྱ་གདགས་པའི་རྒྱ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤང་བོ་ཡིན་ན་དེའི་
རྒྱ་སྤྱོད་པའི་བག་ལ་ཉལ་མཐའ་དག་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རིང་བ་ཁོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་
རྩེ་ཆེན་པོས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་བར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ལྷག་མའི་དོན་ནི་
སྤར་བཤད་པའི་སྤང་བྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་དང་བདག་ལྟ་
གཉིས་སྤངས་ལ། སྤྱིང་རྩེ་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་འཛིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གཉིས་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཁོར་བ་ཁོན་འདོད་པ་ཉིད་དང་། སྤྱིང་རྩེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞི་བ་གཅིག་
བྱ་བ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་སྤྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བའི་གནས་སུ་
བསྟན་པ་ནི།

བདག་སྤྱེད་མ་ལུས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་དེ། །

སེམས་ཅན་སྤྱིང་ཕྱིར་བརྟེན་ཞི་ཐོབ་མིན། །

དེ་ལྟར་སྟོབ་རྟེན་བྱང་ཆུབ་ཐབས་བསྟན་ནས། །

འཕགས་པ་འཁོར་བའམ་སྤྱང་ན་འདས་མི་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། དེར་(ག༡༥༧བ)མ་
ཟད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མཐའ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བོ་བཞོད་པའི་མདོ་
ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་རྒྱ་མཛད་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་བྱ་བའི་
ཡུལ་རང་དང་གཞན་གཉིས་ལས་མི་སྤྱིད་ལ། བྱ་བ་ཡང་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་

ལས་གཞན་པ་མི་སྤྱིད་དོ། །རང་གི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་པ་
བྱང་ཆུབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་གཉི་ག་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
ལ། གཞན་གྱི་དོན་ཕན་འདོགས་པ་དང་གཞོད་པ་སེལ་བ་གཉི་ག་ཡང་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་ཟིན་པའི་རིགས་ཀྱིས་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་ཐོགས་གཙོ་བོར་འཛིན་ལ། དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ནི་དེ་གཉི་ག་ཆ་མཉམ་པས་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡང་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཆ་མཉམ་པར་རྒྱུ་པར་བཞག་
པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སྤར་སྤོམ་གྱི་ཆོག་བཅུར་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་ལས་
བརྩམས་ཤིང་གཞིར་བྱས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བྱེད་བྱི་མ།

སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིད་འབྱུང་ཞི་ཐོབ་པར། །

འདུན་དང་སྟོན་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །

ཞེས་མདོར་བཞག་པ་དེས་རྒྱས་པར་དོན་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེན།

གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། །

སྤྱག་ལའང་སྟོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །

ཟུང་ན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་། །

དོན་གཉིར་སྟོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །

[ཞེས་གསུངས་]ཏེ་ཁམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ལས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་
ཡང་སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་འབྲས་བུའི་རྟོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཁམས་རྗེས་སུ་དཔོག་
པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་མེད་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སྟོ་
བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་འདོད་པ་དང་དོན་
དུ་གཉིར་བ་དང་སྟོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟོག་པའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་། རི་སྐད་དུ། བཙུམ་ལྟར་འདས་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་མ་

མཆིས་ན་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་ཡང་སྒྲོ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་འདོད་པ་
དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་སྒྲོན་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དཔལ་བྱེད་ལས་གསུངས་
པ་བཞིན་དུ་མདོ་དཔེ་དོན་འདིར་བཀོད་པ་ཅུ་མོ། །དེ་ལ་མདོར་བསྟན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཁམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ནི་ལོག་པ་ཉིད་དེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་
ལས་རྣམ་པ་གཉིས་(ག ༥༥)ན་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་དེ། འཁོར་བ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བའི་
ཉེས་པ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་བ་སྒྲེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་
བདེ་བའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུན་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་
བ་དང་། སྒྲོན་པ་སྒྲེད་པར་བྱེད་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལ་ཁམས་ཡོད་པའི་གཏན་ཆོག་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དུག་ཅུ་ལ་
སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས། མདོར་བསྟན་ན། རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་རྒྱ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ནི་མཐའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེད་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་
ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་བྱེད་ན་དགེ་བའི་རྩ་
བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམས་ཀྱིས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་ལས་གཉིས་པ་
དངོས་སུ་མི་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་འདིའི་སྐད་དོད་
བརྒྱུ་པ་སྒྲུ་ན་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། བྱི་བྱིར་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱི་བྱིར་
ནི་ཡང་དང་ཡང་དུའོ། །ཉེ་བར་ནི་རྒྱ་དང་འཆོམ་ཞིང་མཐུན་པར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྒྱབ་
པར་བྱེད་པ་ནི་སྒྲེད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཁམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་དང་
མ་སྐད་ན་ལས་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པས་གང་གི་ཆོ་དུད་འགྲོར་གྱུར་པ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཆན་ཅུ་མ་རྣམས་ལྟར་བ་དང་སྒྲུག་ཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན་ལ་ཆུ་འཇམ་རྒྱུང་ལ་སོགས་པས་
བདས་ཏེ་རིག་པ་ཅུ་གྱུར་པ་ན་ཐར་པའི་ས་བོན་བྲ་མོ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་
རྟེན་མེད་པའི་ཉེས་པས་ཉམས་གཤིང་རྒྱུ་ཟ་བར་མི་འགྱུར་བ་ནི་རྟེན་ཁམས་ཉམ་རྟུག་གནས་པ་
དེས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་

འགའ་ཞིག་ལ་ཁྱགས་ཏེ་དག་བའི་རྩ་བས་རྒྱས་པའི་རིགས་སམ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་
ལས་བྱང་བའི་རིགས་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། རིགས་དེ་ལས་སྐྱག་བསྐྱལ་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལ་སྒྱུ་བའི་ཡིད་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་དེ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་འགྲོད་
པ་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་སྐྱག་བསྐྱལ་ཏེ། དེ་དང་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འདུན་པ་དང་འདོད་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་སྒྲོན་
པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །

དོན་དེ་དག་ཉིད་དེ་ལ་འདུན་པ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའོ། །འདོད་པ་ནི་མངོན་པར་
འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་པ་ལ་ཕྱགས་པའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
འཐོབ་པའི་ཐབས་ཚོལ་པའོ། །སྒྲོན་པ་ནི་གང་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་སེམས་མངོན་
པར་འདུག་ཀུན་ལ་བྱེད་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བས་བཤད་དེ། དེ་ལ་འདིར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་འདུན་པ་ཉིད་
ལ་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་པ་ནི་སེམས་བྱང་སེམས་པའོ། །དེ་ལ་བདུན་པ་
ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པའོ། །འདོད་པ་ནི་འདུན་པ་དེ་ཉིད་ཤས་
ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འཁོར་བ་གཉིས་ལས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
ཕྱགས་ཤིང་ཉི་བའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་དེ་ཉིད་རྒྱར་བྱས་ནས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་
བརྟེན་པ་སོགས་དེའི་ཐབས་ཚོལ་པའོ། །སྒྲོན་པ་ནི་བྱི་མ་ཡན་ཆད་དུ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
འདི་དང་མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་སེམས་པ་གང་འདོད་པའི་དོན་ལ་སེམས་མངོན་
པར་འདུག་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་གནས་པའོ། །

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟོན་པའི་བྱིར།

མིད་དང་མྱ་ངན་འདས་ལ་དེའི།

སྐྱག་བདེའི་སྒྲོན་ཡོན་མཐོང་བ་འདི།

རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་གང་བྱིར་དེ།

རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིད་པ་ལ་དེའི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་སྦྱོན་མཐོང་བ་དང་། བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ལ་དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ལས་འདུན་སོགས་བཞི་པོ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་སྦྱེ་བ་
དང་། སྤྱིད་པ་ལ་འདུན་སོགས་བཞི་བྱལ་བའི་རྣམ་པར་སྦྱེ་བ་ནི་རྒྱ་ཁམས་དང་རིགས་རྒྱུན་
དང་ལྷན་པ་ཡོད་པ་ཁོན་ལས་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་གྲུབ་ཤི། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་ཉི་བར་
མི་གནས་ན་ནི་འདུན་སོགས་བཞི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་གྱི་རིགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་འདུན་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདུན་སོགས་བཞི་ཡོད་ན་ཁམས་ཡོད་
པའི་རྗེས་འགྲོའི་གེས་བྱེད་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ལྷོག་པ་གཏན་ཆོགས་སུ་སྦྱར་བ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་འགོ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་བས་ན། རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་བཅས་པའི་ཁམས་
དང་རྗེས་འགོ་མ་གྲུབ་ན།

རྒྱ་མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །

རྟག་རྟ་ཡོད་པ་ཁམས་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་དང་།

དེ་ཕྱིར་དབང་སོགས་རང་རིགས་ལ། །

ལྟོས་མེད་པར་ནི་འབྱུང་ཡིན་ན། །

ཅི་ལྟར་གཅིག་ནི་ཡོངས་འགྱུར་བཞིན། །

ཀྱན་འགྱུར་ཁྱད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་འདི་ཞེས་ཉི་བའི་ཆོག་
སྦྱོས་པ་འདིས་གཏན་ཆོགས་རང་རང་གི་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་པར་བརྟན་ཏོ། །

དེ་ཉིད་འགྲེལ་བས་བཤད་བ་ནི། དཀར་པོའི་ཆ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་འཁོར་བ་
ལ་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བ་དང་། བྱ་ངན་ལས་(གཏམ་ལྟར་)འདས་པ་ལ་བདེ་བའི་

ཕན་ཡོན་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཡང་རིགས་ཡོད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མེད་རྒྱུ་
 མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་གལ་ཏེ་སྤྲིག་ཏོ་སེལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་མེད་རྒྱུ་
 མེད་པར་དེར་འགྱུར་ན་ནི་ལོག་སྟེང་ཅན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདེའ་བའི་རིགས་ཅན་
 རྣམས་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་ན། རི་སྤྱིད་དུ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་སྟེས་ལུ་
 དམ་པ་ལ་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་ལོ་བཞི་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གསུམ་
 ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་སྟེང་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་འགྱུར་བ་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆ་དང་ལྗན་པའི་གང་ཟག་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་
 དཀར་པོ་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ། འདུལ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་ཉི་བར་སྟོན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཆ་ནི་དེ་ལ་ཕན་
 པའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་ཕ་བ་སྟེ། མདོར་ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལ་གནས་པའི་གང་
 ཟག་གོ། །གང་ཟག་གི་ཞེས་དུག་པ་སྟོས་པ་ནི་གཏན་ཆོག་ས་དང་ཆོས་དག་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་
 སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་ལ་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བ་དང་ཐུང་ན་
 ལས་འདས་པ་ལ་བདེ་བའི་ཕན་ཡོན་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཞེས་པ་ནི་གཏན་ཆོག་ས་སོ། །
 རིགས་ཡོད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཆོག་ས་དེའི་རྗེས་འགྲོ་སྟོན་པའོ། །
 རྒྱ་མེད་རྒྱུ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷོག་པ་སྟོན་པའོ། །ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ནི་
 གཏན་ཆོག་ས་དང་ཆོས་དག་གི་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ཆོག་ས་འདི་ཉིད་ཀྱང་
 རྗེས་འགྲོ་དང་ལྷོག་པའི་རྟེན་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

དེ་དག་གིས་ནི།

སྤྱིད་དང་ཐུང་ན་འདས་ལ་དེའི། །

སྐྱབས་བདེའི་སྟོན་ཡོན་མཐོང་བ་འདི། །

རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རིགས་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེན། དེ་ལ་རིགས་ནི་སྟོག་མ་མེད་
 པའི་དུས་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྟེ་མཆོད་དུག་གི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་

བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རིགས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་
 པར་བྱངས་པ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ལ་
 ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འོངས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི། ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན་གྱི་དབྱིངས།
 ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དེའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱུད་ནས་འོངས་པ་
 ཞེས་པས་ནི་གཤམ་རྟ་རྟག་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་རྟ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་
 ཞེས་པའོ། །(ག ༡༩༩)ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསར་དུ་རྟེན་པ་
 ལ་མི་ལྟོས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་
 བཤད་དོ། །དེ་ཕྱི་རོལ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་དམ། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་ན། རྒྱུད་
 དུ་གཏོགས་པ་ཁོན་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་རོ། །ཁྱད་
 པར་ཅི་ལྟ་བུ་སྟེ་མ་ན། དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་གང་གི་རིགས་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་
 དང་འདྲ་བ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།

ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས།

དངོས་པོ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བ་ཉིད་གང་

ཡིན་པ་དེ་རིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་འདིར་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་
 པའོ། །འདྲ་བ་ཞེས་པ་ཡང་འདྲ་བའི་གཞི་དང་། འདྲ་བའི་ཡུལ་དང་། འདྲ་བའི་ཆོས་ལ་
 བརྟེན་པ་ལས་འདིར་ནི་འདྲ་བའི་ཆོས་ཁོན་ཡིན་གྱི་གཞན་གཉིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་
 སྦྱེ་མཆེད་དུག་ནི་འདྲ་བའི་གཞི་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ནི་འདྲ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་
 ཆོས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་མཚུངས་ཤིང་འདྲ་བ་ཡིན་སྟེ་མ་ན། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱེ་
 མཆེད་དུག་པོ་དག་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པ་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱས་དང་འདྲ་ཞིང་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱིང་པོ་ལ་སྦྱོངས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 ག་མོ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཤའི་མིག་དང་ལྟའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་

དུག་པོ་རྣམས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་སྤྱིང་ན་གིན་ཏུ་སྤྱ་བར་ཡོད་དེ།

དེ་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་ཕྱོགས་མཐུན་ཞིག་འཆར་བས།

དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག །

སྤང་བའི་རྣམ་པར་གཤེས་པ་ནི། །

རབ་ཏུ་སྒྲེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱིན་བྱས་ནས་དབང་པོ་དུག་ཏུ་འཆར་བ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ཡང་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིང་པོ་དང་
ཀུན་གཞི་དང་དབང་པོ་དུག་རྣམས་འདྲ་ཞིང་དེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །
ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ནི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེས་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དེ་ཉིད་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་བསྟན་ཅི་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བའི་རྣལ་འབྱོར་སོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཀྱང་།

དེ་ལ་རིགས་གང་ཞེན། མདོར་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་
གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའོ། །(གཤམ་པོ་)དེ་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆེད་དུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
བརྒྱུད་དེ་འོངས་ལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་
དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྒྲུབས་པའི་རིགས་ནི་རྩོད་དགེ་
བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དོན་གྱི་
སྐབས་འདིར་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་འདོད་དོ། །རིགས་དེ་ནི་ས་བོན་ཞེས་
ཀྱང་བྱ། ཁམས་དང་རང་བཞིན་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡང་
དག་པར་མ་གྲུབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པས་ཆ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་
ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པས་རགས་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིགས་དེ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་འདས་པ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གཞན་
ཐམས་ཅད་ལྟ་ལས་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མདོར་ན་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདི་
གཉིས་ཏེ། ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ནི་ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་རྣམ་
པར་དག་པར་འགྱུར་གྱི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ནི་ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་པར་རྟུ་འཕགས་
པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་དག་འདིར་བྱངས་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་མང་
རྟུ་མཛད་པ་ལ་འདི་ཁོན་དབྱེ་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་སེམས་ཅམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
པར་མཁས་པ་མང་པོ་བཞེད་པས་ཇི་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ། འདི་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ས་
རིགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛུངས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཆན་
ཉིད་གཞན་རྣམས་ནི་འདི་ཉིད་རྟུ་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་
འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །རྒྱ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་དང་།
འབྲས་བུ་དང་འབྲ་བས་རང་བཞིན་དང་། འབྲུང་ཁྱེད་ས་ཡིན་པས་ཁམས་དང་། འབྲས་བུ་
ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་རྟགས། སྒྱུར་བའི་ཐོན་རྟུ་སྟིང་རྩེ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྟགས་དེ་སྟེད་པར་མ་རྟུས་(གཏལ་ཡང་)པའི་བར་རྟུ་
ནི་བྲ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟགས་མེད་པས་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རིགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བཤད་པ་ནི་ཐོག་པ་གསུམ་པོ་གནས་

སྐབས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ས་མཚམས་རིགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནས་དབྱེ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །
 འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱི་དང་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
 ལ་རིགས་སུ་བཞག་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་ཤིང་གོམས་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་སྟེ་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་ལ། འདིར་ནི་འཁོར་བའི་སྟུག་བསྟུལ་ཐམས་ཅད་ཁམས་ཡང་དག་པ་
 རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མ་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཤེས་པས་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ནི་དམིགས་པས་ཀྱང་རིགས་
 སུ་བཞག་ཏུ་རུང་ལ། ས་པོན་དང་ཁམས་ཡིན་པས་ཀྱང་རིགས་སུ་བཞག་ཏུ་རུང་ངོ་། །

དེ། རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་འཆད་དེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་མེད་པར་
 འདུན་སོགས་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་སྟུམ་ནས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཞེས་དྲིས་སོ། །

ལན་ནི། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟོན་ཏེ། རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་པར་འདུན་སོགས་སྟེ་
 བར་འགྱུར་ན་ནི་ལོག་པ་འཁོར་བ་ཁོ་ན་ལ་སྟེད་པ་སྟུག་པོ་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་
 མི་འདའ་བ་སྟེ་ཐར་པར་འགྱུར་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཏན་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འདུན་པ་
 སོགས་སྟེ་བ་དེར་ཐལ་ཏེ། དུ་བ་མེ་ལ་མི་ལྟོས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྟེ་བོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བར་
 ཐལ་བ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བས་གནོད་ངོ་། །

དོན་ནི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁམས་དང་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་དགེ་བ་སྟོན་དུ་
 སོང་བར་ངེས་ཏེ། རྒྱ་དང་བཅས་ཤིང་ཁམས་དང་སྤངས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་ན་མེད་
 བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་མེད་ཀྱང་ལོག་སྟེད་ཅན་དེའི་སྤར་པས་གས་པའི་
 སྟེག་ཏོ་རྣམས་བསལ་ཞིང་སྟོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མེད་པར་གྱུར་ན་དགེ་བ་གསར་པ་མེད་ཀྱང་
 ཁམས་ཉིད་ལས་འདུན་པ་སོགས་སྟེ་བར་འགྱུར་མོད་སྟུམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེག་ཏོ་
 སེལ་བ་ཉིད་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །རྟོག་གི་འགྱུར་འདི་ནི་དེ་ལྟ་
 བུར་བཤད་པར་བྱ་ལ། བཀའ་ཆོས་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་དེ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་ན་ནི་རྒྱ་
 རྒྱུན་མེད་པར་ཡང་སྟེག་པ་ཀྱང་ཏུ་བསགས་པ་དང་ལྷན་པའི་འདོད་ཞེན་ཅན་རྣམས་ཀྱང་
 ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་བསྟུར་ངོ་། །

ལོག་སྟེང་ཅན་ལ་ཡང་འདུན་པ་སོགས་སྒྲེ་བ་སྟེང་དམ་སྟུམ་ན། རི་སྟེང་དུ་གྲོ་བྱུར་གྱི་
དྲི་མ་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་(༡༩༥༥ན)དག་པ་དང་གེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་
དག་པའི་དག་པ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་བསྟེན་པའི་རིགས་ནི་སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་ལ་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་ཡང་དག་པར་འབྱོར་ཞིང་ཕྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཐེག་པ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་ཆོས་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མོས་པ་བསྟེན་ནུས་
པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྟེང་དུ་འདུན་པ་སོགས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་
ལོ་བཞི་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཞེས་བྱ་བས་
དཔེར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། །ར་པར་འགྲོ་བ་ལ་ངེས་པར་འཁོར་ལོ་བཞི་ཚང་བ་ནི་དགོས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གོན་གཟི་དགའ་བོའི་འཁོར་བས་མནན་པའི་སྤལ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡ་བསད་པ་
མཁན་པོ་ལྟར་བཅོས་པའི་སྒོ་བ་མས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །
དེས་ན་དེ་དཔེར་བྱས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་སྒྲེ་བ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་
ཡང་རུང་བས་བསྐྱབས་པའི་རིགས་ནི་རྒྱུར་ངེས་པར་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ལོ་བཞི་ཡང་བཤེས་འཕྲིན་ལས།

མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །

སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་དང་། །

བདག་གི་ལེགས་སྒྲོན་སྒྲོན་ཡང་བསོད་ནམས་བགྱིས། །

འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་ཁྱོད་ལ་མངའ། །ཞེས་གསུངས་པ་དག་སྟེ།

བཞི་པོ་འདི་དག་མདོ་སྔའི་རྒྱན་ལས་མཚན་ཉིད་ལྟ་བུས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།

སྒོ་ལྷན་གང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ། །

ལེགས་པར་རྟེན་དང་གནས་བཟང་དང་། །

ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། །

རྣལ་འབྱོར་བའི་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ། །

ཞེས་པ་སྟེ། སྟོ་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡུལ་གང་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་
པ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ཡུལ་ནི་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྟོམས་སོགས་ཆོགས་རྒྱང་དུས་ལེགས་
པར་རྟེན་པ་དང་། ཆོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་འཆོ་བ་མེད་པས་གནས་བཟང་བ་དང་། བད་
སྟེན་པར་མི་བྱེད་པས་ས་བཟང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པས་གོགས་བཟང་
བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཉིན་མོ་འདུ་འཛི་ཉུང་བ་དང་སྤྲ་ཆོགས་པའི་
བརྗོད་པ་ཉུང་བ་དང་། མཚན་མོ་སྤྲ་རྒྱུང་བ་སྟེ། ཉིན་པར་མིའི་རྒྱན་ལུགས་ཉུང་བ་དང་།
མཚན་མོ་མི་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་རྒྱ་ཉུང་བའོ། །

བསྟེན་པར་འོས་པའི་སྟེས་བྱ་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐོས་མང་དང་། །

བདེན་མཐོང་སྤྲ་མཁས་བརྟེ་བ་ཅན། །

སྟོ་མེད་སྟེས་བྱ་དམ་པ་ནི། །

ཆོན་པོ་ཡིན་པར་གེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཐོས་པ་མང་བས་ནི་དྲང་བའི་དོན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པར་རྒྱས་ལ། བདེན་པ་
མཐོང་བས་ནི་ངེས་པའི་དོན་སྟོན་པར་རྒྱས་གིང་། སྤྲ་མཁས་(ཀའ་ལ་པ)ནི་གཞུལ་བྱ་སོ་སོ་
ལ་སྐད་གྱི་བད་སྟོད་རྒྱས་པ་དང་འཆོམ་པར་འཆད་པའོ། སྟིང་ཐེ་ནི་བརྟེ་བས་ཡིན་གྱི་རྟེན་
བཀུར་སོགས་ལ་ཆགས་པས་མ་ཡིན་པའོ། སྟོ་བ་མེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་ལོག་པར་སྒྱལ་བ་
བཟོད་ཅིང་ཡུན་རིང་བས་ངལ་བར་མི་འབྱུང་བའོ། །

བདག་ཉིད་གྱིས་སྟོན་སྟོན་ལམ་ལེགས་པར་བཏབ་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་།

དམིགས་པ་བཟང་དང་རྟོན་པ་བཟང་། །

ཐབས་བཟང་བ་དང་ངེས་འབྱུང་དང་། །

སྟོར་བ་བཟང་པོའི་བདག་ཉིད་ནི། །

ཡང་དག་སྟོན་ལམ་ཡིན་པར་བཤད། །

ཅས་པ་སྟེ། སྟོན་པའི་ཡུལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་
དང་སྟོན་ལམ་དེ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྟོན་པ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཟུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་
གོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྟག་རྟུང་དང་གུས་པར་སྦྱོར་བའི་བཙོན་འགྲུས་རྣམས་སོ། །

སྟོན་ཆད་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ཡང་མཚན་ཉིད་ལྔ་དང་ལྔན་པ་སྟེ། །

དགའ་དང་དལ་བར་སྦྱི་བ་དང་། །

ནད་མེད་པ་དང་ཉིང་འཛིན་དང་། །

རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། །

སྟོན་ཆད་བསོད་ནམས་བྱས་པ་ནིད། །

ཅས་པ་སྟེ། དགའ་བ་ནི་ཡུལ་ངན་པར་གནས་ཀྱང་ཡོ་བྱད་ཆོགས་པར་འབྱུང་བས་
ཡིད་དགའ་བ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་དྲུང་དུ་འདུག་ཅུས་པས་དལ་བར་སྦྱི་བ་དང་།
ལུས་ལ་ནད་བྱ་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཐོབ་པར་སྒྲི་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་ཞི་གནས་
སྦྱར་དུ་སྦྱི་ཞིང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལྷག་མཐོང་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཐོས་པས་མ་འཕོངས་པའོ། །

དེ་དག་ནི་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས།

ཉོན་མོངས་གོམས་དང་གྲོགས་ངན་དང་། །

འཕོངས་དང་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་དེ། །

མདོར་ན་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ནི། །

རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་མང་བའི་
གཉེན་པོ་ནི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་བཟང་པོ་བཏབ་པའོ། །གྲོགས་ངན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྟེས་བྱ་
དམ་པ་བསྟེན་པའོ། །འཕོངས་པའི་གཉེན་པོ་ནི་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པའོ། །གཞན་གྱི་
དབང་དུ་གྱུར་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྟོན་བསོད་ནམས་བསགས་པའོ། །

དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྐད་དོད་གོ་བྱ་ཞེས་པ། གོ་ནི་གུ་ཏ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དང་། ཏ་ནི་ཏ་ར་སྟེ་
སྟོལ་བ་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟོལ་ཞིང་འདྲ་བའི་གནས་སུ་བྱིན་པར་བྱེད་
པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིགས་ནི་ཤིང་རྩའི་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། འཁོར་ལོ་བཞི་ནི་
དེའི་འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
བསྐྱེད་དུ་བརྒྱལ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་(༧༡༥ན)སེམས་ཀྱི་གཉའ་ཤིང་གིས་སྟེལ་ལ། འཁོར་
ལོ་བྱི་མ་གཉིས་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་གཉའ་ཤིང་གིས་སྟེལ་ལོ། །

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་དུས་རིང་མོ་ཞིག་
ཏུ་མི་འདའ་བས་དམན་པ་ལ་དགག་པའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་མཐར་མྱ་ངན་ལས་
འདའ་བར་འགྱུར་བའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་བྱུན་གྱི་མདོ་
གང་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་ཐ་ན་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱད་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་
ཟེར་ལོག་པས་དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་འོངས་པའི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱེད་པས་ན་དགེ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ཞེས་པ་ལ། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ཉི་མའི་འོད་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པའི་རི་ལ་འབབ་ཅིང་། དེ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ནས་
ཉན་ཐོས་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ལྷན་པ་ལ་
འབབ་སྟེ་དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་པ་ལོ། །ཐ་ན་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་འོད་ལོག་པར་འགྱུར་བ་
རྣམས་ཀྱི་དམའ་ཤོས་ཞེས་པ་ལོ། །སྐར་ཡུན་རིང་པོར་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ལས་བྱས་
པས་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱལ་བཟུལ་མང་དུ་མྱོང་བས་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་བྱིས་དེའི་རྒྱད་
དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཉི་མ་
དང་འདྲ་ལ། དེའི་འོད་ཟེར་ནི་ཡེ་ཤེས་ལས་གྲུབ་པའི་སྣང་བའི་ཚོགས་སོ། །དེས་ལོག་ཅིང་
རིག་པས་དེ་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཕན་པ་ནི་ལུས་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་

རྟེན་དུ་རུང་བའོ། །དེ་འོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ན་པན་འདྲིགས་ཞེས་བྱའོ། །མ་འོངས་པ་ནས་
མ་འོངས་པར་དགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པས་ན་རྒྱུ་བ་པའི་རིགས་
སད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཐར་པའི་དགོ་བ་
རྣམ་པར་འཕེལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་བའོ། །འོ་ན་ལུང་ལས་གཏན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གསུངས་པ་དང་། ལོག་སྟེད་ཅན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་འོད་མོག་པས་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།

ལན་ནི། རི་སྐད་བྱ། ལོག་སྟེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་(གཤམ་པ་)ཆོས་ལ་སྤང་བ་
ལོག་སྟེད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་བརྟོག་པའི་དོན་དུ་
དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་
རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བར་ནི་འོས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱུང་བར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་རྣམ་པར་དག་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། །

ཐོག་མེད་ལྟར་ཁྱུང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། །

རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཏུག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། །

ཐོག་མེད་སྤྱབས་ཀྱིས་ཕྱི་བསྐྱིབས་མི་མཐོང་སྟེ། །

རི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བསྐྱིབས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལོག་སྟེད་ཅན་གཏན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་
ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ།

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་།

དེ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་བ་

སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལ་འདི་དག་ནི་ཐར་པ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་དང་

འདྲེལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་སྤྱོད་ཞིང་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་ཙུ་
བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་པར། སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་དགེ་
བའི་ཙུ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆེན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གསལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་གྱི་སྒྲུབས་ཀྱིས་བརྒྱུ་ལ་གལ་ཏེན། དགེ་བའི་ཙུ་བ་ཡོངས་
སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་དེ་
བཞིན་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོད་པ་
བཏང་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ནི་ལོག་སྟེང་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དགེ་
བའི་ཙུ་བ་ཐམས་ཅད་ཆད་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་དགེ་ཙུ་ཆད་པའི་ཉེས་
དམིགས་གསུངས་པས་རྒྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་དེ་བསྒྲོག་པའི་དོན་དུ་གཏན་
ཐར་པ་མེད་པ་སྤྲད་དུ་གསུངས་པ་ནི་དུས་གཞན་རིགས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ལས་
ཤིན་ཏུ་རིང་བར་སྐལ་མེད་དུ་གནས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་
གྱི། དེས་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་གཉེན་པོ་ཡི་
ཤེས་ཀྱིས་བོན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོག་སྟེང་ཅན་གྱི་
སྒྲིབ་པ་ཡང་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དང་སྤྲད་ན་སྤོང་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར་
སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ལས་འགའ་ཡང་སྟེ་ལྷུང་ཟད་ཅིག་ཀྱང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་
འགྱུར་བར་ནི་རིགས་པས་ཀྱང་འོས་གིང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ལོག་སྟེང་ཅན་
(༡༧༥༠)དེ་ཉིད་ཀྱང་ངན་སོང་གི་གནས་སུ་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་བར་གནས་པའི་རྟེན་ཡང་
ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་གཤེས་པ་མེད་ན་མི་རུང་ལ། ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་གཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ཟག་པ་མེད་པའི་ས་བོན་བསྒྲོག་ཏུ་མི་རུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་གཞི་

ལ་བག་ཆགས་བཞག་ནས་སྤར་ཡང་ཡང་བར་ཟད་གྱི། ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་གི་རྒྱན་གྱིས་
ལོ་གཅིག་ཙམ་དུ་གནས་པར་རྒྱས་པ་ཡང་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་མེད་པས་འདི་དག་པར་འོས་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

དོན་དེའི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ལུང་ཡང་། གང་གི་ཕྱིར་བཙོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བྱང་
པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
ནས་ཏེ་གང་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་
དག་པ་རྒྱན་གྱིས་དྲག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དྲི་མའི་སྤངས་གྱིས་བྱི་རོལ་ནས་
བསྐྱེབས་པས་བྱིས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་སྟེ། དཔེ་རིམ་ལྟར་བ་མེད་པའི་གསེར་
གྱི་གཟུགས་སས་བསྐྱེབས་པས་དབུལ་པོས་མ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དུས་ནམ་ཞིག་ན་སྒྲིང་
པོ་དེ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་སྤངས་ཀྱང་ངེས་པར་ཡོད་དེ། སྤྱི་བ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱབས་དེ་ལ་ཐོག་
མ་མེད་ཀྱང་ཟད་པའི་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་གསུངས་སོ། །

འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་སངས་རྒྱུ་འོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཁ་
ཅིག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱའི་ཆོགས་པ་ཆང་བར་འགྱུར་ཏེ་
སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་རྗེས་ཀྱི་ཕར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ནི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་འདི་
ལ་སྤྲང་བ་མེད་ན་མུན་པ་འབྱུང་བར་ངེས་ལ། མུན་པ་ཟད་ན་ནི་ཡང་སྤྲང་བ་འབྱུང་བར་ངེས་
པའི་ཕྱིར་མུན་པ་དང་སྤྲང་བའི་རྒྱའི་ཆོགས་པ་ཆང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །

རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྒྲུབ་པར། །

རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ། །

དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །

དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །

ཅེས་བྱ་བས་ནི་ལྷ་སྤྱིའི་རྒྱའི་རིགས་ཙམ་ཆང་བས་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་

ལྷུང་ཏེ། གཤམ་མེད་ན་འབྲས་སྤྱེད་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་སྤྱེད་པར་རྩེ་
བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀ་མ་ལ་གྲི་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་བསྟེན་པའི་ལུས་པ་
ནི་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་སྤྱི་ཡོད་པའི་འབྲས་སྤྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ངོ་མོ་
ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར་རིགས་འདི་ཉོན་མོངས་(༡༩༧༠བ)པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
གཤམ་དང་བྲལ་ན་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་ངོ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་དེ་སྒྲིབ་པ་
གཏན་མེད་པའི་རིག་པའི་ཆོས་སྤྱེད་གནས་པའི་ཕྱིར་མོ། །

དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་ཆོགས་ཆར་བར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་དེས་ནི།

གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱར་ལྷུང་པ། །

དེ་ཉིད་རྒྱར་བ་བྱས་པ་ལས། །

དག་པ་དེ་ཉིད་ལྷུང་བ་འདས། །

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར་ཟད་དོ། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་དུ་རྩེ་
བའི་ཆོས་ཡོད་ན་དེ་རིང་ནས་འཁོར་བ་སྒྲིའི་སྒྲིབ་པ་གཏན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་པར་
འཇུག་ཏེ། འཁོར་བའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་དུ་རྩེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མོ་སྟེ་ལྷུང་དུ་
སེམས་པ་དེ་ལ་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྲས་སྤྱེད་སྤྱེད་ཟེན་ནས་ད་ནི་འབྲས་སྤྱེད་
འབྱེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གྲིག་ཡོད་པར་འཇུག་ཏེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འབྲས་སྤྱེད་འབྱེན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་མོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རེག་
པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་མཐའ་མེད་པ་ལ་མཐའ་དང་བཅས་པར་བསམས་པ་ལས་རྒྱུར་བ་ཡིན་
ཏེ། བསམ་པ་བརྟག་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུབ་ཀྱིས་རིག་པོ་ཆེའི་བྱང་
པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་ཀྱང་སྤང་
བར་ལུས་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་གཤམ་པའི་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་ནི་ཐོག་མ་ཡང་མེད་ལ། ཐ་མ་

ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འདི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྡན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱིང་བོ་དང་གྲུན་པ་གང་ལ་ཡང་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྤྱིའི་ཕྱི་མོ་
 གཟུགས་པའི་ཆ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འོག་མེད་ཅན་ཡང་གཞན་གྱི་སྤྱིན་ཁོ་
 བས་དགེ་བའི་ཕ་བ་རྟེན་པར་འགྱུར་བས་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆད་མ་དང་མི་ལྡན་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 ཅིང་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་མཐའ་ཡས་པར་བསྐྱབས་པའི་བདེན་པའི་ཆོག་ཡིན་པས་
 འདིའི་ཆ་གས་ཀྱང་སྤྱང་བར་མི་བྱ་ལ། གཞུང་དང་དོན་ལ་རྩུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་དད་པས་ཀྱང་
 དགེ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་ལོ་ཐྱི་མའི་
 གཏམ་གྱི་གཙོ་བོ་བསྟུས་པའོ། །

[གསུམ་པ་]ད་ནི་ལྡན་པ་དང་འཇུག་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་བ་ལས། དེ་ལ་ལྡན་
 པའི་དོན་ལས་བརྒྱུམས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

རྒྱ་མཚོ་ཆེ་བཞིན་དཔག་མེད་པའི། །

ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མི་ཟད་གནས། །

དབྱེར་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཐྱིར་མར་མེ་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བས་མདོར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ལྡན་པ་ནི་(གཤམ་)ན་འབྲེལ་པ་སྟེ། སྟོབ་
 དཔོན་རྒྱལ་བ་ལྟས་འབྲེལ་པ་བརྟག་པའི་འབྲེལ་པར། འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲེལ་བས་ན་
 འབྲེལ་བ་སྟེ། སྟོར་བ་དང་ལྡན་པ་དང་རིག་པ་དང་ཐུད་པ་དང་དངོས་པོ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ལྡན་པ་ནི་འབྲེལ་པ་དང་སྒྲ་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 ཐུད་པར་སྒྲུབ་པས་འདིས་འབྲེལ་བས་ན་འབྲེལ་བ་སྟེ་ཐག་པ་ལྟ་བུའོ། །ལས་སུ་སྒྲུབ་པས་
 འདི་འབྲེལ་བས་ན་འབྲེལ་པ་སྟེ་ལྟ་སྤྱིན་དང་མཚོན་སྤྱིན་དག་བཞིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་ཡང་དེ་
 ལས་བྱུང་བ་དང་བདག་གཅིག་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གནས་སོ། །དེ་ལ་མོས་པ་ནི་

ཀྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་
 རིན་པོ་ཆེའི་གནས་དང་སྟོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་བསྟན་ལ། བདག་ཉིད་
 ཐ་མི་དང་ཅིང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པའི་བྱིར་འབྲེལ་ཏེ་མར་
 མའི་འོད་དང་ཁ་དོག་དང་བྱོ་བ་རྣམས་མར་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བྱེད་སྔ་མས་དོན་ཅི་
 བསྟན་ཞེན་ཞེས་བྱ་བའི་དྲི་བའོ། །

ལན་ནི།

ཆོས་སྐྱ་རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །
 ཐུགས་རྗེའི་ཁམས་ནི་བསྟན་པའི་བྱིར། །
 སྟོད་དང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་ལོ། །
 ཀྱ་མཚོ་དང་ནི་མཚུངས་པར་བསྟན། །

[ཅེས་]པ་སྟེ། མོས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་སྟོད་དང་། དེ་ན་གནས་
 པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱས་གང་བའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་ལ།
 ཆོས་གསུམ་པོ་འདིའི་སྟོད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲས་བུར་བསྟན་གིང་། རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་བའི་
 ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུར་བསྟན་ལ། རྒྱས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམས་
 ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བསྟན་ཏེ། དེ་བས་ན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
 འབྲེལ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི།

འདུས་མ་བྱས་གིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །
 གཞན་གྱི་ཤྱེན་གྱིས་དོགས་མེན་པ། །

ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པའོ། །རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མཆིན་དང་ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ཉིད་དོ། ཐུགས་རྗེ་ནི་བརྟེན་དང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དོ། །

དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། གོ་རིམས་རི་ལྟ་བུར་གནས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་རྒྱ་
དང་ལྷན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྷན་པའི་དོན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གནས་གསུམ་པོ་གང་
ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འཛོལ་
པའི་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་འདུག་པའི་རྒྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། (གཤམ་)དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་འབྲས་བུ་དང་། རིགས་ནི་ཐོག་མའི་
རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རིགས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྒྱུར་བརྟན་པ་
ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་དེ་རྒྱུད་དུ་བརྗོད་དོ། །ད་ལྟར་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་རང་མིང་གིས་བརྟན་ལ།
རྒྱལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
གྱུར་བ་ནི་བྱགས་རྩེས་ཡིན་པས་ཆོས་གསུམ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཉིད་དུ་བཞག་ནས་མོས་
པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་དང་འབྲེལ་ཏེ། གོ་རིམས་རི་ལྟ་བུར་གནས་སམ་རྟེན་མོས་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཏེ་གསུམ་དུ་
བརྟན་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་རྒྱ་དང་ལྷན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྟན་པ་
ཡིན་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ལྷན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་བརྟན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བརྟན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་མོས་པ་སོགས་ཆོས་གསུམ་ནི་ལས་སུ་རྒྱུབ་པ་སྟེ། གང་དང་གང་འབྲེལ་བའོ། །
གང་གིས་འབྲེལ་བ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་མཐུན་ཞིང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་
ཆོས་ཐག་པ་ལྟ་བུས་འབྲེལ་ལོ། །གནས་གསུམ་པོ་གང་ཞེན་ཞེས་སོགས་ནི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་
ལ་གནས་ཤེས་བརྗོད་དེ། འབྲས་བུའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་མོས་པ་བསྟོན་པར་བཞུའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ནི། ཤེས་རབ་དང་

ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བསྟོམ་པ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུག་པའི་རྒྱ་
 བོ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲིང་རྗེ་བསྟོམ་པ་ལོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་
 བསྟོམ་པ་ནི། སྟོད་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱ་རྒྱམས་དེར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ལྟོ། །ཤེས་རབ་དང་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བསྟོམ་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་ནི་རྒྱམ་པར་རྟོག་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལྟོ། །བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲིང་རྗེ་སྟོམ་པ་ནི། རྒྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
 མཆོག་ཏུ་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་ཅིག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལྟོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་གསུམ་པོ་འདིས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཞེས་
 བརྗོད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་(༡༩༥༩)ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་འདིའི་རྒྱ་འདིའོ་ཞེས་
 བརྗོད་སྟེ་པ་ཡིན་ཏེ་རྟོགས་པར་སྒྲུའོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཞེས་སོགས་ལས་¹
 ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྒྲིང་རྗེའི་རྒྱ་རྒྱམས་དེར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་
 བས་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་མོས་པ་ཁོ་ན་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་
 རེ་འཛིན་སྟེ་ཞེང་། དེ་ལས་གཞན་ལ་ཕན་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྒྱ་གསུམ་པོ་
 འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཆན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་ཡང་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་
 ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱ་པོ་མར་དུ་འབྱུང་བར་པལ་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་པས་རྒྱའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་སྒྲིང་རྗེའོ། །ཤེས་རབ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
 བོ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་པ་དང་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་མཐུངས་སུ་སྒྱུར་ཏེ་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་སྒྲུབས་སུ་མཐུ་གཞན་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་མ་ཡིན་མོད། གཙོ་བོར་མཛོན་པར་
 ཤེས་པ་ལོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྷན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཞེ་སྟངས་གི་མེ་ཞིབ་

¹ནི་དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གྲངས། ༣༩༤ན

བསྟན་ཏོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རོག་ཅིག་ཅིས་བྱ་བས་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་མ་
 ཡིན་གྱི་དག་པོ་ལ་ཡང་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོ་ན་ནི་ཕྱགས་ལ་མ་
 ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བསྟན་ཏོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རོག་ཅིག་པར་
 བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་གཏི་མུག་མེད་པར་ཡང་
 བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱིར་རྗེས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤེས་
 བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་བར་ཡང་
 བསྟན་ཏོ། །ཆོས་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གྲང་མོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
 གསུམ་པོ་འདིས་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་བྱས་པས་འབྲེལ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

དེ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱིད་ཕྱི་མ།

དབྱེར་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི། །

ངོ་བོ་ཉིད་ཕྱིར་མར་མེ་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བས་དོན་ཅི་བསྟན་ཞེ་ན།

དྲི་མེད་གནས་ལ་མངོན་ཤེས་དང་། །

ཡེ་ཤེས་དྲི་མེད་དེ་ཉིད་དང་། །

རྣམ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་མར་མེ་ཡི། །

སྤང་དང་དྲོ་མདོག་ཆོས་མཚུངས་ཅན། །

ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་བསྟན་ཏེ། དྲི་མེད་པའི་གནས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་
 ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་བདུན་གྱི་རྟེན་ནམ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་གྱུར་
 པས་གནས་ཤེས་བརྗོད་དེ་འཁོར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ནི་
 རྒྱ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་། (ག༡༧་པ)ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་དུག་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། དྲི་མེད་པ་ནི་སྤངས་པ་འཕམ་བྱང་བ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐུར་དེ་ཉིད་ནི་ཁྱད་གཞི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོ་རྣམ་

པར་དབྱེར་མེད་པས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མར་མེས་
སྟན་པ་སེལ་རྒྱས་པའི་སྤང་བ་དང་། ལུད་ཤིང་སྟེག་རྒྱས་པའི་དྲོད་དང་། ཁ་དོག་དམར་
བའམ་དཀར་བའམ་སེར་བར་གནས་པ་དག་རྟེན་མར་མེ་དེ་ལས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་
མཚུངས་པ་ཅན་ནོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བར་གནས་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མར་མེ་དང་
ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་འབྲས་བྱ་དང་ལྷན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལྷན་པའི་དོན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གནས་གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
སྟེ། མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའོ། །དེ་
ལ་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི། སྤང་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་
བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟན་པ་འཛུམས་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཉོ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་བྱད་ཤིང་མ་ལྟས་པ་སྟེག་པར་ཉེ་བར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི། མདོག་དང་ཆོས་མཐུན་པ་སྟེ། འདི་ནི་
ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་གསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དྲི་མ་
མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོད་གསལ་བ་ནི་དེ་གཉིས་སྟོ་བྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་པ་ནི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པའི་ཡུལ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་ཁམས་ཏེ་རྩ་བར་དྲི་མེད་གནས་ཞེས་པ་དེའོ། །འབྲེལ་བ་པོ་ནི་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྟེ་དག་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའོ། །དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་
བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་དཔེ་མར་མེའི་སྤང་བ་དྲོ་བ་ཁ་དོག་རྣམས་མར་མེ་དང་
བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལྟར་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བར་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་

གནས་གསུམ་པོ་རྣམས་གྱི་མར་མེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བདག་གཅིག་
པའི་ལྷན་པའི་དོན་རིག་པར་བྱའོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པའི་ཕྱིར་གནས་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ་མངོན་པར་གྲེས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་གཞན་ལ་གྲོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་དོན་བསྐྱེམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་གྲེས་(༡༩༧༩ན)པ་ལ་མངོན་པར་གྲེས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས།

རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་གྲེས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་
རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། གེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པའི་སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ལྷའི་
རྣ་བའི་མངོན་པར་གྲེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་སྣ་ཆོགས་ཉན་པ་ཡང་དག་པར་
འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བས་སྡུ་མ་བཞིན་ནོ། །སེམས་གྱི་རྣམ་གངས་མངོན་
པར་གྲེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གཞན་དག་གི་སེམས་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་
འཇུག་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡུ་མ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་གྱི་
གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མངོན་པར་གྲེས་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་མཐའི་
སྤྱོད་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་བྱ་བ་སྡུ་མ་བཞིན་
ནོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་མངོན་པར་གྲེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་
རྣམས་གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་མཐོང་བ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་ཞེས་
བྱ་བ་སྡུ་མ་བཞིན་ནོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་གྲེས་པ་གང་ཞེ་ན།
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་ཟད་པ་གྲེས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་
བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་

པར་ལྟན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ།

དེ་ལ་རྩ་འཁུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་སྟེ།

ཀུན་ལས།

རི་ལྟར་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། །

མཐུ་གྲུབ་པ་ཡི་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལུས་ཤིང་
བལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟར་ཡང་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་
བ་དང་། མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། མེར་འབར་ཞིང་དུ་བར་འཐུལ་བ་
དང་། མཁའ་ལ་འགྲོ་ཞིང་ས་ལ་བྱི་ཟུལ་བྱེད་པ་དང་། ར་བ་དང་རི་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་
འགྲོ་བ་དང་། ཁང་བཟངས་དང་སྒྲིབ་མོས་ཚལ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འཁུལ་གྱི་ལུས་མང་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟོག་པས་ཤེས་པའི་མདུན་དུ་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ནི་རྣམ་བཞག་གོ། །
དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་པས་རི་ཞིག་ལྟར་ལ་རྣམ་པ་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་སྒྲེ་
བར་འགྱུར་ཏེ་དེས་རྩ་འཁུལ་གྱི་བྱ་བ་སྒྲ་ཚོགས་རྣམས་རང་གིས་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་གཞན་
ལ་ཡང་སྟོན་ཏུས་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པའི་(གཤམ་པ་)མངོན་སུམ་
སྒྲིས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། མངོན་སུམ་དེ་ནར་སོན་པས་འབས་བུ་རྩ་འཁུལ་གྱི་ལུས་སྟོན་
པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་དགུར་འཇུག་པའོ། །མངོན་སུམ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་སེམས་
བྱུང་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛོན་ཏེ། ཞིག་ནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ལ། དེའི་འཁོར་ནི་དེ་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་དང་འཁོར་གྱི་བྱུང་
མ་གཏོགས་དེ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་རྣམ་པའི་ནང་དང་བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་སྒྲ་ཚོགས་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་
བསྒྲམས་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྒྲིས་ཤིང་དེ་ལ་དབང་འབྱོར་ཏེ། ཞི་ལྷག་འཁོར་

བཅས་སོགས་ཐམས་ཅད་འདྲའོ། །གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱང་དང་པོར་གང་ཟག་གཅིག་གི་
 སེམས་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་བསྒྲུམ་པ་དང་། ཕྱི་ནས་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པའི་སེམས་རྣམས་
 ཀྱང་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་ལ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲུམ་པ་སོགས་བྱས་པ་ལས་སོ། །སྒྲོན་གྱི་
 གནས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ནི་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཡང་རུང་སྟེ་སྒྲོན་གྱི་གནས་ཡིད་ལ་བྱས་ཤིང་
 ཕྱི་ནས་དེ་རྗེ་རིང་དང་རྗེ་ཆེར་སྟེལ་བས་འགྲུབ་པོ། །འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་ཤེས་པ་ཡང་དང་
 པོར་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་འཆི་འཕོ་སྟེ་བ་ལ་ཡིད་གཏད་དེ་ཕྱི་ནས་དེ་རྒྱ་ཆེར་བསྒྱུད་པ་ལ་
 ཡིད་གཏད་དེ་བསྒྲུམ་པས་འགྲུབ་སྟེ། འཆི་བ་ནི་འཆི་སྲིད་དང་། འཕོ་བ་ནི་བར་སྲིད་དང་།
 སྟེ་བ་ནི་སྟེ་སྲིད་དོ་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གསུང་ངོ། །དེ་ལ་དང་པོར་རང་གི་
 གནས་ཁང་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ན་ལུལ་ཁམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་
 དག་པར་བསྒྱུད་པས་འགྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །
 འདི་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་པོ་འདི་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། འོན་
 ཀྱང་ཕྱི་རོལ་པས་སྒྲོན་གྱི་འཛིག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་དགྲ་བཅུའི་མཐར་ཐུག་པ་རྗེས་སུ་བྱུང་
 གྱི། དེའི་པ་རོལ་རྟ་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པར་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་བཤད་དེ། གཞན་
 རྣམས་ལ་ཡང་ཆད་ཅན་དུ་བཤད་དགོས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་ཆད་མེད་
 ཅིང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཕྱི་མ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ལུལ་རྒྱ་ཆེ་བར་མདོ་ལྟེ་
 དུ་མ་ལས་གསུངས་སོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་ལམ་གང་གིས་ཟག་
 པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རང་རང་གི་རྫོགས་ལ་གྱི་
 ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ལ་མི་བྱའོ། །ཟག་པ་རྫོགས་པར་ཟད་པའི་(གཉེན་ལྷན་ཐབས་ལ་
 བྱའོ། །དེ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་དང་པོ་ཐོབ་ནས་ཡོད་དོ། །

དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱུབ་པའི་ཐབས་ཏེ།
 རྒྱན་ལས།

གང་གིས་འཕགས་དང་ལྟ་དང་ཆོངས་པ་ཡི། །

གནས་པ་དཔེ་མེད་རྒྱ་ཆེས་རྟག་ཏུ་གནས། །

ཕྱོགས་སུ་དེ་མོང་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་དག །

ཡང་དག་མཚན་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད། ། ཅེས་གསུངས་པ་ལོ། །

དེ་ལ་འཕགས་པའི་གནས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མོ། ། ལྟའི་གནས་པ་
ནི་བསམ་གཏན་བཞིའོ། ། ཆངས་པའི་གནས་པ་ནི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། ། དེ་དག་
དཔེ་མེད་པ་ནི་འགྲན་རྒྱ་མེད་པ་ལོ། ། རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དམིགས་པས་
སོ། ། དེ་ལྟར་འདིར་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཐབས་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཟག་པ་ཟད་པ་དངོས་ནི་
གནས་གྲུབ་པ་ཙམ་ལ་བྱ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གནས་གྲུབ་ནི་གང་ཞིག་བྱིས་ཟག་
པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྟོན་དུ་གྲུབ་པའི་འད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། ། དེ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི་
མར་མེའི་སྤང་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་དོན་ནམ་ཡུལ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྐྱིབ་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་མར་མེས་ནི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མུན་པ་འཛོམས་ཤིང་། མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ནི་མུན་པ་དང་མཚུངས་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྐྱིབ་པ་འཛོམས་པའི་བྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བའི་ཆོས་ནི་མར་
མེ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་གཉི་ག་ལ་ཡོད་དོ། ། ཉེ་བར་གནས་པ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
འཛོམས་པའི་ཐབས་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དོན་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། ། ཟག་པ་ཟད་པའི་ཐབས་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མར་མེའི་དྲོད་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ།
དྲོད་ཀྱིས་བྱུང་ཤིང་རྩ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མ་
ལུས་པ་སྐྲུག་པའི་ཐབས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
རྩ་བ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མཚུངས་སོ། ། གནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་གང་
ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་མིང་དུ་བྱས་པ་ནི་མར་མེའི་མདོག་དང་སྐྱིབ་གཡོགས་མེད་པའི་ཆོས་
ཀྱིས་མཐུན་ཏེ། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པ། ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པས་རྣམ་པར་
དག་པ་དེ་གཉི་ག་སྟོ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་བྲལ་ཏེ་བུམ་པ་

ཆག་པའི་ནང་གི་མར་མེ་ལྷར་གྲེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྒྲེམ་གྱིས་
བསྐྱས་པའི་ཁམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་(༡༥༧)ནི་གཙང་བ་སོགས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཞི་ཡིན་
པས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་དང་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པར་རིགས་ཀྱི། དེ་
མ་བསྟན་པར་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་བདུན་འབྲས་བྱར་བཤད་པ་ནི་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཞི་པོ་ཉིད་མངོན་པར་གྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་
པས་འཆོལ་བར་དགོས་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷར་གཙང་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་ཟག་པ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཟད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཟག་པ་ཟད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
བདག་དང་བདག་མེད་པའི་སྟོབ་པ་ཉིད་པར་ཞི་བའི་བདག་གི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་གྲེས་རབ་
ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཐབས་གྲེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བདེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་བསྐྱེམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
མངོན་པར་གྲེས་པ་ལྟའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རྟག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་སྟིང་ཇེའི་འབྲས་
བྱ་ཡིན་པས་མངོན་པར་གྲེས་པས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྷར་ཟག་པ་མེད་པའི་མངོན་པར་གྲེས་པ་དང་། ཡེ་གྲེས་དང་སྤངས་པས་བསྐྱས་
པ་མི་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་བདུན་པོ་འདི་དག་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་པན་ཚུན་ནམ་
པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པ་ནི་
ལྷན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲུ་མ་དག་གི་དོན་བསྐྱས་པ་སྟེ། བདུན་པོ་འདི་དག་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་མི་སྟོབ་པ་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་མི་སྟོབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་
སྟེ། དེ་དག་ལ་ཆོས་བདུན་པོ་རང་དང་འཆོལ་པར་ཡོད་པས་མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་བདུན་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་རང་དང་ས་བདུན་
པ་མན་ཆད་དུ་ནི་སྟོར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་ནི་སྟོར་བ་མེད་

པར་རང་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལ་དུས་
 རྒྱལ་ཏུ་གཟིགས་པར་མང་དུ་གསུངས་མོད་གྱི་དེ་དང་སྟོན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་སེམས་
 མངོན་དུ་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གྲོང་བྱེད་དུ་བསོད་
 སྟོམས་བཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་གཞན་འདུལ་བའི་ཐབས་ཁོན་ར་བསྟན་པ་ཡིན་
 གྱི་རང་གི་རྒྱལ་ནི་མ་ཡིན་པས་འདིར་བཤད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ལ་ནི་འཕེལ་བ་མེད་
 ཅིང་འགྲིབ་པ་མེད་དེ་རྟག་པའི་ཡ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་བདུན་པོ་དེ་དག་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་ཁྱད་པར་(༡༩༥)ནི་གྱི་ཆོས་དེ་དག་ཡོན་ཏན་
 ཅན་ནམ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིང་བདག་ཉིད་
 ཐམ་མེད་དང་པས་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། མཉམ་པ་ཉིད་གྱིས་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་མར་མེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། །དེ་
 ལ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ཏེ། འདིར་ཡང་མངོན་
 པར་ཤེས་པ་ལྷ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སེམས་ཆེན་པོའོ། །ཟག་པ་
 ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་སྤངས་པ་ཆེན་པོའོ། །

དེ་དག་གི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ལུང་ཡོད་པས་ལྷན་པའི་དོན་ལས་བརྒྱམས་པའི་མར་
 མེའི་དབེ་འདི་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་འབྱུང་བས་དེ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཙུམ་སུ་བཞོད་
 པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

མདོ་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་དཔེར་ན་མར་མེ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། ལྷ་ར་བ་དང་ཕོ་བ་དང་མདོག་
 དག་གིས་སམ། རྟོན་བྱ་ནི་ལྷ་ར་བ་དང་མདོག་དང་དབྱིབས་དག་གིས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་
 པའི་ཆོས་ཅན་དང་མ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ནོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་གདམས་
 ལྷ་ར་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་མ་བྲལ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅན་ནོ། །ཞེས་བྱའོ། །

ཞེས་འབྲུང་སྟེ། རོན་ཡང་པལ་ཆེར་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། འབྲས་བུའི་ལྷན་པ་བཤད་པ་
འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་གསྒྲའི་ཀྲུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་རྣམས་
གདོད་མ་ཉིད་ནས་ཁམས་དང་འབྲལ་མི་ཤེས་སུ་གནས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་
གཅིག་པའི་ལྷན་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རོན་ཀྱང་མར་མེ་དང་ནོར་བུའི་དཔེ་ལ་ཆོས་གསུམ་
གསུམ་གྱིས་མཚུངས་པ་ཉིད་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་ཤེས་
སོགས་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྟོམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ནས་ལྷན་པའི་
བར་བཤད་ཟིན་པས།

ད་ནི་འཇུག་པའི་དོན་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

སོ་སོ་སྟེ་འཕགས་རྫོགས་སངས་ཀྱི། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེའི་འཇུག་པ་ལས། །

དེ་ཉིད་གཟིགས་པས་སེམས་ཅན་ལ། །

རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་པོ་འདི་བསྟན་རྟོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རིས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་
རྟེན་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་འཁོར་བའི་ཡུང་པོ་དང་བཅས་པ་
དང་། ལྷག་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཕགས་པ་འཁོར་བའི་ཡུང་པོ་མེད་ཀྱང་སྒྲིབ་པའི་(ག༡༥/པ)ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
དང་། སྒྲིབ་པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་འཇུག་པ་ལས་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་
པོ་འདི་ཡོད་པར་བསྟན་རྟོ། །སྟེ་ཞིག་གིས་ཤེས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ། །དེ་ལ་འདིར་འཇུག་པའི་དོན་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བས་གསུངས་པར་བཤད་ལ། ལྷན་པའི་དོན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་དབྱེ་བས་བཤད་

པ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་སྐུའི་རྒྱ་བཞི་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་བྱིར་
རོ། ། ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ནི་ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པར་གསལ་ལོ། ། རོ་བོའི་དོན་ནི་ཚེས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
རིགས་ཏེ་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། བསྟན་བཅོས་འདི་དང་ཀླན་ལས་བུས་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་གཞན་དང་གཞན་དུ་དོན་དུག་ཏུ་བཤད་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ་ཐམས་
ཅད་དུ་རོ་བོའི་དོན་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་
ལྷ་བོ་རྣམས་ནི་རོ་བོའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ད་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་དོན་ཅི་ཞིག་བསྟན་ཞེན་ཞེས་བྱ་
བཞི་བྱི་བའོ། །

ལན་ནི།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་བྱིན་ཅི་ལྟ། །

བདེན་པ་མཐོང་བ་བསྟོག་པ་སྟེ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཅི་ལྟ་བཞིན། །

བྱིན་ཅི་མ་ལོག་སྟོས་མེད་ཉིད། །

ཅས་བྱ་བ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་
དུ་བྱེ་བའི་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཤེས་པའི་འཇུག་པ་ཐ་དད་པས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་བྱིན་ཅི་ལྟག་ཁོན་ཡིན་ཞིང་། བདེན་པ་མཐོང་བའི་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་བྱིན་ཅི་ལྟག་ལས་བསྟོག་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྷན་
ཡང་བྱིན་ཅི་ལྟག་གི་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཡང་བྱིན་ཅི་ལྟག་གི་ལྷག་མ་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་ལ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
གཟིགས་པས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཅིང་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྷག་མའི་སྟོས་པ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དེ།

འཛིག་ཉིན་ན་བྱ་བར་འོས་པའི་ལས་རྫོགས་ནས་གཞན་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ལ་སྒྲོས་པ་བྱས་སོ་
ཞེས་གྲགས་སོ། །

དེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་
པ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་གདམས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ།
(ག ༡²⁶ན)བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་
དག་པ་སྤྱི་འཛུགས་ཉིད་བལྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་ཟག་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཁོ་ན་མ་
མཐོང་བ་སོ་སོའི་སྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་འཕགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་རྣམ་
པར་དག་པའི་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པ་
དད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་།
ཡང་དག་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྒྲོས་པ་མེད་པ་སྟེ་གོ་རིམས་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཡུལ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་
སྤྱི་འཛུགས་ཉིད་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་འཕྱར་བ་མེད་པ་གཉིས་བཞེད་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
རྒྱ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་
པ་དང་དེ་དག་གི་སྒྲིན་དུ་འགོ་བའི་སྒྲོར་བ་དང་བཅས་པ་ལ་གདམས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ།

ཆོད་པ་ལྟན་པ་ལྷ་རིའི་སྤྱུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ།།
བཅོམ་ལྟན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྱུད་པར་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་
དང་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོད་པ་ལྟན་པ་ལྷ་རིའི་སྤྱུ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
བཀའ་སྤྲུལ་རྟོ། །ལྷ་རིའི་སྤྱུ་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆོ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་

མི་མཐོང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
 མཐོང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །
 སྟོད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །མི་སྟོད་ཅེས་
 བྱ་བར་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །སྟོད་ཀྱང་སྟོད་ལ་མི་
 སྟོད་ཀྱང་མི་སྟོད་དེ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །
 སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་ཡང་དག་
 པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །གཟུགས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
 མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་(གྲ་༥༧)

ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞོད་མ་ནས་སྟོས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ནི།

གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བའི་ཆུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་བསྟན་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལོ། །དེ་ལ་སྟོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པ་དང་རྟོགས་པའི་
 དབང་གིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་པ་ནི་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོ་
 ཞེས་བྱ་ལ། རྟོགས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོ་ཞེས་བྱའོ། །གདམས་པ་ནི་སྒྲིའི་ཏ་ལ་ཨ་བ་བླ་ད་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཨ་བ་ནི་དེས་
 པ་དང་། བླ་ད་ནི་སྒྲ་བ་སྟེ། བླ་ད་གྱིས་བཅོལ་བ་སྟེ་སྐབས་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

¹རྟོག་དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གུང་ས། ༥༧༠༡བ

པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ཚོམས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་སྟོན་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་དང་།
 སྟོན་པའི་ངོ་བོ་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་དང་
 པོར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེ་བསྟོམ་པས་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཆོ་ནི་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་གཞི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དོད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཙམ་ཞིག་ནི་དབྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

བདེན་གཉིས་ལས།

སྤང་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ནི་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །

ཉམས་སུ་ཁྱེད་བ་གང་ཡང་ནི། །

དགག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཅི་ཞིག་འགོག་ཅི་ན།

སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གང་། །

སྤང་བ་མིན་ལ་དེ་ཡང་ནི། །

ཡང་དག་པར་ཞེས་བྱ་སོགས་པར། །

གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་འགོག། །

ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གང་ཡང་ཡང་
 དག་པར་རམ་དོན་དམ་པར་རྗེས་སུ་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་མཐོང་བས་སྤང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟོམ་པའི་ཆོ་ཡང་སྤང་མ་འགའ་
 ཞིག་གིས་ཞིག་ནས་ཀྱི་ལག་པས་གཟུང་། ལྷག་མཐོང་གི་མིག་གིས་བཟླ། ཤེས་རབ་ཀྱི་

མཚན་གྱིས་དྲལ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་རྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་
 གྱིས་མ་ཤོར་བར་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཞི་གནས་ནི་སེམས་ནང་དུ་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱགས་པ་ཡིན་པས་མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དངོས་སུ་མི་སྣང་གི་བྱང་
 (ཀཤམ་པ་)ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དང་ཤིན་ཏུ་ཆ་མཐུན་ཞིང་འདྲ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་
 ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བརྟན་པར་གྱུར་བ་རྟེན་དུ་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་གིས་དབྱོད་པར་
 འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཀའ་སྣུལ་རྟོ། །

དེ་ནས་ནི་ནང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པས་བཅའ་ཞིང་སོ་
 སོར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་སྟེ།

རྒྱན་ལས།

ཡིད་གྱི་བརྟོན་པས་རྒྱན་ཆགས་སུ། །

བཅའ་བྱ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཀྱང་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་ཚད་མས་ཡང་དག་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲེས་པ་ན་སེམས་དེ་ཉིད་
 གྱི་ངང་ལ་གནས་པ་ཙམ་ལས་རྟོག་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱོད་པ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ།

རྒྱན་ལས།

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྟོན་མེད་པ། །

རོ་གཅིག་པས་ཀྱང་དབྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་རྗེས་སུ་འདུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཡོད་བཞིན་
 དུ་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་དག་
 པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ཞེས་སྤྱར་བར་བྱ་སྟེ་བསྒོམ་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་

པ་ཡིན་ལ། རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
བྱུང་རྒྱུ་ལ་སེམས་དཔའ་གདགས་པའི་རྟེན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱང་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །

ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྟོ་སྦྱར་བྱ། །

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་དོ་བོ་ཉིད། །

རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདི་དག་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ། ལྷ་རིའི་སྤྱི་འདི་ལ་བྱང་རྒྱུ་ལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་པར་འདོད་
པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉི་པར་གཟུང་བ་
ཡིན་པས་བྱང་རྒྱུ་རྟུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་
རྒྱུ་རྟུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྦྱར་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད་རྣལ་འབྱོར་སྐྱོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་འང་ཡང་
དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་གང་ཟག་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཁོ་ན་མ་
མཐོང་བ་སོ་སོའི་སྒྲི་བོ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་འཕགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་
(༡༧༥༧བ)རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཕྱིན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་འཇུག་
རབ་རྟུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱི་ཐ་དད་པ་གསུམ་ནི་གང་རིག་པར་བྱ་བའོ། །གང་གིས་རིག་
པར་བྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ཟག་དེ་དག་གི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། དེ་དང་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཉེ་མ་ལུས་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྷག་མའི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་གསུམ་ཐ་དད་
པས་ཡུལ་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

རྣམ་འགྲེལ་ལས།

དེ་ཕྱིར་ཁྱུད་པར་གང་ཞིག་ཆོས། །

གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །

དེ་ལས་གཞན་གྱིས་རྒྱས་མ་ཡིན། །

དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །

དེ་ལ་མཐོང་བ་གསུམ་པ་དེ་རྟོགས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་གོ་རིམས་དང་སྒྱུར་བར་བྱའོ་
ཞེས་པ་ལོ། །

སྒྲུབ་ཡང་དེ་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ།
འདུ་ཤེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་ལོ། །བརྟོག་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཡང་དག་པར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། བག་ཆགས་དང་
བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། གསུམ་བཤད་པ་དེ་ལ་མཁས་པས་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་བླང་བ་དང་དོར་
བའི་གནས་ལ་ཤེད་མ་བྱེད་པས་ན་བྱིས་པ་ལོ། །ད་ལྟར་མཉམ་དུ་འདུག་པ་དག་གྱང་ལས་ཀྱི་
དབང་གིས་འགོ་བའི་རིས་སོ་སོར་སྟེ་བའི་བྱ་བ་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་སྟེ་བོལ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་
ཤེས་པ་ནི་ཕལ་ཆར་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ།
གང་ཞིག་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཡང་ཉི་མའི་སྒྲུང་བ་
དམར་པོར་ཤར་བའི་ཆེ་ཉི་མ་ཤར་བའི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་ལ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཤར་
བས་ཉི་མ་ཤར་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་ཤེས་མཐོང་ཚད་མར་བྱེད་པ་
དེའི་ཆེ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་ཅིང་འཕགས་པ་
སྟོན་ནས་ནི་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །

གང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལྟག་མེད་དུ་ཞུགས་པ་དག་ལ་ནི་འཁོར་བའི་ཀྱན་
འབྱུང་བ་དང་སྒྲུག་བསྐྱེད་དག་ཟད་པས་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐྱབས་སུ་བརྟེན་
ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན་ནི་མ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་སྟེ།

ལང་ཀར་ག་ཤེགས་པ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་
མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐར་པ་མེད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་པར་དུ་ལྷག་མ་(ཀྱེ་ལྟ་ཉེ)
མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།

རི་ལྟར་གིང་ནི་རྒྱ་མཚོ་དུ།

དབང་རྒྱལས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས།

དེ་བཞིན་ཉན་ཐོས་སྒོངས་པ་ཡང་།

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

སོ་སོའི་སྒྲིབ་རྒྱལས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཕུང་བོ་ཕྱི་མ་
གསུམ་ལ་གནས་ཏེ་འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་ལས་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གྲང་ཡན་ཚུན་དུ་གཅིག་གི་རྒྱ་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟར་གང་ཟག་
དང་ཆོས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་དྲག་པོས་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་གི་མིང་དང་
དོན་གྱི་མཚན་མར་འདུ་ཤེས་པ་འཇུག་ལ། དེས་སེམས་ཀྱི་བདག་བོ་བྱས་པ་ལས་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཞོག མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲུང་
བ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་ལ། ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲུང་བ་ལ་འདུ་
ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོན་བཞིན་དུ་མཚན་མར་ཞེན་པས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་
ཞིང་། དེས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲུར་རོ།

དེ་ལྟར་ན་གསུམ་ག་ལམ་དང་འགལ་བ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

གཞན་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་སྟེ།

དོ་སྤངས་པ་ན་སྤོང་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་བྱ་བ་དང་།

ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ།

ལྷ་ལས་བྱང་པར་སྒོ་ཡིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །

བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །

རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །

ཅེས་བཤད་པ་ནི། གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ན་དཔའ་བོ་ལ་བསྐྱེན་གྱི་གཞན་དག་ལ་མ་
ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་སྟེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལས་འཛིན་སྟངས་
བརྒྱུག་པའི་གཉེན་པོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཅིང་སྒྲོས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཉན་
མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོས་པ་འཇུག་མ་ནི་བག་ཆགས་ཡིན་ལ། དེ་དང་
བཅས་པར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི། རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་
ཐུན་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུག་པོ་བཤད་པ་ཡིན་ལ།

འདི་པན་ཆད་ཀྱི་དོན་རྣམས་ནི་འཇུག་པའི་དོན་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ཤིང་གཞིར་བྱས་
ནས་འཇུག་པ་དེ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཞན་པའི་དོན། གནས་སྐབས་དང་། ཀྱན་ཏུ་
འགོ་བ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་
(གྲ་༡༧)གསལ་བའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བའམ་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་དེ་སྟོན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །

དེ་དག་ལས་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི་གང་ཟག་བཤད་ཟིན་འདི་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལས་བརྒྱམས་དེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་། །

ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གོ་རིམས་བཞིན། །

སེམས་ཅན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །

དེ་བཞིན་གསལ་བའི་ཞེས་བཟྃ་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་
 སྐབས་དང་། སྟོན་རྟུ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གནས་སྐབས་
 ཅན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་ལ་ཡང་མིང་གསུམ་གྱིས་བཞེད་དེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
 མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁེས་བྱ་བ་དང་། སྟོན་རྟུ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་
 གནས་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བཞེད་དེ། སྟོན་རྟུ་ནི་སུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ལས་
 ཡིན་པས་དེ་ནི་དོན་གསུམ་ལ་འཇུག་ལྟེ། མཛེས་བ་དང་། མ་ལུས་བ་དང་། སྐར་མི་ལྟོག་
 པའོ། །མཛེས་བ་ལ་ནི་སྐྱེས་སུ་གཟུགས་ལེགས་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །མ་ལུས་བ་ལ་ནི་བུམ་བ་
 ལེགས་པར་གང་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །སྐར་མི་ལྟོག་བ་ལ་ནི་རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་ཞེས་
 བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་བ་དག་པས་ནི་མཛེས་ཤིང་། ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་
 པ་དག་པས་མ་ལུས་ལ། གཉི་ག་གནས་ཀྱང་ཐོབ་པས་སྐར་མི་ལྟོག་པའོ། །

དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་དོན་ཅི་བསྟན་ཞེས། ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་དྲི་བའོ། །

ལན་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དོན། །

འདི་དྲུག་གིས་ནི་བསྟུས་པ་ཡི། །

ཁམས་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་དག་ཏུ། །

མིང་གསུམ་གྱིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པའི་བར་དོན་དྲུག་ལྟོན་པར་བྱེད་པའི་
 ཆོག་དག་གིས་བསྟུས་ཤིང་གཟུང་བའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་གནས་སྐབས་གསུམ་
 དུ་མིང་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱིས་དོན་ཁམས་ཁོན་བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཅི་ཡང་བྱུང་སྟེ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་

ནམ་གངས་ཀྱི་སྒོ་དུ་མར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཁམས་བསྟན་པ། རོ་བོ་
དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ལས་དང་། ལྷན་པ་དང་། འཇུག་པའི་དོན་དུག་པོ་
འདིས་བསྟུས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྟུས་ཏེ་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་མིང་གསུམ་བསྟན་པས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དག་པའི་
གནས་སྐབས་(༡༢^ཡ༤ན)སྟེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མ་དག་པ་དང་
དག་པའི་གནས་སྐབས་སྟེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་
དག་པའི་གནས་སྐབས་སྟེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ནི་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ནི་གསུང་རབ་སྟེ་དེའི་ནམ་གངས་ནི་གཞུང་ཐ་དད་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་
ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཀྱི་དང་པོ་ཡིན་པས་སྟོའོ། །དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་
སོགས་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་དང་། ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྟེ་དུ་མར་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཁམས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ། ལ་ལར་ནི་རོ་བོ་དང་། ལ་ལར་ནི་རྒྱ་
དང་། ལ་ལར་ནི་འབྲས་བུ་དང་། ལ་ལར་ནི་ལས་དང་། ལ་ལར་ནི་ལྷན་པ་དང་། ལ་ལར་
ནི་འཇུག་པའི་དོན་ཏེ་དུག་པོ་འདི་གང་ཡང་རུང་བས་ཁམས་བསྟུས་ཤིང་བསྟན་པ་གཉིས་
ཡིན་པས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྟུས་ཏེ་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་
བྱ་བས་སྟིང་པོ་ཉིད་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མིང་གསུམ་བསྟན་པས་ཁམས་ཉིད་བསྟན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
རེས་འགའ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྟོག་པའི་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་
བསྟན་ལ། རེས་འགའ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་མེད་པ་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་ཞིང་།
རེས་འགའ་ནི་སྟོད་དང་བཅུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་པའི་ཚུལ་
གསུང་བཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་ཏེ། གསུམ་པོ་དེར་ཡང་
སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྟོག་ཅུངས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལབ་ལ་
ཞིག་བཤད་ན་ལ་ལས་ནི་གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཐོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ལམ་ལོ་བར་བར་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་མི་སྟོན་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅེས་
འཆད་ལ། ཐ་མར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་མི་སྟོན་པའི་གསུང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་འདི་ནི་གང་ཅི་ཡང་རུང་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲིབ་མར་
ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བཤད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐབས་ཅན་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་ཁམས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་ནི་སྐབས་ཅན་ཁམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འིན་རྟེན་
རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་སྐབས་ཅན་ཁམས་ལ་(གཉེས་པའི་)ཅན་ཁམས་ལ་དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་མུག་སུམ་པ་སྟེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གང་ཟག་
ནི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་གཉི་
ག་སྟེ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པས་མ་དག་པའི་ཆ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམ་སེམས་
དཔལ་ཞེས་བྱ་ལ། ལམ་ལོ་བཀའ་དག་པའི་ཆ་ནས་བྱང་ཆུབ་བམ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །

དེའི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ལུང་ནི། རི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཤྭ་རིའི་བྱ་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་གཏུམས་ལ། ལམ་ལོ་བའི་སྐྱག་
བསྐལ་གྱི་རྒྱན་གྱིས་སྦྱར་བ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་ལམ་ལོ་ཤེས་པར་འཆི་བ་དང་
སྐྱེ་བ་དག་ཏུ་ལམ་ལོ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཤྭ་རིའི་བྱ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་
ཉིད་ལམ་ལོ་བའི་རྒྱན་གྱི་སྐྱག་བསྐལ་ལ་སྦྱོར་བར་གྱུར་བ། འདོད་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་

ཆགས་པ་དང་བལ་བ། ས་ལོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ལྔ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱུང་པོ་
བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་ཏུ་སྦྱད་པ་སྟོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
བརྟེན་དོ། ། ལྷ་པོའི་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱབས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་
གྲོལ་བ། སྦྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མ་མཐའ་
དག་དང་བལ་བ། དག་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མཆོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་
གནས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟ་བའི་ས་ལ་བཞུགས་པ། ཤེས་བྱའི་ས་མཐའ་
དག་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྦྱོམ་བྱའི་མཐུ་ཐོབ་པ། སྦྱོབ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གི་སྟོབས་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བ་
ཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྟེན་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།

ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་ཀྱང་
ཆོས་ཀྱིས་སྐུ་དེ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁམས་ཉིད་ལ་ཡང་
འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རིགས་ལ་དེ་འབྲས་
ཉིད་བཏགས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་
འཁོར་བ་ཞེས་བརྟེན་དེ། སྦྱོབ་པར་བྱེད་པའི་མིང་གིས་ནང་གི་སྟིང་པོ་ལ་བཏགས་པའོ། །

སྦྱོབ་དཔོན་རྒྱ་སྦྱབ་ཀྱིས།

དང་པོ་བརྒྱད་དང་དགུ་ཉོན་མོངས། །

གཉིས་དང་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །

སྦྱག་མ་བདུན་ཡང་སྦྱག་བསྐལ་(༡༩༠ན)ཡིན། །

གསུམ་ལས་གཉིས་འབྱུང་གཉིས་ལས་ཀྱང་། །

བདུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་བདུན་ལས་ཀྱང་། །

གསུམ་འབྱུང་སྟིང་པའི་འཁོར་ལོ་འདི། །

ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་འཁོར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་ལ་བར་
མེད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་སྟེ་དེ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲུབས་བྱེ་བ་
མཐའ་ཡས་པས་གཏུམས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་གནས་སྤྲུབས་སོ། །འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་
རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེར་བ་ནི། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིང་དང་གཟུགས་དང་། སྒྲེ་
མཆེད་དུག་དང་། རིག་པ་དང་། ཆོར་བ་དང་། སྤེད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྤེད་པ་སྟེ་ཆོས་
དག་ནི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱུན་ཏེ། དེས་སྒྲིང་པོ་མ་རིག་པའི་སྤྲུབས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཡང་
སྤེད་པར་འཁྱེར་བར་བྱེད་དེ། ཐམས་ཅད་དུ་མ་རིག་པ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །སྒྲེ་བ་
དང་འཆི་བ་ནི་ཁྱ་ཤི་སྟེ་དེ་དག་ནི་ལན་འགའ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་
འཁོར་བའི་འགོ་བར་འཁོར་ཏེ། དེ་ལ་གང་དུ་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་འགོ་
བའི་འཁོར་བར་འཁོར་ལོ། །གང་འཁོར་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བའི་རྩིབས་བཅུ་
གཉིས་པོ་ཉིད་དོ། །རི་ལྟར་འཁོར་བ་ནི་རྩིབས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྒྲིང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་སྒྲིང་པོའི་ལྟེ་བ་བརྟན་པོ་དེ་འཁོར་བས་སོ། །

འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་བ་དག་འཁོར་བ་རྣམས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བ་ལ་རྟེན་བརྟན་
པོ་ཞིག་དགོས་པས་བདག་རྟག་པ་ཉིད་རྟེན་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱས་པ་ཁ་ཅིག་
ཀྱང་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་ནམ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ལས་དང་
འབས་བྱའི་རྟེན་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་དག་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རྟེན་དུ་རྟོག་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲེ་
བ་དང་ལས་རྣམས་སྟོ་བར་བཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱོག་ཏུ་རུང་ལ། དེ་དག་གི་རྟེན་བག་ཆགས་
ཀྱང་སྟོ་བར་བཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོག་ཏུ་རུང་ངོ་། །བག་ཆགས་མེད་ན་ནི་ཀུན་གཞི་ཡང་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཆ་བ་མེད་ན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་གཞི་ལོག་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་
མི་སྐྱོག་པར་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུབས་སུ་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་སྒྲིང་པོ་ཉིད་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྟེ་བ་ཡིན་པར་དགོངས་སོ། །

འདིན་གྱིན་ཏུ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡང་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་མི་འཁྱེར་ལ། མེད་
པར་དགག་པ་ཞིག་ན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་མི་འཁྱེར་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོག་ནས་ཀྱང་དེ་
གཉི་གས་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་སྤྱིར་པོ་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱན་གྱིས་རྟག་པ་ནི་
རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་གྱིས།

རྒྱན་(གཤམ་བུ་)དང་རྣམ་གྲངས་གྱིས་གནས་པ། །

དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་རྣམས་གྱིས་ཡིད་གཏད་པར་བྱའོ། །

མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རྩོམ་དང་འདོད་
ཆགས་དང་བྱལ་བ་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྟུ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་མི་བཞི་སྟོར་ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་གྱིས་སྤྱར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་ལ་
གནས་པའི་ཆེ་ཡང་འཁོར་བ་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་བརྒྱ་འཕྲུང་དུ་རྩོམ་བར་བྱ་དགོས་ལ།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་འགྲུས་བཅུམས་པས་ས་དང་པོར་འཁོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྱལ་བར་འཕྲུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྟོང་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཟོད་པའོ། །
བཟོད་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །ས་དང་པོ་ནས་བརྟུ་པའི་བར་དུ་རེ་རེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེ་རེ་གཙོ་བོར་
སྟོང་པ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ཉིད་གསེར་ས་ལེ་སྐྱམ་ལྟར་སྟོང་བྱེད་རྣམས་
ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱངས་པས་སྟོངས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྟོང་
ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞི་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་སྤྱང་པོ་ལ་ནི་སྤྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་དུ་སྤྱང་
པ་སྟོང་པ་ནི་ཡང་སྤྱིར་པོའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱང་པ་སྟོང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་བྱས་ནས་དེའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་ཡི་
གེ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་གྱིས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞིར་འཛོག་པ་ནི་ཆོས་མཛོན་པ་གོང་

འོག་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་འབྱུང་བ། སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་ཕྱང་པོར་བཤད་པ་
ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་དུ་
སྤྱད་པ་སྟེན་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་ཐ་སྟད་པ་ནི་གང་ཟག་ལ་བྱ་ལ། དངོས་སུ་ན་སྟེང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
བྱང་ཆུབ་རྒྱ་སྟེན་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲེས་པར་བྱའོ། །

ཤིན་རྒྱ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཚོས་ཀྱི་སྤྱད་ཉིད་
ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་
དོ་ཞེས་སྟེལ་ལོ། །ནམ་གྱི་ཆེ་སྟུང་ན་སྤར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་
སྤྱབས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ཏེ་མ་རིག་པའི་སྟོང་འདི་སྤྱབས་བཅོམ་པ། འདུ་བྱེད་
ནས་སྤྱིད་པའི་བར་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། སྟེལ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཏེ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡང་སྤངས་པ།
ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་བྲལ་བས་དག་པ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལས་གྲོལ་བས་རྣམ་པར་དག་
པ། (ག༡༥༡)ན)བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་མེད་པས་མཆོག་རྒྱ་ཡོངས་སུ་
དག་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་གནས་པས་གཙང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་བཞི་ཐོབ་པའོ། །
སྤྱབས་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རེ་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་ལྟ་ཞིང་བསྟེན་
བརྒྱར་བའི་ས་ལ་བཞུགས་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ། གང་དང་མཉམ་པ་སུ་ཡང་མེད་
པས་གེས་བྱའི་ས་མཐའ་དག་གཟིགས་པ་ལ་གཉིས་སུ་སྟེ་གཉིས་པ་མེད་པའི་སྟེས་བྲ་བྲ་
མཆོག་གི་མཐུ་ཐོབ་པས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ། ཉོན་མོངས་པ་དང་གེས་བྱ་དང་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟློབ་པ་སྤངས་པས་སྟློབ་པ་མེད་པའི་ཚོས་འགོག་པའི་བདེན་པའི་
ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཆེན་པོ་བརྟེས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཆར་
སོ་སོའི་སྐད་ཀྱིས་ཚོས་སྟོན་པའི་ལུང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་དབང་རྒྱག་
གི་སྟོབས་བརྒྱ་པོ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཆེན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཁམས་གཅིག་ཉིད་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་མིང་ཐ་དད་པས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་

བས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཙམ་ནི་གྲུབ་མོད་ཀྱི། བྱང་པར་གྱི་ཚེས་གང་དང་ལྟན་པས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་
དུ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཁྲུབ་པའི་དོན་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

ཇི་ལྟར་རྟོག་མེད་བདག་ཉིད་ཅན། །

ནམ་མཁའ་ཀྱན་ཏུ་རྗེས་སོང་ལྟར། །

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་དབྱིངས། །

དེ་བཞིན་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་སྐྱིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་ཀྱན་ཏུ་
རྗེས་སུ་སོང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་
དབྱིངས་ཀྱང་སྐྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་དོན་ཅི་བསྟན་ཞེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དྲི་བའོ། །

ལན་ནི།

དེ་སྐྱིའི་མཚན་ཉིད་ཉེས་པ་དང་། །

ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཁྲུབ་པ་སྟེ། །

གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དམན་པ་དང་། །

བར་མ་མཚོག་ལ་ནམ་མཁའ་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཁམས་དེས་ཉེས་པས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ཕྱོགས་
གཅིག་དག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཁྲུབ་པ་སྟེ། བྱང་
པར་གྱི་ཚེས་གང་གིས་ཁྲུབ་ན་སྐྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་མེ་རྟོག་པའི་ཚེས་ཀྱིས་ཁྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དམན་པ་ས་དང་། བར་མ་ཟངས་དང་། མཚོག་གསེར་གྱི་སྟོད་ལ་

ནམ་མཁས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱུང་པ་བཞིན་ནོ། །(༡༡༩༠)བ)དེ་ལ་གནས་སྐབས་
གསུམ་དུ་ཁམས་མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་བཤད་པས་ནི་ས་དང་རྫོ་བ་དང་གིང་རྣམས་དོན་
དམ་པར་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས་རྩིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཅི་ཡང་
མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་ནམ་མཁའ་དང་ས་ལ་སོགས་པ་དག་བདག་ཉིད་གཅིག་པས་ནམ་
མཁའ་ཉིད་ས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ལ། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་ནི་
ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་རྟེན་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་བརྟེན་ཏེ་
ཞེས་བྱ་བར་བརྟེན་དེ། གནས་སྐབས་དང་ཀུན་འགྲོའི་བྱང་པར་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་གོ། །

འདིར་ནལ་འབྱོར་བས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འོད་གསལ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དུ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དེ། ཆབ་རོམ་རྒྱུ་ལ་དང་སྐབས་མཆོད་རྒྱུ་ཞིབ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིན་ས་
ནི། བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཤེས། ཞེས་བྱ་བའི་རྩལ་དུ་སེམས་
ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིང་བོ་ཉིད་ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་པའོ་ཞེས་ཤེས་
པའི་རིམ་པ་གཉིས་པོ་འདི་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །རིམ་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་རྩར་
དག་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ། འགྲོ་ཀུན་བདག་མེད་མཐའ་ཞི་ཡང་དག་རྟོགས།
ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་རྩིས་ཞུགས་གཟིགས། ཞེས་
བྱ་བའི་རིམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་ཉིད་བཤད་པ་ནི། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་དང་། འཕགས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དག་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་གར་ཡང་རྩིས་སུ་སོང་བ། རྩིས་སུ་ཞུགས་པ་
མཆུངས་པ། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་པར་མེད་པར་གྱུར་པ་སྟེ། གོ་རིམས་རིམ་བཞིན་
ས་དང་ཟངས་དང་གསེར་གྱི་སྟོང་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་དང་འཕགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་

རྒྱལ་རྒྱལ་ཞི་ཡུལ་ཏེ་ཁྱབ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱལ་པར་མི་
 རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཡུལ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མཆོན་
 ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་སོང་ལ། དེར་མ་
 ཟད་ཡུལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཉེས་པ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་
 པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་གར་ཡང་རྗེས་སུ་སོང་བ། དེ་ཡང་སྤྱི་གྲ་
 མའི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ།
 དེ་ཡང་ནང་དུ་ཞུགས་ཀྱང་མངལ་ནང་གི་སེམས་ཅན་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བདག་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་རོ་མ་རྒྱུངས་པ་སྟེ། (༡༡༥༩ན)དོན་གྱིས་ན་རྒྱལ་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱབ་པ་དང་རོ་དང་
 གཟུགས་ལྟར་ལྟན་ཅིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བདག་ཉིད་ལ་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པའོ།
 དེ་ཡང་རེས་འགའ་བ་ཅུ་མ་ཡིན་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱབ་པར་གྱུར་
 པ་སྟེ། འདིས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱབ་པ་ཉིད་དང་རྟག་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །
 གོ་རིམ་མི་ལྟ་བར་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོས་དང་། འཕགས་པ་བཅས་དང་། སངས་རྒྱལ་གསེར་གྱི་
 སྟོད་ལྟ་བུ་སྟེ། སྟོད་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྦྱིང་བོས་ཁྱབ་པའོ། །

དེའི་ལུང་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་བསྟན་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ལྷ་རིའི་བྱ་དེའི་
 ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་གཞན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཏེ། འདི་ནི་
 དོན་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་དེ། ཡི་གེ་ཅུ་མ་དང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གནས་
 སྐབས་བསྟན་པའི་ཆོག་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བཞེད་དོ་ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱི་མཆོན་ཉིད་རྒྱལ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བ་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གསེར་སྟོད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་སའི་སྟོད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དག་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་
 ཆོས་ཀྱིས་ཐ་མི་དད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་གཞན་ལ་ཆོས་

གྱི་སྒྲུ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལས་གཞན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་
སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཏེ། འདི་དག་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱི། རྗོད་
པར་བྱེད་པའི་ཡིག་གེ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མེད་པར་དགག་པ་ལ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དུ་བཞག་པའི་ཆོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ལ་བྱུང་པར་མེད་དོ། །

ཡང་མདོ་སྔེ་པས། ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ནམ་མཁར་བཞག་པ་དེའི་ཆོ་
ནི་གསེར་གྱི་སྟོང་ན་ཐོགས་པའི་རིག་པ་མེད་པ་ཉིད་སའི་སྟོང་གྱི་ཐོགས་པའི་རིག་པ་མེད་པ་
ཡིན་ཞིང་། སའི་སྟོང་གྱི་ཐོགས་པའི་རིག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་གསེར་གྱི་སྟོང་གྱི་ཐོགས་པའི་
རིག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པར། ལུ་དང་
གསེར་དང་ནམ་མཁའི་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྟོན་པའི་ཆོ་དཔེ་གསུམ་པོ་
ལ་རྒྱན་ཡོད་པར་འཆད་དེ། (ག༡༩༡བ)དེ་བས་ན་གོ་སྐབས་ཡོད་ཅམ་གྱི་ནམ་མཁའ་སྐྱད་
ཅིག་མའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་རྒྱན་དང་ལྡན་པ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དུས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྐལ་པ་དང་པོའི་ནམ་མཁའ་ནི་འཛིག་པའི་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་མ་ཡིན་
ལ། གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསེར་སྟོང་གྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཅམ་གྱི་རྩས་དེ་ཉིད་སའི་
སྟོང་གྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རིག་པའི་
ཆོས་ཅན་རྒྱན་གྱིས་འཕྲུག་པ་དེའི་སྐད་ཅིག་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་
འཕྲུར་རོ། །འོན་ཀྱང་གསེར་དང་སའི་སྟོང་གྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཅམ་དག་རིགས་ལ་ཐ་དད་པ་
མེད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རིས་
ཤིན་ཏུ་འདྲ་ཞིང་། དེ་ལ་གཅིག་གི་ཐ་སྐད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ང་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གསུང་
གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་གྱུན་ཏུ་འགྲོ་བས་བྱུང་བའི་དོན་བསྟན་ནས།

དཔེ་ཉག་པའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་གནས་སྐབས་
གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་དུ་མོང་བ་ཡིན་ཡང་། ཁམས་དེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་མ་
དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་དག་གིས་སྤར་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་དག་པ་བྱིས་དག་པར་ཡང་མི་བྱེད་པས་འགྱུར་བ་དང་མི་རྟག་པ་དག་ཁམས་
ལ་གནས་ཀྱང་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དོན་ལས་བརྩམས་ནས་རྩ་བ་ལྟ་
བུའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟུ་བཞི་སྟེ། འདི་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟུ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་
བསྟན་པའི་དོན་མདོར་བསྟན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

ཉེས་པ་སྒྲོ་བྱར་དང་ལྡན་པ། །

ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཉིད་ལྡན་གྱིར།

ཇི་ལྟར་སྒྲུར་བཞིན་བྱིས་དེ་བཞིན།

འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཁམས་འདི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉེས་པའི་སྐྱབས་སུ་ལྷགས་ལ། ཟླ་
 ཉེས་པ་དེ་དག་ནས་རྣམ་པར་བྱང་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་རྣམ་པར་འགྱུར་
 བ་ཅན་ལྟ་བུར་སྤང་མོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་འགྱུར་ཡང་རང་བཞིན་ལ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་དེ།
 སྤང་བྱི་ཉེས་པ་རྣམས་སྟོ་བྱང་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་དང་ལྡན་ཡང་རང་བཞིན་མ་ཡིན་
 ལ། ཟླ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་གྱུར་གྱང་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་
 རྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱི་སོགས་ཤིག་ཏུ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དང་
 ལྡན་པའི་ཁྱིམ་རོ། །

དེས་ རྒྱ་ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་སྐྱར་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་སྐྱར་ཡིན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་བྱིས་མ་མུ་ངན་ལས་(༡༩༤༩)འདས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྐྱར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
 བཞིན་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་འཇུག་བམེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཡང་རྒྱུ་ཆོས་རྣམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་གནས་པ་ཉིད་

དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་བྱུང་དོ་རྗེས།

ཐ་མལ་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་ལ། །

ཆོས་དབྱིངས་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་པོ་བཟེ། །

བཟང་དུ་འཕགས་པས་བཏང་བ་མེད། །

རན་དུ་སེམས་ཅན་གྱིས་མ་བཏང་། ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ། །

དེ་ལ་ཐལ་མལ་གྱི་སྒྲ་ནི་པལ་པའི་དོན་རྫོང་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མ་བཅོས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འགྲོ་བའི་རིས་མཐོ་དམན་དང་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཆོགས་པས་
དཀྱུགས་ཀྱང་རང་བཞིན་མི་འགྱུར་བས་སེམས་རང་ལ་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་མཐའ་དག་ནི་
ཞིང་དག་པར་འགྱུར་ལ། དག་པ་ན་ཡོན་ཏན་རྣམས་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རང་གིས་
འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱིས་བཅོམ་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དངོས་པོར་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དྲང་བའི་ཕྱིར་རིགས་པ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པའི་མེད་པར་དགག་པ་རྟོགས་སུ་བརྩམས་ནས་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་
ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་སྟོན་མེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །

དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་ཤེས་པར་ཐ་སྟོད་
མཛད་དེ། དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཅམ་མོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་
པས་། །དོན་དམ་མུ་ངན་འདས་པ་ཡིན། ཞེས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དོན་གྱི་
མཆོག་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་
དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་མོད་གྱི། བརྒྱད་པའི་ཐབས་ཅམ་ལས་དངོས་གྱི་ཐབས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྒྱུ་གོམས་པས་མེད་
པར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་སྟེ། ལ། དེ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྱི་ཐབས་
ཡིན་མོད་སྟུམ་ན། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དེ་སྒྱེས་པའི་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་མི་འཆར་ན་ཤེས་བྱ་

ཤེས་པའི་ཐབས་གཞན་ཞིག་བཅུ་དགོས་པས་དངོས་ཀྱི་ཐབས་སུ་མི་འགྱུར་ལ། ཤེས་
 པར་བྱ་བ་འཆར་ན་ནི་འདི་མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱི་མེད་པར་དགག་
 པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མི་
 འཐོབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་མི་སྟོབ་པའི་ས་ཁོ་ནར་སྐྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི།
 སྟོབ་པའི་ལམ་དུ་ཡང་སྐྱར་(༡༩༡༥བ)དགོས་པས། ཤེས་བྱ་འཆར་བ་མ་གཏོགས་པར། །
 རྣམ་ཏོག་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐབས་འདིར་
 མེད་པར་དགག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་བོས་པ་བཞིན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་
 ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་པས་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོ་
 བུར་དུ་བུང་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷན་པའི་དོན་ལ་མ་རེག་གོ། །

འོ་ན་ངས་པའི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེན། སྟོས་པའི་མཚན་མ་མཐའ་དག་
 དང་བྲལ་བའི་རང་རིག་པ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་དེ་སྐད་ཅིག་མར་ནི་སྟུན། དེ་རི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་མ་
 ཡིན་ཞེན། མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དང། དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་བ་མི་བྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་
 པས་དབྱུད་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་
 འཇལ་བའི་ཆད་མས་དེ་ལ་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་མི་ཁེགས་པས་རིགས་པས་
 དབྱུད་པར་བྱ་དགོས་ན་མཚན་མ་དང་སྟོས་པ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ་ཉིད་ཆད་མས་
 མཐོང་ནས་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོས་པ་མཐའ་དག་འགོག་ཅུས་པའི་ཕྱིར་སྐྱར་དབྱུད་པར་
 བྱེད་པའི་རིགས་པ་བཅུག་པས་བསྐྱེད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་མང་པོ་རྣམས་སྐྱར་བར་བྱ་བར་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་ཅུ་དེ་བས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་དང་ཆོས་སྟོན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གངས་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བར་

¹ན་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། ༥༧༡༥བ

གཤེགས་པའི་སྤྱིར་པོ་ཉིད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་མདོར་བསྟན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཀྱུན་
སོང་བ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། སྒོ་བྱར་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འཇུག། །ཞེས་བྱ་
པའི་བར་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མ་དག་པའི་གནས་
སྐབས་དང་། རྒྱུ་འཆིན་དང་ཀ་བ་ལས་གྲོལ་བ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ།
གནས་སྐབས་གཉིས་པོ་དེ་དག་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་དང་ལྡན་
དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་དག་སྒོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་བརྟུ་བཞི་པ། གཞན་འཇུར་མིན་བདག་མི་ཟད་ཆོས་ལྡན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་
གཏོགས་པས་བསམ་(༡༢༥ན)གྱིས་མི་བྱུང་བ། གྲངས་གཞུང་ལྟར་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་དུ་ཟིན་ཀྱང་མདོན་སུམ་གྱི་སྒོ་དག་པའི་
ཁམས་དང་དབྱེ་བ་བྱར་མེད་ལ། མདོན་སུམ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པས་ཁམས་དང་བྲལ་
བར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུན་སྦྲར་མེད་གསར་བྱུང་གི་
འཇུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ནམ་མཁའ་སྤྱིན་གྱིས་བཀའ་
པ་དང་སྤྱིན་ལས་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ལ་རང་རྒྱལ་འཇུར་བ་མེད་པ་ལྟར་སྦྲ་མ་
ལའོར་བ་དང་ཕྱི་མ་རྒྱུ་པར་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་གཏན་འཇུར་བ་མེད་པར་བསྟན་རྟོ།།

དེ་ལ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འཇུར་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས་
པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟུ་གཉིས་པོ་གང་དག་ཡིན་ཅེན་ནི་བའོ། །

ལན་ནི།

རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཀྱུན་སོང་བ། །

ཕྱ་ཕྱིར་ཉེ་བར་གོས་པ་མེད། །

དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །
 གནས་འདི་ཉི་བར་གོས་པ་མེད། །
 ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ། །
 ཉམ་མཁའ་ལ་ནི་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག། །
 དེ་བཞིན་འདུས་མ་བྱས་དབྱིངས་ལ། །
 དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་ཞིང་འཇིག། །
 ཇི་ལྟར་ཉམ་མཁའ་མེ་རྣམས་ཀྱིས། །
 སྒྲོན་ཆད་ཉམ་ཡང་ཆོག་པ་མེད། །
 དེ་བཞིན་འདི་ནི་འཆི་བ་དང་། །
 བ་དང་ག་བའི་མེས་མི་འཆོག། །
 ས་ནི་ཚུ་ལ་ཚུ་རྒྱུང་ལ། །
 རྒྱུང་ནི་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །
 མཁའ་ནི་རྒྱུང་དང་ཚུ་དག་དང་། །
 ས་ཡི་ཁམས་ལ་གནས་མ་ཡིན། །
 དེ་བཞིན་ཡུང་པོ་ཁམས་དབང་རྣམས། །
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་དག་ལ་གནས། །
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཚུ་ལ་བཞིན་མིན། །
 ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་རྟག་ཏུ་གནས། །
 ཚུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །
 སེམས་ཀྱི་དག་པ་ལ་རབ་གནས། །
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་རྣམས་ནི། །
 ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད། །

ས་དང་འབྲ་བར་ཕུང་པོ་དང་། །
 སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ། །
 རྒྱུ་ཁམས་དང་འབྲར་ལུས་ཅན་གྱི། །
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
 རྒྱུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །
 རྒྱུ་གི་ཁམས་དང་འབྲ་བར་བཟླ། །
 རང་བཞིན་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ། །
 དེ་གཞི་ཅན་མེན་གནས་པ་མེད། །
 རྒྱུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ནི། །
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གནས་ཏེ། །
 རྒྱུ་ལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས། །
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་རབ་རྒྱ་བྱེ། །
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱ་ལས་ནི། །
 ཕུང་པོ་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་འབྱུང་། །
 དེ་འཇིག་པ་དང་འཆགས་པ་ལྟར། །
 སྒྲེ་དང་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་ཡི། །
 ཁམས་ལྟར་རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་དེ། །
 ཆོགས་(གཤམ་ལྟར་)པ་མེད་ཅིང་སྒྲེ་བ་དང་། །
 འཇིག་དང་གནས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་པ། །
 དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །

ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལས་སྤང་འདོད་ཆགས་སོགས། །

སྤྱོད་ལྷ་མོས་དེ་ཉིད་མོངས་མི་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟེ། འདི་ལ་ཆོགས་སྤྱོད་པ་དང་པོས་ནི་མདོར་བསྟན་ཏོ། །
ཆོགས་སྤྱོད་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །བཞི་པ་ནས་ཤིན་ཏུ་
ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཡང་ཆོགས་སྤྱོད་པ་ལྷ་སྟེ་བས་མི་གོས་པར་བསྟན་ལ།
ལྷ་ག་མ་བཞིས་ནི་འཛིག་པས་ཀྱང་མི་གོས་པར་བསྟན་ཏོ། །

མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཉིལ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱང་པོ་རགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཙམ་པ་ཀ་ལ་
སོགས་པའི་དྲིས་གོས་པར་འགྱུར་གྱི་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཙན་ཀྱན་ཏུ་སོང་ཡང་
དབང་པོས་མི་སོང་དེ། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ཙན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གོས་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། ཙམ་པ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་
ནམ་གནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་ཡང་ཕྱ་བའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་
ཀྱི་དྲི་འཛིན་པར་མི་བྱེད་དེ། བག་ཆགས་དང་བྱལ་ནས་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གནས་པར་
ལུས་སོ། །

དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱོགས་བརྩམས་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་
སྟེན་ལང་ནམ་མཁའ་ལ་སྟེ། ལ། འཛིག་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཉིད་དུ་འཛིག་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
ནང་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་བརྩམས་ཀྱང་སྟེན་ལང་འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་
ཉིད་ལ་སྟེ་ཁིང་འཛིག་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་འཛིག་སྟེ། སེམས་ཙན་རྣམས་མའི་མངལ་དུ་སྟོན་
མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་མཐོང་ལ། འཆི་བའི་དུས་ན་ཡང་
ཕྱོགས་ཙམ་མཐོང་སྟེ། བཙས་པ་དང་དར་མ་དང་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སྤྱོད་
ཡང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་སོ། །དེས་ནི་ཀྱན་ཏུ་སོང་
བའི་དོན་བསྟན་ལ། གོས་པ་མེད་པའི་དོན་ཡང་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་སྟོན་ཆད་མེ་གསུམ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་ཆོག་པ་མེད་ཅིང་མ་འོངས་པ་ན་ཡང་འཆོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་

བཞེན་དུ་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་འདི་ནི་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཀ་བའི་མེ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཆིག་གོ། །དེ་ལ་འཆི་བ་ན་ཡང་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། ན་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཟུག་རྒྱ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་དབྱིངས་ཉིད་ཟུག་རྒྱ་ཤར་གསལ་པ་ན་ཡང་དབྱིངས་ཉིད་རྣམས་པའི་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་དང་ཀན་(གཡུང་པ་)པོ་དང་གཞོན་ཅུ་དང་འཛེ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ཐབས་དང་ལྟན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་རྒྱས་པར་དམ་པ་སངས་རྒྱས་བཞེད་དོ། །བཙན་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གནས་སྐབས་འདི་དག་མན་ངག་གིས་ལམ་དུ་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །

[ཤིན་རྒྱུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་དགྱིལ་ལའོར་གསེར་གྱི་གཞི་ལ་ཐུག་པ་ནི་རྒྱའི་དགྱིལ་ལའོར་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ལ། རྒྱའི་དགྱིལ་ལའོར་ནི་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་གནས་ཤིང་། རྒྱུད་གི་དགྱིལ་ལའོར་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་རྒྱལ་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་བསྐལ་པའི་ཆའི་བར་དུ་འོག་རྒྱུ་མི་ལྟར་ཞིང་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྲེལ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ན་ཡང་འོག་མ་འོག་མ་ལས་ལྷེང་མ་ལྷེང་མ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྦྱོར་བའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ལ། གནས་པའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་སྦྱོར་ཞིང་ནམ་མཁའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་ལ། འོག་ན་གནས་པའི་ནམ་མཁའ་དང་དགྱིལ་ལའོར་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ནམ་མཁའ་ནི་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་གི་དང་སའི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མེད་ན་ཡང་དེ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་རྒྱུ་རྒྱུད་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ། ལས་ཀྱི་མཐུས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་ནམ་མཁའ་ཙམ་གྱིས་ནི་འབྱུང་བ་རྣམས་འདེགས་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱོར་བ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལས་སྦྱོར། གནས་ན་ཡང་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དུ་གནས། འཇིག་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཉིད་དུ་འཇིག་སྟེ། རྟོང་ས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ནམ་མཁའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་དང་འདྲ་བའི་ཡུང་པོ་དང་ཁམས་དང་དབང་པོ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་

དང་འདྲ་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལ་གནས་སོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྒྱུ་
 དང་འདྲ་བའི་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རྟག་ཏུ་སྟེ་ངེས་པར་གནས་སོ། །
 རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སེམས་ལ་རབ་ཏུ་གནས་སོ། །
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་མེད་དེ། རེ་
 དག་མེད་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རེ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་
 འཛིན་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་
 པ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པ་ནི་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ། སྲིད་
 པའི་ཡན་ལག་གིས་བསྐྱས་པའི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལོ། མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདྲ་
 བྱེད་ནི་ལས་ཏེ། (༡༥༥)གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྒྱའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་
 སྦྱོ་བའི་བར་ནི་སའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། རྣམ་ཤེས་པ་ཉི་མའི་དཔེས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། རེ་ལ་བྱི་
 རོལ་དུ་ས་ནི་གསེར་གྱི་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་དང་རོལ་པའི་མཚོ་དང་
 སྒྲིང་བཞི་དང་ལྷགས་རི་སྟེ། རི་ལྟར་འོས་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བཞོད་པ་དང་ལྷན་
 པའོ། རེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་རི་ལྟར་རིགས་པར་
 ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བཞོད་པ་ཅན་དུ་གནས་སོ། རེ་ལ་སྤང་པོ་ལྷ་ལས་ཆོར་བ་ལ་
 སོགས་པ་བཞི་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཆོར་བ་དང་
 སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བཞོད་པ་ཡོད་དམ་
 ཞེན། འདི་དག་ལ་ཐ་མལ་པའི་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་བཞོད་པ་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་
 མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བཞོད་པ་བྱེད་པར་ཅན་
 ཡོད་པར་ཆོས་རྗེ་འཕྲི་ཁུང་པ་བཞེད་དོ། རེ་ལྟར་ན་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་
 བྱི་ས་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ས་ནི་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཆོ་སྟོགས་མ་ལས་གཙོ་
 པོར་གྲུབ་པ་ལྟར་འདི་དག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་
 བཞོད་པ་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྒྱའི་

ཁམས་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤེད་པའི་རྒྱན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་འོག་རྩ་ལྟར་བའི་ཚུལ་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་རྒྱུད་གི་ཁམས་དང་འབྲ་བར་
 བཟུངསྟེ། དངོས་པོའི་རིམ་བུ་ལ་ལས་གཞན་དུ་གཡོ་ཞིང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་དུ་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་རང་གིས་འཇུག་པ་ལས་
 དབང་པོ་དང་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་རྟེན་བཅས་ནས་དེ་ལ་གནས་¹པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་སྐྱེ་བས་མི་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་
 ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁོན་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་ལ་གནས་ཏེ། རིམ་བུ་འཕྲོ་ཞིང་རྒྱག་ཀྱང་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་དུ་འཕྲོ་བའི་གནས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་
 པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བྱེ་ཞིང་བསྐྱེད་ལ། དེས་²ལས་བྱེ་བྲག་རྩ་བྱེ་
 ཞིང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་དང་འབྲ་བ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
 སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འབྱུང་བས་ཕྱི་རོལ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཁམས་ལས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུང་ཞིང་དེ་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་(གཏམ་པོ་ལྔ)འཁོར་དུ་སྐྱུར་པའི་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་
 འབྱུང་ཡང་འདྲིར་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཁམས་
 ཉིད་ལས་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་མཁའ་
 རྗེས་སུ་ཞུགས་ཤིང་ནམ་མཁའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་རྫོད་པ་བཞིན་དུ་ནང་གི་སྤང་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆོ་ཀྱན་གཞི་ནི་རྣམ་པར་
 མི་རིག་པས་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་ལ། ཅུ་བའི་ཀྱན་རྩ་རྟོག་པ་ཉིད་དག་པའི་ཁམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཏེ། འོད་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལས་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་

¹དམིགས་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། འོག་གཤངས། ༢༧༡ཡབ

²དེ་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། འོག་གཤངས། ༢༧༡ཡབ

པ་ལོག་སྟེ། དེ་ལས་ལམོར་བའི་ཆོས་རྣམས་བསྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཅོམ་ལྟན་འདས་
 གྱིས་དགོངས་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་སེམས་གྱི་དག་པ་ཉིད་སྦྱོར་བར་
 མཛད་དོ། །སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་དག་འཆགས་པ་དང་འཛིག་པ་ལྟར་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་
 གྲུང་སྟེང་པ་རེ་རེར་སྟེ་ཞིང་འཛིག་ཅིང་གི་ནས་སྟེང་པ་གཞན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱིའོ་ལ་
 གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་འཆགས་པ་དང་འཛིག་པ་མེད་པ་ལྟར་དག་པའི་སེམས་གྱི་རང་
 བཞིན་གྲུང་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱིས་དེའི་རྒྱུན་བསྟེད་པ་མེད་དེ། དེ་
 ཡང་རྒྱད་ཅིག་གི་ཆོས་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་གཏན་ནས་མ་སྟེས་ན་ནི་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་བར་
 ཐལ་བས་ན་བཞེ་བོ་དང་ལས་མི་འདུས་ནས་ཁང་བཟང་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་འབྲལ་གྱི་རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་ཆོགས་ནས་དག་པའི་སེམས་བྱེད་པར་རྩོམ་པ་མེད་ལ་དེའི་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ལས་སྟེས་པ་
 མེད་ཅིང་ཆོགས་པས་འཛིག་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲལ་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཆོགས་
 ཤིང་འདུས་ནས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་སུ་ཡང་བཟོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་
 པས་གཟུང་བའི་གནས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་པ་མེད་ན་ཡང་གནས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཁྱིའོ་ལ་གྱི་རྩ་བཅག་ན་རྒྱང་རིང་དུ་འོད་འཕྲོ་བའི་བུམ་པའི་ནང་གི་མར་མེ་ལྟར་ཡུལ་
 དང་དབང་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་འབར་བར་འགྱུར་
 བའི་སེམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའོ། །འོད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་
 ཁམས་ཆོས་འགའ་ཞིག་གིས་འཕེལ་བ་དང་འགའ་ཞིག་གིས་འབྱིད་པའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
 མེད་པ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་སྟོན་གྱིས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་སོགས་པ་ལྟར་ཁམས་སྟེ། (ག ༡༥༥)མཆིད་
 གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་ལུས་ན་འགྱུར་སྟེང་
 པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་མི་སྟེང་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་གྱིས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་
 བ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ནམ་མཁའ་རི་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་

ཉིད་དུ་བ་སྒྲན་པ་དེ་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་པ་ནི།

ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱིས། །

འདི་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་མིན་ཏེ། །

འཆི་དང་ན་དང་རྒྱ་བའི་མེ། །

མི་བཟད་པས་ཀྱང་འཆིག་མི་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཁམས་འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱ་བའི་མེས་སྤང་པོ་
ལ་སོགས་པ་འཆིག་ཅིང་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ནི་ཁམས་འདི་ནི་མེ་རྒྱུད་དུ་ལྟ་ཞོག་མི་
བཟད་པ་དྲག་པོས་ཀྱང་ཆིག་པ་དང་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

རི་ལྟར་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་སྤང་བ།
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
སྐྱེས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུད་དང་
རྒྱའི་སྤང་པོ་ལ་གནས་པ་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པར་བྱེད་
པ་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱ་བའི་མེའི་ཚོགས་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དེ་མི་འཇིག་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་
དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་ཀྱང་འདུས་
མ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་
མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྒྲན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། རི་ལྟར་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་མི་འཇིག་པར་རིག་
པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི། ཁམས་འདི་སྤང་སོགས་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་
རྒྱུས་ཀྱིས་མི་འཇིག་སྟེ་སྤང་སོགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་རྒྱུས་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདྲ་བྱེད་འགག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་སྐྱེ་བ་འགགས་པས་ག་
གི་འགག་པའི་བར་གྱི་རིགས་པ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཞེས་བྱ་
བ་ནས་ཆོས་ཉིད་དུ་(༡༡༥༥)བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེ་ནམས་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཁམས་
འདི་མི་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནམས་འཇིག་པ་ལྟར་ཁམས་འདི་མི་འཇིག་སྟེ། འཁོར་བའི་སྐྱེ་འཆི་ལས་
གོ་ལ་ནས་ཀྱང་འདིའི་རྒྱན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གན་ཏུ་འཇིག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན་ཏོ། །

དོན་འདི་དག་ཀྱང་རང་བཟོར་མ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་པའི་སྒྲིའི་
ཆོས་སྤང་བའི་སྒོ་ལས་བརྩམས་པ་ནམ་མཁའི་དབེ་འདི་རྒྱས་པར་ནི་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་
མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྲིས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཉོན་མོངས་པ་
ནི་ཐུན་པ། ནམ་པར་དག་པ་ནི་སྤང་བའོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་པ། ལྷག་མཐོང་
ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྒོ་བྱུང་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་པ་
ནི་རྩ་བའོ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པ། རང་བཞིན་ནི་ཀྱན་ཏུ་མ་བརྟགས་པའོ།
དང་སྟོང་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་རྩ་ལ་གནས་པ། རྩ་ནི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་
པ། རྒྱུད་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། ནམ་མཁའ་ནི་གནས་པ་མེད་པའོ།
དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཞི་པོ་འདི་ནམས་ལས། སའི་ཁམས་དང་། རྩའི་ཁམས་དང་། རྒྱུད་
གི་ཁམས་པས་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཉིད་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། བརྟན་པ། མི་གཡོ་བ།
འགྲིབ་པ་མེད་པ། སྐྱེ་བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ་སྟེ། རང་གི་རང་གིས་གནས་པའོ། །
དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ། མི་གནས་
པ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་སྟེ། འདི་དག་ལ་ནི་ནམ་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་གི་ནམ་མཁའི་
ཁམས་ལ་ནི་ནམ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་
མཆེད་དག་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་

ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་དུ་གནས་སོ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་རབ་དུ་གནས་པ་ལོ། ། དེས་ན་སེམས་གྱི་
རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བ་སྟེ། སྟོ་བྱར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་སྟོན་མ་མོངས་པའོ་
ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་
འདི་མཐའ་དག་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་བ་རྒྱ་རྒྱུན་དང་བལ་ན་འགག་པར་འགྱུར་གྱི།
རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་པ། རྒྱུན་མེད་(༡༩༥༧)པ། ཆོགས་པ་མེད་པ། སྟེ་
བ་མེད་པ། འགག་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ནི་རང་བཞིན་
ནོ། །རྒྱུད་གི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། རྒྱུད་
ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའོ། །སའི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ནི་སྤང་
བོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་
སྟེ། སྤང་བོ་མེད་པའི་རྒྱ་བ་ཅན། མི་གནས་པའི་རྒྱ་བ་ཅན། དག་པའི་རྒྱ་བ་ཅན། རྒྱ་བ་
མེད་པའི་རྒྱ་བ་ཅན་ནོ་ཞེསོ། །

ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་འདིར་བྱངས་པའི་ཆོག་གི་ཐོག་མར། གྲེ་བྲོགས་པོ་དག་ཉོན་
མོངས་པ་ནི་ཡུལ་ནང་མི་གནས་གིང་བྲོགས་ན་ཡང་མི་གནས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་
བསྐྱུགས་པའང་མེད། སྤང་བོའི་དངོས་པོ་ཡང་མེད་དོ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བྱུང་བས་
ཉོན་མོངས་པ་བྱུང་ངོ། ཚུལ་བཞིན་བྱུང་བས་རྣམ་པར་དག་པ་བྱུང་ངོ། །དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཀྱང་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བ་དེ་ཚུལ་བཞིན་བརྟགས་ན་རྣམ་པར་དག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ངོ། །དངས་འདི་ལས་དགོངས་ཏེ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལོག་པར་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་གེས་ན། དེ་དེའི་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་འདི་སྒྲུས་སོ། །ནམ་ཡང་
ལོག་པར་ལྟ་བུ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུར་མ་གྱུར་མི་འགྱུར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་རི་

¹བརྟགས་ དཔུ་མེད་མ་དཔེ། གོག་གྲངས། ༡༧༩༩

ལྟར་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བུར་རིག་ནས་དེ་ལ་མི་གནས་རབ་ཏུ་མི་གནས་སྤྱོད་པ་
མེད་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་དེ་ན་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུའི་ལམ་ལ་འབྱུག་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ།

ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོར།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་རང་གི་ནམ་མཁའ་མཛོད་
དེ་བདུད་ཐིག་ཅན་ལ་བསྟན་པ་ན་བདུད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
མཛོད་དེ་བསྐངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེས་ན་མཛོད་སྤྱིན་ལོ་ཞེས་སྐྱེས་པས་བདུད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེས་དེ། ལྟར་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཐོབ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བདུད་ཐིག་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །དེ་མཐོང་ནས་བརྒྱ་བྱིན་དང་
ཆངས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་རྒྱུས་བདུད་ཀྱིས་
ལས་དེ་སྟེད་བྱས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་མཐོང་བས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་
སྟོན་པ་འདི་ནི་ངོ་མཚར་ཏེ། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་དོད་གཟུང་བར་
དཀའ་སྒྲུལ་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་ན་དེ་
ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པའི་ཐིག་པའི་ལས་
དང་དེ་སོག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུས་གཞོམ་པར་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བའི་
(གཤམ་པོ་)དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་རྒྱུས་ལ་གྲོགས་
པོ་དག་ཅེས་བོས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུས་ནི་སེམས་མ་གཏོགས་པའི་
གནས་སམ་རྟེན་ཞིག་ཡོད་ན་བསལ་བར་དཀའ་ཡང་ཡུལ་འདི་ན་འང་མི་
གནས་ཤིང་ཕྱོགས་གཞན་ན་ཡང་མི་གནས་ལ། རང་གི་དབང་པོ་སོགས་
ལའང་མི་གནས་ཤིང་རྟེན་ས་གཞན་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་གནས་པ་ཉིད་དོ། །
སེམས་ལ་གནས་པའི་ཆོངས་སྤྱི་ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པའི་དཔུང་ཡང་

མེད་ལ། ད་ལྟར་མཉམ་དུ་འདུས་པའི་ཕུང་པོའི་དབྱུང་ཡང་མེད་དེ།
གཞོམ་པར་མི་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ལ་གནས་མོད་ཀྱི་སེམས་ཉིད་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་དུ་བྱུང་བས་ཉོན་མོངས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན།
ད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སེམས་
ལ་མི་གནས་ཏེ། དེ་བས་ན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེས་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བརྟགས་ན་རྣམ་པར་དག་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ངས་འདི་ལས་
དགོངས་ཏེ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་
དུ་ཤེས་ན་དེ་དེའི་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོག་འདི་སྒྲུས་སོ་
ཞེས་ཏེ།

ལོག་པར་ལྟ་བུ་དེ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཐོག་མར་མི་རྟག་པ་ལ་མི་རྟག་
པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལ་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཤེས་དགོས་པས་ཤེས་པ་དེ་གང་
ཟག་དེའི་ཡུལ་བདེན་པ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བར་བཀའ་རྩལ་པ་ཡིན་ནོ། །
ལོག་པར་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་ནམ་ཞེག་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཡང་འགྱུར་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནམ་
སྒྲུལ་ན། ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་རང་གི་ངོ་མོ་དོར་བར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་དུས་གསུམ་
དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་རིག་ནས་ལོག་
པར་ལྟ་བུ་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་ཏེ་མི་གནས། དེ་དང་མཐུན་པའི་སེམས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གནས་
པར་མི་བྱེད། ལོག་པར་ལྟ་བུ་དེའི་ཡུལ་ལ་མི་སྦྱོང་ཅིང་སེམས་མི་རྒྱག་ དེ་དང་མཐུན་པའི་
སེམས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་སྦྱོང་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་
ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་གནས་འཆའ་བ་དང་དེའི་ཡུལ་ལ་སེམས་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་བྱུང་ན་གཞན་པོ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་དག་རྣམ་པར་གཞོན་ནུས་པར་

གྲུང་པ་དེའི་ཆེ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་མོ་ཞེས་པ་ལོ། །དྲང་ཕྱོང་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཡི་གེ་ནོར་
བ་ལས་བསྐྱར་བ་སྟེ། མཆོ་ཞེས་པ་གོགས་པོ་ལྷ་བ་ཐོན་པའི་ལྷ་བ་ལ། (གྲ་པ་པ་པ་)མ་
ཉལ་མོར་བ་ཡིན་མོ། །འདི་སྟུང་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
ཙམ་ཞིག་ད་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྒྱུ་དུ་ཞིག་གིས་ཅི་བསྐྱོགས་སྟུང་བ་ཡིན་ན།
དེ་ནི་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་རྒྱུ་དུས་མུན་པ་ཆེན་པོ་འཛོམས་པ་ནི་མཐོང་
མོད། དེ་ལྟ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མུན་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྤང་བ་
ཡིན་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པས་ཡུན་རིང་པོ་ཡོན་ཡང་སྟོབས་རྒྱུ་བས་སྟོབས་ཆེ་
བའི་ལྷག་མཐོང་གིས་གཞོམ་པར་རུས་སོ། །

བཅུ་ཟེ་ཆེན་པོས།

མུན་ནག་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བའི་ནོར་བུ་ནི། །

རི་ལྟར་འཆར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །

མཆོག་ཏུ་བདེ་ཆེན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ནི། །

སྤྱིང་ཁམས་ཅན་གྱིས་སྟོག་པ་མ་ལུས་པམ་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་སོ།།

ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྐྱོ་བར་བ་སྟེ། བཅན་དོང་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གཟུང་བ་ཡིན་ལ། རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་བདེན་པའི་རྩ་བ་ཅན་མོ། །ཉོན་མོངས་པས་ལོག་པར་གཟུང་
བར་མ་ཟད་འཛིན་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཅུ་ལ་ན་མི་རྟེན་དོ། །
ས་ཆེན་པོ་འདི་ནི་རྩ་ལ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞུང་གིས་སྤང་ཉིད་དུ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །ཁམས་བཞི་ལས་ནམ་མཁའ་ཉིད་སྟོབས་དང་ལྡན་ཏེ། ཁམས་བཞི་པོ་ཞིག་ནས་
ནི་ནམ་མཁའ་འགྲུར་ལ། ནམ་མཁའ་ཞིག་ནས་ཁམས་བཞི་པོར་འགྲུར་བ་མེད་དོ། །ཁམས་
བཞི་པོ་སྐྱེ་བ་ན་ཁྱེན་མང་དུ་ཆོགས་དགོས་ལ། ནམ་མཁའ་ནི་ཆོགས་པ་མེད་པར་རང་གི་
རང་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་མོ། །དེས་ན་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟག་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་

སོ། ། །ཁམས་གསུམ་ལས་ནམ་མཁའ་སྟོབས་ཆེ་བར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ནི་མཚན་མར་
 འཛིན་པའི་སེམས་ལས་མཚན་མ་མེད་པའི་སེམས་སྟོབས་ཆེ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཞུང་གིས་བཤད་ཟིན་ཏེ། །
 གྲོ་བྱར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མ་མོངས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་གཞུང་ཁ་ཅིག་རྟུ་
 ཉོན་མོངས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་མོད་ཀྱི། གྲོ་བྱར་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར། ། ཞེས་བྱ་
 བས་ཉོན་མ་མོངས་པ་ཉིད་དག་པར་མཛོན་ནོ། ། དེ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་བ་ནི་
 རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། དེ་སེམས་ཀྱི་དག་པ་ལ་བརྟེན་ཡང་
 དམིགས་པའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་ཆད་དེ་རྩ་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་དག་པ་རྩ་བ་
 མེད་པ་དེ་ཉིད་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་རྩ་བ་མེད་པའི་རྩ་བ་ཅན་
 རོ། ། །ཁམས་དེ་ལ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ས་བོན་ནམ་སྟིང་པོ་མེད་པས་སྟིང་པོ་(གཤམ་ལ་ན)
 མེད་པའི་རྩ་བ་ཅན་ནོ། ། །ཁམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
 པས་དག་པའི་རྩ་བ་ཅན་ནོ། ། །ཁམས་དེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་རྩལ་བཞིན་
 མ་ཡིན་པའི་གནས་དང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས་གནས་མེད་པའི་རྩ་བ་ཅན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ནི་
 བྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་མི་གནས་པའི་རྩལ་གྱིས་གནས་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོ་ཞེས་སོགས་ལ་ཁམས་ནི་རང་བཞིན་
 གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བརྟོག་པར་བྱས་པ་ནི་
 ཁམས་དེའི་ཆོས་ཏེ། དེ་སྤང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་ཆོས་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་བཤད་པའི་
 སྤང་བ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། ། །གསུང་རབ་ནི་སྤང་བ་དེ་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་
 ཆོས་སྤང་བའི་སྟོ་ཞེས་བྱའོ། ། །གསུང་རབ་དེ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་གྱི་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྲངས་པ་དེ་
 དག་གོ། །

མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ཏེ།
 རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ནས་རྒྱང་གི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚན་པ་དང་རྒྱུའི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚན་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་ལྷུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྤྱི་མཆེད་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་སའི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚན་པ་ནི་བཤད་ཐིག་རྟོ། །དེ་འཇིག་པའི་རྒྱུ་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཆ་བའི་མེ་འགོ་ནད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་མེའི་ཁམས་དང་ཆོས་མཚན་པ་ནི་བཤད་པས་ན་དེ་བཤེད་པ།

རྒྱས་མཐའ་དཔྱལ་བ་ཐ་མལ་པའི། །

མེ་གསུམ་འཆི་དང་ན་བ་དང་། །

ཆ་བའི་མེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་རྒྱ། །

དེ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དོན་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྒྱ་འཆི་བ་ནི་རྒྱས་མཐའི་མེད་དང་། ན་བ་ནི་དཔྱལ་བའི་མེ་དང་། ཆ་བ་ནི་ཐ་མལ་པའི་མེ་སྟེ་དཔེ་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདི་ལྟར་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཆ་བ་ནམས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་མེ་དང་འདྲ་བ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་མཆེད་རྒྱག་བདག་གི་བ་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱུ་སྤྱི་མཆེད་སྤྱི་མཆེད་པར་བྱེད་པ་དང་། འདྲ་བྱེད་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གོ་རིམས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྒྱ་འཆི་བ་ནི་རྒྱས་མཐའི་མེ་དང་འདྲ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཆོ་ཆངས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་དག་ངས་སྤྱལ་བའོ་སྤྱལ་རྒྱུ་བདག་གིར་བྱེད་ལ། གང་གི་ཆོ་རྒྱས་མཐའི་མེས་ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་མ་ལུས་པར་བསྐྱེགས་པར་གྱུར་བ་(ག༡༥༥)དེའི་ཆོ་ཆངས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་པོ་མེད་པས་བདག་གི་བ་མེད་དོ། ། འཆི་བའི་མེས་ཀྱང་རྒྱལ་བར་ཤེས་པ་དང་ལུས་ལྡན་ཏེ་བདག་པོ་རྒྱལ་ཤེས་མེད་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆོ་སྤྱི་མཆེད་རྒྱག་བདག་གི་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ན་བ་ནི་དཔྱལ་བའི་མེ་དང་

འདྲ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོག་སྟེང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཀླ་བ་
ནི་ཐ་མལ་པའི་མེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉི་མས་ལོ་ཐོག་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་ཐབ་¹ གྱི་མེས་ཟས་
སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་དེ་བྱ་བ་རྣམས་སྤྱིན་ཞིང་མུར་དུ་
འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་སྟེ་གཏན་ཆོག་སྤྱི་གསུམ་གྱིས་མེ་དང་འདྲ་བར་
གེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་མ་
དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་འཆི་བའི་མེས་སེམས་ཉམས་པར་བྱེད་ལ། ན་བའི་མེས་
རག་ཉམ་རྒྱུད་བར་བྱེད་ཅིང་། ཀླ་བའི་མེས་ལུས་ཉམས་པར་བྱེད་ཀྱང་མེ་གསུམ་པོ་འདི་
དག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ནི་འཆི་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ན་བར་ཡང་མི་
འགྱུར་ཞིང་། ཀླས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ། དཔལ་བྱེད་གི་མདོར་འདི་
སྐད་ཅེས་འབྱུང་སྟེ། བཙུ་མ་ལྡན་འདས་འཆི་བ་ཞེས་བཟྱི་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཞེས་བཟྱི་བ་འདི་ནི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོང་དོ། །བཙུ་མ་ལྡན་འདས་འཆི་བ་ཞེས་བཟྱི་བ་འདི་ནི་དབང་པོ་
འགགས་པའོ། །བཙུ་མ་ལྡན་འདས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བཟྱི་བ་འདི་ནི་དབང་པོ་གསར་པ་རྣམས་
འཐོབ་པའོ། །བཙུ་མ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་འམ་ཀླ་བ་འམ་
འཆི་བ་འམ་འཆི་འཐོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྟོང་དུ་ཞེ་ན། བཙུ་མ་ལྡན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་
སྟེ། ཏྲག་པ་བརྟན་པ་ཞི་བ་གཡུང་དྲུང་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སེམས་ཅན་འཆི་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཐ་སྟོང་ཙམ་དང་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གི་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོང་འདི་ནི་དབང་པོ་རྟིང་བ་
རྣམས་འགགས་གིང་ཆད་པ་ལ་ལྟ་སྤྱིན་གི་འོ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་འམ་སྐྱེས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབང་པོ་གསར་པ་རྣམས་དང་པོར་ཐོབ་པ་ལ་ལྟ་སྤྱིན་སྐྱེས་ཞེས་བཏགས་པ་

¹ཐབས་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས་༡༧༩༡བ

ཙམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷ་སྒྲིན་ཉིད་ལྷང་པོ་ལ་བདགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་དོན་དམ་པར་
 སེམས་ཙན་སུ་ཡང་སྒྲེ་བ་དང་འཆི་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་
 བཅོད་པས་དེ་ལ་སྒྲེ་བ་དང་འཆི་བ་ཡོད་མོད་སྟུམ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་
 བདག་མ་ཡིན། སེམས་ཙན་མ་ཡིན། སྟག་(༡༧༧༠ན)མ་ཡིན་པས་སྒྲེ་བ་པོའམ། ཆ་བ་
 པོའམ། འཆི་བ་པོའམ། བར་དོར་འཆི་འཕོ་བ་དང་ཡང་སྤྲིད་དུ་སྒྲེ་བ་པོ་མ་ལགས་སོ། །དེ་
 ཅིའི་སྤྲིད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སྒྲེ་བ་དང་གནས་
 པ་དང་ཆ་བ་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་བཅོད་ན། དེ་དག་གི་ཡུལ་དང་གཞི་རྒྱུ་མཚན་གཞི་
 མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་འདས་ནས་འདུས་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཙན་ནོ། །སྒྲེ་བ་མེད་པས་
 རྟག་པ། ཆས་པ་མེད་པས་བརྟན་པ། འཆི་བ་མེད་པས་ཞི་བ། སྤྲིད་པ་གཞན་དུ་མཚམས་
 སྒྱུར་བ་མེད་པས་གཡང་དུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ད་ནི་གནས་སྐབས་གཉིས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མ་དག་པ་
 དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

སྒྲེ་འཆི་ན་དང་ཆ་བ་ལས་གྲོལ་བ། །

འདི་ཡི་རང་བཞིན་རི་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །

སྒྲེ་སོགས་འཕྲོངས་དང་བྲལ་ཡང་དེ་ཡི་རྒྱས། །

སྒྲོ་ལྟན་འགོ་ལ་སྒྲིང་རྩེ་བསྒྲེད་ཕྱིར་བསྟེན། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་སྟག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་
 ཀྱིས་མ་དག་པ་དང་འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་ཀྱིས་དག་པའི་གནས་
 སྐབས་ན་ཡང་ཁམས་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལས་བརྩམས་ནས་བཤད་པ་ནི་ཁམས་འདིའི་བཙས་
 མ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་འཕགས་པས་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་སོ། །རང་བཞིན་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་སྒྲེ་བ་དང་འཆི་བ་དང་ན་
 བ་དང་ཆ་བ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བའོ། །རྟོགས་པ་དེ་ཐོབ་པས་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པའི་

འཕོངས་པ་སྟེ་ཐར་པའི་བདེ་བ་མེད་པ་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཏེ། དག་པའི་གནས་སྐབས་
 ཐོབ་པོ། །འདི་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཅན་རྒྱན་མཐོང་བས་དྲུག་གི་ཆོར་མ་ལས་གྲོལ་ཞེས་པ་ལྟར་
 །ཁམས་སྒྲེ་འཆི་མེད་པར་མཐོང་བས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ་སྒྲེ་འཆི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་རི་
 ལྟར་འབྲེལ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་དག་བཙོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་
 ཏེ། མ་རིག་པ་བཙོམ་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ན་བ་དང་ཤ་བ་དང་འཆི་བའི་སྒྲིག་བསྐལ་མ་
 འོངས་པ་ན་སྒྲེ་འབྱུར་བཙོམ་ཡང་ད་ལྟ་དེ་གསུམ་དང་མ་བྲལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔས་ཁམས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་མུང་པོ་ཉིད་གདོད་མ་
 ནས་སྟོང་བར་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་རྟོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཐོབ་པ་ན་
 སྒྲེ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་བསྐལ་མ་འོངས་པ་ལྟ་ཞོག ད་ལྟར་བ་ཡང་ཟད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་བྱུང་བར་རོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ནི་འཇུག་པར། (ག༡༥༠བ)

གང་གིས་སྒྲིན་ཆོགས་དང་མཚུངས་གཏི་མུག་སྒྲིག་པོ་འཛིག་རྟེན་ལ། །

ཡོད་པ་དེས་ན་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པ་དག་རྟ་སྤང་བར་འགྱུར། །

རི་ལྟར་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་འགའ་ཞིག་སྒྲ་ཤད་ཟླ་གཉིས་དང་། །

མ་བྱའི་མདོངས་དང་སྤང་མ་ལ་སོགས་ལོག་པར་འཛིན་བྱེད་པ། །

དེ་བཞིན་རྟ་ནི་གཏི་མུག་སྒྲིན་གྱི་དབང་གིས་མི་མཁས་པས། །

འདུས་བྲས་ལྟ་ཞིག་སྒྲ་ཆོགས་སྒོ་གོས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སོ་སའི་སྒྲེ་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཐམས་
 ཅད་ནི་གཏི་མུག་གི་དབང་གིས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཁོན་ཡིན་ལ། གཏི་མུག་གྲང་ཆོས་ཀྱི་
 མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་མེད་པས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་ཐོབ་ནས་མིག་ལ་སོགས་
 པའི་དབང་པོ་རྣམས་གྲང་ལོག་ཅིང་གནས་གྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངེས་པའོ། །འོ་ན་མཐོང་
 བའི་ལམ་སྒྲིག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སྒྲེས་པ་དང་མ་དག་པའི་མུང་སོགས་

འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཞིག་གས། བམ་གྱི་ཆོ་འགགས་སྟུམ་ན། མོས་པས་སྟོད་པའི་
 དུས་ནས་འགགས་པ་ཉིད་དེ། མོས་པས་སྟོད་པ་ཆེན་པོ་སྟེས་པའི་ཆོ་བསྐལ་པ་བྱི་མའི་
 མཐར་ཐུག་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་བྱགས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐོབ་ཅིང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
 གསུངས་དང་རིག་པ་གྲངས་མེད་པས་རྣམ་པར་རོལ་བ་དང་། འདིའི་ལུས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་
 ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གནོན་པར་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། སྟོར་པའི་ལམ་བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་དང་མཚན་དང་ཞིང་
 དག་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་ལ་
 གནས་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ན་སྟོར་པའི་ལམ་གྱི་སྟོན་རོལ་ནས་འཇུག་པར་སྟོབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱལ་གསང་བས་བཤད་ཅིང་། གཞན་དག་གྲང་མང་དུ་བཞེད་པས་དེ་དང་དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་དག་སྐལ་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ལྷག་མེད་པ་
 རྣམས་བཤོད་པ་ལྟར་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་པའི་ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ལུང་ལས་ངས་པ་ཡིན་
 རོ། །དོན་ནི་མི་ལམ་དུ་ཤེས་པས་མི་ལམ་གྱི་མེས་ཆོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཐག་པར་
 ཤེས་པས་སྐལ་གྱི་དུག་མི་འཇུག་པ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེས་པའི་ཆོ་འཁོར་པའི་
 ཀྱན་འབྱུང་དང་སྟུག་བསྟུལ་གཉི་ག་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོ་དང་ལྡན་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
 རྟོགས་ཉིད་ལ་མི་གནས་པར་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱས་མ་(༡༩༧)ན་
 རྟོགས་པའི་འགོ་བརྒྱམས་ལ་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྟེས་པའི་ཕྱིར་སྟེ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅུ་ཞིག་
 བསྟན་ཞིང་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

རིན་ཆེན་ཐེང་བར།

དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་གྲང་། །

མཐོང་ནས་མྱ་ངན་འདའ་བར་འདོད། །

འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྤྱིར་རྩེ་ཡིས། །

བྱང་ཆུབ་པར་དུ་སྤྱིད་མཚམས་སྦྱོར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། །འདིས་ཅི་བརྟན་ཞེན་ཞེས་བྲིས་སོ། །

ལན་ནི།

འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང་། །

ཀ་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཅད་ནས་སྤངས། །

ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྦྱེ། །

དེ་ལ་དེ་མེད་བྱིར་དེ་མེད། །

ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་འཕགས་པས་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཀ་པའི་སྤྱག་བསྐལ་
ནམས་ཅད་དེ་ཅ་བ་དང་བཅས་པར་སྤངས་ཏེ། ཅ་བ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་
གིས་བྱང་པའི་སྦྱེ་བ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་དེ་ལ་སྦྱེ་བ་དེ་མེད་པའི་བྱིར་འཆི་བ་སོགས་དེ་དག་
མེད་དོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཀ་པའི་མེ་
འདིའི་བྱད་ཤིང་ལྟ་བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོར་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་
སྐབས་ན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་གང་ཞིག་
ཤིན་ཏུ་སྤང་བ་མེད་པར་འཇུར་བས་ཅིག་ཤོས་གཏན་འབར་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་ཀ་པའི་སྤྱག་བསྐལ་
གསུམ་མེ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པར་བྱ་བ་འདིའི་ཅ་བ་ཇུར་པ་མེད་ཉེ་བར་ལེན་པ་བྱད་ཤིང་ལྟ་
བུ་ནི་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་ཉེ་བར་བྲང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །དེའི་ཡང་ཅ་བ་ནི་ལས་ཡིན་པས་དེ་སྦྱོར་དུ་འགོ་ཞིང་།

དེའི་ཐོན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་འགོ་ལ། དེའི་ཐོན་ཏུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
འགོ་བས་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་པའི་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག་སྤང་ཞིང་
འབར་བ་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ལ། དེ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་
མེད་ཅིང་དེ་མེད་པས་ཅིག་ཤོས་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་མེ་གཏན་འབར་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་འོ། །

དེས་ནི།

སྐྱེ་འཆི་ན་དང་རྒྱ་བ་ལས་གྲོལ་བ། །
འདི་ཡི་རང་བཞིན་རི་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །
སྐྱེ་སོགས་འཕོངས་དང་བྱལ། ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཤད་ལ།
དེ་ཡི་རྒྱས། །
སྒོ་ལྡན་འགོ་ལ་སྤྱིང་རྩེ་བསྐྱེད་བྱིར་བསྟེན། །

ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བསྟན་པའི་བྱིར་(༡༩༧)བ།

རི་བཞིན་ཡང་དག་མཐོང་བའི་བྱིར། །
སྐྱེ་སོགས་རྒྱམས་ལས་འདས་གྱུར་ཁྱད། །
སྤྱིང་རྩེའི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། །
འཆི་དང་ན་དང་རྒྱ་བར་སྟོན། ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།

ཁམས་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིང་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་ཏུ་མཐོང་བའི་བྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱམས་ལས་འདས་ཏེ་འཁོར་བའི་སྟག་བསྐྱལ་
གཏན་མེད་པར་གྱུར་ཁྱད་བྱིས་པ་དག་གི་ནང་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱ་བར་
གྱུར་པ་དག་ཏུ་སྟོན་ཏེ། བྱིས་པ་རྒྱམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྟོན་ཏོ། །རྒྱ་ཅི་ལས་ཤེ་ན།
སེམས་ཅན་རྒྱམས་རྒྱམ་པ་དེས་སྟག་བསྐྱལ་ལས་སྒྲོལ་བར་བཞེད་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་

བདག་ཉིད་དུ་ཡུར་ཏེ་སྐྱེན་ལ་མི་སྟོན་པར་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བ་ལས་སོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཀླན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ཅན་ཏེ། བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་རྩེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྐྱོར་རོ། །སྐྱེ་བ་ཡང་ཉེ་བར་སྟོན་ལ། ཁ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ཡང་ཉེ་བར་སྟོན་རོ། །དེ་དག་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་མེད་དེ། ཁམས་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སྤྱང་རྩེས་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་རྟེན་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པར་ཏེ་ངེས་པར་སྐྱོར་རོ། །སྐྱོར་ཐོད་པའི་སྤྱང་རྩེ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་མེད་པས་མི་སྐྱོར་རོ་སྟུམ་ན། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དབང་བཅུ་ལས་བསམ་པ་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོར་རོ། །དབང་དེ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་ལམ་གྱི་ཀླན་ཏུ་སྐྱོར་བ་ཅན་ཏེ་དེས་དབང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དུང་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་ལ། དེ་གྲོ་བུར་གྱི་སྐྱེན་གྱིས་ཁ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ཉེ་བར་ཏེ་ངེས་པར་སྟོན་རོ། །བརྟེན་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱར་ངོ་། །དེ་ལྟར་ནི་པ་མ་དག་འདུས་པའི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པའི་རྩ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱི་བརྒྱབས་གྱིས་སེམས་དང་བཅས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱེའིང་ཆོས་སྟོན་ལ། བྱ་བ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིད་པར་སྟོན་པ་ནི་རོ་ཡངས་དང་འདྲ་སྟེ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་རོ་སྤྱེའིང་གར་བྱེད་ལ་རྒྱག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་རྩ་གསུམ་རྩུང་ཟད་ཅིག་ལུས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལུས་སུ་གནས་པས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་(༡༩༤-༡༩) པོ་འདི་དག་ཀྱང་མེད་དེ། ཁམས་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་སྤྱིད་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཡང་དག་པ་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་མཐོང་བས་མ་རིག་པ་གཏན་འོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྐད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་གཏན་འོག་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལ་ནི་ཁ་ནི་

མེད་ལ། འོན་ཀྱང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དེ་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སུ་བསྐྱར་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལུས་གཞན་ཞིག་འབྱུང་ཞིང་བྱིས་པས་དེ་མཐོང་བ་
 ཡིན་གྱི། མདོན་པར་གཤམ་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་མ་གཏོགས་པར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་
 ལུས་མཐོང་བ་མེད་དོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐ་མལ་པའི་མིག་གི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ལུས་སུ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རོ་ལངས་ལྟ་བུར་བརྟེན་
 པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རྟེན་དང་། སྤུལ་པ་ཅམ་གྱི་ལུས་སོ། །འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ལ་
 བྱི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པར་མ་ཟད་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་པའི་
 ལས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་བསྐྱལ་བ་བས་ལྷག་པར་གནས་པ་ཡང་ཡོད་དེ།
 འདི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མཐུ་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་མདོ་སྤྱེ་རྣམས་ན་མང་དུ་སྤྱང་ངོ་། །དེ་
 བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནོར་གྱི་ཕུང་
 བོ་བྱིན་པ་ན་ཡང་ནོར་དངོས་ཉིད་དང་སྤུལ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་འདི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས་
 རྒྱས་པར་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་དེ་དག་གི་འཁོར་
 པའི་རྒྱན་ཅན་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟ་སྟེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དང་། བསམས་བཞིན་དུ་
 སྤྱིད་པར་སྦྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་འབྲད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་།
 སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པའི་ཕྱིར་མི་སྦྱོབ་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་
 བརྟེན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་འགྲུས་པ་དང་། ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་
 བསམ་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཀྱན་དུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་མི་འདོར་བ་སྟེ།
 སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གང་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན་དུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱང་ཉོན་
 མོངས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་མི་གོས་པ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་
 པ་ནི་འདི་དག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་རྒྱུ་གཅིག་ནས་གཅིག་
 (༡༧༩༧བ)ཏུ་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་རང་གི་ངོ་བོ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། བྱེད་ལས་མཚུངས་
 བར་ལྡན་བ་ནི་ཀྱན་རྒྱུར་བ་སྟེ། སྦྲི་ཏུ་ལ་སྦྲུལ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཉོན་
 མོངས་པའི་མིང་གིས་ཀྱང་གསུངས་ན་དེ་གང་ཞེན་ཞེས་པའོ། །ལན་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་
 བརྒྱད་གསུངས་བ་ལ། རྩ་མ་རྩ་མ་ནི་རྒྱུ་དང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ནི་འབྲས་ལུའོ། །དེ་ལ་བསོད་
 བསམས་ནི་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ལས་བྱུང་བ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་
 བ་རོལ་རྒྱ་ཕྱོད་པ་དང་པོ་ལུའོ། །འདི་སྦྲི་ཏུ་ལ་བཟུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུ་ནི་བཟུ་སྟེ་གསོ་བ་ཡིན་
 ལ། རྒྱ་ནི་ན་ལ་སྟེ་རྒྱུ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་འདི་རྒྱམས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་བདེ་བས་སྤྱིད་པ་རྒྱམས་
 སྤྱུ་གསོ་ཞིང་ཕྱི་མ་ཡང་འདྲེན་ཏེ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱན་ནས་བསྐྱུ་བ་ནི་
 ཆོགས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱུང་བའི་ཐུན་པས་མི་ངོམས་པར་སྤྱར་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོངས་
 སྤྱོད་ལ་བར་འདོད་པ་ནི་དང་པོའོ། །འདོད་པ་དེས་བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པ་གསུམ་དུ་སྟེ་
 བ་ཡོངས་སྤྱུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ་སྟེ་བའི་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོགས་མང་དུ་
 སོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྟེ་བ་འཛིན་པ་ཡང་ཆོགས་སོག་པའི་ཕྱིར་
 དུ་ཡིན་ལ། ཆོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་སོག་པ་ཉིད་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཇགས་
 པས་སངས་རྒྱས་དང་འཕྲད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདོད་དོ། །སངས་རྒྱས་དང་ཕྱད་པ་ན་
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གདུང་མི་གཅོད་པས་སེམས་ཅན་རྒྱམས་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱུད་དུ་ལ་སྤྱར་
 བས་དེས་འབྲས་ལུ་འབྱུང་དུ་རུང་བ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་བར་དུས་རིང་པོར་གནས་ཀྱང་དེས་
 མི་སྦྱོ་བར་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་སྤྱབ་པར་འདོད་པའོ། །སྤྱོད་པ་དམ་པ་འམ་ཆེན་པོ་
 རྒྱམས་ཀྱི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་བ་དེ་
 ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱན་རྒྱུ་འཛིན་པ་ལ་སྦྱོ་ཞིང་བརྩོན་འགྲུས་བརྩོན་
 པར་འདོད་པ་སྟེ། འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གསང་བའི་མདོ་དང་དཔལ་ལྷན་
 ལས་བཤད་དོ། །སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་འདོད་པ་དང་ཆོས་འཛིན་པར་སྦྱོ་བས་སེམས་ཅན་

ནམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཅི་དང་ཅི་ཡོད་པ་ལ། བདག་ཉིད་གཅིག་ཤུས་བྱའོ་ཞེས།
འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་འགྲུས་ཤིང་ཉམས་འོག་ཏུ་རྒྱད་པར་
འདོད་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ན་ཡང་དེ་དག་གྲོལ་བ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་བྱེད་པས་
གྲོལ་བའི་ལས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སྟོགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་བསམ་པ་དེ་དང་མི་
འབྲལ་བར་འདོད་པའོ། །(༡༡༧༩ན)འདོད་པ་དེ་དང་ལྡན་པས་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བསྟུས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་ནམས་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་ཞིང་བརྩོན་པ་མི་འདོར་བ་སྟེ།
གང་དག་གིས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་ཉོན་
མོངས་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱོན་སྒྲུག་བསྟུལ་ནམས་ཀྱིས་མི་གོས་པ་དགེ་བའི་རྩ་
བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་ཅན་ནི་འདོད་པ་བརྒྱད་དང་དེས་
བསྟུབས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་དག་གོ། །

ཡང་གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྩད་ཟད་འགྱུར་ལོར་བ་སྟེ། ཡང་གསོལ་བ་ཞེས་པའོ། །
ཅི་ཞིག་གསོལ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཆེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལགས་ན། དེ་རྒྱ་ཅིང་
སྤད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བཟྱ། བཀའ་སྤྱུལ་པ། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་གིས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་པར་ཀྱན་ཏུ་
སྦྱོར་ལ། ཁམས་གསུམ་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་རྒྱབ་
སེམས་དཔའ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་བསམས་
བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་ཏེ། དེས་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཇི་སྟེད་དུ་ཁམས་གསུམ་པར་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བས་ཡིན་གྱི་
སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་སྟེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལགས་ན་ཉོན་
མོངས་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་ཞེས་བཟྱ་བ་འདི་བཅུགས་པ་བར་གསུང་

དགོས་ཏེ། དེ་རྒྱ་ཅིའི་སྤྲུང་དུ་སྟེ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་ཞེས་པའོ། །

ལན་ནི། འདི་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མི་ངོམས་པ་སོགས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་
ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་གིས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་འཁམས་གསུམ་དུ་སྟེ་བའི་ཀུན་རྒྱ་སྤྱོར་བ་
བྱེད་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་རྒྱ་སྤྱོར་བ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀུན་རྒྱ་སྤྱོར་བའི་ཆོས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་རྣམས་
དང་མཚུངས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བ་ལས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་
ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་འཁམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་ཐབས་སྟེ་བ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཁས་པའི་གེས་རབ་དང་། དག་
བའི་རྩ་བ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་སྟོབས་དང་མཐུ་བསྐྱེད་པས་དབང་མེད་དུ་མ་ཡིན་
པར་བསམས་བཞིན་དུ་ཀུན་རྒྱ་སྤྱོར་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་(གཤམ་པར་)དབང་མེད་པར་
སྤྱོར་བས་རྣམ་པ་ཐབས་ཅད་དུ་འདྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་གསུམ་དུ་སྤྱོར་བར་ཆོས་
མཐུན་པ་དེས་ན་དག་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་དག་བའི་རྩ་བའི་ཀུན་རྒྱ་སྤྱོར་
བ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་མིང་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བཏགས་སོ། །རི་སྤྱི་དུ་ཁམས་གསུམ་པར་
ཀུན་རྒྱ་སྤྱོར་བའི་ཆོས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་བཤོད་ནོ། །

དེ་དབུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་དབུར་ན། ཆོང་དཔོན་ནམ་ཁྱིམ་བདག་ལ་
བྱ་གཅིག་ལ། འདོད་ལ། སྤྱག་ལ། སངས་ལ། ཡིད་དུ་འོང་བ། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་
མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། བྱི་དེ་ཡང་བྱིས་པར་བྱུར་པས་གར་བྱེད་པ་ན་མི་གཙང་བའི་དོང་
དུ་ལྟང་བར་བྱུར་དོ། །དེ་ནས་བྱི་དེའི་མ་དང་གཉེན་གྱིས་བྱི་དེའི་གཙང་བའི་དོང་དུ་
ལྟང་བ་དེ་མཐོང་ལ། མཐོང་ནས་ཀྱང་ཆོ་དེ་ཆེན་པོས་འདེབས་ཤིང་ཐུ་བན་བྱེད་ལ་སྟེ་
སྔགས་འདོན་ཞིང་མི་གཙང་བའི་དོང་དེར་ཞུགས་ཏེ་བྱི་དེ་འདོན་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །དེ་
ནས་བྱི་དེའི་ཕ་ཕྱོགས་དེར་སོང་སྟེ། དེས་བྱ་གཅིག་བྱེད་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་ལྟང་བ་

མཐོང་ངོ། །མཐོང་ནས་ཀྱང་རིངས་པ་རིངས་པར་རྟབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་གཅིག་བྱ་
 འདོན་པར་འདོད་པའི་སྟངས་ཀྱིས་བྱས་ཏེ། སྐྱུག་ཕྱོ་བས་མེད་པར་མི་གཙང་བའི་གནས་
 དེར་བབས་ཏེ་བྱ་གཅིག་བྱ་བྱུང་པར་གྱུར་ཏོ། །སློ་བློས་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་ཅི་སྟོན་དོན་
 འདི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔེར་བྱས་པའོ། །དོན་དེ་གང་ཡིན་པར་བལྟ་ཞིན། སློ་བློས་རྒྱ་
 མཚོ་མི་གཙང་བའི་དོང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །བྱ་
 གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཉེ་བར་གནས་པར་
 འགྱུར་རོ། །མ་དང་གཉེན་བཤེས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གང་དག་འཁོར་བར་ལྟར་བའི་སེམས་
 ཅན་མཐོང་ནས་སྐྱ་ངན་བྱེད་ཅིང་སློ་སྐྱགས་འདོན་གྱི་འདོན་པར་རྩས་པ་ནི་མེད་པ། ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །ཆོང་
 དཔོན་ནམ་མཁྱིམ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གང་ཞིག་གཙང་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དྲི་མ་དང་བྲལ་
 བའི་སེམས་དང་ལྟན་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། སེམས་ཅན་
 ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པར་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

མང་པོ་རྟག་ཏུ་འཐབ་(༡༡༧༤ན)འགྱུར་གྱི། །

གཉེས་པོ་དག་ཀྱང་འགྲན་ལྷན་འགྱུར། །

ཞེས་པས་གཞན་གྱི་ཕྱག་དོག་གིས་མི་སྦྲིབ་པའོ། །

འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

མི་སྐྱུག་པ་ཡི་ཁྱེད་ཞིག་བཙས། །

བོང་བུའི་མགོ་ལ་བོང་མགྱིན་པོ། །

ཐམས་ཅད་རྩལ་པོ་རལ་བ་ཅན། །

དེ་མཐོང་འཛིགས་པས་ལྷུང་དུ་ནི། །

བསྐྱམ་ཕྱི་སར་ནི་དེ་བོར་རོ། །

ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་བས་དགའ་སྟེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་བར་འདོད་པའོ། །
སྐྱག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོང་ལ་འབབ་པའོ། །འཕངས་པ་ཞེས་པ་ནི་ལས་ལ་བཀོལ་བར་མི་བྱ་
བའོ། །ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་མཐོང་བས་ཡིད་དགའ་བའོ། །མཐོང་ན་
མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ནི་ལན་མང་དུ་བལྟས་ཀྱང་ཡིད་སྟོབ་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །

དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ལ་བྱབ་པའི་བྱམས་པ་
བསྐྱོམ་པའི་ཆོལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དྲིན་ལན་སྒྲན་པ་དང་། རྩེ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དང་
མཐུན་པ་དང་། མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་ཀླན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་།
རུས་པ་གཅིག་ཏུ་བསམས་པས་དོན་དམ་པ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་དྲིན་ལན་སྒྲན་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལན་མང་དུ་ཡན་མ་བཏགས་པ་སྟེ་
ཡང་མེད་པས་དེ་དག་གི་དྲིན་བསམས་ཏེ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆོད་དུ་ཕྱིན་མ་ཕྱིན་དང་
སྐྱར་ཏེ་སྐྱོམ་པའོ། །

རྩེ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་རྩེ་བོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་
པོ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་དགོངས་པ་ལས་གཞན་མེད་པས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོད་
པར་འགྱུར་བར་བསམ་པའོ། །

མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་ན་སངས་རྒྱས་མི་འཐོབ་ལ།
སེམས་ཅན་མེད་ན་སེམས་དེ་མི་འཐོབ་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་པོའི་སྒྲ་མ་དང་འབྲ་བར་གྲུས་
པར་བྱས་ཏེ་མཆོད་པའོ། །

རུས་གཅིག་པ་ནི། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རུས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་དུ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ། །

མདོར་བསྟན་ན། བྱམས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཆོ་མཉམ་གྲོགས་པོའམ་སྒྲོམ་ལྟ་བུར་གི་ཡིད་
ལ་གང་འབབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བྱམས་པ་སྒྲེ་བ་ན་བྱམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བསྐྱེད་སྤྱོད་ཏེ། དེ་ནས་སེམས་ཅན་མཛའ་བ་དང་། དེ་ནས་བར་མ་དང་། དེ་ནས་དགྲ་བོ་ལ་
བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མན་ངག་གོ། །

ཆོ་ངེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་ཟབ་མོ་སྟོན་གསང་མཐོན་པོས་འབྲེན་པའོ། །སྤྲུབ་ན་
བྱེད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གི་བར་འགྱུར་བའོ། །སྒྲེ་སྤྲུགས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་པར་མང་པོ་
བརྟེན་པ་ནི་སྒྲེ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོག་དག་ལ་སྤྲུགས་ཞེས་བྱའོ། །(གཤམ་ལ་བ)མི་གཙང་བའི་
དོང་དེར་ཞུགས་ཏེ་ཁྱེད་དེ་འདོན་པར་མི་བྱེད་པའི་དཔེས་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དག་ལྟ་
དང་མིའི་སྒྲེ་བའི་གནས་ལ་རུང་ཟད་ཅམ་ཡང་འདོད་པར་མི་བྱེད་པའོ། །པ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་
མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་འཇུག་པའི་དཔེས་ནི་དོན་རྒྱམ་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་
དཔའ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དག་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྤྱངས་ཏེ་འདོད་པར་
སྒྲེ་བ་འཛིན་པ་དང་། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ཡིན་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐུ་
ཐོབ་པ་དག་རན་སོང་གི་གནས་སུ་ཡང་འཇུག་པ་ནི་གཅིག་གོ། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་
འཕགས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལ་སྒྲེ་བར་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དེ་
འཛིན་པའོ། །

དེ་ལ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་སྟོང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་ནི།

སྟོང་རྗེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར། །

ལུས་འདི་བཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ལ།

བསམ་པ་དག་པ་ལ་ནི།

ལུས་བཅད་སྟེང་ཞིང་བདག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གིས། །

གཞན་དག་རྒྱམས་ཀྱི་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི། །

སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་རིག་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ནི། །

དེ་བཅད་བྱ་ཕྱིར་ལྷུང་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དང་རྟག་རྟ་བྱ་ཆོགས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་ཞིག་སྒྲ་ག་མེད་པར་
བརྟགས་ཏེ་རུས་པ་བཅོག་རྟ་རྩིག་པའི་བྱང་དུ་སོང་བས་མཆོན་པར་བྱའོ། །

རྟབས་པ་དང་རིངས་པའི་དཔེས་ནི།

མགོ་ལ་སེམས་ཅན་ཁུར་ཆེན་བྱེད་བཞི། །

སེམས་དཔའ་མཆོག་ནི་དལ་གྱིས་འགྲོ་མི་མཛེས། །

བདག་གཞན་སྒྲ་ཆོགས་འཆིང་བས་རབ་བཅིངས་པ། །

བརྩོན་པ་བརྒྱ་འགྲུར་དུ་ནི་བྱ་བའི་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་དོ། །

མདོའི་དོན་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་
ལས་ཤིན་རྟ་གྲོལ་ཡང་སྤྱིད་པར་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོ་སྟེ། ཐབས་མཁས་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བློན་པས་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་
དགྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ལོ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ལས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་ལས་གྲོལ་ཡང་ནམ་པར་རྟག་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དང་བཅས་ལ། ས་
བརྒྱད་པ་ནས་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་གྲོལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གནོད་པ་ཡང་
མེད་ལ། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་པས་སྦྱེ་བ་སོགས་སུ་ཡང་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པའོ། །

མདོའི་ཆོག་གིས་སྦྱིར་བསྟན་(ག ༡༧༥ན)པ་ལྟར་སྤང་ཡང་གནས་སྐབས་གཉིས་པ་
ཉིད་བསྟན་པའི་ཤེས་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་པ་ནི། དེས་ན་མདོའི་དུམ་བྱ་འདིས་
ནི་གཞན་ལ་ལན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དབང་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་

ཅ་བ་དང་། སྒྲིང་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམས་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་དག་
པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་ཏོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་མ་དག་
པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དག་པའི་
གནས་སྐབས་བསྟན་ཏོ། །

རི་བཞིན་ཡང་དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་སྒྲུར་ཡང་བཤད་མོད་ཀྱི། སྒོ་
གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་མདོས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་འདི་མ་སྒྲིམ་པ་དང་མ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་མཐོང་བ་ཐོབ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཉིད་འདི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་ནི་
རྒྱས་པར་མདོ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་དག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཁམས་འདིའི་བྱུང་བར་རང་གི་རོ་བོས་མ་སྒྲིམ་པ་དང་། སྒྲུར་བྱེད་པར་མ་བྱུང་
བའི་ཡུལ་གྱི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་འདི་ཡུལ་རི་ལྟར་གནས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཐོབ་
པ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ།

མདོ་ནི། རི་སྐད་ལྷ། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་། བྱེད་
པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཉིད་དང་། སོག་
མེད་པ་ཉིད་དང་། གང་ཟག་མེད་པ་ཉིད་དང་། བདག་པོ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས། འདི་ལྟར་
གང་རི་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གྲུབ་ན་ཡང་སེམས་པར་མི་བྱེད། རབ་
ཅུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དེ། སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་རྣམ་པར་བསྐྱབས་པའི་ཆོས་འདི་ལ་མོས་པའི་

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཁོང་ཁོ་བ་སྦྱེད་བར་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་
འགའ་ཡང་ཕན་འདོགས་པ་འཇག་གོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་
ནམ་པར་དག་པར་འགྱུར་པོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
རབ་རྟུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲིང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་གོ་(༡༢༥༥)ཆ་མི་འདོར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་དང་། སྒྲིང་རྒྱུའི་རང་
བཞིན་བཤད་དེ།

ཤེས་རབ་ནི། ཆོས་ནམས་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་པོ། །
གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ནི་བདག་རྟོགས་པ་ནམ་པ་བདུན་བཀག་པ་ལས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལ་ཤུན་པ་ལྟ་བུ་ནི་མུང་པོ་ནམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དབུས་ན་གངས་ཅན་པ་དག་གིས་
རིག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་བེམས་པོའི་བདག་ཉིད་རྟུ་བརྟགས་པ་ཟ་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་
བྱུང་པར་དང་ལྡན་པར་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་ནི་ཤུན་པ་ནམས་ཅེ་ཅེ་ནས་བཀར་ཏེ་བཅའ་བ་ན་སྒྲིང་
པོར་གྱུར་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །སྦྱོ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

རིན་ཆེན་ཕྱིང་བར།

ཇི་ལྟར་རྒྱུ་གིང་ཡན་ལག་དག །

ནམ་པར་བྱེན་འགའ་མེད་པ། །

དེ་བཞིན་རྟུ་ནི་གང་ཟག་གྱུང་། །

ཁམས་བཅས་བཤིག་ན་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་དང་། འདི་ལས་ར་རྒྱལ་སྦྱོ་
བའི་ཕྱིར་བདག་དང་། རྒྱུ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་ན་སེམས་ཅན་དང་། སྟོག་གི་
དབང་པོའི་དབང་གིས་སྒྲལ་བ་མཉམ་པའི་རིས་རྫོགས་ཀྱི་བར་རྟུ་གནས་པས་ན་སྟོག་དང་།
འགྲོ་བ་ནམས་སྤྱ་ཡང་དང་ཡང་རྟུ་གནས་པས་ན་གང་ཟག་དང་། མུང་པོ་ནམས་ལ་ང་ཡིར་
བྱེད་པའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པར་བརྟགས་པ་ནམས།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །
 གླེང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །
 གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །
 ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིགས་པས་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ།
 དེ་ཡང་རྩོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་གྱིས།

དེ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་གི་ཡུལ་ཡང་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཕུང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ལས་བརྒྱམས་ནས་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་
 ལྟན་འདས་གྱིས་ཀྱང་དགེ་སློང་ངམ་བཅའ་ཟེ་གང་དག་བདག་ཏུ་ཡང་དག་
 པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བོ་འདི་
 དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་རེ་ཤིག་གང་དག་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲག་པ་དག་གསུམ། འབྱུང་
 བ་འདུས་པའམ། དབང་པོ་རྣམས་སམ། དབང་པོ་འདུས་པའམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་སྒྲུབ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བ་དང་དབང་པོ་དང་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོ་སོའམ། འདུས་པ་དག་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་
 བདག་ཡིན་པར་རྟོག་ན། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་(གསལ་ན)བདག་ཡིན་ན་རི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
 ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ་ཕུང་པོའི་ཡུལ་ལ་བདག་ཅེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་
 གཞན་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་རི་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ། བདག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་
 པོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་
 ན། །གླེང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཕུང་པོ་རྣམས་སྒྲུབ་དང་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིས་ནི་ཕུང་པོའི་ཚོས་ནི་སྒྲུབ་དང་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་
 ཡིན་པར་བསྟན་རྟོ། །འདིར་སྒྲུབ་དང་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་

རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་བར་ཟད་གྱི། རི་ལྷར་ཕུང་པོའི་ཆོས་སྟེ་བ་དང་། འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོའི་ཆོས་འབྲས་བྱ་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཉིད་དང་། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་
དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡིན་པར་གསུང་བར་བྱའོ། །

འདིར་སྦྱར་བའི་ཆོག་ནི། རོན་དམ་པར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་འདུས་པ་དང་།
དབང་པོ་དང་དབང་པོ་འདུས་པ་དང་། རྣམ་པར་གསུང་བ་དང་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་
དང་རྣམ་པར་གསུང་བ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ནི་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་
ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བ་དག་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
འབྲས་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་རེ་རེས་ཀྱང་རྗེས་སུ་
དབག་པ་བྱས་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །གསལ་བ་སྤྱོད་བདག་ལ་ཡང་གསལ་བའི་ཕྱིར་བྱས་པ་
ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལུས་བདག་དང་བཅས་
པར་སྤྱོད་བ་རྣམས་ལ་རང་གི་རྗེས་སུ་དབག་པས་གཞོད་དོ། །

ཡང་ན། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ལ་བདག་མང་པོ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་མང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་ལྷག་མའོ། །

ཡང་ན། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྟེ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དེས་ན་ཕུང་པོར་རྗེས་སུ་དཔོག་པས་སྟེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་བདག་
གི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར།
དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་བསལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །

ཡང་ན། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྟེ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དེས་ན་སྟེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔོག་པས་བདག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བདག་གི་དེའི་བདག་ཉིད་བསལ་བའི་ཕྱིར་(ག ༡༧༥བ)དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་
རོ་པོ་ཉིད་བསལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །

ཡང་ན། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྟེ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་

བ་ནི་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་མི་འདོད་པས་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་
བསྟན་དགའ་བ་དང་། དོན་དམ་པར་བདག་མེད་པར་ནི་སྒྲེ་བར་རུས་ཏེ། སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་
པའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་ན། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། སྒྲེ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་
པར་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་། རྩོད་བ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་བ་དང་། མདོན་པར་འདུ་
བྱེད་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དག་ནི་བདག་མ་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱར་རུས་ཏེ། སྒྲེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། ལུས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་བཤད་དོ། །

དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ངོ་སྤྲོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བྱ་བ་མང་དུ་བྱེད་ཅིང་།
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེས་བརྟགས་པའི་ང་ཞེས་བྱ་བ་དང་ལྟ་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བ་དང་མཚོན་སྤྱོད་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཞིག་གཏན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཏན་མེད་ན་ནི་
བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་
སྟད་དུ་ཡང་བྱིན་ཅི་ལྟག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་མེད་ན་ཀྟོལ་བ་དང་
བྱིར་ཀྟོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་
བས་ཅི་ཡང་མི་སྒྲེ་བར་རིགས་སོ། །ང་ཙམ་ཞིག་ཐ་སྟད་ཀྱི་ལམ་དུ་གནས་པ་འདི་ལ་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་འཇམ། བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་དག་གིས་
འགོག་ཅིང་ཐར་པ་འདོད་པས་དགག་པར་རིགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ང་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་
ཟད་ཀྱི། ང་ནི་ཆོ་བྱི་མ་ལ་ཡང་ཚོས་ལ་སྤྱོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ང་ནི་པ་དེའི་བྱ་གཅིག་སུ་
ཞིག་གོ་སྤྲོད་པ་དང་། ཐོར་བུ་འདི་ནི་ང་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་གྱི་བྲམ་ཟེ་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བ་དང་། ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་མིག་གིས་ལྟ་སྤྱོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱིས་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་མིག་
གིས་མཚོན་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ཀྱང་ཚད་མ་དང་མི་ལྟན་པ་མ་

ཡིན་ཁིང་། རྒྱུད་པར་དེ་དག་གྲང་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ནི་དགག་པར་བྱའོ།།
 རྒྱུད་པར་དེ་དག་གྲང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་པར་འཛིན་པ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་
 འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། (གཤམ་མཉམ་)འཛིན་པ་དེ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་
 ཡང་ཡོད་དོ། །མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་འཛིན་པ་དེའི་སྟེང་ནས་རྒྱུད་
 པར་དེ་དག་ཉིད་རྒྱུད་པར་གཞན་མང་པོ་དང་བཙས་ཏེ་ཀྱང་རྟུ་རྟུ་རྟུ་པར་བྱེད་དོ། །སངས་
 རྒྱུས་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་རྒྱུད་པར་མང་པོ་དག་
 འགོག་པར་མཛད་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ལས་རྟག་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་འབད་ཅིང་ཤས་ཆེ་བར་
 ལྷང་ངོ། །འགོག་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡང་མང་དུ་བརྟེན་མོད་གཙོ་བོ་ནི་བདག་དང་
 གཞན་གཉིས་སམ་རྩས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་ཏེ་འགོག་པ་འདི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཕ་བ་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་སྤང་བོ་བདག་ཡིན་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རིགས་པ་དེ་
 བརྟེན་པར་མཛད་དོ། །

དོན་ནི། བདག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། སྤང་བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྲང་མ་ཡིན། སྤང་བོ་
 ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །སྤང་བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི། བདག་ནི་སྤང་བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་དང་འཛིག་
 པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོར་བ་འདིའི་བརྟོག་པའི་བྱུང་བ་སྤང་བོ་ཡིན་
 ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བར་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་སྟུབ་པའི་རིགས་པ་མང་
 པོས་བསྐྱབས་གིང་གྲུབ་ལ། དེས་ནི་སྤང་བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་སྤང་བོར་བདེན་ན་སྟེ་བ་དང་
 འཛིག་པ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བྱ་བའི་བརྟོག་པ་ལ་ཡང་གཞོན་པ་མེད་པར་གྲུབ་བོ།།
 གལ་ཏེ་སྤང་བོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་འཛིན་
 པ་ལ་སྤང་བོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དང་སྤང་བོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་དུ་འཛིན་པ་གཉིག་
 མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟོབ་དཔོན་རྟེན་བ་གྲགས་པ་བཞེད་དོ། །

¹འདི་ དབུ་མེད་མ་དབེ། ཤོག་གྲངས། ༣༤༩༦

ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པར་སྐྱ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། བདག་
འགོག་པ་འདི་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་རིགས་པ་དྲུག་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་མཛད་དེ།

དང་པོ་ནི། འདིར་སྒྲིབ་བའི་ཚིག་ནི་དོན་དམ་པར་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། ཚེས་ཅན་དབང་པོ་དང་འབྱུང་སོགས་འདུས་པའི་ལུས་ནི་རྒྱུད་པན་པ་ཡན་ཆད་
ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པོ། ཚེས་བདག་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་
པའི་བདག་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། གཤམ་ཚིགས་སྟེ་འཛིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་ཀྱང་
ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་སྟེ། བདག་རྟག་(༡༡༩༥)ལུས་མི་རྟག་ཅིས་ཟེར་བས།

སྟེ་བ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

བདག་རྟག་སྟུམ་དུ་སེམས་ན་ནི། །

སྟོན་བྱས་པ་ཡི་མ་མཐོང་ནས། །

ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ཀོ་ཅིས་མི་རྟག། ཅིས་འཕགས་པའི་ལྟས་གསུངས་སོ། །

ཁྱབ་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པོ། རྟེ་ལ་གངས་ཅན་མངོན་པར་
གསལ་བར་སྐྱ་བ་དག་ལ་མི་གསལ་བའི་བུམ་པ་ལ་བདག་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བ་ལ་བདག་
མེད་པར་སྐྱ་བས་གསལ་བ་འདི་བདག་མེད་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ལུས་ནི་བདག་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གཞོད་ཅིས་བྱའོ། ཁ་
བས་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་དགོངས་པས་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན་བདག་མང་པོར་འབྱུར་
ཞེས་འཕེན་ཏེ་བདག་གི་གཅིག་པ་ཉིད་འགོག་པའོ། འདིར་ཡང་ལུས་ནི་བདག་མ་ཡིན་ཏེ།
ཡན་ལག་གི་ཚིགས་མང་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། བདག་ཚེས་ཅན་དུ་
འཛིན་པ་ན་ཕྱི་རོལ་པས་རྟག་པའི་བདག་ཚེས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཕུང་པོ་ཡིན་
པས་ཚེས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་དེ། ཕུང་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཚེས་ཅན་དུ་བྱེད་ན་དེ་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་ཡིན་ན་བདག་
གི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པས་ཚེས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འགོག་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་འགོག་པའི་འགལ་བ་བརྗོད་པ་འདི་ལ། ཆོག་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཙན་གྱི་
བྱུང་པར་དང་ངོ་བོར་ཕྱིར་སྐོལ་བས་བརྗོད་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ནི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཉིད་དུ་འདོད་
པ་ཡིན་པར།

དེ་ནི་ཕྱོགས་ནས་ཆོས་དག་དང་། །

ཆོས་ཙན་བྱུང་པར་ཡིན་པར་བརྗོད། །

ཅེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་གསུངས་སོ། །བདག་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། སྤྱི་འཇིག་
ཙན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་ཞེས་སྣུར་རྟེ། འདིར་ཡང་གཏན་ཆོགས་ནི་ཁས་
སྤངས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་དོན་དམ་པའི་བདག་གི་དངོས་པོར་མེད་
པ་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་མ་ཡིན་གྱི། འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྤང་པོ་རྣམས་
ཆོས་ཙན་ནོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་དོན་དམ་པར་བདག་མ་ཡིན་པའོ། །གཏན་
ཆོགས་ནི་སྤྱི་བ་དང་འཇིག་པ་ཙན་རྟེ། འདི་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་
གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་རུས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་གྱི་བཞེད་པའོ། །གཞན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདག་ནི་གཏན་མ་གྲུབ་
(གཤམ་པར་)པས་དེ་འགོག་པ་ན་ཆོས་ཙན་དེའི་སྤྱིང་དུ་གྲུབ་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་ཅི་བཞོད་
ཀྱང་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་དུ།
འབྲས་སུ་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཉིད་དང་། ལན་འགའ་དགའ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་རྒྱ་
ཉིད་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཙན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། ལོག་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་གཏན་ཆོགས་དག་གིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དབག་པ་རྒྱས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོགས་སུ་བཙད་པའི་ཕྱིད་ཕྱི་མ། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །སྤང་པོའི་
མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྤང་པོ་མ་གཟུང་བའི་བདག་འབའ་ཞིག་
འཛིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། རང་གི་རྒྱུད་དུ་བྱ་ན་ནི་བདག་ནི་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་གཞན་མ་ཡིན་རྟེ། སྤང་པོ་མ་གཟུང་བའི་བདག་གི་ཡུལ་ཙན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་

བ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་འདིའི་དོན་ནི། དེ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བ་རྣམས་ལ་དུ་མ་དག་གི་ཡུལ་
ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱང་པོ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་ཆེས་སུ་
བལྟའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ལྟོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞེས་པའོ། །ཚིས་གྱི་བདག་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་།

འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་སྟེས། །

ལས་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །

ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་དེག་པ་བདག་པོར་གྱུར་པའི་རྣམས་པར་རྟོག་པས་སྟོང་གྱི་
འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པ་འདི་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་གྲུབ་པའི་ཆེན་ཡང་བྱེད་པ་མེད་པར་རང་གི་
རང་གིས་འགག་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་པ་ན་ཡང་སེམས་པར་
མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྲུབ་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་བས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་ཞེས་བྱའོ། །
འདིས་ནི་དོན་གྱིས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་ལ་བཅོས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བཅོས་ལུ་
གཟུགས་བརྟན་དང་མཚུངས་པ། །དེ་ལ་བདེན་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། །ཅིས་བྱ་བའི་རིགས་པ་
སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐན་ཡོན་ཏེ། རྣམས་པར་
བསྐྱབས་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའོ། །དེའི་ཚིས་ནི་ཕྱར་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་སྟོང་
པ་ཉིད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་གིང་གོམས་ན། དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་(གཤམ་པ)ཚིས་རྣམས་
ལ། །ཐོབ་པ་ཅི་ཡོད་གོར་ཅི་ཡོད། །ཅིས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆགས་སྐྱང་གི་
རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟོག་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེ་དག་ལོག་པས་མ་དེག་པ་
ལོག་པའི་ཕྱིར་སྟེ་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བསྟོག་གོ། །འཁོར་བ་ལོག་

ཀྱང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
དུ་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་རྒྱུ་ཤེས་པ་དང་དེ་ལྟར་
སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གོ་ཆ་མི་འདོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིང་བ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཞིང་རང་གི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མཆོན་རྣམས་རྒྱགས་པར་འགྱུར་བའི་གོ་
ཆ་བརྟན་པོ་བཞོས་ནས་འཁོར་བའི་གཡུལ་ངོར་འཇུག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་
སྒྲིང་པོ་ནི་སྐོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་ཡས་པས་གཏུམས་མོད།

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟུན། ཆོས་ལ་ཁོང་སྐོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞེན་བསྟུན་
ནས་མོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེས་སྒྲིང་བར་གསུངས་པ་ལ། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་
སྐབས་འདིར་ནི་མོས་སོགས་བཞེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེ་གཉིས་སུ་
བསྟུན་ཏེ། སྒྲིང་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་རིམ་གྱིས་སྒྲུངས་ནས་
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདིའི་དཔེ་བསྟན་པའི་བྱིར། སྐོ་
གྲོས་རྒྱ་མཆོད་པར་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བྱུ་བྱུ་རིན་ཐང་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་པ་ཤིན་ཏུ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་འདམ་དུ་བརྒྱག་སྟེ་ལོ་སྟོང་ཐལ་གནས་པར་ལྷུར་བ་
དེ་ལོ་སྟོང་འདས་ནས་འདམ་དེ་ནས་སྐྱུང་སྟེ་སྒྲུངས་ཤིང་བྱི་དོར་བྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བཀྲུས་
ལེགས་པར་སྒྲུངས་ལེགས་པར་བྱི་དོར་བྱས་པ་ན་དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པ་ནོར་བུ་རིན་པོ་
ཆའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་མི་འདོར་ནོ། །སྐོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོད་བཞེན་དུ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རང་བཞེན་གྱིས་འོད་གསལ་པར་ཤེས་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་སྐོ་
བྱར་གྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉོན་མོངས་པར་མཐོང་ངོ། །དེ་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་
འདི་སྟོམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞེན་གྱིས་འོད་གསལ་པར་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་སྐོ་བྱར་བ་
སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའོ། །བདག་གིས་སེམས་ཅན་
འདི་དག་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཆོས་བསྟན་པར་རྩས་སོ་སྟོམ་སྟེ་དེ་ལྟར་

དེ་ལ་ཁྲུམ་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ནི་ལན་མང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་འགྲོ་
བའི་སེམས་སྐྱེདོ། །དེ་འདི་སྐྱུམ་དུ་ཡང་སེམས་ཏེ། ཉོན་(གཤམ་ཅན་)མོངས་པ་འདི་དག་ལ་
སྟོབས་སམ་མཐུ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་སྟོབས་རྒྱུ་བ་
སྟོབས་མེད་པའོ། །འདི་དག་ལ་ནི་ཡང་དག་པའི་གནས་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཉོན་མོངས་
འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀྱན་བརྟགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་སྟེ་བ་བཞིན་
རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བརྟགས་པ་ན་ཁོང་ཁོ་བར་མི་འགྱུར་ཅེ། །དེ་ནི་ཁོ་པོས་ཅི་
ནས་ཀྱང་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་མ་
འབྲེལ་བ་ལེགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་
འབྲེལ་ན་དེ་ཇི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་
མོངས་པའི་འཆིང་བ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན། འོན་ཀྱང་ཁོ་པོ་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཡང་མ་འབྲེལ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་
ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །འཁོར་བ་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚན་ས་
པར་ལྟན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ནི་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བར་བྱའོ་སྐྱུམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ། ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་
སྐྱུངས་པས་མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་སུ་སྟུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བྱ་བར་
ནོར་སུ་ཕེན་པོ་ཆེའི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་མི་འདོར་རེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་བསྟན་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དྲི་མའི་གཙོ་བོ་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱང་བར་བསྟན་དོ། །
དེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དབའ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱང་བར་ལྷུས་པར་
བསྟན་དོ། །དེ་ནི་ལན་མང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
སྤྱང་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པར་བསྟན་དོ། །དེ་འདི་སྐྱུམ་དུ་ཡང་སེམས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་གེས་རབ་ཡིན་པར་བསྟན་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་

རྒྱམས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ལེགས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྦྱངས་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་བ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་བསྟན་རྟོ། །འཁོར་བར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་དངོས་སྤངས་ཀྱང་བཏགས་པ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བསྟན་རྟོ། །
 དེ་ལ་སྤར་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་བེ་རླུང་སྦྱོང་
 བའི་རིམ་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ལ། སྐབས་
 འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་མ་མེད་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་
 སྦྱོང་བ་དང་། དེའི་(༡༡༥༥)རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྒྲིང་པོའི་དྲི་མ་སྦྱོང་བའི་རིམ་
 པ་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོས་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་མ་རང་གི་
 ས་ན་དྲི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བེ་རླུང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པས་བསྟན་རྟོ། །བེ་རླུང་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དཔེའོ། །རིན་ཐང་མེད་པ་ནི་འདོད་པ་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་ཡིན་པའི་དཔེའོ། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
 དག་པར་བྱས་པའི་དཔེའོ། །ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་
 བའི་དཔེའོ། །ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་ནི་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་
 བའི་དཔེའོ། །འདས་དུ་བཅུག་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་དང་
 སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་མ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་དཔེའོ། །ལོ་སྦྱོང་ཐག་
 གནས་པར་གྱུར་པ་ནི་བདག་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལུན་རིང་བའི་དཔེའོ། །དེ་ལོ་སྦྱོང་
 འདས་ནས་འདམ་དེ་ནས་སྦྱང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་མ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་
 འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དང་བྲལ་བའི་དཔེའོ། །སྦྱངས་ཤིང་བྱི་དོར་བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལེགས་པར་བཀྲུས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བཤད་པ་ཡིན་རྟོ། །
 མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་ཤེས་བྱ་དང་གང་ཡང་
 རུང་བའི་སྒྲིབ་པ་རྒྱམས་སྦྱངས་པ་དང་སྦྱར་རོ། །སྦྱངས་ཤིང་དག་པ་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་མི་འདོར་བའི་དཔེས་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་དྲི་མ་དག་པ་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་

ཆོས་ཀྱི་སྐྱོད་གཞི་ལྟ་བུ་གཅིག་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་རྟོ། །སློབ་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པས་དྲི་མའི་གཙོ་བོ་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བར་སྟོན་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འདྲ་གསལ་བར་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོག་
 མར་། བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་རང་གི་སེམས་འདྲ་གསལ་
 བར་ཤེས་ལ། དེ་ནས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྗེས་ལྷགས་གཟིགས་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལོ། །དེ་ལ་དཔེའི་སྐབས་སུ་རྟོག་བྱ་སྦྱངས་ཤིང་དྲི་མ་མེད་པ་འདམ་དུ་བཅུག་
 བར་བསྟན་པས་ནི་རྟོག་བྱའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུ་མཚོན་པར་བྱས་ལ། འདི་
 བྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཤིན་ཏུ་རིས་
 གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་བཞུར་བྱའི་དཔེས་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་རྟོ། །འོན་ཀྱང་དེ་སློབ་
 ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་སྟིང་བོ་དེ་ཉིད་སྟོན་མོངས་ཤིང་དྲི་མར་གྱུར་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་སྟེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་(༡༥༠༠ན)པ་ཉིད་རང་བཞིན་དབང་བཅོན་དུ་བྱས་
 བས་འདྲ་གསལ་དུ་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་སྟེ་སྐྱུ་སེམས་ཏེ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བྱས་པར་བསྟན་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
 བས་སྟིང་བོ་དེ་ཉོན་མོངས་ལྟ་བུར་གྱུར་ན་དེ་བས་ལ་དཀའ་སྟེ་མ་ན། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་
 བྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འདྲ་གསལ་བ་ལ་གནས་ཀྱང་གཏན་མི་འབྲལ་བའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་
 ལྷགས་པ་མ་ཡིན་རྟེ། གལ་ཏེ་ལྷགས་ན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གཏུག་མ་ཡིན་པས་སྐྱུ་ལ་བར་
 དཀའ་ན་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་གཏུག་མ་མ་ཡིན་གྱི་སློབ་པ་མིན་ནོ། །སློབ་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་རྒྱུན་གྱིས་གནས་ཀྱང་གཤིས་དང་མི་མཐུན་པར་
 བཅོན་ཐབས་སུ་ལོག་པར་གཟུང་བ་ཡིན་རྟེ། དེ་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ཡང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་འགོག་པའི་
 བདེན་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་
 དག་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་བསྟན་པར་བྱས་ཤིང་ཐོས་པའི་རིམ་གྱིས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་

འགྲུར་སྐྱམ་དུ་དགོངས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་གིན་ཏུ་མང་བ་འདི་དག་གི་ཉོན་མོངས་པ་
སེལ་བར་ག་ལ་རྣམས་སྐྱམ་པའི་རྣམ་པའི་སེམས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལ་མི་སྐྱེའོ། །ཐུར་
སྐྱོང་ཐེའི་གོ་ཆ་བགོ་བར་བཤད་པ་ཉིད་འདིར་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཚོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལན་མང་དུ་འགྲོ་བའི་
བརྩོན་པའི་སེམས་སྐྱེའོ། །དེ་འདི་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ནི་བརྟུན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་
བསྐྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ལ་ཤེས་རབ་དང་འགྲན་པའི་སྟོབས་མེད་དོ། །འདི་ལྟར་སྟོང་ངམ་
མི་སྟོང་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་ཉམས་པར་བྱེད་པས་སྟོབས་ཚུང་
བ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ལ་ནི་ཡང་དག་པའི་གནས་ཏེ་དམིགས་པ་འགའ་ཡང་
མེད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པ་ཤིས་ཤིག་གོ། །

ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི་རྒྱ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེའི་
གཉེན་པོར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཚུལ་
བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་པས།

ངེས་པ་དང་ནི་སྟོ་འདོགས་ཡིད། །

གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །

འདི་ནི་སྟོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །

འཇུག་ཅེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བས་ན་ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་གནས་(ག ༡༠༠བ)པའི་
ཕྱིར་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

འདིར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་ཁྲོ་བ་བསྐྱོག་པ་ཉིད་ཅིའི་ཕྱིར་བཤད་ཅི་ན། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟུང་པར་བྱེད་པ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་འབྱེད་
པར་བྱེད་པ་ནི་ཁྲོ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་

ལན་ཅིག་བརྒྱུག་ཀྱང་གོམས་པ་རྒྱུ་ན་སྤང་ཡང་བརྒྱུག་གིད་པས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ནི་ཁོ་
 བོས་ཅི་ནས་ཀྱང་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་
 སོ་སོར་བརྟག་པའི་ཤེས་རབ་གོམས་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉོན་མོངས་པ་མི་
 སྤོང་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤྱངས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ལེགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལ་མཛེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བདག་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་
 རྣམས་དང་འབྲེལ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་པའི་འཆིང་བ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆོས་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཏེ།

སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པར།

ཕྱགས་བརྩ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །

འགོ་བ་ཉོན་མོངས་ལས་སྦྱོལ་བར། །

དམ་བཅས་གང་ཆེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་། །

ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་མ་གྲོལ་བར། །

བདག་གི་ཆོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པར། །

སྤྱ་བ་ཇི་ལྟར་སྦྱོན་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཉོན་མོངས་པ་མི་སྤོང་བར་བཤད་པ་དོན་གཞན་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
 ཁོ་བོ་རང་ཉིད་དང་བོར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མ་འབྲེལ་བར་བྱས་ལ། དེ་ནས་ཉོན་མོངས་
 པའི་འཆིང་བ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་
 ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དངོས་ནི་ངེས་པར་སྤང་བར་བྱ་ལ། མི་སྤོང་བར་བཤད་པ་ནི་བཏགས་པ་
 བ་ཡིན་པས་འཁོར་བར་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་དགོ་བའི་ཅུ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་
 ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ནི་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་འབྲས་བྱ་བརྟན་པ་ནི། འཁོར་
བ་ཡང་འདི་སྟར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིད་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་
མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པས་(ག ༣༠)ན་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྲ་རན་ལས་
འདས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་དེ།

ཞེས་བྱ་བ་ལ། མ་དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་འཁོར་བ་དང་། གང་དུ་འཁོར་བ་
གཉིས་ཏེ། གང་འཁོར་བ་ནི་རྒྱུད་གིས་བཅིངས་པའི་རྣམ་པར་གྲུབ་པའི་ཁམས་སོ། །གང་དུ་
འཁོར་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཟག་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་
པའི་ཁམས་འདོད་བ་དང་། བདག་ཉིད་དེ་འཛོན་གྱི་གཟུགས་ལ་ཆགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཁམས་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ལས་འདས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་
པའི་སྤང་བ་ལ་ཆགས་པའི་ཟག་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་[ཁམས་]གཟུགས་མེད་པ་སྟེ་ཁམས་
གསུམ་དུ་འཁོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་གཉིས་པར་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཏེ་
དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ལུས་སོ། །གང་དུ་འཁོར་ན་ཁམས་གསུམ་
པའི་ཟག་པས་གནས་ཐོད་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཏེ་ཁམས་སུ་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ། །གནས་
སྐབས་དང་ཐོར་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ནི་སྟུག་བསྐལ་གསུམ་མཐུ་བརྒྱད་དོ། །གནས་སྐབས་
གཉིས་པར་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བར་བརྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོའོ། །གང་
གིས་བསྐྱོར་བ་ནི་གནས་སྐབས་དང་ཐོར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དོ། །གནས་སྐབས་
གཉིས་པར་ནི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱི་ལུས་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་
འཁོར་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མངོན་
པར་འདུས་བྱས་པའི་དབྲུག་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་ལུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་འདས་པའི་

ཕྱིར་ལྷག་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མུ་
 ངན་ལས་འདས་པར་བརྟེན་པ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྷན་མ་དག་
 པའི་འཁོར་བ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བརྟེན་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་
 མོད། འཁོར་བའི་མིང་གིས་བརྟགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་གནས་སྐབས་འདི་ལྷ་བྱ་ལས་ཀྱང་འདས་ཏེ་དེ་བས་ན་ལྷོས་པའི་
 དབང་གིས་འཁོར་བའི་སྐྱེས་ཀྱང་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལ་འཁོར་འདས་གཉི་གར་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཙུམ་ལྷན་འདས་དེའི་སྐད་དུ་འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་
 བྱས་པའི་འཁོར་བ་ཡང་མཆིས་ལ། འདུས་བྱས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་མུ་ལན་ལས་
 འདས་པ་ཡང་མཆིས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །(ག༣༠༡བ)

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བསྟན་པ་འདི་ལས་འདུས་མ་བྱས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
 ཐོགས་པ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རྣམ་མཁའ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་
 པའི་འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་མེད་
 པར་དགག་པ་དང་། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་དགག་གི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པ་ཡང་སྟེ་དེ་ལྷ་བྱ་དག་ནི་
 རྩང་ཟད་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་གོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ཀྱི་སྐུ་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པ་ནས་ནམ་མཁའ་རི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་མཐོ་དམན་དང་འཕེལ་བ་
 དང་འགྲིབ་པ་རྩང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་དེ་ལ། ཐོག་མ་དང་དབྱས་དང་ཐ་མའི་མི་འདྲ་བའི་ཆ་
 མེད་པས་དེ་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ལ་འདུས་མ་བྱས་སུ་བརྟེན་པ་ནི་
 གཉིས་པ་འོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ལ་འགོ་བ་དང་འོང་བ་དང་ལྷའི་རྣམ་པ་
 ལས་མའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་འཁོར་བའི་
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་སུ་བརྟེན་པ་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་
 ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཞེས་ཀྱང་བརྟེན་དེ། དོན་དེ་དག་

ཉིད་གྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཡང་བརྟེན་དོ། །

གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་
བྱས་འདྲེས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་འདི་
དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པས་ཟག་པ་ཟད་པའི་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་བསྐྱབས་པའི་དོན་དུ་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་ས་མངོན་དུ་
གྱུར་པ་ལ་གཙོ་བོར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལོ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་འདི་སྤར་ནི་འཁོར་བ་ལ་ལྟོས་
ནས་འདུས་མ་བྱས་སུ་བརྟེན་ལ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་འདུས་བྱས་
སུ་ཡང་བརྟེན་ཅིང་། འཁོར་བས་དག་པ་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཕོ་འགྲུར་གྱིས་མ་
དག་པས་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ནི་འཁོར་བས་དག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གནས་སྐབས་གཉིས་པ་འདི་ཉིད་ན་ཤེས་
རབ་གྱིས་དག་པ་དང་སྤྱིང་རྗེས་མ་དག་པར་བཤད་པས་དག་པ་དང་མ་དག་པར་བརྟེན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ལྷག་པོ་ཞིག་ཀྱང་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་སྤྱིང་རྗེ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཤེས་
རབ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་འདྲེས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་ཅིང་
རྒྱ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ་འདིས་ཀྱང་ས་བརྩུ་པོ་འདི་ལ་དག་པ་དང་མ་
དག་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་གངས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ས་བརྩུ་པོ་ལ་དག་པ་དང་
མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་དག་པ་
དང་བདུན་པའི་བར་དུ་ནི་མ་དག་པའོ། །འདྲེས་པའི་སྐབས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་
ལ་ཐོགས་པའི་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཡུལ་ཅན་མཚན་མ་མེད་པ་བསྐྱེད་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འདྲ་བའི་འགོག་པ་ཐོབ་

སྟེ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་གྱིས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་གིང་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་།
 རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱད་མར་སྟུག་བསྐལ་བའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དེ་དང་བྲལ་བར་བཞེད་པའི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྒྲོམས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐལ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་ཟག་པ་ཟད་པ་དེ་ལྟངས་
 མེད་པའི་རྩལ་གྱིས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་མྱིར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
 ལ་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་འདྲེས་གིང་ཆ་མཉམ་པའི་ཆོས་དེ་གཙོ་བོར་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུ་པའི་བར་ལ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ས་དྲུག་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། གཉེན་པོ་
 ཡང་འབྲིང་གི་འབྲིང་སྟེ། དེས་ཀྱང་ཆ་མཉམ་པར་བརྟེན་དོ།

རྒྱན་ལས།

འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས། །

གཉིས་འདིར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་མྱིར། །

མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་བརྟེན་ཅིང་གྱིས་རབ་གྱི་ལ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྟེན་དེ་འདིར་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ།

ས་བདུན་པ་ནས་ནི་གྱིས་རབ་གྱི་ཕྱོགས་ལ།

ཟིང་དུ་སོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་དང་། །

སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །

ཞེས་བྱ་བས་འགོག་པ་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཐབས་ལ་སྟོང་པ་ན་ཡང་མཚན་མ་མེད་པར་སྟོང་
 ལུས་མོད་གྱི། ས་དེར་འགོག་པ་ལ་སྐད་ཅིག་ཟེ་ཟེར་ཞུགས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པར་

སོན་པ་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྤོང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་བ་
བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པས་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སྤོབ་པ་གཙོ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལྟར་གོམས་
པ་ལས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་ནི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཆ་
ལ་བ་རྣམ་པར་འཛོག་སྟེ། རྩམ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
(ཀ ༡༠༩བ)

ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་
དབེར་བརྗོད་པ་རྗེས་སྤྱད་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ། མིའི་དབེར་
བརྗོད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ན་ག་ར་ཡིན་པ་ལ་ན་རར་མཐོང་བའི་འབྱུང་ནོར་པའོ། །

དེ་ཡང་གཞུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཁྱེད་པ་ལས།

རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདི་ལྟ་སྟེ་དབེར་ན་དཔག་ཚད་བརྒྱ་སྟོང་ལྷག་བྱེ་བ་བཞོད་
དགོས་པ་ན་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། གྲོང་ཁྱིམ་དེའི་ལམ་ནི་བཞོད་
པར་དཀའ་ཞིང་རིང་ལ་ཉམ་ང་སྟེ་འཛིགས་པ་དང་བཅས་ལ་ཟས་དང་
སྒོམ་དང་བཟའ་བ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ལ་གང་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དེར་ཕྱིན་པ་
ན་དེའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་པར་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་
དེ་ནས་སྦྱིས་སུ་ལ་ལ་ཞིག་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དེའི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་
ཏན་བསྐྱགས་ཐོས་ནས་སྦྱིས་སུ་དེ་ལ་སྤྱི་མཐོང་ན་དགའ་བ་སྤྱུག་པ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་ལས་དེས་སུ་གཅིག་སྤྱི་
དེ་ཐོར་ནས་གྲོང་ཁྱིམ་དེའི་ལམ་དུ་ཁྱུགས་ཏེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱི་སྤྱུགས་དང་
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་སེམས་སྟེ་མ་ལ་གྱེ་མའོ། །བདག་གི་སྤྱི་གཅིག་སྤྱི་དེ་
འདིར་ཁྱིད་དེ་མ་འོངས་པ་ལྟ་ཞིག་སྒྲུམ་ནས་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་དེ་སྤྱུག་པས་གྲོང་
ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དེར་མ་ཁྱུགས་ཀྱི། ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་དེས་སུ་གཅིག་སྤྱི་དེ་ག་
ལ་འདུག་པར་སྤྱིར་ལོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་

ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འབད་པ་ཆེན་པོ་དང་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་དང་
ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པར་བསྐྱབས་པས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་
སྦྱང་པར་བྱེད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སེམས་
ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་དེ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱོགས་པར་
འགྱུར་ཅོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་སྦྱང་ཇེ་ཆེན་པོའི་
སེམས་བསྐྱེད་པས་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བ་བྱས་ཏེ།
ཞེས་འབྱུང་བ་ལ།

དཔེ་འདི་དག་དང་སྦྱོར་བ་ཡང་མདོ་ཉིད་ལས།

རིགས་ཀྱི་བྱ་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚིག་
སྒྲ་དྲགས་སོ། །དབག་ཚད་བརྒྱ་ཕྱིར་བྲག་བྱེ་བ་བགྲོད་དགོས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་ནི་འཁོར་བ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཚིག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །
བར་དུ་གཙོད་པ་མང་པོ་བགྲོད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་བདུད་ཀྱིས་འདུན་པ་
བསྐྱོག་པའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཚིག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚིག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །རྒྱུ་ལ་གཅིག་གིས་གྲོང་ཁྱེར་
ཀྱི་སྒྲ་འི་ཐེམ་པ་ལ་བཞག། རྒྱུ་ལ་གཅིག་ནི་སྒྲ་འི་ཕྱིར་ལ་དུ་བཞག་
ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་
མ་བྱས་འདུས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འཇུག་པའོ། །
(ག ༣༠ ༣༩) བྱ་གཅིག་པ་དམན་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དེར་ཞུགས་པ་ལས་
ཕྱིར་བྱོགས་ཏེ་སྤར་ལོག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་ཅན་ལ་བྱ་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་
པའོ། །དེ་ཟག་པ་ཟད་པའི་སྦྱོ་བོར་བྱིན་གྱང་ཟག་པ་ཡང་མི་སྦྱོང་ལ།
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱིར་བྱོགས་གིང་བསྐྱོག་པར་

ཡང་འགྲུར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཅི་འདྲ་བའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆེར་སྤྱིང་རྩེ་བ་ལ་ལྷོས།
ཞེས་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་རྣམས་འདི་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་ལག་མཐིལ་དུ་ཐོབ་པ་ཡང་མི་འཆལ་
བར་འཁོར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྩེས་སུ་འཇུག་ཅིང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་
བགྱིས་པས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་དོ་མཚར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ།

ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་བླ་དྲགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་དྲག་པར་ཐོབ་པ་
དེའོ། །འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་
གྱིས་མོས་པས་སྦྱོད་པ་ནས་ས་བརྒྱུ་བའི་བར་དུ་རེ་རེ་ལ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་གསུམ་
གསུམ་གྱིས་བགྲོད་པར་བྱ་བར་གསུངས་པས་མོས་པས་སྦྱོད་པ་ནས་ས་ལྔ་བའི་བར་དུ་
བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། དེ་དག་ཏུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་ལུས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །

བདུད་གྱིས་འདུན་པ་བསྐྱོག་པའི་བར་ཆད་ཅས་པ་ནི་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
ལས་ས་བརྒྱད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས།

དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་།

ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས།

རི་མིན་སེམས་ནི་འཇུག་པའི་བར། །

དེ་མིན་བདུད་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཏེ། །

ཞེས་གསུངས་པས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་སེམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་སེམས་
འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་པས་བདུད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལུང་པོ་དང་། ཉོན་

མོངས་པ་དང་། འཆི་བདག་དང་། ལྷའི་བུའི་བདུད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིར་གྲགས་པ་ལས། སྤང་
 བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་སོ་སོའི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལོ། ། ལྷའི་བུའི་
 བདུད་ནི་གཙོ་བོ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གནས་ན་གནས་པ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤིང་པའི་
 བར་དུ་འཁོར་དུ་གནས་པ་དག་གོ། ། དེ་རྣམས་ལས་སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་མ་དག་
 པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་པས་ས་དང་བོ་ནས་མེད་དོ། ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ན་
 གནས་པའི་བདུད་ཀྱིས་མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷས་
 གྲང་ལྟ་བར་དཀའ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷས་ལྟ་ག་ལ་མཐོང་། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གནས་
 སྐབས་གཉིས་པར་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་བཏགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་(ག ༣༠༣བ)པ་
 བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བས་བསྟན་པའི་བདུད་ཀྱི་ལས་བཏགས་པ་བ་
 ཡང་རྣམ་པར་འཛིག་པར་གྲེས་པར་བྱའོ། །

རྒྱུ་ལ་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཤམ་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ལོ། ། ཡང་ཡ་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
 ཐབས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ལོ། ། དབུས་པ་ཉི་ཤེས་གནས་པར་འགྱུར་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་དྲུག་པ་ལ་
 གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚད་མེད་པ་བཞི་ནི་སེམས་ཅན་སོ་སོ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་
 སྤྱོད་ལྷལ་ཅན་ཡིན་ཞེས་པའོ། ། ཟག་པ་ཟད་པའི་སྤྱི་པོར་བྱིན་པ་ནི་ས་དང་བོ་ནས་འཁོར་
 པའི་ཟག་པ་ཟད་པའི་བྱིར་ས་དྲུག་པར་ནི་དེའི་སྤྱི་པོར་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་དམན་
 པས་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་མི་སྒྲོབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་ལས་ས་
 ལྟ་བར་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྒྲོམས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་དང་འདྲ་
 ལ། ས་དྲུག་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བསྒྲོམས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་པ་
 ཟད་པ་དང་འདྲ་ཞིང་། ས་བདུན་པ་ནས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་མཐུན་པ་ལས་གྲང་འདས་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ཅི་འདྲ་པའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། ། འགོག་པའི་སྤྱིའི་བདེ་བ་དེ་ལ་མ་ཆགས་པར་སེམས་ཅན་སྤྱོད་པའི་

ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་སྒྲེས་བྲུ་སྒྲིད་པའི་གོང་ཁྱེད་གྱི་ཐེམ་པ་ལས་བྱིར་ལོག་སྟེ་བྲུ་བྲན་པས་
ཉམ་ང་བའི་ལམ་དུ་འཕྲུག་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་མཁས་པ་འདི་ལ་ངོ་མཚར་གྱི་འདུ་ཤེས་
ཀྱིས་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་པ་ལོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བྲུ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ངོ་མཚར་བའི་
ཡུལ་ལ་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བལྟས་པས་ངོ་མཚར་ཆེར་སྒྲེས་པ་ལོ། །
འུ་མཐོང་ན་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲོས་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་
གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་བལྟ་བའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་ཐོབ་པར་བསྟན་ཏོ། །
འུ་གཅིག་ལྟ་བོར་བས་ནི་སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་ས་ལས་རིང་དུ་སོང་བར་བསྟན་ཏོ། །
འུ་གཅིག་ལྟ་བོར་སར་སྐྱེད་པས་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་ལུས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། མདོ་
ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བལྟ་བས་བྱིར་ཕྱོགས་ཏེ་སྐྱར་ལོག་ནས་སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་ས་ན་ཡང་
ཀྱན་རྒྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འབད་པ་ཆེན་པོ་དང་བཙོན་པ་ཆེན་པོ་ནི་གོ་
རིམས་བཞིན་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ལོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོར་བསྐྱབས་པས་མངོན་
པར་ཤེས་པ་ལྟ་སྒྲིད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་(ག ༣༠༩)བྲུ་བ་ནི་ས་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ལྷག་པའི་
བསམ་པ་དེ་དེའི་གོང་དུ་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་བརྟན་པོར་བསྐྱབས་པས་ས་
ལྟ་བུ་ལ་བསམ་གཏན་གཙོ་བོར་སྒྱུད་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྲུ་བའི་བྱིར་མངོན་པར་ཤེས་པ་
ལྟ་སྒྲིད་པར་བྱེད་དོ། །

ས་བརྒྱུ་བའི་ས་ལྟ་བུར།

སྒྲོམ་པ་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པས་མངོན་པར་ཤེས་པ་མངོན་པར་
བསྐྱབ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་
མངོན་ཤེས་ལ་སྐྱངས་པས་ས་ཀྱུག་པར་ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པར་འགྱུར་པ་ལོ། །ས་ཀྱུག་པར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཟག་
པ་ཟད་པའི་ཁམས་བེ་རྒྱུས་ས་ལེ་སྐྱམ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
སྒྲོང་སྟེ། ས་བརྒྱུ་བའི་རྒྱག་པར། གྱི་རྒྱལ་བའི་སྔས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་

ན་གསེར་གྱི་ས་ལེ་སྤྲུམ་དེ་ཉིད་བེ་རྒྱུས་ཕྱིས་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་རབ་རྒྱ་
བྱང་ཞིང་གིན་རྒྱ་འོད་གསལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྲུམ་ཡང་སེམས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་བྱས་པས་ས་རྒྱག་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་
རབ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་
སེམས་དཔའ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དེ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་འདི་ཉིད་
ལ་བཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
བསྐྱབ་པར་འདོད་པ། ཞི་བའི་བདེ་བའི་རོ་མི་སྤྱང་བའི་ཐབས་ལ་བྱང་བར་བྱས་པ་འཁོར་
བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་
ཕྱོགས་པ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དག་
གིས་གནས་ནས་སྤྲུམ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱེ་བ་འཛིན་པ་རི་མིད་སྤྱར་
དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བར་འདོད་པ་དུད་འགྲོའི་སྤྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མར་
སྤྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ་སོའི་སྤྱེ་པོའི་ལུས་སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ནི་མ་དག་པའི་
གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། སྤྲུམ་ཡང་སེམས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་བྱས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་ལྟ་བུར་
བསམ་གཏན་གྱིས་ཁམས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པའི་རྩེས་ལ་ས་རྒྱག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འབད་
བས་ས་རྒྱག་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཟག་པ་(༡༣༠༧)ཟད་པ་མངོན་སུ་སྤྱུར་པས་ཟག་པ་ཟད་པ་
ལ་དབང་ཐོབ་པ་ནི་དབང་བཅུ་ལས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་
པའི་གནས་སྐབས་སུ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་

བ་ནས། མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་
 པོའི་ཕྱོགས་ལས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡང་དག་
 པར་ཞུགས་པ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་དེའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བ་
 ནི་བདག་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་རང་དུ་གྱུར་ན་དེ་ཉིད་ལས་
 མི་ཡུང་ངམ་སྟུམ་ན། ལངས་ནས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱིང་རྗེའི་རྣམ་པ་ནི་
 གཞན་དག་གྱུང་རྟོགས་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་བཞག་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
 སྤྱིང་རྗེ་ཉིད་ཟག་པ་ཟད་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་སྟུག་
 བསུ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བ་ཟག་པ་ཟད་པའི་བདེ་བའི་རོ་མི་
 བྱུང་བར་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་དེའི་ཐབས་ལ་བྱང་ཞིང་མཁས་པར་བྱས་པ། སྤྱིང་
 རྗེས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཁོར་
 བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ། ཞི་བའི་བདེ་བའི་རོ་མི་བྱུང་བས་ནི་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་རྒྱབ་
 གྱིས་ཕྱོགས་པའོ། །རི་ལྟར་ཕྱོགས་ཤེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་དུ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་
 བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པས་དེའི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དྲན་པ་ཡང་དག་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམ་པ་བདུན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དེའི་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་
 གིས་གནས་ཤིང་ལན་མང་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་ཟད་པར་བྱས་
 གྱུང་། སྤྱིང་རྗེས་སྤྱིང་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
 པས་དུས་རི་སྤྱིད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་རྣམས་
 གྱི་ནང་ནས་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གཏོགས་པ་བྱ་དང་ཉ་དང་གཅན་གཅན་དང་མ་ཉེ་ལ་
 སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མར་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ལུས་སུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་
 འབྱོར་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བའོ། །དེ་དག་གིས་ནི། སྐྱེ་འཆིན་དང་རྒྱ་བ་ལས་གྲོལ་བ། །
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པོ་དེའི་དོན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་(ག ༣༠༥ན)
 དཔའ་འཕགས་པ་སྤྱིའི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེས་མ་དག་པ་དང་དག་པར་བསྟན་ནས།

ད་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པོ་དེའི་དོན་གཞན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་པོ་
ནམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞིར་བྱེ་ནས་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ནམས་བསྟན་
པའི་བྱིར།

རྒྱལ་སྤྱོད་འགྲུར་མེད་ཆོས་ཉིད་འདི། །
རྟོགས་ནས་མ་རིག་ལྟངས་ནམས་ཀྱིས། །
སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་དག་ཏུ་ནི། །
མཐོང་བ་གང་ཡིན་དེ་མྱད་དོ། །
འཕགས་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཐོབ་པ་གང་། །
བྱིས་པའི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་སྟོན་ཏེ། །
དེ་ཉིད་བྱིར་ན་འགྲོ་བ་ཡི། །
གཉེན་གྱི་ཐབས་དང་སྤྱིང་རྩེ་མཆོག། །
དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས། །
འདས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ལས་མ་གཡོས། །
འཇིག་རྟེན་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་ན། །
འཇིག་རྟེན་དེ་མས་མ་གོས་སྤྱོད། །
ཇི་ལྟར་པར་རྒྱ་ཆུ་ནང་དུ། །
སྒྲེས་པ་རྒྱ་ཡིས་གོས་པ་མེད། །
དེ་བཞིན་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ། །
སྒྲེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཆོས་མི་གོས། །
བྱ་བ་སྒྲུབ་ལ་ཏྲག་ཏུ་སྒྲོ། །
མེ་བཞིན་དུ་ནི་འབར་བ་དང་། །
ཞི་བའི་བསམ་གཏན་སྟོམས་འཇུག་ལ། །

ཏྲག་ཏུ་སྒྲོམས་པར་ཁྲགས་པ་ཡིན། །
 སྒོན་གྱི་འཕེན་པའི་དབང་དང་ནི། །
 རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །
 དེ་ནི་ལུས་ཅན་སྒྲིན་པ་ཡི། །
 དོན་དུ་འབད་བའང་བྱེད་མ་ཡིན། །
 བསྟན་དང་གཟུགས་སྐྱེད་ག་དང་ནི། །
 སྦྱོང་དང་སྦྱོང་ལམ་གྱིས་ཀྱང་རུང་། །
 གང་ཞིག་ཇི་ལྟར་གང་གིས་འདུལ། །
 དེས་དེ་དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཤེས། །
 དེ་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐས་གྲས་ཀྱི། །
 འགོ་བར་ཏྲག་ཏུ་ལྷན་གྲུབ་པར། །
 ཐོགས་མེད་སྒྲོ་ལྷན་དེ་ཡིས་ནི། །
 སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཡང་དག་འདུག། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། །
 རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དང་། །
 སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་བ་ལ། །
 འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་ཉིད། །
 དེ་ལྟ་མོད་གྱིས་རྟུལ་དང་། །
 རྒྱ་མཚོ་བ་ལང་ཕྱིག་རྗེས་ཀྱི། །
 ཟུང་བར་གང་ཡིན་སངས་རྒྱས་དང་། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཟུང་དེ་ཉིད། །

ཞེས་བྱ་བ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྩུ་བོ་རྣམས་རྟེན་དུ་

བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཞོད་པར་
བྱའོ། །

དེ་ལ་སའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
ཏིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རང་གི་ཡུལ་དང་
རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བར་བྱར་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བར།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱིར་རྗེ་ལ་
སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ན་ས་ཞེས་བྱ་བའི་
མིང་འཛོལ་སྟེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གོང་
ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་(༡༩༠༥བ)གྲངས་དང་མཐུ་ཐུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་
པ་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀླགས་པ་དང་། རྣམ་པར་
སྦྱིན་པ་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་ལ། འདི་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་
ཁྱད་པར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

རི་རྒྱན་དུ།

རི་ལྟར་བར་སྒྲུང་བུ་རྗེས་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །

བཞོད་པར་བྱས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཀྱིས་ཀླན་ཡང་། །

བཞོད་མི་རུ་ན་མཉན་པར་ག་ལ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བཤད་པ་ལ། ཁྱད་པར་གང་གིས་ས་བཅུར་དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ནི་ས་རེ་རེ་ལ་པ་

རོལ་རྩ་བྱིན་པ་རེ་རེ་ལྷག་པར་སྟོད་པའི་བྱུང་པར་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ས་དང་པོ་ལ་སྟོན་པ།
གཉིས་པ་ལ་རྩལ་གྱིས་ས། གསུམ་པ་ལ་བཟོད་པ། བཞི་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས། ལྷ་པ་ལ་
བསམ་གཏན། རྒྱག་པ་ལ་ཤེས་རབ། བདུན་པ་ལ་ཐབས། བརྒྱད་པ་ལ་སྟོན་ལམ། དགུ་པ་
ལ་སྟོབས། བརྩ་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པར་སྟོད་པའོ། །

ཡོན་ཏན་ནི། ས་དང་པོར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་ཐོབ་པ་དང་།
སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
ནམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའོ། །མཐུན་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་དང་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་ཞིང་བརྒྱ་སྤག་
གཅིག་རྩ་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །

ས་གཉིས་པ་ལ་མཐུ་དང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་སྤག་གཅིག་དང་། གསུམ་པ་ལ་
འབུམ། བཞི་པ་ལ་བྱེ་བ་སྤག་བརྒྱ། ལྷ་པ་ལ་བྱེ་བ་སྤག་སྟོང་། རྒྱག་པ་ལ་བྱེ་བ་འབུམ།
བདུན་པ་ལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་སྤག་འབུམ། བརྒྱད་པ་ལ་¹སྟོང་གསུམ་འབུམ་སྤག་གཅིག་གི་
རྩལ་གྲངས་དང་མཉམ་པ། དགུ་པར་སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་འབུམ་སྤག་བརྩའི་རྩལ་གྱི་
གྲངས་དང་མཉམ་པ། བརྩ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྟོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྟོད་དུ་མེད་
པའི་རྩལ་སྤ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་མཐུ་ཐོབ་པོ། །

མཐུ་དང་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི་ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས།

རབ་རྩ་བྱུང་ནས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཅིག་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་
བརྒྱ་རབ་རྩ་ཐོབ་ཅིང་སྟོམས་པར་ཡང་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་
མཐོང་བ་དང་། དེ་དག་གི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་
དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་བརྒྱར་
འགྲོ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་

¹མ་དཔེར། བས

ཅན་བརྒྱ་(༡༥༠༦)ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་
གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ལ་སྒྲིན་གྱི་མཐའ་དང་གྱི་མའི་
མཐའ་འཇུག་པ་དང་། ཚོས་གྱི་སྒྲིན་བརྒྱ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ལུས་
བརྒྱ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ཡང་ལའོར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པར་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
རྩོམ་མོ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །

ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་རང་གི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་ཞིང་གཞན་ལ་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་
པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་ལ། གཞན་ལ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་གཤམ་
པའི་མདོན་པར་གཤམ་པའི་མཐུས་ཡིན་པས་མཐུ་ཞེས་བྱའོ། །

རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་དབང་བའི་འཕོར་ལོས་བསྐྱར་
བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བ་དང་། གསུམ་པ་ལ་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་
དང་། བཞི་པ་ལ་འཐབ་བྲལ་གྱི་ལྷའི་དབང་པོ་དང་། ལྷ་པ་ལ་དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷའི་དབང་པོ་
དང་། སྤྲུག་པ་ལ་འབྲུལ་དགའི་ལྷའི་དབང་པོ་དང་། བདུན་པ་ལ་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་
གྱི་ལྷའི་བདག་པོ་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་སྒྲིང་གི་བདག་པོ་ཚངས་པ་དང་། དགུ་པ་ལ་སྒྲིང་
གཉིས་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་དང་། བརྒྱ་པ་ལ་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་བྱ་དབང་ལྷག་ཆེན་པོར་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལས་དང་པོ་ནས་ལྷ་པའི་བར་དུ་ཉན་ཐོས་དང་མཐུན་པར་སྦྱོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རིགས་ས་ད་ཅིང་ཐར་པ་འདོད་པས་ཁྱིམ་ལ་མ་ཆགས་པར་ཡོ་བྱད་
ཐམས་ཅད་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྟུང་། དེ་ནས་སྤང་པོ་
ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཐོས་པ་ཆོལ། ཐོས་པའི་འོག་དུ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་བ་
སྒྲིམ་ཞིང་དེ་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྟགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་གཤམ་བསྐྱེད་ནས་
ཉན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་ངོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་སྦྱིར་ནི་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་ཁྱེ་བྲག་རྩ་ནི་དོན་དམ་པའི་
 སྦྱོད་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར། ས་དང་པོར་སྦྱིན་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོད་པ་ན་སྦྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་རེ་
 རེ་ཁིང་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་འཁོར་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་པོར་འཛིན་
 པ་དང་བྲལ་བའོ། །ས་གཉིས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་དེ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལའི་བསྐྱབ་པའི་གནས་སྒྲ་ཁིང་སྒྲ་བ་ལ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པས་སྦྱོད་པ་ཁོ་
 བ་སྟེ་དེ་ནི་ས་དང་པོ་པ་ལ་མེད་དོ། །ས་གསུམ་པ་ལ་ནི་བཟོད་པའི་པ་རོལ་རྩ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་
 པས་མི་བཟོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། ཁྱེ་བྲག་རྩ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆོལ་བས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་
 (ག༡༥༥)བར་གང་ལ་ཡང་ཡིད་གཉིས་མེད་པའོ། །བཞི་པ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ལུན་སུམ་
 ཆོགས་པས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྷག་པར་བསྐྱོམ་པས་ལྷ་
 བའི་བག་ལ་ཉལ་ཟད་པར་བྱེད་རུས་པའོ། །ལྷ་པ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོད་པས་
 བདེན་པ་གཉིས་དང་བཞི་དང་བརྒྱ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་མཁས་པ་ཐོབ་ཅིང་ཉན་
 མོངས་པ་ལས་རྒྱལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཉན་མོངས་སུ་
 བརྟེན་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱ་བའི་རགས་པ་འགོག་རུས་པའོ། །ས་དྲུག་པ་ལ་རང་
 སངས་རྒྱས་དང་མཐུན་པར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་མོ་བསྐྱོམས་པས་ཟབ་མོའི་
 ཆོས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྦྱིང་རྗེ་གཉིས་ཆ་མཉམ་ལ།
 རྣམ་རྟོག་གི་མཚན་མ་ཇི་ཙམ་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་འགོག་རུས་པའི་འགོག་པའི་སྦྱོམས་པར་
 འཇུག་པ་ཐོབ་པའོ། །ས་བདུན་པ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་མཚན་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཅིང་། གང་དང་གང་
 བསྐྱོམ་པར་འདོད་པའི་འབད་རྩོལ་ཙམ་ཡོད་ཀྱི། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉི་ག་ལ་
 མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་མེད་པས་སྦྱོར་བ་ལས་འདས་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ཁིང་། དེས་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལ། ཐབས་ལ་གཙོ་བོར་སྦྱོད་
 པས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲ་གངས་མེད་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྦྱོར་བ་མེད་བཞིན་དུ་ཐོབ་པའོ།

ས་བརྒྱད་པར་ནི་མཚན་མ་དང་ཚུལ་བ་གཉི་ག་མེད་ཅིང་འགོག་པ་ལ་ངང་གིས་སྟོམས་པར་
 འཇུག་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལས་སྒྲོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ས་དང་པོར་བཏབ་
 པའི་སྟོན་ལམ་རྣམས་ཀྱང་ས་དེར་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཐོབ་སྟེ། ས་དེ་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཇུག་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་སྟོན་ཡུལ་གཅིག་ཅིང་། ས་བདུན་པ་མན་
 ཆད་དུ་བསྐྱལ་བ་གིན་ཏུ་མང་བར་བསགས་པའི་དགེ་བའི་སྟོབས་རྣམས་ལས་ཆེས་ལྷག་
 པར་གྱུར་པ་སྐྱད་ཅིག་ཟེ་ཟེ་ལ་སྟག་པར་རྒྱས་སོ། །ས་དགུ་པ་ལ་ནི་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་གས་ཆེ་བས་ཞིང་ཁམས་དང་གཏུལ་བྱ་དང་དེ་དག་གི་མོས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་
 རྣམ་གྲངས་རྣམས་ལ་སྐོངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་བཙམ་ནས་སོ་སོ་
 ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞེས་ཆོས་སྟོན་པ་ཐོབ་བོ། །བཅུ་པ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྟེའི་
 སྟོན་འཁྲིགས་པ་ལས་གྲངས་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་(༡༩༠༥)ཆོས་ཀྱི་ཆར་ལབ་པ་ན་
 སྐད་ཅིག་གིས་འཛིན་པར་རྒྱས་པའོ། །དེ་ཡང་ས་བརྒྱད་པར་ནི་རྒྱལ་བའི་སྐས་གཞོན་ཏུ་ལྟ་
 བུར་འགྱུར་ཏེ། ས་བདུན་ཀྱི་མངལ་ལས་གྲོལ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་
 ལྷན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་དགུ་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་ཆབ་ལྟ་བུར་འགྱུར་
 ཏེ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བཅུ་
 པ་ཐོབ་མ་ཐག་པར་ནི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་འད་ཟེར་ཆེན་པོས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཉིད་དུ་
 དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ཅིང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཚན་གྱིས་ཀྱང་རྫོང་པར་བྱེད་དོ། །ས་འདི་ལ་
 ཆགས་ལྟར་དུ་གནས་པ་ལས་དང་པོ་ལ་ནི་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་ལ། བར་དུ་
 མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འཐོབ་ཅིང་། ཐ་མར་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ས་ཞེས་བྱའོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ས་
 ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེའི་ལུས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་མ་
 གཏོགས་པར་ས་བཅུ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་ཐོག་མ་དང་བར་དུ་གནས་པ་དག་གིས་མཐོང་།

བར་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ། རྒྱལ་སྐས་འགྲུར་མེད་ཆོས་ཉིད་འདི། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། འཛིག་རྟེན་ན་ནི་
མཉམ་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ཆོག་སྟེ་བཅད་པ་དགུས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ས་རབ་རྩ་དགའ་བའི་འོག་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་དུ་མཆོག་རྩ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པས་གནས་སྐབས་དང་པོ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་དུ་བསྟན་
ལ། བརྩ་བ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲིབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཆོག་རྩ་ཆམ་བར་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ཡིན་པ་ལ་སྟོས་ཏེ།

མདོར་བསྟན་ན། ས་བརྩ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆམ་པ་བཞི་པོ་
ནམས་གནས་སྐབས་གཉིས་པ་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞི་ནི། རྟོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། མ་
གོས་པའི་སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་བྱིར་མི་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྦྱེ་
བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནམས་སོ། །

དེ་ལ་ཆོག་སྟེ་བཅད་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པས་ནི་ས་དང་པོ་རབ་རྩ་དགའ་བ་ལ་
ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་སྟོན་མ་མཐོང་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་
བའི་བྱིར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

ཞེས་བྱ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་པོར་མཐོང་(༡༡༥༠༥)བའི་
བྱིར་ཞེས་བྱས་ན་རྒྱ་དཔེ་དང་། ཉག་ཆོ་གཉི་ག་དང་མཐུན་ནོ། །ས་དང་པོ་རབ་རྩ་དགའ་བ་
ལ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་སྟོན་ནས་ཡང་མཐོང་མ་
སྟོང་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ལ།
ཆོས་ཉིད་དེ་དང་པོར་མཐོང་ཞིང་སྦྱིས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ་འགྲུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་མཛོན་

སྤམ་དུ་རྟོགས་ནས་རང་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་བྲལ་ཡང་མ་རིག་པས་ལྟོངས་པའི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་སོགས་དང་བཅས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཆོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་
 ལ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོན་མ་བྱུང་བས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།

སེམས་འགྲེལ་ལས།

ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་འདིར་གཤམ་ནས། །

ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟེན་པ་གང་། །

ངོ་མཚར་ལས་ཀྱང་འདི་ངོ་མཚར། །

ཆད་བྱུང་བས་ཀྱང་འདི་ཆད་བྱུང་། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཆད་དུ་བྱུང་ཞེན། དངོས་སུ་ནི་ལས་གསལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་བྱུར་པའི་
 ཟག་པ་མེད་པའི་ལུས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་
 བྱུར་པའི་གཞུགས་སུ་སྟོན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ་དེ་ཉིད་ལས་བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔལ་ནི་འགོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པའི་གཉེན་གྱི་ཐབས་དང་རྒྱལ་དུ་
 བྱུར་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་པའི་བྱེད་པ་ཡང་སྟོང་རྗེ་མཆོག་ཏུ་བྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་འདིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལའི་ཡོན་ཏན་རང་ཉིད་འཁོར་
 བའི་སྟོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་གཉིས་པ་ནི། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་
 བློ་བྱི་མ་མེད་པའི་ས་ནས་གཞུང་སྟེ། མི་གཡོ་བའི་བར་གྱི་ས་ལ་ཉེ་བར་མ་གོས་པའི་སྟུང་
 པ་སྟོང་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དག་
 པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ནས་གཞུང་སྟེ། མི་གཡོ་བའི་བར་ཉེ་མི་གཡོ་བའི་
 སའི་འཇུག་པ་རྩོམ་པའི་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་བསྟན་ནས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
 དུག་ལ་སྟོང་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལྟར་སྟོང་གྱང་ཉོན་མོངས་པས་ཉེ་བར་མ་གོས་པའི་སྟུང་པ་

སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་སྤྱིད་པ་མཚན་མ་དང་ཚུལ་བ་རྣམ་པར་གཤོམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
 ཕྱིར་སྤྱིད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཉོན་མོངས་པས་རྣམ་པར་དག་
 པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དྲི་མ་མེད་པ་ (ག ༡༠༥ན) ལ་སོགས་པའི་ས་དྲུག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤེས་རབ་གྱིས་
 འདས་ཀྱང་སྤྱིང་རྗེས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་མ་གཡོས་ཤིང་མ་འདས་པར་འཛིག་རྟེན་
 གྱི་དོན་དུ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མས་མ་
 གོས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པའི་
 ཆོ་མ་དང་མ་དང་ཉེ་དུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་སྟོན་ཞིང་པ་མ་ལ་སོགས་པ་གྱི་པའི་
 ལྷ་ངན་བྱེད་ཅིང་། རེས་འགའ་བཞེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་དང་། རེས་
 འགའ་པ་རོལ་གྱི་སྒྲུབ་པོ་མང་པོའི་སྒྲིག་འཕྲོག་པ་དང་། རེས་འགའ་བདག་ཉིད་གཞན་གྱིས་
 བསད་པ་དང་། རེས་འགའ་ཆོམ་རྒྱན་དུ་ལྷུང་ཏེ་གཞན་གྱིས་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་དང་།
 དེར་མ་ཟད་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གང་ཡང་རུང་བར་ལྷུང་ཏེ་འཐབ་པ་དང་། དེ་ནས་གྱི་འཕྲོས་ཏེ་
 ངན་སོང་གི་གནས་རྣམས་སུ་སྤྱག་བསྡུལ་བར་སྤང་བ་དང་། རེས་འགའ་བྲམ་ཟེར་ལྷུང་ཏེ་
 རིག་བྱེད་ལ་མཁས་པ་དང་། རེས་འགའ་རབ་རྩ་བྱང་སྟེ་ནགས་སུ་བསམ་མ་གཏན་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྱིད་པ་གངས་མེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ན་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཆོས་གྱིས་གོས་པ་མེད་དེ། བདག་རྩ་ལྟ་བ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་ཆོར་བས་
 གོས་པ་ཡང་མེད་དེ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་དུངས་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གཞན་གྱི་
 ཁུ་ཁྲག་གི་ས་པོན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་སྟེས་སུ་ལྟ་སྤྱོད་
 གྱིས་བསྐྲབས་ཏེ་བྱ་བ་རྣམས་བྱེད་པ་ན་ཡང་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་ཆོར་བ་གང་ཡང་
 མེད་དེ། སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོས་པ་མེད་པའི་དཔེ་ནི་རི་ལྟར་བསྐྱེད་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་སྟེས་
 ཀྱང་ཆུ་ཡིས་རུང་ཟད་ཀྱང་གོས་པ་མེད་དེ། དེ་དྲིང་བའི་རྒྱན་དང་དུ་སྟེས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཏེ་གྱི་རྒྱུའི་
 ཁམས་ནི་གཙང་ཞིང་དྲི་ཞིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་འཛིག་

ཉེན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱན་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་བྱས་ཏེ་
སྒྲིམ་པར་གྱུར་ཀྱང་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་དེ་ལ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཆས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་པ་མེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
ལྷོས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་གདགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ།

ས་བརྒྱུ་པའི་མདོར།

ཀྱི་རྒྱལ་པའི་སྤྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ལྷག་པར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་
མོངས་པའི་ཚོགས་(༣༡༠༥བ)ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གིན་དུ་འདས་ཏེ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་རིང་དུ་སོང་བ་འདི་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ། ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ཀྱན་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་བསམ་པ་
ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་དུ་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་སྦྱོད་པ་དག་
ལ་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་དང་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་
གཉིས་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་མིང་གིས་བདགས་པས་དེ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་སྟེ། རི་
ལྷར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་དག་གི་བསམ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་
སྟོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། རམ་ཞིག་ཉོན་མོངས་ཟད་དེ་མི་སྟོབ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོ་བརྒྱུག་
པ་རྫོགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ལ་རང་རང་གི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་པོ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏེ་རྩོལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འབྱུང་བས་རྩོལ་བ་དེ་

ཉིད་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ན་ཡོད་པ་ན་དེ་ཉོན་མོངས་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་བསམ་པ་
 ཡོད་ཅིང་དེ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པས་ཚོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དག་བཙམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
 ས་བརྒྱད་པ་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་བརྩ་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་
 བརྒྱད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསལ་བའི་ཞེས་བཏགས་ལ། སྟོབས་ལ་སོགས་པ་དེ་
 དག་འདོད་པ་ལ་དེ་བཞིན་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོབ་དཔོན་རྩེ་བས་
 དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པར་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་བྱུངས་སྟུང་ཞིང་དག་བཙམ་པར་
 གྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པར་སེམས་ཏེ། དབྱ་མ་ལ་
 འཇུག་པའི་བསྟན་བཙུན་ནི་ས་བརྩ་བའི་མདོ་སྨད་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ས་བདུན་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཅེས་མི་བརྟོག་ཏུ་
 འབྱུང་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་ན། དེའི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་པ་ཞིག་གསལ་བྱེད། སྤྱར་ལྡང་བར་
 འབྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་ས་དང་པོ་ཉིད་ནས་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་དེའི་བག་
 ཆགས་ནི་ཡོད་དེ། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་
 མཛད་ནས། (ག ༣༠༥ན)

དེ་དག་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་འབྲེལ། །

ཀྱན་ནས་ལྡང་དང་ལྡན་མ་ཡིན། །

ཞེས་ལང་ཀར་གསལ་བའི་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཡང་ས་བདུན་པར།

ཞིང་གཞན་དུ་ནི་མཉམ་འགྲོ་དང་། །

ཞེས་གསུངས་པས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
 འགྲོ་བ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ནི་དེ་མེད་ཅིང་འགྲོ་འོང་གི་སྟོད་པ་དེ་ཡང་བདག་ཏུ་ལྟ་
 བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་བཙམ་པ་དག་གི་སྟེའུ་ལྟར་མཆོང་བ་ལ་སོགས་པ་

ལྟ་བུའོ། །

དེ་ཡང་གསུང་རབ་ལས།

རྒྱལ་ཤེས་སྤྲུལ་མས་བཞག་པ་ཡི། །

ནུས་པ་བཀ་ཆགས་ཡིན་པར་འདོད། །

ཅེས་ས་པོན་གྱི་ཆོས་ལྷ་གནས་པ་ལ་བག་ཆགས་སྤྲུལ་རྫོང་པ་དང་ལུས་རག་ཡིད་
གསུམ་ལ་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱོས་པའི་ཆ་སྒོ་ལྷས་པ་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པར་མི་ལུས་པ་ལ་
ཡང་བག་ཆགས་སྤྲུལ་རྫོང་དེ། འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བས་བག་ཆགས་དང་ཅུ་པ་དང་གོ་མས་
པ་དང་ལུང་ལུག་པའི་མིང་གི་ནུམ་གྲངས་གསུངས་སོ། །ས་བརྒྱད་པ་ནས་ནི་རྩའི་སྤྱིད་མང་
པོར་རྒྱ་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟུང་བ་ན་རྒྱ་པ་འགོ་བ་མེད་པ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་དེའི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལྟུང་ཡང་འགོ་འོང་
ནི་མེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བྱང་ནས་
ཁང་པ་བརྟེགས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཞིང་འདིར་ལུབ་པ་ལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་ལུའི་ཉིང་པེ་འཛིན་མཉན་པའི་
ལྷིང་འོངས་པ་ནི་རྒྱལ་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའི། ཅུ་པའི་ལུས་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ན་ཆོགས་སྤྲུབ་ཅན་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་བརྟན་པའི་དོན་ནི་བསད་ཆེན་ཏོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསུམ་པ་ནི། ཆོག་སྤྱ་བཅད་པ་ལྟ་བུ་སྤྲི་མ་མི་གཡོ་བ་
ལ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་པའི་རྟིང་རེ་འཛིན་ལ་ལེགས་པར་
གནས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དག་པའི་
མཆན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

ཞེས་བ་སྟེ། དེ་ལ་ས་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་ནས་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པར་བརྗོད་བ་ནི་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཞུགས་ནས་ནམ་མཁའ་མིན་གྱི་བར་དུ་ཕྱིར་ལྷང་པར་མི་བྱེད་པས་
 ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་ཞེས་བ་སྟེ།

ས་བརྒྱུ་པའི་མདོར།

ཡེ་ཤེས་མི་བརྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ས། ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

དོན་དེ་ཉིད་འདིར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེའི་སྦྱར་བའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ལེགས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་
ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཞེས་(ག ༣༠༥)བརྗོད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ལེགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་
སྦྲར་མི་ལྷོག་པའི་དོན་ལ་བྱུང་། །དེའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཡེན་སྦྱོས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པའི་བྱང་ཤིང་
གཟིགས་པ་ན་དེ་དག་སྦྱོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་བསྐྱབ་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་རྟག་
ཏུ་མེ་བཞིན་དུ་འབར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཞི་བ་སྤྲོ་བ་ལས་འདས་པ་ཕྱོགས་
གཅིག་པའི་འགོག་པའི་བསམ་གཏན་ལ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པ་
ཡང་ཡིན་པས་ས་འདི་ནི་འོག་མ་དག་ལས་ཆེས་ཁུད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་
བུའི་ཡོན་ཏན་ནི་འབད་རྩལ་དང་མཆོན་མས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་སུ་འདིས་བསྟན་ཏོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞི་པ་ནི། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དུག་པ་དང་བདུན་པ་དང་
བརྒྱད་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་ལ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱོབ་པའི་
ཐབས་མཐའ་དག་མཐར་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྦྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་སྤྲོ་བ་
མེད་པའི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྦྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟུན་ལས་འབྱུང་བའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྒྱམས་
ཏེ། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་རྫོན་པའི་རྣམ་པས་སྦྱངས་ལ། ས་
དང་པོ་ནས་དུག་པའི་བར་དུ་ནི་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པས་སྦྱངས་ཏེ་དུག་པར་ཆ་མཉམ་
པར་ཡང་གྱུར་རོ། །བདུན་པར་ནི་མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པས་དེ་གཉིས་སྦྱངས་ལ། བརྒྱད་པ་

ནས་ནི་ཚུལ་པ་ཡང་མེད་པ་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ལུན་སྲུང་ཚོགས་པ་ལ་
སྦྱངས་ནས། ས་དགྲ་པར་ནི་བསྟན་པ་ལུན་སྲུང་ཚོགས་པའི་རྣམ་པས་སྦྱངས་སོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་ས་ཚོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཆེན་པོས་དབང་བསྐྱར་བྱིན། །

དེ་ནི་ཚོས་ལ་དབང་བ་ཀྱན་དང་ཡང་དག་ལྟར། །

སངས་རྒྱས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཤེས། །

བསྐྱབ་པ་བཅའ་བས་ཚར་གཙོད་ལན་འདོགས་བྱེད་ལ་བརྩོན། །

ཞེས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་བཞིན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱབ་པའི་ཐབས་རྒྱར་བསྐྱས་པ་མཐའ་
དག་མཐར་བྱིན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཛིག་དྲན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སངས་རྒྱ་ཞེས་བྱ་ལ། (ག༡༡༠ན)ངེས་པའི་དོན་དུ་ས་ཐོབ་ནས་སྐྱེ་
བ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་བྱ་ཅ་གཉིས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐ་མའི་བྱ་བ་
མ་རྟོགས་པར་གནས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་
བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྩབ་པ་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་མ་ཚང་བ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་རྟོགས་པ་ནི་རྩོན་ས་དང་པོར་སྟོན་ལམ་གངས་
མེད་པ་འབྱུང་ཐུག་བརྩེའི་འཕེན་པའི་དབང་སྟེ་བདག་པོ་དང་། འབད་པ་དང་ཚུལ་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ལྷས་ཅན་རྣམས་
སྤྲིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་རང་གི་རང་གིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི། འབད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པས་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་རྟོག་གིས་འདི་ལ་ནི་འདི་བྱ་ལ། གཞན་ལ་ནི་གཞན་བྱའོ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡང་འཆོལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གདུལ་བར་བྱ་བ་
རྣམས་ལ་གང་ལ་འཆོམ་པའི་བསྟན་པ་གསུང་རབ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་།

ནགས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པའི་སྤྱོད་པ་ལམ་འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་
 ཡང་རུང་བ་དང་། འགྲོ་བ་དང་འདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་ཀྱང་རུང་སྟེ་གདུལ་
 བྱ་གང་ཞིག་རྣམ་པ་རིམ་ཐབས་གང་གིས་འདུལ་བར་འོས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གིས་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེ་རང་དང་འཆོམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་གཤིས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟར་མ་
 འཆོལ་བ་འདི་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོན་ལམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལས་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་གླིང་
 གཅིག་གམ་གླིང་བཞི་ལམ་སྟོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གཅིག་ཏུ་སྤྱོན་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 བཅས་མཁའི་མཐས་གླས་གིང་བྱལ་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་
 ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བློ་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེ་ཐོགས་
 པ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དུག་པ་དང་བརྟན་པ་
 དང་བརྒྱད་པ་འདི་དག་གིས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཡོན་ཏན་བསྟན་རྟོ། །

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུ་པས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དང་རང་གི་དོན་ལས་བརྩམས་རྟེ།
 མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་
 མེད་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་བསྟན་རྟོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུ་པས་ནི། (ག ༡༡༠བ)མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལས་
 བརྩམས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དེ་
 གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་མ་འཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་ནམ་མཁའི་
 མཐས་གླས་པར་བྱལ་བའི་རྒྱལ་གསུམ་པོ་འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་
 ཐོབ་པ་རིམ་ཐོང་བ་མཁྱེན་པས་སེམས་ཅན་ཡང་དག་པར་སྦྱོལ་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་ན་མཉམ་
 ཞིང་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། ། དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ནི་རང་གི་དོན་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་
 ལ། མ་འཆོལ་བ་དང་བྱལ་བས་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མཚུངས་པར་བསྟན་རྟོ། །

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྩམས་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་ནི་ཆོས་གསུམ་

གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སའི་རྒྱལ་ཐུན་གཅིག་དང་ས་ཆེན་པོའི་ཚད་ཀྱི་བྱང་པར་གང་
ཡིན་པ་དང་། བྱ་མཚོ་དང་བ་ལང་གི་མྱིག་པའི་རྗེས་ཀྱི་རྒྱའི་བྱང་པར་ཇི་ཙམ་ཡོད་པ་གང་
ཡིན་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་དང་ས་བཅུ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རང་གཞན་གཉི་གའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་དེ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུགས་ཙམ་བསྟན་པ་རྟེ།

རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོར།

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲ་བས་སྒྲས་པ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་
སྒྲས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་འདི་ཡང་དེ་ལྟར་ཚད་མེད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་
དང་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཅི་འདྲ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དོ་རྗེ་སྒྲིང་བོས་
སྒྲས་པ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྤྱིང་
བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས་རྟེན་རྒྱ་ལྷག་གི་ཆོག་གྲུ་ཙམ་གཉིས་
སམ་གསུམ་ཞིག་སྤངས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་
ཡས་པ་དག་ན་སའི་ཁམས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད། རྟེན་འདི་ལས་ཇི་ཙམ་ཞིག་
གིས་ལྷག་པར་འཕགས་ཤིང་ལྷག་པར་ཚད་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་ན།
གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་དེ་ལྟར་བྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཚད་མེད་པ་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ས་འཇལ་བ་ནི་བྱོད་ཀྱི་
ཆོག་འདི་དེ་དང་འདྲ་བར་བདག་གིས་དཔག་སོ། །གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་ཇི་
ལྟར་སྤྱིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནས་གང་སྤངས་པའི་སའི་
ཁམས་ནི་རྒྱལ་ལ་ལྷག་མ་ལས་ས་ནི་ཚད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གྱེ་རྒྱལ་བའི་
སྒྲས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་འདི་ཁོ་ན་ཡང་བསྐྱལ་
(ག ༡༡༡ན)པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བསྟན་ཀྱང་ཚུགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་
ཟད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་

སྐྱུ་ཁྱེད་མོས་པར་བྱའོ། །ཁྱོད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འདི་བདག་གི་མདུན་ན་དབང་དུ་བཞུགས་ཏེ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་གལ་ཏེ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མུ་མེད་པའི་རྒྱལ་སྐྱ་རབ་གྱི་རྒྱལ་སྟེང་ཅིག་ས་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བྱ་རམ་གཤིང་གི་ཚལ་ལམ་འོད་མའི་ཚལ་ལམ། འདམ་བུའི་ཚལ་ལམ། ཉིལ་གྱི་ཚལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་གྱང་དེ་དག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིད་ཅིག་གཅིག་ལ་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡུལ་གྱི་བརྒྱའི་ཆར་ཉེ་བར་མི་འགོ། རྟོང་གི་ཆ་དང་། འབྲམ་གྱི་ཆ་དང་། བྱེ་བའི་ཆ་དང་། བྱེ་བ་བརྒྱའི་ཆ་དང་། བྱེ་བ་རྟོང་གི་ཆ་དང་། བྱེ་བ་འབྲམ་གྱི་ཆ་དང་། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲམ་གྱི་ཆ་དང་། གྲངས་དང་། ཆ་དང་། བགྲང་བ་དང་། དཔེ་དང་རྒྱར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ་བ་ནས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གིས་ནི་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་འགྱུར་བ་མེད་པར་བསྟན་ནས། །

ད་ནི་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐྱབས་ན་ཁམས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་དང་། འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་དང་། འཆད་པར་བྱེད་པས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་སྟེ།

དེ་ལ་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ནི།

གཞན་འགྱུར་མིན་བདག་མི་ཟད་ཚོས་ལྟན་ཕྱིར། །

འགོ་སྐྱབས་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་སྤར་ཐུག་ཕྱིར། །

དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་མི་རྟོག་ཕྱིར། །

འཛིག་མེད་ཚོས་ཀྱང་མ་བྱས་རང་བཞིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བའོ། །

ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་དོན་ཅི་བསྟན་ཞེ་ན།

སྤྱི་བ་མེད་ཅིང་འཆི་བ་མེད། །

གཞོད་མེད་ཀྱ་བ་མེད་པ་སྟེ། །

དེ་ནི་རྟག་དང་བརྟན་ཕྱིར་དང་། །

ཞི་བའི་ཕྱིར་དང་གཡུང་བྱུང་ཕྱིར། །

ཞེས་བྱ་བའི་དམ་བཅའ་བ་རྣམ་པ་བཞི་དང་གཏན་ཚིགས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་
བསྟན་རྟོ། །དེ་ལ་གཞན་འགྱུར་མིན་བདག་ཅེས་བྱ་བས་ནི་སྤྱི་བ་མེད་པར་བསྟན་རྟོ། །འགོ་
སྐྱབས་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འཆི་བ་མེད་པར་བསྟན་རྟོ། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གཉིས་མེད་ཅེས་བྱ་བས་ནི་
གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་རྟོ། །འཛིག་མེད་ཚོས་(ག ༣༡༡བ)ཀྱང་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཀྱ་བ་མེད་
པར་བསྟན་རྟེ། དམ་བཅའ་བ་བཞིའོ། །མི་ཟད་ཚོས་ལྟན་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་རྟག་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་རྟོ། །ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་སྤར་ཐུག་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་བརྟན་པར་བསྟན་
རྟོ། །མི་རྟོག་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་རྟོ། །མ་བྱས་རང་བཞིན་
ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཡུང་བྱུང་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་རྟོ། །

དེ་ནི་དམ་བཅའ་བ་དང་གཏན་ཚིགས་དག

དེ་ནི་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི། །

ལུས་གྱིས་སྤྱི་མེད་རྟག་པའི་ཕྱིར། །

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བསྐྱར་བ་ཡི། །
 འཆི་འཕོས་བརྟན་ཕྱིར་དེ་མི་འཆི། །
 བག་ཆགས་ཕྱ་མོའི་ནད་རྣམས་གྱིས། །
 གཞོད་མེད་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །
 ཟག་མེད་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་གྱིས། །
 གཡུང་བྱུང་ཕྱིར་ན་རྒྱ་བ་མེད། །

ཅས་བྱ་བས་སྐྱར་ནས་སྟོན་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞི་མེད་པར་བརྟན་པ་ནི་མ་དག་པ་དང་དག་པ་འདི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་ཀྱུན་འབྱུང་བ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་འགོག་སྟེ། དེའི་རྒྱལ་ཁུལ་སྤྱེ་བའི་སྐྱེ་ལ་ཡང་འཕོར་བའི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་སོགས་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །གཏན་ཆོགས་འདི་དག་གི་ཆོས་ཅན་ནི་རིས་སུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ལུས་ཏེ། གཏན་ཆོགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་ལུས་ལྷན་ལྷུང་ལྷུང་པར་གནས་པ་ལས་གཞན་མིའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གདོད་མ་ནས་གནས་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ནམ་དུ་ཡང་མི་ཟད་པའི་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ལུས་སྤྱི་མཐུན་འདོར་བར་སྤང་བའི་འཆི་འཕོས་མེད་པས་ནམ་ཡང་འཆི་བ་མེད་པར་གནས་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མའི་མཐའི་ཕྱར་ཐུག་པར་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཕྱ་མོ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀྱི་ནད་ཀྱིས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་གཞོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལས་མི་ལྡང་བའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སྤང་གི་མེ་ཞི་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱིས་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད་ཀྱི་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་ཚོགས་པས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་
གཡུང་དྲུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཉིད་འབྲེལ་པས་བཤད་པ། ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་གསལ་
པའི་རང་གི་རང་བཞིན་(ག ༢༡༡ན)སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་ཁམས་དེ་ནི། སྟོན་གྱི་མཐའ་ཉེ་བར་གཟུང་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
ཀྱིས་སྦྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱི་མའི་མཐའ་ཉེ་བར་གཟུང་ནས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་བས་འཆི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།
སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཉེ་བར་གཟུང་ནས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་
གནོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་ལྟར་མེད་པས་མ་ཐོག་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་གཡུང་དྲུང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་
པས་ཀྱི་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གཏམ་ཚོགས་འདི་དག་གི་ཚོས་ཅན་ནི་ཁམས་ཏེ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚོས་
ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དང་དོན་གཅིག་གོ། ཚོས་ཅན་དེའི་བྱུང་པར་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་རྣམ་པར་གནས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གནས་པའི་སྐད་དོད་ལྷ་བའི་སྟེ་ལྟན་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་དང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་འབྲེལ་བའོ།
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པས་སངས་ཤིང་། འོད་གསལ་པའི་རང་གི་རང་
བཞིན་ཡིན་པས་རྒྱས་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། ཁྱེད་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
ཁམས་དང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་ནི་ཚོས་ཅན་ནོ། ཚོ་གཅིག་གི་སྟོན་གྱི་མཐའ་
གཞིར་ཉེ་བར་གཟུང་ནས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱིས་སྦྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཚོ་གཅིག་གི་བྱི་མའི་མཐའ་གཞིར་ཉེ་བར་གཟུང་ནས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་
ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་བས་འཆི་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྟོན་དང་ཕྱི་

གིས་ དེ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གྲངས། ༣༧༦༡བ

མའི་མཐའ་གཉི་ག་གཞིར་ཉེ་བར་གཟུང་ནས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་ནད་ཀྱི་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་གནོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དོན་མེད་པ་ནི་
 འདོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་གནོད་པས་མ་ཐོག་ཅིང་མ་སྦྱང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞུང་དུང་
 ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པས་ཀྱ་
 བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

འཆད་བྱེད་དེ་དག་གིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལ་ཆོག་གཉིས་དེ་བཞིན་གཉིས། །

གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན། །

འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་ལ་ནི། །

རྟག་པ་ལ་སོགས་དོན་གཤམ་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྟག་
 གཉིས་དང་། བསམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྟག་གཉིས་དང་། བཤ།ཆགས་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྟག་གཉིས་དང་། (༡༩༡)ལ།ཟག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོག་རྟག་གཉིས་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་འདུས་མ་བྱས་པའི་
 དབྱིངས་ལ། གཞན་འཕྱར་མིན་བདག་མི་ཟད་ཆོས་ལྡན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཆོག་རྟག་གཉིས་
 གིས་རྟག་པ་དང་། འགྲོ་སྐྱབས་ཕྱི་མའི་མཐའ་མེད་ལྷུང་ཐུག་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་རྟག་
 གཉིས་གིས་བརྟན་པ་དང་། དེ་ནི་རྟག་རྒྱ་གཉིས་མེད་མི་རྟོག་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་རྟག་
 གཉིས་གིས་ཞི་བ་དང་། འཇིག་མེད་ཆོས་རྒྱང་མ་བྱས་རང་བཞིན་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
 རྟག་གཉིས་གཞུང་དུང་ཉི། རྟག་པ་རེ་རེས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྟག་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
 རྣམ་པར་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་བཟོ་མ་ཡིན་གྱི་མདོ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་
 དུ་བྱིས་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་ལྟ་ ལྷ་འདི་བྱ་མི་ཟད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ན་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ནི་རྟག་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་བྱིས་པ་ནི།

མི་ཟད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཕྱིར། །

གཞན་འགྱུར་མིན་བདག་རྟག་པའི་དོན། ཞེས་བྱའོ། །

ལྷ་འདི་བྱ་ཕྱི་མཐའི་མཐའི་སྐྱ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟན་པའི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་
པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ནི་བརྟན་པའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི།

ཕྱི་མཐའ་ལྷ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྐྱབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་དོན། ཞེས་པའོ། །

ལྷ་འདི་བྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ནི་
བའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་རང་བཞིན་ཕྱིར། །

གཉིས་མེད་ཚོས་ཉིད་ཞི་བའི་དོན། ཞེས་པའོ། །

ལྷ་འདི་བྱ་མ་བཅོས་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས། འཇིག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ནི་
གཡུང་བྱུང་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི།

མ་བཅོས་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཕྱིར་ན། །

འཇིག་མེད་དོན་ནི་གཡུང་བྱུང་ཉིད། ཁྱེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

ཉེས་པ་གྲོ་བྱུར་དང་ལྡན་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུལ་ཏེ། འཇིག་མེད་དོན་ནི་
གཡུང་བྱུང་ཉིད། ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་གཞུང་དག་གིས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་
སྒྲིང་པོ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་བཤད་དེ། དེས་ནི་ལྟར། ཐོག་མ་
དབུས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས། ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཆད་

པར་འགྱུར་བའི་ཐོག་མ་དབྱས་མཐའ་མེད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དང་གང་ཏུ་རྟག་
པ་ཉིད་དང་བརྟན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་བརྟན་པ་འདི་དོན་མཐའ་དག་བཤད་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ལན་མང་ཏུ་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་ཡང་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། འོན་དེ་
ཉིད་ནི་བརྟན་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ལྟར་
རྟག་པ་(༡༩) ནན་ལན་གངས་མང་ཏུ་བཤད་པ་རྣམས་ལས། འགྲོ་སྐྱབས་ཕྱི་མའི་མཐའ་
མེད་ལུས་ཐུག་ཐྱིར། ཞེས་སྐྱབས་རྟག་པར་བཤད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་གཙོ་
བོ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་པ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་བྱང་
བ་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུ་ཟག་
པ་དང་བཅས་པའི་ལུང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་བྱང་ངོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བས་ཤིན་ཏུ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དེ་བཞིན་གསལ་བའི་སྒྲིང་པོ་ནི་ལོགས་ཤིག་
ན་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིང་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིང་ཡོན་
ཏན། བྱང་རྒྱུ་བ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་
ཀྱི། ཁམས་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ལུལ་ཡིན་ལ་འདི་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཞིག་གིས་དེ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ནི་སྤྱིར་མ་དག་པའི་ཁམས་ལ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་པར་
གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་པའི་སྒྲོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་པར་

¹བརྟན་ དབྱེ་མེད་པ་དེ། ཤོག་གངས། ༥༤༤ནབ

བྱེད་དོ་ཞེས་བྱས་ནས་སྒོ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་སྤངས་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཁམས་ཉིད་ཉེ་
བར་ལེན་པར་མ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་གཞན་ཞིག་འདོད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྒོ་བྱུང་བ་སྤངས་ནས་
སྤར་ཡང་སྒོ་བྱུང་བ་འདོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རུང་མ་དང་བཅས་པའི་བྱིས་སྤངས་ནས་སྤར་
ཡང་ནགས་སུ་རུང་མ་ཆོལ་བའི་དྲང་སྤང་དང་འདྲའོ། །གཞན་ཡང་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་
ཁམས་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཆང་བས་དེའི་སྤྱི་བ་པ་རྣམ་པར་དག་ནས་
འབྲས་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འབྱུང་བས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱལ་ལྷག་མ་མེད་པའི་གནས་སྤངས་སུ་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་མེད་དེ། འགའ་ཞིག་ནི་
སོ་སོར་བརྟགས་པས་བཀག་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་བརྟགས་མེད་གྱིས་བཀག་གོ་ཞེས་
བྱས་ནས་སྤྱི་བ་པ་གཏན་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་འགོག་སྟེ། མདོར་ན་ཉན་རང་རྣམས་ལྷག་
མེད་དུ་ཞུགས་པ་ན་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་མ་སྤངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མ་རྫོགས་པའི་
ཕྱིར་(ག ༡) ༡བ)རོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོག་སྤྱི་ས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་གཙོ་བོའི་དོན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲང་བ་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཡང་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཁོན་ཡིན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དག་
ཀྱང་འདིས་བསྟོག་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་དོན་དེ་དག་ལས་བརྒྱམས་ནས་ཆོག་སྤྱི་བཅད་པ།

གང་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་སྐྱ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསུངས་པ། །

དེ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་མུ་ངན་འདས། །

དེ་ཕྱིར་ཉི་དང་ཟེར་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པས། །

སངས་རྒྱལ་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མུ་ངན་འདས་པ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་
པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་དེ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གསུངས་པ་དང་དེ་ཉིད་ནི་འཕགས་པའི་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་དང་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པའི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་བཞི་

པོ་འདི་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་མིང་ཅམ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་གངས་པ་ཡིན་པ་གང་གི་ཕྱིར་རོ། །
 མིང་གི་རྣམ་གངས་ཅམ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉི་མ་དང་དེའི་འོད་ཟེར་དབྱེར་མེད་པ་བཞིན་དུ་
 ཡོན་ཏན་རྟོགས་པའི་ཆོས་དང་སྤངས་པ་གནས་ལྗུང་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པས་རྟོགས་པ་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་ཏེ་གཞན་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་དེ། ཆོས་སྐྱེ་དང་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བཤད་ལ། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་སྤངས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཆོགས་སྐྱ་བཅད་པ་
 ཕྱེད་སྔ་མས་དོན་ཅི་བསྟན་ཞེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲི་བའོ། །

ལན་ནི།

མདོར་ན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ལ་ནི། །

དོན་གྱི་རབ་རྒྱ་དབྱེ་བ་བཞིས། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཡི། །

རྣམ་གངས་བཞིར་ནི་རིག་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་སྐྱ་བཅད་པ་དེའི་དོན་མདོར་བསྟུན། ཆོས་ཅན་ཟག་པ་མེད་པའི་
 དབྱིངས་ལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དབྱེར་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རབ་རྒྱ་
 དབྱེ་བ་བཞིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་བཞི་སྐྱབ་པར་
 རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
 འདི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། མདོར་བསྟུན་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཟག་པ་མེད་པའི་
 དབྱིངས་ལ་མིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཏེ། ཆོས་སྐྱེ་ལ་
 སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ལས་ན་མིང་དེ་དག་དོན་བཞིའི་
 དབང་དུ་བྱས་ཤིང་དོན་དེ་དག་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་རག་ལས་པར་བྱས་ནས་སོ། །དོན་བཞི་
 གང་ཞེ་ན། (ག ༣༡༤ན)

སངས་རྒྱལ་ཆོས་དབྱེར་མེད་པ་དང་། །

དེ་རིགས་དེ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། །

བརྟུན་མེད་བསྐྱེད་ཆོས་ཉིད་དང་། །

གདོད་ནས་རང་བཞིན་ཞི་ཉིད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཞེས་བརྟུན་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་བརྩུ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ངེས་པའོ། །དེ་དག་དང་སྟིང་པོ་དབྱེར་མེད་ཅིང་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐབས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་དང་རང་བཞིན་དང་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་དག་རྣམ་གུངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འོངས་པའི་རིགས་ལ་ནི་དེ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་སྐྱར་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་འགྱུར་བར་ཐོབ་ཅིང་རྟོགས་པའོ། །དེ་ཡང་གཏམ་ནི་ཕྱིན་པ་དང་། གནས་པ་དང་། འདས་པ་དང་། རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ཐ་མའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་དབྱིངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པས་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟ་བ་དག་འདྲིད་བར་མི་བྱེད་པས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་སྒྲའི་དོན་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ཁ་བསྐྱང་ངོ་། །སྟེ། བསྐྱེད་པ་དང་ཀྱན་འབྱུང་ནི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་ཞིང་འགགས་ལ། སྒྲོ་བར་བ་དག་དང་ཡང་བྱལ་བ་ནི་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་དོན་ཏོ། །

དེ་དག་ཉིད་ལུང་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་ནི། གང་གི་དབང་དུ་མཇུག་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ། བྲལ་མི་ཤེས་པ་བསམ་བྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བརྟུན་གྱིས་མི་ལང་བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་གཞུང་གི་བྱེ་མ་ལ་འདས་པས་མི་སྟོང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བས་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་གསུངས་པ་ཡིན་

ཏེ། གང་གི་དབང་རྒྱ་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་རྟེན་ནོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་
ནི་རྟེན་ལས་གཞན་རྒྱ་རྒྱུ་པར་སྐྱེ་ནས་འགྲོར་མེད་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྟེན་གྱིས་བྱུང་བའོ། །
བྲལ་མི་ཤེས་པ་ནི་རྟེན་ལས་གཞན་རྒྱ་དེ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའོ། །རོ་བོ་རྟོག་གི་ལས་
འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ། གངས་བགང་བས་བརྟུན་གྱིས་མི་ཡང་བསམ་གྱིན་ཏུ་
མང་བ་དེས་ན་གསྐྱའི་ལྷུང་གི་བྱེ་མའི་གངས་ལས་འདས་པས་མི་སྟོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོར་
བསྟུན་ན་རོ་བོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བྱུང་བར་གངས་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱམས་ནི་
གང་གིས་མི་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། རྟེན་གཞན་མེད་པ་དང་གཞན་རྒྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་
གཉིས་ནི་རི་(༡༡༧)ལྟར་མི་སྟོང་བའོ། །

དེའི་རིགས་རང་བཞིན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རྒྱམ་པ་འཐོབ་པའི་དོན་ནི།
གང་གི་དབང་རྒྱ་མཛད་ནས། བརྒྱད་ནས་འོངས་པ་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་
ཐོབ་པ་དེ་ནི་སྒྲིམ་ཆེད་དུག་གི་བྱུང་བར་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པ་ནི། རིགས་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་མཐུ་ནི་རྟོག་གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་
རྒྱམ་པ་ཐོབ་པའི་དོན་ནི་གང་གི་དབང་རྒྱ་མཛད་ནས་མདོ་ལས་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྒྱམ་ནས་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ། རྟེན་སྒྲིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་
གྱིས་ཐོབ་པས་སྒྲོ་བར་བ་མ་ཡིན་པ། རྟེན་སྒྲིམ་ཆེད་དུག་གི་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་ཏེ་རང་གི་
རིགས་ཅན་དེ་དང་འདྲ་བའོ། །

བརྟུན་པ་མེད་པ་དང་བསྟུན་པ་མེད་པའི་དོན་ནི་གང་གི་དབང་རྒྱ་མཛད་ནས། དེ་ལ་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་མི་བསྟུན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་དེ་ནི་གཏན་རྒྱུ་བའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ན་རྟག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། བརྟུན་པ་མེད་པ་དང་བསྟུན་པ་མེད་པའི་དོན་ནི་གང་གི་དབང་རྒྱ་མཛད་
ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ་མི་བསྟུན་པའི་ཆོས་

ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱུ་སྟེ་མ་ན། རིགས་དེ་ནི་གཏན་དུ་ནམ་
པར་འབྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་སྤར་ཁས་བྱུངས་པའི་དོན་ལས་
གཞན་དུ་བྱུར་པའི་བསྐྱུ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་མེད་པར་དགག་
བ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བཞག་བ་ན་ཡང་རྟག་དུ་སྟེ་བ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནར་
གནས་པས་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་རིགས་
པ་དུག་བརྩ་བའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ། །

གཏན་དུ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དོན་ནི་གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་གདོད་མ་ནས་ཡོངས་སུ་སྐྱུ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཉིད་དེ། སྟེ་བ་མེད་པ་འགག་པ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། གདོད་ནས་རང་བཞིན་ཞི་ཉིད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་གདོད་ནས་ཀྱི་
དོན་ནི་གཏན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བའི་དོན་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་གདོད་མ་སྟེ་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ནས་རིགས་
གསར་དུ་སྟེ་བ་མེད་པས་དེ་འགགས་པའི་འགོག་པ་གསར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། འཁོར་བའི་
སྟེ་འགག་མེད་པས་སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་པར་ཐ་སྟངས་མཛད་པའོ། །

དོན་བཞི་(ག ༣༡)(ན)པོ་འདི་དག་ལ་ནི་རང་རང་གིས་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་གོ་རིམས་
རིམ་བ་བཞིན་དུ་མིང་གི་ནམ་གངས་ཐ་དད་པ་བཞིར་འབྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་། སྐྱུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ངོ་། ། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་
འཕེལ་འགྱུར་མེད་པའི་མདོ་གང་ལས་འདི་སྐད་ཅས་སྤྱ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
སྟེང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བས་ཆོས་སྐུའི་མིང་
བསྟན་པ་དང་། དཔལ་བྱེད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཡང་གཞན་ལ་

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ལགས་ཀྱི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་དེ་བཞིན་
གསལ་གསལ་པ་ལགས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་མིང་དང་། བཙུག་ལྷན་
འདས་སྐྱེ་བསྐྱེད་འགོག་པ་ཞེས་བཟྱི་བ་ནི་ཡོན་ཏན་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པའི་དེ་བཞིན་
གསལ་གསལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་རྟོ། ། ཞེས་བྱ་བས་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་མིང་དང་།
བཙུག་ལྷན་འདས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཤེས་བཟྱི་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་
གསལ་གསལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེད་སྒྲ་དྲགས་སོ། ། ཞེས་བྱ་བས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མིང་
བསྐྱེད་རྟོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཆོག་སྐྱེ་བཅད་པ་ཕྱེད་ཕྱི་མ་དེ་ཕྱིར་ཉི་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྔགས་པས་དོན་ཅི་
བསྐྱེད་ཞེན།

ལན་ནི།

རྣམ་ཀྱན་མདོན་པར་བྱང་རྒྱུ་དང་། །

དྲི་མ་བག་ཆགས་བཅས་སྦྲངས་པ། །

སངས་རྒྱས་བྱ་ངན་འདས་པ་ནི། །

དམ་པའི་དོན་དུ་གཉིས་མེད་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བ་འདི་བཤད་དེ། དེ་ལ།

དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་རྟག་དུ་སྐྱེ་མེད་ཆོས། །

ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གསལ་གསལ་དང་འདྲ། །

ཞེས་བྱ་བས་སྐྱེ་བསྐྱེད་འདིར་རྣམ་ཀྱན་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ། ། དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་
མདོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་སྟེ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་སོ། ། གང་མཐོང་བས་
དྲི་མ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྦྲངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྦྲངས་པ་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དོན་གཅིག་ཉིད་

ཡིན་པས་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྟན་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་ཡིན་ཏན་བཞི་
ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་བརྗོད་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ནི་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་མིང་གིས་བརྗོད་དེ་རྟོགས་པ་དང་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་གངས་བཞི་པོ་
འདི་དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ལམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་འདུ་བ་དེའི་
(ག ༡༧༥)ཕྱིར་འདི་དག་དོན་གཅིག་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཅེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པས་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་
ཡིན་པ་འདི་གཉི་ག་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཅིང་བཅད་དུ་མེད་དེ།
གཉིས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། སངས་རྒྱས་སྤང་ན་འདས་པ་ནི། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་
དང་། ལྷན་ཅིག་རྒྱ་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་ཟག་པ་
མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་འདི་གཉི་ག་ཡང་བདག་ཉིད་གཅིག་པས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཅིང་གྲོས་ཐ་
དད་དུ་བཅད་དུ་མེད་དེ་གཉིས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སོ། །སངས་རྒྱས་
ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་མཐར་ཐུག་གི་འགོག་པ་དང་ལམ་གཉིས་
སུ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱལ་ནི་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྟོར་སྤྱར་པས་
ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པས་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པའི་དྲི་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་དེ་ལ་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །
སངས་རྒྱས་དང་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ཟག་

བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཞི་པོ་འདི་དག་ཆོས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཁམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ལ་ཡང་དག་པར་འདུ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་དོན་གཅིག་པས་དོན་
ནི་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འདུ་བའི་ཕྱིར་བཞི་པོ་དེ་ལས་དང་པོ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དང་།
ཐ་མ་གཉིས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བརྗོད་པའི་ཆོ་ཡང་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པ་ལས་འོས་
མེད་ཅིས་པའོ། །

སངས་རྒྱས་དང་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་
གྲངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྲངས་མེད་པ། །

བསམ་མེད་དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་དང་། །

དབྱེར་མེད་མཚན་ཉིད་ཐར་བ་སྟེ། །

ཐར་བ་གང་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་པའི་ས་གསུམ་དུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤངས་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་
བཞི་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཐར་བ་སྟེ། ཐར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཡིན་པས་གཉིས་སུ་མེད་དོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། (ག ༡༧) བཤེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཇི་སྐད་དུ་དག་བཙམ་པ་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་སྐྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཞེས་བཟྱ་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལགས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། འདིས་ནི་ལམ་རིང་པོས་དུབ་པ་རྣམས་ལ་འབྲོག་དགོན་པའི་དབྱས་
སུ་ཤོང་ཁྱེར་སྐལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དམ་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། བཙམ་
ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་

ནམས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་པ་གཞལ་དུ་མེད་པ། བསམ་
 གྱིས་མི་ཁྲལ་པ། ནམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་
 འདིས་ནི་ཡོན་ཏན་ནམ་པ་བཞི་གྲུབ་པ་དང་། དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ཐོབ་པས་དེའི་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ནམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་མེད་པར་འགའ་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་
 མེད་དོ། ། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དྲང་བའི་དོན་དུ་བསྟན་པ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐར་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་ནོ། །

ཉན་རང་གི་མྱ་ངན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དཔལ་བྱེད་ལས།

བཙོམ་ལྡན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བ་གྱི་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལགས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་རང་ལ་མྱ་ངན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཉན་རང་
 སངས་རྒྱས་སུ་འདྲེན་པའི་ཐབས་མཁས་ཡིན་གྱི་ངེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་གསུང་
 འདིས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་ཆོང་པ་མང་པོ་ལམ་རིང་པོས་དུབ་པ་རྣམས་ལ་འབྲོག་
 དགོན་པ་ཞིག་ཏུ་སློབ་པའི་ཆེ་དེར་དེད་དཔོན་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་སྤུལ་ཏེ། དེར་རེ་ཤིག་འདུག་ཏུ་
 བཅུག་ནས་ངལ་སོས་པ་དང་སྤྲར་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་དཔེ་དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་
 ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མྱ་ངན་འདས་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་བདག་པོ་དེད་དཔོན་དང་འདྲ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་རང་འཁོར་བར་ཕྱིར་མི་
 རྟོག་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དོན་ནི་སྤུལ་པའི་
 གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་ཁྱེར་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་ཆོང་པ་རྣམས་ཀྱི་ངལ་བ་སེལ་ཁུས་པ་ལྟར་དམན་

བའི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་
(གཞུག་པ)ཡིན་པ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཡིན་ནི་ཞེས་
བའོ། །དངོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་
བཞི་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཐོབ་པས་སངས་རྒྱས་སུ་བཞག་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་
མ་ཐོབ་པར་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །གཞུག་དུ་མེད་པ་དང་གངས་མེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་གོ། །ངག་གི་དོན་ནི་མཐར་ཐུག་གི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་གྲུབ་ན་
ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་མཐར་ཐུག་པ་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ཐོབ་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་
འདིའི་ལྷན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ན་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་མི་འཐོབ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རས་ཡུག་ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་
ལྷན་པའི་སྒོར་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་བསྐྱབས་པས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གསལ་གསལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རི་མོ་མཁན་གྱི་དབུས་
རིག་པར་བྱ་སྟེ།

རི་ལྷ་རི་མོ་འབྲི་བྱེད་པ། །
གཞན་དང་གཞན་ལ་མཁས་པ་དག །
གང་ཞིག་ཡན་ལག་གང་ཤེས་པ། །
དེ་གཞན་ངས་ཟེན་མེད་པར་འགྱུར། །
དེ་ནས་འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས། །
ང་ཡི་གཟུགས་ནི་གྱིས་ཤིག་ཅེས། །
མངའ་བདག་རྒྱལ་པོས་དེ་དག་ལ། །
བཀའ་ཡིས་རས་ནི་བྱིན་པ་དང་། །
དེ་ནས་དེ་ནི་ཐོས་གྱུར་ཏེ། །
རི་མོའི་ལས་ལ་རབ་སྐྱོར་རོ། །

དེ་ལ་མངོན་པར་སྒྱུར་ནམས་ལས། །
 གཅིག་ཅིག་ཡུལ་གཞན་སོང་གུར་ན། །
 དེ་ནི་ཡུལ་གཞན་སོང་བས་ན། །
 དེ་མ་ཚད་ཕྱིར་རི་མོ་དེ། །
 ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པར། །
 མི་འགུར་བཞིན་ཞེས་དཔེར་བྱས་སོ། །
 དེ་ནམས་འདྲི་བྱེད་གང་དག་ཡིན། །
 སྒྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་ལ་སོགས། །
 རྒྱུ་པ་ཀླན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །
 སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བཟོད། །

ཅས་བྱ་བ་དག་གིས་ཏེ། དེ་ལ་བྲི་བའི་གཞི། རི་མོ་མཁན། དེའི་ལས་ལ་སྒྱུར་བ་པོ།
 རི་མོ་རྫོགས་པའི་ཚད་དེ་རྒྱུ་པ་བཞིས་རིག་པར་བྱའོ། །

འདི་ལྟར་བཏག་པ་གཟུང་ནས་རི་མོ་མཁན་ནི་དཔེ་རི་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ཀྱི་རི་
 མོ་འབྲི་བར་བྱེད་པའི་མཁན་པོ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྒྲེ་པོའི་གུངས་དང་མཉམ་པ་འདུས་ཏེ་དེ་
 དག་རི་མོའི་ཆ་གཞན་དང་གཞན་ལ་མཁས་པར་གུར་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ས་བཅད་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲེ་རིས་ལ་མཁས་ཀྱི་གཞན་མི་ཤེས། ཁ་ཅིག་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཚད་ལ་མཁས་ཀྱི་ཚོན་དབྱེ་བ་མི་ཤེས། གང་ཞིག་ཡན་ལག་དག་ལས་གང་རྒྱུ་པ་དག་ཤེས་
 པ་དེས་ནི་ལག་པ་མི་ཤེས། གང་ལག་པ་ཤེས་པ་དེས་ནི་མགོ་མི་ཤེས། དེ་བཞིན་དུ་མིག་
 དང་རྒྱ་བ་དང་སྒྲ་དང་མཚུ་དང་ཀོས་ཀོ་དང་མཁྱིན་པ་དང་རྒྱུ་མ་དང་རྟེན་པ་དང་ཕྱི་བ་ལོགས་
 དང་ལྟེ་བ་(ག ༡)ཡན་དང་སྒྲ་རྒྱུར་དང་རྒྱུ་མོ་དང་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་
 ཤེས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་འདི་ཁོ་ན་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་ཟིན་མེད་པར་འགྱུར་
 ལ། རི་མོ་མཁན་ཚོགས་པ་དེ་ནས་རས་ཡུག་འདི་ལ་བྱེད་རི་མོ་མཁན་ཀླན་གྱིས་ངའི་

གཟུགས་ལུན་སྤུ་ཚོགས་པ་ཞིག་གིས་ཤིག་ཅེས་སའི་མངའ་བདག་ལུས་མཚན་མཐའ་
ཡས་པ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཀའ་ལུང་གིས་རས་ལྷག་ཐགས་བཟང་བ་མཆུ་ཞེང་ལུན་
སྤུ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱིན་ཞིང་གཏད་པ་དང་སྟེ་རྒྱ་མཚན་དེས་དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དེ་ནི་
རི་མོ་མཁན་དག་གིས་ཐོས་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷུང་དུ་རི་མོའི་ལས་སྟོན་དང་ཚོན་དང་པིར་དང་
རས་རྒྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་རབ་རྟ་སྦྱར་བའི་བཙོན་འཁྲུག་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ། །རི་
མོའི་ལས་དེ་ལ་མངོན་པར་སྦྱར་བའི་རི་མོ་མཁན་རྣམས་ལས་གཅིག་ཅིག་རྒྱལ་པོ་དེའི་ལུས་
ལས་ལུས་གཞན་དུ་སོང་བར་གྱུར་ན་ལུས་གཞན་དུ་སོང་བ་གཅིག་པོ་དེ་མ་ཚང་བའི་བྱིར་
རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་དེ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཚོགས་ཤིང་ཚང་བར་མི་
འཁྲུང་བ་བཞིན་ཞེས་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་ལས་དཔེར་བྱས་སོ། །རི་མོ་འདྲི་བར་བྱེད་
པའི་མཁན་པོས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་དང་རྒྱལ་བྱིས་ས་
དང་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་རྟ་བྱིན་པ་དུག་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། བདེན་པ་
ཤེས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཚན་དང་དཔེ་
བྱེད་དག་གི་རྒྱུའི་བར་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དག་གོ། །དེས་བྲིས་པའི་རི་
མོས་མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཟོད་དོ། །དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྟོང་པོ་ནི་རས་ལྷག་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །
གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ནི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རི་
མོ་མཁན་ལྟ་བུའོ། །ཐབས་ཀྱི་འབྲས་སུའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྒྱལ་
པོའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའོ། །གསུང་རབ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
པ་ནི་རི་མོ་མཁན་གྱིས་རས་ལྷག་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐབས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་པ་རོལ་
རྟ་བྱིན་པ་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་བྱིར་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་རགས་པ་ཚོགས་
པར་འཁྲུང་བ་ནི་འདྲི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ནི་མགོ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་གི་མིག་གིས་ཤེས་

བྱ་ཐམས་ཅད་བཏྲ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་ལག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགེ་བའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(༡༣)ཡ(བ)ཉིང་ངེ་ཚིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་རྐང་པ་སྟེ་
 དེ་གཉིས་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིན་པ་ནི་འབྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་ཤ་རྒྱས་པ་
 ལྟ་བུ་ལོ། །བཟོད་པས་ནི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་མདངས་ལྟ་བུ་འཛེམ་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཉིད་ལས་རེ་རེ་ལ་ཡང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མཐའ་ཡས་པར་རྣམ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཆད་
 མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྲངས་དང་མཐུ་དག་གིས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དོ། །
 སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ནི་རྣམ་པར་
 དག་པའི་མཆོག་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བསྒོམས་པས་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྤྱོན་མེད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་རང་གི་རང་
 གིས་འབྲུག་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་འགྱུབ་པོ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ས་ལེགས་པའི་སྒོ་བྲོས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་སྟོང་གྲངས་
 མེད་པ་དག་གིས་ཆད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་
 བརྟེན་པས་ན་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་གྱུབ་པོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་གནས་སྟོན་ཏུ་མ་གྱུར་
 བའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་མངོན་པར་འགྱུབ་པོ། །
 དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་ན་རྣམ་
 པར་དག་པ་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡང་དག་པར་འགྱུབ་པོ། །གང་གི་ཕྱིར་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

ཉེན་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱུ་རྣམས་མཐོང་བ་མེད་པ་དེའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་འབྲུག་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་མུ་དན་ལས་
འདས་པའི་དབྱིངས་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོམེས་བུཿ །

ཞེས་བྱ་བ་དག་སྟེ། འདི་ལ་གཟུགས་དངོས་ནི་སྣང་པོའི་རས་ཡུག་དང་དབྱེར་མེད་
པར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་དོ། །རས་ཡུག་གི་རིམ་རྣམས་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་
གར་བ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་བརྒྱན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་སྐྱེ་གཉིས་ནི་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་བཅགས་པ་བ་ཡིན་ཞེས་བུཿ། །རིམ་མཁན་དང་མཚུངས་པའི་
ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིགས་རྣམས་(༡༣)༤ན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་གཟུགས་དེ་
དག་གི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་དྲི་མ་
དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཞོན་དོ། །གསལ་བར་བྱ་བ་ནི་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་
ཉིད་ལ་གནས་པའི་གཏླ་ཁྲུང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་
ཆོས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉི་ག་ལའོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་བྱ་གཞོན་རྒྱུད་ལྱུང་གིས་མ་ཆང་བ་
མེད་པར་ཐོབ་པ་ནི་ས་མི་གཡོ་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཞོན་རྒྱུད་ས་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྐྱེ་
ཡོངས་རྫོགས་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་བཞི་ས་བཞི་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་དོན་གྱིས་
བཤད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཉིད་ན་བཞི་པོའི་ཆ་ཆང་བར་གནས་ཏེ་ས་རེ་རེ་ན་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱུ་བོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པར་བཤད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་བས་ན་སྐར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པའི་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་
བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཆ་མཐུན་པས་མི་གཡོ་བའི་ས་ནས་ཡོད་ལ། ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་དེ་དག་
དང་འདིར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལགས་པར་འབྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། མི་ཟད་པའི་ཆོས་དང་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོའི་སྒོ་གངས་མེད་པ་ནི་སྐབས་དང་འབྱོར་ཏེ།
སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟེགས་ལམ་གསུང་བ། ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་

ཁྱབ་པའོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །མ་བཅོས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་དྲི་མ་མེད་པ་དང་སྒྱུར་ཏེ་གསེར་དང་
འདྲ་བའོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་རྟོགས་པ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་སྒྱུད་པའི་
འགྲེལ་པར་བཤད་དེ། འདིར་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་མོད་
ཀྱི་འོན་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་གཙོ་ཆེ་བར་བཤད་ལ།
འདིར་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ཙམ་མོ། །

དེ་ལ་འདིར་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། འདི་དག་ཉིད་ལས་
ཐབས་རེ་རེ་ལའང་ནང་ཚན་གྱི་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཚད་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པར་སྒྱུན་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་སུ།

དེ་ལ་པ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འབྲམ་དང་རོགས་ཏེ་
ཉོན་མོངས་པ་དང་གེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་
མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡུལ་ལ་སྒྱུན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཐའ་ཡས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཚད་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྱུན་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་(ག. ༡༡༥)པ་རེ་རེ་ལའང་གྲངས་འདི་ཙམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་འདི་ཙམ་མོ་ཞེས་རྟོག་གའི་སྒྲོས་མི་རྟོགས་པས་གྲངས་དང་
མཐུད་ཀྱིས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །སེར་སྒྲ་དང་འཆལ་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་
སོགས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་
མཚོག་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐ་མ་འདིས་བྱང་བ་དང་སངས་པར་བསྟན་ལ། སྤྲ་མ་
གསུམ་གྱིས་ནི་རྒྱབ་པ་དང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡོན་
ཏན་བཞི་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ཡངས་བརྒྱད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་

བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་ས་མི་གཡོ་བ་ལ་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྷན་ཞིང་
 ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་
 ཞིང་རྒྱན་གྱིས་གནས་པས་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་སྟེ། ལྷ་གཙུག་ཏི་ནི་འོངས་ཤིང་ལྷགས་པ་སྟེ། ས་འདིར་རྩོལ་
 བ་མེད་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཁྱད་པར་གཉིས་པོ་གང་ཞེན། སྟོན་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བྱ་
 ལ། ལྷ་བས་འདིར་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདོད་པར་
 གདུངས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་པ་སྟེ། བསམ་པ་རྫོགས་པས་དེ་དང་བྲལ་བའོ། །
 རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བ་ནི་རང་ནི་ས་དེའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། རང་ནི་རང་
 བཞིན་ཏེ་རྩོལ་བ་ལ་མི་སྟོས་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་རྩོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ཡང་
 སྤར་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ལམ་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་པ་
 སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཡོན་
 ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོན་ནི་ས་
 བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་ཕྱོགས་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་།

སྟིང་རྩེས་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ་ལེགས་པར་བསྐྱོམས་པས་ས་
 བརྒྱད་པར་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཟོད་པ་དེའི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་
 ཟེན་ཏོ། །ལམ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པས་ནི་ས་འདིར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
 ཏོ། །ཡོན་ཏན་དེ་དག་གྱང་འདིར་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རས་ལྷག་ལྷ་ལུ་ལ་བྱིས་པ་
 སྟེ་འདིར་ཡང་རི་མོ་མཁན་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཏེ། དེ་ཡང་
 གསལ་བར་བྱེད་པའི་(ག༡༩)ན་རྒྱ་ཉིད་དོ། །

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་སྟོན་གྲོས་ལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་ཅིང་ལྷགས་པ་འོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་རྩེ་གཅིག་

པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མི་བརྟེན་པར་བྱས་པས་འཛིན་པའི་གཟུངས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་གོང་མ་
 ཐོབ་པའི་སྒོ་བརྒྱ་སྟོང་ཉིད་ཅིས་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་གྲངས་མེད་པར་བསྐྱར་བ་དག་གིས་
 བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། རྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་གི་གྲངས་ཚད་མེད་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཚུད་མ་ཐོས་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་
 ཞིང་གནས་པས་ནའོ། །འདིར་བརྒྱ་སྟོང་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་འདོན་ཏེ། དེ་ཡང་གྲངས་
 ཀྱི་གནས་གཞན་གྱི་མིང་ཡིན་པོ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཟྱེ་གསུང་སྟེ་འདི་ལྟར། གཅིག་ བཅུ་ བརྒྱ་
 སྟོང་། ཁྲི། འབུམ། ས་ཡ། བྱེ་བ། ཏུང་ལྷུང་། ཐེར་འབུམ། ལྷུང་ག། མཚོག་ཉལ། བྱེ་མ།
 རྒྱང་འབྲེས། བམ་ལུབ། མཚོ་ཡས་སོ་ཞེས་བརྟེན་དོ། །དེས་ནི་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་འཛིན་པའི་མཐུ་བསྟན་ལ། གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ཡང་གྲངས་མེད་པར་
 རིག་པར་བྱའོ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པ་ཉིད་མཛོན་པར་འགྲུབ་པོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་ཙམ་
 གྱི་མ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་འོག་མ་རྣམས་ལ་གསང་ཞིང་སྤྲ་བར་
 མཛད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ལྟོག་ཏུ་མ་ཁྱར་བའི་ཤེས་པ་
 ལ་བརྟེན་པས་ནའོ། །ས་གཉིས་པོ་འདིར་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
 རྗེས་སུ་འཇུག་གོ། །གསང་བ་དེ་གང་ཡིན་ཞེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་ནམ་མཁའ་
 དང་འབྲུ་བར་ཚད་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་གསངས་གིང་སྤྲས་ནས་མིའི་ཚད་སུམ་འཁྱར་ཙམ་དུ་
 མཛད་པ་དང་གསུང་ཡང་མཐའ་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སོང་ཡང་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་གྲག་པ་ཙམ་མོ། །ཐུགས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཏྲག་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་རེས་འགའ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཛད་ཅེས་བྱ་བ་དང་།
 འཚོ་བྱེད་ལ་སྒྲན་གང་ཡིན་ཞེས་མེད་པར་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་
 བ་དང་ཆ་མཚུངས་པ་མི་གཡོ་བའི་ས་ནས་ཡོད་པར་ཡང་གསང་བའི་མདོ་ལས་བཤད་དེ་

བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ས་དེ་ལ་རྣམ་པར་
 དག་པ་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡང་དག་པར་འགྱུ་བོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བག་ཆགས་
 དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་
 བརྟེན་ཞིང་རྟག་རྟུ་(༡༩༡༧)གནས་པས་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ཡོན་ཏན་བཞི་
 དབྱེར་མེད་པར་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ནི་དགྲ་བཙུམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་མི་
 སྟོབ་པ་དེ་དག་ནི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་འགྲུབ་པ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་བྱ་ངན་
 ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལས་རིང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
 འདིར་རིགས་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཙུམ་པ་པལ་མོ་
 ཆེན་པོ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱས་ཐེན་པར་སྟོན་པས་ན་གང་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་བྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་སྟེ། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་
 གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲུབ་ཐེག་པ་གསུམ་ཐ་དད་པར་སྒྲུབ་དག་གྱང་ངོ་། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་ནི་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་པའོ། །གཏན་ཆོགས་ནི་
 ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེའི་བྱུང་བ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་འགོག་པ་
 མཐར་ཐུག་པ་དང་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་འགྲུབ་པ་བདག་ཉིད་གཅིག་ཅིང་ཐར་ཚུད་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ལ་བྱུང་བར་གོང་དུ་བསྟན་པས་འགྲུབ་སྟེ། དཔེ་ནི་སེམས་ཅན་པལ་པ་དང་ནམ་
 མཁའི་མེ་ཏོག་གིས་གྱང་རུང་ངོ་། །ཚྭ་གས་ཆོས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུམ་པས་
 རང་ཉིད་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་པར་ངེས་པས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མི་དགོས་ལ། གྲུབ་པའི་མཐའ་
 སྒྲུབ་དག་གིས་གྱང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་འགྲུབ་པ་དང་
 དབྱེར་མེད་པ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་ཡིན་གྱི་བྱུང་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚྭ་གས་
 ཀྱི་ཆོས་བཤད་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཙུམ་པ་དེ་དག་ནི་
 སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཆད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་

པའི་ཤེས་པ་དང་། གསང་བའི་གནས་སྒོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མཐའ་
དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་སྟེ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།
འདིས་ནི་དག་བཙུམ་པ་དེ་དག་གིས་ཚས་ཀྱི་སྒྲུ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག །གནས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་
ལས་འདས་པ་ས་བརྟུད་པ་ནས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་དེ་དག་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།
དེ་དག་གིས་ནི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ།

ད་ནི་དོན་བསྟུས་ཏེ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །

གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་ཕྱིར་དང་། །

ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་འོད་དང་ཟེར། །

ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ཞོན་ཉིད་
གསལ་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུང་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དང་མཚུངས་ལ།
ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་འཕྲོ་བའི་(ག ༡༩༠ན)ཕྱིར་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་དང་མཚུངས་ཤིང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤངས་
པ་ནི་དག་པའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྟན་པའི་གནས་མེད་པ་དང་མཚུངས་ལ། ཤེས་
རབ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གྱུར་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་སུ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
སྒྲུང་བ་དང་འོད་དང་དག་པ་རྣམས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དང་
མཚུངས་ཏེ། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་བཞེས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོས་བཞེས་རྣམས་དང་
མཚུངས་སོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཤེས་རབ་གང་དང་ཡེ་ཤེས་གང་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་གིས་
ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་འབྲུབ་པ་དང་དབྱེ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སྒྲུ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་དེ་མཚན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་

གཅིག་གིས་ཉི་མ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
 མངའ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོན་
 ཉིད་དམ་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་འོད་ཀྱི་གསལ་བ་དང་ཆོས་
 མཚུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་
 མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་ན་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་
 སོ། །དེ་གཉི་གའི་རྟེན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱི་མ་མེད་ཅིང་འོད་
 གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །
 གསུམ་ག་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམ་
 པར་དབྱེར་མེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཤེས་རབ་གང་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་
 ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མས་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །དེ་
 ལ་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་གྱིས་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་འབྲུབ་པ་དང་
 དབྱེར་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རི་ལྟར་བསྟན་ཞེན། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡོན་
 ཏན་ནི་རི་ལྟར་བརྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྟན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་དང་གྲངས་
 མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་རི་སྟེང་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟན་ཞིང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་
 བྱི་བྱི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་རང་གི་རོ་བོ་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་ཟག་པ་མེད་པ་སྒྲོལ་བ་དང་བལ་བས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད་པའི་ཐུན་པར་གྱུར་པ་གང་
 ཟག་དང་ཆོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སེལ་བར་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཉི་མའི་
 འོད་གསལ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །མི་རྟོག་པ་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་(ག ༩ ༩༠བ)པ་ཀུན་རྫོབ་
 པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་འཕྲོ་བས་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བ་ཕྱོགས་བརྒྱར་འཕྲོ་བ་དང་

ཆོས་མཚུངས་སོ། །

འོན་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དབྱ་མའི་མན་ངག་ལས།

གང་གི་ཆོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་པན་ཆད་ནི་རྗེས་
ལ་ཐོབ་པ་མི་མང་འཕྱེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་
དང་བྱད་པར་ཅི་ཡོད།

ཅེས་གསུངས་པ་དེ་དང་འདྲིར་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་མངའ་བར་བཤད་པ་གཉིས་མཐུན་
པར་མ་གྲུབ་ན། གང་ཞིག་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉི་ག་ཡང་དོར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ལངས་ཏེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་
ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་མར་མེ་མཛད་གསུང་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལ་མི་མངའ་ཕྱེ།

ཐུགས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། །

ཅེ་གཅིག་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ།

མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། །

རྗེས་ཐོབ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་འདོད། །

ཅེས་བྱ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདྲིར་རི་སྟེད་པ་མཐེན་པ་ལ་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་
མིང་གིས་བཅགས་པ་ཕྱེ། སྟོབ་དཔོན་སྤྱིའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་སྐྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་
སྟོར་ཐེག་པ་དམན་པའི་བརྟེན་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས།

ཐུང་པོར་བཅས་པའི་མུ་ངན་འདས། །

གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །

ཐུང་པོ་ཀྱན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཐུང་པོ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་འདྲའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བརྗོད་པའི་སྒྲུ་མ་ཇི་
སྟེད་པ་མཐུན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པར་ཡང་
གདགས་སུ་རུང་ངོ་། །ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉི་ག་གང་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
རྟེན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་སྒྲིབ་པའི་བྱི་མ་གྱི་ཆུ་མེད་ཅིང་བྱི་མའི་
གཉེན་པོར་གྱུར་པས་འདྲ་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དགྱིལ་ལ་འཁོར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་
ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་
སྤངས་པ་སྟེ། རྟོགས་པ་ནི་གདོད་མ་ནས་གནས་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
གསལ་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཉིད་བག་ཆགས་སྤངས་
པའི་ཆ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ག་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ལ་བརྗོད་པའི་བྱིར་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་མེད་པས་ཉི་མའི་ཆོས་གསུམ་པོ་ཉི་མའི་དགྱིལ་ལ་འཁོར་དང་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་ཆོས་
མཚུངས་སོ། །

སྤངས་ཀྱི་དོན་ནི།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །

ཐུང་ན་འདས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། །

འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །

ཉི་མ་ལྟ་བུར་མི་རྟུས་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་དག་ཉི་མ་དང་(༡༩༡༡ན)
མཚུངས་པ་དེས་ན་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མ་ཐོབ་
པར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་འགོག་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། འོད་དང་
མི་ལྟན་པའི་ཉི་མའི་དགྱིལ་ལ་འཁོར་འབའ་ཞིག་པ་བལྟ་བར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་འོད་དང་འོད་
ཟེར་སྤངས་ནས་ཉི་མ་བལྟ་བར་མི་རྟུས་པ་བཞིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ནི་བསྐལ་པ་
གངས་མེད་པར་བྱ་དཀའ་བའི་སྟོད་པ་མང་པོ་སྟུང་དགོས་པས་དེ་ནི་བདག་གིས་མི་རྟུས་ཀྱི།

ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ན་སྤྱི་བ་ཕྱི་མ་མེད་ཅིང་དེ་ནས་ལུས་དེ་དོར་བའི་ཕྱི་ནས་ནི་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དྲི་མའི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟེ་མ་པ་ལ་དྲི་མ་
ཟད་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ནི་ཡུལ་མཐའ་ཡས་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
པས་དེ་མེད་པར་དྲི་མ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། སྤྱིར་ན་ཡང་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་
འདི་ལ་དྲི་མ་མེད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངེས་པར་འཕྲོད་དགོས་ཏེ་རྩེ་ལྷུང་ས་གཞི་གང་
ན་མུན་པ་མེད་ན་ངེས་པར་སྤྲང་བ་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དག་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་མི་
བྱེད་ལ། དྲི་མ་ཡོད་ན་ནི་དེའི་རྟོན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞིག་ཀྱང་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱུན་
ཀྱིས་ནི་ངེས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
ཉན་ཐོས་མི་སྤྱི་བ་པ་འགའ་ཞིག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱི་བ་པ་གཉི་
ག་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ། འགའ་ཞིག་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་མ་གྲོལ་
བས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་འདས་པ་གཉིས་པོ་ལ་མཆོག་དམན་
ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལས་ཐོབ་པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱི་རྟོན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ལ་
ཡང་མཆོག་དམན་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་མཆོག་དམན་ཡོད་པ་དེས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་
འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉེ་བར་གནས་པའི་རང་བཞིན་
དགེ་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་གཟིགས་པ་མངའ་བའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མ་ཐོབ་པར་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱི་རྟོན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་
མི་འཐད་དེ། འོད་དང་འོད་ཟེར་མ་མཐོང་བར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ།

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དགེ་བའི་ཆོས་རིག་པ་འམ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
ནས་ཉི་ཤུ་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཁམས་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
(ག ༡༩) ལྷུ་མས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་མངའ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཚན་ཉིད་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་མུ་ངན་
ལས་འདས་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་འཐད་དེ། འོད་དང་འོད་ཟེར་མ་མཐོང་བར་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །

ལུང་གིས་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྷན་འདས་དམན་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་
པའི་ཆོས་ལ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་ལགས་སོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟོགས་པ་ནི་མཚུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ལགས་སོ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་མཚུངས་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མཚུངས་པ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་མཚུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལགས་སོ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་དེའི་སྒྲུང་དུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་རོ་གཅིག་པ་རོ་མཚུངས་པ་
ཞེས་བརྗོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རོས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། དབལ་ཐེང་དེ་ཉིད་ལས་སོ། བྱ་ཡང་
རུང་སྟེ་ལ་ལའི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་དམན་པ་དང་། ལ་ལའི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་གྲུ་ལོ་མ་
པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་ལ་མཐའི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་དེ། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་
པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་པ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་རྟོགས་པ་རྟོགས་བྱའི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་
མཚུངས་ཏེ་མཆོག་དམན་མེད་དོ། ཆོས་གང་གིས་མཚུངས་ན་གྲོལ་བྱེད་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
མཚུངས་པ་དང་། དེས་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་མཚུངས་པ་དང་། གྲོལ་བ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་
མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མཚུངས་པར་བྱ་དགོས་སོ། དེས་ན་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་

ནི་རྟོག་ཅིག་པ་དང་རྟོག་ཅིག་པ་པ་བཞིན་དེ། དེ་གཉིས་ནི་རྟོག་པ་རྟོག་ཅིག་ཅིང་གྲོལ་
བར་ཆོས་མཚུངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐའི་མུང་འདས་ཐོབ་ན་རྟོག་པ་ཡང་མཚུངས་ལ། སྤངས་
པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ་སྤངས་པ་དང་རྟོག་པ་དག་ནི་པན་ཚུན་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མེད་
པའི་བྱུང་བ་དེས་པས་མཚོག་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའི་མུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་དོ། །

ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་སྤངས་པ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་
བཤད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ།

ཡང་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོས་གསོལ་བ།

བཙུམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐེག་པ་གཅིག་
པོ་རྟོག་པ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་གིས་བདག་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་(ཀ ༡༩༡ན)འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་
ཡེ་ཤེས་དང་ཐེག་པ་གཅིག་སྤུ་ལ་མཁས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་པར་འགྱུར་པའི་འཕགས་པ་སོ་སོའི་
རང་གི་ཡེ་ཤེས་རྟོག་པ་དང་ཐེག་པ་གཅིག་སྤུའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཏུ་
གསོལ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུལ་བ། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེའི་
ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་རྒྱུངས་ཤིག་དང་ངས་ཁྱོད་ལ་
བཤད་དོ། །ལེགས་སོ་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཞེས་གསོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བཙུམ་ལྡན་འདས་ལ་
སྤར་ཉན་པ་དང་། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྤྱད་ཅེས་བཀའ་རྒྱུལ་ཏོ། །
སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཅིག་སྤུ་
དཔེན་པར་སོང་སྟེ། ཚད་མ་དང་ཡིད་བརྟན་པའི་ལུང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པས་སོ་སོ་རང་གི་སྟོས་རྣམ་པར་དཔྱོད་དེ། གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་

འདོག་ཅིང་ལྟ་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་ས་ལ་རབ་རྒྱ་འཇུག་པར་འབད་དོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་
 དེ་ནི་སོ་སོ་རང་གི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་
 ལ་ཐེག་པ་གཅིག་པོ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཐེག་པ་
 གཅིག་གི་ལམ་རིག་ཅིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཐེག་པ་གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །ཐེག་
 པ་གཅིག་གི་ལམ་རིག་ཅིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུང་
 བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
 གནས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཅིག་པོ་ཁོང་དུ་
 རྒྱུད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་གཅིག་པོ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པ་འདི་ནི་ང་མ་གཏོགས་པར་སྤྲུགས་ཅན་གཞན་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་དང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པས་སྒྲོན་མ་ཐོབ་པོ། །དེས་ན་དེའི་
 ཕྱིར་སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །སློ་གྲོས་ཆེན་པོས་གསལ་
 བ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ་ཐེག་
 པ་གཅིག་རྒྱུ་མ་བཤད། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་བསྩལ་བ། སློ་
 གྲོས་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་འདུལ་བ་དང་། རབ་རྒྱ་དབེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
 ལུང་གིས་འགྲོལ་གྱི་རང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་བདག་ཉིད་
 ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་པས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་རྒྱུ་མ་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་སློ་
 གྲོས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་
 པ་དང་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་མ་
 རྟོགས་ཤིང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་འགྱུར་བའི་གི་འཕོ་མ་ཐོབ་(ག ༡༩༩བ)

པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་མ་
 ཡིན་ནོ། ། ཁྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནམ་ཉེས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་
 སྤངས་ཤིང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་དེ་ན་དེ་དག་བག་ཆགས་ཀྱི་
 ཉེས་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཐྱོས་པ་མེད་པར་གྱུར་ནས་ཟག་པ་མེད་
 པའི་དབྱིངས་ནས་སྤར་སང་དེ། ཡང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཡོངས་
 སུ་བསྐྱང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་མ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་
 འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ།

ལྟ་ཡི་ཐེག་དང་ཆངས་པའི་ཐེག །
 ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
 དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི། །
 ཐེག་པ་དེ་དག་ངས་བཤད་དོ། །
 རི་མྱིད་སེམས་རྣམས་འཇུག་པའི་བར། །
 ཐེག་པ་དག་ལ་ཐུག་པ་མེད། །
 སེམས་ནི་ཤིན་ཏུ་གྱུར་པ་ན། །
 ཐེག་པ་མེད་ཅིང་འགྲོ་བའང་མེད། །
 ཐེག་པ་རྣམ་པར་བཞག་མེད་ཀྱང་། །
 སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དྲང་བའི་ཕྱིར། །
 ཐེག་པ་ཐ་དད་ངས་བཤད་དེ། །
 ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངས་བསྟན་ཏོ། །
 དེ་བཞིན་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་པོ་དང་། །

ཆོས་ལ་བདག་མེད་དེ་ཉིད་དང་། །
 མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཉོན་མོངས་པ། །
 རྣམ་པར་གྲོལ་བས་དེ་དག་སྦྱངས། །
 ཇི་ལྟར་གིང་དག་རྒྱ་མཚོ་ལ། །
 རྒྱབས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས། །
 དེ་བཞིན་ཉན་ཐོས་མོངས་པ་ཡང་། །
 མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་རབ་རྒྱལ་གཡེངས། །
 ཀུན་ནས་ལྡང་དང་བྲལ་མོད་གྱི། །
 ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་རྣམས་དང་འབྲེལ། །
 ཉིང་འཛིན་ཚུལ་པས་དེ་ཚུལ་ཏེ། །
 ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་འཁོད། །
 མཐའ་མར་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་མེད། །
 ཕྱིར་ཡང་དེ་ལས་མི་ལྡོག་གོ། །
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་ནས། །
 བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་དེ་མི་སད། །
 ཇི་ལྟར་སྒྲེས་བུ་ར་རོ་བ། །
 ཆང་དང་བྲལ་ནས་སད་འགྱུར་བཞིན། །
 དེ་ན་དེ་དག་ང་ཡི་ཡང་། །
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དྲི་བའི་དོན་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་
 ཤེས་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་དེ་གང་ཡིན་པ་ཁྱུས་པ་སྟེ། ཐུད་པར་དུ་
 སོ་སོ་རང་རིག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་པོར་སྒྲོབ་པའི་དུས་ན་ཡང་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛོག་པར་

རྟོགས་པའི་ཐབས་ལུས་པའོ། །

ལན་ལ། དང་པོར་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་འཆད་དེ། དེ་ཡང་འདྲ་འཛིན་གནས་སུ་བྱ་
 བ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་གཡེངས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་སྒྲ་ཚོགས་ལ་ཆགས་པ་བསལ་ལ་བསམ་
 བར་བྱ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཆད་མ་དང་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷགས་པའི་རྗེས་
 སུད་པག་པ་སྟེ། དེས་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་བརྟན་པའི་ལུང་ནི་ལུང་
 གསུང་བ་པོའི་གང་ཟག་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་འཇུག་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པའི་ལུང་
 གཅིག་ཕུ་ནི་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་འཛོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། (ག ༣༡༣ན)དེ་ལྟ་ན་ཡང་སོ་སོ་རང་གི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གཏན་ལ་ཐེབས་ཀྱང་དེ་བསྒྲེལ་པའི་ཉིང་རེ་འཛོན་
 སྒྲེལ་པའི་རིམ་པ་ལུང་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པ་ཡང་ཡོད་པས་ལུང་ལ་ངེས་པར་ཡང་འཇུག་དགོས་
 སོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་གཏན་ལ་ཐེབས་ནས་རི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་བའི་ཞི་
 གནས་བསྐྱབས་ནས་ཤེས་པའོ། །དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲེལ་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་ཟེར་ལ་མི་
 ལྟོས་པར་སོ་སོ་རང་གི་སྒྲོས་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་ཅིང་བདག་ཏུ་
 ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཞིག་སྒྲེལ་མོ། །རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འབའ་
 ཞིག་བསྟེན་ན་ཡང་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་གཡེང་བསྐྱེད་པས་སྐབས་དང་
 སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཞི་གནས་བསྒྲེལ་མོ། །ལྷག་མཐོང་གྲུབ་ནས་ཀྱང་
 རིགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ངང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གནས་གིང་ལངས་པ་ན་ཡང་མ་རྟོགས་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྩོལ་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་ལས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགེ་བསམ་གཏན། ཞེས་འདོགས་ཏེ་དེ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སོ་
 སོ་སྒྲེལ་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིམ་པ་དེས་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་
 པ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་བ་ནས་ནི་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་
 གཅིག་ཕུ་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐེག་པ་ནི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་

ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཙུམ་པ་རྣམས་ལམ་མ་བརྒྱད་པར་ཅིག་ཆར་སངས་རྒྱས་སུ་
འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བཞུག་རྣམས་རྒྱ་མཆོར་སྟེག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་གཞུ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱ་བོ་ཆེན་པོར་ཞུགས་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དོན་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བས།

གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །

ལྷ་རྩེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་ལའང་བརྟེན་མིན་ཞིང་།།

དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་སྟོན་གྲོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འགོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བཟླན། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཐེག་པ་གཅིག་པ་ནི་ལམ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ།
དེ་རིག་པ་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་འོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལོ། །ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་ཡང་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ལ་གནས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་བ་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་
པར་སྤང་བ་ལོག་པ་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་གི་
ལམ་སྟེ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་(གཉན་པོ་)གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོ། །
དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ཞུ་
བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ཆངས་པ་སོགས་འཛིག་རྟེན་པ་
དང་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་མི་ཤེས་ཤིང་འཕགས་པ་གཞན་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས་ལ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གཅིག་ཕྱས་མ་ཁྱེད་པས་ན་ལམ་དེ་ལ་གཅིག་ཕྱེད་འཐད་དོ། །བཙུམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཅིའི་སྒྲ་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལམ་གཅིག་
སུ་དེའི་དངོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་མ་གྱུར་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་
ནས་གཅིག་སུ་དེ་མ་བཤད་དེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུལ་བའི་ལུང་
ཉིད་ལས་འབྲས་སུ་འཐོབ་ཅིང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་མེད་པའི་དབེན་པའི་སྟོ་

ཁོ་ནས་གྲོལ་བར་འགྱུར་གྱི་སོ་སོ་རང་གི་ཡེ་ཤེས་འདིས་དང་པོ་ཉིད་དུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་
 བས་མ་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་མཐར་ཐུག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་ཡོངས་སུ་
 མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཏེ་གནས་སྐབས་སུ་རིགས་ཐ་དད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་
 ཡང་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཐུག་གི་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཆོས་ལ་
 བདག་མེད་པ་མ་རྟོགས་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཀྲུན་འབྱུང་མ་སྤངས་
 ལ། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཡུང་པོ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་བདེན་པ་ལས་མི་སྒྲོབ་པའི་
 ཆེ་ཡང་མ་གྲོལ་བས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་ཀྱང་མ་ཐོབ་ན་དེ་དག་ལ་མཐའི་མྱ་
 ངན་ལས་འདས་པ་ག་ལ་ཡོད། ཡོན་ཏན་རྟོགས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མེད་ཀྱང་ལྷག་
 མེད་དུ་ཞུགས་ནས་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་དེ། མྱང་འདས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
 བས་སྟུམ་ན། རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུང་པོ་འགགས་མ་ཐག་ཏུ་འགོག་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཕྱོས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་མོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་བསྐྱུལ་བས་ཕྱོས་པ་སངས་ཏེ་དེའི་ཆེ་ན་ཉེས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལུས་དང་
 དག་གི་མཆོང་བ་དང་ལྷག་བགད་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཟད། ཆོས་ལ་བདག་མེད་
 པ་ཡང་རྟོགས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་དག་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་ཐབས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འཛིན་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་ལས་འདས་པ་ཞེས་
 པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་བྱིས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཛིན་རྟོག་
 ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནི་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རྟོག་དེས་
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་ནས་ཐེག་(ག ༡༩༤)ཆེན་གྱི་འཕགས་པའི་
 ས་བརྒྱད་པའི་རིམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཕྲོད་པོ། །འོ་ན་ལྷག་མ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 ཚོགས་སོག་པ་པོ་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གང་ནས་འཇུག་ཅེ་ན། མོས་སྒྲིད་ཀྱིས་ཉིད་ནས་
 འཇུག་པར་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱུད་དང་དེའི་བསྐྱུས་པའི་དོན་
 སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས་མཐོ་བར་གྱུར་པའི་

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འདི་ལྟ་བུ་ནས་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་མར་གྱུར་བའི་ཡུང་ཡང་མ་
 མཐོང་ངོ་། །མོས་པས་སྦྱོད་བ་དེ་ཡང་ས་ལ་འཇུག་པའི་ལྷ་རོལ་ཡིན་པར་དེ་དག་གིས་
 བཤད་པས་ཐར་བའི་ཆ་མཐུན་ཁོ་ན་དོ། །དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ནི་སྦྱར་བའི་ལམ་ལ་མོས་
 པས་སྦྱོད་པར་གསུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་ཐ་དད་བ་ལ་བརྟེན་པར་ཟད་དོ། །ལྷ་ཡི་ཐེག་དང་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྷ་མའི་དོན་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
 ལྷ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ནས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་བར་གྱི་ལྷ་དྲུག་པོ་དོ། །དེའི་ཐེག་
 པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱིས་མ་ཟེན་པའི་དགེ་བ་བརྩའི་ལམ་དང་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་
 གསོ་སྦྱང་དང་བཅས་པ་པོ། །ཆངས་པ་ནི་ཆངས་རིས་ནས་སྤྱིན་རྩེའི་བར་གྱི་ལྷ་སྟེ། དེའི་ཐེག་
 པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་
 པ་དག་གོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་
 རིགས་ལྷ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་ཉིད་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ཅིང་ལྷ་རྩེ་ཡང་བྲངས་ཟེན་ཏོ། །
 རྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་
 ལས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད་ལ་ནད་རིས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ནི་གངས་མེད་དེ། དེ་ཅི་ལས་ཡིན་ཞེ་
 བ། རིགས་ཐ་དད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐ་དད་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་བ་དང་
 བཅས་པའི་སེམས་འཇུག་པའི་བར་དུ་ཡིན་གྱི་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་མེད་ན་ནི་
 ཐེག་པ་དང་གང་ཟག་ཐ་དད་དུ་བཞག་པ་ཡང་མེད་དོ། །སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ནི་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འགྲོ་ཞིང་དེ་ནས་ལོག་པར་སྤར་མང་དུ་བཤད་དོ། །
 ས་བརྒྱད་བ་ནས་ནི། སྤང་བ་མེད་ལ་རིམ་ཅི་ཡོད། །ཅིས་གསུངས་པས་ནད་རིས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 ཐ་དད་པ་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པས། ས་དེར་གཏོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཆད་མར་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་ལ་ཡང་
 དབང་པོ་རྣེ་བ་དང་བརྩལ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་(༡༩༩༧)གསུངས་པ་ནི་བདག་གི་སློ་

བར་མ་ཆུད་དོ། །འདིར་སེམས་སྒྱུར་པར་བཤད་པ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉེ་ཐེག་པ་མེད་
 ཅིང་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཚོག་གི་ལྷག་མར་བྱས་ཏེ་བལྟ་བར་བྱུང་། །དེ་
 ལྷ་མོད་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་དུ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་པར་ཐ་དད་དུ་རྣམ་
 པར་བཞག་པ་ནི་བྱང་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སྟེ། ཐ་དད་དེ་དག་གྱུང་དོན་དམ་པར་ཐེག་པ་
 གཅིག་ཏུ་ངས་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་རྣམ་གྲོལ་གསུམ་པོ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་
 རྣམ་གྲོལ་གསུམ་པོ་ཡང་། ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཡང་བྱང་
 དོན་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དེ་རྟོགས་པའི་མཉམ་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་གཅིག་ལས་མེད་དེ།
 ཐ་དད་པ་གསུམ་སྤངས་སོ། །ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པ་ན་རིག་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲར་
 ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཤིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་དུ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ།
 རྒྱ་མཚོར་གནས་པའི་ཤིང་རྒྱང་གིས་དེད་ནས་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་
 ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ལ་སྤོངས་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་
 པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱང་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཆོའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་ན་རིག་པའི་
 རྒྱུན་དེ་ཕྱོགས་བརྒྱར་རྣམ་པར་གཡེངས་ཤིང་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། བཟང་སྦྱོང་གིས་ཞུས་པ་
 ལས་དེའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཕུན་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་
 འཕུན་པའི་ཆོ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ལྷང་བ་དང་བུལ་ལ། བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་
 མ་རིག་པ་དང་འབྲེལ་ལོ། །དེའི་རྣམ་ཤེས་འཕུན་པ་ན་ཡང་གནས་གང་ཡང་རུང་བར་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱིས་ཕྱོས་ནས་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མི་སད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་
 གྱུར་སྒྲར་འཁོར་བར་ཐོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་ཅིང་མཐར་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ཐོབ་ནས་མཚན་མ་
 ཅུམ་ཞིག་འབྱུང་མོད་ཀྱི། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་འོད་གསལ་བར་ཤེས་པས་ཕྱོས་པར་འགྱུར་བ་མེད་
 དོ་ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་བྱི་མའི་མཐའ་མེད་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་རྫོགས་ནས། (༡༩༡༥ན)

[གཉིས་པ་] རྩོན་གྱི་མཐའ་མེད་པ་བཤད་པ་ལ་མཆོམས་སྦྱར་བའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་པོ་ནི། །

རྣམ་བཞག་རྣམ་པ་བརྩུ་ཞེས་བརྗོད། །

ཉོན་མོངས་སྤྱབས་ནང་གནས་པ་དེ། །

དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

དེ་ལྟར་བྱི་མའི་མཐའི་ཐུ་དང་མཚུངས་པ་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་
གྱིས་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་རྣམ་པ་བརྩུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་འདི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་འབྲེལ་བའི་
རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉེ་བར་གནས་པ་
འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་དགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྱིང་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་གདུམས་པ་ནི་མདོ་རིམ་ལྔ་བ་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྣམ་པ་བརྩུས་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་པོ་ནི་དྲི་མ་
མེད་པ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱབས་སུ་བྱི་མའི་མཐའི་བར་དུ་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ལ།
ད་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་གནས་པ་དེ་བརྒྱ་ལ་
སོགས་པའི་དཔེ་དག་རྣམས་གྱིས་མདོ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་དེ་ལྟར།

ལུས་ཅན་ཀུན། །

རྟག་རྟུལ་ངས་རྒྱས་སྤྱིང་པོ་ཅན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་རྟག་པའི་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་བྱི་མའི་མཐའི་ཐུ་དང་མཚུངས་

པར་རྟག་པ་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཚེས་ཉིད་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངོ་པོ་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་རྣམས་པ་བརྩས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་འདི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་བརྩུར་མེད་
 གྱུར་བརྩུ་ལྟ་བུར་རྣམས་པར་བཞག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟག་པའི་དོན་གཉིས་པ་ཐོག་མ་
 མེད་པའི་དུས་ནས་ད་ལྟར་གྱི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྦྱི་བ་དང་གང་ཡང་རུང་
 བ་དག་སྐྱབས་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ་རྟག་ཏུ་འགྲོགས་གྱུར་ནམ་ཞིག་འབྲལ་གྲེས་པས་མ་
 འབྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ཏེ། དེས་ནི་ལུས་ཅན་ཀུན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཤད་དོ།
 །ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཉི་ལེ་གནས་པ་འབྲལ་མི་གྲེས་པར་འབྲལ་ཞིང་རང་བཞིན་
 གྱིས་དག་པ་དེ་སྒྲིང་པོའི་ཚེས་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟག་པ་སྟེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་གདུམས་པའི་
 རྒྱུན་པ་དང་སྒྲིང་པོ་དག་སོ་སོར་དཔེ་དགུས་བསྟན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་
 (༡༩༩༧)མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བྲིས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དཔེ་དོན་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་ངེས་པ་བཤད་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོ་ན་ཚིག་རྒྱུང་པས་བཤད་པ་དང་། ཚིགས་སུ་བཅད་པས་དོན་དེ་
 ཉིད་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས། འདིར་ཡང་བཤད་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། འཆད་
 བྱེད་ལྟ་བུ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དཔེ་དགུ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲི་བའོ། །

ལན་ནི།

སངས་རྒྱས་པད་དན་སྒྲུང་ཅི་སྒྲུང་མ་དང་། །
 སྒྲུན་ལ་སྒྲིང་པོ་མི་གཙང་ནང་ན་གསེར། །
 ས་ལ་གཏེར་དང་སྐྱུག་སྐྱོགས་འབྲས་རྒྱུང་དང་། །
 གོས་རུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྒྲུང་དེ། །
 བུད་མེད་དན་མའི་ལྟོ་ན་མི་བདག་དང་། །
 ས་ནང་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་རི་ལྟ་བར། །

གྲོ་བྱར་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་བསྐྱབས་པ་ཡི། །

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་ཁམས་འདི་གནས། །

ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། སངས་རྒྱུས་དང་བསྐྱེད་ན་པ་ནི་དཔེ་དང་པོའོ། །སྤྱང་ཕྱི་དང་སྤྱང་མ་ནི་གཉིས་པའོ། །སྤྱན་པ་ལ་སྤྱིང་པོ་ནི་གསུམ་པའོ། །མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གསེར་ནི་བཞི་པའོ། །ས་ལ་གཏིར་ནི་ལྔ་པའོ། །ལྷག་སོགས་དང་འབྲས་རྒྱུད་ནི་དྲུག་པའོ། །གོས་རུལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་ནི་བདུན་པའོ། །བྱད་མེད་རན་མའི་ལྷོ་ན་མའི་བདག་པོ་ནི་བརྒྱད་པའོ། །སའི་ནང་ན་རིན་ཆེན་གཟུགས་ཡོད་ནི་དཔེ་དགུ་པའོ། །དོན་ནི་གྲོ་བྱར་ཉོན་མོངས་དྲི་མས་བསྐྱབས་པ་ཡི་ཁམས་འདི་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གནས་པ་ལྟེ་དེ་ནི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུའོ། །འཆད་བྱེད་ལྟ་བུ་ནི།

དྲི་མ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆགས་སྤྱན་པ་མི་གཙང་ས་འབྲས་གོས་རུལ་དང་། །

ལྷག་བསྐྱལ་འབར་བས་མངོན་པར་གཏུངས་པའི་བྱད་མེད་ས་ཡི་ཁམས་

དང་མཚུངས། །

སངས་རྒྱུས་སྤྱང་ཕྱི་སྤྱིང་པོ་གསེར་དང་གཏིར་དང་བྱ་གྲོ་རིན་ཆེན་སྐྱ། །

གྲིང་བདག་མཆོག་དང་རིན་ཆེན་གཟུགས་དང་དྲི་མེད་ཁམས་མཆོག་

མཚུངས་པ་ཉིད། །

ཅས་བྱ་བ་ལྟེ་སྤྱར་བཤད་པའི་དཔེ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལས། བསྐྱེད་དང་། སྤྱོད་ཆགས་དང་། སྤྱན་པ་དང་། མི་གཙང་བ་དང་། ས་དང་། འབྲས་སྤྱད་དང་། གོས་རུལ་དང་། ལྷག་བསྐྱལ་འབར་བས་མངོན་པར་གཏུངས་པའི་བྱད་མེད་དང་། སའི་ཁམས་རྣམས་ནི། སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ལྟེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །སངས་རྒྱུས་དང་། སྤྱང་ཕྱི་དང་། འབྲུའི་སྤྱིང་པོ་དང་། གསེར་དང་། གཏིར་གྱི་ལྷོ་ར་དང་། བྱ་གྲོའི་ལྷུ་གུ་དང་། རིན་པོ་འེ་ཆེ་སྐྱ་དང་། གྲིང་བཞིའི་བདག་པོ་མཆོག་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་གཟུགས་ཏེ་དགུ་པོ་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དཔེ་(༡༩༥༥)ལྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཁམས་

མཚོག་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་རགས་པར་ན་སྒྲིབ་པ་དགྲ་དང་། བསྒྲིབ་བྱ་དགྲ་སྟེ་
བཅོ་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་མོད་གྱི། ཞིབ་ཏུ་ན་སྒྲིབ་པ་དེ་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་དགྲ་དང་།
བསལ་ནས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་དགྲ་སྟེ། དཔེ་ལ་སྤྲུལ་ཅུ་ཅ་དུག་དང་། རོན་ལ་ཡང་སྤྲུལ་ཅུ་
ཅ་དུག་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །

ད་ནི་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་བསྐྱར་བཞུགས་པའི་
སྤྲུབས་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་གཟུགས་ནི་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་མདོག་རན་པསྒྲུའི་ཁོང་གནས་པ། །

མཚན་སྟོང་གིས་འབར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི། །

དྲི་མེད་ལྟ་ཡི་མིག་ལྡན་མིས་མཐོང་ནས། །

རྒྱ་སྒྲིས་འདབ་མའི་སྤྲུབས་ནས་འབྱེན་བྱེད་པ། །

དེ་བཞིན་བདེ་གསེགས་མནར་མེད་གནས་རྣམས་ལའང་། །

སངས་རྒྱས་སྤྱོད་གྱིས་རང་ཚོས་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། །

སྒྲིབ་མེད་བྱི་མཐའི་ཕྱར་གནས་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །

བདག་ཅན་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བར་བྱེད། །

ཅས་བྱ་བ་ནི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུ་ལོ། །དཔེ་ཇི་ལྟར་མདོག་དང་དྲི་དང་རྒྱ་བ་རན་པའི་བསྐྱའི་
ཁོང་ན་གནས་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྒྱ་སྒྲིས་བྱ་ཆེན་པོར་མཚོན་པའི་མཚན་སྟོང་གིས་
མཚོན་པ་མཐའ་ཡས་པ་འབར་བ་དག་པསྒྲུ་དེས་བསྒྲིབས་སུ་ཐིག་གྲུང་དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད་
པའི་ལྟ་ཡི་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་མཐོང་སྟེ། འདི་གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་སྟེ་ཞིང་
མཚོད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ་སྤྲུལ་ནས་རྒྱ་སྒྲིས་ཀྱི་འདབ་མ་དག་བཅད་ཅིང་སྤྲུབས་དེ་ནས་
རྒྱ་དེ་འབྱེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འཕྱུང་
བའི་རྒྱ་དང་འདམ་ལས་རྒྱུས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་ཁ་དོག་དང་དྲི་དང་ལུས་རྣམས་
རན་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་ན་མནར་མེད་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟེ་དེ་དག་ལ་དེ་

བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱའི་ཁམས་གནས་གིང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
མཐའ་ཡས་པས་གདུམས་པར་གྱུར་པ་དག་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་
ཐོགས་པ་མི་མངའ་བས་རང་གི་ཆོས་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྐྱའི་ཁམས་ཡོད་པར་
གཟིགས་ཏེ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྐྱིབ་པ་མེད་ཅིང་དུས་ཤིང་མཐའི་མུར་གནས་པའི་ཐུགས་
རྟེན་ཆེན་པོའི་རང་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཕྱག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་
སྐྱིབ་པའི་སྐབས་རྣམས་བཅད་ནས་སྐྱ་དེ་འབྱེན་ཁིང་གོ་ལ་བར་བྱེད་ལ། (ག ༡༩༧བ)ལྟར་བ་
ན་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པར་གྱུར་ཏེ་དེས་ཀྱང་
རང་དང་འདྲ་བའི་སྐྱ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱིབ་པའི་སྐབས་ལས་འབྱེན་ཏེ། ལྟར་བ་དེ་དག་གིས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་པས་མཐའ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །

རི་ལྷར་མི་སྤྱག་པ་ལྟ་བུམ་ལ་བདེ་བར་གསེགས་པ་ནི། །

དེ་ཡི་ཁོང་གནས་ལྟ་མིག་མཐོང་ནས་འདབ་མ་གཙོད་བྱེད་ལྟར། །

ཆགས་སྤར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བསྐྱིབས་རྟོགས་སངས་སྟོང་པོ་འགྲོ་

གཟིགས་ཏེ། །

ཐུགས་རྟེན་སྐབ་པ་དེ་བཞིན་སྐྱིབ་པ་དེ་ནི་འཛོམས་པར་མཛད། །

ཅས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །རི་ལྷར་མདོག་མི་སྤྱག་པའི་པ་ལྟ་བུམ་པར་གྱུར་
པ་ལ། དེའི་ཁོངས་ན་བདེ་བར་གསེགས་པའི་སྐྱ་གནས་གིང་གཞན་ལ་མི་མདོན་པར་གྱུར་
པ་དེ་ལྟའི་མིག་དང་ལྷན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདབ་མའི་ནང་ན་སྟོང་པོ་མཐོང་ནས་འདབ་མ་
གཙོད་ཅིང་སྐྱ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་སྤར་བ་ལ་སོགས་
པའི་དྱི་མའི་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པའི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་སྟོང་པོར་གྱུར་པ་འགྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་ཏེ་ལྟའི་མིག་དང་ལྷན་པའི་མི་དེ་བཞིན་དུ་སྐབ་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཐུགས་རྟེན་ཆེན་པོས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་དེ་དག་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཛོམས་
པར་མཛད་ལ། དེ་ལས་འབྱེན་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་མི་འཆད་དོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་སྤྱ་

མ་ལས་ཚིག་གི་བྱང་པར་ཆེར་མེད་མོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཐུབ་པའི་མིང་གིས་
སྒྲིམ་པ་དང་། བསྐྱེད་ཐུམ་པ་ཉིད་གསལ་པོར་མཛད་པ་ཙམ་མོ། །ཚིགས་སྤྱུ་བཅད་པ་
གཅིག་ཉིད་ལན་མང་དུ་བརྗོད་ན་ཡང་སྤྲོ་མ་བས་རྟོགས་པ་གསལ་བར་འགྲུར་ཏེ། ལྷ་རིའི་
ལུས་མོ་གལ་གྱི་བྱ་ལ་ཡོ་རྫུ་ལན་གཉིས་བརྗོད་པས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཉོན་མེངས་པ་ནི་ཕྱོག་ཆགས་སྤྱང་མ་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་
ནི་སྤྱང་ཅི་ལྟ་བུ་སྟེ།

རི་ལྟར་ཕྱོག་ཆགས་ཚོགས་བསྐྱོར་སྤྱང་ཅི་ནི། །

སྤྱིས་བྱ་མཁས་པ་དེ་དོན་གཉེར་བ་ཡིས། །

མཐོང་ནས་ཐེབས་ཀྱིས་དེ་དང་ཕྱོག་ཆགས་ཚོགས། །

ཀྱན་ནས་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞིན། །

དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཀྱན་མཁེན་སྤྱན་གྱིས་ནི། །

རིག་ཁམས་སྤྱང་ཅི་དང་འདྲ་འདི་གཟིགས་ནས། །

དེ་ཡི་སྤྱིབ་པ་སྤྱང་མ་དང་འདྲ་བ། །

གཏན་ནས་རབ་ཏུ་སྟོང་བར་མཛད་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུའོ། །(༡༩༥༧ན)དཔེ་རི་ལྟར་ཕྱོག་ཆགས་སྤྱང་མའི་
ཚོགས་བྱེ་བས་བསྐྱོར་བའི་སྤྱང་ཅིའི་སྟོད་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལ་འབྱུང་བ་ན་སྤྱིས་བྱ་མཁས་པའི་
རབ་བཞིན་ཅན་སྤྱང་ཅི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱང་མས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྤྱང་ཅི་ཡོད་པར་མཐོང་སྟེ། དུ་བཆེར་བཏང་བ་ལ་ཕོགས་
པའི་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱང་ཅི་དེ་དང་སྤྱང་མའི་ཚོགས་བྱུང་བེད་དུ་སྤྱད་དེ་ཀྱན་ནས་རབ་ཏུ་བྲལ་
བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤིང་ལ་འདི་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱང་ཅི་དང་འདྲ་བ་
ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་དེ་སྤྱང་བར་བཞེད་པས་རིག་ཁམས་དེ་ལ་སྤྱིབ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིབ་

པ་ཆགས་སེམས་མཐའ་ཡས་པ་སྤང་མ་དང་འདྲ་བ་རྣམས་ཆོས་སྟོན་པའི་ཐབས་ཀྱི་དུ་བ་
བཏང་བས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་རབ་རྟུ་སྤོང་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་ལྟར་སྤང་ཅི་སྟོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཁག་ཁྲིག་སྤོང་བསྐྱེབས་སྤང་ཅི་དོན་
གཉེར་མེས། །

སྤང་མ་དེ་དག་བསལ་ཏེ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་ཅིའི་བྱ་བྱེད་པ།
དེ་བཞིན་ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྤང་མའི་ཅི་དང་འདྲ།
ཉོན་མོངས་སྤང་མ་དང་འདྲ་དེ་འཛེམས་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་
བྱ་བཞིན། ཁྲིས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །

རི་ལྟར་སྤང་ཅིའི་སྟོན་སྟོག་ཆགས་སྤང་མ་བྱེ་བ་ཁག་ཁྲིག་སྤོང་གིས་བསྐྱེབས་པ་ན་
སྤང་ཅི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མི་མཁས་པས་སྤང་ཅི་ཡོད་པར་ཤེས་ཏེ་ཐབས་ཀྱིས་སྤང་མ་དེ་
དག་བསལ་ཏེ་སྤང་ཅི་བྱངས་ནས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་ཅིའི་བྱ་བ་སྦྲན་དང་ཁ་
ཟས་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཤེས་པའི་ཁམས་ནི་སྤང་མའི་སྤང་ཅི་དང་འདྲ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་སྤང་ཅི་སྤང་བའི་
སྤང་མ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་དེ་འཛེམས་པའི་ཐབས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་
བ་ནི་སྐྱེས་བྱ་མཁས་པ་བཞིན་ནོ། ། ཁྲིགས་སུ་བཅད་པ་སྤྱི་མ་འདིས་རིག་པའི་ཁམས་དེ་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཟག་མེད་དུ་བསྟན་པ་ནི་ཁྱད་པར་ཏེ་རྒྱལ་བ་དང་དྲང་སྲོང་ཡང་
མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བསྟན་རྟོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཕྱི་སྐྱེད་པ་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ནི་ནང་གི་
སྤྱིང་པོ་བཞིན་ཏེ།

རི་ལྟར་སྦྲན་ལྟར་འབྱུང་ཡི་སྟེང་བོ་ནི། །

མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ལོངས་སྟོད་མི་འགྱུར་བ། །

ཟས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་པ། །

དེ་དག་གིས་(༡༩༡༥)ནི་སྐྱོན་ནས་དེ་འབྱིན་ལྟར། །

དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི། །

དྲི་མ་དང་འདྲེས་རྒྱལ་བའང་རི་མིན་དུ། །

ཉོན་མོངས་དྲི་མ་འདྲེས་ལས་མ་གྲོལ་བ། །

དེ་མིན་རྒྱལ་མཛད་མིན་གསུམ་དུ་མི་བྱེད། །

ཅས་བྱ་བ་ནི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་རི་ལྟར་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུའི་སྒྲིང་པོ་
དག་ནི་སྐྱོན་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱད་བྱར་མི་འགྱུར་ལ། ཟས་དང་
སོགས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་དང་ཕྱིས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
གིས་ནི་སྐྱོན་པའི་སྤྱབས་ནས་འབྱུང་དེ་འབྱིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཉོན་
མོངས་རྣམས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་འདྲེས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་
དང་འདྲེས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་མིན་དུ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་མིན་པ་གསུམ་དུ་མི་
བྱེད་དོ། །

རི་ལྟར་སྐ་ལུ་བྱ་བོ་ནས་འབྲུའི་སྒྲིང་པོ་སྐྱོན་ལས་མ་བྱུང་ག་མ་ཅན། །

ལེགས་པར་མ་བསྐྱབས་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱད་བྱ་བ་ཟུང་བ་ཞིམ་པོར་མི་

འགྱུར་ལྟར། །

དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཉོན་མོངས་སྐྱོན་ལས་

མ་གྲོལ་ལུས། །

ཉོན་མོངས་བྱ་བས་ཉོན་པའི་འགྲོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བའི་རོ་སྟེར་འགྱུར་

བ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །

རི་ལྟར་སྐ་ལུ་དང་བྱའོ་དང་ནས་ལ་སོགས་པའི་འབྲུའི་སྒྲིང་པོ་སྐྱོན་པ་ལས་ཕྱིར་མ་
བྱུང་བ་ག་མ་དང་བཅས་པ་དག་ནི་གཞུང་གི་བྱ་བས་ལེགས་པར་མ་བསྐྱབས་ན་མི་རྣམས་
ཀྱི་ནི་ལོངས་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་བཟུང་བ་དང་བརྟུང་བ་ཞིམ་པོར་མི་འགྱུར་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་

དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཚོས་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཐུག་གི་ལུས་ཏེ་སྒྲོན་
 མོངས་པའི་སྒྲུག་པ་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱ་བ་འམ་བཀའ་པེས་པའི་མེ་ཆ་བས་ཉེན་
 བས་ཉམས་ཐག་ཅིང་སྒྲུག་བསྐལ་བར་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཚོས་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བའི་རོ་སྒྲར་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དཔེ་སྒྲུ་
 མ་ནི་འབྲས་བུ་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཀྱན་
 ཏུ་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་གཙོ་ཆེ་བར་བསྟན་ཏེ། མན་དག་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་
 གྱིས་ནི་སྒྲུག་བསྐལ་པ་མཐོང་བ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་པ་
 སྒྲིབ་པ་ན་དེ་ལ་ཡིད་མི་འབྱུང་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཉིད་ལ་བསལ་བཞག་མེད་པར་བསྒྲོམས་
 བས་ཇི་ཙམ་ཉོན་མོངས་མང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་
 དུག་བདུད་རྩིར་བསྐྱར་བའི་མན་དག་ཅས་བྱུངོ། །(༡༩༥༥)ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
 པ་འབྱུང་བའི་ལྷས་རན་ཡིན་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་སྒྲིབ་པ་དེ་ཉིད་གཡང་དུ་བློན་ཏེ་བསྒྲོམ་པར་བྱུངོ་
 ཞེས་བཞེད་ལ། རིམ་པ་ལྟར་སྒྲུག་བསྐལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་སྤངས་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་ཚོ་ལ་
 ལ། བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཞན་དུ་སྐྱུང་རྩི་རེ་བར་མི་བྱེད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཚོགས་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུང་རྩིའི་འབྱུང་གནས་སུ་བལྟ་ཞིང་། འབྲུ་འདོད་པས་འདི་དག་ནི་
 ག་མ་དང་བཅས་སོ་ཞེས་སྒྲེ་མ་འདོར་བར་མི་བྱེད་པ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་སྒྲིང་
 བའི་དོན་ཚོལ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ནི་མི་གཅང་བའི་ལྷན་ལྷན་གྱི་གནས་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཁམས་ནི་གསེར་བཞིན་ཏེ།

ཇི་ལྟར་རབ་རྒྱུ་རྒྱ་ཆོ་མི་ཡི་གསེར། །

ལྷན་ལྷན་སུལ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་གྱུར་ལ། །

མི་འཇིག་ཚོས་ཅན་དེ་ནི་དེར་དེ་བཞིན། །

ལོ་བརྒྱ་མང་པོ་དག་རྒྱ་གནས་པ་དེ། །

ལྷ་མིག་དག་ལྷན་ལྷ་ཡིས་དེར་དེ་ནི། །
 མཐོང་ནས་མི་ལ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར། །
 རིན་ཆེན་མཆོག་འདི་སྤངས་ཏེ་རིན་ཆེན་གྱིས། །
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གྱིས་ཞེས་སྒྲ་བ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་སྤུང་པས་མི་གཙང་དང་འདྲ་བའི། །
 ཉོན་མོངས་སུ་བྱིང་སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་ནི། །
 གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་འདམ་དེ་དག་བྱའི་ཕྱིར། །
 སྐྱེ་དགུ་རྒྱམས་ལ་དམ་ཆོས་རྒྱ་ཆར་འབབས། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་རི་ལྟར་གསེར་གྱི་གར་བྱ་ཐོགས་པའི་མི་ཞིག་
 ལམ་དུ་རབ་དུ་རྒྱ་བའི་ཆོ་མི་གཙང་བའི་ལྷན་ལྷན་རུལ་པས་གང་བའི་གནས་དེར་གར་བྱ་དེ་
 ལྟར་ཞིང་མི་གཙང་བས་གཡོགས་པས་མི་མངོན་པར་གྱུར་བ་དེ་རུལ་པའི་སྒྲོན་གྱིས་མི་
 འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ནི་ལམ་དེར་རུལ་པས་གཡོགས་པས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ལོ་
 བརྒྱུའམ་ལོ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་གནས་པར་གྱུར་བ་དེ་ལྟའི་མིག་དག་པ་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་ཡིས་མི་
 གཙང་བའི་གནས་དེར་གསེར་གྱི་གར་བྱ་དེ་ནི་མཐོང་ནས་མི་གཞན་ཞིག་ལ་གྱེ་ཁྱོད་མི་
 གཙང་བས་གང་བའི་ལམ་འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད་གྱི། དེ་ན་གསེར་གྱི་གར་བྱ་བཟང་པོ་ཞིག་
 གནས་ན་ཡང་དེ་སུ་ལ་ཡང་ཕན་པ་མེད་གྱེ་ཁྱོད་གྱིས་སོང་ལ་ལམ་འདི་ན་ཡོད་པའི་གསེར་
 རིན་པོ་ཆེའི་མཆོག་འདི་དེ་ལོང་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རང་དང་གཞན་གྱི་དཔུལ་
 བ་སེལ་བའི་ཐབས་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྒྲ་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་དང་འདྲ་བའི་(༡༩༩༧)
 སྤུང་པས་ལམ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་རྒྱམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱིང་པོ་མི་
 གཙང་བ་དང་འདྲ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བྱིང་བར་གྱུར་བ་
 གཟིགས་ནས་འདི་དག་ན་འཁོར་བའི་དཔུལ་བ་སེལ་བར་འགྱུར་རོ་སྒྲམ་དུ་དགོངས་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་པའི་འདམ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་དགུ་རྒྱམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་

པོ་ལབ་སྟེ་དག་པར་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་བཀོད་དེ་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མི་འཆད་པར་
མཛད་དོ། །

ཇི་ལྟར་ལྷན་ལྷན་རུལ་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་བའི་གསེར་ནི་ལྟ་ཡིས་མཐོང་
གྱུར་ནས། །

ཀྱན་རྟུང་དག་པར་བྱ་བྱིར་མཆོག་རྟུ་མཛེས་པ་མི་ལ་ནན་གྱིས་སྟོན་པ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་རྒྱལ་བས་ཉོན་མོངས་མི་གཙང་ཆེན་པོར་ལྷུང་གྱུར་རྫོགས་
སངས་རིན་པོ་ཆེ། །

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་དེ་དག་བྱ་བྱིར་ལྷུས་ཅན་རྣམས་ལ་
ཆོས་སྟོན་ཏེ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ཇི་ལྟར་ལྷན་ལྷན་རུལ་པའི་གནས་སུ་མི་ཞིག་གི་གསེར་གྱི་གར་ལྷུང་ནས་
གནས་པ་དེ་ལྟ་ཞིག་གི་ལྟའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་མི་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། མི་
གཙང་བ་ཀྱན་རྟུང་དག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ནན་ཉན་གྱིས་ཤིག དེ་ལྟར་བྱས་ན་མཆོག་རྟུ་མཛེས་
ཤིང་འོད་འབར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བས་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཉོན་མོངས་པའི་མི་གཙང་བའི་ཆོགས་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་སེམས་
ཅན་གྱི་ལམ་རྣམས་ན་འདུག་པར་གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཆོས་
སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ནི་སའི་མཐིལ་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ནི་རིན་པོ་
ཆའི་གཏེར་བཞིན་ཏེ།

ཇི་ལྟར་མི་དཔུལ་བྱིམ་ནང་ས་འོག་ན། །

མི་ཟད་པ་ཡི་གཏེར་ནི་ཡོད་གྱུར་ཏེ། །

མི་དེས་དེ་མ་ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་། །

དེ་ལ་ང་འདིར་ཡོད་ཅེས་མི་སྒྲུ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཡིད་གྱི་ནང་ཚུད་རིན་ཆེན་གཏེར། །
 དྲི་མེད་བཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། །
 མ་རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ནི། །
 རྣམ་མང་རྒྱུན་དུ་སྟེ་དགྲ་འདིས་སྤྱོད་ངོ་། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་རིམ་རྩེ་མོ་དབུལ་བའི་བྱིས་ཀྱི་ནང་གི་སའི་
 འོག་ན་ཞོར་ཟད་མི་ཤེས་པའི་གཏེར་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། མི་དེས་གཏེར་དེ་ཡོད་པར་མ་
 ཤེས་ཤིང་གཏེར་དེ་ཡང་མི་དེ་ལ་ང་འདི་ན་ཡོད་ཀྱིས་ལོང་ཞིག་(གཤམ་མེ་སྤྱ་བ་
 ལྟར།) དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་འཕྲོངས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་གྱི་བྱིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་རང་བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པ་བསལ་བ་དང་
 བཞག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཏེར་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་དེ་མ་རྟོགས་པས་ན་ཐར་པའི་
 བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་འཕྲོངས་ཏེ་དབུལ་བར་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐལ་རྣམས་པ་བྱེ་བ་མང་པོ་
 ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་སྟེ་དགྲ་དབུལ་བོ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་
 སྤྱོད་ངོ་། །

རིམ་རྩེ་མོ་དབུལ་བའི་བྱིས་ནང་དུ་ནི་རིན་ཆེན་གཏེར་ཚུད་གྱུར་པ་མི་ལ་ནི།
 རིན་ཆེན་གཏེར་བདག་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱེད་དེ་ནི་མི་ཡིས་ཤེས་
 མིན་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཆོས་གཏེར་ཡིད་གྱི་བྱིས་གནས་སེམས་ཅན་དག་ནི་དབུལ་བོ་
 ལྟ་བུའོ། །
 དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་བྱ་བྱིར་འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་བྱང་སྤང་ཡང་དག་
 བལྟམས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་། རིམ་རྩེ་མོ་དབུལ་བའི་བྱིས་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་གཏེར་འོག་
 དེར་ཚུད་པར་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལ་ང་འདི་ན་ཡོད་ཅེས་རྗོད་

པར་མི་བྱེད་ལ། གཏེར་དེ་ནི་མི་དབུལ་པོ་དེ་ཡིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་ཡིད་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པས་
ན་སེམས་ཅན་དག་ནི་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་
གཏེར་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་མ་དག་པ་ནམས་སྤྱད་སྲོང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་
ཡུམ་གྱི་མངལ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བལྟམ་ཞིང་འཕྲུབ་བ་ནི་གཏེར་དེ་སྟོན་པ་ཁོ་
ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིའི་པོ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོན་ཏན་གྱི་
གཏེར་གྱི་ཁ་ཡང་མི་བྱེད་ལ། སྒྲིང་པོ་ཤེས་ན་ཡོན་ཏན་ཟད་མི་ཤེས་པ་འཕྲུང་ཞིང་། དེ་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཐུན་པའི་སྤྱབས་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ནི་
ས་པོན་གྱི་ཐུ་གུ་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་ཨ་ཟླ་ལ་སོགས་ཤིང་འབྲས་ལ། །

ཡོད་པའི་ས་པོན་ཐུ་གུ་འཛིག་མེད་ཆོས། །

ས་ཆོས་ཆུ་སོགས་ལྡན་ལས་ལྡོན་ཤིང་གི། །

རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་རིམ་གྱིས་འབྲུབ་པ་ལྟར། །

སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་མ་རིག་སོགས་འབྲས་ཀྱི། །

པགས་སྤྱབས་ནང་རྒྱད་ཆོས་ཁམས་དག་པ་ཡང་། །

དེ་བཞིན་དག་པ་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། །

རིམ་གྱིས་སྤྱབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་(ག ༣༩༨བ)པོར་འབྱུང་། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དཔེ་ཇི་ལྟར་ཨ་ཟླ་དང་པ་ན་ས་ལ་སོགས་པའི་ཡལ་
གའི་ཕྱི་མོར་ཆགས་ཤིང་ཡོད་པའི་ཤིང་གི་འབྲས་སུ་ཤ་དང་བཅས་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ན་ས་
པོན་གྱི་དངོས་པོ་ཐུ་གུ་འཕྲུང་དུ་རུང་བ་མི་འཛིག་སྟེ་མཁྱེགས་པ་ཆོ་གའི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དག་
ཞིང་གི་ས་ཆོས་ཤིང་དེར་བཞག་ནས་རྒྱུན་རྒྱུ་དང་ལུང་དང་བྱོད་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་

ལས་ཆོ་གུ་ཁ་བྱེ་ནས་ལྷ་གུ་འཕྱོན་ཏེ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་བསྐྱངས་པས་ལྷོན་གྱིང་གི་རྒྱལ་པོའི་
 དངོས་པོ་གིན་ཏུ་མཐོ་བ་དག་ཏུ་འགྲུབ་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་
 གཞུགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་སྦྱོར་མཆེད་དུ་ག་གི་ཡལ་ག་དག་ཆགས་པའི་ཕྱི་མོར་ཆོར་བའི་འབྲས་ལུ་
 ཆགས་པའི་ནང་ན་མ་རིག་པའི་རུས་པགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུད་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 ཁམས་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གནས་ཀྱང་རྒྱུན་དང་མ་སྟངས་
 ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ལས་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་། དེ་ལ་དང་བ་དང་ཆོས་ཐོས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་དགེ་བ་སྟོས་དང་རྒྱལ་སོགས་པ་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བཅའི་
 རིམ་གྱིས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་པོར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་
 ཆད་པ་མེད་པ་འབྱུང་ངོ་། །

རྒྱུད་ཉི་མའི་འོད་དང་རྒྱུད་དང་ས་དུས་ནས་མ་ཁའི་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས། །

དུ་ལ་དང་ནི་ཨ་ལྷའི་འབྲས་སྦྱབས་གསེབ་ནས་གིང་རྒྱུན་རི་ལྟ་བར། །

སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་འབྲས་སྦྱགས་ནང་རྒྱུད་རྫོགས་སངས་ས་བོན་ལྷ་

གུ་ཡང་། །

དེ་བཞིན་དགེ་རྒྱུན་དེ་དང་དེ་ཡིས་ཆོས་འཕྱོན་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །ཡང་། རྒྱུད་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ས་
 དང་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སྟུགས་པ་དང་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་མཁའི་རྒྱུན་ཏེ་ལྷན་
 ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུ་ལ་དང་ནི་ཨ་ལྷའི་འབྲས་སྦྱེད་རུས་པའི་སྦྱབས་ཀྱི་གསེབ་ནས་
 གིང་གི་རྒྱ་གུ་སྦྱེ་བ་རི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་ལྷ་སྟུར་གྱུར་པའི་
 ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྦྱགས་པའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་
 ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་ལས་སྤྱིང་རྗེའི་རྩ་བ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དང་ཡ་ངོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
 ཡལ་ག་གུ་ཁ་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཡང་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེ་བ་ན་
 ཡང་དགེ་བའི་རྒྱུན་དེ་དང་དེ་དག་གིས་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་ཆོས་ཉིད་གསར་དུ་མཐོང་བའི་

ཚུལ་གྱིས་ལྷ་(༡༩༩༠ན)གྲར་འཐོན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒོ་མ་པའི་ལམ་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་
འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། གཞི་དེས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏེ་ནམ་མཁའ་སྤིང་དུ་
འབྱས་བུ་སྦྱོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གསེར་གྱི་དཔེས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷན་ལྷན་འདི་དག་
ལ་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་གིས་སྤྲིང་པོ་གསེར་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་འཁོར་བའི་
དབུལ་བས་འཛིགས་པའི་སྒྲག་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཏེར་གྱི་དཔེས་ནི་སྤྲིང་པོ་མཐོང་
ན་རང་གི་རྒྱད་ཡོན་ཏན་གྱིས་ལྷག་པར་འགྱུར་ལ། ཤིང་གི་ས་བོན་གྱི་དཔེས་སྤྲིང་པོ་དང་
པོར་མཐོང་བའི་སེམས་སུ་ལྷ་ལྷ་བྱ་མཛོན་པར་འཕེལ་བས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་འབྲུང་གནས་
སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྟན་ཏོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ནི་གོས་རུལ་པ་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་ནི་རིན་
པོ་ཆའི་སྒྲ་ལྷ་བུ་སྟེ།

རི་ལྷར་རིན་ཆེན་ལས་བྱས་རྒྱལ་བའི་གཟུགས། །

གོས་རུལ་དྲི་རན་གྱིས་ནི་གཏུམས་གྱུར་ལ།

ལམ་གནས་ལྷ་ཡིས་མཐོང་ནས་གོལ་བྱའི་བྱིར། །

ལམ་གནས་དོན་དེ་དེ་ལ་སྒྲ་བ་ལྷར། །

ཐོགས་མེད་སྒྲུབ་མང་འཛམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི། །

ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏུམས་བདེ་གསེགས་དངོས་པོ་ཉིད། །

དུད་འགོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་དེ་བཞིན་དེ། །

ཐར་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཐབས་སྟོན་མཛད། །

ཅས་བྱ་བ་ནི་བཤད་བྱ་ལྷ་བུའོ། །དཔེ་རི་ལྷར་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་ལས་བྱས་པའི་
རྒྱལ་བའི་གཟུགས་མི་དབུལ་པོའི་ལག་རྒྱ་བྱུང་བ་དེས་གོས་རུལ་པ་དྲི་རན་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་
དག་གིས་གཏུམས་པར་གྱུར་པ་ལམ་དུ་ཐོགས་ཏེ་ལམ་གྱི་དབུས་ཉིད་ན་གནས་པ་འདྲོན་པ་
མང་པོས་མཐོང་ཡང་གོས་རུལ་གྱིས་གཏུམས་པས་མ་ཤེས་ཏེ་དོག་པས་པོར་ཞིང་པོར་ཞིང་།

འགྲོ་བ་ན་ལམ་ན་དེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟ་ཡིས་ལྟ་འི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་སྐྱེ་དེ་གོས་སུལ་
ལས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ན་གནས་པའི་དོན་ནོར་བུ་དེ་མི་འགའ་ཞིག་ལ་འདི་ལོང་
ལ་གཡོགས་མ་ངན་པ་དང་ཐུལ་ཏེ་མཆོད་པར་གྱིས་གྲིག་ཅེས་སྒྲུབ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ནུ་
པ་སྣ་ཆོགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྟག་བསྐལ་གྱི་དྲི་ར་བས་གདུམས་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཉིད་དུ་འགྲོ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་ན་གཞན་ལ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་
པ་དེ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མངའ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་
ནས་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐུལ་བུ་ལས་གྲོལ་བར་བྱ་(ག ༡༩༠བ)བའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་རྣམས་ཆོས་
སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

ཇི་ལྟར་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་སྐྱེ་དྲི་རན་གོས་གདུམས་པ།

ལམ་གནས་ལྟ་ཡི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་ཐར་བྱིན་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་གོས་སུལ་གྱིས་གདུམས་ལའོར་བའི་ལམ་ན་གནས་
པའི་ཁམས། །

དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་གཟིགས་ནས་ཐར་བར་བྱ་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་དོ།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡང་ཇི་ལྟར་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་དྲི་རན་པའི་གོས་ཀྱིས་གདུམས་པར་འགྱུར་བ་ལམ་ན་གནས་པ་
སྟུང་ཀྱང་མ་གཤིས་པ་དེ་ལྟ་ཡིས་ལྟ་འི་མིག་གིས་མཐོང་ནས་གོས་སུལ་དེ་ལས་སྐྱེ་དེ་ཐར་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་གོས་སུལ་འདི་དོར་ལ་སྐྱེ་དེ་ལོངས་གྲིག་ཅེས་མི་ལ་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་
ཉོན་མོངས་པའི་གོས་སུལ་གྱིས་གདུམས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ལའོར་བའི་
ལམ་ན་གནས་པ་དུད་འགྲོ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། དེ་མ་དང་ཐུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་
དེས་ཀྱང་ཆད་པ་མེད་པར་ལས་མཛད་དོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཞུགས་པའི་བྱུང་མེད་དང་འདྲ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་

པའི་ཁམས་ནི་མེར་མེར་པོའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཇི་ལྟར་བྱུང་མེད་གཟུགས་ངན་མགོན་མེད་འགའ། །

མགོན་མེད་འདུག་གནས་སུ་ནི་འདུག་གྱུར་ལ། །

མངལ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་དཔལ་ནི་འཛིན་བྱེད་པ། །

རང་ལྟོ་ན་ཡོད་མི་བདག་མི་ཤེས་ལྟར། །

སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་མགོན་མེད་བྱིམ་བཞིན་ཏེ། །

མ་དག་སེམས་ཅན་མངལ་ལྟར་བྱུང་མེད་བཞིན། །

དེ་ལ་གང་ཞིག་ཡོད་པས་མགོན་བཅས་པ། །

དྲི་མེད་ཁམས་ནི་དེ་ཡི་མངལ་གནས་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་ཇི་ལྟར་མི་མོ་གཟུགས་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་
ངན་ཞིང་རྟག་འཕོངས་ལས་སྐྱོབ་པའི་མགོན་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་བྱིམ་གྱི་འདུག་གནས་
སུ་ནི་འདུག་པར་གྱུར་བ་འགའ་ཞིག་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ནི་ད་རྟུལ་བའི་རུར་རུར་
པོ་ཆགས་ཤིང་མངལ་ན་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའི་དཔལ་འཛིན་པས་སྐྱར་དུ་མགོན་ཡོད་པར་
འགྱུར་ཡང་རང་གི་ལྟོ་བ་ན་སྤྱིང་བཞིའི་མེད་བདག་པོར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཡོད་པར་མི་ཤེས་
པས་ཡིད་ཀྱང་(༡༩༩༡)ལྟ་བུ་བསྐྱལ་བ་ལྟར། སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱུག་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་
གི་གནས་ཡིན་པས་མགོན་མེད་པའི་བྱིམ་བཞིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པས་མ་དག་པར་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མངལ་དང་ལྟན་པའི་བྱུང་མེད་བཞིན་དུ་རང་
ལ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གང་ཞིག་ཡོད་པས་སེམས་
ཅན་དེ་ལ་མགོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁམས་དེ་ནི་བྱུང་མེད་དེའི་
མངལ་ན་གནས་པའི་འབྲུང་བ་རུར་རུར་པོ་བཞིན་ཏེ། སལ་པོ་ཆེ་ལས་མངལ་དུ་ཁྱུ་བྱ་
འདུས་པའི་མ་གཞུང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་བ་དེ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཕྱ་བའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་བ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་

དབང་པོ་དུག་པ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་དོ། ། རི་ལྟར་རྒྱར་རྒྱར་པོའི་གནས་སྐབས་ན་རྒྱལ་པོའི་
མཚན་རགས་པ་མ་རྫོགས་པ་དང་དཔེ་སྤྲུལ་ཁམས་ཀྱི་ས་བོན་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བའི་ཚུལ་
འདི་བོར་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པ་དང་།
དེ་ལ་འཕེལ་བ་མེད་པར་ཡང་སྤྲུལ་དག་གིས་ནི་དོན་འདི་དག་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་དོ། །

རི་ལྟར་བྱད་མེད་ལུས་ལ་དྲི་བཅས་གོས་གྲོན་མི་སྤྲུག་གཟུགས་ལྡན་པ། །

ས་བདག་མངལ་ནང་གནས་ཀྱང་མགོན་མེད་ཁང་བར་སྤྲུག་བསྐལ་
མཚེག་མྱོང་ལྟར། །

དེ་བཞིན་བདག་རང་ནང་གནས་མགོན་ཡོད་ཀྱང་ཀྱང་མགོན་མེད་སྟོ་
ལྡན་པ། །

འགོ་བ་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་ཡིད་མ་ཞི་བ་སྤྲུག་བསྐལ་གཞི་ལ་གནས། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། ། ཡང་རི་ལྟར་བྱད་མེད་འགའ་ཞིག་ལུས་ལ་དྲི་མ་
དང་བཅས་པའི་གོས་གྲོན་ཞིང་གཟུགས་ཀྱང་མི་སྤྲུག་པ་དང་ལྡན་ལ། སའི་བདག་པོ་འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བའི་ས་བོན་མངལ་གྱི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་མགོན་མེད་དོ་སྟུམ་ནས་རང་གི་ཁང་
བར་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་མཚེག་ཡིད་མི་བདེ་བ་མྱོང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པའི་འགོ་བ་
ཐམས་ཅད་བྱད་མེད་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ནང་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་བོན་
གནས་པས་ལྷུར་བ་ཉིད་དུ་མགོན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཡང་མགོན་མེད་པའི་སྟོ་དང་ལྡན་པ་དག་
ཉོན་མོངས་པའི་མའི་དབང་གིས་འབར་ཞིང་ཡིད་མ་ཞི་བ་དག་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་གཞི་འཕམ་ཁང་
པ་སྤྲིད་པ་གསུམ་ལ་གནས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པ་ནི་སའི་འདམ་གོས་པ་དང་འདྲ་ལ། (ག ༣༩༡བ)དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་ཁམས་ནི་གསེར་གྱི་གཟུགས་བཞིན་ཏེ།

རི་ལྟར་ནང་གི་གསེར་ལྷན་གཟུགས་རྒྱས་པ། །

ཞི་བ་ཕྱི་རོལ་ས་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། །

མཐོང་ནས་དེ་གེས་པ་དག་ནང་གི་གསེར། །
 རྒྱུད་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་སྐྱིབ་པ་སེལ་བྱེད་ལྟར། །
 རང་བཞིན་འོད་གསལ་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ནི། །
 གྲོ་བྱར་བར་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས་ཀྱང་ནས། །
 རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །
 སྐྱིབ་པ་དག་ལས་སྦྱོང་མཛད་བྱང་རྒྱབ་མཆོག། །

ཅེས་བྱ་བའི་བཤད་བྱ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་རི་ལྟར་དཔེ་ཞེས་བྱ་བའི་འཛིམ་པ་སྐླུ་པོས་གཡོགས་པའི་ནང་གི་ཆར་གསེར་ལྷན་མས་བཀའ་བས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དང་སྒྲིག་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བཞེ་བོ་གང་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡན་ལག་རྒྱས་གིང་ཆར་བ་དང་ལྷན་པ་དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་དེ་དག་གི་ཆ་བ་ཞི་ཞིང་བྱངས་པའི་སྐྱབས་དེ་གེས་གིང་མཐོང་ནས་དེ་གེས་པའི་མགར་བ་དག་གྱི་རོལ་གྱི་སས་གཡོགས་པའི་ནང་གི་གསེར་རྒྱུང་ཞིང་དག་པ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ནི་འོད་གསལ་བའི་གཟུགས་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་བཅོས་མ་གྲོ་བྱར་བར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྣམ་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་ནས་རིན་པོ་ཆའི་གཟུགས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བཅོས་མའི་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་དེའི་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལས་སྦྱོང་ཞིང་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ལྟོན་པར་མཛད་པས་བྱང་རྒྱབ་མཆོག་གི་སྦྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱན་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

རི་ལྟར་དྲི་མེད་གསེར་འབར་ལས་བྱས་ས་ཡི་ནང་དུ་རྒྱུད་ཀྱང་གཟུགས། །
 ཞི་དེ་རང་བཞིན་མཁས་པས་རིག་ནས་ས་དག་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་ཀྱན་མཁེན་དག་པའི་གསེར་འདྲ་ཞི་བའི་ཡིད་ནི་མཁེན་གྱར་

ནས། །

ཚོས་འཆད་རྒྱལ་གྱིས་རྟེན་སྒྲུབ་པས་སྒྲིབ་པ་དག་ནི་སེལ་བར་

མཛད། །

ཅེས་བྱ་བ་ནི་འཆད་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ངེ་ལྟར་དྲི་མ་མེད་པའི་གསེར་བཟང་པོ་འོད་
འབར་བ་ཞུ་བ་ལས་བྱས་པའི་སྒྲེས་བྲུའི་གཟུགས་གང་ཡང་རུང་བ་སའི་འདམ་གྱི་ནང་དུ་
རྒྱ་པར་གྲུར་པ་དེའི་ཆ་བ་ཞི་ཞིང་(༡༩༩༩)གྲངས་པ་དེའི་རང་བཞིན་མགར་བ་མཁས་
པས་རིག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ས་དག་ལག་ཆས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་དག་པའི་གསེར་དང་འབྲ་བ་ཡིད་གྱི་རང་
བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བཞུགས་ཤིང་སྟོད་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་གྱི་མེ་ཞི་བར་མཁྱེན་པར་གྲུར་ནས་ཚོས་
འཆད་པའི་བག་ཆ་རྟེན་སྒྲུབ་དང་རྒྱལ་འབྲེལ་ཡང་ཡང་དུ་བསྒྲུབས་པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་
ཅད་དག་སེལ་བར་མཛད་ཅིང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོན་དུ་གྲུར་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་དུག་རུལ་གྱི་
དཔེས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟག་བསྐལ་ལ་སྟོན་དུ་ཤེས་ནས་སྟོང་བའི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་
བསྟན་ལ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་དཔེས་ནི་བྱང་རྒྱལ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དག་ཉོན་མོངས་
དང་སྟག་བསྐལ་སྟོང་བ་ཁོན་ལ་གཙོ་བོར་མི་མཛད་པར་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་མཐོང་ནས་
སེམས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་བྱང་རྒྱལ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་ལམ་བསྟན་ཏོ། །གསེར་ཞུག་གྱི་དཔེས་ནི་སྒྲིབ་པས་བསྒྲིབས་པ་མ་གཏོགས་པར་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལ་ཚོས་རྗེ་རིན་ཆེན་གྱིས་ནི་བྱང་རྒྱལ་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་མཐོང་ཡང་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུ་བའི་ཞིང་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་
དང་འཁོར་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་གཟུགས་མང་པོ་འཆར་བར་བཤད་ལ།

སྟུན་སྟུན་ནས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སྐྱབས་ན་ཡང་རང་ཉིད་
ཀྱིས་མི་ཤེས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་རང་གཟུགས་མང་དུ་འཆར་བར་བཞེད་དོ། །

དཔེ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེས་པའི་དོན་ནི།

བརྒྱ་ཐོག་ཆགས་ལུང་བ་དང་། །
 སྤྱན་པ་དང་ནི་མི་གཙང་ས། །
 འབྲས་ཤུན་གོས་རུལ་བྱད་མེད་ཀྱི། །
 མངལ་དང་ས་ཡི་སྤྱབས་ན་ཡང་། །
 སངས་རྒྱལ་སྤྱང་ཅི་སྤྱིང་པོ་བཞིན། །
 གསེར་བཞིན་གཏེར་བཞིན་ལྷོན་པ་བཞིན། །
 རིན་ཆེན་སྤྱད་པ་ལོངས་ལོ་ཡིས། །
 བསྐྱེས་པ་བཞིན་དང་གསེར་གཟུགས་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་ནི། བརྒྱ་རན་པ་དང་། ཐོག་ཆགས་ལུང་བ་
 དང་། སྤྱན་པའི་སྒོ་གས་པ་དང་། མི་གཙང་པའི་ལྷན་ལྷན་དང་། དཔུལ་པོའི་བྲིམ་ས་དང་།
 ས་བོན་གྱི་(༡༩༩༩)འབྲས་བུའི་ཤུན་པ་དང་། གོས་རུལ་གྱི་བུམ་བྱ་དང་། བྱད་མེད་རན་
 མའི་མངལ་དང་། ལུགས་ཀྱི་གཡོགས་མའི་སའི་སྤྱབས་རྣམས་སོ། །

བསྐྱེས་པར་བྱ་བའི་དཔེ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱད་དང་། སྤྱང་ཅི་དང་། འབྲུའི་སྤྱིང་པོ་
 བཞིན་དང་། གསེར་གྱི་གར་བུ་བཞིན་དང་། རོར་གྱི་གཏེར་བཞིན་དང་། ལྷོན་པའི་ལྷ་གྲ་
 བཞིན་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱད་དང་། ལོངས་ལོས་བསྐྱེས་པའི་ས་བོན་བཞིན་དང་། ས་ནང་གི་
 གསེར་གྱི་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་
 སྤྱིང་པོའི་མདོ་ཉིད་ཚིགས་སྤྱ་བཙད་པར་བསྐྱེས་པ་ཉེ་བཤད་པ་ཡིན་ལ།

ད་ནི་དཔེ་དོན་འཆད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། ཁྱད་
 པར་དང་བཙས་ཏེ་བཤད་པ་ལོ། །

ཁྱད་པར་མེད་པར་བཤད་པ་ནི།

སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྱབས། །

མ་འབྲེལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། །

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲི་མེད་ནི། །

ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་བརྟུན། །

ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། བདུ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟེན་སེམས་ཅན་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱབས་སྟོང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་འབྲེལ་ཞིང་དུས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་བྱུང་ངོ་ཞེས་དཔེ་དངོས་པོ་ཐ་དད་ཀྱང་དཔེ་ཅན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པར་བརྟུན་ལ། བསྒྲིབ་པར་བྱ་བའི་དཔེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བཅོས་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གནས་སོ་ཞེས་བརྟུན་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་པར་གཏན་ཆོགས་གཅིག་ལ་དཔེ་དུ་མ་མི་རིགས་པས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ་དོན་འཇིག་ལ་དཔེ་དུ་མ་གསུངས་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཞེད་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་འཁོར་ན་འཁོད་པའི་གདུལ་བྱ་སྣ་ཆོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དཔེ་སྣ་ཆོགས་པ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་འདིར་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱ་ལ། ཁྱད་པར་མེད་པར་བཤད་པ་ཉིད་མདོའི་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་ཡང་འབྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་དང་བཅས་པའི་སྐབས་སུ་བདུས་འདོད་ཆགས་དང་བྱུང་བས་ཞེ་སྤང་མཚོན་པར་གསུངས་པ་ལ། མདོ་ཉིད་ན་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་བཤད་པ་ནི། མདོར་བསྟན་དེ་བཞིན་(ག ༣ ན ༣ན)གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོར་

འདྲི་ཚུལ་དབྱེད་མ་དཔེ། ཐོག་གུངས། ༥༧༧ན

དཔེར་བཅོམ་པ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་
སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་གྲོ་བྱར་བ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་སེམས་རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ཆོས་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་རྟོ། ། དེས་ན་
སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ། སེམས་
རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱིར་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་མདོར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་དང་བསྒྲིབ་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་དཔེར་བཅོམ་པ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དོན་གང་བཅོམ་པ་དེ་
དག་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་བཤད་ན་ཞེས་པའོ། ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་མ་
ལུས་པའི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དྲུས་ནས་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་ནི་དེའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འབྲེལ་བས་གྲོ་བྱར་བ་ཡིན་པ་ཉིད་
དང་། ཐོག་མ་མེད་པའི་དྲུས་ཅན་གྱི་སེམས་ཆོས་ཅན་དང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བ་
ནི་དེའི་ཆོས་ཏེ། ཆོས་དེ་ཡང་སེམས་དང་རྣམ་ཡང་འབྲེལ་མི་ཤེས་པས་ལྟན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་
ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དེ་གཉིས་བཅོམ་པ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་
དུ་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གཅིག་ཉིད་གྱིས་བསྟན་རྟོ། ། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་
ལྟན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་བཅོམ་པའི་རིམ་པ་སྟེ། གཞུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་གཞུགས་དང་། རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་
གཞུགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཞུགས་རྣམས་གཞུགས་ཞེས་པའི་མིང་གཅིག་གིས་བསྟན་
ཞིང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིམ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །
ཁྱུང་པར་ཐ་དད་པས་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ལྟ་ལོན་ཅན་དང་ནོར་ཅན་དུ་བཅོམ་པ་བཞིན་དུ་
ཆགས་སོགས་དང་ལྟན་པས་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བཅོམ་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་དང་ལྟན་པས་
སེམས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བཅོམ་པ་དེས་ན་བརྟེན་པ་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱིར་
ཉོན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བཅོམ་པ་ལ། སེམས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་

ཕྱིར་ནི་སེམས་ཅན་རྣམ་པར་དག་པ་(༡༩༩༩)ཡིན་མོ་ཞེས་གསུངས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁྱད་པར་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་བཤད་པ་དང་། བསྒྲིབ་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ལ་དྲི་མ་རྣམ་པ་དགུ་བཤད་པ་དང་། དེས་རྟེན་གང་མ་དག་པར་
བྱས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། དོན་དགུ་པོ་གང་དང་གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བསྐྱེད་སྐྱབས་ལ་
སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་བསྟན་པ་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པོ་གང་དང་གང་
དག་ཡིན་ཞེན་ལན་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཆགས་དང་སྣང་དང་མོངས་དང་དེའི། །

ཀྱན་ལྟངས་དང་བག་ཆགས་དང་། །

མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་སྤང་མ་དག་དང་། །

དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །

དྲི་མ་རྣམ་དགུ་བསྐྱེད། །

སྐྱབས་སོགས་དཔེས་ནི་རབ་བསྟན་ཏེ། །

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྐྱབས་ཀྱི་ནི། །

དབྱེ་བ་བྱེ་བ་མཐའ་ལས་འདས། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྣང་དང་མོངས་པ་གཉི་ལྟག་གསུམ་པོ་
བག་ལ་ཉལ་དང་། གསུམ་པོ་དེའི་ཀྱན་ནས་ལྟངས་བྱུག་པོ་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་པ་དང་། མ་
རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཐེག་པ་དམན་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྤང་བྱ་དང་། སྒྲོམ་
པའི་ལམ་ཀྱི་སྤང་བྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མ་དག་པའི་ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་དང་།
དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་བསྐྱེད་སྐྱབས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དགུ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཅུང་ཟད་ཅུང་བས་ཉེ་བའི་

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱབས་རེ་རེ་ནས་དབྱེ་བས་གངས་བཤད་ན་ནི་བྱེ་བ་
མཐའ་ལས་འདས་ཤིང་བགང་བར་མི་རུས་སོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། མདོར་བསྟན་ན་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ལ་བདྲའི་སྤྱབས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྒོ་བྱར་བ་ཉིད་ཏུ་ཡོད་དོ། །དགུ་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་
བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཏི་སྟག་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་སྟག་དག་པོ་ཀྱན་ནས་ལྟང་
(༡༥༥)བའི་མཚན་ཉིད་དང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སས་བསྟན་པ་དང་།
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། མ་དག་པའི་ས་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་ནི་ཆགས་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟུང་བ་དུག་གི་དོན་མདོར་
བསྟན་ན་ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་ཏེ་བརྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་པ་དགུ་པོ་འཆད་བཞིན་པ་འདི་དག་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཡང་སྟེ། རང་བཞིན་
དག་གུང་འདི་དག་ཡོད་པར་མི་འགལ་ཏེ། རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་སྒོ་བྱར་ཏུ་ཡོད་དོ། །དེ་
འདྲ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདྲའི་སྤྱབས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དེ་དང་
དེའི་རང་བཞིན་ཏུ་མ་ཞུགས་གུང་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །སྤང་ནི་བདྲའི་ཁོང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་རྟེན་ཉིད་དང་། སྤྱིང་པོ་རྣམས་བརྟེན་པ་
ཉིད་ཏུ་བརྟན་ལ། འདིར་ནི་སྤྱིང་པོ་རྣམས་རྟེན་ཉིད་དང་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་བརྟེན་པ་ཉིད་ཏུ་
བརྟན་ཏེ། སྤྱིང་པོ་དང་དྲི་མ་དག་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་ཏུ་གཅིག་གི་གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱེད་
པའི་བྱུང་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་འདོད་ཆགས་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དེས་གུང་
འདོད་ཆགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡང་བསྐྱེད་དེ། སྤྱིང་པོ་དེ་མ་བསྐྱེད་ན་

ལོགས་གིག་ན་འདོད་ཆགས་གཏན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དགྲ་གང་ཞེན་ཞེས་དྲིས་པ་ལ།
འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་ཏེ། བྱིར་ལ་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སྟོས་
ནས་སྤྲ་བར་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཞེ་
སྤང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གནི་མཉམ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་ཁམས་གོང་མས་བསྟུས་པ་གསུམ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
དང་གནི་མཉམ་གོང་མ་གསུམ་ལས་རགས་པས་དྲག་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་དང་། མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། དེས་བསྟུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་(གཤམ་ལེགས་)སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་
བདུན་ཅུ་ཅ་དྲུག་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་མ་དག་པའི་ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་མ་རིག་
པའི་བག་ཆགས་དང་དེས་བསྟེད་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་
དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟུར་བའི་འཆི་འཕོ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་དང་། མཚན་མ་དང་
རྩོལ་བ་དག་དང་། དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་ཡང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་དེ་
དག་ཉིད་ཕྱོགས་གཅིག་པོ། །

དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མི་གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་སོག་པའི་རྒྱ་གཞུགས་དང་གཞུགས་
མེད་པའི་ཁམས་སྤྱབ་པར་བྱེད་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་
བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གནི་མཉམ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་
བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་བསྟོགས་པའི་རྒྱ། འདོད་པའི་
ཁམས་འབང་ཞིག་སྤྱབ་པར་བྱེད་པ། མི་སྦྱག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་པས་
གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གནི་མཉམ་བག་པོ་ཀྱན་

ནས་ལྷང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་
ལས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་བག་
ཆགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །སློབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་དང་
འཕགས་པའོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་པོ་འཛིན་རྟོན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་མཐོང་བའི་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་སློབ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ཇི་ལྟར་
མཐོང་བའི་འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སློམ་པའི་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སློམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །མཐར་ཐུག་པར་མ་གྱུར་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་མི་(༡༩༣༥)མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་བརྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་གསུམ་སློམ་པའི་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཐར་ཐུག་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། བརྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གསུམ་སློམ་པའི་ཤེས་པའི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྫོང་རྩ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་ནི་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ཞེ། སྤྱིར་གསུང་རབ་དག་ལས་འབྱུང་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས།

འཛིན་པོ་ཆེའི་ཐོང་བར།

དེ་ལ་མངོན་མཐོ་བདེ་བ་ཞེ། །

ངས་པར་ལེགས་པ་ཐར་པའོ། །

དེ་ཡི་རྒྱུབ་པ་མདོར་བསྟུན། །

མདོར་ན་དད་དང་ཤེས་རབ་པོ། །

ཞེས་སྒྲིམ་བུའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། ངས་པར་ལེགས་པ་གཉིས་

ཡིན་པ་ལས། མདོན་པར་མཐོ་བ་ཡང་འདོད་པའི་ལྟ་དང་མི་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དགེ་བ་བརྩའི་
 ལས་ཀྱི་ལམ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་ལྟ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་
 མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེས་པར་ལེགས་པ་ཡང་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་གསུམ་ཡོད་པས་ཐར་བ་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་རུང་སྟེ་བདག་མེད་པར་
 ལྟ་བུ་ཉིད་དེ་དག་གི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་
 ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མི་སྤྲོད་བས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ངོ་ཐོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བར་བསྟན་རྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་བ་ན་རང་རང་
 གི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡང་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྲ་ལ། སྤང་
 བྱའི་རྩ་བ་ཡང་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྲ་ཞིང་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་སྤྱི་མ་འདིར་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ལ་བཤད་
 པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱབས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཡང་གཟུགས་མེད་པ་ན་ལྟའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཡོད་པ་ལ་སོགས་
 པ་སྟོན་མ་གསུངས་པ་དག་འཆད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ན་ཡང་
 ཁམས་གོང་མ་ན་ཞེ་སྤང་ཡོད་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་སོགས་པའི་(ག ༣༣༥)ལྟ་བུ་དག་
 འཆད་པར་སྟངས་དོ། །

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་ནི་རྟེན་
 བསྟན་རྟོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་པས་ནི་ངོ་ཐོ་བསྟན་རྟོ། །མི་གཞི་པའི་འདུ་བྱེད་བསྟོགས་
 པའི་རྒྱ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པས་ནི་འབྲས་བུ་
 བསྟན་རྟོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཞེས་པས་ནི་གཉེན་
 པོ་བསྟན་རྟོ། །དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྟག་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་
 ཅིས་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་དེའི་འཇུག་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་རྟོ། །

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་

དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་གི་འདོད་ཆགས་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་
གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་གསུམ་མོ། །མྱིད་པའི་ཚེ་མོའི་འདོད་ཆགས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོན་སྤོང་གི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མི་སྤོང་བར་ཆོས་མཛོན་པ་བ་
དག་འཆད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་དག་ལས་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གྲུང་བསམ་
གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །

འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུང་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་
སྤངས་ན་ཁམས་དེ་དང་དེ་ལས་མི་འདའ་བས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱ་དགོས་
གྲུང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་བཤད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དེ་སྟེད་པའི་རང་བཞིན་སྟེད་
པ་གཞན་དུ་མཚམས་སྦྱར་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་གཙོ་བོའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་པོས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་སྟོགས་མཚན་ཉིད་རབ་རྟུ་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། དགའ་བ་སྐྱུད་པ་དང་། དམྱོད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐའི་
ཡིད་བྱེད་དེ་དུག་པོ་རྣམས་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། དགའ་བ་སྐྱུད་པ་དང་། སྦྱོར་
བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་རྣམས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་རི་ལྟར་
རིགས་པར་དེ་དག་གི་གྲོགས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་ཐག་སྤྲིང་བར་བྱེད་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་(༡༣༥ན)ལམ་མོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ལམ་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་ས་དེའི་མི་སྤོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་མཛོན་དུ་རྒྱ་
མི་འབྱུང་བར་ཆོས་མཛོན་པ་བ་དག་གསུང་སྟེ། དེས་ན་འདིར་འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མི་གཡོ་བ་ནི་དང་པོར་འཕེན་པར་བྱེད་པས་ས་གང་དུ་འཕངས་པ་དེ་ལས་གནས་

སྐབས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་སྐབས་གཞན་དུ་གཡོ་བར་མི་བྱེད་པས་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། འདིར་འདྲ་
བྱེད་སྒྲོས་པ་ནི་དེའི་རྒྱུ་མ་རིག་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་འདྲ་བྱེད་བསྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་
བཤད། །

འདྲ་བྱེད་དེས་ཀྱང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྤྱིད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་
འབྲས་བུ་རྟོགས་པའོ། །ཆོས་མངོན་པ་བ་དག་ཁམས་གོང་མ་ན་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིད་མི་
བདེ་བ་མེད་པས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་འཆད་པ་ནི་འདི་དང་སྦྱར་ན་རགས་པའི་ཞེ་སྤང་བ་མེད་
པར་བཤད་པར་གསལ་ལ། འདིར་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཕྱ་མོ་ཡང་ཡོད་ཅེས་གསུང་བར་ངེས་ཏེ།

མདུན་དུ་གྱུར་ན་ཡིད་དགའ་དང་། །

ཐྱི་ནས་དགའ་བ་མེད་འགྱུར་བ། །

ཞེས་དགའ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་བཤད་པས་སོ། །སྐ་
དེའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་ཡང་ས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་ཐྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྱལ་དེ་ཡང་ཐྱི་རོལ་པ་
དང་ནང་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་གསེས་པར་བྱའོ། །འདིར་ནི་འཁོར་བར་གནས་པའི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྱལ་མ་བྱས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

འོན་ཀྱང་།

ཆངས་ཉིད་ཆགས་བྱལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྤྱད། །

མནར་མེད་མེ་ཡི་བྱད་གིང་གྱུར་བ་ཡིས། །

བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་བཟད་བསྟེན་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་བརྟན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། སྤངས་པ་སྤྱར་མི་ལྟོག་པར་སྤྱོད་
པའི་གཉེན་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་གེས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེའི་
གཞིམ་པར་བྱ་བའོ། །མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་པོ་འདི་སྦྱར་

ཀླན་ནས་ལྡང་བ་ཡིན་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་ལྟོས་ནས་བྲལ་བས་བག་ལ་ཉལ་དུ་
བཤད་དོ། །འདོད་ཆགས་(༡༥༥)ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པ་ཞེས་པས་རྟེན་བསྟན་རྟོ། །བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་བ་
སྦྱུགས་པའི་རྒྱུ་འདོད་པའི་ཁམས་འབང་ཞིག་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པས་ནི་འབྲས་བུ་བསྟན་
རྟོ། །མི་སྦྱག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་གཉེན་
པོ་བསྟན་རྟོ། །དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྦྱག་ཅེས་བྱ་བས་ནི་འཇུག་པའི་
དབྱེ་བ་བསྟན་རྟོ། །དྲག་པོ་ཀླན་ནས་ལྡང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་
རྟོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། སོགས་པའི་སྦྱས་
ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྦྱག་དག་ཀྱང་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་པ་གཟུང་ངོ། །

བསོད་ནམས་ནི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་
ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་སོ། །

དེ་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་སྦྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྡུ་ནས།

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་སྦྱག་སྟེ། །

དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། །

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཉི་སྦྱག་མེད། །

དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགེ་བ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པས་མི་དགེ་བ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་
དགེ་བ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་ནི་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་འགྲུག་སེམས་ཞེ་སྤང་དུ་གྱུར་པས་དཀོན་
མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བརྒྱུད་ནས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱར་
ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལས་ཀྱང་སྦྱོད་
པར་མི་བྱེད་ལ། ཐ་མལ་པས་ནི་ལས་དེ་ཡང་བྱེད་དོ། །ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་པ་
ནམས་གསུམ་དུ་བབྲངས་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོ་ནམས་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་པ་

ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཉེས་སྦྱོད་རྩོམ་པ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་
ནི་ཞེས་ལོ་རྩེ་བ་ཆེན་པོ་གསུང་ངོ་། ཉོན་མོངས་དྲག་པོ་དེས་བསགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་
རིགས་དྲག་ག་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདོད་པའི་
ཁམས་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བཞག་གོ། །

གཉེན་པོ་ནི།

འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་མི་གཙང་ག་ཆོལ་སོགས། །

ཕགས་པ་ཀེང་རུས་ལྟ་བུས་རྣམ་པར་བསྐྱོག། །

བྱམས་དང་སྤྱིང་རྩེའི་རྒྱས་གདབ་ཞེས་པ། །

གཏི་མུག་ལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་གྱིས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སོ་སོའི་གཉེན་(༡༩༩༧ན)པོ་བསྟན་པ་ནི་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་
མ་བསྟན་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་མི་འཇུག་པ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོ་ཅན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་དང་
པོ་ཉིད་ནས་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་པས་མི་གཙང་བ་སོགས་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
འོན་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རགས་པ་ནི་སྦྱོད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བས་ཞི་བར་བྱས་ནས་
འབྲིང་དང་རྒྱུང་དུ་དག་བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་སོ་སོའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཡང་ས་གོང་མ་གོང་མའི་ལམ་གྱིས་སྦྱོང་ལ། སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གིས་སྦྱོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱིར་གྲགས་པའི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་བསྟན་པ་ཅུ་མ་མོ། །

འཕགས་པ་དང་སྦྱོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་ནི་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོའི་ས་ན་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔལས་ནི་སྤྱིད་རྩེའི་སའ་བསྟན་
པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་བསྐྱེད་པར་བཤད་དོ། །འཁོར་ལོ་སྤྱི་མ་འདིར་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་

པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་ཟུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་རི་ཙམ་དུ་ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་དེ་ཙམ་
 དུ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་འབྲེལ་བར་བཞེད་དོ། །དག་བཙམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་ནི་
 རྟེན་བསྟན་རྟོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་འཇུག་པའི་རྒྱུ་རྩེ་མ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་འབྲུབ་
 པར་བྱེད་པ་ཞེས་པས་ནི་འབྲས་བུ་བསྟན་རྟོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཞེས་པས་ནི་གཉེན་པོ་བསྟན་རྟོ། །གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་
 བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྲོས་བསྟུས་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་དོ་བོ་བསྟན་རྟོ། །རྟེན་དག་བཙམ་པ་ནི་ཉན་
 རང་གཉི་གའི་དག་བཙམ་པ་ལ་བྱ་ལ། དེ་ཡང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤྲོས་བྱ་བ་ནི་ཐོག་
 མ་མེད་པའི་དུས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་གིང་། ས་བརྩའི་མཐར་ཐུག་པར་
 ཡང་གནས་པ་ལས་འདྲིར་དག་བཙམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྟོས་པ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 འཁོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་སྒྲུབ་བྱེད་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་བསྐྱེད་
 པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་གཟུང་བསྟེ། (ག ༡༩༧)དེའི་ཐོག་མ་ནི་དག་བཙམ་པའི་རྒྱུད་
 ལ་ཡོད་པ་དེའོ། །རྒྱལ་པོ་འགོ་ཞེས་བརྗོད་ན་འཁོར་དང་བཅས་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་མ་
 རིག་པའི་སའི་མིང་དེས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དང་། བསམ་
 གྱིས་མི་བྱུབ་པར་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྟན་རྟོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་ཆ་
 བཞི་པོ་ནི་ཉན་རང་ལྟ་མེད་དུ་ཞུགས་པ་ནས་དེ་སྤྱར་ཡང་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ཏེ་ས་རབ་རྟུ་
 དགའ་བ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྤྲིད་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤེའི་ཟག་པ་མེད་
 པའམ་ལས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐྱབས་དང་པོ་ནི་ས་དང་པོ་རབ་རྟུ་དགའ་བ་
 ཐོབ་པ་ན་སྤངས་སོ། །དེ་ནས་ཡང་ས་བདུན་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་བཞི་པོ་དག་ནི་དག་པ་
 སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤངས་སོ། །དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐའ་རི་སྤྲིད་པར་མ་རིག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་སྤྲོས་ཡང་ཡོད་པས་མཐའི་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་སྤེའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤངས་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་

ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ཟད་
 བར་ཡང་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་སྤྱི་མི་སྤྱི་བར་ཡང་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཆོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལམས་ས་བརྩ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སྟེ་བརྩ་གཅིག་པོ་ལ་མ་རིག་པ་གཉིས་གཉིས་དང་གནས་ངན་ལེན་རེ་
 སྟེ་ས་རེར་སྤང་བར་བྱ་བ་གསུམ་གསུམ་སྤོང་བར་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་
 སྤང་བྱ་དེ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ས་བརྩ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐ་མ་ལ་འདོད་པ་
 དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲད་ཅིག་དང་པོ་ལ་འདོད་པ་གཉིས་ལས།
 ཁྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་ཉིད་བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་དུ་འདོད་ལ། ས་བརྩ་པའི་ཐ་མ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་
 ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་མི་འགོགས་པས་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་ན་སྤྱིབ་པ་མཐའ་
 དག་མེད་པར་ཐལ་ལ། དེ་འདོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མཆོག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱིབ་པ་
 རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(གཉན་པོ་ཞེས་འཕྲུག་པར་བྱེད་དོ། །

ཁོ་པོ་ཅག་ནི་འདི་སྟེ་སྤྲེལ་བྱ་སེམས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོག་པའི་སྤྲད་ཅིག་དང་པོ་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་ལམ་ཆད་པ་དང་འཇུག་པ་ཆད་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་སྤྲེལ་མཛད་
 བར་བྱེད་ལ། རྒྱུན་གྱི་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་རང་དུས་ན་སྤྱིབ་པ་མེད་ཀྱང་སྤྲད་ཅིག་སྟེ་ལོགས་ན་
 བག་ཆགས་སྤྲ་མོ་ཡོད་ཅིང་། དེས་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་པའི་
 བདག་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པས་སྤྱིབ་པའི་བྱ་བ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཆོག་པར་ཐལ་
 བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲེལ་བྱ་སྤྲེལ་ན་ས་པོན་ཡོད་ཅིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་
 སྤར་འབྲེལ་བས་སྤྲེལ་བྱ་ལ་ས་པོན་ཡོད་ཅིས་བརྟེན་ཅིང་། སྤྲེལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་གང་ཡོད་ན་
 གང་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱལ་ལས་མ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྤྲེལ་བས་ཀྱི་
 དོན་ནི་བསྤྱིབ་བྱ་དང་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་རྩུད་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་སྤྲེལ་མ་གོ་བར་

དུས་མཉམ་དུ་གཟུང་བ་ཡིན་པར་སྣང་ངོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞོམ་བྱུང་
བཤད་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ་འཛོམས་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་
བྱའོ། །

འདིར་སྟོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྟོབ་པ་
བཤད་པ་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནས་གཟུང་སྟེ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་
པའི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་རྩོལ་བ་ཡོད་པས་སྟོབ་པར་བཞག་ལ།

སྐབས་གསུམ་བདུན་ཅུ་པར།

གང་ཞིག་འཕགས་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི། །

བྱིས་མོངས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག །

དེ་ནི་སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་པ། །

མིན་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་དང་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཉིད་ལ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་
པར་བྱེ་བས་འཕགས་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་
འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་མ་མཐའ་གཟུང་བ་དང་། ལས་བྱེད་པའི་ཆོ་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོའི་དགེ་སྟོང་བཞི་འདུས་པ་ལ་ཡང་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་གསན་དུ་གསོལ་
ཞེས་རྗེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བུ་མ་
ཡིན་པ་ལྟ་སྟེ་བཙུན་པ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་དབྱེ་བས་བྱེ་བས་(ག ༡༩༥)བཞི་བཙུན་འདོད་པས་
བསྐྱས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མར་ཁོང་ཁོ་མ་གཏོགས་པ་དགུ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཆོས་མདོན་པ་
བ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་མོད། འདིར་ཁམས་གོང་མར་ཞེ་སྤང་བཤད་པས་ཁམས་གོང་མའི་
ཡང་བཞི་བཙུར་འཁྱུར་ལ། སྟོང་བྱེད་མཐོང་བའི་ལམ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་བཙུན་གྱི་དང་། དེས་
ཅི་ཞིག་མཐོང་བ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཙུན་གྱི་
བོ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ། རང་སངས་རྒྱུས་

ལ་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བརྒྱ་གཉིས་མཐོང་བས་ཚོས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་
 ཉུ་འབྲུར་རོ། །སྒྲོམ་པའི་ལམ་དུ་ཡང་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་
 མོད་གྱི། །དེ་ལས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ཆས་བསྐྱེས་པ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ལྷན་
 ཅིག་སྟེས་པས་བསྐྱེས་པ་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལོ། །རི་ལྷར་མཐོང་བའི་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཚོས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་པས་གཞོམ་པ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་
 སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་
 འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 པར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འབྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐར་ཐུག་པར་མ་ལྟར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བྱ་ལ། དེ་
 དག་གི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་གྱིས་སྤོང་བར་བཤད་པ་ནི་དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་སྤོང་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་མཚོག་གི་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་ཡང་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་
 པས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་པར་ཡང་བཤད་དེ། དེ་དག་གི་དོན་སྤྲུལ་ཉིད་དུ་
 བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །མཐར་ཐུག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་དག་པ་ས་
 ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་སྤོང་ལ། ཐ་མ་ནི་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྤོང་སྟེ་དེ་ནི་
 པར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དུ་ལྟར་བ་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོ་རྩེ་ལྷ་བུར་བརྗོད་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་
 མདོ་དང་། གཞོད་འཛོམས་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་དགུ་པོ་ནི། །

མདོར་བསྐྱེས་ནས་ནི་གོ་རིམས་བཞེན། །(༡༩༤ན)

བསྐྱེད་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །

དཔེ་དགུ་དག་གིས་ཡང་དག་བསྟན། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནག་ཚེད་འབྲུར་ལ་རྒྱང་པར་འབྱུང་ལ། རོག་དང་བ་ཚབ་ཀྱི་འབྲུར་ལ་

ཆོགས་སུ་བཅད་པར་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུད་པེར་ཡང་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་མཐོང་སྟེ། རྩི་བཙུན་གྱི་གསུང་དུ་བྱས་ན་ཡང་འགལ་བ་མ་མཐོང་ལ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་སྦྱར་ན་ཡང་གཞོད་པར་བྱེད་པ་མེད་མོད། རྩི་བཙུན་གྱི་གསུང་འདི་ལྟ་བུ་བཞུགས་པ་མཐོང་ནས།

དེ་མ་རྣམ་དགུ་བརྒྱ་ཡི། །

སྤྱབས་སོགས་དཔེས་ནི་རབ་བརྟན་ཏེ། །

ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ཆད་ཁོ་ན་འགྲེལ་བ་འདིར་ཐོག་མར་བཀལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་སྤང་ངོ་། །

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྐང་པ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། གང་གིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་གཡོགས་པ་ཞེས་བཞུང་བ། རྒྱས་པར་ནི་འདི་དག་ཉིད་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་རྣམ་པའི་རབ་རྟ་དབྱེ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་པར་འཇུག་པོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་གཡོགས་པ་ཞེས་བཞུང་བ་ནི། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྤྱབས་བྱེ་ནི། །དབྱེ་བ་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་འདས། ཞེས་བཞུང་བ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བཞུང་ན་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ཉིད་རེ་རེས་ཀྱང་བསྐྱིབ་བྱ་སྤྱབས་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ལ་སྐྱིབ་པའི་རྣམ་པའི་རབ་རྟ་དབྱེ་བས་རྒྱས་པར་བྱེ་ན་བསྐྱིབ་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱང་གྲངས་མཐའ་ཡས་པར་འཇུག་པོ། །བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་གྲངས་འདི་ཡང་མདོ་སྔ་རྣམས་ལས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལ། མངོན་པ་བ་དག་ཞུང་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གའི་ཆད་ལ་འཆད་ལ། ཡང་གཞན་དག་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་སྟེ་གསུམ་པོ་གས་ཆེ་བ་དང་ཁྲ་མ་ཉམ་པ་སྟེ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་ཉེ་བྱི་ཆོག་སྟོང་རེར་བཤད་ནས་དེ་དག་གི་གཉིན་པོའི་གྲངས་ལ་འཆད་པ་ཡོད་མོད། ཉེ་བྱི་ཆོག་སྟོང་ཉིད་རྩི་བཙུན་བགྲང་བའི་རྩུལ་ཡང་མ་མཐོང་ལ། བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས་

ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ཙམ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་བཤད་པ་དེ་རེ་རེ་ཞིང་དྲུག་དྲུག་
(༡༩༩༧)ཏུ་བྱེ་བས་ཉིས་སྟོང་དང་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིས་བསྐྱར་བ་
དང་། སྤར་ཡང་བཅུས་བསྐྱར་བས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་བ་ལ། རྒྱའི་མཁན་པོ་མན་
ཆོག་གིས་བཤད་དེ། དེ་ཡང་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བར་རྟོགས་སོ། །

ད་ནི་དེས་རྟེན་གང་མ་དག་པར་བྱས་པ་བཤད་པའི་བྱིར།

དྲི་འདི་དག་གིས་བྱིས་རྣམས་དང་། །

དག་བཙམ་སློབ་པ་སློ་ལྡན་རྣམས། །

རིམ་བཞིན་བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། །

གཉིས་དང་གཉིས་བྱིས་མ་དག་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་དགུ་པོ་འདི་དག་གིས་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་རྟེན་གང་ཟག་བཞི་མ་དག་སྟེ། བྱིས་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་སོགས་བཞིས་
མ་དག་ལ། དག་བཙམ་རྣམས་བག་ཆགས་བྱིས་གཅིག་གིས་མ་དག་ཅིང་། སློབ་པ་རྣམས་
མཐོང་སློམ་བྱིས་པ་བྱ་གཉིས་བྱིས་མ་དག་ལ། སློ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་
དག་པ་དང་དག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གཉིས་བྱིས་མ་དག་པ་ཉིད་དོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། བཙམ་ལྡན་འདས་བྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ནི་མདོར་བསྟན་ནམ་པ་བཞིར་བཞེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོའི་སྤྱི་པོ་དང་། དག་
བཙམ་པ་དང་། སློབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །དེ་ལ་འདི་དག་ཟག་པ་མེད་
པའི་དབྱིངས་སུ་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་དང་། གཅིག་དང་། གཉིས་
དང་། གཉིས་བྱིས་མ་དག་པར་བསྟན་ཏོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདི་དག་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་གི་
ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་ཞེས་སྤྱར་ཏེ། དྲི་མས་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་བཞི་བསྐྱེད་སེམས་

སྤྱིར་བརྗོད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཁམས་ལ་བསྐྱིབས་ཞེས་
བྱའོ། ། ཉོན་མོངས་པ་བཞི་དང་ཞེས་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་དུ་སྦྱར་བས་ཐམས་ཅད་ཉོན་
མོངས་པར་བསྟན་པ་ནི་དངོས་དང་བཏགས་པ་བའི་རིགས་པ་སྟེ། དག་བཙོམ་པ་དང་ས་
བཅུ་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་གསུམ་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བཏགས་པ་བའོ། །

ཡང་འདི་འདྲི་སྟེ། དྲི་མ་དགུ་པོ་དེ་དག་གི་ངོ་པོ་དང་རྟེན་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པར་
བརྗོད་པའི་ཆེ་སོ་སོ་པ་(༡༥༠ན)ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་
མོངས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་བསྐྱེད་སྤྱབས་ལ་སོགས་པ་དང་རི་ལྟར་ཆོས་མཐུན་ནས་འདྲ་
བར་རིག་པར་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་དགུ་པོ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུགས་
ལ་སོགས་པ་དང་རི་ལྟར་ཆོས་མཐུན་པར་ཡང་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན།

དང་པོར་སྤྱིབ་པ་རྣམས་དཔེ་སོ་སོ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རི་ལྟར་བསྐྱེད་འདམ་སྦྱས་དེ།

མདུན་དུ་ཁྱར་ན་ཡིད་དགའ་དང་། །

ཕྱི་ནས་དགའ་བ་མེད་འགྱུར་བ། །

འདོད་ཆགས་དགའ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །

རི་ལྟར་སྟོན་ཆགས་སྤང་མ་ནི། །

གིན་ཏུ་འབྱུགས་ཏེ་མདུང་རྟེན་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཞེ་སྤང་སྦྱིབ་ན། །

སྤྱིང་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་སྦྱེད་པར་བྱེད། །

རི་ལྟར་འབྲས་སོགས་སྤྱིང་པོ་ནི། །

ཕྱི་ངོལ་སྦྱན་པས་བསྐྱབས་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་སྤྱིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ། །

མ་རིག་སྟོང་འཛི་སྤྱབས་ཀྱིས་བསྐྱིབས། །

རི་ལྟར་མི་གཙང་མི་མཐུན་པ། །
 དེ་བཞིན་ཆགས་དང་བཅས་རྒྱམས་ཀྱི། །
 འདོད་པ་བསྟེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །
 ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མི་གཙང་འདྲ། །
 རི་ལྟར་ནོར་ནི་བསྐྱབས་པས་ན། །
 མི་ཤེས་གཏེར་མི་ཐོབ་པ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་སྒྲེ་ལ་རང་བྱུང་ཉིད། །
 མ་རིག་བག་ཆགས་ས་ཡིས་བསྐྱབས། །
 རི་ལྟར་སྤྱག་སྟགས་རིམ་སྐྱེས་པས། །
 ས་བོན་བྱུན་པ་གཙོད་པ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །
 མཐོང་སྤང་རྒྱམས་ནི་ལྟོག་པར་འགྱུར། །
 འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །
 འཇིག་ཚོགས་སྤྱིང་པོ་བཅོམ་རྒྱམས་ཀྱི། །
 སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་རྒྱམས། །
 གོས་རུལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བསྟན། །
 ས་བདུན་ལ་བརྟེན་ངི་མ་ནི། །
 མངལ་སྤྱབས་ངི་མ་དག་དང་མཚུངས། །
 མངལ་སྤྱབས་བྲལ་འདྲ་མི་རྟོག་པའི། །
 ཡེ་ཤེས་རྒྱམ་པར་སྒྲིན་པ་བཞིན། །
 ས་གསུམ་རྗེས་འབྲེལ་ངི་མ་རྒྱམས། །
 ས་འདམ་གོས་བཞིན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་ལྟེ། །
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཞོམ་བྱ་ཡིན། །
 དེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་དྲི་མ་དགྲ། །
 པར་ལ་སོགས་དག་དང་མཚུངས། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དཔེ་རི་ལྟར་མི་གཙང་བ་དང་བཙས་པའི་འདམ་ལས་སྒྲེས་
 པའི་པར་ནི། དང་པོར་མདུན་དུ་གསལ་བར་གྱུར་ན་མིག་དང་ཡིད་དགའ་བ་སྒྲེ་ལ། ཕྱི་ནས་
 ཉིངས་ཏེ་མདོག་(༡༩༠བ)ངན་པར་གྱུར་བ་ན་དགའ་བ་མེད་པའི་ཡིད་འཕྱུང་བ་སྒྲེ་བར་
 འཕྱུར་བ་ལྟར། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡང་དང་པོར་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་
 པ་ལས་སྒྲེ་ལ། སྒྲེས་པའི་ཚོར་བ་དེས་ཡིད་དགའ་ཞིང་འདོད་ཆགས་དེ་ཉིད་ཉམས་ཏེ་དགའ་
 བ་མེད་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྒྲེ་བ་ནི་པར་རི་ལྟར་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་རི་ལྟར་སྟོག་ཆགས་སྒྲུང་མའམ་ལུང་བ་ནི། ལུས་དང་ཚར་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་
 ཡིད་གིན་ཏུ་འབྲུགས་ཏེ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ལ་མདུང་རྟེན་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྒྲུང་སྒྲེ་བ་
 ན་ཞེ་སྒྲུང་སྒྲོང་བ་པོ་རང་གི་སྒྲིང་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་སྒྲེད་པར་བྱེད་དོ། །

ཡང་རི་ལྟར་འབྲས་དང་ནས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟུན་པས་བསྐྱིབས་
 ནས་སྒྲེ་བོས་མ་མཐོང་བས་བཀའ་བར་གྱུར་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིང་པོའི་དོན་མ་རིག་
 པའི་སྒྲོ་བའི་སྟུབས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པས་དེ་མཐོང་བ་ལ་གཤམས་བྱས་ཏེ། འཕགས་པའི་ནོར་
 ཀྱིས་འཕོངས་གིང་སྟུག་བསྐྱལ་བར་འཕྱུར་རོ། །

ཡང་རི་ལྟར་ཕྱི་ས་ལ་སོགས་པའི་མི་གཙང་བ་དག་ནི། ཡ་རབས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་མི་
 མཐུན་ཡང་སྟོན་བྱ་དང་སྒྲུང་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེའི་དྲི་དང་རོ་ལ་ཆགས་པ་སྒྲུད་པའི་
 འོས་སྟུག་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཀྱན་ནས་ལྷང་བ་དྲག་པོ་སྒྲེས་པ་དག་
 ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་དང་བཙས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་དང་སྒྲུ་ལ་
 སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཡུལ་བསྟན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་གཙང་བ་དང་འདྲ་ལྟེ།

འཕགས་པའི་སྐྱོ་བོ་ཡ་རབས་ཀྱིས་སྤོང་བའི་བྱིར་རོ། །

ཡང་ཇི་ལྟར་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་ཁང་པའི་འོག་ན་ཡོད་པ་བྱིས་ཀྱི་སྐུ་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱིས་པ་དག་གིས་མི་ཤེས་པས་གཏེར་ལག་རྒྱ་མི་འཐོབ་སྟེ་དབུལ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱོ་བོ་རྣམས་དང་དགྲ་བཙུན་པ་ལ་ཡང་རང་བྱུང་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏེར་ནང་ན་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྐུ་བསྐྱེད་པས་ནས་མི་ཤེས་ཤིང་བྱུང་སྐབས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་ན་སྐྱོ་བོ་དབུལ་བོ་ལྟ་བུར་གནས་སོ། །

ཡང་ཇི་ལྟར་ཏུ་ལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་ཁུངས་སྐྱབས་ན་གནས་པའི་སྤྱིང་པོ་ས་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གྲོགས་བྱས་པས་སྐྱུ་གྱུ་དང་སོགས་པ་སྟེ་འདབ་མ་དང་སྤོང་བུ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་པས་ས་བོན་དེའི་ཤུན་བགས་གཙོད་ཅིང་། བཅད་ནས་སྐྱེ་བྱིར་འཕེལ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སོ་(༡༩༡)ན་སོ་སྐྱོ་བོའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དགེ་བས་གྲོགས་བྱས་པས་བདེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཏེ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤང་མི་སྐྱོ་བར་ཐོག་པར་འགྱུར་རོ། །

སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་སྤྱིང་པོ་སྐྱུ་བ་བཙུན་པའི་གོས་རུལ་དག་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཏེ། འཕགས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་འཇིག་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་བཙུན་ཟེན་པས་འདིར་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར་རོ། །

མ་དག་པའི་ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ནི་དྲི་མ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་མངལ་གྱི་སྐྱབས་དང་མཚུངས་ལ། ས་དེ་དག་རྒྱ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་འདྲ་བར་འཕགས་པའི་དབང་པོ་མཐའ་དག་གི་རིགས་སྐྱེས་ཀྱང་མ་སད་དེ། མའི་མངལ་གྱི་སྐྱབས་དང་བྲལ་ན་བྱིས་པ་དེའི་དབང་པོ་རྣམས་སད་པར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བར་ས་བདུན་པ་ལས་འདས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྤྱིན་ཏེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་བཙས་པའི་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་ནོ། །

ས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་བྲི་མ་རྣམས་ནི། བད་གི་གསེར་གྱི་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་ནས་སའི་འདམ་གྱིས་ཚུགས་ཀྱང་རྟ་གོས་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ས་འདམ་དེ་མགར་བའི་རྟེན་སྤྱད་ཀྱིས་བཙོམ་ན་གསེར་གྱི་གཟུགས་
གསལ་ལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། ཉིང་རེ་འཛོན་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛོན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བྲི་མ་དགུ་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཚུལ་
ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ནི་སྒྲིང་བོར་གྱུར་པའི་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་
མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རང་བཞིན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཁམས། །

སངས་རྒྱས་སོགས་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སྒྲིང་བོ་ཁམས་དགུ་པོ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
དང་། རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ་བསྐྱེད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་འཆད་དོ། །

འདི་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་(ག ༣༧)བ་
པའི་སྒྲིང་བོའི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཁམས་
དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་བོ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འདྲིར་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སེམས་ཞེས་
བྱའོ། །གང་རྟོགས་པ་ལས་བྲི་མ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་བོན་དུ་གནས་པས་སྒྲིང་བོར་བརྟེན་པ་ནི་རིགས་ལ་བྱའོ། །

ལྷག་མ་ནི་གོ་སྟོན། །

དེ་དག་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་
དྲིས་ཏེ།

ལན་ནི།

འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཆོས་སྐྱེ་དང་། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱང་སྟེ། །

དེ་ནི་དཔེ་གསུམ་གཅིག་དང་ནི། །

ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་བྱ་བའོ། །

ཁམས་འདིའི་རང་བཞིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་དག་ནི། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། རོ་
པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དཔེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་དང་སྦྲང་ཅི་དང་འབྲུའི་སྟོང་པོའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ལ། གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གཏེར་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ལྷག་མ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་དང་སྦྲང་ཅི་དང་འབྲུའི་སྟོང་པོའི་དཔེ་
གསུམ་གྱིས་ནི་ཁམས་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་
གིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུའོ། གཏེར་དང་ཤིང་དང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་དང་འཁོར་
མོས་བསྐྱར་བ་དང་གསེར་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་དཔེ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་བསྟེན་
པའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུའོ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གོ་སྟོན། དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པར་བྱ་བ་
ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གང་ཞེ་ན་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་ནི།

ཆོས་སྐྱེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །

ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་བྱི་མེད་དང་། །

དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ཟབ་པ་དང་། །

སྤྲོ་ཆོག་སྤྲོ་ལ་ནི་སྤྲོ་པ་ལོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རང་བཞིན་གསུམ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་རང་བཞིན་ནི། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་(ག་ཨེ་ཨན)ཡུལ་གདོད་མ་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གྲོ་བུར་
ཀྱི་དྲི་མ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འགོག་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་དང་། དེའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་ལ་སྤྲང་བའི་གསུང་རབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཟབ་པ་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་སྤྲོན་པ་དང་ཀྱན་རྫོབ་སྤྲོ་ཆོག་སྤྲོ་ལ་ཉིད་སྤྲོན་པ་གཉིས་ཡོད་
དེ། དེ་དག་ལ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དང་བྱང་བའི་དོན་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རྟོགས་
པར་བྱའོ། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྤྱིད་ཡུལ་
ཀྱི་ཡུལ་ལོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་
བའོ། །དེ་ཡང་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསྟན་པ་ཡང་རྣམ་
པ་གཉིས་ཏེ། སྤྲ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛོལ་བའི་རྒྱལ་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོ་སྤྱོད་
ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྲོན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མདོ་དང་
དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་ལྷང་བསྟན་པ་དང་ཆོག་སྤྲོ་བཅད་པ་དང་ཆེད་དུ་བཞེད་པ་
དང་སྐྱོང་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མར་སྤྲོ་ཆོག་སྤྲོ་ལ་ཆོས་རྣམ་པར་འཛོལ་བའི་རྒྱལ་
བསྟན་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ནི་ལྷང་དང་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བས་

རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །སློབ་ཀྱི་དེ་མས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ནི་
སྟོབས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཉིད་དེ་རྟོགས་བྱའོ། །རི་ལྟར་རྟོགས་བྱ་ཡིན་
ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་ལོ། །

དེ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ནག་ཆོས། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་སོ་སོ་
རང་གིས་རིག་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་འདོན་པ་
ལེགས་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་
པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་“དབང་དུ”¹ (ཀ ༡༧ ༡བ) བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཆོས་དབྱིངས་
རྟོགས་བྱ་དང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་དེ་གཉིས་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་ཀྱང་སྤྱིར་བོ་ཉིད་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ལྷུང་པ་ཡིན་པས་
དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བ་ཁོ་ནའོ། །མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པའི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འདྲ་བར་ལྷུང་པས་མཐུན་པ་ནི་གདུལ་
བྱའི་མོས་པ་རི་ལྟ་བུར་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་སུ་སྒྲུང་བའི་
རྣམ་པར་རིག་པ་འབྱུང་བ་དག་ནི་རྟེན་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་བདག་བོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་
ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ཡང་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། སྐྱེའི་དོན་ནི་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་པའོ། །
བསྟན་པ་ཡང་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ལས་དང་། རྒྱ་ཆེན་བོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
རྣམ་པར་འཛོག་པའི་དབྱེ་བ་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེ་
སྟོན་རྟོག་གིས་ཤེས་པར་དགའ་བའི་ཟབ་མོའི་དོན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་

¹མ་དཔེར། དབྱིངས་

སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་ཚུལ་ཏེ། དེ་སྟོན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་
ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཆོས་སམ་རིས་སུ་གྱུར་པས་སྡེ་ཞེས་བྱ་ལ། དོན་གྱི་གནས་ཡིན་པས་
སྟོན་ཅེས་བྱའོ། །

ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མདོ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་
གཉིས་པོ་བརྫོད་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་པ་དུ་མར་གྱུར་པས་སྡེ་ཆོགས་པ་བརྫོད་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་གྱི་གཞུང་བསྟན་པ་སྟེ། མདོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །

དེ་ལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ནི།

མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་ལུང་དུ་བསྟན། །

ཆོགས་བཅད་ཆེད་བརྫོད་སྤྱིང་གཞི་དང་། །

རྟོགས་བརྫོད་དེ་བཞིན་བྱུང་སྐྱེས་རབས། །

རྒྱས་དང་མདོ་བྱུང་གཏན་ལ་དབབ། །

ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་
སྡེ་ཆོགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཚུལ་ཁོན་སྟོན་གྱི་ཆོས་(ག ༡༧ ༡༩)ཀྱི་བདག་མེད་པ་མི་སྟོན་
པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཉིད་གཟུང་ངོ་། །

དེ་ལ་མདོ་སྡེ་ནི། གདུལ་བྱ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་མདོ་ཙམ་ལྷག་
པར་སྒྲོས་པའོ། །དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་བར་དུ་ཆོགས་སུ་བཅད་
པས་བསྟན་པའོ། །ལུང་བསྟན་པ་ནི། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལུང་
བསྟན་པའོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འབའ་ཞིག་པའོ། །ཆེད་དུ་བརྫོད་
པ་ནི། ལུ་བ་པོས་མ་ཞུས་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཡི་རང་བས་བརྫོད་པའོ། །སྤྱིང་གཞི་ནི། བསྐྱབ་
པ་འཆའ་བའི་རྒྱའི་བྱུང་བ་བརྫོད་པའོ། །རྟོགས་པ་བརྫོད་པ་ནི། གང་ཟག་གིས་ཆོས་རྟོགས་
པའི་གཏམ་དཔེ་དང་བཅས་པར་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ནི། སྟོན་གྱི་རབས་བརྫོད་
པའོ། །སྐྱེས་པའི་རབས་ནི། ཐུབ་པ་སྟོན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔར་འབྱུངས་པའི་རབས་དང་

རབས་ཏེ་ཡུང་ལས་སྒྲིམ་རབས་ལྔ་བརྒྱ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱས་པ་ནི། མཁས་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་ཆོག་དང་དོན་གཉིས་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །མད་དུ་བྱུང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་
 བོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་ངོ་མཚར་བ་བརྗོད་པའོ། །གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པའོ། །
 དེ་དག་ལས་སྒྲིང་གཞི་ནི་འདུལ་བ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་མངོན་པ་དང་། གཞན་བཅུ་
 བོ་མདོ་སྟེར་བསྟུ་བར་ཉན་བོས་ཀྱི་ས་ལས་བཤད་པ་ཉིད་འདིར་གཟུང་ངོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་རང་བཞིན་གསུམ་པོ་དཔེ་དང་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི། །

འཇིག་རྟེན་འདས་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན། །

འདི་ལ་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དང་ཁམས། །

འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཕ་མོ་ཟབ་མོའི་ཚུལ་བསྟན་ནི། །

སྤྱང་རྩི་རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ། །

ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཚུལ་བསྟན་ནི། །

སྣ་ཆོགས་སྤྱབས་སྟིང་བཞིན་གཤེགས་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འབྲས་བུའི་སྟིང་པོ་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་སྒོ་ལས་
 འདས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་འདི་ལ་འགྲན་དུ་རུང་བའི་དཔེ་ནི་མི་དམིགས་པས་དེའི་ཆེ་བ་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲི་ཉིད་ཁོ་ན་དང་ཁམས་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བར་དཀའ་བས་སྤ་ཞིང་དབྱང་པར་དཀའ་བས་ཟབ་མོ་དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་རྫོང་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱི་གཞུང་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ནི་སྣ་ཆོགས་སྤ་མི་སྟོན་
 པར་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པས་(ག ༡༧ ༡༨)སྤྱང་རྩི་རི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་མངར་བར་
 རོ་གཅིག་པ་བཞིན་ཏེ། དེས་ན་སྤྱང་རྩི་དཔེར་བྱས་སོ། །

འདི་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་པ་ལས།

བཅོམ་ལྷན་འདས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གང་གི་སྤྲད་དུ་འདི་སྤྲད་ཅེས་
 འོན་དམ་པ་ནི་ཕྱ་བ། ཟབ་པ། རྟོགས་པར་དགའ་བ། མཆོག་ཏུ་རྟོགས་
 པར་དགའ་བ། ཐམས་ཅད་དུ་རྩོག་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བཀའ་སྤྲུལ་པ། རི་ཅམ་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་
 པ་དེ་ནི་རི་མཆོར་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་འོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་རྩོག་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་
 ལ་ཞུགས་པ། དག་སྤོང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 རྟོགས་པར་དགའ་བ་ལགས་ན་འདི་ལས་སྤྲད་རྩོལ་པའི་ལུ་སྟེགས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་སྒྲིལ་ཀྱང་ཅི་འཛེལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་
 པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ངས་ནི་འོན་དམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་རྩོག་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱ་བ། མཆོག་ཏུ་ཕྱ་བ། ཟབ་པ།
 མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ། རྟོགས་པར་དགའ་བ། མཆོག་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བ་
 མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་
 རྒྱས་ནས་བསྟན་ཅིང་གསལ་བར་བྱས། རྣམ་པར་བྱེ། གདགས་པར་བྱས།
 རབ་རྟུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་
 པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་འོན་དམ་པ་ཡིན་པར་
 ཡོངས་སུ་བསྟན་ཞིང་། རབ་འབྱོར་སྒྲིམ་ཆེད་རྣམས་དང་། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཟས་རྣམས་དང་། བདེན་པ་རྣམས་
 དང་། ཁམས་རྣམས་དང་། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྣམས་དང་། ཡང་
 དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་དང་། རྩ་འཁྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་རྣམས་དང་། དབང་པོ་
 རྣམས་དང་། རྟོབས་རྣམས་དང་། བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་།

རབ་འབྱོར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་
ཐམས་ཅད་དུ་རྩོག་ཅིག་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྤང་པོ་
རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་མཆོད་རྣམས་དང་། (ག ༡༧༧ན)
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་རྩོག་ཅིག་པ་སྟེ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེས་དོན་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཐམས་
ཅད་དུ་རྩོག་ཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་རྫོབ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱི་གཞུང་ནི་བསྟན་པ་ཚོས་ཀྱི་སྟེ།
དེ་དག་ནི་སྣ་ཚོགས་པའི་སྟེན་སྟོན་གསུང་གི་ནང་ན་སྟིང་པོའི་འབྲུག་ནས་པ་བཞིན་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ། དང་བའི་དོན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་པོར་མ་ཡིན་པར་ངས་པའི་དོན་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ཡང་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་སྟན་བཅའ་སྟེ།
བརྒྱད་ཀྱིས་ལེན་སྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་ངས་པའི་དོན་རྩོག་ཅིག་པ་དེ་ཡང་
དང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་དང་བ་དང་ངས་
པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དག་ལ་རང་བཞིན་གསུམ་ལས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ཏེ་སྤང་
ཅི་དང་སྐྱབ་པ་དང་འདྲ་བར་བརྗོད་ན་དེ་དག་ནི་ཁམས་དང་སྟིང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་
སྟིང་པོའི་དོན་དུ་འབྱུར་ཞེན། བདེན་ཏེ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་
སྐྱར་པའི་གསུང་གི་དཀྱིལ་ལ་འཁོར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་བ་དེ་ནི་སྟིང་པོ་
དངོས་ཡིན་ལ། གསུང་རབ་ནི་དེའི་མཚན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུགས་དང་སྤྱད་ཅི་དང་སྤྱིང་བོའི་དཔེ་
འདི་གསུམ་གྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་ལ་ཁྱབ་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་སྤྱིང་བོ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

གང་ཞིག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
དེ་ནི་འགའ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་མེད་དེ། བཅ་མཁའི་ཁམས་ཀྱིས་གཞུགས་
བཞིན་ནོ། །

དེ་སྐད་བྱ།

ཇི་ལྟར་བཅ་མཁའ་རྟག་རྒྱ་ཁྱུ་སོང་འདོད། །

དེ་བཞིན་འདི་ནི་རྟག་རྒྱ་ཁྱུ་སོང་འདོད། །

ཇི་ལྟར་བཅ་མཁའ་གཞུགས་རྣམས་(༧༥༧)ཀྱུ་རྒྱ་སོང་། །

དེ་བཞིན་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ཆོགས་ཀྱུ་སོང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་སྤྱིང་བོ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། ཆོས་སྐྱུ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རིགས་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ནམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་
ཁྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
སྤྱིང་བོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ཉིད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟར་ཁྱབ་སྟོན་ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་
ཅིང་མ་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་འགའ་ཡང་མེད་དེ། སེམས་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞུགས་ཡིན་ན་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། འོ་ན་སེམས་
ཅན་ལས་སངས་རྒྱུས་མི་ཉུང་ཞིང་མང་བར་བཞུགས་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཆོས་སྐྱུ་
འགའ་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྱབ་ལ། གཞན་ཞིག་གིས་སེམས་ཅན་གཞན་

ཞིག་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ནམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་གི་ཚོས་སྐྱས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ཞེན། གཅིག་གི་ཚོས་སྐྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་
ཀྱི་སྐྱལ་ལུས་མེད་པས་གོ་ས་ཅི་ཡང་མི་འཛིན་ལ། རྟེན་ནམས་ལས་ཀྱང་གྲོལ་བས་འདི་
ནའོ། །ལ་བེ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱང་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

དེསྐད་དུ་མདོ་མེད་ཀྱན་ལས།

དག་པ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་རྟག་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ཡང་རྟག་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བར་འདོད་དོ། །དཔེ་དང་
དོན་གྱི་སྤང་བའི་ཡུལ་ནི་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ཡུལ་གཟུགས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་
སྤང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་
ཀྱན་དུ་སྤང་ཞིང་བྱབ་པོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡང་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བ་ཞིག་གམ་མ་སྤང་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རང་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཉེ་རིང་མེད་ཀྱང་འདྲ་ཞེས་ཀྱི་འཛིན་པས་
བཅིངས་པའི་ཆ་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་ཡང་མི་སྦྱོམ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་བྱང་པར་མེད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །

ལྷང་དེ་ནི་རྩེ་བཙུན་ཉིད་(ག ༡༧༥ན)ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་རང་བཞིན་གཉིས་པ་ཁམས་ཀྱི་རོ་བོའི་དོན་ནི།

རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། །

དགེ་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར། །

དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་གསེར་གྱི་ནི། །

གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བརྟེན་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གསུང་རབ་དག་ལས་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འདི་ནི་དོན་དུ་
མ་ལ་འཕྲུག་པར་མཐོང་སྟེ། རྫོག་ཆགས་འདི་དག་ནི་སེམས་དང་ལྡན་ལ། རྫོན་གིང་ལ་
སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དེའི་ཆེ་ནི་རིག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་བརྟུན་དོ། །

དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་གྲེས། །

དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །

ཞེས་བྱ་བས་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་ལ་སེམས་དང་། ཁྱད་པར་མཐོང་
བ་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བརྟུན་དོ། །

སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་གྲེས་ཏེ། །

རང་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བརྟུན་པའི་ཆེ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ཉིད་ལ་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །

འདིར་ནི།

ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གཞན་ནི། །

འོད་གསལ་མ་ཡིན་རང་བཞིན་ལ་བརྟུན་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་རིག་པ་ཙམ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བཙོས་མ་དང་བཙོས་
མ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། བཙོས་མ་ནི་རྣམ་པར་གྲེས་པའི་ཆོགས་བརྒྱད་དེ། ཀུན་
གཞི་རྣམ་པར་གྲེས་པ་ནི་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་སྒྲ་
ཆོགས་པ་བསགས་པའི་རང་གཞུགས་ཡིན་པས་བཙོས་མ་ཡིན་ལ། ཆོགས་བདུན་པོ་གཞན་
རྣམས་ནི་ཀུན་གཞི་ཉིད་ཉིད་རང་ལེན་པར་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་བས་བཙོས་མ་ལས་ཀྱང་བཙོས་
མའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲ་བ་འདི་དག་གི་ཆོས་ཉིད་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་དང་ལྡན་
ཡང་ཆོག་དང་སྒྲོས་པའི་ཆ་ལས་འདས་ཏེ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཀྱང་མཛད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་རྣམ་མཁའ་ལ་ཆོན་གྱིས་བཙད་དུ་མེད་པ་ལྟར་

གཉེན་པོས་ཀྱང་གཞོམ་དུ་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཆེ་རེས་འགའ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟད་གྱིས་ཀྱང་བརྗོད་ཅིང་། རེས་འགའ་ནི་དེ་ཉིད་གྱི་
ཆོས་ཅན་ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པའི་མིང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་ལ། རེས་འགའ་ནི་སེམས་དང་།
ཡིད་དང་། (༡༩༧༥)རྣམ་པར་གྲུས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་།
མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སྒྲིབ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་
སྟད་ཆོས་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྗོད་པར་སྟོབ་
དཔོན་ལྷ་བྱ་དེ་བས་བཤད་ཅིང་།

སྟོབ་དཔོན་གྱ་སྒྲུབ་གྱིས་ཀྱང་།

དེར་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ལས། །

གཞན་ནི་ཅི་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དེས་ན་མཚན་མའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་དེ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་
བརྗོད་དེ། དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་སེམས་དེ་ཡིན་ལ། བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
མཐུན་པའི་སྒྲིབ་སྟེ། བྱི་མ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་དེ་དང་སྒྲིབ་རེས་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའོ། །ཉིད་
ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱིས་གཞན་དུ་
འབྱུང་བ་མེད་ཅེས་པ་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
གྱིས་གསེར་གྱི་གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་ལྷུང་
པའི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིབ་རྣམ་གྲངས་སུ་འབྱུང་བས་བཙོས་མ་
མ་ཡིན་ཞིང་། གསེར་རིགས་མའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་གང་
ཡིན་ཞེན་རང་བཞིན་འབྱུང་བ་མེད་པ་སྟེ། དང་པོར་མ་བཙོས་པ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བྱི་
ནས་ཀྱང་ཞུན་དང་ཐུད་པས་རིགས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། དགེ་བ་ནི་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་
པའམ་གཡང་རམ་བཀྲ་གིས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་དོན་འབྱུང་བའི་རྒྱར་
ལྷུང་བའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་དེ་དྲི་མས་བསྟན་པར་མ་རྩས་གིང་དྲི་མ་

དང་བྲལ་ན་མཚོག་ཏུ་འོད་འབྱིན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་གསེར་
དང་མཚུངས་པར་བཤད་དོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའམ་རྗེས་སུ་དབག་པས་རྙེད་པའི་དོན་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་
དེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དེ། རྗེས་སུ་དབག་པས་མ་དཔེས་རྙེད་པ་ནི་དེ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ལ། ཕྱི་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་རིགས་པ་སྟོང་གིས་བཙུང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ནར་
གནས་པས་བཞིན་དང་། (ཀ ༡༧༦ན)སྐྱབ་པའི་ཚོས་གང་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་བས་ཉིད་དེ། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ལ་ཡང་གཤམ་མར་གནས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ལས་རང་བཞིན་འགྱུར་
བ་མེད་པ་ནི་ངོ་བོའི་བྱུང་བར་ཡིན་ལ། དགེ་བས་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་རྟེན་དུ་བསྟན་
ཞིང་། རྣམ་པར་དག་པས་ནི་གང་རྟོགས་ན་ཉེས་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བར་
བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཤད་པ་ནི། སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐལ་མཐའ་
ཡས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པར་འགྱུར་
བ་མི་བསྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར་གསེར་བཟང་པོ་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱུད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་བྱུང་བར་མེད་དུ་ཟིན་བྱང་གྲོ་བར་པའི་ཉོན་མོངས་མཐའ་
དག་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོ་སྟེ།
དེས་ན་འདིར་གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྟིང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་ཉི་
བར་གཟུང་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཇི་སྟོན་དུ། འཇམ་དཔལ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་
པ་ནི་བདག་ཉིད་ཉི་བར་ལེན་པའི་གཞི་རྩ་ཡོངས་སུ་མཁྱེན་པ་བསྟུང་བར་མཛད་དེ།
བདག་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པར་རྟོགས་སོ། །བདག་

ནམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་སེམས་ཅན་ནམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་སུ་
མེད་དེ། གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

དེ་སྐད་ལྟ།

ཁམས་ཅན་ལ་ནི་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ལས་བྱུར་བ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

འགོ་ཀྱན་དེ་ཡི་སྒྲིང་པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དེ།
སྤྱིར་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །དཔེ་ནི་གསེར་བཟང་པོ་བཞིན་ནོ་
དེའི་གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་
དང་འབྲས་བུ་སྟག་བསྟེན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལན་མང་(ག ༡༧༥)དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་དུ་
ཟེན་ཀྱང་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་¹ཉིད་དུ་གནས་ཀྱི་ཀྱེན་གྱིས་
གཞན་དུ་བྱས་པའི་ནམ་པར་འགྱུར་བ་མི་བསྟེན་ཞིང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིས་ནི་སེམས་ཉིད་ཀྱེན་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། ཀྱེན་གྱི་དབང་དུ་
སོང་ན་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་གྲིད་དེ།

དོན་གཞན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ཆོས། །

ཡིན་ན་གོས་ལ་ཆོན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

འདི་སྐད་ཅིག་གི་རྒྱུན་གྱིས་འདུག་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་ཀྱེན་གཞན་གྱིས་ནམ་པར་བསྐྱར་བར་
མི་ལྟོས་པས་མ་སྟེས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་པར་བཤད་པའི་དོན་ཀྱང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་ལྟས་
སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞེས་པས་ནི་དགེ་བའི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་

¹མ་དབང་། ཉེ

རྣམས་ཀྱིས་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་བཤད་དོ། །རྣམ་པར་
 དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་དེ་ཡང་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ་རིགས་མེད་པའི་རྒྱུ་ཙན་གྱི་
 སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པས་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡོད་ལ།
 གྲུང་ཞེས་པས་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་བཞིན་དེ་ཡོད་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པར་མི་
 འགྱུར་ཞེས་པ་སྟེ། འོན་གང་གིས་འགྱུར་ཞེན། སྒྲོ་བྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
 སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་འོངས་ཤིང་གྱུར་ལ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དངོས་སོ། །
 གཞན་དུ་རིགས་ལ་བསམས་ནས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡང་འགོག་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །
 འདིར་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་གྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལྟ་བུས་པ་འདི་འབྱུང་
 ཁུངས་དང་བགར་བ་གཉི་ག་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་པས་བྱུང་ཟད་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་འདིར་
 གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཙན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་
 དུ་དབྱེར་མེད་པར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པར་
 བཏགས་ཤིང་། མི་འགྱུར་བས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་སྤྲིང་པོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སེམས་ཙན་དེ་དག་གི་སྤྲིང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་
 སྤྲིང་(ག ༣༧ ཡན)པོ་གསུམ་ལས་གཉིས་པའོ། །

སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མས་རྣམ་པར་དག་པ་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆ་
 སེམས་ཙན་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཐུགས་ལ་ཉེ་བར་གཟུང་ཁིང་བཞག་ནས་།

ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱུན་གྱི་མདོ་ལས་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རི་རྒྱུད་དུ་བཀའ་སྩལ་པ་ནི།
 དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དང་སེམས་ཙན་གྱི་
 ཁམས་གཉིས་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བས་ན་ཁམས་དེ་བདག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
 རྒྱར་མཁྱེན་ཁིང་གང་རྣམ་པར་དག་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པར་འགྱུར་
 བའི་གཞི་དང་རྩ་བ་ཡང་ཁམས་དེ་ཡིན་པར་མཁྱེན་ནས་གང་ལས་སྟེས་

པའི་མ་ལ་མིམ་གྱི་བྱེད་པ་ལྟར་ཁམས་དེ་ཉེས་པ་ལས་བསྐྱེད་ཞིང་སྦྱོར་
བར་མཛད་དེ། བདག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་གཞན་ཞིག་རྣམ་པར་དག་
པ་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དྲི་མ་
རྣམས་འབྲལ་དུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས་སོ། ། དེས་ན་བདག་
སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཁམས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
ཡིན་པས་དོན་ལ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་སྒྲོས་ཀྱང་གཉིས་སུ་བྱུང་མེད་དོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།

དེ་བཞིན་ཉིད་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་
པར་ཡོད་ཀྱང་དེའི་དྲི་མ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་དང་
སངས་རྒྱས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཀྱན་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཅིག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ན་ལུང་གཞན་དང་ཡང་འབྲེལ་ལོ། །

འདི་ལྟ་བུ་དག་གིས་ནི། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས།
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉེ་བར་གཟུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འཁོར་བ་དང་ལྷ་དང་
ལས་འདས་པ་གཉི་གའི་ལྟེ་བའམ་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་
སྟེ། དེ་ལས་འཁོར་བའི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་འདི་ཉིད་
མ་གཤེས་གིང་དེ་(ག ༡༧ ག ༢)ལས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གཟུང་བ་ནི་མ་རིག་པ་འོ། །རྣམ་པར་བྱང་
བའི་བྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་གཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་གེས་པ་ཁོ་

ན་ལ་ཤེས་རབ་རྩ་བ་རྫོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་པ་གཉིས་པོ་མེད་པར་དགག་པའི་
མཚན་ཉིད་ཅན་ཤེས་པས་སྲིད་པའི་ཅུ་བ་ལྷོག་ལ། དེས་ཐར་པ་ཡང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་པ་འདི་བརྫོང་པས་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྒྲུལ་ན། མེད་པར་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཤེས་པས་མ་རིག་པ་རགས་པ་ནི་
ལྷོག་ལ། ཐ་བ་ནི་མི་བསྐྱོགས་ཏེ། དེ་བསྐྱོམ་པ་ན་རང་གིས་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་
ཡུལ་གཞན་ཆོལ་བར་བྱེད་པས་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་བྱུངས་མི་འབྱེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་འདི་
ཙམ་གྱིས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་སྒར་བརྫོང་
ཟིན་ཏོ། །

ད་ནི་རང་བཞིན་གསུམ་པ་རིགས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །

རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །

ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། །

ཡང་དག་བླངས་པ་མཆོག་ཉིད་དོ། །

རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །

སྐྱུ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན།

དང་པོས་སྐྱ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །

གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མཛེས་པ་ནི། །

རིན་ཆེན་སྐྱ་འབྲས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བྱས་མིན་དང་། །

ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གཏེར་ཡིན་ཕྱིར། །

ཆོས་ཆེན་རྒྱལ་སྲིད་ཆེ་ལྡན་ཕྱིར། །

རྫོགས་ཡོངས་ལ་ཁོར་ཡོས་བསྐྱར་བཞིན་ནོ། །

གཟུགས་བརྒྱུ་ཅི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །

ཐུལ་པ་གསེར་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་འདི་ཚས་ཀྱི་སྐྱའི་ཉེ་བར་ལེན་
 བར་ཡང་བཤད་ལ། གང་ཞིག་གསེས་པ་དང་མ་གསེས་པ་ལས་འཁོར་བ་དང་སྤངས་ལས་
 འདས་པར་འགྱུར་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་ཡང་བཤད་ན། ད་ཁམས་དེ་ལ་རིགས་ཞེས་མིང་ཏུ་
 བཏགས་ནས་བཤད་པས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སློ་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ཞེན་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཡང་ངོ་ཉི་ནི་ཁམས་དེ་ཉིད་ལ་བཤད་མོད། འོན་ཀྱང་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་དུ་(ག ༡༧ ན)བཟླགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་
 ཚེས་དང་ལྟན་པའི་སློ་ནས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྒྱས་
 བར་བྱེད་ཅིང་། དེས་དགེ་བའི་ཚོགས་མཐའ་དག་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་སློ་ནས་བཤད་པས་སློ་
 གོས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའོ། །རིགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 གསེས་པར་བྱ་སྟེ། གཏེར་དབུལ་པོའི་བྱིམ་བརྩིགས་པ་ལས་ཆེས་སྡ་བར་གནས་པ་དང་།
 འབྲས་སུའི་ཤིང་སྐྱེས་བྱས་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་བརྩྭགས་པ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་
 དགེ་བའི་རྒྱུར་རྟེན་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དང་། ཆེད་དུ་དགེ་བའི་ཅ་
 བ་ཡང་དག་པར་བྲུངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མཚོག་གས་གཞན་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་རྒྱུའི་
 རྣམ་གངས་སུ་ཡང་འགྱུར་ན་འབྲས་སུ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རྒྱ་ཡིན་སྟེ་ན། རིགས་འདི་
 གཉིས་ལས་འབྲས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་
 རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་ནི་སྐྱ་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་འཐོབ་པ་ཡིན་ལ། རིགས་གཉིས་
 པས་ནི་བྱིམ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤུལ་པ་གཉིས་འཐོབ་པོ། །དེ་དག་དཔེ་རྣམས་དང་
 རི་ལྟར་མཚུངས་པ་ནི་གདོད་མའི་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་སློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དག་པས་དགེ་ཞིང་
 མཛེས་ལ་གསལ་བར་གྱུར་པའི་སྐྱ་ནི་བཙུན་མ་མ་ཡིན་པའི་རིན་པོ་ཆའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱ་

དང་འབྲུ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱིས་ནོར་བསྐྱར་མ་ཁན་གྱིས་
གསར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་བའི་
གཏེར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྟོན་པས་
སམ། ། འདི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་
རྫོགས་པར་ལོངས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གྲོའི་མེ་ལོང་ལ་
གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་གནས་པ་དེ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡུལ་གང་དུ་བསྐྱོར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་དང་གང་
བསྐྱོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཉིད་ལ་མངའ་དབང་ཆེན་པོ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་ནི་བཟོ་
བོས་བསྐྱུ་བས་པའི་གསེར་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་(ག ༣༧༥)ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་
སྐྱུའི་གཟུགས་བརྟན་གདུལ་བྱ་དག་པའི་སེམས་ལ་ཤར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཤད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་གཏེར་དང་། རྫོན་ཤིང་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱུ་དང་།
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་། གསེར་གྱི་གཟུགས་ཏེ་དཔེ་ལྡན་མ་ལྔ་པོ་འདི་དག་གིས་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་ཁམས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་གསེགས་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ།
དེས་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་ནི་དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་འདིར་
རྒྱུའི་དོན་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་
པའི་ཁམས་གྲུབ་པ་སྒྲིང་བོར་གྱུར་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་སྐད་བྲ།

ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན་གྱི་ཁམས། །

ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །

དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀླན་དང་། །

མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་རིམ་མཉམ་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་
 ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་ཅིང་རབ་དུ་
 བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ་ བཙུག་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་གང་ལགས་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱིད་པོ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱིད་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་རྣམས་
 ཀླན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ་ བཙུག་པ་ལྟར་དེའི་སྐད་དུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་ནི་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་བྲེལ་བ་མེས་པ་འདུས་མ་བྲས་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་གཞི་དང་རྟེན་ལགས་ན། བཙུག་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་ནི་མ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཙས་པའི་ཆོས་བྲེལ་བ་ཤེས་
 པ་འདུས་བྲས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གཞི་དང་གནས་དང་རྟེན་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ཡོད་ན་ནི་འགྲོ་ཀླན་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་སྐད་དུ་ བཙུག་པ་ལྟར་དེ་
 བཞིན་(གཏུགས་)གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་མཆིས་ན་དེ་ལ་འཁོར་བ་ཞེས་ཆོག་གིས་བདགས་
 པ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མྱ་ངན་འདས་པ་འང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་
 བློ། རི་སྐད་དུ་ བཙུག་པ་ལྟར་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་མ་མཆིས་ན་
 ལྷག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འང་འདོད་པ་
 དང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་སྟོན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་
 ལྷ་ལྷར་རྒྱ་ཆེ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད། རེས་པའི་རིགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱིད་པོ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་
 མེད་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཆོས་ཉིད་ཆད་མར་བྲས་ནས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རི་
 རི་སྐད་དུ་ རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལྷང་

ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་
 བོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་འདིར་གང་གིས་དེ་
 དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་
 ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ངེས་པར་བརྟག་པ་དང་སེམས་ཡང་དག་པར་ཤེས་
 པ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཉིད་རྟེན་དང་ཆོས་ཉིད་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བསམ་པར་མི་བྱ།
 རྣམ་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའི། ལྷག་པར་མོས་པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི།¹ དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སེམས་ཅན་
 དེ་དག་གིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱིས་ནི་རྩ་བ་དེ་ཉིད་
 རྣམ་པར་འགྲེལ་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་རི་སྐད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། དཔེ་དགུས་བསྟན་
 པའི་དོན་སྦྱར་བཤད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་བཤད་
 པའི་དོན་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་ལྟ་བོ་དག་ལས་དང་བོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
 རིགས་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་མོད་ཀྱི། གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ན་
 སེམས་(ག ༡༧, ༢)ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རིགས་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་ལྟ་བོ་
 ཐམས་ཅད་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་རིགས་ལྟར་བསྟན་ལ།
 སྐྱེ་ནི་གསུམ་དུ་བསྟན་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངེས་པ་འགྲིག་དགའོ་ཞེན། སངས་རྒྱུས་ཉིད་ནི་
 སྐྱེ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེར་མ་འདྲུས་པའི་སྐྱེ་གཞན་མེད་ལ། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་
 ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱུ་བ་ལ། སྤངས་པ་ལས་བྱུང་བས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉི་ག་སྐྱུ་བ་པས་
 འདིར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆར་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །དེ་
 ལ་སྤར་ཁྱད་པར་མེད་པར་བཤད་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཉིད་སྒྲིང་བོ་དགུའི་དོན་

¹མ་དཔེར། ར་

དུ་བཤད་པ་དང་། ཟུང་པར་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དཔེ་དང་པོ་གསུམ་དང་གྱི་
མ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་། གསེར་གྱི་དཔེ་གཅིག་གིས་རང་བཞིན་དང་། གཏེར་ལ་
སོགས་པ་གཉིས་གྱིས་རྒྱ་བསྟན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་ཁམས་སྟོན་པ་ཡིན་
ལ། ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིའི་དོན་ནི་འབྲས་བྱ་འཛིན་པས་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རྒྱའི་དོན་འཆད་པ་ཁོ་ནར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

དེའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི། གང་གི་བྱིར་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ་གང་ལས།

སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྒྱའི་ཁམས་
གདོད་མ་ནས་བྱུང་བ་སེམས་ཅན་གྱི་སྐབས་ན་སྤྱིང་པོར་གྱུར་བ་ཡོད་མོད་
གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱབས་ཏེ་དེ་ཤེས་པའི་
ཤེས་རབ་གྱི་སྒྲུང་བ་དང་ལྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དཔེ་དག་པོ་དག་གིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཁམས་ཀྱང་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པར་བསྟན་ལ། དཔེ་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་
གསེགས་པས་སྐྱབ་པ་དེ་དག་སེམ་བར་མཛོད་པར་ཡང་བསྟན་ཏེ། དེས་ན་ཁམས་དེ་ཀྱང་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་གཉི་གའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་ལུང་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་དེ་སྟངས་དུ། ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་(༡༩༥༠ན)གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟོན་པའི་ལུང་དུ་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་དེ་
བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སྟོན་པའི་ལུང་དུ་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་
ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་བཟོད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་སློབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པར་སྐུར་བ་དེ་དོན་མེད་པ་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་འདིར་
དབུ་མའི་བྱུང་བའི་མཐའ་གཟུང་སྟེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སྒྲུབ་དག་ཀྱང་སྤང་རོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་

མདོ་ཐུགས་གཞུང་ཆེན་བརྒྱད། རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་འགྲེལ་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་རྟགས་ལ་བའི་མེ་ལོང་།

བ་དག་ནི་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་མ་དེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། རིགས་ལ་
བརྗོད་དོ་ཞེས་ནི་བཤད་མ་ཐག་པ་ཡིན་ལ། གུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོར་བརྗོད་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གོང་ཉིད་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།

སྒྱིར་ནི་འབྲས་བུ་འདོད་པས་སྒོགས་དང་བཅས་པ་ཉིད་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ལྟར་བརྗོད་པ་
གཅིག་གིས་གུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་གཉི་ག་བརྗོད་པ་ཡོད་པས་
རྗོད་བྱེད་གཅིག་གིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དུ་མ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་སྤོའི་སྟོང་དུ་མ་གོང་བའི་
གཏམ་ལ་ཡིད་གཏད་པར་དགའོ། །འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་གིས་གོས་དཀར་པོ་
གྲོན་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་སྟོན་པོ་གྲོན་པ་ན་བྲམ་ཟེ་གུན་རྒྱལ་གང་ཡིན་ཞེས་དེས་པའི་ཆོད་གར་
པོ་འདིའི་ཞེས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་འཇིག་རྟེན་ན་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུས་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་དང་ལྟའི་བྱ་གཉི་ག་སྟོན་པས།

སྟོབ་དཔོན་ཀྱུ་སྟབ་ཀྱིས།

ཉི་མ་ལྷ་བ་ཉིད་ཐོབ་རང་ལུས་ཀྱི།

འོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྒྲུང་བྱས་ཏེ།

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་འདི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པ་འཆད་པར་ཤེས་རབ་སྟོན་མ་ལས་
བཤད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡོན་ཏན་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྙིང་པོ་མི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།

དབུ་མ་སྙིང་པོར།

ཡོན་ཏན་མེད་ལའང་ཡོན་ཏན་གྱི།

རྒྱན་རྣམས་སྟེ་བར་ཤིན་རྟགས། །(༡༣༥༠བ)

ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པར།

སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བར་གསུངས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མདོར་བསྟན་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྒྱས་
པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཇི་ལྟར་ན་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་གི་རྒྱ་
མཚན་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་དཔལ་གྱི་
ཐེང་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྟིང་པོའི་ཐོན་གྱི་མཐའ་ཚད་མས་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཞིང་
ཐ་སྟད་རབ་ཏུ་བཞག་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་སོ། །

ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔལ་གྱི་ཐེང་བ་ལས་ཇི་སྟེན་དུ།

བཅོམ་ལུན་འདས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་གང་ལགས་པ་འདི་ནི་
འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་ས་བོན་ཡིན་པས་སྟིང་པོའི་རྒྱ་
འཐོབ་ལ། དེ་ཡང་ད་ལྟ་བུའི་མ་དང་བཅས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱི་མས་མ་
གོས་གིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་སྟིང་པོ་ཞེས་
འཐོབ་པོ་ཞེས་པའོ། །

ཆོས་རྒྱམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སོ་སའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་དང་
འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་འདུས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་
ལ་བརྗོད་དོ། །

གནས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུ་པར་བྱང་བ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཉི་གའི་
གནས་ཏེ།

དཔལ་ཐེང་ལས་ཇི་སྟེན་དུ།

བཅོམ་ལུན་འདས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ནི་རྟག་པ་བརྟན་པ་

ཐེར་ཐུག་པ་དེའི་སྤྲད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོ་ནི་བདག་ཉིད་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ། རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་རྒྱམ་པར་དབྱེར་མེད་པ། ཡུན་རིང་དུ་
ལོན་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་ཐབས་སྤྲུལ་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་
ལྟན་པའི་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
རྟེན་གང་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱི་དང་པོར་སྟེ་བའི་གཞི་དང་།
བར་དུ་རྒྱན་གྱི་རྟེན་དང་། མཐར་ཡང་རྒྱན་མི་རྒྱབ་པའི་གནས་ལགས་ལ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་དྲུང་དང་དྲུང་གི་དཀར་པོ་ཉིད་ལྟར་ཁྱད་པར་གྱི་
གཞི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཤེས་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
ཚུལ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་རྣམས་སྤྲིང་
པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུམ་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་(༡༥)ན་སྤྲིང་པོ་ནི་སྤྲད་ཅིག་མའི་གནས་ན་འབྲེལ་ཡང་
རྒྱན་གྱིས་མ་འབྲེལ་བ་མ་བཙུམ་པ་དང་བཙུམ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་
དད་དུ་རྒྱམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཙུམ་པའི་ཆོས་མཐར་འབྲེལ་དུང་བར་ཤེས་
པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དབང་པོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དང་པོར་སྟེ་བའི་གཞི་དང་། བར་དུ་གནས་པའི་
རྟེན་དང་། མཐར་འཇིག་པ་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ཐིམ་ཞིང་གནས་པར་འགྱུར་
བའི་གནས་ལགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

དེ་ཡོད་ན་ནི་འགྲོ་ཀྱན་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་དེ་ཡོད་ན་འགྲོ་བ་དུག་པོ་ཀྱན་ཏུ་
འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ།

དཔལ་ཐྱིང་ལས་རི་སྤྲད་དུ།

བཙུམ་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲིང་པོ་མཆིས་ན་དེ་གིན་ཏུ་
བརྟན་པས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ཅིག་འགགས་ཀྱང་།

སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་མཐོ་དམན་དུ་འབྲུག་པས་རྟེན་ལ་བརྟེན་
 པའི་མེད་གིས་བཏགས་ཏེ་སྤྱིང་པོ་དེ་ལ་ལམོར་བ་ཞེས་ཚིག་གིས་བཏགས་
 པ་ལགས་སོ། །དཔེར་ན་ཉི་མ་དང་རླུང་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལམོར་བ་ནི་
 བླ་མ་ཁམས་ཡོད་པ་ལས་ཡིན་གྱི། དེ་མེད་ན་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

མྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམོར་བའི་རྟེན་དུ་མ་ཟད་
 ལམོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཡང་ཡིན་པས་དེས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་
 འགྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ།

དཔལ་ཕྱིར་ལས་རི་སྐད་དུ།

བཙོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་མ་མཆིས་ན་
 རྒྱངས་པའི་རིགས་སྒྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་མ་སྒྲེས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་ལ་ཡང་ཡིད་ཞིང་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ལ་ཡང་དང་པོར་འདོད་པ་དང་བར་དུ་སྒྲོན་པ་དང་མཐར་འདོད་དུ་
 གཉེར་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདི་དག་གྲང་དམིགས་པས་རྟེན་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

དོན་ནི་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཀླན་ཏུ་རྟོག་བ་སྒྲ་མ་ལས་བྱི་མ་འབྱུང་བ་ན་སྒྲ་མ་
 འགགས་ཏེ་ཐིམ་པའི་རྟེན་དང་། ཡང་བྱི་མ་རྒྱ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་ངེས་ཏེ་རིགས་པ་འདི་ནི་ལས་དང་འབྲས་ཁུའི་འབྲེལ་བ་
 གྲུབ་པའི་རྩལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་དཔེ་དགུས་བསྟན་པར་གྱུར་པའི་ཁམས་(༧༣༧)བ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་
 རྒྱང་བའི་རྩལ་རྟོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པའི་སྐྱབས་སུ་ཁམས་དེ་རང་
 བཞིན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་བཤད་གྲང་ཉམས་སུ་རྒྱང་བ་ན་ནི་གཅིག་ཉིད་དུ་ཉམས་
 སུ་རྒྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་དེའི་རིག་པའི་རང་བཞིན་ནི་ཤེས་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉི་བ་

དང་འགའ་ཞིག་ལ་རིང་བའི་བྱུང་པར་མེད་དེ། མཐའ་དང་དབྱུས་མེད་པས་ན་འབྲས་ལུའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱུས་ཞིང་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བ་ལྟར་སྤྱིང་བོའི་རིག་པ་
 ཡང་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །སྤྱོས་པའི་མཚན་མཆོའི་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་དབྱེར་མེད་ཅིང་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མཐར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཉིད་དུ་ངེས་
 པའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་
 བྱི་ཤེས་པར་བྱ་བ་འམ་བལྟ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་གང་ལ་བལྟ་བར་བྱ་ན།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་བལྟ་སྟེ། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཡོད་པས་འཁྱུར་བ་
 མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོད་ལ། ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་རང་
 བཞིན་ཏེ། རྟེན་སེམས་ལ་ཡོད་པས་ངེས་པའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ། །

དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་པར་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་གྱིས་
 མཐོང་སྟེ། འདྲིར་རྩེ་གཅིག་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རང་གི་སེམས་ནམ་མཁའ་ལྟར་
 མཐའ་དབྱུས་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེ་བར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོས་པ་དང་བྲལ་བའི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
 དུ་རྟོགས་པ་ན་སྤྱིར་མི་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཕྱིས་སྤྱོད་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གདོད་མཉམས་གཤིས་
 ཀ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དང་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་ན་ཡང་གཤིས་དེ་ལས་མི་འཁྱུར་བར་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །རོ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ནི་སྤྱིར་
 བ་དང་སྤྱོད་པ་དག་རོ་གཅིག་པར་རྟོགས་པས་བདག་གི་སེམས་ཅི་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་ཤེས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་སེམས་དེ་དང་སངས་
 རྒྱས་(ག.༡༥.༡ན)ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དག་གིན་ཏུ་འདྲ་བར་མཐོང་བས་ངེས་པའི་རིགས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

འོན་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་དང་པོར་འཐད་པས་སྐྱུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེས་
 སུ་དཔག་པའི་ཆོད་མས་རྟོགས་ཏེ་དེའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་

ཞིག་གསུམ། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་གྲོ་བུར་དུ་མཐོང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འཐད་པས་སྐྱབ་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཉིད་
ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་རིགས་པ་བཞི་
གསུངས་ཏེ།

རིགས་པ་ནི་རྣམས་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷོས་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་
བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དང་། ཚེས་
ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལོ། །དེ་ལ་ལྷོས་པའི་རིགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འཕྱུང་
བ་དང་། རྗེས་སུ་ཐ་སྟོན་གདགས་པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུན་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷོས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚེས་རྣམས་འཐོབ་
པའམ། འགྲུབ་པའམ། རྒྱུས་པ་རྣམས་ལས་བྱེད་པར་འཕྱུར་པའི་རྒྱ་གང་
དག་ཡིན་པ་དང་རྒྱུན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་
ནོ། །སོ་སོའི་ཤེས་པ་དང་བཤད་པ་དང་། རྒྱས་པའི་དོན་རྒྱབ་པ་དང་།
ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་རྒྱུན་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དེ་
བཞིན་གསལ་གསུངས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ཚེས་གནས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚེས་ཉིད་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚེས་
ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བལོ། །

དེ་ལ་རིགས་པའི་སྐད་དོད་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོར་བ་དང་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལ་འདྲུག་སྟེ།
དེ་ལ་ཡུལ་དངོས་པོའི་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷོས་པ་དང་། བྱ་བ་
བྱེད་པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོ་གང་རྒྱ་གང་གིས་བསྐྱེད་པ་དང་། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་འབྲས་ཁུག་དང་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིགས་པ་གཉིས་ཏེ།

ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི། འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེས་ན་གང་འབྲས་བུའི་
(ག ༣༥ ༡བ)རྒྱ་དང་རྒྱུ་དུ་རྒྱུར་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་འམ་ལྟོས་པའི་ཐབས་དང་ལྟོས་
པའི་སྒྲོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་གྲ་ཉི་ཤེར་ལེན་པའི་རྒྱ་ས་བོན་དང་རྒྱུ་རྩུང་ལ་ལྟོས་པས་ས་
བོན་དང་རྩུ་ལུང་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་གྲ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཙམ་ལ་མ་
ལས་པར་རང་གི་ལས་དང་བྱ་བ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདབ་མ་དང་སྒོང་བུ་ལ་
སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་ན་ལྷ་གྲ་ནི་རིགས་པ་སྟེ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྩུང་གྲུང་རིགས་
པ་ཡིན་ནོ། །

འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། དངོས་པོའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་དུ་བས་མེ་
སྐྱབ་པ་ལྟར་ཤེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཤེས་བྱེད་དམ་གོ་བྱེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ཡང་ཉེ་དྲ་
ཞེས་བྱ་བས་རྒྱུའི་མིང་ནི་ཡོད་དོ། །འདིར་སོ་སོར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱ་ཏི་རྫོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་
བཅས་པའི་སྐད་དོད་ཡིན་པས་འགྱུར་ཅུང་ཟད་མི་བདེ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་གཞན་
དུ་ནི། དམ་བཅའ་བ་ཉིད་དུ་ཡང་བསྐྱར་རོ། །བཤད་པ་དང་སྐྱས་པ་ནི་དམ་བཅའ་བའི་ཆོག་
ཡིན་ལ། ཆོག་དེའི་དོན་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དེ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་
གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་སྐྱབ་པས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་ཉིད་གྱི་རིགས་པ་ནི། གཞི་གང་གི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཆོས་ཅན་དེ་མི་
འདའ་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བས་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་
ཆོས་ཉིད་ཅེས་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དག་སྦྱོང་དུར་ཁྱོད་དུ་སོང་ནས་སྤུས་པའི་དུམ་
བུ་མཐོང་བ་ན་བདག་གྲུང་འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན། འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་འདི་
ལས་མ་འདས་པའོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་གཞན་གྱི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་ཆོས་
རྣམས་གྱི་སྟོང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་འཛིག་

རྟེན་རྒྱ་བྱུང་བ་ན་དེ་གཞན་རྒྱ་སྒྲ་བར་མི་བྱེད་པར་རི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་རྒྱ་ཐ་སྟོད་
འདོགས་ཤིང་རྣམ་པར་འཛོག་ལ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞག་དེ་ལས་མི་འགོང་སྟེ་མི་
འཛིག་པས་(༡༩༥༩ན)ཆོས་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི་མིག་གསལ་བའི་སྐྱེས་བྱས་གཟུགས་ལ་རྒྱན་བསྐྱངས་ཏེ་བལྟས་པ་
ན་ཁྱད་པར་ཕྱ་བ་ཡང་ཤེས་པར་ངེས་པ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་གཞན་རྒྱ་མི་གཡེང་བར་
སེམས་ལ་བལྟས་པ་ན་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ན་སྟོང་པོ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཚད་མར་
བྱས་ནས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།

རི་སྐད་རྒྱ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས།

དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོ་འདི་ནི་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་
འབང་ཞིག་རྒྱ་མ་ཟད་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་འདི་
ལས་མི་འདའ་བས་ཆོས་ཉིད་དེ། དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་
ཉིད་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོང་པོའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་བྱུང་མ་བྱུང་གིས་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཉིད་གང་གིས་ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་
དང་དེ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་གཞན་རྒྱ་མི་མཐུན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་
དེ་འཐད་པར་བྱེད་པས་རིགས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆོས་ཅན་དེ་སྟོར་བར་བྱེད་པས་སྟོར་བ་དང་།
དེས་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་ཐབས་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་འདིར་ནི་སེམས་ངེས་
པར་བརྟག་པ་འམ་སེམས་ཡང་དག་པ་མངོན་སུམ་རྒྱ་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཉིད་རྟེན་དང་
ཆོས་ཉིད་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་གང་གིས་སེམས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་
དེ་ནི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་བསམ་པར་མི་བྱ་ལ། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་

ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའི། ཡུལ་ངེས་པའི་རྣམ་པས་ལྷག་པར་མོས་པར་
བྱ་བ་འབའ་ཞིག་རྒྱ་ཟད་དེ། འདིར་ལྷག་པར་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བལྟ་
བ་ན་དང་པོ་ཉིད་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་
བལྟས་པ་ན་སྐད་ཅིག་ཐྱི་མ་དག་ལ་རྟོག་པ་དང་བུལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དི་
ཙམ་གྱི་བར་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ལ་གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་
གསལ་བའི་ཚད་ཙམ་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤིད་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ།

རྣམ་རྟོག་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལ། །(༡༣༥༣བ)

དོན་གསལ་སྤང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པས་སོ། །

རྟོག་པ་དང་བུལ་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཤེས་པའི་སྤང་བ་བྱིས་པ་ལ་བྱིར་རོལ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་
རྣམས་སེམས་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ལྷག་མཐོང་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་བར་དུ་ནི་ཞི་
གནས་ཡིན་ལ། སྐྱེས་པ་ནས་ནི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་འབྱོར་བའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་
བྱ་སྟེ།

རྗེ་བཙུན་གྱིས།

སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་དེ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སེམས་གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པར་སྒྲོས་བུལ་གྱི་དུས་ཉིད་ནས་
རྟོགས་མོད། འོན་ཀྱང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་སེམས་དང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཐ་དད་པ་
ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལས་གང་གི་ཆོ་མར་མེ་རང་གསལ་བ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་
གཉིས་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དེའི་ཆོ་ནི་བསྒྲོམ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྟོད་མངོན་
དོ། །བསྒྲོམ་དུ་མེད་པ་དེ་ལ་ཡང་སྤང་བར་བྱ་བ་རགས་པ་དང་འབྲིང་དང་བྲ་བ་སྤོང་བའི་

དབྱེ་བས་རྒྱུད་བྱུང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་¹ཡོད་དོ། །རྗེ་བཙུན་མེ་ཏི་པས་
རིམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རོར་རོ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་རོ། །

[གཉིས་པ་]ད་ནི་སྟིང་པོའི་ངོ་བོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་
དད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་སྟེ་
གཉིས་ལས།

དང་པོ་བསྟན་པའི་བྱིར།

རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །

དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །

ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་འོད་འབར་བ། །

མིག་མེད་པས་ནི་མཐོང་བ་མེད། །

ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་དོན་དང་འབྲས་
བྱའི་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་དོན་དམ་པ་སྟེ།

དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། །

དོན་དམ་ཟུང་ན་འདས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེའི་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ། ཡང་ན་དོན་
དམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའམ། ཡང་ན་ཆོས་
ཉིད་དེ་ཉིད་དོན་ཡང་ཡིན་ལ། དམ་པ་ཡང་ཡིན་ཞིང་བདེན་པ་ཡང་(ག ༣(༤)ཡིན་པས་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བཤད་པ་འདི་དག་ནི་མ་ཁས་པ་དག་གི་ལུགས་ཏེ་
འདིར་ཡང་སྦྱར་བྱ་རུང་ངོ་། །དེ་ཡང་འདིར་མེད་པར་དགག་པ་ལ་སྦྱར་ན་ཡང་དོན་དུ་མི་

¹རྣམ་པ་ དབྱེ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། ༡༡༩ན

འགྱུར་རོ་ཞེས་ནི་མི་བརྗོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཙོ་བོའི་དོན་ནི་སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྟིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་གཞན་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བས་སུ་དང་སུ་དག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་བཞི་པོ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་གཡེངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་འབར་བ་མིག་མེད་པའི་དམུས་ལོང་
གིས་མི་མཐོང་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་མ་མཐོང་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་དག་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་ད་ལྟར་རྟག་རྟགས་པ་དང་སྟོན་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་གནས་པ་
ཡིན་པས་སྟིང་པོ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དག་དེ་དག་གི་རྣ་བར་ནི་ལྷང་ན་སྟིང་པོ་ཅིས་མི་
རྟོགས་ཤེ་ན། དེ་དག་ནི་སྟོན་པ་དང་དེའི་གསུང་ལ་དད་པ་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པས་སྟིང་པོའི་ཡུལ་ལ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་འདིར་མཐོང་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་ནི་མེད་པ་དང་གཞན་པ་ལ་མི་བྱའི་
འགལ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། མཐོང་བའི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སུ་གྱུར་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་ཅེས་
པའོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། མདོར་བསྟན་ན། གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་མཐོང་བ་ལ་མིག་དང་མི་ལྟན་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཐེག་
པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བཙུམ་ལྟན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་འདི་ནི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུར་བ་རྣམས་དང་། ཕྱི་ཅི་
ལོག་པ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་(༣༥༧)རྣམ་པར་
གཡེངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་

ཚེགས་ལ་ལྟ་བར་ལྟར་བ་ནི་བྱིས་པ་མོ་མོའི་སྤྱོད་པ་ལ་བཞུགས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་གཏན་
 ཏུ་ཐུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནམས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་
 ཉིད་ཏུ་ཁས་སྒངས་ནས་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན་
 འཇིག་ཚེགས་འགགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་ལྟག་པར་མོས་པར་མི་རུས་པ་
 དག་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡུལ་དེ་བཞིན་གསལ་བའི་སྤྱིང་པོ་རྟགས་
 པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་གནས་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་
 ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་བཞུགས་ཏེ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་
 གྱུང་དེ་བཞིན་གསལ་བའི་སྤྱིང་པོ་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ལས་སྤྱིང་དེ་རྟག་པའི་
 འདུ་ཤེས་སུ་བསྟོམ་པ་ལས་བསྟོག་ནས་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་བསྟོམ་པ་ལ་མངོན་པར་
 དགའ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་བའི་སྤྱིང་པོ་བདེ་བར་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ལས་སྤྱིང་
 དེ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་བསྟོམ་པ་ལས་བསྟོག་ནས་སྤྱིང་བསྟུན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་སྟོམ་
 པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་བའི་སྤྱིང་པོ་བདག་ཏུ་བསྟོམ་
 པར་བྱ་བ་ལས་སྤྱིང་དེ་ལ་བདག་གི་འདུ་ཤེས་སྟོམ་པ་ལས་བསྟོག་ནས་བདག་མེད་པའི་
 འདུ་ཤེས་སྟོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་བའི་སྤྱིང་པོ་
 གཙང་བར་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ལས་སྤྱིང་དེ་ལ་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་སྟོམ་པ་ལས་བསྟོག་
 བས་མི་གཙང་བའི་འདུ་ཤེས་སྟོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལྟར་ནམ་
 གངས་འདིས་ན་ཚེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་འགལ་བའི་ལམ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་
 མཚོག་ཏུ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་བདག་དང་གཙང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་དེ་ནི་ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཇི་ལྟར་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱིང་བསྟུན་པ་དང་བདག་
 མེད་པ་དང་མི་སྤྱིང་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་
 ཡོངས་སུ་(ག ༣༡༥)ན། རྩུ་བཞུགས་པ་ཆེན་པོའི་མདོར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྒྱང་

གི་རྒྱུ་ཉི་མོར་བྱུང་དཔེས་རབ་རྒྱ་བསྐྱབས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་དཔེར་ན་སོ་གའི་
 དུས་ལ་བབ་པ་ན་སྟེ་པོ་དག་ཁྱུས་རས་བཅིངས་ཏེ་རང་གི་རྒྱ་དང་ཉེ་བར་སྦྱོད་པ་དག་གི་
 ས་རྒྱ་ལ་ཆེ་ཤོ། །དེ་ནས་དེར་གཅིག་གིས་རིགས་དང་ལྡན་པའི་མོར་བྱུ་བྱུ་རྒྱུ་ཉི་མོར་བྱུ་
 བཞག་པ་དང་། དེ་ནས་བྱུ་རྒྱུ་དེའི་དོན་དུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཞག་ནས་ཁྱུགས་པར་
 བྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་ན་ཡོད་པའི་གསེག་མཐུ་མེ་ལྷོ་དེ་དག་ལ་མོར་བྱུ་ལྟུང་ནས་བཟུང་
 སྟེ། བདག་གིས་མོར་བྱུ་རྒྱུ་དོ་སྒྲུ་ནས་བྱུར་ངོ། །བྱུར་ནས་ཀྱང་རྒྱུ་ཉི་མོར་འབྲེལ་བྱུ་
 བཞག་པ་ན་འདི་ནི་མོར་བྱུ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་འཇུག་གོ། རྒྱུ་ཉི་མོ་རྒྱ་དེ་
 ཡང་མོར་བྱུ་མཐུས་མོར་བྱུ་ཉི་མོར་དང་འབྲེལ་བར་སྦྱང་ངོ། །དེ་དག་དེ་སྦྱར་སྦྱང་བའི་རྒྱ་དེ་
 མཐོང་ནས་ཨེ་མེ་མོར་བྱུ་ལྟུང་ཡོན་ཏན་གྱི་འདུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཁྱུགས་སོ། །དེ་ནས་དེ་
 ལ་ཐབས་མཁས་ཤིང་ཡིད་གཞུངས་པ་གཅིག་གིས་མོར་བྱུ་དེ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་བྱུ་རྒྱུ་དེ་དུ་
 བྱུར་ཏོ། །དགེ་སློང་དག་དེ་བཞིན་བྱུ་མོར་བྱུ་སྦྱར་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་
 ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་
 དང་། ཐམས་ཅད་མི་གཙང་བའོ་ཞེས་བསྒྲུ་མས་ཤིང་བསྒྲུ་མས་ལ་ལན་མང་དུ་བྱས་ཤིང་མང་
 དུ་བྱས་པས་ཉེ་བར་བཞག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་མེད་དོ། །དགེ་སློང་དག་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཉི་མོ་
 གསེག་མ་དང་མེ་ལྷོ་མའི་རྣམ་པར་གནས་པ་སྦྱར་མི་འཇུར་བར་ཁྱེད་ཅག་ཐབས་ལ་མཁས་
 པར་བྱིས་ཤིག དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ཀྱིས་གང་དང་གང་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཐམས་
 ཅད་སྦྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མི་གཙང་བའི་
 ཞེས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྒྲུ་མས་ཤིང་བསྒྲུ་མས་ལ་ལན་མང་དུ་བྱས་ཤིང་མང་དུ་
 བྱས་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་དང་སྦྱག་པ་དང་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་པོ་
 ཞེས་རྒྱས་པར་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་པར་བསྐྱན་པ་ནི་མདོ་རྩ་ལྟ་བུ་བཞིན་བྱུ་རྟགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱོར་པ་ཉིད་ལས་
 སེམས་རྣམ་པར་གཡངས་པ་ནི་ཐོག་པ་ལ་གསར་དུ་ཁྱུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་(ག ༣༥༥)

སེམས་དབང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ལས་ཉམས་པ་དག་ལ་
བརྟེན་དོ། །གང་དག་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དུས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆད་ཅིང་ཞིག་པ་ཡོངས་སུ་མུ་རན་
ལས་འདས་པའོ་ཞེས་དངོས་པོ་གཞིག་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་
འདོད་པའམ། ཡང་གང་དག་གང་ཞིག་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སོ་སོའི་སྟེ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་མཐོང་བའི་ལྷག་མཐོང་གི་མདོན་སུམ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དད་པ་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོའི་སྟོབས་འཕེལ་བས་ཀུན་གཤེས་སྤང་བའི་དབང་པོར་གྱུར་པ་ནི་མིག་ལྟ་
བྱ་ཡིན་ན། དེ་དང་མི་ལྟན་པར་ཐ་སྟོད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་
གསུམ་གྱིས་ཏེ། དཔལ་ཕྱིར་གི་མདོ་ལས་རི་སྐྱེད་དུ། ཞེས་བྱ་བ་ནས་མ་ལགས་སོ་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་
བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་འདུ་གཤེས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་
གསུམ་གྱིས་བརྒྱབས་སོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

མདོ་ལས་སྒྲིབ་བྱེད་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ལ་འཛིག་ཚོགས་སུ་ལྟ་བར་ལྟར་བཞི། གང་
ཟག་བཞི་ལས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་བྱིས་པ་
འདི་དག་ནི་སྤང་པོ་དང་སོགས་པས་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་བདག་ཞིག་དང་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེའི་
བདག་གི་བར་གཤེས་རབ་རན་པས་ཁམས་སྤངས་ནས་འཛིན་པ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྟེ།
དེ་ཡང་བྱ་དང་རི་དྲགས་ཡན་ཆད་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཏན་དུ་གཟུང་བས་ལྷན་
ཅིག་སྟེས་པ་ཞེས་བྱ་པོ། །

ཀུན་བརྟགས་པའི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་ནི། ལྟ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འགའ་

ཞིག་ཙམ་ལ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཙན་ཐམས་ཙང་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་སྤེལ་རར་
འཛིན་པ་དང་ར་ཡིར་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་མངོན་པར་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པས་ན་དེ་
(གྲ་༣༥༦ན)བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་སྤུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཟག་པ་དང་བཙས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་གདོད་ནས་སྒྲིང་ཞིང་འགགས་པའི་དབྱིངས་ཡིན་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པ་ལྟ་ཞོག ལྷག་པར་མོས་པ་ཙམ་ཡང་བྱ་བར་མི་རུས་པ་དག་སྟེ། འདི་དག་གིས་
ཐམས་ཙང་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནས་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་གྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ལྷག་ལ་འཕྱར་ཏེ། སྒྲིང་པོ་མཐོང་བའི་
གནས་སམ་གཞིན་སྒྲིང་པོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲིང་པོ་རྣམས་ལ་
མེད་དོ། །འདིར་ནི་དགག་པའི་སྒྲིང་པ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འཕྱར་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་པོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་
པ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའོ། །ཡང་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་མེད་དེ། འཛིག་ཆོགས་སུ་ལྟ་བུ་ལ་མངོན་པར་
ཆགས་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །

དེ་ལ་རྒྱ་མཆོན་གཉིས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ནི། དེའི་རྟེན་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་བརྟོན་དེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། ཉན་རང་དེ་དག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་བཞི་དང་ལྷན་པ་ལས་བསྐྱོག་ནས་མི་
རྟག་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ཡང་འགལ་བ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆོགས་སོ། །ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་
བཅོམ་པས་སྒྲིང་པོ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་མེད་དམ་སྟུམ་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་
པའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་ཅེས་བརྟོན་པའོ། །གཏན་ཆོགས་འདི་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་མེད་དེ། ཉན་
རང་དེ་དག་གིས་སྒྲིར་ཟག་པ་དང་བཙས་པའི་སྤུང་པོ་སོགས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
པ་བཞིར་བསྒྲུམས་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཉིད་བྱུང་པར་གྱི་གཞིར་གཟུང་ནས་

དེའི་ཁྱད་པར་མི་རྟག་སོགས་སུ་བསྒྲོམས་པ་ནས་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོལ་ན། བདེན་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་སྒྲོམ་པའི་མཚན་མ་དང་བུལ་བ་དེ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་གཟུང་
ནས་མི་རྟག་སོགས་སུ་བསྒྲོམ་པ་ནི་ནམ་ཡང་(༡༣༥༥བ)ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཕུང་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་ཞིང་། འོད་གསལ་བ་དེ་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པ་ལས་ཕུང་པོ་ལ་
དེ་ལྟ་བུའི་རྟག་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པར་མ་རྟོགས་གིང་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་བསྒྲོམས་པས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་དབུལ་པོའི་བྱིས་ན་གཏེར་ཡོད་པ་ལ་དབུལ་པོ་དེས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དབུལ་པོ་ཁོ་ནར་འདུ་གེས་སམ་ཞེས་སྒྲུད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་འོད་གསལ་བར་མ་གཤེས་པའི་མ་རིག་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ནི་
དོན་དམ་པར་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་ཅིང་འོད་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོལ་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་འདུ་གེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་བྱའོ།

དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྤྱིང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྟག་སོགས་བཞི་སྒྲོམ་པ་
ན་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་འོད་གསལ་
བ་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་སྟུར།

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག །

རྣམ་པ་བཞི་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡི། །

གཉེན་པོས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་དེར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

དེས་ན་འདི་ནི་རྩོགས་ཀྱི་ཆོས་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི་ཞེས་
བྱ་བས་ནི་ཆོས་སྐུ་འཐོབ་པའི་ལམ་རྟག་པ་དང་བདེ་བར་སྒྲོམ་པ་སོགས་དང་ཉན་རང་གི་
ལམ་འགལ་བས་ན་འགལ་བ་དམིགས་པ་འོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །

དོན་དེ་ཉིད་མུ་རན་ལས་འདས་པའི་མདོར་རྒྱུ་ལྷེ་ནོར་བུའི་དཔེ་རྒྱས་པར་
བསྟན་པས་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལ་རྒྱ་ནི།

རྒྱལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །

སྒྲིམ་པ་ལ་ནི་རབ་རྟུགསྒྲིམ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྱིམས་ཐུན་སྐྱེས་
 ཆོགས་པའི་རྒྱལ་པས་བརྟེན་བྱས་པའི་རྒྱུ་ནི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱ་ལྷ་བྱས་ཡོངས་
 སྐྱེས་པའོ། །སོས་ཀའི་དུས་ནི་དགུན་གྱི་ཟླ་བ་བཞི་ཆོགས་པའི་རྒྱུ་ཐོགས་ཀྱི་ཟླ་བ་
 བཞིའོ། །དེ་ནི་ཆ་བའི་དུས་ཡིན་པས་ཆ་བས་གདུངས་པའི་སྒྲིམ་བྱས་ལ་མཛོན་པར་དགའ་
 བ་བཞིན་དུ་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྐྱེས་བསྐྱེས་ཀྱི་མེས་ཡིད་བྱུང་ནས་བསྒྲིམ་
 (ཀམ་ཡན)པའི་རྒྱལ་མཛོན་པར་རྩེ་ཞེས་པ་སྟེ། བྱས་རས་ནི་བག་ཡོད་པའི་དཔེའོ། །རྒྱུ་
 བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཞོར་རོ། །དེ་ནས་བེ་རྒྱུ་འོད་ཀྱིས་རྒྱུ་འོད་ན་གནས་པའི་
 གསེག་མ་དང་གྲོ་མོ་ཡང་བེ་རྒྱུ་འོད་ལྟུང་ནས་རྒྱུ་བཞག་སྟེ་རྒྱུ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དང་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
 བ་རྣམས་དོར་ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་གོ། །རྒྱུ་འོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གསེག་མ་དང་གྲོ་མོ་ལ་
 ཞོར་བྱུང་ལྟུང་ནས་བྱུངས་པ་བཞིན་དུ་རང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་འགོག་པས་གནས་པ་
 དེ་ལྷ་བྱེད་ཉིད་ནི་ཉན་རང་གི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་མྱ་ང་
 འདས་ཡིན་པར་ཡང་གཟུང་ནས་དགའ་བར་བྱེད་དེ། འགོག་པའི་མྱུར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་མྱུར་རོ། །རྒྱུ་འོད་འགྲུལ་དུ་བཞུགས་པ་ན་ཞོར་བྱུང་ཡིན་པར་འདུག་ཤས་
 པའི་དཔེས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་
 མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་རྒྱུ་འོད་ཀྱི་མཐའ་དང་འདྲ་བ་དེར་སོན་པའི་ཆོ་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་མྱོས་པ་སངས་པ་ན་བདག་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་མ་ཐུག་པར་གསེས་
 ཞེས་པའོ། །རྒྱུ་འོད་ཀྱི་རྒྱུ་འོད་ཀྱི་ཡོད་ཞོར་བྱུང་མཐུས་ཞོར་བྱུང་འོད་དང་འདྲ་བར་སྒྲུང་དོ་ཞེས་པས་
 ནི་ཉན་རང་རྣམས་ལ་རང་གི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མཐར་ཐུག་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་དེ་

བཞེན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་
 པོའི་མཐུ་ལས་རིགས་སང་དེ་ལའོར་བ་ལ་སྟོ་བར་འགྱུར་ཞིང་མུ་འཇུག་ལས་འདས་པ་ལ་
 འདོད་པ་དང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེས་སུ་གཞན་མཁས་ཤིང་
 ཡིད་གཞུངས་པས་བེ་རྒྱུ་ཉིད་དངོས་སུ་རྟེན་པ་བཞེན་དུ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་དང་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་
 གཟིགས་པའི་དཔེའོ། །དེ་ལ་གསེག་མ་སོགས་ལ་བེ་རྒྱུ་ལུལ་བའི་རྒྱ་ཡང་བེ་རྒྱུ་བྱས་
 ལ། ཕྱིས་ལུལ་པ་སངས་པ་ཡང་བེ་རྒྱུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞེན་དུ་དམན་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་
 པའི་རྟེན་ཡང་སྒྲིང་པོས་བྱས་ལ། སྤར་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ཡང་སྒྲིང་པོས་བྱས་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །འོན་ཏེན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་(༡༥༥)སུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁོ་
 བ་ཡིན་ན། དེས་ལའོར་བ་ལས་འདའ་བར་རི་ལྟར་རུས་ཤིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བརྟེན་པ་ནི་
 མཐའ་གཅིག་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོ་ཞེས་ལྟོས་པས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་སྤྱི་བའི་
 དག་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བརྟེན་པོ་ཞེས་བརྟེན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞོར་སུ་ལྟར་
 ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་མི་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེའི་སྒྲ་བས་སུ་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་བུ་མི་ཤེས་
 པར་བརྟེན་པ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་སྒྲིང་པོའི་དོན་མི་ཤེས་པར་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་སྟོམ་པ་སྟེ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྤང་པོ་འདི་དག་མི་རྟག་གོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བསྟོམས་ཏེ་དེ་
 ཡང་ལན་ཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་དྲན་པའི་ཐག་པས་རྒྱུན་དུ་གཞུང་
 བས་བསྟོམས་ཤིང་བར་དུ་ཡང་མང་དུ་བྱས་ལ། མང་དུ་བྱས་པ་དེའི་རྒྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་
 དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཏེ་བར་བཞག་ནས་འབད་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དུ་འགྱུར་པའི་མཐར་
 ཐུག་གི་མུ་འཇུག་ལས་འདས་པ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམན་པ་ལ་
 དགག་པའི་རྒྱ་རྒྱར་པའོ། །དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གསེག་མ་དང་གྲོ་མོ་ལ་ནོར་བུར་འཇུག་པ་

ལྟར་མི་བྱ་བར་ཡང་དག་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཚོལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱིས་
ཤིག། རྩམས་དེ་ཡང་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན་གང་དང་གང་མི་རྟག་སོགས་སུ་བསྒྲོམས་ཤིང་མང་དུ་
བྱས་པ་ནི་སྒྲུབ་གྱི་རི་ལྟར་བྱས་པ་བརྗོད་པའོ། །

ད་ནི་སྒྲུབ་མང་དུ་བྱས་ཤིང་བསྒྲོམས་པའི་ཆོས་ཅན་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་
ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་གཟུང་ལ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ཁ་སྒྲོམ་ཏེ་རྟག་པ་
སོགས་སུ་བསྒྲོམ་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚོལ་བའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ནི་གྲུབ་པའི་
མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སྤྱི་བོའི་ཆད་མས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མ་གང་ཡང་རུང་བས་གྲུབ་
པའི་དོན་དེ་ལ་དོན་དེ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་གཉིས་པ་ནི་གཏན་མི་སྤང་དོ། །
ཆོས་ཅན་གྱིས་པས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྟག་པ་
(གཞུག་པར་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་ནོ། །ཡང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པར་སྒྲོམ་མོ། །མཁས་པ་དབུ་མ་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀླན་རྫོང་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་སྤྱི་བོའི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་
སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲོམ་པར་
བྱེད་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཉིད་ལ། མི་རྟག་དོན་ནི་མེད་དོན་དང་། ཞེས་མི་རྟག་པའི་
མིང་གིས་ཀྱང་འདོགས་པར་བྱེད་དེ། སྤྱི་བ་མེད་པ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་བཞིའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བསྒྲོམ་པ་
རྣམ་པ་གཉིས་མཛད་དེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
བརྒྱ་དྲུག་དག་ཀྱང་བསྒྲོམ་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་
རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཏུ་བྱེད་པས་ཀྱང་བསྒྲོམ་པས།

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལས།

གཟུགས་རྟག་མ་ཡིན་མི་རྟག་མིན། །

མཐའ་ལས་འདས་དང་རྣམ་དག་དང། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པ་སྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་འདིར་ནི་སྒྲིམ་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་གྱིས་གཉིན་པོའི་རྩ་ལ་མི་
རྟོགས་ཏེ་འོད་གསལ་བ་བསྒོམས་པ་ཁོ་ནས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་སྤོང་ལ།
ཞེན་པ་མེད་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བས་ཆོས་ཙན་བྱིས་པས་
གཟུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་སྒོམས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་པ་
གཙོད་པ་དང་སྤྱིང་བ་སྒོམ་པའི་ཚུལ་གཉི་གར་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐ་སྟད་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱིས་པ་རྣམས་དང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་
རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་སྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་སྲུ་རྣམ་པར་འཛོག་གོ། །དེས་ན་ཆོས་ཙན་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བསྒོམ་པ་ནི་ཀྱན་རྫོང་གི་བདེན་པ་ཁོ་ན་བསྒོམ་པ་ཡིན་
ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་(ག ༡༥༥)པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་མདོ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་ན་ང་ཆེན་དུ་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་སྤོང་བ་ཉིད་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་
པའི་ཆད་མས་རྟེན་པ་ཡིན་ལ། ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
མ་རིག་པར་བཞེད་དེ། དེ་བས་ན་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མའི་ཚུལ་འདིར་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་
གཙོ་བོར་སྤྱད་པ་ཡིན་པས་མཆོག་ཏུ་སྤྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིང་བ་གསུམ་པ་སྤོང་བ་ཉིད་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་རྟེན་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྤྱིད་པ་དང་། སྤྱིད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་།
སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་སྟེ་བཞི་ལས། སྤྱིད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡན་ཆད་དུ་ནི་སྤོང་བ་ཉིད་

ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་མི་སྤྲོད་དོ། །སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྲོད་པས་ཐེག་པ་ལ་
གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཁོངས་ན་
གནས་པ་འགའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་
ངེས་ནས་དེ་ལས་སྤྲོད་རྗེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་པོ་པ་ཡང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས་ཕྱུགས་ཀྱི་
ཤིང་རྩ་ལྟ་བུས་འགོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁེས་བྱ་བ་བསམ་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་པར་བཤད་དེ།
དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་ནི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་དང་པོ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་པ་ལ་སློབ་པ་ཕྱུགས་པས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཁྲག་འབྱུང་སྲུང་ཡོད་
པ་རྒྱུ་ཆད་ཅིང་ཞིག་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འཛིན་ཞིང་། དྲིན་ཆད་སྟུག་
བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་ཡང་བྱང་འདས་དང་སྦྱོར་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡོད་པས།

ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྦྱོར་མེད་བསྟན། །

གཞན་ཀྱི་ཟད་པ་སྦྱོར་བ་ཉིད། །

ཅེས་རིན་ཆེན་སྲེང་བར་གསུངས་པ་དེ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ལས་ཀྱང་
འགའ་ཞིག་འདོད་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པར་གཡེངས་པ་གཉིས་པ་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལས།

ས་ཕྱུགས་ཤིག་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁེས་པས་(ག ༥༡༨ན)སྦྱོད་པའི་
ས་ལ་ཞུགས་པ་རབ་རྟུ་མང་པོ་དག་ཅིག་འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་
དོན་དམ་པ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཉིད་བསམ་པ་ལས་
བརྒྱམས་ཏེ། ལན་རྒྱུན་ནས་མཆིས་ཤིང་མཆིས་ནས་འདུས་ཏེ་མཆིས་ནས་
དེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁེས་ཅིག་འདི་སྤྲོད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་མཆི།

ལ་གཅིག་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་མ་ལགས་ཀྱི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་མཆི།

ཞེས་གསུངས་པ་ལས། གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་དེའི་ཆེད་དུ་
 བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་
 དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་འདུ་བྱེད་དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་
 པར་འདོད་པ་དེ་དག་གོ། །ཤུགས་ཀྱིས་ན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དག་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་
 པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །
 སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་ཤེས་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་པོར་དམིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་
 གྱི་སྟོ་འདོད་ཅིང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

[གཉིས་པ་]ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མངོན་ནས། བྱིས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྟོོ་འདོགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སུ་སྟོོ་འདོགས་པས་སྟིང་
 བོ་མི་མཐོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་བརྟ་བས་སྟིང་བོ་
 མཐོང་བར་ཤུགས་ཀྱིས་བརྟོད་ལ། སྟོང་པ་ལ་ལྟ་བར་འདོད་ཀྱང་སྟོང་པ་ལས་གཞན་དུ་
 སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པས་ཀྱང་སྟིང་བོ་མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པས་སྟིང་བོ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
 གྱི་ཚུལ་ལམ་ཆོག་གིས་བརྟོད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་
 གང་ཞེན་ཞེས་པ་ནི་དྲི་བའོ། །

ལན་ནི།

འདི་ལས་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །
 བཞག་པར་བྱ་བ་འང་ཅུང་ཟད་མེད། །
 ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བཟ། །
 ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །

རྣམ་དབྱེར་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །

གྲོ་བུར་དག་གིས་ཁམས་སྟོང་གི། །

རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །

སྒྲ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཆོགས་སུ་བཅད་(ག ༡༥༧)པ་དང་པོ་འདི་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱལ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་གཉིས་པར་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་
པོའི་འགྲེལ་པས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཐོག་མར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་དེར།

གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གོལ་བར་མི་འབྱད་པ་
དེའི་ཕྱིར་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་སྟོ་འདོགས་པའི་ངོ་
བོས་བསལ་བ་དང་། བཞག་པ་མ་བྱས་པར་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཀྱན་རྫོབ་རྒྱ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
འདི་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་མའི་སྒྲ་བོས་སྐྱ་མའི་སྒྲ་བོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་
བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྷོག་པས་དེ་ཁོན་ཉིད་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ།

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་སྒྲ་ལོགས་ཉིད་དུ།

གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །

ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིས། །

སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྟེན་པ་གང་། །

དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཚར་དུ་བརྟེན། །

ཞེས་འབྲུང་བ་དེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན་སྟོན་པ་གེས་བྱའི་
 སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་ཅིས་གསུངས་པ་དེ་དྲན་པར་བྱས་ནས་གཏན་ཆོག་སུ་
 འགོད་པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རྩ་བར་འདི་ལས་ཞེས་འབྲུང་བ་དེ་འགྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྤྱི་
 སྒྲི་ཏ་ལ་ཨ་ཏ་ཞེས་འབྲུང་བ་ལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་འདི་ལ་ཞེས་ཡུལ་གྱི་བདུན་པར་འདོན་
 པར་བྱེད་དོ། །འོ་ན་གང་གིས་གྲོལ་སྒྲུལ་ན། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་
 བས་གྲོལ་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་པ་མི་སེལ། དོན་
 དམ་པ་མི་སྟོན་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོས་དང་གེས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཆོས་ཅན་དུ་གསུང་ཡང་རུང་ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཅན་
 དེ་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་ལྟ་བུའི་ཆོན་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཐ་སྟངས་ཅམ་དུ་ཡང་མེད་ཅིས་
 སྒྲུབ་པ་འདེབས་པའི་ངོ་བོས་ཡོད་ཅམ་བསལ་བར་མ་བྱས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅིས་སྟོ་
 འདོགས་པའི་ངོ་བོས་མེད་བཞིན་དུ་བཞག་ཅིང་སྟོན་པ་མ་བྱས་པར་བྱང་པོར་ལྟ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན་ཏེ། (གཏེན་པོ་)གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ཏེ། དེ་ནི་མེད་ཅིས་སེལ་བར་མི་
 བྱེད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཐུ་
 མཚན་ཅིས་ན་ཐུ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་འབྲུང་བར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཆོས་ཅན་འཛིན་པའི་ཆོ་བྱེད་ཆོས་དང་ལྟན་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་
 པ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པས་ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་
 ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་ཞེས་བྱ་བས་འགྲེལ་ནོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་
 བོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཡང་དག་ལྟ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འགྲེལ་ཏེ། རང་
 བཞིན་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་དང་
 རང་བཞིན་དང་དོན་དམ་པ་དང་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བརྟག་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བལྟ་བར་བྱ་བའི་མིང་གི་

རྣམ་གྲངས་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དག་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཕྱིར་སྤང་བྱ་དངོས་
 པོར་འཛིན་པ་དང་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་གཉི་ག་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་གཉེན་གཉི་ག་
 ཡང་དག་པར་མེད་པས་སྦྱ་མའི་སྤྲང་པོས་སྦྱ་མའི་སྤྲང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་
 བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་སྤྲང་པོས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤྲང་པོ་ལྷོག་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་ཡང་དོན་དམ་པ་མཐོང་བ་གྲོལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
 བརྟེན་གྱི། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་གྱི་གོམས་པར་བྱ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་ནི་མི་སྤྱོདོ། །ལའོར་
 ལོ་ཕྱི་མའི་རྒྱལ་ནི་ཁམས་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་ལས་ཏེ་འདིའི་ཕྱིར་
 ཁམས་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྟེན་དེ། བསལ་བར་བྱ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཞེས་བརྟེན་ལ། མེད་པ་
 གསར་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་བཞག་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དག་གྱུང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་དེ།
 གདོད་མ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཉིད་ཅེས་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་
 ཁམས་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་(ག༡༥༠བ)ཕྱེ་ནས་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད་
 ཅན་གྱི་གྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དག་གིས་ནི་ཁམས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་ལ། ཁམས་ལས་རྣམ་པར་
 དབྱེར་མེད་ཅིང་མ་བཅོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྤྱ་ན་མེད་པའི་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཏེ་
 ཁམས་ལྷ་མོས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མ་པ་དག་ནི་དངོས་
 པོ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བརྟེན་པའི་ཆོ་གོ་བར་བྱ་བའི་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་
 ཡིན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་གཞན་དང་ལྷན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་རྒྱལ་
 གཅིག་གོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་དངོས་པོ་ཙམ་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་མི་ལྷན་པ་རྣམ་པར་
 བཅད་པས་མ་ཡིན་པར་དགག་པར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱལ་གཉིས་པའོ། །དེ་ཡང་བྱམ་པ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དངོས་སུ་ནི་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད་
 འཇལ་ལ། བུགས་གྱིས་ནི་བདེན་པས་སྟོང་པའི་དངོས་པོར་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པས་སྦྱ་མ་ལྟ་

ལུང་རྟོགས་པ་ལ་ཚད་མ་གཉིས་པ་བཅའ་མི་དགོས་སོ། །འཁོར་ལོ་བྱི་མ་འདིར་ཡང་གྲོ་
 ལུང་གི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བཏགས་ན་ཆགས་བྱའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་
 ཅན་ཆགས་པའི་ངོ་བོ་ཅི་ཡང་མི་མཐོང་གི། ཆགས་པའི་གཤིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
 བའི་རིག་པ་ཅམ་ཞིག་རྟུག་ནས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་གནས་པ་ན་མངོན་པར་གཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡིན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པར་འཆར་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ནི། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་
 འབྲས་ལུང་གནས་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བར་གཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བཟ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩལ་
 གཅིག་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པར་བལྟ་བ་ནི་ས་བཅུར་ཡང་དག་
 པར་བལྟ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་
 ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲུར་རོ། །

དེ་བཤད་པ་ནི། འདི་ཅི་བསྟན་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་(༡༣༩)ན་ཁམས་འདི་ལས་བསལ་བར་བྱ་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། སྒོ་བྱར་བའི་དེ་མ་དང་བུལ་བ་ནི་འདིའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་བཞག་པར་བྱ་བ་བྱུང་ཟད་
 ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་བུལ་
 ཤེས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ནི་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
 མེད་པ་བུལ་མི་ཤེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གདམས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱོད་
 ལས་འདས་པས་ནི་མི་སྟོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་
 དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ། གང་ཞིག་དེར་ལྷག་མར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེ་

ལ་རྟག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྒྱ་ཤེས་སོ། རྟོགས་སུ་བཅད་
 བ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྒྲུར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བའི་ཕྱིར་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་དོ། རྟེ་ལ་གང་དག་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་
 རྒྱལ་འདི་ལས་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་ནམ་པར་གཡེངས་ཤིང་ནམ་པར་འབྲེལ་མཉམ་པར་མི་
 འཇོག་ཅིང་ཆེ་གཅིག་རྒྱ་མི་འཕྱར་བ་དེས་ན་དེ་དག་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལས་སེམས་ནམ་པར་
 གཡེངས་པ་ཞེས་བཤྲོད་དོ། རྟེ་ལ་དོན་དམ་པ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་ནི་ནམ་
 པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་ཤིང་མངོན་དུ་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། འདི་ལ་དགོངས་
 བས་གསུངས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་བོའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་བོ་ཡང་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲུར་མ་མཐོང་མ་རྟོགས་པའོ། ཞེས་རྒྱས་པར་
 གསུངས་སོ། རྟེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་བོ་དེ་ཇི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་སྒྲིང་བོ་ཡིན་པ་དེ་
 ལྟར་ནི་འཇིག་རྟོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྟར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་(༡༢༤༡)མ་ཡིན་པར་བཤྲོད་
 དོ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ལྟ་བའི་གཉེན་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་འཇིག་རྟོན་
 ལས་འདས་པའི་སྒྲིང་བོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 སྒྲོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤྲོད་དོ། འཇིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པ་འཇིག་རྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཉེན་བོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལོ། ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་བོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལས་སེམས་ནམ་པར་
 གཡེངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤྲོད་དོ། དེ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
 ཆོས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་འཇིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་རྣམས་
 བོ་སྒོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་སྒྲོང་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། རྟེ་ལ་རྒྱལ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་རྟོགས་ནས་འཇིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 སྒྲུ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་གང་གིས་ས་བརྒྱལ་

གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཅུང་ཟད་མཐོང་ངོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བར་འདོད་དོ། །

དེ་རྒྱུད་དུ་ནི།

སྤྱིན་མཐོངས་མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདྲིར་ཁྱོད་ཕྱོགས་གཅིག་སློ་གྲོས་ཅན། །

སློ་མིག་དག་པའི་འཕགས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་མ་ལགས།།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཆོས་སྐུ་གང་དག་སློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་པ། །

ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་མཁའ་དབྱིངས་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་། །

ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཕྱི་མ་འདིས་དོན་ཅི་བསྟན་ཞེ་
ན། རྩ་མའི་དོན་ཉིད་བསྟན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ནི་གང་གི་
ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་འགྱུར་
བཅོས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ནི་ཆོས་ཅན་ལོ། །བསལ་བར་བྱ་བ་ཀྱང་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་དཔེ་དགུས་བསྟན་
པའི་སྐབས་སུ་དྲི་མའི་སྐབས་ནས་སྒྲིང་པོ་འབྱིན་པར་བཤད་པས་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་དྲི་
མ་རྣམས་བསལ་བར་བྱ་བར་དྲོགས་པ་ན་དེ་བརྒྱུག་པ་སྟེ། དྲི་མ་བསལ་ནས་སྒྲིང་པོ་དབྱུང་
བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཀྱན་རྫོང་བ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྒྱ་རྟོག་པ་(༡༩༥༩ན)བསལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བྱུང་བ་ནི་ཁམས་འདི་རང་བཞིན་
གྱིས་སློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་
པས་སློ་བུར་བ་མ་ཡིན་ལོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་བྱུང་བ་ན་སྤྱིན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ཆ་
འགའ་ཞིག་ཀྱང་གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པས་གྲུབ་
པའི་དོན་ནི་ཀྱན་རྒྱ་རྟོག་པའི་དྲི་མ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་བསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་སྒྲིང་པོ་ཉིད་བཞིན་དུ་བསལ་བར་མི་བྱས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཡང་འདི་

ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཉི་ཆོས་ཅན་ལོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་
 མཚན་བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སོ། །རྣམ་པར་
 དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 གཏན་ཆིགས་ཏེ། རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་ལམ་དང་འགོག་པ་དག་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
 རྩལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བསྒྲོམ་པ་ན་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤར་མེད་པ་གསར་
 ཏུ་དམིགས་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ནི་སྒྲུབ་མེད་
 པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཁམས་གཤོད་ནས་དབྱེར་མེད་པས་ཁམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པ་
 ཉིད་རྩལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་དྲི་མ་གཤོད་ནས་དག་པ་ནི་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་
 ཉིད་ཡིན་པས་ཁམས་ཀྱི་མ་བཅོས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི་རང་
 བཞིན་གྱིས་དྲི་མ་མེད་པར་བསྒྲོམ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་
 པ་གཉིས་མི་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་པར་གྲགས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་
 དང་པོའི་བྱེད་སྤྱེ་མའི་དོན་བསྟན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོན་
 བསལ་བར་བྱ་མི་དགོས་ལ། ཡོན་ཏན་གསར་ཏུ་བཞག་པར་བྱ་མི་དགོས་པ་དེས་ན་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་དབྱེ་བ་དང་བྲལ་གྲེས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ལྡན་གྱི་དྲི་མའི་
 རྒྱབས་གྱིས་ངོ་བོ་ལ་མ་རེག་(ག ༣༤༡བ)བས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཉིད་གཅིག་པ་རྣམ་
 པར་དབྱེ་བ་མེད་པ། རྒྱན་གྱིས་བྲལ་མི་གེས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཁམས་རང་
 གི་ངོ་བོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྟེ་བསམ་པའི་སྟོང་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 གངས་གཤའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པས་ནི་མི་སྟོང་བས་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །འོ་ན་
 གཤའི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པའི་གངས་ཡོད་ན་དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་འཇམ་ཐ་
 དད་ཅེ་ན། བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཁོན་སྟེ། རྟོབས་བརྒྱ་པོ་ཡང་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
 བརྩར་བཞག་གི། རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པ་བརྩམས་ལ། དེས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཚོན་
 བས་གྲེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་རྣམ་

བ་རྒྱམས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་པས་དུ་མའི་སྒྲིན་ལས་གྲོལ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་
 དེ་ཡང་སྒྲིན་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་སྟེ་མཚན་མ་གང་གིས་ཀྱང་མཚོན་དུ་མེད་པས་གཅིག་
 ལས་ཀྱང་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཅེས་པས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 བསྟན་དུ་མེད་པར་བརྟེན་ལ། བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་ཞེས་པས་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཐ་དད་
 བར་ཡང་བསྟན་རྟོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བྱི་མས་གསུངས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་གསུང་རབ་གང་དུ་བརྟེན་ཀྱང་རུང་སྟེ་བརྟེན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 གྱིད་ན་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཞིག་དགག་པའི་གཞི་གང་ན་མེད་པའི་གཞི་དེ་ནི་ཆོས་
 དེས་སྟོང་ངོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་ཆད་མས་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ། དེའི་ཆོག་དང་གཞི་གང་ཉིད་
 གཞི་དེ་ན་མེད་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཞིག་དེར་བཀག་པའི་སྒྲུབ་མར་གྱུར་པ་གཞི་དང་
 དེའི་ཆོས་གཉི་ག་གཞི་དེ་ལ་རྟག་པར་ཉེ་ངེས་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
 ཆད་མ་གཅིག་ཕུད་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །དོན་ནི་དགག་པའི་
 གཏན་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་དེས་ཤུགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་སྟོན་པ་
 འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་སྟོན་པ་སྲིད་ན་ནི་དོར་བྱ་ཅམ་
 དོར་ནས་བྱང་བར་བྱ་བ་ལ་འདོད་པ་མེད་པའི་སྒྲེས་ཕུ་སྲིད་པར་འགྱུར་ན་མཛོན་(༡༥༥ན)
 བར་འདོད་པའི་དོན་མི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲེས་ཕུ་ནི་གང་ན་ཡང་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ངོ། །འདིར་སྟོང་
 བོ་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མས་དག་པར་རྟོགས་ན་ངེས་པར་དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྟོ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕྱོགས་
 བར་འགྱུར་ཏེ། བ་རྒྱན་གྱི་མིག་གི་རབ་རིབ་དག་གོ་ཞེས་ཐོས་ན་པ་རྒྱན་གྱིས་གཟུགས་
 མཐོང་ངོ་ཞེས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ན་སྟིང་པོ་ལ་སྒྲིབ་པའི་འཛིག་ཆོགས་
 ལ་ལྟ་བུ་སོགས་སྒྲིབ་པ་གསུམ་པོ་ཤུགས་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །
 དེ་ལ་ཐོག་མར་སྟོོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་སྒྱིར་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་
 རྟེན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྟོོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་

དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། སྟོང་པའི་དོན་
 བཤད་པས་ནི་སྟོང་པ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐུར་པའི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཆ་བསལ་ལ། ཉིད་ཀྱི་
 དོན་གྱིས་ནི་དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐུར་པའི་སྒྲུབ་པའི་མཐའ་བསལ་ལོ། །དེས་ན་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་གང་གིས་སྟོང་པ་གོ་བར་བྱེད་
 པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་གྲོ་བར་གྱི་དྲི་མས་
 སྟོང་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚུལ་གཉིས་
 དང་ལྡན་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣལ་མ་ཡིན་ལ། འདི་ལས་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་སྟེ་
 གཞན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་རྒྱན་ཆད་དམ་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སེམས་རྣམ་པ་མང་
 བོར་འཇུག་པས་རྣམ་པར་གཤེདས་གིང་མང་དུ་འཕྲོ་ལ། ལྟ་བའི་སྐྱབས་སུ་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་དེ་
 དག་ལྟ་བ་དེས་རྣལ་མའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་མི་འཛིག་སྟེ་ལྟག་མཐོང་ཡང་མི་ཐོབ་ལ། ཅེ་
 གཅིག་པའི་ཞེ་གནས་ཀྱང་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་ལྟ་བ་དང་བསྒྲམ་པ་གཉི་གའི་གནས་
 སྐྱབས་སུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཤེདས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདིར་བཤད་པའི་
 སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཤེས་ན་ནི་འདོད་ཆགས་རྒྱན་ཆད་པ་ལ་ཡང་སྟོང་ཉིད་དུ་མི་སེམས་ལ། འདོད་
 ཆགས་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་མི་སེམས་གིང་། འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་ཞིག་ན་
 ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་པར་མི་ལྟ་བས་རི་ལྟར་སྤང་བའི་འདོད་ཆགས་དེ་ཉིད་ལ་དགག་སྒྲུབ་
 དང་བྲལ་བར་བཞག་པས་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་པ་ལྟག་མཐོང་གིས་མཐོང་བར་
 ཡང་འགྱུར་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་དང་གང་སྦྱིས་པ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 གོགས་བྱེད་པས་ཅེ་གཅིག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདིར་
 (༡༣༥༣བ)སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པར་ཡང་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཉིད་དེ། དེ་བསྒྲམ་པའི་མོས་
 སྟོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་མེད་པར་ནི་གྲོ་བར་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་མཐོང་
 པའི་ལམ་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་པ་དང་དེའི་རྒྱན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་

བར་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་ན་གཞན་དུ་རྒྱུ་པར་
 མི་གཡང་བར་བསྟན་ཏོ། ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཛོད་པ་འདི་ལ་
 དགོངས་ནས་དཔལ་གྱི་ཐེང་བ་ལས་གསུངས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་དྲི་མ་
 དང་བུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྒྱུ་མས་
 ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོ་མ་ཡིན་
 པ་གཞན་ཞིག་ནི་བཙལ་མི་དགོས་ཏེ། གདོད་ནས་གྲོ་བུར་གྱིས་སྟོང་པར་ལམ་དུ་ཤེས་ནས་
 དེ་གོམས་པ་ལས་སྟིང་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་བྲུ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་མས་རྒྱས་ཏེ་སྟོང་པ་
 ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཡང་ཉན་
 ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ།
 བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ངེས་པས་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་མོངས་པ་རྒྱན་ཆད་པ་
 ལ་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་
 གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་དེ་རྟོགས་བྱེད་གཞན་མེད་པར་རི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྟིང་པོ་ཡིན་ལ།
 ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་རྒྱུ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་
 ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་རྒྱུ་པར་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བཟོད་
 དེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་ལྟ་བུ་སྟེ་བྱེད་ཡིན་ཡང་བྱིན་སྐྱེས་པར་དག་པ་
 ནི་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོང་ལས་འདས་
 པ་དོན་དམ་པའི་སྟིང་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཏེ་དེའི་བྱིར་ན་མི་རྟག་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཉན་རང་རྒྱུ་མས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཟོད་དེ།
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྟན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའི་
 བྱིར་རོ། །རི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་
 སྟིང་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟེ། དེའི་བྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་སེམས་རྒྱུ་པར་གཡང་ས་

(ག ༣༧༩) བ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཟོད་དེ། སྒྲིང་པོ་དེ་རང་
བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུལ་ཆོས་གཞན་ལས་རབ་རྟ་བྱེ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བའི་སྤྱི་དོན་རྣམས་ནི་སྒོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྟོང་པའི་སྤྱི་དོན་
ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ལས་རྟེན་པ་རྒྱག་གི་དོན་
བསྟན་ནས།

ད་ནི།

ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བཟ། །

ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་བྱོལ། །

ཞེས་བྱ་བའི་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོང་པ་དང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲུར་གཅིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་བྱུར་པའི་སྒོ་མོས་སྤྱོད་
དུ་རྟོགས་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་
སུ་དག་པ་སྟེ། བྱུང་པར་གསུམ་གྱིས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དག་ལ་
དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་སེམས་གཡེངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་ཡང་དག་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་འདིར་ཡང་དག་པ་ལ་ལྟ་བ་གང་གིས་ས་བརྩུ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་ཡང་ཅུང་
ཟད་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཅུང་ཟད་མཐོང་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ལྟ་བས་མཐོང་བར་འདོད་དེ། དོན་ནི་ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་དང་
ལྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་ལ། བལྟ་བ་ཞེས་པ་ནི་ས་བརྩུ་རྣམས་སུ་ཅུང་ཟད་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་ལ་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ལོ། །

དེ་ཡང་ས་དང་པོར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས་ས་བརྩུ་པའི་བར་དུ་མཐོང་
བ་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཡིན་ཏེ།

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ་ལས།

རི་ལྟར་ཟླ་བ་ཕྱ་མོ་ནི། །

ཉིན་དང་ཉིན་ལ་འཕེལ་བར་མཐོང་། །

དེ་བཞིན་ས་ལ་བཞུགས་ནམས་ཀྱང་། །

རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། །

རི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཙོ་ལྷ་ལ། །

ཟླ་བ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡར་རྫོགས་གིང་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི།

སྤྱི་མིག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་བརྒྱས་པས་འཁོར་བའི་དྲི་
མས་སྤྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ས་བརྩའི་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་
བཙོ་ལྷ་ན་འདས་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་(གཤམ་ལ)སྤྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་བ་
ན་ཐོགས་གཅིག་པ་ཉི་ཆོ་བའི་སློ་བྱོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་
མཁའ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟ་བར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཞིག་པལ་ཆེར་སྤྱིན་གྱིས་
བསྐྱེབས་ནས་སྤྱིན་གྱི་མཐོངས་བྱ་ག་དང་འདྲ་བ་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཅུང་ཟད་ཅིག་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་
ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མཐོང་བ་ཡང་མ་ལགས་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱང་རྫོགས་
པར་མཐོང་བ་མ་ལགས་ཀྱི། བཙོ་ལྷ་ན་འདས་ཁྱེད་གཅིག་སུ་ནི་མཐའ་
ཡས་པའི་སློ་བྱོས་ཅན་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་
པ་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འོད་གྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་དུས་

ཀྱན་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱན་རྟེན་མཐོང་བས་ནི་ཡང་དག་མཐོང་ནས་ཤེས་པའི་དོན་བཤད་ལ།
སྐྱེ་བ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བཤད་དོ། །

འོན་པར་བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས།

དེ་ལ་གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་བསྐྱོམས་པས་ཆ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་སུ་
ཟིན་ཀྱང་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་ལས་ལྟོས་ནས་ཀྱན་རྟེན་འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་སོ་
སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པའི་ཤེས་པ་གིན་རྟགས་ལ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་དོ། །

ཞེས་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བཤད་ལ། འདིར་ས་བརྩུ་བས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱང་ཟད་
ལས་མ་མཐོང་བར་བཤད་པ་འདི་ལྟ་ན་གིན་རྟེན་འགྲེལ་བ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བཤད་པས་ཐམས་ཅད་
མཐོང་ཞེས་བྱར་རུང་ལ། འདིར་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་
མི་འདྲ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་མིང་མཚུངས་པ་ཅུ་མ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་སེམས་སྐྱབ་པར་གྱུར་པ་དེ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པར་ས་དང་པོ་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་བཤད་ན། ས་བརྩུ་
བ་བས་བྱང་ཟད་ཅེས་པ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ས་དང་པོ་བའི་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་རྗེས་(༡༩༥)(ན)སུ་ཞུགས་པ་མང་དུ་མཐོང་ཞིང་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་ལ་འདི་ལྟ་བུ་འོ་ཞེས་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ནི་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷ་རྩེ་གིས་གེ་ན། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་རྒྱལ་པོས་
 ལྷས་པ་ལས་སྒྲང་བ་དང་མི་སྒྲང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་ཆོ་ས་འོག་མ་
 ལ་མི་སྒྲང་ཞིང་གོང་མ་ལ་སྒྲང་བའི་བྱད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྩེ་ཟད་ཅེས་པའི་
 དོན་ནི་དེའི་སྒྲིང་པོ་མཐོང་བའི་གེས་པ་སྒྲིས་པའི་ཆོ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུར་
 དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། ས་གོང་མ་རྣམས་སུ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་དུ་
 མཐོང་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་ལྷོས་ན་ནི་བརྩུ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་རྩེ་ཟད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

[གསུམ་པ་]ད་ནི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འགལ་ཞིག་གི་
 དོགས་པ་སྤྲས་པ་གལ་ཏེ་ས་བརྩུ་བ་བས་ཀྱང་རྩེ་ཟད་ཅེག་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ན་
 ཆགས་པ་མེད་པ་དག་པའི་སའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པའི་མཆོག་རྣམས་
 ཀྱི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་བྱད་པར་ཐམས་ཅད་ལུལ་དུ་བྱེད་ཅུས་ས་མ་ཡིན་
 བ། །ཁམས་འདི་འཕགས་པས་ཀྱང་བརྟ་བར་དགའ་ན་མ་འོངས་པ་ན་སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་སྤྲལ་བ་
 དང་ལྡན་པས་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ནས་སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་
 འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྟན་པ་འདིས་ཅི་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་འགྲུབ་པའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་འོངས་པའི་དོགས་པའོ། །དོགས་པ་གཉིས་པ་
 ནི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དག་དོན་འགལ་བས་གང་ཡང་རྩེ་ཟད་བཞིག་དོར་བར་
 བྱའམ་སྟུམ་པའོ། །

དེ་ལ་གཉི་ག་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་གིང་བསྟན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 གཉིས་ཏེ། རྩ་མ་གཅིག་གིས་ནི་དྲིས་ལ། གཉིས་པས་ལན་བསྟན་པ་སྟེ།

སྒྲིན་དང་མི་ལམ་སྒྲུ་བཞིན་དེ་དང་དེར། །

གེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀྱུན་སྟོང་པ་ཞེས། །

གསུངས་ནས་ཡང་འདིར་རྒྱལ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ། །

སངས་རྒྱལ་སྤྱིར་པོ་ཡོད་ཅེས་ཅི་སྟེ་གསུང་། །

སེམས་ཁུམ་སེམས་ཅན་དཔལ་ལ་བརྟམ་པ་དང་། །

ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་སྤྱུང་། །

བདག་ཆགས་ལྟག་པའི་སྦྱོར་ལྟ་གང་དག་ལ། །

ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་དུ་གསུངས། །

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་དོ་རྟེན་གཙོད་པ་ལས།

སྤྱིན་ལྟ་བུ།

འདུས་བྱས་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་(ག ༣༥༥)པ་དང་འབྲིང་དང་
མདོར་བསྡུས་པ་དེ་དང་དེར། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་སྤྱོད་མ་དང་སྤྱི་གྲུ་དང་སྤྱོད་
བརྟན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རྣམས་པ་ཀྱན་དུ་ཆོས་དེ་དག་རང་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱད་པར་དུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་རེ་སྟེ།
ཞེས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་གསུངས་ལ།

ཡང་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་པོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱལ་
ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྤྱུལ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་ཤིག་ལ་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་རྟག་
ཅིང་བརྟན་ལ་ཐེར་ཟུག་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་
མ་ཡིན་ན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་
ཟེལ་གྱིས་མནན་ཅིང་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ཞེས་དགག་པ་མཛད་ན་འདིར་སྤྱིར་
པོ་དེའི་རྒྱད་པར་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པར་བཤད་པ་ཡང་རི་ལྟར་འགལ་བར་མི་
འགྱུར་སྟུམ་ན།

ལན་ནི། འདིར་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་བཤད་པས་ནི་གེས་
 རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཐྱིན་པར་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་
 བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྒར་གསལ་པོར་མ་བཤད་པ་ཞིག་ནི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དགོས་པ་
 ནི་སོ་སོའི་སྒྲིང་པོ་འགལ་ཞིག་སེམས་ཁྱུ་ནས་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་འདུག་མི་ལུས་པ་དང་། རང་ཉིད་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དམན་པ་ལ་བརྟམས་པས་ང་རྒྱལ་གྱིས་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་དག་དང་། གེས་བྱ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་
 ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་པ་འདེབས་པ་
 དག་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བས་བདག་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་སྒྲིན་གང་དག་ལ་ཡོད་
 པ་དེ་དག་གི་ཉེས་པ་ལྟ་བོ་དེ་སྤང་བའི་ཐྱིར་སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་ཅེས་
 གསུངས་པས་སོ་སོའི་སྒྲིང་པོ་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ། བསྟན་པ་དོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་མདོར་བཞག་པའོ། །

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདིའི་དོན་ནི་མདོར་བསྟན་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 བརྒྱུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་གྱི། །
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །
 ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྒྲིན་དོན། །
 སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད། །
 ཉོན་མོངས་སྒྲིན་འདྲ་བ་ཡི། །
 ལས་ནི་མི་ལམ་ལོངས་སྒྲིད་བཞིན། །
 ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན། །
 སྤང་བོ་སྒྱུ་མ་སྒྲུལ་པ་བཞིན། །
 སྒར་ནི་དེ་ལྟར་(ག ༡༥༦ན)རྣམ་བཞག་ནས། །

སྤྱར་ཡང་སྤྲ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །
 ཉེས་པ་ལྷ་དག་སྤང་བའི་བྱིར། །
 ཁམས་ཡོད་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན། །
 འདི་ལྟར་དེ་ནི་མ་ཐོས་པས། །
 བདག་ལ་བརྟམས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས། །
 སེམས་ནི་ཞུས་པ་འགའ་ཞིག་ལ། །
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་ནི་སྦྱེ་མི་འགྱུར། །
 གང་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་སྦྱེས་པས། །
 བདག་ནི་མཆོག་ཅེས་སྒྲོམ་པ་ན། །
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་མ་སྦྱེས་པ་ལ། །
 དམན་པའི་འདྲ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག། །
 དེ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི། །
 ཡང་དག་ཤེས་པ་མི་སྦྱེ་བ། །
 དེས་ན་ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཅིང་། །
 ཡང་དག་དོན་ནི་རིག་མི་འགྱུར། །
 བཙུག་མ་སྒོ་བྱར་བ་ཉིད་བྱིར། །
 སེམས་ཅན་སྦྱོན་དེ་ཡང་དག་མིན། །
 ཡང་དག་ཉེས་དེ་བདག་མེད་པ། །
 ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་དག་པ་ཡིན། །
 ཡང་དག་མིན་པའི་ཉེས་འཛིན་ཞིང་། །
 ཡང་དག་ཡོན་ཏན་སྤྱར་འདེབས་པས། །
 སྒོ་ལྷན་བདག་དང་སེམས་ཅན་ནི། །

མཚུངས་མཐོང་བྱམས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །
 འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཐོས་པ་ལས། །
 གློ་དང་སྟོན་པ་བཞིན་གྲས་དང་། །
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བྱམས་ཆེན་སྒྲེ། །
 ཆོས་ལྟ་སྒྲེ་བྱིར་དེ་ལས་ནི། །
 ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་མཚུངས་ལྟ། །
 སྟོན་མེད་ཡོན་ཏན་ལྟ་པ་དང་། །
 བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་བྱམས་ལས། །
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐུར་དུ་འཕྱོང་། །

ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ལ། ཡུམ་དུ་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ནི་
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་ཉིད་དུ་
 བདེན་པ་གཉིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ་ལས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་སྟོང་
 པའི་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་འདྲུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཏེ། གང་འདྲུས་བྱས་ཡིན་པ་དེ་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་འགོག་པར་
 བྱེད་པས་དོན་དམ་པ་དེ་འདྲུས་བྱས་ཀྱིས་སྟོང་ཞེས་བྱའི། འདྲུས་བྱས་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་
 དོན་དམ་པ་ངོ་ཐོས་ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀླན་རྫོབ་
 གྲང་གཞན་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཀྱི། ཀླན་རྫོབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་བཀའ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཀླན་རྫོབ་ཀྱི་
 ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་བཀག་པས་དགག་པའི་གཞི་དོན་དམ་མེད་པར་ཡང་མི་
 འགྱུར་ལ། དོན་དམ་པ་དངོས་སུ་གསལ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡང་ཡིན་མོད། འཁོར་ལོ་
 བྱི་མ་འདིར་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་པས་དོན་
 (ག ༡༥༥བ)དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོན་དམ་པ་ནི་སྟོ་བྱར་བ་དག་གིས་སྟོང་ཞེས་བྱའི། སྟོ་

ལུང་བ་དག་གྲང་དོན་དམ་པའི་ཁམས་དེ་ལས་གཞན་དུ་གནས་ཅུང་ཟད་གྲང་མི་ཐོད་པས་
 གྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་བ་ཙམ་ཞིག་
 སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་བརྟན་ཞིང་། དེ་ལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟིགས་པ་
 འཕྲུག་པས་དོན་དམ་པར་ཡང་བརྟུན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པའི་གཤམ་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འཁོར་ལོ་བར་བ་ཉིད་དུ་གསལ་བོར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 ལ་སྟོང་བོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཁྱིམ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་ཡིན་པས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་གསལ་བོར་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡང་དངོས་པོའི་ངོ་
 བོ་ཉིད་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལ་གཤམ་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལུང་
 དང་རིགས་པའི་གཞོད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་གྲང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་རེ་སྒྲན་ཞེས་བྱ་བས་གྲང་སྟོང་བ་ཉིད་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པས་ཆེད་དུ་བརྟགས་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་འགོག་
 པ་ཡིན་ཏེ།

འདི་ཡང་དབུ་མ་རྩ་བ་ལས།

མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །

སྟོང་བ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པས་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དེའི་རྟེན་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོབ་དཔོན་སྒྲུབ་གྲགས་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲིན་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་དོན་དང་
 བཅས་པར་འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་འདིར་ཡང་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྟུན་དེ། ཉོན་མོངས་པ་
 བྱི་སྒྲིན་དང་འདྲ་སྟེ་སྒྲིན་ལུང་དུ་འབྱུང་ཞིང་འགོ་བས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱ་བའི་ལས་འདྲ་
 བྱེད་ནི་མི་ལམ་གྱི་ཡོངས་སྟོན་བཞིན་དུ་བལྟ་སྟེ། བརྟན་པ་འབངས་ཞིག་མངོན་པར་འདྲ་བྱས་

བ་ཡིན་ཡང་དེའི་འབྲས་ཁྱུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་
 རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལུང་པོ་ནི་སྒྱུ་མ་དང་སྒྱུ་ལ་བ་དང་འདྲ་སྟེ་བརྟགས་ན་ཅིར་ཡང་མེད་བཞིན་
 ཏུ་སེམས་ཅན་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲར་ལམོར་ལོ་བར་བར་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་
 སོགས་པ་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ཉོན་ཉོན་མོངས་པ་
 དང་ལས་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་(༡༩༧༡ན)ལས་གྲོ་ལ་བའི་ཁམས་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་
 པ་ནི་སོ་སོའི་སྒྱུ་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་ལྡ་པོ་དག་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་གོགས་སུ་
 ལྷུང་བས་དེ་དག་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྒྲར་ཡང་བྲུ་མའི་རྒྱད་དམ་རྒྱད་ཕྱི་མ་འདིར་གསུངས་པ་ཡིན་
 རོ། །འདི་ལྟར་རང་ལ་སྟོང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མ་ཐོས་པས་མི་དཔུལ་པོ་བཞིན་ཏུ་བདག་ལ་
 བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་མཐུ་མེད་དོ་སྟེ་མ་ནས་བརྣམས་ཤིང་བདག་ཉིད་ཁྱད་ཏུ་གསོད་པའི་ཉེས་པ་
 བྱི་དང་པོ་སྟེ། དེས་སེམས་ཁུམ་པར་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁུམ་པས་གོགས་བྱས་པས་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྟེས་སུ་གང་ལ་ལ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟེས་
 ཀྱང་སྟེས་པ་དེས་བདག་ནི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་པས་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣོ་མ་ཞིང་
 རྒྱལ་ལ། ར་རྒྱལ་དེས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་དག་ལ་
 བདག་པས་དམན་པའི་འདྲ་ཤེས་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་སྟེ་སྟེ་དེས་མགོ་ལ་སེམས་ཅན་ཁྱུར་ཆེན་
 བྱིར་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཁོངས་སུ་མི་རྒྱད་དོ། །དེ་ལྟར་བདག་མཆོག་གོ་སྟེ་མ་ཏུ་
 སེམས་པ་དེ་ལ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་ལོག་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མི་སྟེ་བ་དེས་
 བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་དོན་དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་སྟིང་པོ་ནི་རིག་པར་མི་འགྱུར་བས་འདི་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་ཉམས་ལ།
 སྟིང་རྩེ་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞེན། སེམས་ཅན་གྱི་སྟོན་
 དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ནན་གྱིས་བཙོས་
 མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དང་ཆོས་མེད་བཞིན་ཏུ་ནན་གྱིས་སྟོ་བཏགས་པའི་གྲོ་
 ལུང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་རྣམས་རི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཡིན་ཞེན།

སྒྲིང་པོའི་ཡོན་ཏན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་
 པ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་བརྟགས་ན་ངོ་བོ་མེད་པས་བདག་པོ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདྲགས་
 དང་། ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་བདག་ཉིད་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུར་པ་འདེབས་པར་འགྱུར་བས་
 ན་བདག་ཉིད་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྲོས་པ་མེད་ཅིང་ཐུང་པོའི་མཚན་མ་མེད་པའི་སྒྲིང་པོ་
 རང་ག་ཞན་ག་ཉི་གའི་རིགས་སུ་མཛུངས་པར་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིས་པའི་(ག ༡༥༧བ)
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པ་ཡང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བདག་
 དང་སེམས་ཅན་མཛུངས་པར་མཐོང་བ་ཡང་གསུང་རབ་དག་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་མཐོང་
 གྱེ། བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་འདོར་བར་འདོད་པར་མཛུངས་པ་དང་།
 དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཛུངས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གཤིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བར་མཛུངས་པར་མཐོང་བ་སྟེ། དེ་ནི་འདིར་དངོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་འཛིག་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་གྱུར་པར་
 མ་ཐོས་གིང་མ་ཤེས་པས་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་ཉམ་སྒྲོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དེས་ན་བདག་ལ་ལྟག་
 པར་ཆགས་པ་ཉིད་ཉེས་པ་གཞན་བཞི་པོའི་རྩ་བ་སྟེ་བདག་ཉིད་ལུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་
 རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཡང་
 དག་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཡོད་
 ན་ནི་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཉེས་པ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྟན་པས་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལས་ཏེ་
 འཁོར་ལོ་བྱི་མ་འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་གཏམ་དེ་ནི་སོས་པ་ལས་རང་གི་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱན་འོད་གསལ་བར་ཤེས་གིང་རྒྱ་མཚན་དེས་བྱང་ཆུབ་སྐབས་ལུས་པར་མཐོང་ལ།
 སེམས་ཅན་གཞན་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱང་འོད་གསལ་བར་མཐོང་སྟེ། དེས་ན་རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
 རྒྱལ་པར་སྒྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་

བས་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་གྲུས་པའི་དད་པ་དང་། ཉེས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་ངང་གིས་གནས་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་སྤྱན་སྒྲུབ་ལྟར་རིགས་གཅིག་པར་མཐོང་བས་སྤྱིང་གིན་ཏུ་ཉེ་ཞིང་སྟོ་དུ་མ་ནས་མན་
 པ་སྐྱབ་པའི་བྱམས་པ་སྟེ་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་ཆད་མེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟེ་
 བས་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྟེའོ། །བརྩོན་འགྲུས་དང་། དད་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཡེ་
 ཤེས་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་གྱི་ཆོས་ལྟ་སྟེས་པའི་བྱིར་བདག་ཉིད་གྱི་སེམས་
 རྣམ་ཞིང་སྤྱོད་ཀྱིང་ལ་ཡིད་བྱིར་བྱོགས་པས་(༡༩༥ན)བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་མི་སྟོ་བའི་ཁ་ན་མ་
 ཐོ་བ་མེད་ཅིང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་པར་མཆུངས་
 པའི་བྱིར་དམན་པར་ལྟ་བའི་བརྟན་པ་སྟོང་བ་དང་། སྟོན་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ལ་མཐུ་
 དང་སྟོབས་དང་གེད་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར་སྤྱང་ཡང་ཡང་དག་པར་མེད་ཅིང་། ཤེས་རབ་རྒྱུད་
 དང་འཕྲད་པས་ཀྱང་མཐུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་མཐོང་ལ། བདག་ཉིད་ལ་ལྡན་པར་གནས་
 པའི་ཡོན་ཏན་འདིའི་དྲི་མ་རྣམ་པར་སྤྱངས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་མགོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་
 ཡང་མཐོང་ཞིང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
 མཆུངས་པར་མཐོང་བས་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེའོ། །དེ་
 ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ལྟ་པོ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་མོས་
 པ་ལ་སོགས་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པར་སྟོ་བ་ནི་མོས་
 པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་གྲུས་པ་ཡང་སྟོན་པ་དང་རང་བཞིན་
 རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྐྱར་མཆུངས་པར་མོས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་
 རབ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཉེར་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོ་སྟོམ་པ་
 ཉིད་གྱི་བྱོགས་ཡིན་ལ། བྱམས་པས་ནི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འདྲོན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་བདག་ལྟ་བུས་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པར་ག་ལ་ལུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པ་ལ་ནི་དག་ལ་བ་
 དུ་མ་སྤྱད་དགོས་ན་བདག་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ་སྟེ་མ་པའི་ལུས་པ་འདི་

དངོས་སྤྱོད་ཁོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་དང་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པར་མཆུངས་པ་
 ཉིད་དོ། །བདག་ཉིད་ར་རྒྱལ་བ་དང་ཉེས་པ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་བ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་
 ཕྱོགས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རང་ལ་གནས་པར་
 མ་ཤེས་པས་འཁོར་བའི་སྐྱེག་བསྐལ་ལ་འཛིགས་པའི་ཕྱོགས་སོ། །བྱམས་པ་མེད་བ་དང་
 སྒྲིང་རྩེ་མེད་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་འཁོར་
 བ་སྐྱེག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོར་བྱིང་བའི་རྩ་བ་ནི་བདག་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་དེ་
 ལས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྱད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བདག་ཉིད་(ག ༡༥༥)འཁོར་བ་
 ལས་ཐར་བར་འདོད་བ་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་ཀྱང་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་
 ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐར་བར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་ཀྱང་ཉེས་པ་
 ལ་ཡང་དག་ཏུ་ལྟ་བ་མ་ཉམས་པས་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 གྲངས་སྤྱོད་འགོ་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་མ་མཐོང་བས་སྒྲོ་
 བའི་སྒྲོ་བས་རྒྱུང་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲིང་པོའི་གཏམ་
 ཐོས་པ་ལས་ནི།

བསམ་མི་བྱབ་པའི་ཡུལ་འདི་ནི། །
 ཡོད་དང་བདག་འདྲས་ཐོབ་ཀྱས་དང་། །
 ཐོབ་པ་འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་དང་། །
 ལྡན་ཞེས་དད་པས་མོས་པའི་ཕྱིར། །
 འདུན་བརྩོན་བྱ་དང་བསམ་གཏན་དང་། །
 ཤེས་རབ་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྟོད། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་དེ་དག་ལ། །
 ཏྲག་ཏུ་ཉི་བར་གནས་པར་འགྱུར། །
 དེ་ནི་ཏྲག་ཏུ་ཉིར་གནས་པས། །

རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ཕྱིར་མི་ལྟོག།

ཅེས་གསུངས་པ་དེ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
སྤྱིང་པོའི་གཏམ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གོང་ནས་གོང་དུ་ལྷུར་དུ་འགོ་བར་བྱེད་པས་ནམ་
མཁའ་མྱེད་གིས་དྲངས་པའི་ཤིང་རྩ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལ་རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་གནས་ན་ནི་རྟེན་དེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་འགོ་བའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔར་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ལྷུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གང་དག་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་རྒྱལ་བ་བྱེད་པ་གངས་མེད་བསྟེན་བཀྱར་ཞིང་།

བྱ་དང་རྩེད་མ་སོགས་ལ་མྱེད་སྤངས་རྩལ་བཞིན་ཡང་དག་གནས་གྱུར་ལ།

རྣལ་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཕྱག་བཟོད་ཅིང་བརྩོན་པའི་ཁུར་ཁྱེར་བསམ་གཏན་མང་
བསྟོམས་པ།

དེ་ལའང་སྤྱིང་པོའི་གཏམ་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་གསུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཉིད།

དེ་རིང་དམ་པའི་དྲིན་གྱིས་འབད་མེད་ཐོབ་གྱུར་པ།

དེ་ལས་དགའ་ཞིང་གྲུས་པའི་སྟོབས་གྱིས་རྩལ་འདི་ལ།

མོས་པ་ཁོ་ནས་འདི་སྤྱར་བདག་ནི་སྟོ་དམན་ཞིང་།

བརྩོན་པ་ཞན་པར་གྱུར་ཀྱང་འདི་ལ་སྟོ་བ་སྟེས།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱི་མའི་བསྟན་བཅོས་སུ་དང་པོ་དོན་དམ་པའི་དགོན་མཆོག་
གསུམ་ཉིད་གསལ་བར་བཤད་ལ། དེའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ།

དྲི་བཅས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མ་མེད། །(༡༩༥)

དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བའི་མཛད།

ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་དགོན་མཆོག་དེའི་རིགས་དྲི་མ་དང་བཅས་

པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་སྐྱབས་ནི་དང་པོ་སྟེ།

སྐྱབས་དེ་ཡང་ཚིགས་སྟུ་བཅད་པ་དང་པོ།

ཚོགས་སངས་སྐྱ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། །

རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་ཀུན། །

རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྒྲིང་པོ་ཅན། །

ཞེས་བྱ་བ་དེའི་དོན་འབའ་ཞིག་འཆད་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་ཡང་བསྐྱས་པའི་དོན་ནི།

ངོ་པོ་རྒྱ་འབྲས་ལས་ལྷན་འཇུག་པ་དང་། །

གནས་སྐྱབས་དེ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན། །

རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་ནི། །

དོན་དམ་དབྱིངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཡིན་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྒྲིང་པོ་ནི། །

རྣམ་བཞག་རྣམ་པ་བརྩ་ཞེས་བཞོད། །

ཅས་བྱ་བས་ཚོགས་པར་བྱུར་བྱང་།

དེ་ལས།

ཉོན་མོངས་སྐྱབས་ནང་གནས་པ་དེ། །

དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་སོ། །

ལེའུག་ཉིས་པ་རྟོགས་པ་བྱང་རྒྱུ་གི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བཞགས་སོ། །

སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

གང་ཞིག་དང་པོར་བཀྱམ་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ས་བཙུ་ལས་སྐྱེས་སྐྱུ་གཱའི་

ཚོགས། རྟོ། རྟོ།

གང་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པའི་ལྷན་གྱིང་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དོ། །

གང་ཆེ་ཤར་བའི་ས་གཱའི་སྒྲ་བ་དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཉིད་དོ། །

གང་ཞིག་ཕྱགས་སུ་རྒྱུད་པ་དེ་ཡང་མ་ཁའ་དབྱིངས་བྱང་རྒྱུ་ཆེ་སྟེ་དེ་ལ་འདུད། །

དེ་ལྟར་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་པ་ཟིན་ནས། ད་ནི་བྱི་མ་མེད་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ལ་མིང་བྱང་རྒྱུ་ཅེས་བཏགས་པ་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྟོམས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། དེ་བྱེ་སྟེ་རྣམ་པར་བཤད་
པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བྱི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུ་མ་ལྟར་
འདས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་བྱི་མའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་ན་
དོན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རིགས་པར་བྱའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བརྗོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ལ་དང་
པོར་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཞེན་ཞེས་དྲིའོ། །བདག་པོ་སངས་རྒྱས་
བཙུང་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་གནས་ནི་གང་། ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་གང་
ཞེན། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ནི་གནས་ཡིན་ལ། ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་
ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིངས་དེ་ལ་དྲི་མ་ནི་སློབ་པ་སྟེ་དེའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་ཞིང་ལོག་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་།

ཐོག་མ་མེད་དུས་ཅན་གྱི་དབྱིངས། །

ཆོས་རྣམས་ཀྱང་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །

ཞེས་བྱ་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གནས་པོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པར།

གནས་པོ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་(ཁ་ཤུར་ལྟར། ཕྱིས་ངོ་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཡོན་
ཏན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་ལ།

དེ་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར།

རྣམ་པ་དུག་གིས་ཆོས་ཉིད་ལ། །

འཇུག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཏེ། །

མཚན་ཉིད་ཀྱན་རྟགས་པ་དང་། །

རེས་པར་འབྱེད་དང་རེག་པ་དང་། །
རྗེས་སྲུང་ན་དང་དེ་བདག་ཉིད། །
ཉེ་བར་སོན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །
མཚན་ཉིད་མདོ་ནི་ཇི་ལྟ་བཞིན། །
གནས་ནི་ཚས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །
འོན་ཀྱང་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །
དེ་ལ་རེས་པར་འབྱེད་པ་ནི། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ། །
བརྟེན་པའི་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་པས། །
བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །
རེག་པ་ཡང་དག་ལྟ་ཐོབ་ཕྱིར། །
མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི། །
རྒྱལ་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་། །
ཉམས་སུ་ཁྱེད་བཀའ་ཡིན་པའོ། །
རྗེས་སྲུང་ན་པ་རེག་པས་ནི། །
མཐོང་བའི་དོན་ལ་སྦྱོམ་ལམ་གྱི། །
བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །
དེ་ཡི་དྲི་མ་སེལ་བའི་ཕྱིར། །
དེ་ལ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །
ཉེ་བར་སོན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། །
དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། །
ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་དུ། །

སྤང་བ་དེ་ཡང་གནས་གྱུར་པ། །
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་རྣམ་པ་བརྩམ། །
གནས་ཡོངས་གྱུར་ལ་འཇུག་པ་ནི། །
བླ་ན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །
ངོ་བོ་རྩལ་དང་གང་ཟག་དང་། །
ཁྱད་པར་དགོས་པ་གནས་དང་ནི། །
ཡིད་ལ་བྱེད་དང་སྦྱར་བ་དང་། །
ཉེས་དམིགས་པན་ཡོན་འཇུག་པས་སོ། །
དེ་ལ་ངོ་བོ་འཇུག་པ་ནི། །
གྲོ་བྱར་བ་ཡི་བྱི་མ་དང་། །
དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྤང་བ་དང་། །
སྤང་བའི་དོན་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད། །
བྱི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
དངོས་པོ་རྩལ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །
སྤུན་མོང་སྦྱོད་ཀྱི་རྣམ་རིག་པ། །
དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། །
མདོ་སྔ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི། །
དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། །
སྤུན་མོང་མིན་པ་སེམས་ཅན་གྱི། །
ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡི། །
དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ། །
གང་ཟག་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། །

དང་པོ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། །
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་གྱུར་པ་སྟེ། །
 ཕྱི་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ནི། །
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །
 བྱད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི། །
 སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །
 ཞིང་ཡོངས་དག་པའི་བྱད་པར་དང་། །
 ཆོས་སྐྱེ་ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པ་དང་། །
 སྐྱལ་སྐྱེ་ཐོབ་པས་གཟིགས་པ་དང་། །
 འདོམས་པ་དང་ནི་དབང་འབྱོར་ཉིད། །
 ཐོབ་པའི་བྱད་པར་ལས་ཡིན་ནོ། །
 དགོས་པ་རྟོགས་ལ་འཇུག་པ་ནི། །
 རྟོན་གྱི་རྟོན་ལམ་བྱད་པར་དང་། །
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྟོན་པ་ཡི། །
 དམིགས་པའི་བྱད་པར་ས་(ཁ་པ་)བཅུ་ལ། །
 རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་བྱད་པར་རོ། །
 གནས་སམ་རྟེན་ལ་འཇུག་པ་ནི། །
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ། །
 འཇུག་པ་རྣམ་པ་དུག་གིས་རྟེ། །
 དམིགས་དང་མཚན་མ་སྤངས་པ་དང་། །
 ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། །

མཚན་ཉིད་དང་ནི་“ཡན་ཡོན་”¹དང་། །

ཡོངས་སུ་ཤེས་ལ་འཇུག་བས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་དམིགས་བ་ལ། །

འཇུག་བ་རྣམ་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །

ཐེག་བ་ཆེན་པོ་སྟོན་བ་དང་། །

དེ་ལ་མོས་དང་ངེས་བ་དང་། །

ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བས་སོ། །

གཉིས་བ་མཚན་མ་སྤངས་བ་ལ། །

འཇུག་བ་ཡང་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །

མི་མཐུན་བ་དང་གཉིན་པོ་དང་། །

དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྟོགས་བ་ཡི། །

མཚན་མ་དག་ནི་སྤངས་བས་སོ། །

འདིས་ནི་རིམ་བ་རི་ལྟ་བཞིན། །

རགས་དང་འབྲིང་དང་ཕྱ་མོ་དང་། །

རིང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི། །

མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་བ་ཡིན། །

ཡང་དག་བ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ། །

འཇུག་བ་ཡང་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །

དམིགས་བ་ཡི་ནི་སྦྱར་བ་དང་། །

མི་དམིགས་བ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། །

དམིགས་བ་མི་དམིགས་སྦྱར་བ་དང་། །

¹ཡན་ཏན་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། ༥༣བ

མི་དམིགས་དམིགས་པའི་སྤྱིར་བཏོ། །
 དེ་ལ་མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་ནི། །
 རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
 ཆོས་ཉིད་གནས་པ་ཉིད་ལས་ནི། །
 གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་བརྗོད་མེད་པའི། །
 ཆོས་ཉིད་རབ་ཏུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །
 སྤང་བ་མེད་ལས་གཉིས་དང་ནི། །
 ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། །
 དབང་པོ་ཡུལ་དང་རྣམ་རིག་དང་། །
 སྤོང་གི་འཇིག་རྟེན་སྤང་མེད་ཕྱིར་། །
 དེས་ན་འདིར་ནི་བརྟག་མེད་པ། །
 བསྟན་དུ་མེད་པ་གནས་མེད་པ། །
 སྤང་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །
 གནས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །
 མཚན་ཉིད་མདོ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན། །
 སྤང་བ་ལས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད། །
 གམ་མཐའི་དཀྱིལ་མཉམ་སྤང་ཕྱིར་རོ། །
 འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མ་སོགས། །
 ལྟ་བུར་སྤང་བ་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །
 ཡན་ཡོན་འཇུག་པ་རྣམ་བཞི་སྟེ། །
 ཆོས་སྤྱོད་གསུམ་པར་བློབ་པ་དང་། །

གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་ཐོབ་དང་། །
 ག་ཟེགས་པ་དབང་འབྱོར་ཐོབ་པ་དང་། །
 ལྷོན་ལ་དབང་འབྱོར་ཐོབ་པ་ལོ། །
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ནི། །
 རྣམ་པ་བཞི་རྩ་ཤེས་བྱས་ཏེ། །
 ག་ཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །
 མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །
 བྱད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །
 ལས་ལྡ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལོ། །
 དེ་ལ་ག་ཉེན་པོ་ཤེས་པ་ནི། །
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །
 ཆོས་དང་གང་ཟག་འཛིན་པ་དང་། །
 ཡོངས་འབྱུང་བ་དང་ཐ་དད་དང་། །
 སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །
 མེད་པ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལྡེ། །
 ག་ཉེན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་བྱིར་རོ། །
 མཚན་(ཁ་ནས་)ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། །
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ཡང་དག་འདས། །
 ཉེ་བར་ནི་དང་ངོ་བོའི་དོན། །
 མངོན་རྟགས་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལྡེ། །
 སྤངས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །
 བྱད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། །

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། །
 ཉི་ཆེ་བ་ཡི་མ་ཡིན་དང་། །
 གནས་མེད་པ་དང་གཏན་དུ་དང་། །
 གོང་ན་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། །
 བྱད་པར་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །
 ཐམ་ལས་ཡོངས་ཤེས་པ་ནི། །
 རྣམ་རྟོག་རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་། །
 བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་སྟེར་དང་། །
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཡི། །
 སྤྱིབ་པ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །
 དེ་ཡི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡི། །
 ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ནི། །
 ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་། །
 སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་སྦྱོང་བ་དང་། །
 སེམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པ་ཉིད། །
 གཏོད་ཅིང་སྟེར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །
 རྣམ་ལྟ་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ནི། །
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ། །
 འཇུག་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ནི། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་པ། །

འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། །
དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་པས། །
མི་བདེན་པར་ནི་ཡོངས་བརྟགས་པའི། །
ས་པོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་པ། །
མེད་པ་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཆུ། །
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་དད་ཆུ། །
དེས་ན་རྒྱུད་འབྲས་ཁུར་བཅས། །
སྤང་དུ་ཟེན་ཁྱད་མེད་པའོ། །
དེས་སྤང་ཆོས་ཉིད་མི་སྤང་ཞིང་། །
དེ་མི་སྤང་བས་ཆོས་ཉིད་སྤང་། །
དེ་ལྟར་སྤྱལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ན། །
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་མི་རྟོག་པའི། །
ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་འཇུག་པའོ། །
དེ་ལྟར་དམིགས་པ་རྣམ་རིག་ཙམ། །
དམིགས་དང་རྣམ་པར་རིག་ཙམ་དུ། །
དམིགས་ལས་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་དང་། །
དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི། །
རྣམ་པར་རིག་ཙམ་མི་དམིགས་དང་། །
དེ་མི་དམིགས་ལས་གཉིས་པོ་ནི། །
ཁྱད་པར་མེད་པའི་དམིགས་ལ་འཇུག།
དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་མི་དམིགས་པས། །
དེ་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། །

ཡེ་ཤེས་ཡུལ་མེད་དམིགས་མེད་པ། །
 མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས། །
 རབ་ཕྱེ་བ་ནི་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །
 སྦྱོར་བས་ས་ལ་འཇུག་པ་ནི། །
 རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་བྱ་ཏེ། །
 མོས་པའི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བས་ནི། །
 མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་སྟེ། །
 དེས་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །
 སོ་སོར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡི། །
 སྦྱོར་བས་ས་ནི་དང་པོ་སྟེ། །
 དེ་ཉིད་རེག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །
 སྒོམ་པས་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི། །
 མ་དག་པ་ཡི་ས་བྱུག་དང་། །
 དག་པའི་ས་ནི་གསུམ་པོ་སྟེ། །
 དེ་ནི་རྗེས་བྲན་གནས་སྐབས་སོ། །
 མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོར་བས་ནི། །
 ལྷུན་(ཁ་པ་)གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །
 མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་ཕྱིར་ཏེ། །
 དེ་ནི་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཏུ། །
 ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །
 ཉེས་དམིགས་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། །
 གནས་ཡོངས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡི། །

ཉེས་དམིགས་བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ། །

མི་འཇུག་རྟེན་མེད་ཉེས་པ་དང་། །

ལམ་འཇུག་རྟེན་མེད་ཉེས་པ་དང་། །

སྤངས་འདས་པའི་གང་ཟག་རྣམས། །

གདགས་པའི་གཞི་མེད་ཉེས་པ་དང་། །

བྱང་རྩལ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དག །

གདགས་པའི་གཞི་མེད་ཉེས་པའོ། །

བརྗོན་ནས་ཕན་ཡོན་འཇུག་པ་ནི། །

རྣམ་པ་བཞི་རུ་གཤམ་པར་བྱ། །

མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་སྤང་བའི་དཔེ། །

སྒྲུ་མ་མི་ལམ་ལ་སོགས་བཞིན། །

གནས་ཡོངས་སྤྱར་པ་དཔེར་བྱས་ན། །

ནམ་མཁའ་གསེར་དང་རྩ་སོགས་བཞིན། །

ཞེས་འབྱུང་བ་དག་འདིར་བཤད་པར་བྱ་རྟེ། བྱང་རྩལ་ནི་བྱི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དུ་བཤད་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་ཆོས་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་
དེ་བཞིན་ཉིད་དག་དོན་གཅིག་ཅིང་། འདི་དང་དེ་གཉིས་གར་གནས་སྤྱར་པ་དང་དེ་བཞིན་
ཉིད་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་སོ། །བྱང་རྩལ་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་
གསུངས་པ་དེ་ཡང་གནས་སྤྱར་པའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
འབྱེད་པར་གསུངས་ལ། འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལེགས་
པར་བཤད་པས་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ལེའུ་འདིའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ངོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་རྟོན་པའི་གཞུང་གི་
ཆོག་རྟེ། དེ་ཡང་བྱུང་པར་དུག་པོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་

ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཞུང་གི་ཚིག་དག་གིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པ་གཉིས་
ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཆོས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀླན་ཏུ་གནས་པའི་རྟེན་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་འཛིག་རྟེན་པས་བསྐྱས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་རེག་པའི་དོན་གསུམ་དུ་གྱུར་པའི་
མཐོང་བའི་ལམ་དང་། དེ་རྗེས་སུ་བྱེད་ནས་དྲི་མ་ཕྱ་བ་རྣམས་སྒོང་བའི་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་།
མཐར་དེ་བཞིན་ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པར་གྱུར་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པར་གནས་པ་
འབྲས་སུའི་ངོ་བོ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་རྣམ་པ་དུག་གིས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཐེག་པ་སླ་ན་
མེད་པས་བསྐྱས་པའོ། །དུག་པོ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དང་། འཐོབ་
པར་བྱ་བའི་འབྲས་སུ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ལས་དང་པོ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ལ། བར་པ་བཞི་ནི་བསྒྲོམ་པ་དང་། ཐ་མ་ནི་འབྲས་སུའོ། །

དང་པོ་ཤེས་པར་བྱ་བ་(ཁ༧ན)ཆོས་ཉིད་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།

གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་མཚན་ཉིད་ནི། །

གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པ་དང་། །

བརྗོད་པར་བྱ་དང་རྗོད་པར་བྱེད། །

ཁྱད་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་རི་ལྗ་བ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་དུག་དང་། འཛིན་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དུག་ཏེ་དེ་གཉིས་གྱིས་རྣམ་པར་
ཤེས་པར་དུག་གྱང་མཚན་ཏེ། སྒྲོད་ན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་རྣམས་སོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་།
རྗོད་པར་བྱེད་པ་སྒྲུའི་གཟུགས་བརྟན་དག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་དང་བཅས་པའོ། །ཆོས་
ཉིད་ནི་སོ་སོ་སྒྲུབ་པའི་མིག་སོགས་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་ཡང་བྲལ། སྒྲོད་ན་
ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལྟར་ངོ་

གཅིག་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་དག་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་མ་ཡིན་
པར་དགག་པ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཆོས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་དེ་ལྟ་
བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དྲི་མ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཉིད་ལ་འགྲེལ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོ་སྟེ་རྒྱུན་དུ་ཡང་།

སེམས་ནི་རྟག་རྒྱུ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་འདོད། །

དེ་ནི་གློ་བུར་ཉེས་པས་མ་རུང་བྱས། །

ཆོས་ཉིད་སེམས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གཞན་ནི། །

འོད་གསལ་མ་ཡིན་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་དོ། །

ཞེས་རྒྱུ་པར་དག་པའི་སེམས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་ལ་གསུངས་གིང་། འདི་ཉིད་ཀྱི་
འགྲེལ་བར་ཡང་འོད་གསལ་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཡང་རྟོག་མེད་ཀྱི་
དབང་པོའི་གེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་དོན་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མཐའ་དག་ནི་རྟོག་པས་བསྐྱུས་ལ། དེའི་རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པའི་ཕུང་པོ་ནི་དབང་པོ་
ཡུལ་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཟུང་འཛིན་དང་རྟོག་པས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གང་གིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཡིན་ཞེས་བྱས་ནས་གང་ན་ཆོག་གི་འགོག་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པར་ཡང་།

ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྒྱུས་ལ། །

རྟོག་དང་བརྟག་པ་རྒྱུ་སྤངས་ནས། །

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ལས། །
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །(༧༤བ)
 མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྒྲམས་པ་དང་། །
 བྱངས་དང་རེག་པར་གྱུར་པ་དང་། །
 ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས། །
 ཤེས་ན་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །
 མིག་དང་ན་བ་སྒྲ་དག་དང་། །
 ལྟ་དང་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡིད། །
 གླེ་མཆེད་དྲུག་པོ་རྣམ་དག་པ། །
 འདི་ཉིད་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དོ། །

ཞེས་གླེ་མཆེད་དྲུག་ལུལ་དང་བཅས་པ་གང་གིས་སྟོང་པའི་ཆོས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
 གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་
 རྟེན་ དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲོམ་ལ། དེ་ཡང་རྫོང་བྱེད་
 གསུང་རབ་ལ་རྟེན་བྱས་ནས་བསྒྲོམ་པས་འོན་ཀྱང་མདོའི་སྡེ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །

དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱེད་པའང་ངེས་པར་རྟོག་
 པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་ཞིང་དམིགས་ནས་ཆུལ་ཆོས་ཉིད་བཞིན་དུ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་སྦྱར་བའི་ལམ་མོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱས་ནི་ཐོས་པ་དང་
 བསམ་པ་དང་བསྒྲོམ་པའི་ཤེས་པ་སྦྱར་བའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །

རེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འཕགས་པའི་ལམ་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་ལས་
 མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱིས་མདོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པས་ལུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མདོན་སུམ་གྱི་ཆུལ་
 དང་མཐུན་པར་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་ཐོབ་པར་གྱུར་པས་ཚད་མའི་འབྲས་སུ་གྲུབ་པ་འོ། །

རྗེས་སྤྲན་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་
གྱི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ངོ་བོས་བསྐྱས་ཏེ།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི།

ལམ་དང་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །

ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། །

འཇལ་དང་ངེས་ཉོག་བསྒྲུབ་པའི་ལམ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྡང་བས་རྗེས་སྤྲན་པ་
ཞེས་བརྗོད་དེ་དྲན་པས་ལན་མང་དུ་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པ་དེ་ནི་
ཆོས་ཉིད་དེའི་དྲི་མ་རགས་པ་ནུམས་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་བཙོམ་ནས་ཕྱ་བ་ནུམས་སེལ་
བའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་ཆར་ཕྱིན་པས་ས་བརྩུ་པོ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ནུམས་ཆོས་
ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོང་ཞིང་ཉེ་བར་གནས་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབ་པ་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྒྲེས་པ་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྤང་བར་དེ་དག་གི་དེ་(ལམ་ན)བཞིན་ཉིད་ཅམ་སྤང་བ་ལས་ལངས་
པ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་ལས་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་ཆར་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ་སྤང་བ་
དེའི་རྟེན་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་སྤང་དྲི་མའི་གནས་པོ་བྱེད་པ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་ཏེ་གནས་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་གནས་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །འཇུག་པས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོན་
ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དང་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཞེས་གཞན་ལྟ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཡང་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །

ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཆོས་དུག་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གནས་ཡོངས་སུ་

གྱུར་པ་ཉིད་བྱེད་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་རྟོགས་ནི་ཁོང་དུ་ཆུང་པར་
བྱ་བའི་བྱིར་འཇུག་པ་རྣམ་པ་བཅུས་ཀྱང་ཐེག་པ་སྤྱོད་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

འདི་ལྟར་ངོ་བོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་མཐོངས་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། གང་
ཟག་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱད་པར་ལ་འཇུག་པ་དང་། དགོས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
གནས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་།
ཉེས་དམིགས་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་རྒྱད་པར་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་གནས་གྱུར་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་སྐབ་
པའི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ལས། རིགས་པ་ནི་འཇུག་པ་བྱིམ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ལ།

དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱང་ངོ་བོ་དང་། རྒྱད་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་བསྟུན། དེ་ལ་དགོས་པ་
ལ་འཇུག་པ་ཡན་ཆད་ལྟ་ནི་ངོ་བོ་འོ། །གནས་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་འོ། །སྦྱོར་བ་ནི་འབྲས་
བུ་འོ། །

ངོ་བོ་ལ་ཡང་། ངོ་བོ་དངོས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །

དེ་ལ་ངོ་བོ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་སྟོ་བར་བའི་དྲི་མ་གཏན་མི་སྣང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བའི་
དོན་ཏེ། སྟོ་བར་བའི་དྲི་མ་འཛིན་ཏེ་བྱེད་པ་ལས་ལོག་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་སྣང་བའི་ངོ་བོ་འཛིན་
ཏེ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་པའི་ཉེན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱས་ཀྱང་
བརྟོན་པར་བྱ་སྟེ། དྲི་མ་མཐའ་དག་སྦྱར་མི་སྦྱེ་བས་ནི་སངས་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཅུ་སྣང་བས་ནི་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཏེ།

རྒྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་།

དྲི་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ནི། །

མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་མ་གཏོགས་པར། །(༧༥བ)

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་གཞན་ནི། །

གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་སྤངས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་གཉི་ག་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་གཉི་ག་ཡང་དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་ཚོས་ཉིད་དང་ཚོས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་རྣམས་པ་བཞེལ་ས། འབྲེལ་བས་དབྱེ་བ་ནི། བདག་གཅིག་པའི་
འབྲེལ་བས་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བས་དབྱེ་བ་ལོ། །

བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བས་དབྱེ་བ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པས་ཐུན་མོང་བ་སྟོན་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། མདོ་སྔའི་
དོན་ཚོས་གསུང་རབ་གང་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐུན་
མོང་མིན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལོ། །

དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་ལཱེ་དབྱེ་བས་ཀྱང་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱ་སྐྱང་བ་དང་།
གསུང་འདོམས་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱན་རྒྱ་གཟིགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས་སོ། །

འདིར་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནི་བ་ལང་ལ་རྒྱས་དང་། བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཉིད་ལ་དངོས་
པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་བྱད་པར་གྱི་ཚོས་ཉིད་དངོས་པོར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་
པ་ནི་འགྱུར་བྱུང་ཟད་མ་དག་པ་འདྲའོ། །

གང་ཟག་དག་ལ་འཇུག་པའི་དབྱེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་།
མཐོང་བའི་ལམ་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཏེ། བྱི་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་

བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་གཉིས་ནི་ཉན་རང་ལ་མེད་པས་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པས་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་
གང་ཟག་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གནས་གྱུར་གསུམ་དུ་བྱེ་བའོ། །

ཁྱད་པར་ཅན་དམན་པའི་ཐོག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཁྱད་
པར་བཞིས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཁྱད་
པར་དང་། ཞིང་དེར་སྟོན་པ་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ་ཆོས་སྐྱེ་བྱེད་པས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་
འདོམས་པ་དང་། སྐུ་ལ་སྐྱེ་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་དག་གྱུར་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་ནོ། །

དགོས་པ་འམ་དོན་རྟོགས་པའི་(ཁལ་ན)ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་
གྱིས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་གནས་གྱུར་པ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལས་ཁྱད་པར་
དུ་འཕགས་ཏེ། རྒྱ་སྟོན་ལམ་དང་། དམིགས་པ་གསུང་རབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། རོ་བོས་བཅུ་
དག་པར་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་གནས་གྱུར་གྱིས་ནི་
དོན་གསུམ་པོ་བྱེད་ལ། ཉན་རང་གི་གནས་གྱུར་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་སྟོད་དང་
སེམས་ཅན་དང་མདོ་སྡེ་སྡེ་དག་གི་ཆོགས་རྣམས་ནི་གང་ལོག་པས་གནས་གྱུར་པ་ཡིན་ལ།
བྱི་མ་དེ་ལས་བྱེད་པ་གསུམ་ནི་གང་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་ནི། དངོས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་རྒྱ་ནི་
རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དང་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་གྱུར་པའི་གནས་སམ་རྟོན་
ལ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི། དམིགས་པ་ལ་
འཇུག་པ་དང་། མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་པ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་

འཇུག་པ་སྟེ་འཇུག་པ་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ།
 མཚན་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཡན་ཡོན་ནི་འབྲས་ལུངོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དེའི་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །འཇུག་པ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་དང་པོ་
 དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 རྟོན་པའི་གསུང་རབ་དང་། གསུང་རབ་དེ་ལ་ཐོས་པས་མོས་པ་དང་། བསམ་པས་རིགས་
 པའི་རྟོགས་ཀྱིས་ངེས་པ་གསུམ་ནི་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་ཡིན་ལ། ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་
 ནི་འཁོར་ལོ་བཞི་ལས་རྟོན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཞི་པོ་ནི་དཀ་ལས་གང་
 ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་ན་ཡང་ཡང་དག་པའི་རྒྱུར་བ་སྟེ་བར་མི་འཁྱུར་རོ། །རྒྱུར་བ་རྫོམ་
 བཞིན་པ་ན་ལྷང་ཞིང་སྟེ་བར་འཁྱུར་པའི་མཚན་མ་སྤང་བ་ནི་འཇུག་པ་དྲུག་ལས་གཉིས་པ་
 རྟེན། དེ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པའི་མཚན་མ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་མི་གཙང་བ་རྫོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་དང་།
 ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། རྟོགས་པ་འབྲས་ལུ་ཐོབ་པའི་མཚན་མ་སྟེ་དེ་དག་
 སྤངས་པས་སོ། །

འདི་དག་ཀྱང་མདོ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།

རིགས་ཀྱི་སྤྱད་ག་འདི་ལ་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཐོས་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 ལ་བསམ་པ་བཞག་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 སུ་རྟོང་སྟེ། དེ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུང་བའམ་འཛིན་(ཁ་བ)པ་
 ཡང་རུང་སྟེ། རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྟོང་རོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོའི་མཚན་
 མ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མའོ། །ཟག་པ་དང་
 བཅས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།

གཟུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་དང་། ཚེར་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་
 དང་། འདྲ་ཤེས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་དང་། འདྲ་བྱེད་ཉེ་བར་ལེན་
 པའི་ཕྱང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་། །རི་ལྷ་ར་
 རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཞེ་ན།
 ལྷང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
 པས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ངོ་། །དེ་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དེ་
 དག་རིམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བན་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གཉེན་པོ་ལ་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ལྷང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་
 འབྱུང་ཞིང་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 མཚན་མ་དང་། བཟོད་པ་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་།
 བརྩོན་འགྱུས་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། བསམ་
 གཏན་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་
 དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་
 པའམ། ཡོན་ཏན་ལ་དཔྱོད་པའམ། སྦྱིང་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་རུང་དེས་དེ་
 དག་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ངོ་། །དེས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་
 སྤྱོད་བན་གཞན་དེ་ཁོ་ན་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམ་
 པར་ལྷང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ།
 འདི་ལྷ་སྟེ། སྦྱོང་པ་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། ཡང་དག་པའི་
 མཐའ་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་
 དང་། རྟོན་དམ་པ་དང་། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་
 པའི་མཚན་མ་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའམ། ཡོན་

ཏན་ལ་དཔྱད་པ་ཡམ། སྤྱིང་པོ་ལ་དཔྱད་པ་ཡང་རུང་དེས་དེ་ཁོ་ན་ལ་
 དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་
 ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ངོ་། །དེས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ན་གཞན་འཐོབ་པ་ལ་
 དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་རྣམས་སྤྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཀྱུན་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། (ཁ་ལྟ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་
 པོ་འཐོབ་པ་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་ནས་ས་བརྩུ་བའི་
 བར་དུ་འཐོབ་པ་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། མི་སྟེ་
 བའི་ཆོས་ལ་བཞོད་པ་འཐོབ་པ་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་
 དང་། ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པ་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་འཐོབ་པ་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་དཔྱད་པ་
 འཐོབ་པ་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་
 འཐོབ་པ་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་ནས་རྣམ་པ་བཅས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་བར་ལ་དཔྱད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་
 མ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་ཡམ། ཡོན་ཏན་ལ་
 དཔྱད་པ་ཡམ། སྤྱིང་པོ་ལ་དཔྱད་པ་ཡང་རུང་། དེས་འཐོབ་པ་ལ་དཔྱད་པ་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་
 སྤྱོད་ངོ་། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལ།

འདིར་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དེ། གཉིས་གང་ཞེན། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྱི་
 ལའི་ལུགས་དང་། རྗེ་བཙུན་མེ་ཏི་པ་ཡང་ཐུས་ཀྱི་ལུགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་དེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་
 འགྲེལ་མཛད་པ་ལས་བསྐྱུས་ཏེ་དོན་ཅུང་ཟད་འབྲི་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདིར་མཚན་མ་བཞི་ནི་
 རང་བཞིན་ལ་དཔྱད་པའི་མཚན་མ་དང་། གཉིན་པོ་ལ་དཔྱད་པའི་མཚན་མ་དང་། དེ་ཁོ་ན་

ལ་དཔྱོད་པའི་མཚན་མ་དང་། འཕྲོ་བ་ལ་དཔྱོད་པའི་མཚན་མ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལས་རང་
 བཞིན་ནི་ཀླན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཏེ་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
 ལ་མི་ལྟས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །གཉེན་པོ་ནི་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་གོ། །དེ་ཁོ་ན་ནི་སྤོང་བ་ཉིད་དམ་དོན་དམ་པའོ། །འཕྲོ་བ་ནི་རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུག་ཅིག་གོ། །མཚན་མ་ནི་ཚས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ངོ་ཉིའོ། །འདིར་མཚན་
 མའི་ཡུལ་ཅན་ལ་མཚན་མ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཚས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་ནི་
 མཚན་མ་ཞེས་བྱ་ལ། དེར་མངོན་པར་ཞེན་པས་སོ། །མཚན་མ་བཞི་པོ་དེ་དག་གང་གིས་
 སྤོང་ཞེན། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་སྤོང་ངོ་། །གང་གི་ཆེ་སྤང་ཞེན། དང་པོ་ཞིག་ནས་བསྐྱབས་
 བས་དེའི་རྗེས་སུ་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དགའི་རིམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པར་
 བྱེད་པའི་ཆེ་སྤོང་ངོ་། །གང་གི་ཆེ་སྤངས་ཤེན། (ཁ་ལ)ས་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 རེག་པས་དེའི་ཆེན་དེ་དག་སྤངས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ཤེས་བྱས་ནས་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པར་བརྗོད་དོ། །འདིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ཤེས་བྱས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 བརྗོད་དོ། །ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐུན་སྦྱོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྤྱོད་ན་ཅན་
 ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའམ་དེའི་བྱེད་པར་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གོ། །དེ་
 བས་ན་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དངོས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྟོག་པ་
 མེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་འགྲོ་འོང་མེད་པའམ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་
 པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་སུ་དབག་པའམ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་བརྗོད་པའོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་
 དེ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་ན་ཤིང་གཉིས་དུད་པ་ལས་བྱུང་བའི་མེས་ཤིང་ཉིད་བཞེགས་པ་བཞིན་
 དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་དེ་རང་ཞིན་ནས་རྟོག་མེད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བས་རྒྱ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ལ་འབྲས་བྱ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་སོ། །

འབྲས་བྱ་དེ་རི་འབྲ་བ་ཞིག་ཅེན། འགྲེལ་པ་དེར།

དེ་ལྟར་རྣམ་འབྱོར་པ་མོས་པའི་དབང་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་
སོགས་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མའི་བྲ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ལ། རྟོག་པ་
མེད་ཅིང་དབྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་རོ་གཅིག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་དེ་ཁོན་ཉིད་དེ་
ཉིད་ལ་མོས་ནས་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པར་གིན་རྒྱ་གསལ་པར་བསྒྲོམ་
ཞིང་འདུག་པར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་དགའི་ཐོག་མ་འཛོག་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ་
དེ་ཐོབ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་མི་གཡང་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་བར་
སྐབས་སུ་རྣམ་པར་གཡང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེད་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཡང་དེ་
ཉིད་ལ་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏད་དོ། །ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་
འབྲུང་དོ། །

མཚན་མ་བཞི་པོ་ཡང་ལྷ་མ་ལྷ་མ་སྤངས་པ་ན་མཚན་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལྷང་བར་གསུངས་
པས་རིམ་གྱིས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ལ། མཚན་མ་དེ་དག་རི་ལྟར་འབྲུང་བའི་རྣམ་པ་ནི། རོ་བོ་དང་།
ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ལ་རྟོག་པ་སྟེ།

སྦྱིན་¹པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་ལ། སྦྱིན་²པའི་རོ་བོ་ནི་ཞོར་
དང་མི་འཛིགས་པ་དང་ཆོས་སྦྱིན་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་ཉེས་སྦྱོད་ལས་བསྒྲོག་པ་
དང་ཆོས་སྦྱུང་པའོ། །བཟོད་པའི་རོ་བོ་ནི་མི་འཛིང་(ཁཔན)པ་དང་རི་མི་སྦྱུང་པ་དང་ཤེས་པ་
གསུམ་མོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་

¹མ་དཔེར། གཉིས་

²མ་དཔེར། གཉིས་

རྣམས་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །

ཡོན་ཏན་ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་དང་། བཟོད་པས་གཟུགས་མཛེས་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་གཡོག་འཁོར་མི་ཕྱེད་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུ་མི་འཆད་པའོ། །བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་ནད་མེད་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབང་པོ་རྣོ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་དང་སྤྱོད་པོའི་ཚོགས་ལལ་མོ་ཆེ་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། །

སྤྱིང་པོ་ནི། རྒྱུའི་རྣམ་གངས་ཡིན་པས་བསྔོ་བས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཚོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །

ཡོན་ཏན་ནི། དེ་དག་བསྒྲོམས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའོ། །

སྤྱིང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཡང་སྤྱའི་རྣམ་གངས་ཏེ་ཆད་མས་ཡང་དག་པར་གནས་པའོ། །

སའི་ངོ་བོ་ནི་རབ་རྟུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ལེགས་པར་གྲགས་ལ། མི་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཞིང་དག་པ་གསུམ་ནི་ས་བརྟུད་པར་རོ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་ནི་ས་དགུ་པར་རོ། །དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་ནི་ས་བརྟུ་པར་རོ། །

ཡོན་ཏན་ནི། ལྷན་ཅིག་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ། །

སྤྱིང་པོ་ནི། གཅེས་པའི་རྒྱ་དང་ཡང་རྣམ་གངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་འཛིག་རྟེན་

ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འཕྲོ་བའི་གཞིར་གྱུར་
པས་ཀྱང་སྤྱིང་པོ་སྟེ་དེས་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མི་ཏྲེ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ནི། འདི་དག་རྟུ་འབྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
མཚན་མ་དེ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་སྤྱིང་པོ་ལ་
དཔྱོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་ཉིད་དོ། །རྟོགས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐོབ་པ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་མ་དེ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མ་འདི་
དག་ཀྱང་སྤང་(ཁའབ)བར་གྱུར་ཅིང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་
སྤོང་ངོ་ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འདུག་པ་ལས་གསུངས་ན། དེ་
དག་དང་འདིར་གསུངས་པ་རྣམས་ཅི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེན། འདི་ལ་རེ་གིག་ཁ་ཅིག་གིས་སྒྲ་
བཞི། དངོས་པོ་ཀྱུན་རྫོང་བ་རྣམས་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དུ་དང་པོར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་བསྟན་པ་འབྲས་སུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཁྱིས་གོ་མས་པ་ལས་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྤོང་བར་
གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་མཚན་མ་མེད་པ་ཡང་སྤངས་པའི་སྤྱོད་པ་ལས་ཏེ། ཤེས་པ་དེ་དང་
པོར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེས་སོ། །

འདི་ལ་ནི་རྩས་པ་མེད་པས་རབ་ཀྱི་ལན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལན་གཞན།

གཉིས་དང་བྲལ་བར་རྫོམ་པ་དང་། །

དེ་ལྟ་ཉིད་ཕྱིར་འོད་གསལ་བ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། འདིར་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་
ཤེས་པ་དག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱ་བའི་དོན་དུ་དཔྱོད་པ་གསུམ་སྤོང་བར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་བཞི་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །

དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ཆགས་མིན་གང་། །

གང་གིས་འབྲས་བུ་མི་འདོད་པ། །

དེ་ཡིས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཤམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་སྟེ། དངོས་པོའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཤམ་པ་ལ་ནི་དབྱེད་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་ཡང་།

མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་། །

མཐའ་བཞི་པོ་ལ་མཉམ་པར་གནས། །

ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་དེ་ཉིད་དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་དང་བྲལ་བ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དབྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་
ཡང་འོད་གསལ་བ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱིར་རོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་སྒྲོམ་པ་ཡང་འོད་གསལ་བར་རྟོགས་
པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་མཚན་མ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ།
འདིར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིག་བརྩམ་པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐོང་བ་ལྟར་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་སམ། སྤྱི་མའི་མན་ངག་གིས་
དངོས་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་གསུངས་པ། (ཁ༡ན)

འགྲོ་དང་འདུག་དང་མདོར་བསྡུ་ན། །

ཉལ་ལམ་མཉམ་པར་བཞག་པའམ། །

ལྟ་དང་མཉན་དང་དེ་བཞིན་སྒྲོམ། །

རེག་པ་དང་ནི་མུང་བ་དང་། །

གཤམ་རབ་མིག་དག་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །

རྣམ་པར་དབྱེད་དང་མན་ངག་ལས། །

ཆོས་ཀྱན་མ་སྦྱེས་པ་ཉིད་དུ། །

མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དེའི་བྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཁོན་མཚན་མ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟེ།
འོན་ཀྱང་མཚན་མ་ནི་དཔྱོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མིང་གི་འདུ་ཤེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་ནི་མཚན་
མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་སྦྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་ཏེ།
ཇི་སྐད་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས།

ཀྱན་རྩ་ཤེས་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ། །

འཛིན་པས་འདུ་ཤེས་ངེས་པར་བསྟན། །

འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འཛིན། །

རྣམ་པར་དབེན་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །

འདུ་ཤེས་ངོ་བོས་མ་སྦྱེས་པ། །

དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་འབྱུང་མི་འགྱུར། །

འདུ་ཤེས་འདི་ལ་གང་དགའ་བ། །

འདུས་ཤེས་རབ་རྩ་འཇུག་པར་འགྱུར། །

འདུ་ཤེས་སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བ། །

དེ་ནི་འདུ་ཤེས་སུ་བརྗོད་དེ། །

གང་ལ་འདུ་ཤེས་སྦྱེས་པ་གང་། །

ཅི་ཞིག་གིས་ནི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །

འདུས་ཤེས་གང་ལ་གང་གིས་རེག །

གང་གིས་འདུས་ཤེས་འགོག་པར་བྱེད། །

སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པས། །

གང་ལ་འདྲ་ཤེས་སྦྱེ་འགྱུར་བ། །

འདི་ན་དོན་མེད་པ་ཡི་དོན། །

དེ་ཕྱིར་འདྲ་ཤེས་འབྱུང་མི་འགྱུར། །

གང་ཆེ་འདྲ་ཤེས་མ་སྦྱེས་པ། །

སྒྲིལ་འདྲ་ཤེས་འགོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ་སྒྲིལ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དབུ་མ་ལས་གསུངས་པ།

རྟོག་མེད་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལའང་། །

བསམ་མེད་པར་ཡང་དེ་མི་རྟོག །

རྣམ་པ་ཀླན་མཆོག་རྣམ་པ་མེད། །

སྒྲིལ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པ། །

དངོས་དང་དངོས་མེད་བདག་ཉིད་ཅན། །

དངོས་དང་དངོས་མེད་རྣམ་པར་སྤངས། །

མཐའ་བཞི་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། །

མཐའ་བཞི་པོ་ཡང་ཡང་དག་ལྟན། །

སྒྲ་ཆོགས་སྒྲོ་འདོགས་སྒྲོ་མ་བཏགས། །

མི་མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ནི། །

འབྲས་སུའོ་དཔྱོད་པས་དབྱེད་དུ་མེད། །

དེ་དང་དེ་བརྟེན་ཡང་དག་སྦྱེས། །

རང་གི་ངོ་བོས་མ་སྦྱེས་མིན། །

ཐེམས་པོ་མིན་ཕྱིར་རང་ཉིད་རིག །

གཤམ་བྱེད་མིན་(ཁལ་བ)ལ་བཏུའ་བྱ་མིན། །
རང་བཞིན་མེད་ཕྱིར་ཐེར་ཟུག་མིན། །
དེ་ནི་རྣམ་འགྱུར་མེད་ཕྱིར་རྟག །ཅེས་སོ། །

ཡང་སྒྲ་མས་གསུངས་པ།

བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི། །
འབྲེལ་བ་འབྱེད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །
འདི་ཉིད་བྱ་ངན་འདས་ཡིན་ན། །
སེམས་ནི་འཁྲུལ་བས་མ་རྣོངས་གིག །ཅེས་དང་།
རྣམ་རྟོག་ཀྱན་ལ་དགོས་མེད་པར། །
རི་ལྟར་བདེ་བས་གནས་པར་གྱིས། །ཞེས་གྲུང་ངོ་། །

དེ་བཞིན་དུ་བཙོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གྲུང་།

གང་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རེག་པ། །
བསམ་པ་ཀྱན་གྱིས་བསམ་དུ་མེད། །
གང་ཆེ་བསམ་མེད་པར་སེམས་པ། །
དེ་ཉིད་བསམ་པ་འོ་བསམ་པ་མིན། །
སེམས་ཅན་ཅི་འདྲར་སེམས་དེ་འདྲ། །
སེམས་ནི་ཅི་འདྲར་རྒྱལ་ཏེ་འདྲ། །
བསམ་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་གྱིས། །
འདི་ནི་སེམས་སུ་བཤད་པ་ཡིན། །
སུ་ཞིག་འདིར་ནི་ངོ་མཚར་སེམས། །
སེམས་ནི་ནམ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད། །

གང་ཞིག་སེམས་སྤྲུམ་སེམས་པ། །

བསམ་པ་ཀྱན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར། །

བསམ་མེད་པར་ནི་མང་དུ་སེམས། །

ཡུན་རིང་བར་ཡང་བསམས་པ་ཡིས། །

བསམ་པ་ཟད་མེད་སྟེ་བར་འགྱུར། །

བསམ་པར་བྱས་ན་ཚུལ་མིན་ཡིན། །

བསམ་པ་འདི་ནི་བསམ་པ་ཆེ། །

ཆོས་ཀྱི་བསམ་པ་སྒྲ་ན་མེད། །

ཆོས་ཀྱི་བསམ་པ་འདི་ཡིས་ནི། །

ཡང་དག་བསམ་པ་ལ་འཇུག་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་དོ་རྗེ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ།

ལྷན་གྱུ་བ་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ཡང་བསམ་པས་བརྟག་བྱ་མིན། །

བསམས་ནས་གང་ཞིག་བསམ་མེད་དེ། །

དེ་ནི་བསམ་མེད་འགྱུར་བ་མིན། །ཞེས་སོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་དོ། །

དེ་ལ་འདིར་དོགས་པ་དང་། དེའི་ལན་གྱི་གཞུང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། འདི་དག་ཏུ་འགྱུར་ཉེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཅི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།

འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་གཉེན་པོ་དང་འཕྲོད་པ་ལ་དཔྱད་པའི་མཚན་མ་མི་སྤོང་བར་

གསུངས་ལ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ཉིད་ནས་ནི་མཚན་མ་གསུམ་པོ་སྤོང་

བར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེས་པའོ། །མདོ་ལས་མཚན་མ་བཞི་སྤོང་བར་གསུངས་

ན་རང་བཞིན་གྱིས་མཚན་མ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་གོང་དུ། རང་བཞིན་དུ་ནི་ཆགས་སྤངས་

བསམ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མ་དྲིས་སོ། །

ལན་ལ་གཞན་གྱི་ལན་དང་། རང་གི་ལན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། འདི་ལ་རེ་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ནས། ཇི་ལྟར་འགལ་ཞེས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ།
དོན་ནི་ཆོས་ཅན་ཀྱང་རྫོགས་པ་རྣམས་ལ་(ལ། ༡༠ན)བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་དེ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་བརྟེན་
པའི་མཆོན་མ་བཞི་པོ་སྤྲོད་ལ། ཆད་མ་མ་བསྐྱེད་ན་ནི་མཆོན་མ་བཞི་པོ་སྤྲོད་བྱེད་གཞན་
མེད་པས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བསྟན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འབྱུང་ལ། ཕྱིས་
སྒྲོམ་པ་གོམས་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་མཆོན་མ་དེ་ཡང་སྤྲོད་བར་
གསུངས་ཏེ། ཇེས་སུ་དབག་པ་མཆོན་མའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མཆོན་མ་མེད་ཞེས་བྱ་
ལ། དེ་ཡང་སྤངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་ཏེ། མཆོན་མ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་བསྒྲོམ་པའི་དང་
པོར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་མདོ་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ཏེ། མཆོན་མ་ཇེས་དབག་གིས་སྤྲོད་ལ།
མཆོན་མ་ཆེད་དུ་མི་སྤྲོད་བཞི་བསྒྲོམ་པའི་དུས་ན་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་
ལན་དང་པོ་ནི་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ནི་དབང་པོ་རབ་བྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ལན་མ་ཡིན་པས།

རང་གི་ལུགས་ནི། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་ཡང་
འོད་གསལ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པས་འོད་གསལ་པའི་ངོ་བོར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་
ཡིན་ལ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡང་འོད་གསལ་བར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་སྤང་
བའི་རང་གི་ངོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཤེས་ནས་མཆོན་མ་རྣམས་སྤྲོད་བ་འདི་ནི་དབང་པོ་རབ་བྱི་
ལུགས་ཡིན་ཏེ། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་ལུགས་དེ་ཡང་དབང་པོ་དམན་པ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དབུ་མའི་བསྒྲོམ་པ་ཇི་
ལྟར་ཡིན་པ་མདོ་དང་སྤྲ་མའི་མན་རག་གིས་བཤད་པ་སྟེ། ཞིབ་ཏུ་ནི་མ་སྤྲོས་སོ། །འདིར་
སྤྲོད་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལས་མཆོན་མ་བཞི་པོ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཞི་ལ་

གསུངས་ཀྱི་གཞན་ལ་གསུངས་ཀྱང་མདོ་ཉིད་དུ། སྤང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོན་དུ་
 འགྱུར་བ་དེ་དག་ཅེས་གསུངས་པས། བུམ་པའི་རྣམ་པ་རྟོག་པ་ལ་ཤར་ནས་དེའི་སྟབས་
 ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པར་མདོན་པར་ཞེན་པ་འབྱུང་བས་རྒྱ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་
 མཚན་མ་ཞེས་བྱ་ཞིང་འདི་འདྲ་བ་ནི་རགས་པ་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་ཤིང་། རྟོག་པའི་སྤང་
 བ་ནི་ས་བདུན་པ་ནས་བརྒྱུག་ལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་སྤང་བ་ཕྱོ་མོ་ནི་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་བརྟེན་ཅིང་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་མ་
 ལུས་པར་བརྒྱུག་པས་འཁོར་བའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡང་ཅི་ནས་ཀྱང་
 (ལ༡༠བ)སྤང་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་སྤང་ཡང་མང་དུ་བཤད་དོ། །བྲག་གཅིག་ཏུ་
 སྒྱག་ཅིང་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཉིས་ལ་སོ་
 སོ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཆོག་སྤྲ་དྲགས་སོ། །ཞེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བརྟེན་པའི་མཚུག་
 ཐོགས་སུ་གཉིས་ལ་ཞེས་སྟོས་ལ། ཡང་སྤང་དེ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ་གཟུང་བའམ་
 འཛིན་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཞེས་གཟུང་འཛིན་དུ་སྤང་བའི་བྱང་བར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོས་པས་ན་
 འདིར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྤང་བ་དང་མདོན་པར་བརྟེན་པ་ཞེས་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་
 འདི་མདོ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དོན་ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ། འདི་ནི་དེའི་རྣམ་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །སྤང་བར་བྱ་བའི་མཚན་མ་བཞི་པོ་འདིས་ནི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། དང་པོ་
 རགས་པ་དང་། གཉིས་པ་འབྲིང་དང་། གསུམ་པ་སྤྲ་མོ་དང་། བཞི་པ་ནི་རིང་དུ་རྗེས་སུ་
 འབྲེལ་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྤང་བ་ནི་ས་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་དགོས་པ་སྟེ། རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་མཚན་མ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཡང་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྒྱ་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་ཡི་ནི་སྦྱོར་བ་དང་། དེ་ནས་ཕྱིར་རོལ་གྱི་དོན་མི་
 དམིགས་པ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་མེད་ན་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་ཡང་མི་དམིགས་
 པར་རྟོག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཕྱིར་རོལ་དང་རྣམ་རིག་ཙམ་གཉི་ག་མི་དམིགས་པ་ཡི་སྦྱོར་བ་

སྟེ་ནམ་པ་བཞིའོ། །

འདི་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་རིམ་པ་འདི་ནི།

སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟ། །

ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མི་བརྟག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལང་ཀར་གཤེགས་པར་ཡང་གསུངས་ལ།

མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དུ་ཡང་།

སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་སྒྲོས་རིག་ནས། །

དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས། །

སྒྲོ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས། །

དེ་མི་ལྡན་པའི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དང་། དབུས་མཐར་ཡང་།

དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟ། །

མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་རྟ་སྟེ། །

མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟ། །

མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་རྟ་སྟེ། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་དམིགས་པ་ནི། །

མི་དམིགས་རོ་ཤོ་ཉིད་དུ་གྲུབ། །ཅེས་བྱ་བས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བུམས་པའི་གཞུང་འདི་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་
དུ་གྲགས་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་འདོད་ན། དེའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་དང་འདི་འགྲིག་གམ་ཞེ་ན།

ཤིན་རྟ་འགྲིག་སྟེ། །ཁ་ནང་དུ་བལྟས་ཏེ་རང་གི་སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ནི་དང་པོའོ། །

(ཁ༡༡ན)གཉིས་པ་ཕྱིར་རོལ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་ཐམས་

ཅད་གཞི་རྩ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་སྒྲིམ་བྲལ་ལོ། །ཁྱི་རོལ་དུ་སྒྲུང་བ་དང་ནང་གི་སེམས་
སྒྲིམ་པ་དང་བྲལ་བ་དག་རོ་གཅིག་པར་རྟོགས་པ་ནི་དམིགས་པ་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིམ་བཤེད་ལོ། །
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་པར་མི་བྱེད་པ་ལ་
སྒྲིམ་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་བཞི་པའོ། །

བཞི་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི། གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་སྒྲུང་བའི་
མཚན་ཉིད་དང་། སྒྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་དམིགས་པ་ལས་ཡིན་ཏེ།
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་རབ་
ཏུ་གནས་ཤིང་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲུང་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ལས་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་དང་མངོན་པར་
བརྟེན་པ་རི་ལྟ་བུ་དང་དབང་པོ་དུག་དང་ཡུལ་དུག་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་དུག་དང་
སྟོང་གིས་འཇིག་རྟེན་ཡང་སྒྲུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སྒྲུང་བ་མེད་པ་དེས་ན་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་བརྟག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། གནས་མེད་
པ་དང་། སྒྲུང་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ་དང་། གནས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུག་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་
ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེན། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་མེད་པ།
བསྟན་དུ་མེད་པ། རྟེན་མེད་པ། སྒྲུང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་པ། གནས་མེད་
པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་
གཉིས་སུ་དབྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྟག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ། གཟུགས་མེད་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་རུ་
བ་ཞེས་བྱ་བ་གཟུགས་པར་བྱ་བ་དང་གཞིག་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པས་དབྱེད་ཅིང་གཞིག་
པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ། །དེས་ནི་གཉིས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །མངོན་པར་བརྟེན་
པས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བརྟེན་པར་མི་རྣམ་པས་བསྟན་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེས་ནི་མངོན་པར་

བརྗོད་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་བརྟེན་ཞིང་
གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེན་མེད་པའམ་གནས་པ་མེད་པ་སྟེ། འདིས་ནི་དབང་པོ་མི་སྤང་
བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བ་
མེད་པ་སྟེ། འདིས་ནི་ཡུལ་མི་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་རིག་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་(པ།༡༡བ)མ་ཡིན་པ་སྟེ། འདིས་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མི་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་
པས་གནས་པ་མེད་པ་སྟེ། འདིས་ནི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མི་སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །

སྤང་བའི་མཚན་ཉིད་ལས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་མ་མི་སྤང་བས་ན་མ་མཁའི་
དགྱིལ་དང་མཉམ་ཞིང་མཚུངས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྣམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེས་
ལ་ཐོབ་པ་ལ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བརྒྱད་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

འདི་ཡང་མདོ་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
དབྱིངས་ལ་རབ་རྟག་གནས་པས་ནི་ཤེས་བྱ་དང་བྱད་པར་མེད་པ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དང་
མཚུངས་པར་མཐོང་ངོ་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འོག་རྩ་ཐོབ་པའི་ཤེས་
པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་དང་། སྒྲིག་སྒྲུ་དང་། མི་ལམ་དང་། མིག་
ཡོར་དང་། བྲག་ཆ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། ལྷ་སྒྲུ་དང་། སྒྲུལ་བ་དང་
མཚུངས་པར་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་དོ། །

ལྷ་པ་པན་ཡོན་ལ་འདུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གནས་ཡོངས་སུ་ལྷར་
པས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་དང་། བདེ་བར་གནས་པ་མཆོག་ཐོབ་པས་ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་བདེ་བ་སྤངས་ཤིང་གཏན་དུ་བདེ་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་གོང་ན་མེད་པའི་
བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་

གཟིགས་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་དང་། རི་ལྟར་འོས་འོས་སུ་ཚོས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཚོས་སྟོན་པ་
ལ་དབང་འབྱོར་ཐོབ་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་པར་ཐོབ་པ་དང་བདེ་བར་
གནས་པ་ནི་སྐྱེའི་ཚོས་ཡིན་ལ། གཟིགས་པ་ནི་ཐུགས་དང་། སྟོན་པ་ནི་གསུང་གི་ཚོས་སོ། །

དུག་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཉེན་པོ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། བྱེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། ལས་ལྡེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་པོ་གཉེན་པོ་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་མེད་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལྟའི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལྟར་འགྱུར་རྟེ།
འདི་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་བདག་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་རྟེ་འཛིན་པར་འཛིན་པ་དང་། རྟོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ཀུན་རྫོང་ལས་ལོགས་ཤིག་(ལ། ༡༩)ན་མེད་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་
པར་འཛིན་པ་དང་། མེད་པའི་སྐྱར་པར་འཛིན་པ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་
ཡོད་ཀྱང་དེར་ཡང་མེད་པར་འཛིན་པ་ནི་སྐྱར་པར་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་ལྟ་སྤངས་པའི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་
པར་འདས་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། རོ་བོའི་དོན་དང་། མངོན་རྟགས་སུ་འཛིན་པའོ། །
དེ་ལ་རེ་ཤིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་
ཙམ་གྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རྟེ། བྱིས་པ་སྦྱང་དུ་ཡང་གནས་སྐབས་
དེར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་མང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་
འདས་པ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་
འགྱུར་རྟེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱི་རོལ་བ་
ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཤིག་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཇུག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་

རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གཉིད་འབྲུག་པོ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་རྣམ་རྟོག་གི་འཕྲུག་པ་མེད་པས་དེ་དག་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟོག་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཀྱང་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་
 འགྱུར་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་མངོན་རྟགས་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
 དེས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་པ་འདི་ནི་མེད་ཅམ་ལ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྒྱུད་དང་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅམ་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོག་
 པ་ལས་གཞན་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། གྲམ་ན་པ་ལ་དགག་པའི་སྒྲ་སྒྲུབ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་མི་
 རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་རྟག་གནས་པའི་རྟོག་པ་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། རྟོག་པ་དགག་པ་འདི་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་དང་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་རྟུ་གྱུར་པ་ཁམས་བཙོ་བརྒྱུད་དང་། རྫོང་གི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྒྲུབ་
 བ་རྣམས་(ཁ། ༡བ)ཡང་དག་པར་བརྟགས་ན་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་རྟུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པས་
 རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་སྒྲུབ་པ་མེད་ཅིང་དེ་དག་རྟུ་སྒྲུབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
 རོ། རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་རྟུ་རྟོག་པ་རྒྱུད་ཟད་ཅམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་
 བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་འཇངས་རྒྱས་མཆོད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་དོན་དུ་
 ཉེ་བར་འཛིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ཁྱད་པར་རྣམ་པར་ལྡོས་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་སྟོན་དང་
 བྱང་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་རྟོག་པ་ཉིད་ལམ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱུ་བ་
 སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཁོར་འདས་ལ་སྟོན་ཡོན་དུ་རྣམ་པར་མི་

རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་རང་ནི་བདེན་པ་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པས་ཉི་མོ་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མི་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཙན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་རང་ནི་འཁོར་བ་དོར་ནས་མུང་འདས་ཉིད་ལ་གནས་ལ། སངས་རྒྱས་
 དང་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འཁོར་བ་དང་མུང་འདས་ཆད་དུ་སྒྲོང་ལེན་གྱིས་མི་གནས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་རང་ནི་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལྷག་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་
 དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ལྷག་མེད་དུ་སོན་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་པར་གཏན་
 དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་རང་རྣམས་ནི་རང་གི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་ཀྱང་ད་དུང་
 གོང་དུ་གཞན་བཅའ་དགོས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡོང་ན་གཞན་བཅའ་བར་བྱ་བ་སུ་ཡང་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཐ་མ་ལས་ལྷ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ལས་
 སམ་བྱ་བ་ལྷ་བྱེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་རྒྱུད་རིང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་རོ། །
 བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་སྟེར་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་བདེ་བ་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གནས་པ་
 བླ་ན་པས་བདེ་བའི་བར་དུ་མི་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྲ་
 རྒྱས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འཐོབ་པོ། །
 མི་རྟོག་པ་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་
 རྟོགས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་ལག་ཏུ་གཏོད་ཅིང་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ཁ༧) ༣༧)

དེ་ལ་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་གང་སྟོང་བ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་གང་གིས་སྟོང་བ་ཤེས་སོ། །ཁྱད་པར་ཤེས་པས་ནི་རྟེན་གང་ལ་ཡོད་
 པ་དང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་སོ། །གོང་ན་མེད་པ་ཤེས་པས་ནི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པ་ཤེས་སོ། །ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་འབྲེལ་དུ་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་སོ། །

གནས་གྲུང་པའི་འཇུག་པ་བརྟན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ‘སྤྲ་མ་’¹གནས་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུའི་བྱང་པར་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟུན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སོ་སོ་སྤྱོད་པོས་རི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་རི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། དེས་མི་རྟོག་པ་ལ་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་རྟ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་དོན་རྟག་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཁྲུང་པོ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་ཐོག་མར་རྟོག་པ་ཅི་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བས་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་ནི་ཅི་ཡིན་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པས་མི་བདེན་བཞིན་རྟ་བདེན་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་མེད་བཞིན་རྟ་གཉིས་སུ་སྤྲང་བའི་ཀྱང་རྟ་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་པོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་པའི་ཀྱང་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཀྱང་རྟ་རྟོག་པ་དེའི་རྒྱུའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱུད་དམ་རིས་ཐ་དད་པ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲག་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་འདིར་རྟོག་པའོ། །རྒྱ་ཀྱང་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་འབས་བུ་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་བཅས་པའི་ཀྱང་རྟ་རྟོག་པ་ནི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་དེས་ན་རྟོག་པ་དེ་དག་ཤེས་པ་ལ་སྤྲང་རྟ་ཐིན་གྲང་དོན་རྟ་རྩ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་གང་ལ་ཀྱང་རྟ་རྟོག་པ་དེ་མཛོན་རྟ་སྤྲང་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྤྲང་ཞིང་ཀྱང་རྟ་རྟོག་པ་དེ་མི་སྤྲང་བས་ཆོས་ཉིད་སྤྲང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་དེ་སྤྲང་བ་ཉིད་རྟ་བཞག་པ་ཡང་ཀྱང་རྟ་རྟོག་པས་སྤྲང་བས་ན་སྤྲང་བ་དེས་དེ་བཞིན་ཉིད་རབ་རྟ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་དེ་ལྟར་ཀྱང་རྟ་རྟོག་པ་བརྟགས་ན་མེད་པ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་

¹‘སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་’ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས་ཁ ༡༡༣

བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །(ཁ༡ ༣བ)

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་སྒྲུང་དུ་ཟེན་གྱི་
 རོ་བོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །རྣམ་པར་རིག་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་དེ་ལས་ནི་ཐྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་
 བས་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པ་སྟེ། །དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པ་ལས་རྣམ་པར་
 རིག་པ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་འཛིན་པ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟེ། འཛིན་པ་དེ་མི་
 དམིགས་པར་ཤེས་པ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཁྱད་པར་མེད་པ་དེ་བཞིན་
 ཉིད་གྱི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་གོ། །རྣལ་འབྱོར་བཞི་པ་འདིས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་འཇུག་སྟེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་དམིགས་པའི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་
 བས་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དམིགས་པ་མེད་པས་ཡུལ་མེད་པ་ཞེས་གྱུར་
 བརྗོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་མེད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པ་གཞན་ལས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་
 ཐིམ་རོ། །

བརྒྱད་པ་སྦྱོར་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
 བར་དུ་མོས་པས་སྦྱོར་བ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པས་སྦྱོར་བ་དང་། བསྐྱོམ་པས་སྦྱོར་བ་དང་།
 མཐར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ལས།

མོས་པས་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །

སོ་སོར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་ནི། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་ཐུད་པའི་ཐིམ་རིག་པའི་གནས་སྐབས་ཞེས་བྱའོ། །

བསྐྱོམ་པས་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་
 མ་དག་པའི་ས་དུག་དང་མཚན་མས་དག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་

དགྲུ་པོ་དེ་དག་ནི་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །

མཐར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལྟོན་གྱིས་བྱུང་ཅིང་རྒྱུན་མི་
འཆད་པར་རབ་རྟུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། མཐར་ཕྱིན་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་དེའི་
བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་སྦྱོར་བ་བཞི་དང་དེ་དག་གི་
འབྲས་བུ་མོས་པས་སྦྱོད་པ་ནས་ས་བརྩུ་བའི་བར་གྱི་ས་རྒྱམས་དང་སངས་རྒྱས་ནས་མཛད་
པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱམས་ཡིན་པར་གཤེས་པར་བྱའོ། །

དགྲུ་བ་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མེད་པར་ལྟ་
ན་ལྟ་བ་དེའི་ཉེས་དམིགས་རྒྱམ་པ་བཞི་སྟེ།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཕྱིན་ཆད་མི་འཇུག་ཅིང་མི་སྦྱུ་བའི་རྟེན་
གྱི་གཤམ་མེད་(བ/༡༢)པར་ཐལ་བ་སྟེ། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འཇུག་པ་ལས་ཕྱིས་གཏན་མི་སྦྱུ་ན་དེ་ལ་གཤམ་གྱི་ག་ཡོད་པར་ངེས་ཤེས་བྱ་ལ།
གཤམ་ཀྱང་གནས་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདྲོན་པ་སྤར་འཇུག་པའི་གནས་ཁང་དུ་
འཇུག་པར་མི་རྩུས་པ་ནི་གནས་པོ་ངོ་ལོག་པ་ལས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །མདོན་པ་ཀྱུན་ལས་
བརྩུས་ལ་སོགས་པར་རྒྱམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐག་སྤྲིང་བར་བྱེད་པར་
བཤད་མེད་ཀྱི། འདིར་གནས་གྱུར་པ་ཉིད་རྒྱམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་ཡིན་ལ། འདིས་
ཉོན་མོངས་འགོག་པས་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གཤེས་པར་བྱའོ། །

ཉེས་པ་གཉིས་པ་ནི། རྒྱམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྦྱབས་ལ་སོགས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱུན་གྱིས་གནས་པ་ནི་དེའི་རྟེན་བརྟན་པ་ཡོད་པར་ངེས་ཏེ། རྟུ་བརྟན་པར་
གནས་པ་ན་དེའི་ལོག་གི་གཞི་བརྟན་པ་ཡོད་པར་ངེས་པ་བཞིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡང་
གནས་གྱུར་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་མིན་པས་བལྟས་ན་འབྲས་བུ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པའི་མ་དེག་
པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཉིད་ཉེས་པ་འོ། །

[ཉེས་པ་གསུམ་པ་ནི།] ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྟག་མ་མེད་པའི་ལྟ་ངན་

ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ན་གནས་གྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱན་བརྟན་པ་ཞིག་མེད་ན་
སྐབས་དེར་ཡང་དགྲ་བཙུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་
ལ། སངས་རྒྱུ་ནས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་བརྟན་པ་མེད་ན་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་གང་
ཟག་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལའོར་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་།
རྒྱན་གཅིག་ལ་ནི་བརྟན་ནས་སྤྱ། །ཁྱེད་པོ་སྤྱོད་པོ་ཞེས་བྱར་བརྟན། །ཞེས་ལྷ་སྤྱིན་ལ་
སོགས་པར་འདོགས་པའི་གཞི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མ་གྱུར་བས་སྐབས་ལ་ཐེ་
ཚོམ་ཟ་བ་ནི་ཉེས་པའོ། །

ཉེས་པ་བཞི་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་¹བྱང་ཆུབ་ཀྱི་²བདེན་པ་བཞི་བྱང་ཆུབ་པ་དང་།
རང་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་³རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་⁴
ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ན་གནས་གྱུར་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ཡང་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མི་འཇུག་པར་ཐལ་
བའི་ཉེས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ལྷ་ན་ཐེག་པ་གཅིག་གི་ལམ་ལ་(ལ། ༧༤)ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཉེས་
པ་ཡོད་དོ། །

བརྟུ་བ་པན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་པ་བཞི་ལས་
བརློག་ནས་ཡོན་ཏན་བཞི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་པ་དང་པོ་ལས་བརློག་ནས་སྒྲངས་པ་ལ་
ཡིད་ཆེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལས་བརློག་ནས་རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། གསུམ་པ་
ལས་བརློག་ནས་སྐབས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། བཞི་པ་ལས་བརློག་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་གི་

¹མ་དཔེར། རྒྱ་

²མ་དཔེར། རྒྱ་

³མ་དཔེར། རྒྱ་

⁴མ་དཔེར། རྒྱ་

ལམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་འོ། །འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་
བཏགས་པས་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སངས་རྒྱས་བདག་པོ་དང་གནས་ལྟར་པ་དེའི་
བདག་གི་བར་འབྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གཞན་ཡོངས་སུ་
ལྟར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཤད་དོ། །

ད་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པས་བསྟན་བཅོས་མ་ལུས་པའི་དོན་བསྟུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའི་འཁོར་བ་
ནི་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དཔེ་ནི་རྒྱ་མ་དང་མྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཞེས་
བྱའོ། །གནས་ཡོངས་སུ་ལྟར་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རབ་རྟུ་བྱེ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ལ། གནས་
ཡོངས་སུ་ལྟར་བ་གསར་དུ་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་དང་པོ་ནས་ཡོད་པ་སྟེ། དེའི་དཔེ་ནི་ནམ་
མཁའ་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་བས་གསར་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་ངོ་པོ་སྤར་ནས་ཡོད་པ་དང་།
གསེར་སྤར་ནས་ཡོད་ཀྱང་གཡའ་དང་བྲལ་བས་ཕྱིས་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ངོ་པོ་
ཉིད་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་དང་བ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་མ་ཞི་བས་མཐོང་བ་ནི་གསར་དུ་ཡིན་པ་བཞིན་
ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་པར། གསེར་དང་ལྷ་འདྲི་དཔེས་ནི་རྩ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡོན་ཏན་ཙམ་
ཆོས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ནམ་མཁའི་དཔེས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ནམ་མཁའ་རྒྱན་ཀྱིས་འདུག་པའི་རྩས་དང་མ་དམིགས་པ་ལས་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་
གཉིས་ཀས་གནས་ལྟར་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་སྤོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་
འདི་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་གསལ་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་མ་རིག་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱན་
ཡོད་པར་མ་བཤད་ཅིང་འདི་ལས་ནི་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་དང་
ཆོས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བྱུང་བར་གསལ་པོར་གསུངས་པས་རྒྱུད་སྤྱི་མ་འདིར་གློ་
བུར་གྱིས་སྦྱོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་མི་སྦྱོང་བར་བཤད་པ་ཉིད་དང་ལེགས་པར་འབྱོར་ཏེ།
མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང་། མདོ་(ཁ༡)(ན)ལྟེན་རྒྱན་དང་། དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་

པར་འབྱེད་པ་གསུམ་ནི་སྟོན་ཉིད་ནས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་
 ཤིང་། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འཆད་པ་ན་བསྟན་
 བཅོས་གཉིས་པོ་དེའི་ཡུང་ཡང་བྱངས་ལ། སྤྱི་མ་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་
 མཚན་ཅུམ་ཡང་མ་བྱུང་ངོ་། །སྤྱི་མ་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
 པོ་འདིའི་དཔེ་རྩེ་བཅུན་མི་ཉི་པས་རྟེན་ཅིང་རྩེ་བཅུན་བྱུམས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
 བས་གསལ་ན་ཉེ། དེ་ལ་བརྗེ་ཏ་དགའ་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་གསལ་ནས་དེས་སྤྱི་ན་ལ་
 བཤད་དོ་ཞེས་བཅུན་ཡུགས་པ་དག་གཏམ་ཏུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཉེ།
 དེ་ཡང་བོ་རྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་སྟོན་དག་ཅིང་བྱང་བ་ལ་ཡང་བྱ། ཆོས་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
 པ་ལ་ཡང་བྱ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ལ་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་དང་།
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ངོ་པོ་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དེ། དེ་ཡང་རིག་ཅིང་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེའི་བྱང་པར་མཐའ་ཡས་ཀྱང་མདོར་བསྟུན་དོན་རྣམ་པར་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུས་
 བྱས་ནས་རིག་པར་བྱའོ། །

དོན་བརྒྱུད་གང་ཞེ་ན།

དག་ཐོབ་བྲལ་བ་རང་གཞན་དོན། །

དེ་རྟེན་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ནི། །

རི་སྤིང་དུས་དང་རི་ལྟ་ཉིད། །

ཅེས་བྱ་བ་འདི་སྟེ། དག་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ངོ་པོ་སྟོན་ཉེ། འདི་བྲལ་བ་ལ་འཇུག་སྟེ།
 [རང་]བཞིན་གྱི་དྲི་མ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཆང་བའམ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ།
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟོང་པོ་འདིས་གཞུང་དག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་

བོ་ཉིད་ནི་དག་པའི་རྒྱས་སྟོན་རྟོ། །དེ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་རྩེས་ཐོབ་སྟེ། མི་རྟོག་པས་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། དེའི་རྩེས་ཐོབ་ཀྱིས་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་རྩོགས་པའི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་བ་ལ་གཤམས་བྱེད་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྒྱ་བ་པ་ལ་གཤམས་བྱེད་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་དོ། །ལས་ཀྱང་བྱང་བས་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ལ། རྒྱ་བ་པས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དོ། །བྱང་རྒྱ་དེ་ལ་རྟེན་ཁེང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་དྲུག་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སྟགས་བཙུ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། གནས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཅོ། །(ལ༡༥བ)འཇུག་པ་ནི་སྐྱ་གསུམ་ལས་བྱང་བ་ནི་ཟབ་པའི་སྐྱ་ལ་བརྟེན་ལ། རྒྱ་བ་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྐྱ་ལ་བརྟེན་རྟོ། །བྱང་རྒྱ་དེ་ལས་བྱང་བ་ནི་རྟག་པའི་ཆ་ཅི་སྤྲོད་དུས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་བ་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཅི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་བརྒྱུད་པོ་འདི་ནི་དོན་བརྒྱ་དྲུག་རྒྱ་ཡང་འཇུག་བར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཆོགས་སྤྱ་བཙད་པ་འདིས་ནི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་དོན་བརྒྱུད་པོ་འདི་དག་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རོ་བོའི་དོན་དང་། རྒྱའི་དོན་དང་། འབྲས་བུའི་དོན་དང་། ལས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྡན་པའི་དོན་དང་། འཇུག་པའི་དོན་དང་། རྟག་པའི་དོན་དང་། བསམ་གྱི་མི་བྱབ་པའི་དོན་རྟོ། །ཞེས་བྲལ་ལ། འདི་དག་གི་དོན་ཅེས་བྲལ་བ་ནི་པ་དྲུག་སྟེ་ཆོག་གི་དོན་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་བརྒྱུད་དོ། །

སྤྱར་ཡང་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁམས་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་བཞུགས་གཤམས་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བཞེད་པ་དེ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གནས་ཡོངས་སྤྱ་ལྟར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་བཙོམ་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་བྱེ་བ་སྟེད་མཐའ་དག་གི་གཤམས་པ་དེ་བཞུགས་གཤམས་པའི་སྟོང་པོ་ལ་དོགས་པ་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་སྤྱབས་ལས་གྲོལ་བ་དེ་བཞུགས་གཤམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཡང་དོགས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པའི་སྤྲུལ་བསྟན་ཏེ།
འདིས་ཐོབ་པས་ན་ཐོབ་པའོ། །དེའི་འབྲས་བྱ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་
པ་དང་བྲལ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་དང་བྲལ་པའི་བྲལ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱབ་པ་ནི་ལས་སོ། །དེའི་རྟེན་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྡན་
པའོ། །ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་
གསུམ་པོ་དག་གིས་འགྲོ་བ་ཇི་སྤྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ནི་
འཇུག་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ།

དོན་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཁམས་སམ་རྒྱ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད་པའི་གནས་
སུ་གྱུར་ཏེ་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་དེ་ལ་མིང་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་
ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར་གནས་ཡིན་ནོ། །(ཁ༡༥ན)
དེའི་དྲི་མ་རྣམས་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སྤྱར་མ་ལྡོག་པ་ན་ཉོན་མོངས་
པའི་གནས་མི་བྱེད་པས་ཐུང་ལས་ལོག་སྟེ་རྣམ་པར་བྱང་བ་འབའ་ཞིག་གི་རྟེན་བྱེད་པས་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་དང་གནས་གྱུར་པ་གཉིས་
པོ་དྲི་མ་ཡོད་མེད་ཅུམ་གྱིས་བྱེ་བ་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

དེའི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་གང་གི་བྱིར་དཔལ་བྱེད་གི་མདོ་གང་ལས།

བཙུམ་ལྡན་འདས་ཁམས་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་བྱེ་བ་སྟེད་
མཐའ་དག་གིས་གཡོགས་པས་ན་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་ངས་པའི་ཤེས་པ་རྟེན་པས་དོགས་པ་མ་
མཆིས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་གི་སྤྱབས་ལས་གྲོལ་བ་ན་ཡང་
དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་བཞིན་

ག་ཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཡང་དོགས་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ།

ཁམས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པས་ཤེས་པའི་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་
བཅས་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་ལ། རང་གི་ཁམས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་
དད་པ་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་འམ་ངོ་ཉི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །བྱང་ཆུབ་དེའི་རྒྱ་ཡེ་
ཤེས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་ཤིང་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་[པ་]ཡིན་པས་དེ་དག་མེད་པ་སྟེ་མཉམ་པར་
བཞག་པའོ། །མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལངས་ཤིང་རྗེས་ལ་མཉམ་བཞག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པ་ཀྱང་རྫོང་གི་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྒྲ་བས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་དང་ཞིང་སྦྱང་བ་དང་
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་
བས་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་ཤིང་ཀྱང་རྫོང་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲིབ་པའི་
ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལའང་རྒྱ་དོན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་གཉིས་སུ་སྒྲ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་རྟོག་པར་
བརྟེན་པ་དང་། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་སྒྱ་དོན་ཅན་པ་མོ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་
རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གནས་ཡོངས་སུ་བྱུར་པའི་རྒྱ་གཉིས་ནི་
མདོར་བསྟན་དུ་ཐོབ་པའི་སྒྲིས་བསྟན་ཏེ། བྱེད་པ་ལ་སྒྲ་བསྐྱབས་ནས་འདིས་ཐོབ་པར་བྱེད་
པས་ན་ཐོབ་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་
ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་(ཁ།པབ)པ་བྲལ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་
བྲལ་བའི་བྲལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲིབ་གཉིས་ལས་གྲོལ་
བའི་རང་རིག་པ་སྟེ་འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་ནི་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ།

དེའི་འབྲས་བུ་ནི་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་བསྐྱེས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཆི་འཕོ་དང་བཅས་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་ལམ་དང་། བྲལ་བ་གཉིས་ནི་འགོག་པའོ། །ཞོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་བས་རང་གི་དོན་སྦྱབ་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་བས་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པ་ནི་ལས་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་ལས་སམ་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྦྱབ་པའི་ཐབས་མཁྱེན་བརྟེན་གཉིས་ནི་བྱེད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་དེ་རྟོན་ཡིན་ལ། དེའི་བརྟོན་པ་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་འབྲེལ་བ་ནི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་པས་ཟབ་པ་དང་། ཡོངས་སྦྱོང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་སྐྱ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སྦྱུལ་པའི་སྐྱ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པ་ལ་མཁས་པས་བདག་ཉིད་ཆེ་བ་སྤྲེགས་པ་པོ་དེས་བྱང་ཆུབ་དེ་ཉིད་བྱེད་ཀྱི་རྟུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དག་གིས་དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྟོན་པར་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རྣམ་པས་གཞི་སོ་སོ་ལ་འཇུག་ཅིང་བྱེད་པ་ནི་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་སྤར་བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་གནས་སྐྱབས་དང་། གྱུན་ཏུ་འགོ་བ་དང་། མི་འཇུར་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པ་སྤྲེགས་པ་བཞི་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱེས་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཇི་སྟོན་དང་ཇི་སྤྲེགས་པ་པོ་འཇུག་པར་བསྐྱེས་པས་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་གྱུ་ཏུ་འཇུར་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་བར་གྱིས་སྦྱོམ་ནི།

ངོ་བོ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། །

ལས་དང་ལྡན་དང་འཇུག་པ་དང་། །

དེས་རྟག་བསམ་མི་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས། །

སངས་རྒྱས་ས་ནི་རྣམ་པར་གནས། །

ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་

བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ལས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ལ་ཡོན་ཏན་གང་དང་ལུན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་བྱེན་དབྱེ་བ་རྣམས་འཇུག་པ་སྟེ།
དོན་བྱུག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པས་ན་རྣམ་པར་གནས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་
མདོར་བསྟན་པ་(ལ། ༥༣)བྱས་ནས།

ད་ནི་རྒྱས་པར་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོར་ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་
དོན་དང་སངས་རྒྱས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྒྱུའི་དོན་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཞེས་བརྗོད་གང་ཡིན་ཉིད་མཁའ་བཞིན་གྲོ་བུར་གྱི།

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྤྲིན་ཆོགས་ལྷག་པོའི་སྤྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྤྲིབས་གྱུར་པ།

དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལུན་ཏུག་བརྟན་གཡུང་བྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད།

དེ་ནི་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམས་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ།

ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་བཤད་པར་བྱ་ལོ། །གང་གིས་འཆད་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་དོན་
མདོར་བསྟན་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་དབྱེར་མེད་པ།

དག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རབ་བྱེ་བ།

ཉི་མཁའ་བཞིན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་དང་།

སྤངས་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ།

འོད་གསལ་བྱས་མེན་དབྱེར་མེད་པར།

འཇུག་ཅན་གསྐུའི་ཀླུང་གི་ནི།

རྣལ་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི།

ཆོས་རྣམས་ཀྱན་དང་ལུན་པ་ཉིད།

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མ་གྲུབ་དང་།

རྩལ་དང་སྒོ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། །
 ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དེར། །
 སྒྲིན་དང་འདྲ་བར་བརྟེན་པ་ཡིན། །
 སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡི། །
 ལྷན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །
 མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡི་ནི། །
 རྗེས་ཐོབ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་འདོད། ། ཅེས་བྱ་བའོ། །

བཤད་པར་བྱ་བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྟེན་པའི་སངས་ཉིད་ནི་
 བྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་ གྲི་མས་དག་པའི་འཁྲུག་པར་གྱི་ཚོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་བྱུང་བ་དང་སངས་པ་
 ཡིན་ལ། དབྱེར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་དང་ལྷན་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རྒྱས་ཤིང་ཆུབ་པ་
 ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་གཞན་ནས་བཅུ་ལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རང་བཞིན་
 གྱིས་འོད་གསལ་ཞེས་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེ། ཉི་མ་བཞིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་ནི་ཆུབ་པ་སྟེ། དེས་ནི་ཉི་དང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཤད་དོ། །དག་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་གྱི་
 སྤངས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་བྱུང་བ་སྟེ། དེས་ནི་མཁའ་བཞིན་བྱ་བ་དེ་བཤད་དོ། །ཡོན་ཏན་
 ཀྱན་དང་ལྷན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
 བའི་ངོ་པོ་འབྲལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་པ་ཅན་ཆུ་
 པོ་གཏུ་འཇུག་གི་བྱེད་པའི་རྒྱལ་གྱི་གངས་ལས་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་(༡༥)ཡེ་
 སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཤད་
 ལ། མ་བྱས་པའི་སྒྲིབ་ནི་རྟག་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་གཡང་དུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་རྣམས་བརྟེན་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ནི་བཤད་བྱ་དེར་སྒྲིན་
 ཚོགས་སྒྲུག་པོའི་སྒྲིབ་པ་ཡིས་ནི་བསྒྲིབ་སྒྲུབ་པ། ཞེས་སྒྲིན་དང་འདྲ་བར་བརྟེན་པ་ནི་རང་
 བཞིན་རང་གིས་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དག་པའི་ནམ་མཁའ་འཁྲུག་ཅིང་འདེབས་

པར་བྱེད་པ་དང་། གྲོ་བྱར་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བརྗོད་
པ་ཡིན་ནོ། ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པའི་རྒྱ་ནི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ལམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། ། དེས་ནི། དེ་
ནི་ཆོས་ལ་མི་རྟོག་རྣམ་འབྱེད་ཡེ་ཤེས་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ། ། ཅེས་བྱ་བ་དེ་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་དེ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་
ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མདོར་བསྟན་ན་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཕྱིས་གཉེན་པོས་དྲི་མ་མེད་
པར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། ། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་གང་ཞིག་ངོ་བོ་དྲི་མ་དང་མ་འདྲེས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ། འོན་
ཀྱང་ལྷན་ཅིག་རྟུ་གནས་པས་གཉེན་པོས་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་དང་ལྷན་
ཅིག་རྟུ་འཇུག་པས་མ་བྲལ་པའི་ཕྱིར་ལོ། ། དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། རྩལ་
སོགས་པ་སྤར་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ད་ལྟ་རྩལ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དག་པ་བཞིན་
དུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་གནས་པ་ལ་གཉེན་པོས་གྲོ་བྱར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་
དག་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་
དོན་ལས་བརྒྱམས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

དྲི་མེད་རྩལ་ལྷན་རིམ་རྒྱས་བརྒྱས་ཁེབས་པའི་མཚོ་བཞིན་དང་། །

སྒྲ་གཅན་ཁ་ནས་ཐར་པའི་རྒྱ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུ་དང་། །

རྒྱུན་ཆོགས་ཉོན་མོངས་དག་ལས་གྲོལ་པའི་ཉི་མ་ལྟ་བུར་ནི། །

དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྱིར་འོད་ཟེར་སྤང་ལྷན་དེ་ཉིད་དོ། །

ཐུབ་པའི་བླ་མཆོག་སྤྱང་ཅི་སྤྱང་པོ་དང་། །

རིན་ཆེན་གསེར་དང་གཏེར་དང་ལྗོན་པ་བཞིན། །

དྲི་མེད་རིན་ཆེན་བདེ་གཤེགས་སྐྱུ་དང་ནི། །

ས་བདག་གསེར་གྱི་གཟུགས་འདྲ་རྒྱལ་བ་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྐྱ་མས་ཉོན་མོངས་(ཁ། འན)པ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ལ།
 བྱི་མས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
 སྤང་དང་གཏི་མུག་གསུམ་དུ་འདུ་བས། འདོད་ཆགས་ལས་གྲོལ་བ་ནི་རྒྱལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་
 པའི་རྒྱ་དང་ལྗན་པ་ལས་རིམ་གྱིས་རྒྱས་པའི་པདྨས་ཁེབས་པའི་མཚོ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཞེ་
 སྤང་ལས་གྲོལ་བ་ནི་སྐྱ་གཙན་ཁ་ནས་ཐར་པའི་ལྷ་བ་ཉ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། གཏི་མུག་ལས་
 གྲོལ་བ་ནི་སྦྱིན་གྱི་ཆོགས་ཉོན་མོངས་གིང་ལུགས་པར་གནས་པ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཉི་མ་
 ལྟ་བུ་ནི་སྦྱིབ་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྗན་པའི་བྱིར་ཤེས་བྱ་སྤྲང་བའི་འོད་ཟེར་
 དང་ལྗན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དཔའི་དོན་ཏོ། །ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱལ་བ་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བྲལ་བས་ཐོབ་པའི་སྐྱ་དེ་ནི་པདྨ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱབ་པ་བྱུ་མཚོག་གི་སྐྱ་
 དང་། རྩོག་ཆགས་ལས་གྲོལ་བའི་སྤྲང་ཅི་དང་། སྦྱན་པ་ལས་གྲོལ་བའི་འབྲུའི་སྦྱིང་པོ་དང་།
 ལྗན་ལྗན་ལས་གྲོལ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་དང་། སའི་གཡོགས་མ་དང་བྲལ་བའི་གཏེར་
 དང་། ས་བོན་གྱི་སྦྱབས་ལས་གྲོལ་བའི་གིང་ལྗོན་པ་བཞིན་དང་། གསེར་དྲི་མ་མེད་པའི་
 རིན་པོ་ཆེའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གོས་རུལ་གྱི་བྱམས་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ས་བདག་
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་མངལ་དང་བྲལ་ཏེ་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། བྱིའི་འདམ་དང་
 བྲལ་བའི་གསེར་ལྷན་གྱི་སྐྱ་གཟུགས་དང་འདྲ་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་ནི་
 བྲལ་བའི་འབྲས་བུའོ། །

དེ་ནི་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདིའི་
 དོན་ནི་མདོར་བསྟར་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

རྒྱ་མཚོ་སོགས་བཞིན་འདོད་ཆགས་སོགས། །

གྲོ་བྱར་ཉོན་མོངས་དག་པ་ནི། །
 མདོར་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། །
 འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་རྒྱ་བརྗོད། །
 རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྷན་པའི། །
 སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ནི་ངེས་ཐོབ་པ། །
 དེ་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡི། །
 ཡེ་ཤེས་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན། །
 འདོད་ཆགས་རྩལ་ནི་སྤངས་ཕྱིར་དང་། །
 གདུལ་བྱ་ཡི་ནི་བསྟོ་ལ། །
 བསམ་གཏན་རྒྱ་ནི་འབབ་ཕྱིར་དེ། །
 ཟུང་ག་རྗེར་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །
 ཞེ་སྤང་སྒྲུ་གཅན་ལས་གྲོལ་བས། །
 སྤྱིང་རྗེ་བྱམས་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས། །
 གྲོལ་བ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེ། །
 དྲི་མེད་རྒླ་བ་ཉ་བ་བཞིན། །
 གཏི་ཐུག་སྒྲིན་ཆོགས་ལས་གྲོལ་བས། །
 འགོ་བར་ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་གྱིས། །
 ཐུན་པ་སེལ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད། །
 དེ་ནི་དྲི་མེད་ཉི་མ་བཞིན། །
 མི་མཉམ་མཉམ་པའི་ཆོས་ཕྱིར་དང་། །(ཁ༡༥བ)
 དམ་ཆོས་རོན་སྒྲིན་མཛད་དང་། །
 ཐུན་པ་དང་ནི་བྲལ་ཕྱིར་དེ། །

བདེ་གསེགས་སྤྱང་ཙྰ་མྱིང་པོ་བཞིན། །
 དག་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །
 དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་ཕྱིར་དང་། །
 རྣམ་གྲོལ་འབྲས་སུ་སྦྱོན་བྱེད་ཕྱིར། །
 གསེར་དང་གཏོར་དང་ལྗོན་པ་བཞིན། །
 རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། །
 རྒྱུ་གཉིས་བདག་པོ་མཆོག་ཕྱིར་དང་། །
 རིན་ཆེན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལི་ཕྱིར། །
 དེ་ནི་རིན་ཆེན་རྒྱལ་གསེར་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བརྒྱད་པོ་དེ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་མདོར་བསྟན་ལ། གསུམ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པས་བྲལ་བ་གཉིས་པོ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཆོ་དང་སོགས་ཏེ་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་མི་མཐུན་པ་ལས་གྲོལ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་སོགས་པ་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་སྟེ་སྒོ་བྱུང་གི་ཉོན་མོངས་ལས་དག་པ་ནི་མདོར་བསྟན་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་པར་རབ་རྟུ་བརྟེན་ལ། ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀྱུན་དང་ལྗོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་འཐོབ་པ་དེ་ནི་མི་རྟོག་པའི་རྣམས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་པར་རབ་རྟུ་བསྟན་ཏེ། འདིར་བྲལ་བ་དང་པོ་ནི་གང་གིས་བྲལ་བ་དང་། གང་དང་བྲལ་བ་དང་། བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གང་གིས་བྲལ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལྷའི་གནས་པ་དང་། ཆངས་པའི་གནས་དང་། འཕགས་པའི་གནས་པའོ། །གང་དང་བྲལ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་མུག་གོ། །བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་ནི་རྒྱ་དག་པས་གང་པའི་རྒྱིང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་མི་གཙང་བར་བྱེད་པས་ས་རྩལ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་གཉེན་པོར་གདུལ་བྱའི་བརྒྱལ་བ་སམ་གཏན་བཞིན་ཆུ་འབབ་པའི་

བྱིར་རོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་།
 དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་དེ།
 འདིས་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་མང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ལྷའི་གནས་པ་ཞེས་བརྗོད་
 ལ། དེ་ཡང་མཚན་པ་སྟེ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་ཡང་ས་འོག་མའི་
 འདོད་ཆགས་སྤོང་པའི་བྱིར་འདིར་བསྟུ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཅི་འཐབ་པ་ལ་དགའ་བས་སྒྲ་
 གཙན་དང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ལས་གྲོལ་བས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་དགའ་
 བ་ཆེན་པོ་དང་བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་གྱིས་(ཁ༧༧)གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་
 རྩབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་སྒྲ་བ་ཉ་བ་བཞིན་
 རོ། །གཏི་མུག་མ་རིག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་སྒྲིན་དང་འདྲ་ལ། དེའི་
 ཆོགས་སམ་བྱ་བ་ནི་ལྷ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཏེ་དེ་ལས་རྒྱད་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་
 སྤོང་བ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྒྲིན་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་གདུལ་
 བྱའི་འགྲོ་བའི་མུན་པ་སེལ་བའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་བྱང་ཆུབ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་
 འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཉི་མ་བཞིན་ཏེ། རྒྱ་དང་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མའི་དཔེ་
 གསུམ་གྱིས་ནི་ཀླན་འབྱུང་བ་འགགས་པ་མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་དང་། གང་དུ་འགོག་པ་མེད་
 པར་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་
 དགག་པར་བརྟན་ཏོ། །བྲལ་བ་གཉིས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཉི།
 དེ་ཉིད་ལ་རྒྱལ་བ་དང་བདེ་བར་གཤེགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་
 བརྗོད་དོ། །དེ་ནི་མི་མཉམ་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་མཉམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མཚུངས་པའི་
 བྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲ་གཟུགས་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ལས་དམ་པའི་ཆོས་སྤོང་
 ཐུག་བརྒྱད་ཅུ་ཅེ་བཞིར་སྒྲོས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་མངར་བའི་རོ་འབའ་ཞིག་སྒྲིན་པའི་སྒྲ་ཅི་
 དང་མཚུངས་ཤིང་། རང་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་བྱུན་པ་དང་བྲལ་ནས་གཞན་གསོ་བར་བྱེད་པའི་
 བྱིར་འབྲུའི་སྟོང་པོ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོ་བུར་གྱི་ལྷན་ལྷན་དག་པའི་བྱིར་གསེར་

དང་མཚུངས་ཤིང་། མཁའ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་ཆོས་གྱིས་འཕོངས་པའི་
དབུལ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཏོར་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་གྲོལ་ནས་གཞན་ལ་ཡང་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་
རི་ལྟར་རིག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྷོན་གིང་ཆེན་པོ་
བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱུས་ཉིད་དེ་ནི་རིག་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་སྒྲུབ་ཞིན་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛོན་དང་
གཟུངས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་དེ་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་ཡང་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། །རྒྱ་
གཉིས་པའི་མིས་མཚོན་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུར་བའི་བདག་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ནི་གསེར་ལྷན་མ་ལས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཆང་བའི་
གཟུགས་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་ཏེ། ལྷོ་བས་ལ་སོགས་པའི་(ལ།འབ)ཡོན་ཏན་རིན་
པོ་ཆེའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱི་བའི་བག་ཆགས་སྤོང་བ་ནི་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནས་¹ཡིན་པས་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་བྲལ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་བསྐྱར་ལ།
རྗེས་ལ་སོབ་པས་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་
སོབ་པ་གཙོ་ཆེ་བས་བསྐྱར་ཏེ། །

ད་ནི་ལས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་སྟེ། ལས་ཀྱང་འདིར་ནི་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོའི་ལས་དང་།
འབྲས་བུ་རྣམ་གྲོལ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆ་གཉིས་སུ་བཤད་པས་ནི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་གིན་དུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་ཡོངས་སུ་བྱུར་བ་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། ལྷོ་བའི་ལམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་རྒྱ་²ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ལས་གཅིག་གོ། །དེའི་རྗེས་
ལ་སོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་དེ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལྟེ་དེ་ནི་ལས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་

¹ན་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། རྟོག་གྲངས། ༡༩༡བ

²རྒྱུན་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། རྟོག་གྲངས། ༡༩༡བ

ལྷ་བུའི་ལས་གཉིས་པོ་ཡང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྱང་བ་དང་རྩལ་པ་ཡིན་ཞིང་། གནས་
 ཡོངས་སུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྲལ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་
 རྣམ་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ལས་ཀྱང་རང་གི་དོན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་གཞན་གྱི་
 དོན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ། །དེ་ལ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སུམ་ཚོགས་
 པ་གང་དང་གང་ཞེས། ལན་ནི་ལས་གང་ཞིག་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 ལས་ཐར་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་
 ཐོབ་པ་འདི་ནི་ཉེས་པ་ཟད་པ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་འི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤངས་པ་ལ་རང་གི་དོན་ལུན་
 སུམ་ཚོགས་པར་བརྟེན་ལ། ཡང་ལས་གང་ཞིག་སྤངས་པ་དེའི་སྤྱིར་དུ་སྤྱིར་སྤངས་པ་ཐོབ་ནས་
 ཕྱིས་འཇིག་རྟེན་རི་མིད་པར་རྟག་ཅིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་
 གཉིས་པོ་མཚན་དང་བཅས་ཏེ་གདུལ་བྱ་ལ་སྟོན་ཞིང་སྤང་བ་དང་། བསྟན་པ་གསུང་རབ་
 ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལ་རི་ལྷར་བསྟན་པ་དང་རི་ཅམ་བསྟན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་སྟེ་སྐྱ་
 དང་གསུང་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་པ་འདི་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་བརྟེན་དོ། །དེ་
 ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ངོ་བོ་
 དང་། འབྲས་བུ་དང་། ལས་རྣམས་ལྷོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་མ་གཏོགས་པར་ངོ་བོ་
 ཉིད་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བྲག་དུ་འཇུག་(ཁ་ཤོག)པ་སྐྱ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་། གཞན་
 གྱི་དོན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་སྟེ་རང་གི་དོན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ནི་གཟུགས་
 ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་པོ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དོན་དེའི་ཡང་རྟག་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་རི་མིད་
 པར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བསྟན་ལ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པ་ནི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པས་ཞེས་བྱ་བ་
 འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྷར་ན་ལས་ཞེས་བྱ་བ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་
 པ་དེ་ལ་དོན་དེ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་མདོར་བསྟན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅས་པ་གསུམ་སྟེ།

ཟག་པ་མེད་ཁྲུབ་འཇིག་མེད་ཆོས་ཅན་ཏེ། །

བརྟན་ཞི་རྟག་པ་འཕོ་མེད་གནས་ཡིན་ནོ། །
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཁའ་བཞིན་དམ་པ་ཡི། །
 དབང་པོ་དྲལ་དོན་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བའི་རྒྱ། །
 འབྱུང་མེད་གཟུགས་དོན་ལྟ་དང་གཏམ་བཟང་ནི། །
 གཙང་མ་མཉན་དང་བདེ་གཤེགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། །
 གྲི་གཙང་སྟོམ་དང་འཕགས་ཆེན་དམ་ཆོས་རོ། །
 ཁྱོང་དང་ཉིང་འཛིན་རེག་བདེ་ཉམས་ཁྱོང་དང་། །
 རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པའི་རྒྱལ། །
 རྟོགས་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིབ་མོར་བསམས་པ་ན། །
 དོན་དམ་བདེ་མཛད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །
 རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་རྣམས་དང་བྲལ། །

ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཁྲབ་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱའི་
 རྟན་པར་ཡིན་ལ། རྒྱན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་བརྟན་པ་དང་ཞི་བ་དང་རྟག་པ་དང་
 འཕོ་བ་མེད་པ་སྟེ་གཞན་དོན་གྱི་དུས་ཡིན་ལ། གནས་ནི་གཞན་དོན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པར་གཉིས་སོ། ། ཇི་ལྟར་རྟེན་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་རྣམ་མཁའ་བྱིས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་དྲལ་གི་ལུལ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བའི་རྒྱན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་
 དབང་པོ་དྲལ་གི་དོན་རྣམ་ལུལ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བའི་གེས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གནས་
 སོ། ། དབང་པོ་དྲལ་གི་དོན་ནི་འབྱུང་བ་ལས་ཁྱུར་པ་མེད་པའི་གཟུགས་ཞིང་དག་པ་བཀོད་
 པ་སོགས་ལྟ་བ་དང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་གཏམ་བཟང་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
 པའི་གཙང་བ་མཉན་པ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་སུ་སྐྱེས་སུ་མཆོགས་པ་ལས་
 འབྱུང་བའི་དྲི་འཕོར་བའི་དྲིང་བ་མེད་པའི་གཙང་མ་སྟོམ་པ་དང་། འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ཆོས་ལ་གནས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་དོན་དམ་པའི་རོ་ཁྱོང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཉིང་འཛིན་གྱིས་གིན་རྒྱ་སྤངས་པའི་རེག་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་
(ཁ་༡༠བ)དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིད་ཀྱིས་རྟོགས་
པའི་རྒྱར་འགྱུར་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་ཞིབ་མོས་བསམས་པ་ན་དོན་དམ་
པའི་བདེ་བ་མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱོང་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་བལ་གྱི། གོ་འབྱེད་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བས་
མཁའ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱོང་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

འདིར་ཟག་པ་མེད་པ་དང་བྱབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་
ཇི་ལྟར་ན་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་གི་དོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བུམ་པའི་སྤྲ་བ་དང་ཁོང་སྟོང་བུམ་པའི་
འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འདི་དང་སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་གི་སྒྲུབས་ལ་སོགས་པར་རང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་
བསམ་པ་དང་སྒྱུར་ནས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་འདུལ་བར་བྱས་ནས་སྤྱི་ནས་གཞན་གཤུལ་བར་
བྱའོ་སྟུམ་པའི་བསམ་པ་འདི་ལ་རང་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རང་གི་དོན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པར།

འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་དུལ་བཞིན་དུ་རིགས་པར་སྤྲན་པའི་ཆོག་སྤྲས་པས།།

རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བར་སྦྱོད་པས་གཞན་དག་གཤུལ་བར་མི་རུས་ཞེས།།

ཁྱོད་ཀྱིས་དགོངས་ནས་དེ་སྦྱོད་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྤྲུགས་ལ་བཞག་མཛད་ནས།།

རེ་ཤིག་བདག་ཉིད་མ་དུལ་བ་ཉིད་དུལ་བར་མཛད་ཕྱིར་བརྩོན་པ་ལགས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པོ་འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་
བཤད་ན་བསྐལ་པར་ཡང་བརྗོད་དུ་བྱུང་མོད་ཀྱི། མདོར་བསྟན་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱད་

གྱིས་བཤད་པ་ཙམ་རེ་ཤིག་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

མདོར་ན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡི། །
 ལས་སུ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
 གྲོལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་པ་དང་། །
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་སྦྱང་བའོ། །
 རྣམ་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དག་ནི། །
 རྣམ་གཉིས་རྣམ་གཅིག་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
 ཟག་པ་མེད་ཕྱིར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། །
 འདུས་མ་བྱས་ཕྱིར་གནས་ཉིད་ཕྱིར། །
 ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བག་ཆགས་དང་། །
 བཅས་པ་འགགས་ཕྱིར་ཟག་མེད་དོ། །
 ཆགས་མེད་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །
 ཡེ་ཤེས་ཁྱབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །
 གཏན་དུ་འཛིག་པ་མེད་པ་ཡི། །
 རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས། །
 འཛིག་མེད་(ཁ་ཨ་ན)ཉིད་ནི་བརྟན་པ་སྟེ། །
 བརྟན་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཤད་དོ། །
 འཛིག་པ་རྣམ་བཞིར་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
 བརྟན་སོགས་དག་ལས་བརྟོག་ཕྱིར་རོ། །
 བྱགས་དང་རྣམ་འགྱུར་ཆད་པ་དང་། །
 བསམ་མི་ཁྱབ་འགྱུར་འཕོ་བ་སྟེ། །
 དེ་མེད་ཕྱིར་ན་བརྟན་ཞི་དང་། །

ཏྲག་དང་འཕྲོ་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །
 གྲི་མེད་ཤེས་དེ་དགར་བོ་ཡི། །
 ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཕྱིར་ན་གནས། །
 རི་ལྟར་རྒྱ་མིན་ནམ་མཁའ་ནི། །
 གཟུགས་མཐོང་བ་དང་སྒྲ་དང་དྲི། །
 རོ་དང་རེག་དང་ཆོས་རྣམས་ནི། །
 ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་སྒྲ་གཉིས་སྒྲིབ་མེད་པའི། །
 སྒྲོར་བས་བརྟེན་པའི་དབང་དོན་ལ། །
 ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དག །
 སྒྲིབ་པ་ཡི་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་མདོར་བསྡུ་ན་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲོལ་བའི་སྒྲ་རྩོགས་པ་འམ་
 བྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲའི་དྲི་མ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའོ། །འདིར་ཡང་
 རྒྱུབ་པ་དང་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོའི་དངོས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ལ། །གྲོལ་
 བའི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཉིད་ནི་བརྒྱད་པའི་ལས་སོ། །འབྲས་བུ་གཉིས་པོ་དེའི་ལས་ཀྱི་གྲོལ་
 བའི་སྒྲའི་ལས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་བྲུབ་པ་གཉིས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲའི་ལས་ནི་འདུས་མ་
 བྱས་པའི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་རྟེ། འདི་ལྟར་དང་པོ་ཟག་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་བྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་མ་བྱས་པའི་གནས་ནི་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་གཏན་ཆོགས་སྒྲུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲོལ་བའི་
 ཡེ་ཤེས་ནི་བྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པའི་
 སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་དུ་འཛིག་པ་མེད་

པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འཇིག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་
 པ་སྟེ། བརྟན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་པ་མེད་པ་ཉིད་དེ་རྒྱས་པར་
 བཤད་དོ། །དེ་ཡང་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་ལས་བསྒྲིག་པས་དགག་པར་བྱ་བ་
 འཇིག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤ་རུལ་པ་ལྟ་བུར་ཐུགས་ཤིང་ཞན་པར་ཐུར་པ་
 དང་། དཀར་པོ་དམར་པོར་འཐུར་པ་ལྟ་བུར་གཞན་དུ་རྣམ་པར་འཐུར་བ་དང་། བ་མོ་
 བསྐམས་པ་ལྟར་རྒྱན་ཆད་པ་དང་། (ཁ་ཨ་ཁ་)བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རྣམ་པས་འཆི་འཕོ་
 བ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་བརྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞི་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་འཐུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་པར་ཤེས་པར་
 བྱ་སྟེ། རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕོ་བ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་པའི་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་འཐུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་དོན་རི་ལྟར་མཛད་པ་
 བྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་ཀྱོལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་དཀར་པོ་ཟག་པའི་དྲི་
 མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གནས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
 ཡང་རྒྱས་པར་བཤད་ན་དཔེ་རི་ལྟར་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཡང་ན་མ་མཐའ་ནི་བྱིས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། ར་བས་སྐྱ་ཐོས་པ་དང་། སོགས་པ་སྟེ་སྐྱས་དྲི་
 སྟོམ་པ་དང་། ལྕེས་རོ་སྟོང་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་རེག་པར་བྱ་བ་ལ་རེག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་
 ཆོས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་
 ཀྱོལ་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་པོ་ནས་མཐའ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་སྟོར་བའམ་རྒྱལ་བྱིས་
 བརྟན་པ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་གིས་ཟག་པ་མེད་
 པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཏེ་ཡུལ་ལ་ཟག་པའི་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་དུག་པོ་
 དག་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །

ད་ནི་ལྟར་པའི་དོན་འཆད་དེ། འདིར་གྱོལ་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་
 རྒྱས་ནས་མཐའ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་དང་། ཇི་སྐད་དུ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས་

སངས་རྒྱུས་ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱིས་པ་དང་སློབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྦྲུང་བ་ཡིན་པས་
འདྲེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་སློབ་པ་
རྣམས་དང་ཡང་མ་འདྲེས་གིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་གེས་
ཀྱི་སྦྱང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཏེ་དོ་རྗེ་གཅོད་པ་གང་ལས་གལ་ཏེ་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཐུག་དང་ཞབས་ལ་འཁོར་ལོས་མཆོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་
ཀྱིས་མཆོན་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བལྟ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ནི། དེས་ན་འཁོར་ལོས་
(ཁ་ཤེས་)བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་མཆོན་སྤུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། མཆོན་སྤུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་སུ་མཆོན་
མི་རུས་ཀྱི། སངས་རྒྱུས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་སུ་མཆོན་པར་
རུས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དེ་ལ་གང་ལ་ལྷན་པའི་རྟེན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པས་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ཀྱང་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་དོན་ལས་བརྒྱུས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

བསམ་མེད་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་གཡུང་བྱུང་ཉིད། །

རབ་རྟུ་ཞིང་བྱུ་རྟོག་བྱལ་ནམ་མཁའ་བཞིན། །

ཆགས་མེད་ཀྱན་རྟུ་ཐོགས་མེད་རྩལ་རྟེན་སྒངས། །

བལྟར་གཟུང་མེད་དགེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མ་མེད། །

ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའམ་བྱུང་རྒྱལ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་
ནི། བསམ་མེད་པ་དང་། རྟག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། གཡུང་བྱུང་ཉིད་དང་།
རབ་རྟུ་ཞི་བ་དང་། བྱུ་རྟོག་པ་དང་བྱལ་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་
མེད་པ་དང་། ཀྱན་རྟུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། རྩལ་པའི་རྟེན་པ་སྒངས་པ་དང་། བལྟར་མེད་

པ་དང་། གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་། དགེ་བ་དང་། སྤྱི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བཙེ་ལྷ་པོ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །

དེས་ནི་མདོར་བསྟན་ལ། ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་
ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

བརྒྱད་པོ་གང་དག་ཅེ།

རྣམ་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ག་གིས། །
རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ། །
རང་གཞན་དོན་རྟེན་དེ་ལ་ནི། །
བསམ་མི་བྱུང་སོགས་ཡོན་ཏན་ལྡན། །
ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ། །
སངས་རྒྱས་ཤེས་གསུམ་ཡུལ་མིན་བྱིར། །
ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །
བསམ་མི་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །
ཕྱ་བྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཏེ། །
དོན་དམ་ཡིན་བྱིར་བསམ་པའི་མིན། །
ཆོས་ཉིད་ཟབ་བྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི། །
སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་ཡིན། །
གང་བྱིར་གཟུགས་ལ་དམུས་ལོང་བཞིན། །
བྱིས་པས་དེ་སྟོན་མཐོང་མ་སྟོང་། །
བཅས་པའི་བྱིས་གནས་སུ་ཆུང་གིས། །
ནི་མའི་གཟུགས་བཞིན་འཕགས་པས་ཀྱང་། །
སྐྱེད་དང་བྲལ་བྱིར་རྟག་པ་སྟེ། །

འགག་པ་མེད་ཕྱིར་བརྟན་པ་ཡིན། །
 གཉིས་མེད་ཕྱིར་དེ་ཞི་བ་སྟེ། །
 གཡུང་བྱང་ཆོས་ཉིད་གནས་ཕྱིར་རོ། །
 རབ་ཞི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་ཕྱིར། །
 ཐམས་(ཁ་ཨ་ཁ)ཅད་རྟོགས་ཕྱིར་བྱེད་པ་ཉིད། །
 གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རྟོག་མེད་དེ། །
 ཉོན་མོངས་སྤངས་ཕྱིར་ཆགས་པ་མེད། །
 ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་ཀྱི་དག་པའི་ཕྱིར། །
 ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཐོགས་པ་མེད། །
 གཉིས་མེད་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར། །
 རྒྱབ་པའི་རེག་དང་བྲལ་བ་ཡིན། །
 དེ་གཟུགས་མེད་ཕྱིར་བལྟར་མེད་དེ། །
 མཚན་མ་མེད་ཕྱིར་བཟུང་དུ་མེད། །
 དག་པ་རང་བཞིན་དག་པའི་ཕྱིར། །
 དྲི་མེད་དྲི་མ་སྤངས་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེས་རང་གི་དོན་སྐྱབ་པར་བརྟན་ལ།
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་ག་གིས་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་བརྟན་ཏེ། །རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་བྱ་
 བའི་ལས་གཉིས་པོ་དེའི་རྟེན་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་ལྡན་པ་དག་གི་རྟེན་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་
 བྱ་སྟེ། དེས་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་
 ཟག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་ཏེ་ལྡན་པས་རྒྱས་པར་བཤད་པར་
 ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་

དོན་དམ་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་མ་འདྲེས་པའི་ཚེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
བཅོད་དེ། འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲུ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཅན་
ས་བརྩུ་བ་མན་ཆད་གྱི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་གསུམ་
གྱི་དངོས་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲུ་ནི་རགས་པ་རྣམས་གྱི་སྟིང་པོའི་ཡང་སྟིང་པོ་ཡིན་པས་གིན་ཏུ་བྲ་བའི་
ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ།

ལ་བའི་ནམ་ཟུ་ཅན་གྱིས།

སྒྲུ་ཡི་རང་བཞིན་སྟོམ་པོར་བཤད། །

དེ་བཞིན་ནང་གི་བདག་ཉིད་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་རིགས་པའམ་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
རབ་ཏུ་བྲ་བ་ཅིང་དངོས་པོ་སྒྲུང་བའི་རང་ཅན་གྱི་སྟོས་མི་རྟོགས་པའི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རོགས་པས་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟོབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་འདྲ་བྱོགས་
ཙམ་(ཁ་ཉ་ན)ལས་མཐའ་དག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ནི་ཡུང་གི་ཆད་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་ལ། བསམ་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ནི་དངོས་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པར་བརྟན་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པས་ནི་འཇིག་
རྟེན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་འདྲིར་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་
བཀག་པ་ནི་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་གཞལ་བ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིར་ཡུལ་ཙམ་ཡང་
མ་ཡིན་པར་སྒྲིས་ན་ནི་དོན་དམ་པ་འདི་ཡུང་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིས་ན་སྟིང་
པོ་མེད་པའི་སྒྲུ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་

པའི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དམུས་ལོང་གིས་ཆེ་དེར་
གཟུགས་ནས་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་དེ་
སྒྲོན་ནས་ཡང་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྱིའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་བར་མའི་
ཤེས་པ་ལ་འདི་དོན་དམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབར་མ་བྱེད་ཅིག བྱིས་པར་མ་ཟད་
བྱུང་རྒྱུ་མེས་དཔའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པའི་བྱིས་
ན་བྱ་རྒྱུ་དེས་ཉི་མའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་མི་ཐོད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་
ཅམ་ཞིག་མཐོང་བ་ལས་མེད་དོ་ཞེས་སྤར་ལུང་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་རྒྱན་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྟག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བརྟེན་ལ།
རྒྱན་འགག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་མེད་པའི་
ཕྱིར་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཞིབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱུང་ནི་རྩ་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ།
གཡུང་ནི་བརྟན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་རྩ་བ་ནས་བརྟན་ཏེ་གདོད་མ་ནས་སེམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པའི་མེ་རབ་རྒྱ་ཞིབ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་དུ་
འཁོར་བའི་འདུ་བྱེད་གཏན་འགགས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་མཐའ་དག་ལ་བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །གནས་སམ་དམིགས་པའི་
མཚན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་བ་པས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
ཆགས་པ་མེད་ལ། ཤེས་བྱའི་(ཁ་ཉལ་)སྐྱེ་བ་པ་ཀླན་ནས་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་གཉིས་མེད་ཅེས་པ་སྤྲི་ཏ་ལ་མྱི་དུ་སྟེ་འཇམ་པོ་ཡིན་
ལ། རྟག་ཆོས་ཀྱང་འཇམ་པོར་འདོན་ཏེ། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་དང་
བྲལ་བས་འཇམ་ཞིང་སེམས་མི་དམིགས་པ་ལ་གིན་ཏུ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་བའི་རེག་
པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྐྱེ་དེ་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་མིག་གིས་བལྟ་བར་བྱར་མེད་
ལ། དངོས་པོ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པས་ཀྱང་གཟུང་དུ་མེད་དོ།
བྱུང་བར་གཉིས་པོ་འདིས་ནི་བལྟར་མེད་པས་ཐོས་པ་སོགས་མེད་པ་ཡང་མཚན་ལ། མཚན་

མ་མེད་པས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
 ཏུག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་འོ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་དག་ཁིང་མཛེས་པ་ཡིན་ལ།
 གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེལ་བསམ་མེད་ཅེས་བྱ་བས་ཡོན་ཏྲན་གྱི་རྟེན་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ལ། རྟག་
 བརྟན་སོགས་གྱིས་ནི་ལས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་པའི་དོན་ཉིད་བཤད་ཅིང་། རབ་ཏུ་
 ཞི་བས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་བསྟན་ལ། བྱབ་པས་ནི་བྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་བསྟན་ཁིང་། རྟག་
 པ་མེད་པ་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པས་ཀྱང་། ཆགས་མེད་ཐོགས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་། ལས་སུ་རུང་བར་བསྟན་པས་ནི་ལས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་རྣམས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལས་དང་ལྟན་
 པའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ནི་རྟེན་གཅིག་ལ་སྒྱར་ཏེ་བཤད་པའི་དོན་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལྟན་པ་ནི་འབྲེལ་བའི་དོན་ཡིན་པས་ཡོན་ཏྲན་རྣམས་ལས་དང་འབྲེལ་ཁིང་།
 ལས་ནི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 ལྟན་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ད་ནི་འཇུག་པ་བརྟུན་པར་བྱ་བ་ལ། གང་ལས་འཇུག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཉིད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་པོ། །དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་པའི་
 ཡོན་ཏྲན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་སོགས་དང་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཡང་འདུས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་སྐྱེ་ཐ་དད་པས་འཇུག་སྟེ།
 འདི་ལྟར་འཕྲོ་བ་ལ་ཕྱི་མ་ལ་བན་པ་དང་འདི་ལ་བདེ་བའི་རྒྱར་། (ཁ ༡༧) རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
 དང་། རྟོགས་པར་ཡོངས་སྟོན་པའི་རྒྱ་དང་། སྤུལ་པའི་རྒྱ་སྟེ་གསུམ་པོས་འཇུག་གོ། །
 གཟུགས་ཀྱི་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པར་འཇུག་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱ་
 གསུམ་གྱིས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་རྒྱན་མི་འཆད་
 པའི་རྒྱ་ཡོད་མོད། འདིར་བར་ཆད་མེད་པར་འཇུག་པས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་ལ། དེ་

ཡང་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་འཇུག་པས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། མ་
འདྲེས་པའི་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་མ་འདྲེས་པ་ལས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷར་འཇུག་
ཅེ་ན། འདུས་མ་བྱས་དེ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཐབས་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིར་རྗེ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་དང་མཐུ་སྟེ་རྣམ་པར་ལྷན་པའི་ཆོས་གཉིས་པོ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་ཞིང་དག་པའི་
བྱད་པར་ལས་འཇུག་སྟེ། དུས་ནི་སྤིད་པ་ཇི་སྤིད་ཀྱི་བར་དུའོ། །

འཇུག་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ལས་བཅུ་མས་ནས་གསུམ་པོ་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་སྦྱ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་སྟེ།

- ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །
- གཉིས་མེད་གསུམ་བྲལ་བྱི་མེད་རྣམ་རྟོག་མེད། །
- ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་གང་ཡིན་དེ་རྟོགས་པ། །
- མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མཐོང་། །
- གཞལ་མེད་གཏྲའི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ། །
- བསམ་མེད་མཉམ་མེད་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྷན། །
- དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱི་མེད་དབྱིངས་དེ་ནི། །
- བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་རྣམ་སྤངས་པ། །
- སྤྱ་ཆོགས་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་མངའ་བའི་སྦྱས། །
- འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་དོན་སྦྱབ་ལ་བརྩོན་པ། །
- མཛད་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱལ་བཞིན་ཏེ། །
- སྤྱ་ཆོགས་དངོས་ཀྱང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་མིན། །
- འཇིག་རྟེན་ཞི་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །
- རབ་རྟུ་སྟོན་དང་ལུང་སྟོན་རྒྱ་ཡི་གཟུགས། །
- གང་ཡིན་དེ་ཡང་འདིར་ནི་རྟག་གནས་ཏེ། །

ནམ་མཁའི་ཁམས་སྲུག་ཟུགས་ཀྱི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ།

འདིར་མདོ་ལས།

ས་བོན་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི།

རྒྱལ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། །

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས།

ཁོ་ཙོ་ཅག་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སྲུ་འདོགས་ཏེ། དེ་

ཉིད་མིད་པ་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཞེས་བདག་ཏུ་(ཁ་༡༤བ)གདགས་པའི་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མཛད་ནས་གང་
ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ལ་ཤིང་རྟར་གདགས་པ་བཞིན་དུ་བྱང་པོ་
རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པར་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་གཉིས་
གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་འདོགས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་དང་གནས་ལྗུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་མིང་ཐ་དད་ཀྱང་དོན་གཅིག་
པ་དེ་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་ཞིག་འདོགས་པར་སྐར་
ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲེད་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སངས་
རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་གང་ཟག་ཅིག་ཁས་སྐངས་ནས་སྒྲ་རྣམས་ནི་དེའི་སྒྲ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་
འཛོགས། །འདི་འདྲ་བའི་རྒྱལ་ནི་བུམ་པ་དང་བུམ་པའི་མགྱིན་པ་ཞེས་བདག་པོ་དང་དེའི་
ཆོས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་
དཔོན་སངས་གོ་བ་ཟང་པོས། སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་སྲུ་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐངས་པ་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་སངས་རྒྱས་སྲུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་

བྱུང་། །

གང་ཟག་སངས་རྒྱལ་དེའི་བདག་གིས་བྱ་བའི་སྐུ་ནི་གསུམ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་།
ལོངས་སྟོན་[རྫོགས་]པའི་སྐུ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐུ་ལོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་མིང་གཉིས་སུ་གནས་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་
ལྟ་སྟེ། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་དང་དབུས་མེད་པ་སྟེ་སྟེ་འཛིག་གནས་པ་གསུམ་མེད་པ་ནི་དང་
བོདོ། [སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་དབྱེར་མེད་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །མཐའ་གཉིས་
མེད་ཅིང་དབུས་མ་ཡིན་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་
སྒྲིབ་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ནི་བཞི་པའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡུལ་དུ་བྱུར་མེད་ཅིང་རྟོགས་པ་
བོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས་མཐོང་བས་
སྤུངས་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྟ་པའོ། །མཚན་ཉིད་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ལྟ་སྟེ། ཡོན་ཏན་
གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། (ཁ་ཤེས་)གངས་གར་ཁྱེད་ཀྱི་མ་ལས་འདས་པ་དང་། མཐའ་ཆོས་ཀྱིས་
བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། གཞན་དང་མཉམ་པ་མེད་པའི་སྤུངས་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། བག་
ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་རྣམ་པར་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་ལའི་མཚན་གཞིའོ། །དེ་བཞིན་
དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དྲི་མེད་དབྱིངས་དེ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ནོ། །

མདོར་ན། བསྟན་བཅས་འདིར་སངས་རྒྱལ་དགོན་མཚོག་གི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་དོན་
དང་། ཆོས་དགོན་མཚོག་གི་སྐབས་ཀྱི་འགོག་པའི་བདན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཉིད་དང་
བྱང་ཆུབ་དང་གནས་ཁྲུང་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་
དོན་གཅིག་ཉིད་ལ་བརྟུན་དེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་།

སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས།

སྤྱར་ཡང་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། །

དོན་དེ་ཉིད་ནི་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐབས་ཀྱི་དོན་གཞན་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་ཅི་གསུངས་པ་ཁོ་ནར་སྤངས་ཞེ། འདི་ལྟར་ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅིང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱུས་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རང་གི་དོན་གྱི་སྐབས་སུ། འཇིག་པ་མེད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་སུ། རྟག་བརྟན་སོགས་བཞེ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་པ་ནི། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ཉིད་ལྟར་བྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །མཐའ་གཉིས་མེད་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པའི་སྐབས་སུ། མེད་མིན་ཡོད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུ་འདྲ། །བརྟག་པར་མི་རྩལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐབས་དེར་བསམ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། འདིར་ཡང་བསམ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དག་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །འདིར་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་དང་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་རྟོག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་སུ་རྟོག་བྲལ་ཞེས་བྱ་བ་དག་དོན་གཅིག་གོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ། གཉིས་མེད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐབས་སུ་ཆགས་སོགས་མེད་པར་བཤད་པ་དག་(ཁ་ལྟ་བུ་)དང་། འདིར་གསུམ་བྲལ་ཞེས་པ་དག་ཀྱང་དོན་གཅིག་གོ། །འདིར་བཤད་པའི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་དབང་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་མིན། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གཞུང་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །འདིར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་བཞེ་བའི་རྣམས་ཀྱང་སྤྲུལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གྲངས་མེད་པ། །བསམ་མེད་དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་དང་། །དབྱེར་མེད་མཆོན་ཉིད་ཐར་པ་སྟེ། །ཞེས་ཐུངས་ལས་འདས་པ་མཆོན་ཉིད་བཞེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །གཞལ་དུ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའོ། །གསྐྱའི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་ནི་གྲངས་མེད་པའོ། །བསམ་མེད་ནི་བསམ་མེད་ཉིད་དོ། །བག་ཆགས་བཅས་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་པ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའོ། །ཐུངས་ལས་འདས་པ་

དང་ཐར་པ་ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་གོ། །

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་གང་ཞིག་གསུང་
ལ་མངའ་མཛད་པ་ནི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ལ། སྐྱེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ཚོགས་པའི་དམ་
པའི་ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་འོད་ཟེར་འབྱུང་བ་ནི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གོ། །ཐུགས་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་པའོ། །དོན་མཛད་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ་ནི་བཞི་པའོ། །སྤྱི་དངོས་
པོ་སྐྱ་ཚོགས་པའི་ཁ་དོག་རྒྱ་རྒྱང་ཡང་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྔ་པའོ། །
ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔེ་སྟེ། རང་བཞིན་མཛེས་པའི་ཕྱིར་
དང་། འོད་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་པའི་དོན་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁ་དོག་སྐྱ་ཚོགས་སུ་སྦྲོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་ནི། རྫོད་དང་བརྒྱད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། དེ་དག་གི་གསུང་རབ་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་ཚོགས་པའི་སེམས་སུ་སྐྱུལ་པ་ལ་སོགས་པ་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་ཡོད་
ཀྱང་འདིར་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་
སྐྱེ་གཙོ་བོར་གཟུང་སྟེ་སྐྱུལ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་དེ་ཡང་མཚན་དང་དཔེ་
བྱད་ཀྱིས་(ཁ་ཤེས་)བརྒྱན་པའི་སྐྱ་སྟེ་མཛད་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཡི་གཟུགས་སོ། །མཛད་པ་
གསུམ་གང་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ།
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱར་བས་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ཞི་བ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་
ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པ་ནི་
འཁོར་ལོ་དང་པོའོ། །དེ་དག་སྦྱོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་པ་དང་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བརྟན་པས་དམན་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཞེན་པ་བསྐྱོག་ཅིང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་རབ་རྒྱུ་སྦྱིན་པར་མཛད་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་གཉིས་པའོ། །ཁྱེད་ཀྱི་ལུ་ལ་སོགས་པའི་

ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་གཞན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གྲང་ལའོར་ལོ་གསུམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་
བཀོད་ནས་མ་ལོངས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཡུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི་ལའོར་ལོ་གསུམ་པའོ།
དེ་ལྟ་བུའི་ལའོར་ལོ་གསུམ་པོ་བསྐྱོར་བའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ཡང་གི་སྒྲུས་ལོངས་
སྟོང་རྟོགས་པའི་སྒྲུ་སྟེ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་རྟོན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་འདིར་རམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ཏུ་
སྟེ་ངེས་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་ཁམས་རྣམས་ནམ་མཁའི་
ཁམས་སུ་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

འདི་དང་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དུ།

སྒྲུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །

སྒྲུ་བསྐྱུས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་ཏེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས། སྟོབ་དཔོན་ཨ་རྩ་ཡ་དང་བོད་ཀྱི་ཡང་
མཁས་པ་མང་པོ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་སྒྲུ་སྟེ། ཐུབ་པ་དགོངས་
པའི་རྒྱན་དུ་འཕགས་པ་སྒྲུ་བྱེད་ཞབས་ཀྱིས་གྲང་། གང་ཞིག་གཅིག་མིན་དུ་མའང་མ་ཡིན་
རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པ་ལུན་ཆོགས་ཆེན་པོའི་གཞིར་གྱུར་པ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུ་
གསུམ་ཁོ་ན་བསྟོད་དོ། །

འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེའི་ཞབས་ཀྱིས་གྲང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་། ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པ་པ་དང་། སྒྲུལ་པ་བའོ། ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲུ་སྟེ་བཞི་པའོ། ཞེས་གང་དུ་འང་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ཀྱི། རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ནི་སང་
གི་བཟང་པོའི་རང་དབང་ལས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །

ལོན་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཙམ་ལུན་འདས་རྣམས་(ཁ་ཨ་བ)
ཀྱི་སྒྲུ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་དང་། ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པ་དང་། སྒྲུལ་པའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་

སྐྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་གང་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་
 བེ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་བཅོམ་ལུན་འདས་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གང་འདུས་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་ནི་སངས་
 རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། གང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འག་མིན་གྱི་གནས་སུ་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྐྱུ་བཞི་
 རྣམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་འཛིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་འདུས་བྱས་པ་བསྐྱས་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་འདོད་
 བས་ཚུལ་དཀྱིགས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱུ་བཞི་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་འཆད་པར་འགྱུར་བ་
 ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གསུམ་ཁོ་ན་མཛད་པའི་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་རྣམ་པ་
 བཞིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བའོ། །

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རང་གི་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་མདོར་
 བསྟན་པར།

སངས་རྒྱས་ཤུག་སེང་གེ་ཡིས། །

སེམས་ཅན་བསམ་པའི་དབང་དག་གིས། །

སྐྱུ་ནི་གཅིག་གཉིས་གསུམ་དང་ནི། །

བཞི་དང་ལྔ་རྩ་གསུངས་པ་སྟེ། །

སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། །

དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རིས་མེད་པ། །

ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་དྲི་མ་མེད། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ། །

རི་ལྟར་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་ནི། །

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐྱུ་སྟེ། །

སེམས་ཅན་བསམ་པའི་དབང་གི་ཕྱིར། །
 བརྟན་བཅོས་སྐྱབས་གནས་གསུམ་པོས་གསུངས། །
 ཐུགས་གསུང་སྐྱ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། །
 སྐྱ་གསུམ་དུ་ནི་རབ་དུ་བརྒྱགས། །
 ཆོས་དང་ཡོངས་སྟོན་སྒྲུལ་བ་རྣམས། །
 ཐུགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མི་ཡིས་བརྒྱབ། །
 རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །
 དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྒྲུལ་བ་དང་། །
 ཆོས་སྐྱ་མཛད་པར་བཅས་པ་སྟེ། །
 རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཤད། །
 སངས་རྒྱས་སྐྱ་ལྟེ་བདག་ཉིད་ཅན། །
 བྱེད་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྟེ་བདག །
 སངས་རྒྱས་ལྟེ་བདག་ཅོད་པའ་ཅན། །
 སྐྱ་ལྟེ་ཆགས་པ་མེད་པ་འཆང་། །
 གཞུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་མཐའ་ཡས་པ། །
 བདག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྐྱ་མཆོག་གོ། །
 སྐྱ་ཡི་སྤང་བོ་མཐའ་ཡས་པ། །
 བདག་གི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་སྐྱ་མཆོག །
 ཆོས་ཀྱི་སྤང་བོ་མཐའ་ཡས་པས། །
 བདག་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་རབ་(བཤམ་ནས་)བརྒྱགས། །
 ཡེ་ཤེས་སྤང་བོ་མཐའ་ཡས་པ། །
 བདག་གི་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་རབ་བརྒྱགས། །

བདེ་བའི་ཕུང་པོ་མཐའ་ཡས་པ། །

བདག་གི་བདེ་སྐྱེ་འཇུག་མེད་མཆོག །

གོང་བུ་ཕུང་པོ་དེ་བཞིན་དུ། །

ཡང་དག་བསགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྒྲགས། །

ཞེས་ཀྱང་ཆེར་གསུངས་པ་ལ། ཐུབ་པའི་དབང་པོས་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གཅིག་
ནས་ལྡེ་བར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་
ལས། དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་རིས་མེད་པའམ་སྐྱེ་བཞིན་དུ་བསྐྱུར་ན་གཉིས་རྟོགས་མེད་
ཅས་བྱ་བས་དང་པོའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་ཀྱི་མ་མེད། །
ཅས་བྱ་བས་ཀྱང་སྐྱེ་གཅིག་དུ་བསྟན་ཞིང་། དེས་བསྟན་པའི་གཅིག་པུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །སྐྱེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །སྐྱེ་གསུམ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། རྒྱལ་པའི་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་ཡང་རྒྱལ་པ་སྐྱེ་
དང་། ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་གསུང་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐུགས་སོ། །ཞེས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་སུ་
དབྱེ་ཞིང་། གསུང་ལ་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཡོད་པར་མི་
རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་པའོ། །སྐྱེ་བཞི་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བའོ། །རོ་
བོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པ་ཉེ། རོ་བོ་ཉིད་དང་།
ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་། རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་དང་། མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེའོ། །མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ་ལས། སངས་རྒྱུས་ལྡེ་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་
གསུངས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྒྱལ་པ་དང་། རྐྱའི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། བདེ་བའི་ཕུང་པོ་ནི་བདེ་
བའི་སྐྱེ་ཉེ་དེ་དག་ལ་ཕུང་པོའི་རྒྱས་བཟོད་པ་ནི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ།
བསྐྱུས་པ་དང་། གོང་བུ་དང་། ཕུང་པོ་དང་། སྐྱེ་དང་། ཡང་དག་པར་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
རྣམས་ནི་སྐྱའི་རིས་པའི་ཆོག་བཟོད་པར་བྱེད་པའོ། །

དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་ཚིག་འདིས་སྐྱེ་བཞིར་བཤད་དོ་ཞེས་འཇམ་
དཔའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་ན། རི་ལྟར་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རང་དབང་དུ་འགྱུར།
དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་མར་ཡང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མདོར་
བྱས་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ལས་གྲོལ་མ་ཁང་དང་མཉམ་གྱུར་དངོས་ཀྱང་དོ་བོ་
ཉིད། ཁྱེད་ཀྱི་ཕ་ལ་སོགས་(ཁ་ལ་ཕ་)པས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བཞིན་ལ། གཅིག་མེན་དུ་མ་
ཡང་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བསྟོན་པ་ལས་ཚས་དང་ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པ་དང་སྐྱུལ་
པ་སྟེ་སྐྱེ་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྐྱབ་ཀྱི་ཡང་བཞེད་པར་ཡིན་པར་
གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་དཔོན་ན་རོ་པས་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར། མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡང་རང་བཞིན་དང་ཡོངས་སྟོན་པ་དག་ལས་ཐ་དད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་ལས་སྐྱེ་བཞིར་རྣམ་པར་མ་བཞག་གོ་ཞེས་སྐྱེ་བར་མི་ལུས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་ནི་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་པས་
དེས་སྐྱེ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་དག་པར་ནི་མི་ལུས་ཏེ། རྩེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་
པར་རྟོགས་པ་བརྒྱུད་དང་དུག་དང་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དགག་པར་མི་ལུས་པ་
བཞིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཚས་ཡང་དག་པར་སྟེན་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱུས་རྣམ་པ་བཅུར་རྣམ་
པར་བཞག་པ་དེས་ཀྱང་སྐྱེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དག་ལ་མངས་པ་དང་ཉུངས་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ནི། མེ་ལོང་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སོ་སོར་རྟོག་
པ་དང་། བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་ལ།

འཕགས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་མདོ་ལས་ནི། བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ཚས་ཀྱི་དབྱིངས་

ཉེ་ཡེ་ཤེས་ལྟར་བཤད་པ་ཡང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་
ནི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་དང་། བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ནི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱོལ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པ་
མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཕགས་པ་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་
གསུངས་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་དང་།
སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་གསུམ་མངའ་ཞིང་། གསུམ་པོ་དེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
པར་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ།
དེ་གཉིས་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། །ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་མཚན་
དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱ་ཆོགས་སུ་སྐྱེལ་
པ་དག་ནི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱོལ། །དེ་ལ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་སྐྱེལ་པའི་སྐྱ་གཉིས་ལ་ནི་ཕྱང་
པོའི་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་ཡོད་པས་ལྷག་མ་དང་བཅས་(ཁ༩༥ན)པའི་ཕྱང་ལས་འདས་པ་དང་།
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཕྱང་པོའི་རྣམ་པར་མི་སྦྱང་བས་ལྷག་མ་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་གསུམ་པོ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མི་ཤེས་པ་གསུམ་དང་སྐྱིབ་པ་
གསུམ་གྱིས་བསྐྱིབས་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ལོངས་སུ་གྱུབ་པ་མི་ཤེས་ཤིང་། ལོངས་སུ་གྱུབ་པ་
ལ་སྐྱིབ་པའི་སྐྱིབ་པས་བསྐྱིབས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མི་འཐོབ་ལ། གཞན་དབང་མི་ཤེས་པ་དང་
གཞན་དབང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱིབ་པས་བསྐྱིབས་པས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མི་འཐོབ་ཅིང་།
ཀྱན་བརྟགས་པ་མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་བརྟགས་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པས་
སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་མི་འཐོབ་པོ། །གཞན་ཡང་གྱུར་ཅིང་ལོག་པ་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་གསུམ་འཐོབ་ཏེ།
ཅ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོག་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཐོབ་པོ། །
ཅ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ལོག་པ་ལས་ལོངས་སྟོང་
རྫོགས་པའི་སྐྱེ་འཐོབ་པོ། །བྱ་བ་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཆོགས་དུག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་

པ་ལོག་པ་ལས་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་འཕྲོ་བོ། །

སྐྱུ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་མུ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྐྱུ་ལ་པ་གཉི་ག་
ཡིན་པ་ནི་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་ལོ། །སྐྱུ་ལ་པ་ཡིན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་
མ་ཡིན་པ་ནི། མཚན་དཔེ་དང་མི་ལྟན་པའི་སྐྱུ་ལ་པ་རྣམས་སོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཡིན་
ལ་སྐྱུ་ལ་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་སའི་མདུན་རོལ་པའི་སྐྱུ་སྟེ། མདུན་རོལ་ནི་མདུན་ན་གནས་པའི་
སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་ཏེ། ས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ལ་སྤྲང་གི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་
མི་སྤྲང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ག་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་
སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ལ། སྐྱུ་གཉིས་ནི་བཏགས་པ་བ་སྟེ། ཡང་དག་པ་དེ་ལ་བསྟན་
བཅོས་འདིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བཤད་ལ། བཏགས་པ་ལ་ནི་བཟླའི་སྐྱུ་ཞེས་བཤད་དོ། །

ཡང་སྐྱུ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་གྱི་སྐྱེ་འགགས་ཅན་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱུ་ནི་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྐྱུ་ནི་སྤྱོད་ལམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འོན་ཀྱང་
ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་པའི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་མི་གནས་པའི་སྐྱུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པས་མི་གནས་པར་བརྟེན་
དོ། །(ཁ་དང་)ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་གཉིས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་
པས་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཞིང་། མཛད་པའི་གནས་སྐྱབས་མི་འདྲ་བས་ནི་མི་རྟག་པར་ཡང་བརྟེན་
དོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་བཤད་ཀྱང་འདིའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་
ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བརྟེན་དེ། ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
གཅིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དེ་
ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་དུག་གི་གིང་མ་བཏོན་

པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་
རིགས་རིགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྐྱེ་སྤང་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ལོངས་
སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་སྤང་ཞིང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱས་ལོན་ལ་སྤང་བར་བཤད་དོ། །

ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། རོ་བོའི་སངས་རྒྱས་སམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་།
རྒྱ་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། འབྲུལ་བས་སྒྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་
རོ་བོའི་སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། འབྲུལ་བས་སྒྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྒྲུབ་པའི་སྐྱེ་
ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འུགས་ཀྱིས་རྒྱ་མཐུན་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལ་བྱ་
བ་ཡིན་མོད།

འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གེལ་བར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་བྱུང་བའམ་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱེ་ལས་གཞན་དུ་
བྱུང་བ་རྒྱ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་གང་དག་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་རྒྱས་བྱུང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་མཐུའི་
ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མངའ་བ་བརྗོད་པའི་བྱིར་བཤད་པ།

ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ལོན་ར་དེའི་རྒྱ་མཐུན། །

གཟུགས་སྐྱེ་གཅིག་ལ་རང་གི་སྐྱེ་གནས་སྐབས། །

སྤར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་བྱུང་ཆུལ་ནི། །

མ་ལུས་ཀྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད། །

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤར་འག་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་
པར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་འགགས་ཟིན་པ། བྱུང་མཐའ་མ་ལུས་པ་བརྟན་པའི་
བྱིར་། གསལ་བ་དང་མ་འཆོལ་བ་སྟེ། བན་ཚུན་མ་འདྲིས་པ་བྱུང་ཆུལ་དུ་མས་བཀྲ་བར་
བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་(ཁ་ཤེན་)ལོན་ར་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གིན་ཏུ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་རྒྱ་མཐུན་པའི་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ལྟན་
གིས་བྱུབ་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །

འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་སྟུང་པའི་བྱང་ཆུབ་གང་དག་གང་དུ་རི་ལྟར་
གང་གི་དོན་དུ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་སྟོན་
པར་སྟོན་པར་བརྟུན་པའི་བྱིར་བཤད་པ།

སངས་རྒྱས་ཞིང་རི་འདྲར་བྱབ་དབང་དེ་དང་། །

དེ་དག་སྐྱེ་སྟོན་མཐུ་སྟོབས་རི་འདྲ་དང་། །

ཉན་ཐོས་དག་འདུན་རི་སྟེན་རི་ལྟ་དང་། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དེར་གཟུགས་རི་འདྲ་དང་། །

རི་འདྲའི་ཚོས་དང་དེ་བདག་རི་འདྲ་དང་། །

ཚོས་ཐོས་སྟོན་པ་གང་ལ་སྟུང་བ་དང་། །

སྦྱིན་གང་རི་ཙམ་དེ་དག་ལ་ཐུལ་བ། །

དེ་ནི་མ་ལུས་སྐྱེ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད་། །

བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་སྟོན་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྟོན་པ་ན་སངས་རྒྱས་
བཙམ་ལྟན་འདས་གང་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བེ་རྒྱུ་
དང་། བསྐྱར་གང་དང་། ཡིན་ནི་ལ་དང་། ཤེལ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རིན་པོ་ཆའི་
སྟོན་ཤིང་ལ་སོགས་པས་མཛེས་པར་བྱས་པ། རྒྱ་དང་ཞིང་དང་ཀྱན་ནས་རྒྱུམ་པ་དང་བཙས་
པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ན།
སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྟན་འདས་དག་བལྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་མ་ལུས་
པར་སྐྱེ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་མཛད་དོ། །

སངས་རྒྱས་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མཚན་དང་དཔེ་བྱང་གིས་ལུས་སྒྲིམ་པ། དབྱིབས་དང་ལྟན་པ། ཚོས་གོས་དང་ཟས་དང་
གནས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོན་པ་དང་ཉེ་བར་ཡོངས་སྟོན་པ་དང་ལྟན་པ་རི་འདྲ་
བ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དང་། རི་འདྲའི་ཚོས་དང་སྟེ། ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་གྱི་རྟེན་

ཅན་བརྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་མཛད་དོ། །དེ་བདག་རི་འབྲ་དང་སྟེ་པམ་
 ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྟེས་པ་གཞུགས་དང་སྟོད་དང་ལུན་པ་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་རྒྱུང་
 བར་ཁྱུར་པ་དང་། ཆོས་ཐོས་ནས་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པའི་བསྐལ་པ་
 ཁས་སྤངས་ཏེ་སྟོད་པ་གང་ལ་སྟུང་པ་དང་། སྐྱིན་པ་གང་རི་ཅམ་དེ་དག་ལ་ལུལ་བ་སྟེ།
 སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཉན་ཐོས་དང་། (ཁ་ཤེས་བུ)བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་
 དང་བཅས་པ་དེ་དག་ལ་བཟའ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་ཐོས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལ་
 སོགས་པ་གང་ལུལ་བ་དང་། རི་ཅམ་སྟེ་དུས་རི་ཅམ་དང་། ཆད་རི་ཅམ་ལུལ་བ་དེ་མ་ལུས་
 བར་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །སྐྱིན་པའི་པ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་མཐའ་
 འདི་རི་ལྷར་སྟོན་པ། དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཟོན་ཏིང་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྟོད་
 ཆོས་ལྷུང་གྱི་གནས་སྐབས་གང་། ཁ་ཆང་མེད་དེ་དག ཁ་ལུས་སྐྱ་གཅིག་ལ་སྟོན་མཛད།
 ཅས་གོང་མ་དང་སྐྱར་རོ། །སྐྱ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཆར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལྷ་ཞོག་
 གི། འོན་ཀྱང་། ཉིད་སྟོད་པ་ཀླུ་། སྤེའི་བ་སྤེའི་བྱང་བྱུང་གསལ་བར་སྟོན། བདག་ཉིད་
 གྱི་སྟོད་པ་ཁོ་ན་སྟོན་པར་མཛད་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱ་མ་ཟད་གྱི།

གཞན་ཡང་།

སངས་རྒྱུས་གང་དག་འདས་དང་འབྱུང་འབྱུར་གང་། །
 གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར། །
 གདངས་མཐོན་ཆོས་སྟོན་སྐྱུག་བསྐལ་གྱིས་གཞུང་བའི། །
 འགོ་དབྱགས་འབྱིན་ཞིང་འཛིག་རྟེན་བཞུགས་པ་དང་། །
 དང་པོའི་ཐུགས་གཞུང་བྱང་ཆུབ་སྟིང་པོའི་བར། །
 དེ་དག་སྟོད་ཀྱན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕུལ་གྱི། །
 རང་བཞིན་མཁྱེན་ནས་བདག་བཞིན་པ་སྤྲུ་ཡི། །
 བྱང་བྱར་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན། །

རེ་ཤིག་མིག་འཕྱུལ་གྱི་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་ཐ་མལ་པ་དག་གྱང་སྒྲགས་གྱི་མཐུན་མ་པ་དེ་
ལྟ་བུ་ཙམ་ཞིག་གིས་རང་གི་ལུས་ལ་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པར་སྟོན་ལུས་ན། ཅི་འགྲོ་
བའི་དབང་ལྷག་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛམ་ས་
གྱིས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མིག་འཕྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ཐ་མི་དད་པ་
མཆིན་ནས་མི་སྟོད་པར་འགྱུར་རམ། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་གང་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འམ་སོམ་
ཉི་ཟ་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་དཔེ་འདིའི་སྟོན་ནས་གསལ་བར་འདི་ལ་ལྷག་པར་
མོས་པར་བྱའོ། །

ཇི་ལྟར་ཉིད་གྱི་སྟོད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་གྱི་སྟོད་པ་དག་དུས་གཅིག་
ཏུ་རང་ཉིད་གྱི་བ་སྒྲའི་ཁུང་བུར་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན།

དུས་གསུམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་། །

རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ལུས་གྱི། །

སྟོད་དང་དེ་ལྷག་སྟེ་བའི་གནས་སྐབས་ནི། །

ཐམས་ཅད་བ་སྒྲའི་ཁུང་བུར་གཅིག་ཆེ་སྟོན། །

སྐྱེ་ལུན་(ཁ་༣༠ན)སུམ་ཚོགས་པ་བརྗོད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངར་ཐིག་གྱང་
བཞེད་པ་ལ་མངར་གྱུར་པ་ཉིད་སུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

དག་པ་འདི་ནི་བཞེད་པར་འཇུག་པ་ཡིས། །

རྩལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མཁས་གཏུགས་འཇིག་རྟེན་དང་། །

འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྩལ་སྟོན་མོད། །

རྩལ་རགས་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་ཕྱ་མི་འགྱུར། །

སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་གྱིས་ནི་བཞེད་པའི་སྟོན་ནས་ནམ་མཁའི་མཐའ་
གཏུགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྩལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་གི་ཡུལ་ལ་སྟོན་པར་སྟོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ཕྱ་
བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞིང་རྩལ་ཕྱ་རབ་རགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། བཞེད་པ་ཉིད་གྱིས་རང་

གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྟོན་དོ། །འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་
 རྟོགས་ཁྱབ་རྒྱལ་ཡང་སྟོན་དོ། །སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་རྣམས་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་
 མཐའ་ཡས་རྟོགས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་པའི་རྟེན་རྒྱལ་ཐུ་རབ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་ཡང་
 སྟོན་པ་མཛད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ།

རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་བྱོད་གྱིས་སྤྱད་མཐའི་བར། །

སྐད་ཅིག་དེ་རེ་རེ་ལ་སྟོད་སྒྲ་ཚོགས། །

ཇི་སྟེད་སྟོན་པ་དེ་སྟེད་འཛམ་གྲུབྱིང་། །

མ་ལུས་རྒྱལ་གང་དེ་དག་ལ་གངས་མེད། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ་བྱོད་འཁོར་བའི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སྟོད་
 པ་སྒྲ་ཚོགས་སྟོན་པའི་ཆད་གང་ཡིན་པའི་ཆད་དེའི་གངས་ནི་འཛམ་གྲུབྱིང་མ་ལུས་པ་ན་
 རྒྱལ་ཐུ་རབ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ཡོན་ཏན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན་པའི་སྟོན་ས་བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་འབྱུང་བ་ལ་འདི་དག་གིས་ནི་རྒྱ་མཐུན་པའི་སྐུ་ནི་རྟེན་སྐུ་གཅིག་ཉིད་ལ་བདག་ཉིད་གི་
 སྟོན་གྱི་འཁོར་བའི་བྱུང་མཐའ་དང་། བདག་ཉིད་གི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་ཞིང་གང་དུ་
 རྟུན་པ་དང་། སྟོན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་སྦྱིན་པ་ཇི་ཙམ་སྤུལ་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་རོལ་རྟུ་ཕྱིན་པ་རེ་རེའི་ཕྱིར་རྟུན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
 གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡང་འཁོར་བའི་བྱུང་མཐའ་དང་ལམ་གྱི་བྱུང་མཐའ་སྟེ་གཉིས་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གཞན་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཞན་
 རྣམས་གྱི་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་བྱུང་མཐའ་གཉིས་པོ་རྣམས་སྐུ་གཅིག་ལ་(ཁ་༣༠བ)དུས་གཅིག་དུ་
 སྟོན་ཞིང་དེ་ཡང་མ་ལུས་པ་དང་མ་འཆོལ་བ་དང་གསལ་བ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་པར་
 གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ནི་ཐུར་གྱི་བྱུང་བ་རྣམས་རྒྱར་

བྱས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་གཟུགས་བརྟན་དུ་གར་བའི་བྱིར་རྒྱ་མཐུན་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཚེགས་སུ་བཅད་པ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རྩལ་གཅིག་གི་གོ་སར་མ་ལུས་པའི་འཛིག་རྟེན་རྟོན་
 ལུས་པ་དང་། རྩལ་གཅིག་གིས་བྱོགས་བརྩམས་ཅད་ཁྱབ་པ་སྟེ། མཐུའི་ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེ་བ་
 དང་དུས་སྲིད་པའི་མཐའ་བར་དུ་རྟོན་ལུས་པའི་མཐུ་ཡོད་པས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 ནི་རྟོན་པའི་རྩ་བུ་ལ་གྱི་ཡུལ་གསུམ་པའི་མཐུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །

འདི་ནི་ཡུལ་པོ་ཆེའི་ལེའུ་སྐུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པ་ལས།

གྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་དག་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྐྱེ་ཆགས་པ་མི་མངའ་བའི་
 རྒྱན་དང་ལྡན་པ། དུས་གསུམ་མཚུངས་པར་མཉམ་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་འབྱམས་ཀླས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་དུ་ཁྱབ་པ། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་
 ཁོངས་སུ་རྒྱུད་པ། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་
 པར་དམིགས་པ་འདི་ལ་རྟོས་གིག་དང་། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 འབྱམས་ཀླས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་དུ་གྱུར་པར་སྣང་ངོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ། །གར་དུ་སངས་རྒྱ་བའི་གནས་ནི་
 སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས།

རྟོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་འོག་མིན་གྱི། །

ཕོ་བྲང་དབྱེས་པ་སྤྲིག་པ་ཀུན། །

རྣམ་སྤངས་དེར་ནི་འཛང་རྒྱ་ཞིང་། །

སྐུ་ལ་པ་དག་གིས་འདིར་འཛང་རྒྱ། །

ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་བྲངས་ནས་དང་པོར་འོག་མིན་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་བཤད་ལ།

སྒོན་དཔོན་སྐྱབས་ཀྱང་དབྱུང་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྐབས་གསུམ་བདུན་ཅུ་པ་གཉིས་
 ཀར་དང་པོར་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདིར་ཡང་འཛང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་
 པར་བཞེད་དོ། །

སློབ་དཔོན་དག་གི་དབང་ལྷག་གསལ་པས་ནི་འོག་མིན་དེ་ཡང་སྟག་པོ་བཞོད་པ་ཡིན་
པར་བཞེད་དོ། །

དེས།

དཔལ་ལྷན་སྟག་པོ་བཞོད་པ་ཉིད་དུ་དོན་དམ་བྱགས་རྒྱུད་ཅིང་། །
དགའ་ལྷན་སྟེ་བོའི་དོན་མཛད་ཕྱིར་ནི་དམ་པ་ཉོག་དཀར་གྱུར། །
དེ་ནས་འདིར་ནི་འགོ་བའི་དོན་ཕྱིར་གྲུའི་རིགས་འབྱུངས་གང་། །
འཆི་བདག་ལས་རྒྱལ་སྟེ་མ་ཀུན་སྟོན་དེ་ནི་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་སྟེག་པ་རྩོམ་གྱིང་།

གཙང་མའི་གནས་དག་སྤངས་པ་ཡི། །(ཁ་༡༩)

འོག་མིན་སྟག་པོ་ཉམས་དགའ་བར། །

ཞེས་སྟག་པོ་བཞོད་པ་ཉིད་སངས་རྒྱ་བའི་གནས་སུ་བཞེད་དོ། །སྟག་པོ་བཞོད་པ་ནི་
གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤང་ན་གནས་པར་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སའི་དངོས་གཞི་
ལས་གསུངས་སོ། །

འདིར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མཛོན་པར་རྩོགས་
པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་པར།

སྟེ་བཞིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱང་བར་བྱ་སྟེ།
བཙམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་སྟེ་བཞིའི་མཆན་
ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱུད་འདི་ལས་སྟེ་ལའི་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
བརྟག་པ་མཛད་ནས་སྟེ་བཞིར་བཞེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྩོགས་པར་བྱང་
རྒྱབ་པའི་སྟེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་དང་། ལོངས་སྟོང་རྩོགས་པའི་སྟེ་དང་།

སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་དང་།

ཡང་། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྟེན་ཐམས་ཅད་བསལ་བ། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བས་ཤིན་ཏུ་འོད་གསལ་བ་རང་རིག་
པ་ཙམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པས་ལའོར་བ་ནི་སྤྲིད་པར་རྒྱན་མི་འཆད་པ་སྐྱད་
ཅིག་མའི་རྒྱན་བརྒྱད་པའི་ཚོགས་ཅན་མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་གནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་རྟོག་གི་རྟེན་ནི་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པ་མེད་
པས་ནི་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཡང་མེད་པས་སྤངས་པའི་
མཚན་ཉིད་བརྟན་ལ། རང་རིག་ཅིང་འོད་གསལ་བས་རྟོགས་པའི་ངོ་པོར་བརྟན་ཏེ། ལྟང་
ཅིག་གི་སྤངས་པས་ལའོར་བ་ནི་སྤྲིད་པར་རྒྱན་མི་འཆད་པས་རྟོག་པར་བརྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ངོ་པོ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་གསུམ་ལྟ་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་
མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་སྟོབ་དཔོན་འདི་དང་། སྐྱེན་པའི་ཞབས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྲུ་
བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མ་
རྣམས་ལ་སྣང་སྟེ། སྤྱ་མའི་བརྟན་བཅོས་འཆད་པ་པོ་རྣམས་དང་རིང་བར་གནས་སོ། །མི་
གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ།
ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདིའི་དབང་གིས་དང་པོ་ཉིད་ཏུ་འོག་ནས་
འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་(ཁ་༡)བ་དང་སྤྱུལ་
པའི་སྐྱེ་འཇུག་པའི་རིམ་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ཡོངས་
སུ་དག་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་པ་ནི་
ལྟར་སྟོན་པའི་དུས་བཞིན་རྟོག་ཏུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་

འདས་འདྲིའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཉིད་ན་དེ་ལྟ་བུས་འདུལ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་སྤངས་པར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བཤད་དོ། །

དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འདི་ལས།

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་མཆོག་དམ་པ་ལ་
བཞུགས་པར་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁོན་བརྟེན་པའི་དུས་ཉིད་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ།
སྐྱུང་དག་སྤངས་དང་བྱུགས་མི་ཟད་པ་བཞོད་པ་སེམས་ཅན་མོས་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་མཁྱེད་པར་མཛད་པ། འགྲོ་བ་གསུམ་ལ་སྤངས་པར་
གྱུར་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་འཇམ་
གཞན་ཡང་རུང་སྟེ་ཡུལ་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་མ་དེས་པ་ཉིད་དག་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཁོན་ལ་སྐྱེ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་
པ་སྤངས་པར་གྱུར་པའི་སྐོ་ནས་ཡུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་
ཟབ་ཅིང་བྱ་ཆེ་བ་རབ་རྟུགས་པ་ལ་ལྟར་མཛད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གིས་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་བཅོམ་
ལྷན་འདས་རྣམ་པར་སྤངས་མཛད་ཀྱི་ཡོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱུང་རི་བོ་
ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདྲིའི་དབང་གིས་ཤེས་པས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱ་བསྟན་ཏོ། །
འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་གཉིས་ནི་བྱང་ཆུབ་པ་དེའི་འབྲས་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྒྱུད་དག་པ་ནི་འཁོར་ངེས་པའོ། །བཟང་པོ་དཔེ་མེད་པས་ནི་མཚན་དཔེ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་
སྟེ་སྐྱེ་ངེས་པའོ། །རི་ལྟར་སྟོན་པའི་དུས་བཞིན་རྟག་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་
ལམ་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་གྱི། སྟོན་ལམ་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་

བརྒྱུར་བ་སྟེ་དུས་ངེས་པ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟིང་པོ་ཉིད་ན་ཞེས་པས་ནི་གནས་ངེས་པར་
བསྟན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟིང་པོ་དེ་ཉིད་དུ་རྟག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་
སྟེའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

སྟག་པོ་བཞོད་པའི་བྱབ་པའི་སྐྱེ་ནི་སྟོད་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ་སྟག་པོ་བཞོད་
པའི་(ཁ་༣༩ན)མདོར།

ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་བཞེངས་སོ། །བཞེངས་ནས་ཀྱང་པོ་བྱང་འཇའ་དང་
སྟོག་གི་འོད་ཅན་རྒྱུ་དང་ལྷ་བ་ལྷ་བ་དུ་མས་བརྒྱན་པ་ནས་མཛོན་པར་
བྱང་སྟེ་སྟེ་བདེ་མ་མེད་པའི་སྟིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁང་སྟེངས་སུ་གཤེགས་
སོ། །ཞེས་བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ནི་སྐྱེ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ངེས་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ངེས་པ་དང་།
འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དག་པའི་ངེས་པ་སྟེ་ངེས་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་གྱི།
གནས་དང་དུས་མ་ངེས་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་པལ་པོ་ཆེ་གསུང་བ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟིང་པོ་
ནས་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་དང་། འབྲུག་བྲལ་ལ་སོགས་པ་ནས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་
དུ་རིམ་གྱིས་གཤེགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་གནས་མ་ངེས་ལ། འཁོར་ནི་ས་བཙུ་བ་ག་
སྟག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། རོ་པོ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་ལ། ཆོས་ཀྱང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བར་
སྟོན་ཞིང་། སྟིང་པ་རི་སྟིང་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པ་མ་ཡིན་པས་དུས་ཀྱང་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་འདི་ནི་རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ཆང་བའི་ཕྱིར་འདིར་
བཤད་པའི་འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འོངས་སྟོད་རྫོགས་
པའི་སྐྱེ་དང་དངོས་ནི་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐྱེ་དེ་ཡིན་ཞིང་། གསུམ་ལྷན་འདི་ནི་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ལ་
འོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་གཉིས་སུ་བཏགས་པ་
མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་མདོ་སྨེའི་རྒྱན་ལས།

ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཁམས་ཀྱན་ཏུ།

འཁོར་ཡོངས་སྤྱད་དང་ཞིང་དང་མཚན།

སྤྱད་ཆོས་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད་དང་།

མཛད་པ་དག་གིས་ཐ་དད་དོ།

ཞེས་རྣམ་པ་དུ་མར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་འདིར་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ལོངས་
སྤྱོད་པའི་སྤྱར་བཅུགས་པ་དེ་ཉིད་ལ། ལྷ་མ་འདིར་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་པ་འདི་
ནི་མདོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ནམ་སྟེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱའོ།

ཡང་། ལྟ་དང་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤང་བའི་སྤྱོད་གང་དག་ལྟ་དང་མི་
དང་མི་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱལ་བ་ནི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཆོས་སྟོན་
པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་བར་སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་
སོགས་པ་དག་ཅི་རིགས་པར་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་ལ་(ཁ ༣༡)གཟུང་པར་ཞུགས་པ་དེ་ནི་འདིར་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བར་གེས་པར་བྱ་སྟེ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱལ་ནས་དེ་ལྟར་རིགས་པར་ཆོས་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་ཞེས་
བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་པ་གནས་པའི་དུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ཡང་གྲུ་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་ཁྱིམ་པའི་རྒྱལ་དུ་བསྟན་ནས་ཁྱིམ་རབ་རྟུ་བྱང་བའི་
རྣམ་པས་ཆོས་གསུང་བ་དེ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གནས་དུས་མ་དེས་པར་ལྟའི་
དབང་པོ་དང་། དང་སྤོང་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་
ཡིན་པར་གེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ན་རྩ་མཆོག་ལ་སོགས་པར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
རྒྱལ་བསྟན་ནས་ཆོས་གསུང་པའི་སངས་རྒྱས་མེད་དོ་སྟེ་ལྟ་བུ་གེས་པར་མི་བྱའོ། །དོ་རྗེའི་

གདན་དུ་བྱེད་ཆུབ་པའི་ཚུལ་བརྟན་པའི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་དང་མི་
སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་དེ། ཆོག་རྣམས་ནི་
མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །སྟོབ་པ་ཁོ་ནས་ཀྱང་རྣམ་ཐུག་གིས་དུ་སངས་རྒྱ་བའི་
མཛད་པ་ལྟོན་པར་རྒྱན་གཉི་ག་ནས་གསུངས་སྟེ། སའི་ཡོངས་སྟོང་དང་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་
སྐབས་ལ་སོགས་པར་རོ། །

དེ་ལྟར་མདོར་བརྟན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་པོ་འདིའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་ནི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུས་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་གང་བརྗོད་པ། །

མཆོག་དུ་མྱ་ངན་འདས་བསམ་མེད། །

དགྲ་བཅོམ་སོ་སོའི་བདག་གྱུར་པ། །

དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །

ཆོས་ཀྱིས་རབ་བྱེ་རང་བཞིན་ལ། །

སོགས་པའི་སྐྱེ་གསུམ་དག་གིས་འཇུག། །

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། །

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་ལ། །

མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ནི། །

ལྟན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། །

འདུས་མ་བྱས་གིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །

མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤངས། །

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི། །

སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ། །
 དྲི་མེད་ནམ་པར་རྟོག་མེད་དང་། །
 རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། །
 ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །
 དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བ། །
 གཞལ་མེད་གུངས་མེད་(ཁ་ན་མེད་)བསམ་མེད་པ། །
 མ་ཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པ། །
 ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། །
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ལྟ་ཏེ། །
 རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གུངས་མེད་ཕྱིར། །
 རྟོག་གའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། །
 འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །
 གཞལ་མེད་ལ་སོགས་གོ་རིམས་བཞིན། །
 ལྷ་ཆོགས་ཆོས་ལ་རྫོགས་ལོངས་སྟོང་། །
 རང་བཞིན་ཆོས་ནི་སྤང་ཕྱིར་དང་། །
 ཐུགས་རྗེ་དག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ། །
 འགོ་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་ཕྱིར་དང་། །
 རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷན་གྲུབ་པར། །
 འདོད་པ་རི་བཞིན་ཡོངས་སྟོང་ཕྱིར། །
 ཡིད་བཞིན་ནོར་མཐུའི་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས། །
 རྫོགས་པར་ལོངས་སྟོང་རྣམ་པར་གནས། །
 བརྫོད་སྟོན་མཛད་རྒྱན་མི་འཆད་དང་། །

མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། །
 དེ་ཡིང་བོར་མི་སྟོན་ལ། །
 འདིར་ནི་སྣ་ཚོགས་ནུམ་ལུང་བརྗོད། །
 རི་ལྷར་ཚོན་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །
 བོར་བྱ་དེ་དངོས་མིན་སྣང་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་འགྲོ་ཏེན་སྣ་ཚོགས་པས། །
 རྒྱབ་བདག་དེ་དངོས་མིན་པར་སྣང་། །
 རྒྱགས་རྗེ་ཆེན་པོར་འཇིག་རྟེན་མཆེན། །
 འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་པར། །
 སྐྱེ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །
 སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང་། །
 དགའ་ལྷན་ནས་ནི་འཕོ་བ་དང་། །
 ལྷམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམ་བ་དང་། །
 བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། །
 བཅུན་མོའི་འཁོར་དབྱེས་རོལ་བ་དང་། །
 དེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་བ་དང་། །
 བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་བོར་གཤེགས་པ་དང་། །
 བདུད་སྤེའོ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། །
 བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །
 ལྷ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །
 ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །

མིད་པ་ཅི་མིད་གནས་པར་སྟོན། །
 མི་རྟག་སྟག་བསྐྱེད་པ་བདག་མེད་དང་། །
 ཞི་བའི་སྐྱེ་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་པས། །
 སེམས་ཅན་མིད་གསུམ་སྟོ་བསྟེན་ནས། །
 བྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད། །
 ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །
 བྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་གཤེས་ཅན། །
 དམ་ཆོས་པར་དཀར་ལ་སོགས། །
 ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །
 དེ་དག་སྤར་འཛིན་ལས་ལྷོག་སྟེ། །
 ཐབས་དང་གཤེས་རབ་ཡོངས་གཟུང་བས། །
 ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྦྱིན་མཛད་དེ། །
 བྱང་ཆུབ་མཆོག་རྟེན་ལུང་བསྟོན་ཏེ། །
 ཟབ་དང་མཐུ་ནི་སྤུན་ཆོགས་དང་། །
 བྱིས་པའི་(ཁ་ཉ་ལ་)དོན་མཐུན་རབ་འདྲེན་བྱིར། །
 འདི་དག་གྲངས་བཞིན་ཟབ་པ་དང་། །
 རྒྱ་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེ་ཞེས་བྱ། །
 འདིར་ནི་དང་པོ་ཆོས་སྐྱེ་སྟེ། །
 བྱི་མ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ། །
 ནམ་མཁའ་ལ་ནི་གཟུགས་གནས་བཞིན། །
 དང་པོ་ལ་ནི་ཐ་མ་གནས། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདི་དག་གྲངས་སྐྱེ་གསུམ་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མིང་དང་གནས་

ཀྱིས་དོན་བསྟུ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལ་སྒྲིར་བཤད་པ་ནི། རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་
 ཅེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་གང་བཟོད་པ་དང་། མཚོག་ཏུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
 དང་། གཞན་ཀྱིས་བསམ་པར་བྱར་མེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་རང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་དག་ནི་སྐྱེ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་བཟོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་དང་། བྱ་
 ངན་ལས་འདས་པ་ནི་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་སྒྲུ་ལ། འདིར་ནི་ཆོས་འཛིག་པ་
 ནི་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ལས་འགོག་པ་ལ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བས་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ལས་འགོག་པ་དང་བྱ་ངན་
 ལས་འདས་པ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་
 ལྡེའི་མིང་གིས་བཟོད་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་ན་ཟབ་པའི་སྐྱེ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐྱེ་
 དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་སྟེ་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྟེ་ཐ་དད་
 དུ་བྱས་པ་ནི་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་གྲང་རང་
 བཞིན་རོ་བོ་ཉིད་དང་། སོགས་པ་ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པ་དང་། སྐུ་ལ་བའི་སྐུའི་སྐྱེ་གསུམ་
 ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡང་གསུམ་མོ། །

སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི།
 མཚན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་པར་རིག་པ་བྱ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམ་པར་
 དབྱར་མེད་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དང་
 རྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་དང་། དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་མཚོག་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་རྣམས་ཏེ། རྟོན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་ལ་འོད་གསལ་པར་ཡང་
 བཟོད་དེ། གདོད་མ་ནས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ན་ཐམས་(ཁ ༡༤ན)ཅད་མཁུན་པར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འོད་གསལ་བའོ། །ཡོན་ཏན་གངས་མེད་ཀྱང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་ལྡ་དང་
ལྡན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞལ་དུ་
མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པ་གཅིག་ལ་ཡང་ནང་ཆོན་དུ་
གངས་མེད་པའི་བྱུང་བར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ།
མཐའ་གཉིས་སུ་རྟོག་པའི་རྟོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་པ་མེད་པའི་ཡོན་
ཏན་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་པའི་སྒྲ་བོ་གཞན་མེད་པའི་འབའ་ཤིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྷ་མོ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་འོངས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ནི། ཆོས་ལུས་རྣམ་པར་
བཞག་སྟེ་དུས་གཅིག་རྒྱ་ལྡན་ཆོག་ཤིང་མི་འདྲ་བའི་གསུང་གི་ཆོས་ལ་འོངས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
དང་། རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་ནི་སྤྱིར་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཏེ། དེའི་ཆོས་ནི་སྐྱེས་སུ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་
མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་དང་དབེ་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུགས་ལ་ཐུགས་
རྩི་ཆེན་པོ་དག་ཅིང་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་སྣ་ཆོག་པ་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་
རང་གི་ངང་གིས་གདུལ་བྱ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོག་པའི་འདོད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་
སྐྱོང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་བར་བཞག་པའི་ཆོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་
ནོར་བུ་ཁ་དོག་སྣ་ཆོག་པ་སྣང་བ་བཞིན་དུ་མདོན་པར་ཤེས་པའི་མཐུད་དང་། དེ་ལས་བྱུང་
བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་སྣ་ཆོག་པ་སྣང་བ་སྟོན་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་བར་རྣམ་
པ་ལྡས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་བར་སྣ་ཆོག་པ་རྣམ་པ་ལྡར་བ་རྫོང་བ་དེ་ཡང་རྟག་པ་རྣམ་པ་ལྡ་
སྟེ། གསུང་བ་རྫོང་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་སྟོན་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཐུགས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁའ་རི་བྱིད་དུ་མདོན་

པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྩོམ་པ་དང་རྟོག་པ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་འདུག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 (ཁ་ཤེས་པ་)དེའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བོ་དེ་དག་ལས་སྐྱའི་སྣང་བ་མི་འཆད་པ་དང་། གསུང་གི་བརྟེན་པ་མི་འཆད་པ་
 གཉིས་གྱིས་མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་སྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་བཞོད་པར་བཞུགས་པའི་
 རྒྱས་ནི་འཁོར་ན་གནས་པའི་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་ལ་བསྐྱལ་ནས་དེས་མདུན་དུ་དམ་པའི་
 ཚོས་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྣང་ཡང་ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྐྱའི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ནི་སྒྲ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ཉི་བར་གནས་པའི་ཚོན་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་པའི་
 དབང་གིས་ནོར་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱའི་ངོ་བོ་སྒྲ་
 ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མོས་པའི་ཚོན་གྱི་ཁྱེན་སྒྲ་ཚོགས་པ་ལས་ཁྱབ་
 བདག་གཙོ་བོའི་སྐྱེད་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ལྟ་བུར་སྣང་ངོ། །འདི་ནི་ཡོངས་
 སྟོན་རྟོགས་པའི་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་པའི་སྐྱེད་ཉིད་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བལ་པའི་
 གྲུའི་གཞུགས་དང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་གཞུགས་ལྟ་བུར་སྟོན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི།
 མཚན་དཔེ་དང་ལྟན་པའི་གཞུགས་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་ལ་མི་གཡོ་བར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་
 ལས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཞིང་དེར་ལྟ་
 དང་ལྟ་དང་གནོད་སྦྱིན་དང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་དང་མིའམ་ཅི་དང་ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་དང་མི་དང་
 མི་མ་ཡིན་པ་མཐའ་ཡས་པར་རྣམ་པར་རྒྱུ་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷུལ་པའི་སྐྱུ་ནི། འཕྱུང་པའི་རྒྱ་མངས་རྒྱས་པཙོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
 དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་མོས་པ་དང་བག་ཆགས་རྣམས་མ་ལུས་པར་
 མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས་འཕྱུང་བོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྲུག་ལ་སྐྱུ་ནི་དང་སྐྱུ་ནི་རྒྱུད་
 ཅས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་ཉིན་མཆོན་དུས་དུག་ཏུ་གཟིགས་ནས་དུས་ལ་བབ་པ་ན་
 མཛད་པ་ཡིན་ལ། དུས་དུག་ཏུ་གཟིགས་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངའ་བ་ལྟ་བུར་བསྟན་གྱང་
 རང་གི་རོ་བོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་སྤྲད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མ་གཡོས་པར་བརྟན་

པ་དང་གཡོ་བ་སྒྲ་ཚོགས་སུ་སྒྲུལ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ན་སྒྲུལ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ནམས་ལས་བྱང་སྒྲུལ་པ་ནམ་པ་གཉིས་བྱེ་བྲག་རྒྱ་མཛད་དེ། སྔག་དང་རི་བོང་ལ་སོགས་
པ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སྒྱུད་པ་སྟོད་པའི་སྒྲེས་པའི་རབས་སྒྲ་ཚོགས་སུ་མངོན་པར་སྒྲུལ་
པ་དང་། (ཁ་ལ་ན)གཞན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྒྲུལ་ཏེ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་།

ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ལ་ནམ་པར་གནས་པ་ལ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་སུམ་འདོམས་མཛད་དེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱ་ནམ་འབྱོར་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲུང་གི་ལྷགས་རྩི་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་རྒྱ་མི་སྒྲུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཞན་ནི་མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐུན་མོང་རྒྱ་སྒྲུང་བར་མཛད་པའི་སྒྲིལ་
ཏེ། དེ་ལ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བ་བྱངས་མེད་པར་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་
སྟོད་པ་སྒྱུད་པས་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་
པའི་དམ་པ་རྟོག་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དེ་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་ཕོ་བྲང་
ན་ལྷ་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཞིང་གིན་རྒྱ་དབྱེས་པར་བཞུགས་པ་ལ།

ལྷ་ཡི་སེལ་སྒྲན་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ལས། །

བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་ཚོགས་མངའ་བྱན་རྟོགས་དང་། །

སྒོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་གཤེས་རབ་འོད་མཛད་པ། །

མཚུངས་མེད་སྟོབས་མངའ་སྒྲིལ་རྒྱ་ཆེ་བ། །

མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་དགོངས་པར་མཛོད། །

ཅེས་བྱ་བ་ནས།

སྒྲིད་བྱངས་སྒྲིལ་སུ་ནམ་པ་འདི་ལྷ་ཡི། །

ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པ་མང་པོ་བྱང་ཆུབ་ནས། །

འདི་ནི་དུས་ལགས་བཏང་སྟོམས་མ་མཛད་ཅེས། །

སྤྱིང་རྗེའི་ཡིད་དང་ལྡན་ལ་སྤྱལ་བར་བྱེད། །

ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་ས་སྤྱ་བཅད་པ་མང་པོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་པར་བསྐྱལ་བ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོ་དེ་ལས་བྱང་སྟེ་ཆོས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་ཁང་བཟངས་སྤྱ་གཤེགས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དེའི་ཆེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡུམ་གྱི་ལྷ་མས་སྤྱ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་ཆེ་གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་བྱ་དག་གིས་རྣམས་ཀྱི་དུ་ལྷགས་ནས་མི་རྣམས་ལ་རིག་བྱེད་སྟོབ་པར་བྱེད་ཅིང་། གང་ཞིག་རྣམ་པ་འདི་ལྷ་བྱར་མངལ་དུ་ཞུགས་གིང་མཛན་དང་ལྡན་པར་བཅས་པ་དེ་ཁྱིམ་ན་གནས་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱང་ན་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྱ་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ཀྱང་འདོན་དུ་འཇུག་དོ། ། ལྷའི་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་རྣམས་ཀྱི་དུ་ལྷགས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་འདི་སྤྱད་ཅེས། དེ་དེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུམ་གྱི་ལྷ་མས་སྤྱ་འཇུག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་འོར་ཅིག་ཅེས་སྤྱལ་ལོ། ། སྤྱལ་བས་ཀྱང་དེ་དག་ལྷ་པོ་ལས་འདས་སོ། ། དེའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིང་(ཁ ༣༥བ)དང་། དུས་དང་། ཡུལ་དང་། རིགས་ཏེ་གཟིགས་པ་བཞི་ལ་གཟིགས་ཏེ། ཐོག་མའི་དུས་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་ལ་སྟེ་ཆ་ན་འཆི་སྤང་བའི་དུས་དང་། རྣམས་ཀྱི་དང་། ཡུལ་དབྱས་དང་། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སོ། ། དེའི་ཆེ་དགའ་ལྡན་དུ་ལྷའི་བྱ་རྣམས་ལ་ཆོས་མང་དུ་བསྟན་ནས་རང་གི་དཔུང་རྒྱུན་བྱམས་པ་ལ་བཀོན་ནས་རྒྱལ་ཆ་བྱ་མཛད་དེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བྱ་མང་པོས་སྤྱ་རན་ལས་འདས་ཀྱི་བར་དུ་ཞབས་འབྲིང་བྱེད་པར་ཁས་སྤྱངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱང་པོ་ཆེ་མཆེ་བ་དུག་པའི་གཟུགས་དང་ལྡན་པའི་བར་མ་དོར་མཛད་དེ་དགའ་ལྡན་ནས་རྣམས་ཀྱི་དུ་གཤེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་སྟེ་དང་པོའོ། །

དེའི་ཆེ་ལྷ་མོ་སྐྱེ་འཕྱུལ་མ་ལ་བདེ་བར་གནས་ཤིང་གསོ་སྦྱོང་སྒྲུངས་པའི་སྒོ་གཡས་
བར་ཞུགས་ཏེ། དེ་ནི་དབྱིད་ཟླ་ཐ་ཆུངས་ཀྱིས་གསུམ་ཉ་བའི་ཆོས་ལ་ཡིན་ཏེ། ཆངས་པས་
ཡུམ་གྱི་མངལ་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡོངས་སུ་སྦྱུད་བར་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བཞོད་པའི་
ཁང་བཟངས་རྒྱུན་དུ་འཆོམ་པ་ལུལ་ཏེ་ཟླ་བ་ཆང་བར་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ལ་
ཆོས་བསྟན་པ་མཛད་པ་ནི་ལྷ་མས་སུ་ཞུགས་པའི་མཛད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

ཟླ་བ་བཅུ་ལྔ་གསུམ་པ་ན་ལ་སྐྱི་རྗེའི་ཆལ་དུ་ཡུམ་གྱི་ཐུག་གཡས་པ་ཤིང་སྐྱག་ཤིའི་ཡལ་
ག་ལ་འཇུས་ཤིང་བརྒྱུངས་པའི་རྩི་བའོགས་ནས་མངལ་གྱི་རྩི་མ་མེད་བར་བྱུང་སྟེ་ཆངས་པ་
དང་བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་ཀྱིས་ཀ་ཤི་ཀའི་སྒྲིང་¹མོས་སྒྲུངས་ཏེ་སྒྲིང་²མོ་དེ་ལས་བབས་པ་ན་ས་
ལ་བདུ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་ཞབས་བཞག་ཅིང་སྒྲུའི་རྒྱལ་པོས་བྱས་ཆབ་གསོལ་ནས་
སྒྲོགས་བཞིར་གོམས་པ་བདུན་བདུན་པོར་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲོན་དུ་འགོ་བར་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའི་དམ་བཅའ་བ་བཞི་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་མས་ནས་བསྟུམས་པའི་མཛད་
པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །

དེ་ནས་སྐུ་ཡ་ཆད་དུ་སོན་པའི་ཆེ་སྒྲོན་དཔོན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
ཡིག་ལ་སོགས་པ་སྒྲོབ་པ་ལྟར་མཛད་ནས་བཟོའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་བྱང་བར་གྱུར་བ་ནི་
བཟོའི་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་མཛད་པ་བཞི་པའོ། །

དེ་ནས་ཀྱང་ཡ་ཆད་དུ་སོན་པའི་ཆེ་སྒྲོན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་དང་མཐུན་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤུག་ལག་ན་བེ་ཅོན་གྱི་བུ་མོ་ས་འཆོམ་ཞེས་བྱ་བ་རུ་མཆོན་དུ་བཞག་སྟེ།
ཤུག་རྣམས་དང་རྩལ་འགྲན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལམ་པར་བྱས་ནས་ས་འཆོམ་བཙུན་མོའི་འཁོར་
བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དང་བཅས་པ་བདག་གིར་མཛད་ཅིང་འཛིག་རྟེན་དང་(ཁ་ཤེན་)མཐུན་
བར་བྱས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མངལ་བཞག་པ་ཡང་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཙུན་མོའི་འཁོར་ལ་

¹སྒྲིང་ དབུ་མེད་མདའཔ། ཤོག་གྲངས། ༣༡༧ན

²སྒྲིང་ དབུ་མེད་མདའཔ། ཤོག་གྲངས། ༣༡༧ན

དབྱེས་པར་རོལ་བ་སྟེ་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ནས་ཤུག་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཞག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་ན་འཁོར་ལོས་
བརྒྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འགྲུར་རོ་ཞེས་གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་དུ་དམག་གིས་བསྐྱངས་ཤིང་མེལ་
ཆེ་བྱེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐུས་ཐམས་ཅད་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པར་གྱུར་ཅིང་དེའི་
ཆེ་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་རྐང་བ་ལ་ཐུག་དང་སྒྲོར་བ་མཛད་
ནས། ཏྲ་བསྐྱགས་ལྷན་ལ་བྱིབས་ཏེ་ལྷའི་བྱ་བ་ཞིས་ནམ་མཁའ་ལ་བཏེག་ཏེ་དཔག་ཆད་བཅུ་
གཉིས་ཀྱིས་བགོད་པའི་མ་ག་རྩར་གཤེགས་ཏེ་བསྐྱགས་ལྷན་འདུན་པ་དང་བཅས་པ་བྱིར་
སྒྲོག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱིམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཛད་པ་སྟེ་དུག་པའོ། །

དེ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ཞིག་གོས་དུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་རྩོན་པར་སྐྱལ་ཏེ་བྱུང་བ་ལ་
ཉིད་ཀྱི་ནམ་ཟུང་མས་བྱིན་ཏེ། དུར་སྒྲིག་བྱངས་ནས་ཉིད་ཀྱི་དབྱུང་ཉིད་ཀྱིས་བཅད་དེ་རབ་
ཏུ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་མུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་དག་གི་གནས་སུ་སོང་ནས་དེ་དག་པས་ཉིས་
འགྲུར་གྱིས་ལྷག་པའི་དཀའ་ཐབས་སྟེད་པས་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་ཤིང་སྐར་
ཡང་[ཆུ]ཁྱང་ཞི་ར་རྒྱ་ནའི་འབྲམ་དུ་འབྲས་དོག་རེ་དང་ཆུ་ཐིགས་པ་རེ་ལས་མི་གསོལ་བའི་
དཀའ་ཐབས་ལོ་དུག་གི་བར་དུ་མཛད་པས་སྐུ་ལུས་ཁྱེད་ཞིང་བསྐྱམས་ལ་ཤིན་ཏུ་རིད་པ་ལྟར་
མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཀའ་བ་སྦྱོང་བའི་མཛད་པ་སྟེ་བདུན་པའོ། །

དེ་ནས་དཀའ་ཐབས་ཀྱི་སྟན་ལས་བཞེངས་ཏེ་ཁྱེས་མཛད་ནས་གོང་པའི་བུ་མོ་ལེགས་
སྒྲིས་མས་བ་སྟོང་གི་འོ་མ་ལན་བཅུ་དུག་གམ་ལན་བདུན་དུ་སྟོང་ཁྱེས་བྱས་པ་སྐྱར་ཅི་དང་
སྐྱར་བའི་འབྲས་ཆན་བཟང་པོ་སྐྱལ་བ་གསོལ་ཏེ་སྐུ་སྐར་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གྱུར་
ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་གཤེགས་ཏེ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྩ་བྱངས་ནས་སྟན་དུ་མཛད་པ་ལ་
སྒྲིལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོར་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་སྟེ་
བརྒྱད་པའོ། །

སྒྲོག་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། ༣༧༥༦

དེ་ནས་སྔོན་གྱི་ཆོ་སྒྲིན་མཚམས་ནས་བདུད་སྒྲུལ་བའི་འོད་ལྷུང་བས་བདུད་རྒྱུས་སྒྲིང་མི་དགའ་ཞིང་ཡིད་འཛིགས་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱུད་ཅུར་ཁྱབ་པའི་བདུད་གྱིས་དཔུང་ཁྲིག་ཁྲིག་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་དང་བྱེ་བ་སྤུམ་ཅུ་རྩ་དུག་གི་དཔུང་གིས་སྒྲ་ཚོགས་པའི་མཚོན་ཆའི་ཆར་ཡབ་ཀྱང་གཞོན་པར་མ་ལུས་ལ། བདུད་གྱི་ཕུ་མོའི་སྒྲུས་ཀྱང་བསྒྲུ་བར་(ཁ་ཤལ་)མ་ལུས་ཏེ་དཔུང་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱུ་པམ་ཞིང་བྱེར་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུད་གྱི་སྒྲེ་འཛོམས་པའི་མཛད་པ་སྟེ་དགུ་པའོ། །

དེ་ནས་ནམ་གྲུང་གི་ཆ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་རིམ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་བཞི་བ་མི་གཡོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མའི་མཐའ་གཟིགས་པའི་ལྷའི་མིག་དང་རྫོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་རིག་པ་གཉིས་མངོན་དུ་མཛད་དེ་སྒྲུ་རེངས་འཆར་བའི་ཆོ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བཙུག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཛད་པ་སྟེ་བཙུག་པའོ། །

དེ་ནས་ཞག་བདུན་ཕྱག་བདུན་དུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཤིང་ལ་གཟིགས་པ་དང་། རྫོང་གསུམ་རིང་དུ་འཆག་པ་དང་། གྲུའི་གནས་དང་། ཤིང་སྒྲོལ་རྒྱུའི་ཆ་ལ་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་ཤིང་། ཞག་ལྔ་བཙུག་པ་ལ་ལ་ར་ཏ་སིར་གཤེགས་ནས་ལྔ་སྟེ་ལ་བདེན་པ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱོད་ཅུས་དང་པོར་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ལ་བགོད་ལ། ལྷ་བརྒྱུད་ཁྲིས་ཀྱང་བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ནི་དང་པོའོ། །དེ་ནས་བྱ་ཆོད་ལྷུང་པོའི་རི་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའོ། །དེ་ནས་བྱ་ཆོད་ལྷུང་པོ་རི་ལ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷུག་རྒྱལ་པོས་ལུས་པའི་མདོ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་དང་ཞིང་དག་པར་དགོངས་པ་ངས་པར་འབྲེལ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བའི་མཛད་པ་སྟེ་བཙུག་ཅིག་པའོ། །

དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་མཚན་གི་གྲོང་ཁུག་གི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
རྩ་བར་གཞིམས་མལ་བཅས་ནས་མུ་འཕྲུལ་ལས་འདས་པ་ལེ་མཛོད་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་མུ་
འཕྲུལ་ལས་འདས་ཏེ་སྐྱེ་གཏུང་ཆ་བརྒྱད་ཏེ་བྱས་པ་ལེ་བར་ནི་མུ་འཕྲུལ་ལས་འདས་པར་གསལ་གསུངས་
པའི་མཛོད་པ་ནི་བཅུ་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟོག་གི་ཁམས་གཞན་དང་འདི་ཉིད་ཏེ་
ཡང་ནས་ཡང་ཏེ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལྟ་བུས་སྤིང་པ་རི་སྤིང་གནས་ཀྱི་བར་ཏེ་ཡོངས་སུ་མ་དག་
པའི་ཞིང་རྣམས་སུ་སྟོན་པར་མཛོད་པ་ནི་སྟུལ་པའི་སྟེ་ཞེས་བྱའོ། །

ད་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྩལ་སྟོན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོས་ནི་སྟུག་བསྟུལ་
གི་བདེན་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། སྟུག་བསྟུལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། ཞི་བའི་སྐྱེ་ཡིས་
སེམས་ཅན་རྣམས་(ཁ་ལྟ་ལྟ་)སྤིང་པ་གསུམ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྟོ་བ་བསྐྱེད་ནས་མུ་འཕྲུལ་
ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་བཀོད་པར་མཛོད་པ་ནི་མུ་འཕྲུལ་ལས་
འདས་པ་དངོས་ཡིན་པའི་རྣམ་མཚན་གིས་མ་ཡིན་གི་སངས་རྒྱུས་གིས་གཏུལ་བྱ་དྲང་བའི་
ཐབས་མཁུན་པས་ཡིན་ཏེ། དེད་པོན་མཁས་པས་ལམ་གི་དྲབ་པའི་འདྲོན་པ་རྣམས་ལ་གྲོང་
ཁུག་སྟུལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་རྩལ་ལོ། །

འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཞི་བ་མུ་འཕྲུལ་ལས་འདས་པའི་
སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་ཏེ་མཐར་མུ་འཕྲུལ་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པོ་སྟུམ་པའི་འདུ་གཤེས་
ཅན་གྱི་འདི་ལྟ་དང་རབ་འབྱོར་དང་བྱམས་མའི་བྱ་གང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་བཅོམ་པར་རབ་
ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྟ་བུ་སྟན་པ་ལ་
སོགས་པའི་གཏམ་ཉན་ཏེ་བཅུད་དེ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཏམ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་
དད་པ་སྟེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་གཟུང་ཞིང་འཛིན་ཏུ་བཅུག་པས་ཐེག་པ་མཚོག་ལ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
སྟོན་པར་མཛོད་པ་ནི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའོ། །

འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་དམ་པའི་ཚོས་བརྟུ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པར་ཚོས་དྲང་བའི་དོན་
རྣམས་ཀྱི་དེ་ཞོན་ཉིད་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིས་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་སྤར་རང་གི་

མཐའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ལས་བསྒྲིག་ནས་རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ལམ་ལ་གནས་པར་ངེས་པ་ན་ལྷ་རིའི་བྱ་སངས་རྒྱས་བསྐྱའི་འོད་དུ་འགྱུར་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་འོངས་པ་ན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་པར་ལུང་
སྟོན་པ་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའོ། །

ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་སྤྲར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཉིད་ནས་
འཇུག་པ་དང་། ས་དང་པོ་ནས་འཇུག་པ་དང་། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་
འདོད་པ་རྣམས་ལས་རང་གི་ལྷགས་ནི་ཐུར་སངས་རྒྱས་གསང་བའི་ལུང་བྱངས་ནས་བཤད་
ཟིན་ལ། འོན་ཀྱང་ས་བརྒྱད་པར་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་ན་གང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་གྱུར་པ་དང་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་པ་
དུས་མཉམ་པར་འདོད་ན་ནི་ས་དང་པོ་བདུན་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་མང་པོ་སྤྱད་པས་
སྤྱབ་དགོས་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆེ་གསུམ་གྱིས་ཐོབ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ཉན་ཐོས་
ཆེས་དབང་པོ་རྣེས་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་འཇུག་པས་ཤིན་(ཁ ༡༧བ)རྩ་མི་རིགས་སོ། །

འོན་ཀྱང་།

སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དག །

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲིག་པ་དང་། །

ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུགས་པར་བརྫོད་པ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་ཁ་ཅིག་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་འདོད་པ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་ཅི་རུས་ཀྱི་སྒྲོབ་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་ས་བརྒྱད་པར་འཇུག་ཅེས་འདོགས་ན་ནི་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ངོ། །

མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།

ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །

ཐེག་དོན་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་མ་དེས་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་སྟེ་འདོད་པ་
 མང་པོ་སྤང་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པར་
 གཞོད་འཛོམས་ལས་གསུངས་ལ། སྟོན་སེམས་སྦྱིས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་
 འགྱུར་བར་ནི་སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དམ་པའི་ཆོས་
 བསྐྱེད་དཀར་པོར་བྱ་ཆུང་བའི་དུས་ན་ཡ་ཐག་རིང་པོར་སོང་སྟེ་བྱེ་བྱེས་ན་འབྱོར་པ་ལུག་སུམ་
 ཆོགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བྱ་དེ་སྤྱང་ཞིང་འབྱུང་པ་ལས་པའི་དུང་དུ་སྤྱོད་པ་ན་པས་སུར་རོ་ཤེས་
 པ་ལ་ལུ་དེ་གིན་ཏུ་སྒྲག་ནས་འབྲོས་པའི་དཔེས་སྤྱ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཁྱེད་རྣམས་བྱང་ཆུབ་
 ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ངའི་བྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཁྱེད་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཤེས་པར་ཉན་ཐོས་ཉིད་སྟེ་སྟེ་
 ཏུ་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་གིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཡོད་དོ། །དེ་བས་ན་དམ་པའི་
 ཆོས་པསྐྱེད་དཀར་པོ་ལས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཆུལ་ལྟར་ཤེས་ཤིག་དྲང་བར་བྱའོ། །
 དེ་ལ་མདོ་སྤེའི་མཚན་པསྐྱེད་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མེ་ཏོག་གི་ནང་ན་བསྐྱགས་པར་འོས་པ་
 འདབ་མ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྤེའི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་གསང་བའི་མཛོད་བརྟེན་ཏེ་གསུངས་པས་མདོ་སྤེའི་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིས་ནི་སྦྱིར་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་ལ། བྱེ་
 བྱག་ཏུ་སྤྱ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་དག་བརྩམ་པ་རྣམས་དེ་དག་གི་ཉེས་པས་ཐེག་པ་དམན་པ་
 ལ་སྦྱོར་བ་ལས་གཞན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གཟུང་མ་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཅིག་གི་
 ལམ་རྣམས་འདིར། མོས་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། བསམ་གཏན་དང་། སྦྱིང་རྩེ་སྦྱེ་བཞི་
 ཡིན་ན་ཡང་དག་བརྩམ་པ་རྣམས་ཀྱང་བཞི་པོ་དེ་ལས་ཕྱང་ཟད་གོལ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཁ ༣༥)

ཐོག་མར་མོས་པ་ལས་གོལ་བ་ནི་སྦྱོན་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཤེས་པ་དང་། བསྟན་པ་
 ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཅིག་ལ་མི་མོས་པས་དོན་དམ་པའི་དག་བརྩམ་དུ་མ་

¹ནས་ དབུ་མེད་མ་དཔེར། ཤོག་གུངས། ༡༦༠བ

གྱུར་པའོ། །

དང་པོ་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་མ་གཤམ་པ་ནི།

ཟག་ཟད་ཐ་མའི་ལུས་འཛིན་དེ་དག་གི། །

ཡུལ་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡེ་གཤམ་འདི་ལ་མེད། །

གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ། །

ལྷ་རིའི་བྱ་དང་འདྲ་བར་གང་གྱུར་ཏེ། །

གཅིག་རྒྱ་འདུས་པར་གྱུར་ནས་རྣམ་བསམས་གྱང་། །

དེ་དག་བདེ་གཤེགས་ཡེ་གཤམ་གཤམ་མི་རུས། །

གལ་ཏེ་ཁྱོད་དང་འདྲ་བའི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །

ཕྱོགས་རྣམས་བརྩ་ཆར་གང་བར་གྱུར་བ་དང་། །

གང་ཡང་ང་ཡི་ཉན་ཐོས་འདི་གཞན་རྣམས། །

དེ་དག་གིས་གྱང་དེ་བཞིན་གང་གྱུར་ཏེ། །

དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་རྒྱ་དེར་འདུས་ནས། །

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡེ་གཤམ་རྣམ་བསམས་གྱང་། །

ཇི་ཙམ་ཆད་མེད་ཡེ་གཤམ་ངས་གཤམ་པ། །

ཐམས་ཅད་འདུས་པས་གཤམ་པར་མི་རུས་སོ། །

ཟག་པ་མེད་པར་གྱུར་པའི་རང་སངས་རྒྱས། །

དབང་པོ་རྫོ་བ་ཐ་མའི་ལུས་འཛིན་པ། །

ཇི་ལྟར་མིག་དང་འདམ་བུའི་ཆལ་བཞིན་དུ། །

ཕྱོགས་བརྩ་ཐམས་ཅད་གང་བར་འགྱུར་བ་དང་། །

གཅིག་རྒྱ་འདུས་ནས་རྣམ་པར་བསམས་བྱས་གྱང་། །

ང་ཡི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་། །

བསྐྱལ་བ་བྱེད་པ་ཁག་ཐིག་མཐའ་ཡས་སུ།

དེ་ཡི་ཡང་དག་དོན་ནི་ཡོངས་མི་ཤེས།

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོས་ཀྱང་དེ་
ལ་རེ་བ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། བཙམ་ལུན་འདས་དེའི་སྤྲད་དུ་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་
ཆོས་བསྟན་པ་ན་ཡང་སྤོང་བ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྤོན་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་
བདག་ཅག་གིས་བརྟེན་གྱི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་འདི་དག་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་གི་
བཀོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་རྩོལ་བ་དག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རྣམ་པར་རྩོལ་བ་དག་ལ་བདག་ཅག་གིས་རེ་བ་མ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཐོས་སུ་ཟིན་ཀྱང་འདོད་པར་མ་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཞི། ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བཞི་
པོ་རབ་རྒྱ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས། བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཐབས་མཁས་པ་ཆེར་བསྟགས་པ་དང་ཆོས་ཟབ་མོ་དེ་ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་
རྒྱལ་སོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་ཉན་ཐོས་(ཁ་༡༥)དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་
པར་དགའ་ཞེས་གསུང་བའི་རྒྱ་ནི་གང་། གཞི་ནི་ཅི་ཞིག་འདི་ལྟར་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱི་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཅིག་གོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱལ་ཏེ། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཆོས་རྣམས་རྟེན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། བཙམ་ལུན་
འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེའི་དོན་བདག་ཅག་གིས་མ་རིག་གོ་སྟུམ་མོ། །ཞེས་བདག་ཅག་
བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་པ་ནི་ཐོབ་ཐེན་ན་འདི་ལྟ་བུའི་གསུང་འདི་
ལས་ན་བདག་ཅག་ལ་བྱ་བ་གསར་བ་ཡོད་པ་འདྲ་སྟེ་དེ་ཡང་ཅི་ཞིག་སྟུམ་པའོ། །

[གསུམ་པ་]ཐེག་པ་གཅིག་ལ་མི་མོས་པས་དོན་དམ་དག་བཙམ་དུ་མ་གྱུར་པ་ནི། ལྷ་
རིའི་བྱ་གང་ཉན་ཐོས་སམ་དག་བཙམ་པའམ་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་བྱ་བ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལ་མི་ཉན་མི་འཇུག་ཁོང་

དུ་ཆུད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ལྷ་འདི་ལྷ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་པར་
 རིག་པར་བྱའོ། །དག་བཅོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་
 བྱའོ། །ལྷ་འདི་ལྷ་ལ་དག་སྒྲོང་ངམ་དག་སྒྲོང་མ་ལ་ལ་དག་བཅོམ་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་། ལྷ་
 ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟུ་སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་མི་འདོན་ཏེ། ར་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་འཆད་པའོ་། ཞེས་ཟེར་ཞིང་དེའི་ལུས་འདི་ཐ་མ་མུ་ངན་ལས་འདའ་
 བའོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་ལྷ་འདི་ལྷ་ལ་དེ་ལྷ་ལ་ཕན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཉན་མོངས་མེད་པས་ད་རྒྱལ་དངོས་མེད་ཀྱང་རང་གིས་ཐོབ་པའི་
 འབྲས་བུ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་མུ་ངན་ལས་འདས་པའོ་སྒྲུམ་པ་ལ་ད་རྒྱལ་དུ་བཀྲགས་པའོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དེའི་ཉན་ཐོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དོན་
 དམ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་སྙད་ཅུ་པ་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་སྒྲིད་ཅིང་ཁྱེད་ཅག་ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་རྟུ་སྒྲོན་པར་རིགས་པ་ལས་སྒྲོན་པའི་སེམས་མ་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཡང་བྱ་བར་འོས་པ་མ་
 བྱས་པའི་ཉེས་པའོ། །སྒོན་བྱང་ཆུབ་རྟུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ད་ལྷ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་
 པར་ཡང་བསྟན་ཏེ། ལྷ་འདི་ལྷ་འདི་ལྷ་འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 གྱིས་སྒོན་གྱི་སྒྲོད་པ་དང་སྒོན་ལམ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མན་ངག་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་གསང་ཆེན་མི་དྲན་ནས་བདག་མུ་ངན་ལས་འདས་སོ་སྒྲུམ་དུ་སེམས་ཏེ། ལྷ་
 འདི་(ཁ་ལ་ན)ལྷ་ངས་ཁྱོད་སྒོན་གྱི་སྒྲོད་པ་དང་སྒོན་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དྲན་
 པར་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷ་འདི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒོན་བྱང་ཆུབ་རྟུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཀྱང་ད་ལྷ་སེམས་དེ་མི་དྲན་པར་ཉན་ཐོས་ཉིད་དོ་
 སྒྲུམ་དུ་འབྱུལ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་བསྐྱེད་པ་བཏང་བ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཛོན་པར་འདོད་པར་མ་བྱས་པ་ནི་ཆོས་བཞི་ལས་
 མོས་པ་མ་ཐོབ་པའོ། །

¹པ་ལོ་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། འོག་གངས། ༡༧༡བ

ཤེས་རབ་མ་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གང་ཟག་དང་ཚོས་མཐའ་དག་བདག་མེད་
མར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ། དེ་མ་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོད་སྤང་
ཉིད་ཀྱིས།

བདག་ཉིད་མུ་ངན་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་རྟོགས། །

ཡི་ཤེས་འདི་ཙམ་ལས་ནི་གཞན་མི་འབྱུང་།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་ཐོས་ནས། །

བདག་ཅག་ནམ་ཡང་དགའ་བར་མ་གྱུར་རྟོ། །

ཚོས་འདི་ཐམས་ཅད་ཟད་མེད་ཞིབ་སྟེ། །

འགོག་པ་དང་ནི་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་སྤངས། །

འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་གང་ཡང་མ་མཆིས་ཤེས། །

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དད་པར་མ་གྱུར་རྟོ། །

སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་བླ་ན་མེད་པ་ལ། །

བདག་ཅག་ཡུན་རིང་དུས་ནས་མི་རེ་ཞིང་། །

བདག་ཅག་ནམ་ཡང་འདི་ལ་མ་སྒྲོན་རྟེ། །

རྒྱལ་བས་འདི་ནི་དམ་པའི་མཐར་གསུངས་སོ། །

ཞེས་འབྱུང་སྟེ། སྔོན་བདག་ཅག་དག་བཙོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཅི་ཡང་བྱར་
མེད་དོ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་ལསོགས་པའི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་
པ་ནི་ཡང་མོས་པས་འདོད་པར་མ་གྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་
པའི་ཞིང་གི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པར་བསྟན་རྟོ། །གཞོན་མ་
ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ཚོས་ལ་མ་དད་ཅེས་པས་ནི་ཚོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དང་མི་ལྡན་པར་བསྟན་རྟོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་བླ་ན་མེད་པ་ལ་མི་རེ་བར་
བསྟན་པས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་བསྟན་རྟེ། དེས་ནི་ཚོས་བཞིའི་ཐ་མ་སྟིང་རྩེ་ཆེན་

པོ་དང་མི་ལྟན་པར་གྲུབ་བོ། །དོན་འདི་དག་ནི་བྱ་སྒྲུང་ཞིང་འབྱུངས་ཏེ་པ་མ་གཤམ་པའི་དཔེ་
 ཟུ་ཆེན་པོས་ལུང་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་རྣམས་ཐོན་བྱང་རྒྱབ་རྟ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡིན་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔལ་ཡིན་པར་མ་གཤམ་སོ་ཞེས་བྱ་བས་
 འདི་དག་མ་དེས་པའི་ཉན་ཐོས་སུ་བསྟན་རྟོ། །(ཁ་པ་ལ)འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་
 རིའི་བྱ་དང་འོད་སྒྲུང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བཙུང་ལྟན་འདས་ཀྱི་གསུང་གཞན་ལས་སྤྱིབ་
 པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བརྒྱའི་དབང་ལྷག་ཡིན་པར་བསྟན་རྟེ། དེ་
 ལྟ་ན་ཆོས་བཞི་དང་མི་ལྟན་པའི་ཉེས་པ་གཏན་མི་སྤིད་མོད། ཉེས་པ་དང་ལྟན་པའི་རྒྱལ་
 ལྟར་བཙུངས་པས་ནི་ཉེས་པ་དང་ལྟན་བཞིན་པའི་དགྲ་བཙུང་པ་སྤིད་པར་ནི་བསྟན་རྟོ། །བྱ་
 བ་གཅིག་པ་དང་བྱེད་བ་གཅིག་པའི་དོན་ནི་སྟོན་པས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་
 རྒྱབས་ནས་གང་ཅི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་རེ་ཤིག་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་ལ་བཀོད་པ་ནི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱབ་ཀྱི་ཐབས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་དེས་སོ། །

དེ་ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་དུ།

ལ་ར་ཏ་སིར་འཛིག་རྟེན་ན། །

མཚུངས་མེད་གང་ཟག་དཔལ་ཆེན་གྱིས། །

ཡུང་པོ་སྐྱེ་འཛིག་སྟོན་པ་ཡི། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་བསྐྱོར་རྟེ། །

དེར་ནི་ཐོག་མ་རབ་རྟ་བསྐྱོར། །

འདྲེན་པས་འདི་དང་ལན་གཉིས་རྟེ། །

ཡིད་ཆེས་དཀའ་བ་གང་ལགས་རྟེ། །

རྣམ་འདྲེན་ཁྱེད་ཀྱིས་དེང་བཤད་དོ། །

ཞེས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པར་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པ་གསུམ་རྟེ་

ཐྱེ་བའི་གཉིས་པ་ཡིན་པར་དགོངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་ལོ་ནི་དང་པོ་
 དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལོ་ནི་གཉིས་པའི་ཞེས་ལམ་ལོ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ལམ་ལོ་གཉིས་སུ་ཐྱེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི་འདི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཐྱིང་མི་ལྟོག་པའི་ལམ་ལོ་ཡིན་པར་འདི་ཉིད་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། སྐྱེ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གངས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེད་
 པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། ས་བཅུ་པའི་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ཟབ་
 ཅིང་རྟོགས་དཀའ་ལ་གཤེད་ཏུ་ཕྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ཆེ་བ་
 ཞེས་བརྗོད་དེ། ཡིད་བཞེན་གྱི་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་ལྟར་མངོན་པར་གསེས་པའི་མཐུ་ཐུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པས་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས་རྣམ་པར་རྩེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱེ་བྱེད་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་དོན་མཐུན་པ་ཆོང་བ་དང་འབྲ་བ་
 རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་མཚོ་
 (ཁ༧༠ན)ཆེན་པོར་རིམ་གྱིས་འདྲན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདིར་ནི་
 གསུམ་པོ་དེ་སྐྱེ་གཉིས་སུ་བསྟུ་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་དང་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་
 པོ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ། །གཉིས་པོ་འདི་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆོགས་མང་པོ་
 གནས་པ་བཞེན་དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཐ་མ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་གིང་བརྟེན་པས་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བའམ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 བར་བྱ་ལ། གཞན་དེ་ལ་ཡང་འཕགས་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་བྱ་ལ། དེ་ལས་གཤེད་ཏུ་མང་
 བ་དང་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་ན་ཡང་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །རྫོང་ཕུན་མི་ཏེ་པས་ནི་
 གཞུང་དེ་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་གསེས་པར་བྱེད་པར་
 མཛད་དོ། །

ད་ནི་དོན་བདུན་པ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལ་ཆོ་འདིའི་ཕན་པ་དང་

ཕྱི་མའི་བདེ་བ་སྦྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པས་རྟག་པའི་དོན་ལས་
བརྩམས་ནས་ཆོག་སྤྲུལ་བཅད་པ་ནི།

རྒྱ་མཐའ་ཡས་དང་སེམས་ཅན་ཟད་མེད་དང་། །

བརྩེ་དང་འཕྲུལ་དང་མཁྱེན་དང་སྤྲན་ཆོག་སྤྲུལ་ལྟ། །

ཆོས་ཀྱི་དབང་སྦྱག་འཆི་བའི་བདུད་བཙོམ་དང་། །

ངོ་བོ་མེད་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་རྟག །

ཅས་བྱ་བ་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྦྱབས་དང་
མགོན་པོ་མཛད་པའི་དོན་རྒྱ་སྤྲུལ་རྟག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ།

ཐམས་ཅད་རྒྱ་ནི་དཔག་མེད་ལ། །

འབྲས་བུ་དཔག་ཡོད་བསམ་ཐག་ཆད། །

ཅས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་བསྦྱབ་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་ཟད་ན་མི་རྟག་པ་སྲིད་པ་ལས་དོན་བྱ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཟད་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་པོ་ཡོད་ཀྱང་བརྩེ་བ་མེད་ན་རེས་འགའ་བར་ཆད་པ་སྲིད་པ་
ལས་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པའི་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྩེ་བ་ཡོད་ཀྱང་།

ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་ཕྱོག་གྱུར་པས། །

དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །

ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐབས་མི་མཁྱེན་ན་ཡང་ཆད་པ་སྲིད་པ་ལས་མཐའ་ཡས་པའི་
མཁྱེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དང་མཁྱེན་པ་སྤྲན་སྤྲུལ་ཆོག་སྤྲུལ་ཆོས་མ་
བརྟུངས་ཏེ་ཆེ་ཟད་ན་ཆད་པ་སྲིད་པ་ལས་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱི་རྐྱང་པ་ལན་མང་རྒྱ་གོ་མས་པས་ལྡན་
(ཁ༧༠བ)འི་དབང་རྟགས་པར་ལྟས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྡན་འི་དབང་རྟགས་ཀྱང་རེས་འགའ་སྤྲུལ་
བསྐྲུན་པར་གྱུར་ན་ཡིད་སྦྱོར་བ་སྲིད་པ་ལས་གཏན་རྒྱ་བའི་བདེ་བ་སྤྲན་སྤྲུལ་ཆོག་སྤྲུལ་པ་དང་།

ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་གྱིས་གོས་ན་
 ཉམས་པ་སྲིད་པ་ལས་ཉམས་པ་མེད་པའི་དབང་ལྷག་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་
 ངན་ལས་འདས་པས་འཆི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཆེ་མ་ཟད་ཀྱང་འབྲལ་དུ་བདུད་
 གྱིས་བར་ཆད་བྱས་པ་ཡང་སྲིད་ན་འདི་ལ་འཆི་བདག་གི་བདུད་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 དེ་དག་ནི་ལྷ་རྟ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་ལ་
 ཆད་པའི་འཇིག་པ་སྲིད་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བས་མཚན་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ་གཏན་ཆོགས་བཅུས་སོ། །

ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི་བསྐྱེད་ཉེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་ནི་ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་བྱུག་གིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

བྱུག་གང་ཞེན།

ལུས་དང་སྟོག་དང་ལོངས་སྟོད་རྣམས། །
 བཏང་ནས་དམ་ཆོས་འཛིན་ཕྱིར་དང་། །
 སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། །
 དང་པོར་དམ་བཅས་མཐར་འབྲིན་ཕྱིར། །
 སངས་རྒྱལ་ཉིད་ནི་གཙང་བ་དང་། །
 དག་པའི་ཐུགས་རྗེ་རབ་འཕྱག་ཕྱིར། །
 རྒྱ་འབྲུལ་རྒྱུ་པ་བསྟེན་པ་ནི། །
 དེ་ཡིས་གནས་པར་སྟོད་པའི་ཕྱིར། །
 མཐུན་པས་འཁོར་དང་ལྷ་ལྷ་འདས། །
 གཉིས་སུ་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །
 ཏྲག་རྩ་བསམ་ཡས་ཉིང་འཛིན་གྱི། །
 བདེ་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་ལྷན་ཕྱིར། །

འཇིག་རྟེན་ནི་སྤྱོད་པ་ན། །
 འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱིས་གོས་མེད་མྱེར། །
 འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ། །
 འཆི་བདུད་རྒྱ་བ་མེད་པའི་མྱེར། །
 འདུས་མ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་གྱི། །
 ཐུབ་པ་གདོད་ནས་རབ་ཞིའི་མྱེར། །
 ཉག་པ་སྐྱབས་མེད་རྣམས་ཀྱི་ནི། །
 སྐྱབས་ལ་སོགས་པར་འཐད་མྱེར་རོ། །
 དང་པོ་ཡི་ནི་རྒྱ་བདུན་གྱིས། །
 གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་ཉག་ཉིད་དེ། །
 བྱི་མ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པ་ནི། །
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡི་ཉག་པ་ཉིད། ། ཅིས་བྱ་བ་དག་གོ། །

སངས་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་རྒྱན་མི་འཆད་པས་ཉག་ཅིས་བྱ་སྟེ།
 རྟོན་བསྐྱལ་པ་བྱངས་མེད་པར་ལུས་དང་ཚོག་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་བཏང་ནས་དམ་པའི་
 ཆོས་གང་དང་གང་རྒྱབ་ཏུ་ཉེ་བ་རྣམས་མི་ཉམས་པར་འཇིན་པ་ལ་བརྩོན་པའི་མྱེར་དང་།
 སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ཕན་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྐུབ་པའི་མྱེར་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཟད་
 པ་མེད་པའི་མྱེར་དང་། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་(ཁ༧༡ན)པའི་དུས་ན་ནམ་མཁའི་མཐས་ཀླས་
 པའི་སེམས་ཅན་སྒྲོལ་བར་དམ་བཅས་པ་དེ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམ་བཅས་པའི་
 དོན་མཐར་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་མྱེར་དང་། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ལ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་
 གྱིས་དག་པ་དང་སྒོ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་གཙང་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་གི་
 རང་གིས་རབ་རྟ་འཕྱུག་པའི་མྱེར་དང་། རྒྱ་འཕུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་ལན་མང་དུ་གནས་ཤིང་
 བརྟེན་ལ་བསྒོམས་པས་དེའི་མཐུ་ཡིས་བསྐྱལ་པ་མཐའ་ཡས་པར་གནས་ཤིང་བཞུགས་པར་

སྟོང་པའི་ཕྱིར་དང་། རོན་བྱ་པའི་ཐབས་མ་ལུས་པ་མཁུན་ཞིང་འཁོར་བ་དང་མུ་ངན་ལས་
འདས་པ་དག་རོ་གཅིག་པར་མཁུན་པས་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྟག་ཏུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་བསམ་ཡས་ཤིང་མུ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལུན་
སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལུན་པས་ནམ་ཡང་སྟོ་བ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤུལ་པའི་སྤུལ་
འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྟོང་ཅིང་རྒྱ་བ་ན་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་མ་རྟེན་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་
ལ་སོགས་པས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བ་མེད་པ་ཞི་བ་མུ་ངན་ལས་
འདས་པའི་ས་དང་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བར་བྱེད་པའི་བདུད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མེད་
ཅིང་གྲགས་མི་ཐོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་བ་འདུས་མ་བྱས་
པའི་རང་བཞིན་གྱིས་གདོད་མ་ནས་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རྟག་པ་ཡིན་ལ།
རྟག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ན་སྤྲུབས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུབས་དང་མགོན་ལ་
སོགས་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྤྲུབས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་མཁས་པ་མང་པོས་མགོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཏན་ཚིགས་སུ་བྱས་ནས་གཏན་
ཚིགས་བཅུར་མཛད་མོད་ཀྱི། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་པ། །
ཞེས་འབྲུང་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་གཅིག་ཏུ་བགྱང་རིགས་ཏེ། མདོར་བཅུན་གྱི་ཚིགས་བཅད་
དུ། འཆི་བའི་བདུད་བཅོམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ། ཨ་མི་རྩུ་ཞེས་སྦྱར་ནས་འཆི་མེད་དུ་བསྦྱར་
བར་འོས་པ་ལས་ཨ་ཕྱིས་པར་མ་གཟེགས་ཏེ་འགྱུར་མཛད་པར་མངོན་ནོ། །མགོན་པོའི་
སྐད་དོད་རྒྱ་ཐ་ཞེས་པ་ཡང་རྣམ་དབྱེད་དང་པོའི་གཅིག་ཚིག་ཡིན་པས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་གྲངས་
སུ་མི་བགྱང་ངོ། །དང་པོར་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་ནས་ཚོས་ཀྱི་དབང་རྒྱལ་བར་གྱི་རྒྱ་འཕམ་གཏན་
ཚིགས་བདུན་གྱིས་ཚོས་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་སྟེང་དུ་ཚོས་རྟག་པ་(༧༧)བ་ཉིད་རྒྱུ་བ་པར་
བྱེད་དེ། ཕྱི་མ་འཆི་བ་མེད་པ་དང་བདུད་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མེད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་
ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྟོན་པ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་བ་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་གནས་ཡོངས་སུ་རྒྱུར་པས་རབ་རྟུ་ཕྱེ་བ་
ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ནི་དེ་ལྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྲབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཏེ་རྒྱལ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དོན་བརྒྱད་པ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྲབ་པའི་དོན་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

དག་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་དོན་དམ་གྱིས་བསྐྱས་ཕྱིར། །

རྟོག་གནས་མིན་ཕྱིར་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། །

སྒྲ་ན་མེད་ཕྱིར་སྤིང་ཞེས་མ་བསྐྱས་ཕྱིར། །

རྒྱལ་ཡུལ་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་མི་བྱུང་། །

ཅེས་བྱ་བ་ལ། འདིར་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་ནི་འཕགས་པ་ས་བརྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་ཀྱི། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་རྒྱལ་བ་སངས་
རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་རྣམས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསམ་པར་ག་ལ་རུས་ཏེ། འདི་ལྟར་དག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཐོས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་གྱིས་བསྐྱས་པས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པའི་གནས་སམ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་
རྟེན་པའི་སྒྲོམ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། འདྲ་བའི་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་མཉམ་བ་མེད་པ་
ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་སྤྲུགས་རྗེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐའ་
གཉིས་དང་བུལ་བས་སྤིང་བ་དང་ཞིབས་མ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྲབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དུག་པོ་འདི་ཡང་སྤར་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་ལྡན་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་སོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དེ་དག་ཉིད་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱས་པར་ཟད་ཀྱི། སྒོན་མ་
བརྗོད་པ་ནི་མེད་དོ། །འདི་ནི་མདོར་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ།

དེའི་དོན་རྒྱས་པར་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

བཞི་གང་ཞེན།

བསམ་མེད་བརྗོད་དུ་མེད་མྱེར་ཏེ། །

བརྗོད་མེད་དོན་དམ་ཡིན་མྱེར་རོ། །

དོན་དམ་བརྟག་བྱ་མིན་མྱེར་ཏེ། །

བརྟག་མིན་རྗེས་དཔག་བྱ་མིན་མྱེར། །

དཔག་མིན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མྱེར། །

སྒྲ་ན་མེད་པ་མ་བསྐྱས་མྱེར། །

མ་བསྐྱས་གནས་པ་མེད་མྱེར་ཏེ། །

ཡོན་ཏན་སྒྲོན་རྟོག་མེད་མྱེར་རོ། །

རྒྱ་ལྷ་དག་གིས་ཐུ་བའི་མྱེར། །

ཆོས་སྐྱ་བསམ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། །

དུག་(ཁལ་ཤན)བས་དེ་ཡི་དངོས་མིན་མྱེར། །

གཟུགས་སྐྱ་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པོ། །ཞེས་བྱ་བ་དག་གོ། །

དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དག་གིས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་མྱེར་རོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མྱེར་ལ། དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་ཡང་རྟོག་པས་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་མྱེར་ཏེ། བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྟོག་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་མྱེར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཡང་སྒྲ་ན་མེད་ཅིང་གང་ལས་ལྟག་པ་མེད་པའི་མྱེར་ཏེ། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་སྤྱི་བ་དང་ཞི་བ་གང་གི་ཡང་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་མྱེར་རོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ཡང་སྤྱི་བ་དང་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པའི་མྱེར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཐུ་བ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་འཁོར་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་ལེན་པ་དང་འདོར་བའི་རྟོག་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གཏན་ཆོགས་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱབ་པར་བསྟན་ཏེ། གིན་རྟུ་ཐ་བས་རགས་པའི་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ལས་འདས་པར་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་མ་བསྐྱས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་
 ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ནི་སྐྱ་ཆོགས་སུ་སྤང་ཡང་དེའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་
 ཀྱིས་མི་བྱབ་ལ། རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་ནི་ཡུམ་ལས་གྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་།
 ལྷ་མཆོག་རྟུ་ཐ་བས་འདས་པར་སྤང་ཡང་ཐུང་ལས་འདས་པ་མེད་པས་རི་ལྟར་སྤང་
 བ་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པོ། །འདིར་གཏན་ཆོགས་དྲུག་པོ་ཕྱི་མ་
 ཕྱི་མས་སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་གཏན་ཆོགས་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་ནི་གཏན་ཆོགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་
 ཅན་གཅིག་ལ་ཡང་ཆང་བས་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པོའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་
 ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཅི་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་སྐྱ་མ་སྐྱ་
 མའི་གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ན་ནི་སྐྱ་མ་ལྟ་པོ་རང་གི་སར་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་
 ཆོགས་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འཕྱར་རོ། །འདི་ཡང་གདུལ་བར་བྱ་བ་གཞན་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་
 གིས་རིམ་པ་ལས་བསྐྱོད་ཏེ། མ་བསྐྱས་ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ན་མེད་དེ་དཔེ་ལས་
 འདས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱར་(ཁ༧༩བ)ན་ཡང་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དོན་བསྐྱབ་ནི།

སྒྲ་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱིས། །

ཡོན་ཏན་པ་རོལ་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་བསམ་མི་བྱབ། །

དེས་ན་རང་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མའི་རྒྱལ་འདི་ནི། །

དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་དབང་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་མིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་འདིར་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བཤད་
 པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་མོད་གྱི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནས་བྱང་
 རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་རི་རྒྱུད་བརྗོད་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སངས་

ཀླུ་སྐྱོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ། མཁའ་བཟེད་རལ་གྱི་རྩོད་མཆོག་བསྐྱམས། ཞེས་བྱ་བ་
 རིས་སངས་ཀླུ་གྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་
 བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་འདིའི་པར་དུ་རྩོད་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་མཁའ་བཟེད་པ་དང་
 བཟེ་བ་གཉིས་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཀླུ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱོན་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་བསྐྱེད་པས་ན་རང་བྱུང་སངས་ཀླུ་རྣམས་
 ཀྱི་ལམ་ལོ་ཐ་མའི་གཞུང་གི་ཚུལ་འདི་ནི་དྲང་སྟངས་ཆེན་པོ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པའི་ས་བཅུ་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་སངས་ཀླུ་ཉིད་ལ་
 ཐུགས་འཛིག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱ་ཐུན་ཆུང་དུ་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཆང་དུ་ལུས་སྟོབས་རྟོགས་ཏེ་ནམ་མཁའི་
 མཐའ་ཡང་སེམས་བྱེད་ལྟར། །

བྱིས་པའི་སྒོ་ཅན་གྱུར་ཀྱང་སྒྲ་མའི་དྲིན་ལས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐོབ་
 ནས་ཀླུ་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟོན། །

སྒྲིབ་སྒྲིབ་དག་ཏུ་རང་ཆོས་ཚུལ་འདི་ལ་གྱིན་ཏུ་མཁས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་
 ཉིད་གྱུར་ནས། །

ཀླུ་པ་ཡིས་ནི་ལེགས་པར་བསྐྱེན་བཀྱར་ཐོས་པའི་ཚུལ་ལ་གནས་བྱས་བ་
 སྒྲོམ་པ་ཡིས་ཀྱང་འཇུག་གྱུར་ཅིག །

དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཤི་འཕོས་གྱུར་མ་ཐག །

དགའ་ལྷན་མཆོག་ཏུ་མི་ཤམ་ཞལ་མཐོང་ཞིང་། །

ཀླུ་སྐྱེས་དྲི་མ་མེད་པའང་མཛོད་གྱུར་ནས། །

ཐེག་ཆེན་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་གྱིས་འཛོལ་བར་ཤོག །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྐྱེད་བཙུན་སུ་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པ་བཞིར་
 རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་གཉིས་པ་རྟོགས་པ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལུ་གཉིས་
 པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྟོགས་སོ། །

ལེའུ་གསུམ་པ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

སྤྱི་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

རྒྱལ་བ་རྣམས་དང་སེམས་ཅན་དག །

མཐའ་ཡས་ཡོན་ཏན་ལྡན་མཚུངས་ན། །

དང་པོར་གང་ལ་ཕྱག་བྱ་བ། །

འདི་ནི་མཁས་པའི་དབྱང་བྱར་འགྲུར། །

གིན་ཏུ་སྤངས་ཚུང་མ་རིག་གིས། །

མཐའ་བྲལ་ནམ་མཁའ་སྒྲིབས་གྱུར་བ། །

དེ་སེལ་བྱེད་པའི་སྤྱི་མ་ལས། །

གཞན་པའི་ཕྱག་འོས་གང་ཞིག་ཡིན། །

རབ་ཏུ་ཡངས་པའི་ནམ་མཁའི་སྒྲུབས། །

རེའུ་མིག་དྲག་ཅུ་ཙུ་བཞིར་ཡང། །

ཚུད་ཅེས་སྒྲུ་འདི་མཁས་པ་ལས། །

གཞན་པའི་རྣ་བར་དོན་མེད་དོ། །

དྲི་མ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བཤད་ཟིན་ནས། ང་ནི་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེར་
བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་བཞེད་ནས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ད་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་

པས་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་མཛད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཡོད་ན་ཡང་རགས་པའི་དྲི་མ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 ལ་ནི་སྦྱོན་རགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་བག་ཆགས་སྒྲ་མོས་མཐའ་ཡས་པའི་ཡོན་ཏན་གཟིགས་
 པ་ན་མིག་བསྐྱབས་པ་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་བག་ཆག་སྒྲ་མོ་ཡང་མེད་པས་
 ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བས་དེ་དག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པོ། །འཛིག་རྟེན་
 ན་ལྟ་སྦྱོན་གྱི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་དང་ལྟ་སྦྱོན་གྱི་རྣ་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ཐ་དད་པའི་རྣམ་པས་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་ན། འདིར་གང་ཡིན་ཞེན། ཐ་མི་དད་
 པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡོན་ཏན་གང་དག་ཆོས་སྐྱ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནོར་བུ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འོད་དང་མདོག་དང་དབྱིབས་དག་ནོར་བུ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །(ག ༡ན)དེ་ལ་
 སྦྱོབས་ནི་ཆགས་པ་དང་ཐོགས་པའི་མུན་པ་བཙོམ་ནས་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་བྱ་སྒྲར་བར་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་འོད་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །མི་འཛིགས་པ་བཞིན་ནི་ནོར་བུའི་མདོག་གི་མཆིང་
 སུ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། སང་གའི་སྐྱ་བཞིས་འཁོར་
 ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དོ། །མ་འབྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ནི་ནོར་བུའི་དབྱིབས་
 དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དབྱིབས་གྱིས་ཕན་ཚུན་དུ་མ་འབྲེས་པར་འབྱེད་པ་བཞིན་དུ་འཛིག་
 རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་འབྲེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཡོན་ཏན་རྣམས་བཤད་པར་འོས་པ་དེས་ན་བྱང་ཆུབ་དཔའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་རྣམ་པར་བྱེད་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

- རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐྱ་དང་ནི། །
- དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྐྱ་ཉིད་དེ། །
- བྲལ་དང་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་འབྲས་སུ་ནི། །
- ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་དུག་བརྒྱ་བཞི་འདི་དག །

དེ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ནི་རང་གི་དོན་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་གཅིག་གོ། །ཆོས་སྐྱུ་
 དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་གཟུགས་ལྟར་བརྟེན་པ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱར་པ་ཀྱན་རྫོབ་པ་གཟུགས་
 ཀྱི་སྐྱུ་ཉིད་ནི་གཉིས་པའོ། །བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྲལ་བའི་འབྲས་ཐུའི་
 དངོས་པོ་ལས་གཅིག་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་ཐུའི་དངོས་པོ་ལས་གཉིས་པའོ། །
 གཉིས་པ་འདི་དག་ནི་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤུལ་བརྒྱ་རྩ་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་དུག་
 རྩ་རྩ་བཞིའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་གཞན་ལ་མི་སྣང་ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་
 རང་གི་དོན་ཞེས་བྱ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་གཞན་ལ་སྣང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཡན་འདོགས་པའི་
 བྱིར་གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཟུང་བར་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་
 ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་པར་ཟད་གྱི། གཞན་དུ་ན་བྱང་རྒྱུ་འཁྲུག་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱིང་རྗེས་
 གཞན་གྱི་དོན་ལྟག་པར་འདོད་ལ་དེའི་ཐབས་ནི་བྱང་རྒྱུ་འཁྲུག་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་གྱི་
 དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་དེ་འདོད་པས་ན་བྱང་རྒྱུ་འཁྲུག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་པོ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་
 ཀྱིས་བྱེ་བའི་བྱིར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ནི་གོང་དུ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་རྒྱ་གིང་ལྟར་བརྟེན་ན་མེད་པའི་བྱིར་དང་སོ་
 སོར་སྣང་བའི་བྱིར་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །(གཤམ)འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་གེ་ཉིད་
 ལ་དོན་དམ་པའི་སངས་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བུམ་ཟེའི་བྱེའུ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སངས་ལོ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཐ་སྣང་གནས་པ་ལྟར་གསེར་འོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་སངས་རྒྱས་བརྟགས་པ་བར་བཤད་དེ། དེའི་བྱིར་ཡང་དོན་དམ་པ་དང་
 ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱུ་སོ་སོར་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ནི་
 བྲལ་བའི་འབྲས་ཐུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གསར་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐོག་
 མ་ཉིད་ནས་གནས་པ་དེ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་མདོན་སྤུལ་དུ་སྣང་ཞིང་རྒྱས་པར་
 འཕྱར་བའི་བྱིར་བུམ་པ་བཅག་ན་མར་མེའི་འོད་ཀྱི་ཆེན་པོར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་

གྱི་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་
འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་སོ་སོ་བའི་རྒྱན་
གྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་ཀྱབ་པའི་ཕྱིར་རིམ་མཁན་གྱིས་བྲིས་པའི་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཟབ་
བ་དང་སྒྲ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དག་ལ་ཡང་ཚོས་གྱི་སྐྱར་བརྗོད་མོད་གྱི་དེ་
དག་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུར་གཏོགས་སོ། །སོར་མོའི་བྲེང་བ་ལ་ཕན་པའི་མདོར་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མཚན་སྲུམ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་བོ་ཉིད་གྱི་རྣམ་
པ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་བུའི་དུས་ན་ཡང་ཚོས་གྱི་སྐྱ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་བྲལ་བའི་འབྲས་
བུར་གཏོགས་སོ། །

ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་དོན་ཅི་བསྟན་ཞེན།

བདག་ཉིད་གྱི་ནི་འབྱོར་པའི་གནས། །

དམ་པའི་དོན་གྱིས་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། །

དང་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་བདེ་ལྡི་སྐྱ། །

པ་རོལ་ཕུན་སྲུམ་ཚོགས་པའི་གནས། །

དང་བོའི་སྐྱ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །

བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་བོའི་མཚན། །

རྣམ་སྒྲིན་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སྐྱ་ནི་གཞན་ལ་མི་སྤྱང་བར་བདག་ཉིད་གྱི་
ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་པ་ཕུན་སྲུམ་ཚོགས་པའི་གནས་དང་རྟེན་ཡིན་ལ། དང་སྟོང་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་བདེ་ལམ་ཐ་སྟོད་པའི་སྐྱ་ནི་སེམས་ཅན་པ་རོལ་རྣམས་ལ་སྤྱང་ཞིང་ཕུན་སྲུམ་
ཚོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་ཡིན་ནོ། །དང་བོ་དོན་དམ་པའི་སྐྱ་ནི་
ཕུན་སྲུམ་ཚོགས་པ་ཇི་འདྲ་བ་དག་དང་ལྡན་ཞེན། སྟོབས་དང་སོགས་པ་མི་འདིགས་པ་དང་

མ་འདྲེས་པ་སྟེ་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སུམ་(ག་ནན)ཙུ་ཙ་གཉིས་དང་ལྷན་
ལ། གཉིས་པ་བདེའི་སྐྱེ་ནི་གང་དག་གིས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་མཚོན་པའི་མཚན་སུམ་བཙུ་ཙ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་དང་ལྷན་ནོ། །དེ་དག་
གིས་ནི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

འདི་ལན་ཆད་ཀྱི་གཞུང་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེ་འཆད་དེ། དེ་ཡང་སྟོབས་
ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་དཔེ་རི་ལྟ་བུ་དང་འདྲ་བའི་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
དཔེ་དེ་ལྟར་སྟོན་པས་དའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །

དེ་ལ་དེ་དག་སྒྲིར་བསྐྱས་པའི་སྟོམ་ནི།

སྟོབས་ཉིད་མ་རིག་སྒྲིབ་ལ་དོ་རྩེ་བཞིན། །

མི་འཇིགས་ཉིད་ནི་འཁོར་དུ་སང་གོ་བཞིན། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་འདྲེས་མཁའ་བཞིན་ཏེ། །

བྱབ་པའི་བསྟན་པ་རྣམ་གཉིས་ཚུ་བླ་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་ནི་མ་རིག་པའི་སྒྲིབ་པ་འཇོམས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་
པ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དཔེ་ནི་དོ་རྩེ་བཞིན་ནོ། །མི་འཇིགས་པ་ནི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
གང་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་མེད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དཔེ་ནི་སང་གོ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མ་འདྲེས་པ་ནི་གཞན་དང་གཏན་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཏེ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ།
ནམ་མཁའ་དག་པ་ནི་དཔེའོ། །བྱབ་པའི་གཞན་ལ་སྒྲུང་བར་བསྟན་པའི་སྐྱེ་ལོངས་སྟོད་
རྫོགས་པ་དང་སྐྱལ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དཔེ་ནི་ནམ་མཁའི་བླ་བ་དང་རྩེའི་བླ་
བ་བཞིན་ནོ། །

སྟོམ་གྱི་དོན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ། སྟོབས་རྣམས་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི།

གནས་དང་གནས་མིན་ལས་རྣམས་ཀྱི།
 རྣམ་སྒྲིན་དང་ནི་དབང་པོ་དང་།
 ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་དང་།
 གྲུ་འགྲོའི་ལམ་དང་བསམ་གཏན་སོགས།
 ཉོན་མོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དང་།
 གནས་ནི་རྗེས་སྤྲན་པ་དང་།
 ལྟ་ཡི་མིག་དང་ཞི་བ་དག།
 མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྟུ།

ཞེས་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལས་
 རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་
 མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དྲུ་མ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་སྣ་
 ཆོགས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། གྲུ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། བསམ་
 གཏན་ལ་སོགས་པའི་གྲུ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཁྱེན་
 པའི་སྟོབས་དང་། སྤྲན་གྱི་གནས་རྗེས་སྤྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལྟ་ཡི་མིག་གིས་
 འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཞི་བ་ཟག་པ་(ག ༣བ)ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་
 སྟོབས་ཏེ་སྟོབས་རྣམ་པ་བརྟུའོ། ། ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་
 དང་ཐོགས་པ་མེད་པར་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོབས་ཤེས་བྱ་སྟེ། སྐྱིབ་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་
 འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ་དེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བརྟུ་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་
 གྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཡུལ་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་གནས་ནི་ཆོས་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱ་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་གནས་མ་ཡིན་
 པ་ཞེས་བྱའོ། ་དེ་ལས་རགས་པ་ཞིག་བརྗོད་པ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྒྲིན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་
 དང་། སེར་སྒྲས་ལོངས་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་བྱིས་ལས་ལྟ་མེད་སྟེ་བ་དང་།

གཞོན་སེམས་ཀྱིས་མཛེས་པ་དང་། ལེ་ལོས་མངོན་པར་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་གཤེད་གིས་ངེས་
 པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་བས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་འཛོམས་པ་དང་།
 མཚམས་མེད་བྱེད་པས་སེམས་གནས་པ་དང་། དམིགས་པ་ཅན་གྱིས་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་
 དང་། འགྲོད་པ་ལ་གནས་པས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ལུང་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བར་འཕྱར་བ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚངས་པར་འཕྱར་བ་དང་སངས་རྒྱས་
 སུ་འཕྱར་བ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཉམ་པས་རྒྱལ་བྱིད་བྱེད་པ་དང་། སྐྱ་
 མི་སྟན་གྱི་མི་ལོག་པར་ལྷང་བ་དང་། སྟོག་གཅོད་པས་ཆོ་རིང་བ་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བས་
 འཕགས་པའི་ལམ་འཐོབ་པ་དང་། བརྒྱད་པ་འབྲས་སུ་མ་ཐོབ་པར་ལྷང་བ་དང་། རྒྱན་དུ་
 རྒྱགས་པ་བྱིད་པ་བརྒྱད་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། བྱིར་ལོང་བ་བྱིད་པ་གཉིས་པ་འབྱུང་
 པ་དང་། བྱིར་མི་ལོང་འཛིག་རྟེན་འདིར་ལོང་བ་དང་། དབྱེ་བཅོམ་པ་ཉིད་མཚམས་སྦྱར་བ་
 དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་ལུང་ནོད་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་
 བཟོད་པ་ཐོབ་པ་བྱིར་ལོག་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་འདུག་
 བས་སངས་མ་རྒྱས་པར་ལྷང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་
 སྦྱར་བ་མངའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོགས་པར་འཕྱར་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་གཙུག་མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་མ་གཏོགས་པར་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཉམ་པར་མ་
 བཞག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལོག་པའི་ཆོག་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ལ་(གཞན་འབྱུང་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་གནས་མེད་ཅིང་གོ་སྐྱབས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དགོ་
 བས་བདེ་བ་འཐོབ་པ་དང་། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྦྱོར་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་བྱིས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོ་
 དང་། བཟོད་པས་མཛེས་པ་དང་། བརྟོན་འབྱུས་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། བསམ་
 གཏན་གྱིས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱར་བ་
 འཛོམས་པ་དང་། རྒྱལ་བྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་¹སེམས་གནས་པ་དང་། སྦྱོང་བ་ཉིད་ལ་

¹པའི་ དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། གཤམ་

མོས་པས་བཟོད་པ་འཐོབ་པ་དང་། གྲུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པས་སེམས་གིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་
 འཐོབ་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་ནས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དང་བརྒྱ་བྱིན་
 དང་ཚངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་མཉམ་པས་རྒྱལ་
 སྤྱིད་མི་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་མི་སྤྱན་པ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། སྤྱོག་གཅོད་པ་སྤངས་པས་ཆེ་
 རིང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་ལྟ་བུས་འཕགས་ལམ་འཐོབ་པ་དང་། བརྒྱད་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་
 བས་ལྡང་བ་དང་། རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་པ་དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྤྱིད་པ་བརྟན་འགྲུབ་པ་དང་། ལན་
 ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་འཛིག་རྟེན་འདིར་འོངས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱིར་མི་
 འོང་བ་དེ་ཉིད་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། དགྲ་བཙོམ་པ་མཚམས་མི་སྤྱོད་པ་དང་།
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྟ་གཞན་མེད་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ་འཚང་བ་དང་། བྱང་རྒྱུ་བརྟན་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལྡང་བ་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྤྱོད་པ་བཙོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་གཙུག་བལྟར་མི་མཐོང་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་ན་དེའི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བདེན་པའི་
 ཆོག་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འབྲུལ་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་གནས་ཡོད་ཅིང་གོ་
 གྲུབས་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་མ་ལུས་པར་མཁྱེན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་
 བོ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་ཐེག་པ་དམན་པ་མི་འདོད་ཅིང་ཡིད་དམ་ཡང་
 དག་པར་སྤངས་པ་བརྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་མཁྱེན་པའི་སྤྱོད་པས་ནི། ལས་ཀྱི་རྟེན་དང་རྒྱ་དང་
 རོ་བོ་དང་རྣམ་སྤྱོད་རྣམས་མཁྱེན་པ་སྟེ། །དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་(གཡང)དམན་ན་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་། རྩད་པར་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཉིས་པོ་འདི་དང་བྱི་མའི་སྤྱེ་བཞིན་གནས་པ་དང་། བདེ་
 བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་དང་བྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེ་བཞིན་གནས་པ་དང་། ལས་གང་ཐེག་
 བ་གསུམ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ། །དེའི་རྒྱ་བོ་

རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་རྟོན་པའོ། །

དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
དབང་པོ་རྣོ་བ་དང་བརྟུལ་བ་དང་འབྲིང་སྟེ་གསུམ་དང་དམན་པ་དང་བྱུང་བར་འཕགས་པ་
དང་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པའི་དབང་པོ་ཆེན་པོས་དྲུག་གསུམ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱང་དུས་རྒྱང་
དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྲིང་གིས་སྟེལ་ཞི་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱ་དགེ་མི་དགེ་གང་གིས་དབང་པོ་
ཡང་དགེ་མི་དགེར་བསྐྱེད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཉི་ལྷ་ཙུག་ཉིས་དང་། དེ་
དག་ཡན་ཚུན་དུ་རྒྱ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་དང་། ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་
དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་མཐུན་པ་སྟེ།
དེའི་རྒྱ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྐྱེད་པ་སྐྱོད་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་བརྟགས་ཏེ་ཆོས་
རྟོན་པའོ། །

ཁམས་སྣ་ཆོགས་མཐུན་པའི་སྟོབས་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་།
ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དྲུག་གི་དོན་དམ་པའི་ཁམས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཁམས་གསུམ་པོ་
ཀྱན་རྟོག་གི་ཁམས་ལས་འབྱུང་བ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པའི་མཆན་ཉིད་དེའི་ཁམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་གྲོ་བུར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
པའི་མཆན་ཉིད་དུ་མཐུན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཁམས་
ཤེས་བྱའོ། །རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཁོར་བའི་ཁམས་དང་། རྒྱལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཁམས་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་
བ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་མཐུན་པ་ནི་ངོ་བོའོ། །དེའི་རྒྱ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྐྱེད་པ་
སྐྱོད་པ་ན་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ཁམས་ལ་ཤེས་པ་འཇུག་ཅིང་མཐུན་པར་སྐྱོད་པའོ། །

མོས་པ་སྣ་ཆོགས་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་
གནས་ནས་ཞེ་སྤང་ལ་མོས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ལ་གནས་ནས་འདོད་ཆགས་(གཤན་)ལ་མོས་པ་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉི་ལྷག་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་དང་། དགེ་བ་ལ་གནས་ནས་དགེ་བ་ལ་
 མོས་པ་དང་། སྦྱར་བ་དམན་ཞིང་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང་། སྦྱར་བ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་
 བསམ་པ་དམན་པ་ལ་མོས་པ་དང་། མོས་པ་གང་སྦྱར་བ་དམན་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མོས་
 པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མོས་གིང་སྦྱར་བ་དམན་པ་དང་། འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་མོས་
 གིང་འོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མ་ངེས་པ་ལ་མོས་གིང་སྦྱར་བས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དག་པར་ངེས་པ་ལ་མོས་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདའ་བའི་མོས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ལས་འདའ་
 བའི་མོས་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ཆར་ལས་འདའ་བའི་མོས་པ་དང་། དམན་པ་ལ་མོས་
 གིང་ཁྱད་པར་ལ་གནས་པ་དང་། ཁྱད་པར་ལ་མོས་གིང་དམན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། སྦྱེ་བ་
 དང་ཁ་དོག་དང་ལོངས་སྟོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བའི་མོས་པ་དང་ཆེ་མོ་ལས་ཉམས་པར་
 འགྱུར་བའི་མོས་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་འཐོབ་པའི་རྒྱའི་མོས་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་
 མཁྱེན་པ་ནི་དོ་བོའོ། །རྒྱ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྟོན་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པ་
 ཐ་དད་པ་ལ་མི་སྟོན་ཅིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འཛོལ་བའོ། །

ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་
 མ་ངེས་པ་དང་འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་རྣམས་མཁྱེན་ནས་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་
 ཀྱི། འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་བྱང་སྟོབས་སུ་འཛོག་པ་དང་། དུག་གསུམ་འབྱུང་བའི་ལམ་
 རྩ་མའི་རྒྱ་དང་འདྲི་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་དང་། མདོན་པར་གཤམ་པར་སྦྱར་ལ་ལམ་དཀའ་བ་
 དང་། མདོན་པར་གཤམ་པ་སྦྱར་ལ་ལམ་སྤྱོད་པ་དང་། མདོན་པར་གཤམ་པ་བྱུང་ལ་ལམ་དཀའ་
 བ་དང་། མདོན་པར་གཤམ་པ་བྱུང་ལ་ལམ་སྤྱོད་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་རྩོགས་ཀྱང་
 བསྐྱོམ་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ལམ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་སྟོབས་རྩོགས་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ལམ་མ་རྩོགས་པའི་ལམ་དང་། དེ་གཉི་གཉི་མེད་པའི་ལམ་དང་། གཉི་གཉི་སྟོབས་རྩོགས་
 པའི་ལམ་དང་། བསམ་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྤྱ་བཞི་དང་ལུས་དག་

ཡིད་གསུམ་རེ་རེར་སྦྱང་བའི་ལམ་དང་། ཐམས་ཅད་སྦྱང་བའི་ལམ་དང་། ཐམས་ཅད་མི་
སྦྱང་བའི་ལམ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་ཤོག་གི་(གཤམ)ལམ་མཁྱེན་པ་ནི་ངོ་བོའོ།
དེའི་རྒྱ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྦྱོད་པ་ན་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་
ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྒྱུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་པ་གཏོང་བའོ། །

བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་
བྱང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡང་བ་མཁྱེན་པ་སྟེ། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་རྒྱུན་མ་རིག་པ་སྟེ། དེས་
མཚོན་ནས་ཡན་ལག་བརྟུག་ཉིས་པོ་སྔ་མ་སྔ་མ་རྒྱ་དང་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་
པར་དག་པར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་། ཞིག་ནས་ལ་རྩེ་གཅིག་པ་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་མ་བས་པ་དང་། འོང་བ་མེད་
པར་ཤེས་པ་དང་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། རྒྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་ངེས་པར་གྱུར་
པ་ལ་རིག་པ་དང་། རིག་པ་དང་རྒྱང་པར་ལྡན་པ་དང་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་ལ་བསྟོམ་པ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲོལ་བར་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བཤེས་པ་དང་། བདེན་པ་
རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་དང་བདེན་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པའོ། །གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་དང་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ལ་རིམ་དང་ཐོད་རྒྱལ་དུ་འཇུག་པར་སྟོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ལ་
དམིགས་པ་ལ་གསར་དུ་འཇུག་པ་མེད་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་འཇུག་པ་
རྣམས་ཀྱང་མཁྱེན་པ་ནི་ངོ་བོའོ། །དེའི་རྒྱ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྦྱོད་པ་ན་
བསམ་གཏན་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལྟར་ལེན་ཅིང་སེམས་ངེས་པར་རྟོག་ལ། ཉོན་མོངས་དང་
བྱལ་ཞིང་ཅང་ཤེས་པའོ། །

སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་
གྱིས་སྦྱེ་བ་གཅིག་ནས་གྲངས་མེད་པའི་བར་དང་འཛིག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་

དང་། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སེམས་འདིའི་འོག་ཏུ་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་མཁུན་
 ཞིང་། རྒྱུ་བ་སོ་སོའི་མིང་དང་རུས་དང་རིགས་དང་ཁ་ཟས་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་
 ཡུན་དང་བདེ་སྤྱག་གི་སྤྱོད་བ་སྟེ་དེ་དག་ལ་བརྟག་པའི་གཞི་བརྒྱད་ཏུ་ཐ་སྟོན་བྱེད་དོ། །དེ་
 ཡང་རྣམ་པ་དང་ཡུལ་སྟོན་དང་གཞི་ཅི་ལས་ཁྱར་བ་རྣམས་མཁུན་པ་ནི་ངོ་བོའོ། །རྒྱ་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཆུད་མི་
 གསོན་ཞིང་བག་ཡོད་ལ་དམ་(གཡན)བཅས་པ་ལས་མི་ཉམས་པའོ། །

འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ལྟའི་སྤྱན་གྱིས་
 འཆི་བའི་སྤྱད་པ་དང་བར་མའི་སྤྱད་པ་དང་སྟེ་བའི་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་གཞིགས་གིང་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་བཟང་པོ་དང་རན་པ་དང་ཁ་དོག་མཛེས་པ་དང་མི་མཛེས་པ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་
 རན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སྟེ་དུག་པོ་སྤྱད་པ་བར་མའི་བྱུང་བར་ངོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དག་ཡིད་
 གསུམ་གྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པས་རན་སོང་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱད་པས་མཐོ་རིས་
 སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་ལས་གྱི་རྒྱད་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྟོན་པ་བཅུད་ཞིང་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་དག་ཏུ་
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱུ་བ་དང་
 འཆི་འཕོ་བ་མ་ལུས་པ་དག་དང་བྱིར་ངོ་ལ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པ་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཡང་མི་སྤྱང་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་
 འཇིག་རྟེན་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་མདུན་ཏུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཆོས་
 སྟོན་པ་ཡང་མཁུན་པ་ནི་ངོ་བོའོ། །དེའི་རྒྱ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་གང་ཡང་སྤྱོད་པ་བྱེད་པར་མི་བྱེད་ལ། མ་བསྐྱབས་པ་ལ་དབང་མི་ཟ་
 ཞིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་བའོ། །

ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་སྟོབས་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཟད་པས་བདག་གི་རྒྱུ་བ་ཟད། ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་བསྟོན། བྱ་བ་བྱས། འདི་ལས་སྤྱད་པ་
 གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་སངས་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཞི་སྟོན་གསེང་། དེ་ལྟ་བུ་རང་གི་

མདོན་པར་གཤམ་པས་མདོན་སྐྱེས་དུ་བྱས་ནས་གནས་གིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་པ་
 ཟད་པ་ནི་དག་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འོད་གསལ་བ་བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྒྲིར་བ་ཐམས་ཅད་
 བཅོམ་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཆད་ཡོད་པའི་བག་ཆགས་བཅོམ་
 པ། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་ནི་ཆད་ཡོད་ཅིང་སྒྲིར་རྗེ་དང་བྲལ་བ། སྒྲོབས་
 པ་དང་བྲལ་བ། དེ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 ཡང་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་མཁྱེན་པ་ནི་དོ་བོའོ། །
 དེའི་རྒྱ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུད་པ་སྒྲུད་པ་ན་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཟག་པ་འཕེལ་བའི་
 ཕྱིར་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་
 (གཡང)ཉེ་བར་སྟོན་པའོ། །

དཔེ་རྩོམ་རྗེ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

གནས་དང་གནས་མིན་རྣམ་སྤྲིན་ཁམས་དང་འགྲོ་བའི་མོས་པ་སྣ་ཆོགས་དང་།

ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་དབང་བའི་ཆོགས་དང་སྟོན་གནས་རྗེས་སུ་དན་པ་དང་།

ལྟ་ཡི་མིག་དང་ཟག་པ་ཟད་ཚུལ་མི་གཤམ་གོ་ཆ་རྩིག་བརྟན་དང་། །

གིང་རྣམས་འབྲིགས་དང་གཞིག་དང་གཅོད་ཕྱིར་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་རྩོམ་རྗེ་

བཞིན་། །

ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བསྟན་ཏེ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་
 རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། འགྲོ་བའི་ཁམས་མཁྱེན་པ་དང་། འགྲོ་བའི་མོས་པ་སྣ་
 ཆོགས་མཁྱེན་པ་དང་། གྲུ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཁྱེན་པ་དང་། དབང་
 བོ་རྣེ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་མཁྱེན་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དན་པ་མཁྱེན་པ་
 དང་། ལྟ་ཡི་མིག་གིས་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྒྲེ་བ་མཁྱེན་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
 གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་རྒྱལ་ལམ་དཔེ་ནི་རྩོམ་རྗེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། མི་གཤམ་པ་གཤམ་
 བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མགོ་ཆ་འབྲིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྩིག་པ་བརྟན་པོ་

གཞིག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཤིང་རྣམས་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་བླ་མ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གིས་མཁྱེན་ནས་གཞན་ལ་བསྟན་པས་ཕན་པར་འགྱུར་གྱི་རང་གིས་མི་མཁྱེན་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་ནས་ཡི་གེ་དང་ལག་ཅིས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པ་དག་མཁྱེན་པར་བསྟན་ཅིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་རྒྱལ་བྱིས་པས་མི་ཤེས་པ་མང་དུ་བསྟན་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་ཉིད་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་མཐོང་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་ཤིམ་པར་བཀྱི་བའི་རྒྱལ་ནི་ལས་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་བསྟན་པས་མཐོ་ཤིས་ལ་འཛིག་པར་མཛད་དོ། །ཐར་པར་ཁྲིད་པ་ན་གང་ཟག་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་མོས་པ་ཐ་དད་པ་དང་། མོས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཁམས་ཡོད་མེད་དང་། ད་ལྟར་བསྟན་ན་རྟོགས་པ་དང་མི་རྟོགས་པའི་དབང་པོའི་བྱེད་པར་དང་། དེ་ལ་ཀུན་རྒྱུ་འགྲོ་བའི་ལམ་རྣམས་ལས་གང་བསྟན་པར་འོས་པ་དང་། ལམ་ལ་བརྩུང་དེ་བསྒྲམ་པ་ན་ལམ་ཉན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་སྟོན་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་སུ་མི་སྟོབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་སྟོན་པར་མཛད་པའོ། །

ད་ནི་རི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་སྟོབས་པ་(གཞན་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟེན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་རྟེན་པ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

ཆོས་ཀུན་མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་དང་། །

གོགས་ནི་འགོག་པར་བྱ་བ་དང་། །

ལམ་སྟོན་པ་དང་འགོག་སྟོན་ལ། །

མི་འཛིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

བདག་གཞན་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམ་ཀུན་ཤེས་དང་ཤེས་མཛད་ཕྱིར། །

སྤང་དངོས་སྤངས་དང་སྟོང་མཛད་ཕྱིར་དང་བསྟན་བྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །

ཐོབ་བྱ་སྒྲ་མེད་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ཐོབ་དང་ཐོབ་མཛད་ཕྱིར། །

རང་གཞན་དོན་བདེན་གསུང་ཕྱིར་བྱང་སྤོང་གང་དུ་འད་ཐོགས་པ་མེད། ། །

ཅེས་བྱ་བ་དག་གིས་བཤད་དེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་དེ་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དང་སྤངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བས་བྱང་བ་དང་རྒྱབ་པ་ཉིད་
རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་དང་སོ་སོ་སྒྲིབ་
དང་འཕགས་པའི་ཆོས་དང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱན་གདོད་མ་ནས་
ངོ་བོ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་རྒྱབ་པར་བྱེད་པའི་
གོགས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྤྱིད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བས་
བསྐྱུས་པ་འདི་མཐའ་དག་གདོད་མ་ནས་ཟད་པར་གྱུར་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག་པ་བརྟེས་
པའི་ཕྱིར་སུ་ཞིག་སུ་ལ་འཛིགས་པར་འགྱུར། ཀྱན་རྫོབ་རྟུན་ཅི་ར་ནི་སངས་རྒྱུས་སོ་ཞེས་
ཐུགས་སུ་མ་རྒྱུད་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། འདི་མ་སྤངས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་གོགས་མཐའ་དག་
ཟད་པའི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འཛིགས་པ་མི་མངའ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་
རང་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བརྟེས་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཐོབ་རྟུ་རུང་བར་གཟིགས་ནས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལམ་ལ་གཟུང་དུ་རུང་བ་རྣམས་ལ་
བྱང་རྒྱབ་པའི་ལམ་སྟོན་པ་དང་། འདི་དག་ནི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་
སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་ལམ་གྱི་གོགས་འགོག་པར་སྟོན་པ་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་སྟེ། དམ་བཅས་པ་བཞི་པོ་ལ་ཆོལ་བའི་མཚན་མ་མ་མཐོང་བས་མི་འཛིགས་པའི་
སྟོབས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་འོ། །སྟོན་པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་གདུལ་བར་བྱ་
བ་ལ་འདོམས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མངའ་ན་བཞིར་རི་ལྟར་འདུས་སྟུང་ན། རྒྱབ་པའི་
ཕྱོགས་ནས་བདག་གིས་(གཞུགས་ཀྱིས་)བྱའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཀྱན་ཤིས་པས་རང་གི་དོན་
གྱིས་ཡོན་ཏན་ཡང་དེར་མ་འདུས་པ་མེད་ལ། གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་ཡང་ཤིས་བྱའི་རྣམ་པ་
ཀྱན་ཤིས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལས་ལྷག་པ་རྒྱབ་རྟུ་མེད་དོ། །སྤང་བར་འོས་པའི་

གཤམ་གྱི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པར་རང་གིས་སྤངས་ཤིང་གཞན་དག་གྲང་སྤྱོད་བ་ལ་འཇུག་
 བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དགག་པར་འོས་པ་མ་བཀག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། རང་ཉིད་གྱིས་བསྟེན་
 བར་བྱ་བའི་ལམ་བསྐྱལ་བ་མི་ཉུང་བར་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་གྲང་བསྟེན་པར་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་བྱ་འགོག་པའི་བདེན་པའི་སྒྲ་ན་ལྷག་པ་གཞན་མེད་ཅིང་དྲི་མ་མ་ཟད་
 པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་རང་གིས་ཐོབ་ཅིང་གཞན་ཐོབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་
 པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ནི་རྩེད་ཟུང་གྲང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཉུངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རང་
 དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདེན་ཞིང་མི་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་གསུང་བའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་
 པ་ལ་སློ་གྲོས་ཐོགས་པ་མི་མང་འོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པར་བལྟ་འོ། །རོ་བོ་ཉིད་ནི་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་ཡང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཁྱད་མེད་ཅིང་བདོག་པ་
 ཐམས་ཅད་གཏོང་ཞིང་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མཉམ་ལ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་ཐ་
 དད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་ནི་དང་པོའི་རྒྱལོ། །བར་དུ་གཙོད་པ་ལ་བར་ཆད་དུ་ཤེས་
 བས་གཞན་ལ་གཞན་དུ་མི་སྟོན་ལ་རང་གིས་གྲང་སྤྱོད་བ་ནི་གཉིས་པའི་རྒྱལོ། །དཀར་པོའི་
 ཆོས་མཐའ་དག་ལ་མོས་པས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ལམ་ལ་རང་ཉིད་སློབ་ཅིང་གཞན་ལ་ཡང་
 སྟོན་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་བསྤྱད་པ་ནི་གསུམ་པའི་རྒྱལོ། །མདོན་
 པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་བཞི་པའི་རྒྱལོ། །

རི་ལྷར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དཔེ་ཡང་སང་གི་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

རི་དྲགས་དབང་པོ་རི་ལྷར་ནགས་མཐར་ཏྲག་འཛིགས་མེད། །

རི་དྲགས་རྣམས་ལ་སྒྲག་པ་མེད་པ་རྒྱ་བ་ལྷར། །

དེ་བཞིན་ཆོགས་ནང་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སང་གི་ཡང་། །

ལེགས་གནས་ལྷོས་མེད་བརྟན་པའི་རྩ་དང་ལྷན་པར་གནས། །

ཞེས་བྱ་བས་བཤད་དེ། རི་ལྷར་རི་དྲགས་རྣམས་ལ་འདོད་དགུར་བསྐྱར་བའི་དབང་

པོ་སེང་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནགས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ་ཕྱོགས་ན་ཉིན་མཚན་རྟག་རྟེན་འཛིགས་པ་མེད་
 ཅིང་རི་དྲགས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པ་ན་འཛིགས་(གཤན)བ་མེད་ལ། ལྷ་བ་ན་ཡང་
 རི་དྲགས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྒྲག་བ་མེད་པར་ལྷ་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་བྱལ་བ་དང་སྤོང་རྒྱམས་ཀྱི་
 དབང་པོ་སེང་གོ་ལྷ་བ་དེ་ཡང་བདེ་བར་ལེགས་པར་གནས་པའི་རྩལ་དང་འགྲན་ཞིང་ལྷོས་
 བར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པའི་རྩལ་དང་དཔའ་ཞིང་བརྟན་པའི་རྩལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་
 ལྷན་པར་གནས་པས་སེང་གོ་དང་མཚུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་འཁོར་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པར་བསྟན་ནས་འཁོར་ལས་ཡོན་ཏན་ཆེས་ལྷག་
 བར་མ་གྱུར་ན་གིན་རྟ་གྲས་པར་མི་འགྱུར་བས་འཁོར་རྒྱམས་དང་མ་འདྲེས་གིང་བྱན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

འབྲུལ་དང་ཅ་ཙོ་མི་མངའ་སྟེ། །
 སྟོན་ལ་དྲན་བ་ཉམས་མི་མངའ། །
 མཉམ་པར་མ་བཞག་བྱགས་མི་མངའ། །
 འདུ་ཤེས་སྟོ་ཆོགས་ཀྱང་མི་མངའ། །
 མ་བརྟགས་བཏང་སྟོ་མས་མི་མངའ་སྟེ། །
 འདུན་པ་བཙོན་འགྲུས་དྲན་བ་དང་། །
 ཤེས་རབ་རྒྱལ་གྲོལ་རྒྱལ་གྲོལ་གྱི། །
 ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་མི་མངའ། །
 ལས་རྒྱམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་འགྲོ་དང་། །
 དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད། །
 དེ་ལྟར་བཙོ་བརྒྱད་འདི་དང་གཞན། །
 སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་ཡོན་ཏན་ཡིན། །

འབྲུལ་དང་ཅ་ཙོ་སྟེལ་དང་བྱགས་གཡོ་བ་དང་གྱི་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། །

ངང་གིས་བཏང་སྟོམས་དྲང་སྟོང་ལ་མེད་འདུན་པ་དང་ནི་བརྩོན་འགྲུས་དང་།

དན་དང་རྣམ་དག་དྲི་མེད་ཤེས་རབ་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། །

ཤེས་བྱའི་དོན་ཀུན་གཟིགས་པ་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ནི་ཉམས་མི་མངའ།

གང་གི་ལས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་འགྲོའི་¹རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་།

དུས་གསུམ་རྟག་ཏུ་ཐོགས་མེད་ངེས་པར་མཁྱེན་པ་རྒྱ་ཆེན་འཇུག་པ་སྟེ། །

གང་རྟོགས་འགྲོ་བར་འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་བསྐྱར་དུན།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་རྒྱལ་བ་ཉིད་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེས། །

ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་བཤད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱའི་སྟོང་ལམ་དང་། གསུང་གི་ཆོས་སྟོན་པའི་ཆོག་འབྱུང་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྣམས་གང་ལ་ཡང་འཁོར་གྱིས་བརྟེས་པ་དང་བཀྲལ་བའི་དྲི་མེད་པ་ནི་འབྲུལ་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་བསྟན་པས་དེ་ལ་འཇུག་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགན་མས་འབྱུང་བའི་མ་འདྲེས་པ་བརྩུ་བ་དུན་པོ་ལ་ཡང་གཞན་གྱིས་གྲགས་མེད་ཅིང་མ་འདྲེས་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སེམས་(གཤམ)ཅན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅུ་མི་མངའ་བ་ནི་དོན་མེད་པའི་ཆོག་དང་གང་དུ་ཡང་རྩྭ་པའི་ཆོག་མེད་པའོ། །སྟོན་པ་ལ་བྱ་བར་འོས་པའི་མཛད་པ་རྩུང་ཟད་ལ་ཡང་མི་དྲན་པ་མེད་པ་ནི་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱའི་སྟོང་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པའི་ཆོན་ཡང་གཡེངས་པ་མི་མངའ་ཞིང་རྟག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་མ་ཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཐུགས་མི་མངའ་བའོ། །ཆོས་སྟོན་པ་ན་གྲུས་པ་དང་མ་གྲུས་པ་དང་བསྟེན་བཀྱར་དང་བསྟེན་བཀྱར་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དང་གཞན་ལ་འགའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བབ་ལ་འགའ་ཞིག་མ་བབ་པའི་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་སམ་འདུ་ཤེས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱང་མི་མངའ་བའོ། །སེམས་ཅན་གང་ལ་ལ་དག་ལ་ཆོས་

¹སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་དབུ་མེད་མ་དཔེ། ཤོག་གངས། གྲ་༡༩

བརྟན་པའི་རྒྱས་ལ་འབབ་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པ་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི། རྒྱས་ལ་བབ་
 བཞིན་དུ་དེ་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བརྟགས་གིང་མ་མཁྱེན་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པ་ཅུང་ཟད་
 གྲང་མེད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྟོད་པ་མ་འདྲེས་པ་
 རྒྱག་ཅེས་བྱའོ། །བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཐུགས་མི་ཕྱོགས་པ་
 མེད་པ་ནི་འདུས་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའོ། །དགེ་བ་གང་དང་གང་གསར་དུ་མཛོན་པར་
 བསྐྱབ་པ་ལ་གཡེལ་བ་མེད་པ་ནི་བརྟོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་མ་ཐག་
 བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོད་པ་ལེགས་པར་མཁྱེན་པ་དེ་ནམ་ཡང་སྟེལ་བར་མི་
 འགྱུར་ཞིང་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ལ་ཡིད་གསར་དུ་གཏོད་པ་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་པ་ནི་དུན་པ་
 ཉམས་པ་མི་མངའ་བའོ། །རྟག་རྟུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ལས་མི་
 གཡོ་བས་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་དེའི་ཆོན་དབང་པོ་མ་ཆང་བའི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་
 བྱ་བ་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ནི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་པའོ། །རྒྱས་
 གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་ལ། རྟག་རྟུ་
 འོད་གསལ་པ་ལ་གནས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའོ། །གཞན་གྱི་ཟག་
 པ་ཟད་པ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་མཐའ་དག་ཟད་
 པའི་མཛོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་པ་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་པ་
 མི་མངའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་རྒྱག་ཅེས་བྱའོ། །འདིར་བཞི་པའི་
 (གཞུག་)གནས་སུ་ཤེས་རབ་དང་དེའི་རྗེས་ལ་རྣམ་གྲོལ་དང་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་
 པ་གཉིས་ཏེ་རྒྱག་རྟུ་མཛད་ལ། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་རྟུ་
 བྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞི་པ་དང་ཤེས་རབ་ལྔ་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་རྒྱག་པར་མཛད་དེ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའོ། །སྒྲིའི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་
 རྗེས་སུ་འབྲང་དང་། གསུང་གི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་ལས་

མ་འདྲེས་པ་གསུམ་མོ། །དུས་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་དཔེ་ལྟར་ན། དུས་གསུམ་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད། ཅེས་བྱ་སྟེ་འདས་པའི་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་སྟེ་དུས་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་མོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ལས་གཞན་པ་ཡང་ལུ་མོ་རེན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ལུས་ཆད་མེད་པ། སྒྱི་གཙུག་བལྟར་མི་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོན་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ལའོར་ཐམས་ཅད་ལས་མདོན་པར་འཕགས་པ་དང་། བག་ཆ་བ་མེད་པ་དང་། སློབ་མ་བསམ་པ་ཅན་དང་། སློབ་མ་མི་བྱེད་པ་དང་། སློབ་མ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་དང་། སློབས་པ་ལྟར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། རོན་ཡོད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ལའོར་ཐམས་ཅད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲིབ་འབྱེད་པ་དང་། ལའོར་གྱི་དཀྱིལ་ལའོར་ཐམས་ཅད་གྱིས་མདོན་དུ་ལྟ་བ་དང་། སྒྱུ་ལྟ་བས་མི་དོམས་པ་དང་། འབྲས་ལུ་ཡོད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། གྲུང་པོའི་ལྟ་སྟངས་གྱིས་ལྟ་བ་དང་། སེང་གེ་ལྟར་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡོད་པར་འགྲོ་བ་དང་། དག་ལ་དབང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱན་ནས་མིག་དང་ལྡན་པ་དང་། གཟུང་བར་འོས་པའི་ཆོག་དང་ལྡན་པ་དང་། རྟེན་པའི་མཆོག་དང་གྲགས་པའི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཟད་མི་ཤེས་པ་དང་། རྩི་བ་མེད་པ་དང་། (གཏའ་བ)ཐེལ་འཕོངས་མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་གཙུག་ལག་མང་པོ་ཤེས་པ་དང་། ཆོད་བག་ཏུ་མེད་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་རེག་པ་དང་བསྟེན་བཀྲུས་བྱས་པ་དང་། དན་པ་དང་ཐོས་པ་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་མི་འབྱུགས་པ་དང་། གཏམ་རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཙོམ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་མེད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གི་རྒྱ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་ན་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་
 བཅགས་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས་གཟུང་ལ། ཀྱན་རྒྱུ་ལའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་དང་།
 བདེན་པར་སྤྲོ་ཞིང་རྣམ་པར་འབྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་དང་། རེས་བྲན་
 རྒྱལ་བསྒྲོམས་ཤིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྒྲོམས་ཤིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་
 སྒྲོས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་དང་ལྟ་བུ་མེད་ཅིང་
 མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གིན་རྒྱུ་བསྒྲོམས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་
 བཏང་སྒྲོམས་ཤིང་གཉིས་ལ་ཆགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གིན་རྒྱུ་བསྒྲོམ་
 པ་སྟེ་རྒྱལ་ནི་སྤྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་རྒྱལ་གི་ལོ། །ཡང་མོས་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཆོལ་ཞིང་སོས་པའི་
 འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་དང་། ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས་དགེ་པའི་
 བཤེས་གཉེན་གྱི་ཐད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་
 པ་དང་། དྲན་པ་ཉི་ཤེས་བཞག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གིན་རྒྱུ་བསྒྲོམས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་མང་དུ་གོམས་པ་དང་དབྱེད་པའི་
 འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་དང་། རབ་རྒྱུ་བྱང་ནས་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་
 བསྒྲོམ་ཞིང་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་དྲི་མ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་ལ། དྲི་མ་མེད་པའི་སྤྱིང་
 པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་དང་། བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་བརྒྱབས་ཤིང་སྤྲོ་བས་བཀོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་སྟེ་རྒྱལ་ནི་རྟོགས་པ་མ་
 འདྲེས་པ་རྒྱལ་གི་ལོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་སྤྱོད་ཅིང་གཟུགས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྒྱུ་སྟོན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པ་དང་། དག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཉོན་མོངས་པ་མེད་ཅིང་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་(ག༡༠ན)འཛིན་བསྒྲོམས་པ་
 དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་སྤྱོད་ཅིང་ད་ལྟར་བྱུང་པའི་སངས་
 རྒྱུ་མདོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་ལས་མ་འདྲེས་པ་

གསུམ་གྱི་ལོ། །འདས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དང་ཞིང་བཀོད་པ་
 དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་མོས་ཤིང་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 བསྐྱོམ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དང་ཞིང་བཀོད་
 པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་མོས་པ་དང་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་དང་སྟོན་ལམ་ཡང་
 དག་པར་འཕགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་དང་ཞིང་གི་བཀོད་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་མོས་ཤིང་
 ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་བྱག་རྒྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམས་པ་སྟེ་གསུམ་ནི་ཡེ་ཤེས་མ་
 འདྲེས་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱལོ། །བཙུང་བྱུང་པོ་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་འཇུག་
 པར་བསྟན་པ་ནི། འབྲུལ་པ་མེད་པ་དང་། ཅུ་མེད་པ་དང་། སྟེ་ལ་ཉེ་དྲན་པ་ཉམས་པ་མེད་
 པ་དང་། ཐུགས་གཡོ་ཞིང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་
 དང་། ངང་ལ་ལས་པའི་བྱུང་སྟོམ་རྣམས་དྲང་སྟོང་སངས་རྒྱུ་ལ་མེད་པ་སྟེ་དུག་དང་།
 འདུན་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉམས་པ་
 མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། ཉག་ཏུ་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཀླན་གཟིགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་སྟེ་དུག་དང་། སངས་རྒྱུ་གང་གི་སྐྱེ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་ཀྱི་ལས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ལྟན་ཅིག་
 ཏུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དུས་གསུམ་ལ་མཁུན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟག་པ་དང་ངེས་པ་
 དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པར་འཇུག་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །བཙུང་བྱུང་
 པོ་གང་དག་རྟོགས་ཤིང་མཁུན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འཇིགས་པ་མེད་པའི་
 དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་ཐིན་ལས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྟེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་
 མི་དོ་བོ་བཤད་(ག༡༠བ)པ་ཡིན་ལ།

དཔེ་རིམ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།

ས་སོགས་ལ་ཡོད་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་མིན། །

ནམ་མཁའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱིབ་མེད་ལ་སོགས་མཆོན་ཉིད་གང་དེ་འང་གཟུགས་
ལ་མེད། །

ས་སྤྱོད་ཆུང་ནམ་མཁའ་མཆོངས་པ་འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཐུན་མོང་སྟེ། །

མ་འབྲས་ཉིད་ནི་རྩལ་ཕྱན་ཙམ་ཡང་འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཐུན་མོང་མིན། །

ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་སའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སྤྱ་བ་ཉིད་དོ། །རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་ནི་གཤེར་བ་ཉིད་
དོ། །མེའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཆ་བ་ཉིད་དོ། །རྒྱུ་གི་མཆོན་ཉིད་ནི་གཡོ་བ་ཉིད་དོ། །ནམ་མཁའི་
མཆོན་ཉིད་ནི་སྤྱིབ་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ས་ནི་དྲི་དང་གཟུགས་དང་རོ་དང་རེག་པ་དང་སྒྲ་ལྟ་
ཡོན་ཏན་ལྟ་དང་ལྟན་ལོ། །རྒྱ་ནི་དྲི་མ་གཏོགས་པ་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྟན་ལོ། །མེ་ན་དྲི་
དང་གཟུགས་མ་གཏོགས་པ་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་ལྟན་ལོ། །རྒྱུ་ནི་རེག་པ་དང་སྒྲ་དང་ལྟན་
ལོ། །ནམ་མཁའ་ནི་སྤྱོད་གཅིག་སྤྱ་དང་ལྟན་ལོ། །ས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་
མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྤྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་
མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་ནི་སྤྱ་བ་ནས་གཡོ་བའི་བར་དུ་མ་ཡིན་ལོ། །ནམ་མཁའི་
མཆོན་ཉིད་སྤྱིབ་པ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པ་རྣམས་ལ་མེད་དེ།
དེ་དག་ནི་སྤྱིབ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །སོགས་པས་རྒྱུ་གི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
འབྱུང་བ་གཞན་གསུམ་ལ་མེད་ལ། གཞན་གསུམ་གྱི་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་པོ་རྣམས་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་འབྲས་པར་འཛིག་རྟེན་ན་བརྟུན་ལ། གནས་ནི་གཞི་གཅིག་ན་ལྟ་པོ་ཐམས་ཅད་
གནས་པས་འབྲས་ཤིང་ཐུན་མོང་བར་ཡང་བརྟུན་དོ། །དེ་ལ་སྤྱ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་ནི་ཁམས་ཉིད་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་
གྱི་གཤམ་པས་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ས་ཕྱོགས་དག་ལྟ་བུ་

དང་འབར་བའི་ཁ་དོག་དང་རྒྱུད་ནག་རྒྱབ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་དང་བྱ་ག་ལ་སོགས་པ་མིག་གི་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ས་ལ་སོགས་པར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲགས་པ་རྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པར་ཡང་མཐོང་ལ། (ག༡༡ན)འོན་ཀྱང་རྟེན་གཞན་མེད་པར་གནས་ནི་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཤུ་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་ལ་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་དཔེ་ཙམ་དུ་རུང་བར་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་པོ་དེ་གཞི་གཅིག་ན་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དང་རྒྱུད་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའ་དག་རྟེན་གཅིག་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་མཚུངས་པར་ཡོད་པས་སྤུན་མོང་བར་ཡང་འགྱུར་མོད་གྱི། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་ལས་ནི་རྩལ་ཕྱན་ཙམ་དུ་བྱེ་བའི་ཆ་གཅིག་གཟུང་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་དག་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་སྤུན་མོང་དུ་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་ཕྱན་གྱི་ཆར་བཞག་པ་དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་མ་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྤུན་མཉམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་བཤད་ནས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཚན་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འཆད་དེ། སྤྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྤུན་མཉམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་གཟུགས་མངའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

ལེགས་གནས་འཁོར་ལོས་མཚན་པ་དང་། །

ཡངས་དང་ཞབས་ལོང་མི་མངོན་དང་། །

སོར་མོ་རིང་དང་བྱག་ཞབས་ནི། །

དྲ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། །

པགས་འཇམ་གཞོན་ཤ་ཅན་ལེགས་ཉིད། །

སྤྱི་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །

ཁྱིན་པ་ཨེ་ན་ཡ་འདྲ་གསང་། །

སྤང་པོ་བཞིན་དུ་སྤྲེལ་སྤྲེལ་། །

རོ་སྟོད་སེང་གོ་དང་འབྲ་དང་། །
 ཐལ་གོང་བར་མེད་རྒྱས་པ་དང་། །
 དཔུང་མགོ་ལེགས་རྒྱུ་ཕྱག་འཇམ་ཞིང་། །
 རྒྱུ་ཞིང་མཐོ་དམན་མེད་པ་དང་། །
 ཕྱག་རིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྒྲ། །
 འོད་གྱིད་གྱིལ་འཁོར་དག་དང་ལྡན། །
 མགྲིན་པ་བྲི་མེད་དྲུང་འབྲ་དང་། །
 འགྲམ་པ་རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་འབྲ། །
 ཆོམས་ནི་བཞི་བཅུ་མཉམ་པ་དང་། །
 རབ་དང་ཆོམས་ཐགས་བཟང་བ་དང་། །
 རྣམ་དག་ཆོམས་མཉམ་ཉིད་དང་ནི། །
 མཆེ་བ་རབ་མཆོག་དཀར་བ་ཉིད། །
 ལྷགས་རིང་མཐའ་མེད་བསམ་མེད་པ། །
 རོ་བྲོ་བ་ཡི་མཆོག་ཉིད་དང་། །
 རང་བྱུང་ཀ་ལ་ཕིང་ཀ་ཡི། །
 རྒྱ་དང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་དང་། །
 རྒྱན་བཟང་ལྷུང་ལ་རྒྱུ་མཆོག་རྩི་འབྲ་དང་། །
 ཞལ་མཛེས་བྲི་མེད་མཛོད་སྤྱད་ཀར་ལྡན་པ། །
 གཙུག་རྟོར་དཔུ་ལྡན་དག་ཅིང་སྤབ་པ་དང་། །
 བགས་པ་གསེར་གྱི་དོག་འབྲ་སེམས་ཅན་མཆོག །
 བ་སྤྱུ་ལེགས་སྤྱ་འཇམ་(ག༡༡བ)ཞིང་རེ་རེ་ནས། །
 སྤྱུ་ཡི་གྲེན་དུ་གཡས་སྤྱོགས་འབྱེལ་བ་དང་། །

དབུ་སྒྲི་མེད་རིན་ཆེན་མཐོན་མཐིང་བཞིན། །
 ཅུ་གྲོ་རྫོགས་པའི་ལྷོན་གྱི་ལ་ལའོར་འདྲ། །
 ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་དྲང་སྤོང་ཆེ། །
 མེད་མེད་བྱ་ཡི་སྟོབས་མངའ་མཁྱེགས་པའི་སྒྲ། །
 བསམ་མི་བྱུང་འབར་སྒྲུ་རྩ་རྩ་གཉིས་སོ། །
 འདི་དག་སྟོན་པས་མི་དབང་མཚན་དུ་གསུངས། །

ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་བཤད་དེ། དེ་ལ་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་གཉིས་པོ་མཉམ་པར་ལེགས་
 པར་གནས་པ་དང་། རྒྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ་ལའོར་ལོ་རྩི་བས་སྤོང་བ་བཀྲ་གིས་པའི་རི་
 མོ་སྒྲ་ཚོགས་དང་བཅས་པས་མཚན་པ་དང་། ཉིང་པ་ཞབས་ཀྱི་ཆ་བཞིའི་ཆད་ཀྱིས་ཐིར་
 ཡངས་པ་དང་ཞབས་ཀྱི་ལོང་བྱ་འབྱར་བར་མ་གྱུར་པར་མི་མངོན་པ་ནི་གཅིག་གོ། །སོར་
 མོའི་གྲང་མོ་ནི་ལག་མཐིལ་ལས་སོར་ལྷས་རིང་བ་དང་། རྒྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོའི་
 ཚོགས་གསུམ་པའི་མཚམས་མན་ཆོད་དུ་དང་བ་ལྟར་དྲ་བ་ཡིས་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། བགས་
 པ་བྱ་རེག་འཇམ་གྱི་སྒྲ་ལྟར་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། སྒྲ་གིན་ཏུ་གཞོན་གྱི་ཆགས་པ་ཉིད་ནི་
 གཅིག་གོ། །རྒྱག་དང་ཞབས་ཀྱི་པོལ་གོང་དག་དང་ཐག་པ་གཉིས་ཏེ་དུག་དང་ལྷག་པའི་
 རྩོགས་ཏེ་བདུན་པོ་དག་གས་གང་བས་མཐོ་བ་དང་། བྱིན་པ་རི་དྲགས་ཨེན་ཡ་སྟེ་ཁ་གཉི་
 བྱིན་པ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་སྤ་བ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱན་ནི་རྩོན་དམ་བཅས་པ་ལ་བརྟན་པ་དང་།
 རྩོན་པ་སྒྲ་ཚོགས་བསྐྱུགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་དག་བྱུང་དུ་མ་གསད་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་ཚོས་ཀྱིས་བསྐྱུངས་གིང་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྲ་བ་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་གཡོག་
 ལའོར་མ་བྱེ་བ་དང་། བགོ་བ་སྒྲ་ཚོགས་རྩོན་པ་དང་། བཟའ་བ་དང་བཏུང་བ་བྱ་ཆེན་པོ་
 རྩོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པར་བཞིན་དུ་འགྲུབ་
 པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །གསང་བའི་གནས་སྤྱང་པོ་ཆེའི་གསང་གནས་བཞིན་དུ་བགས་པའི་
 སྒྲུབས་སུ་རྒྱབ་པ་དང་། རོ་སྟོད་སངས་ཀྱི་དང་འདྲ་བར་འཕེལ་ཀ་ཆེ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ཐལ་

ཉེ་བྱང་གི་གོང་གི་བར་མཚམས་དམའ་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱས་པ་དང་། དབྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་
 མགོ་ལེགས་པར་རྒྱུ་ཞིང་མཛེས་པ་དང་། དུག་གཉིས་པོ་འཇམ་ཞི་རྒྱུ་ལ་མཐོ་དམན་
 མེད་པ། མ་བརྟུང་པར་སྤྱུ་མོའི་ལྷ་ངར་སྤེབ་པས་ཕྱག་རིང་བ་དང་། སྤྱེའེལ་ལྷ་ངར་ཡོངས་
 སུ་དག་ཅིང་འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ལྡན་པ་དང་། མགིན་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་དྲུང་དང་འབྲ་
 བར་རྒྱུ་ཞིང་རི་མོ་གསུམ་གྱིས་མཛེས་པ་དང་། འགམ་པ་གཉིས་རི་དྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་
 (ག༡ ༡ན)དང་འབྲ་བར་ཡངས་ཤིང་མ་ལྷོ་པ་དང་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་གསང་ཚིག་བསྐྱངས་
 ཤིང་འཁྲིག་པའི་ཆོས་མ་སྤྱད་པ་དང་། དགེ་བའི་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་སྤྱད་པ་དང་།
 དགེ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་དང་། མི་འཛིགས་པས་གཞན་དཔྱགས་སྤྱང་བ་
 དང་། གཞན་གྱི་བྱའོ་ཅོག་ལ་སྒྲོ་བ་དང་། དགེ་བ་བརྩུང་མས་མི་ཤེས་པར་སྤྱད་པ་དང་།
 བད་ལ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤྲོ་བ་དང་། དགེ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་ཆོགས་པར་བྱས་པ་སྤྲེ་རིམ་པ་
 བཞིན་ནོ། ཆོམས་བཞི་བརྩུ་ཆང་ཞིང་མཐོ་དམན་མེད་པར་མཉམ་པ་དང་། ཆོམས་རབ་རྟུ་
 དང་ཞིང་ཆོམས་ཀྱི་ཐགས་བཟང་བ་དང་། ཆོམས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་སྤྲ་སྤྲོ་མཉམ་པ་དང་།
 མཆེ་བ་བཞི་པོ་རབ་རྟུ་མཆོག་རྟུ་དཀར་བ་དང་། ལྷགས་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁེབས་པས་
 རིང་བ་དང་མཐའ་མེད་ཅིང་བསམ་དུ་མེད་པའི་རོ་བློ་བའི་མཆོག་ཉིད་དང་། རང་བྱུང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ལྷ་རིང་དུ་གྲག་ཅིང་ཀ་ལ་ཕིང་ཀའི་སྤྱུ་ལྷ་ཉེན་རྟུ་
 ལྷན་པ་དང་། སྤྱན་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ལྷ་ལྷ་ལའི་མདོག་ལྷ་མཐོན་མཐིང་དང་།
 རྩི་མ་ནི་བ་བེུ་འབྲངས་མ་ཐག་པའམ་ཁྱེ་མཆོག་གི་ལྷ་རིངས་ཤིང་མ་འདྲེས་པ་དང་།
 བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་བསམ་པ་མཉམ་པར་སྒྲོར་བ་དང་། སེམས་ཅན་མི་མཐུན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་བསྐྱམས་བྱས་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ནོར་བུ་སྤྲོན་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་
 ཤིན་རྟུ་བསྐྱངས་པ་དང་། བདེན་པའི་ཆོག་བསྐྱངས་པ་དང་རོ་བློ་བའི་མཆོག་སྤྲོན་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་ལ་འཇམ་པའི་ཆོག་དང་ཆོག་བསྐྱམས་པ་དང་ཀུན་དགའ་བའི་ཆོག་བསྐྱགས་པ་
 དང་། བྱམས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཐམས་ཅད་བསྐྱངས་པ་དང་། བསམ་པ་རྒྱ་མེད་པ་དང་རིམ་

པ་བཞིན་ནོ། །ཞལ་མཛེས་པའི་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱད་ཀྱང་པ་དངུལ་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་
 བརྒྱུད་ན་ཁྱེད་པ་འབྲེལ་བས་ཀྱུ་རུ་རའི་འབྲས་སུ་ལྟར་གནས་པ་དང་། དཔའི་དབྲས་ནས་
 སོར་བཞིར་འཕགས་ཤིང་ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་ནོར་བུས་བརྒྱན་པའི་གཙུག་ཏོར་དང་ལྟན་པ་
 དང་། བགས་པ་དག་ཅིང་ཐུབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་མཚོག་གི་བགས་པ་གསེར་གྱི་མདོག་
 དང་འབྲུ་བར་སྒྲུམ་པ་དང་། བ་སྤྱོད་ལེགས་པར་བྲ་ཞིང་འཇམ་པ་རེ་རེ་ན་སྒྲིས་ཏེ་སྤྱིའི་བྱན་ཏུ་
 གཡས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འབྲེལ་བ་དང་། དབྱ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་མེད་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ལ་(ག༡༩བ)
 བཞིན་ཏུ་མཐོན་མཐིང་ཏུ་འདུག་པ་དང་། ཅུ་གོ་རྒྱུགས་པའི་ལྟན་ཤིང་གི་དབྱིལ་འཁོར་དང་
 འབྲུ་བར་རྒྱ་དང་ཞིང་ཏུ་མཉམ་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱང་ཏུ་བཟང་ཞིང་བྱང་པོར་བསྐང་བ་དང་ཁྱེད་
 བདུན་གྱིས་འཕགས་པས་ཆེ་བ་དང་ཐེད་མེད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འདུག་གི་སྟོབས་པས་ཀྱང་ལྟན་པ་
 མངའ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་མཐེགས་པ་དང་བརྒྱུད་ནི་བསྐྱེད་པར་འོས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་
 ལ་གུས་ཤིང་འདུད་པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྟོ་བ་ན་སེམས་དག་པ་དང་། ཡིད་ཏུ་
 འོང་བའི་གོས་དང་སྟན་བྱིན་པ་དང་། འདུ་འཛི་སྤངས་ཤིང་མཁན་པོ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལས་
 གདམས་ངག་མཐུན་པར་འཛིན་པ་དང་། སྟོག་ཆགས་ལ་སྤྱིང་བརྩེ་ཞིང་དོད་བྱིག་མཚོན་ཆ་
 སྤངས་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་ཏིང་རེ་འཛིན་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་
 སྤྱོད་གཞུགས་བྱས་པ་དང་མཚོད་རྟེན་ཞིག་པ་བཅས་པ་དང་འཛིགས་པས་ཉེན་པ་དབྲགས་
 སྤྱོད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དང་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁྱེད་ཅིང་མཚོག་ཏུ་འབར་བའི་མཚན་སྤྱོད་ཅུ་ཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྟོན་པས་མིའི་དབང་པོ་
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་རྣམས་སྒྲིས་སུ་ཆེན་པོར་མཚོན་པའི་མཚན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།

དེ་ལྟར་རོ་བོ་བཤད་ནས་དཔེ་ནི་རྩ་བུ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
 རི་ལྟར་སྒྲིན་མེད་ནམ་མཁའི་རྒྱ་བའི་གཞུགས། །
 སྟོན་གའི་རྩ་བུ་མཚོར་ནི་སྤྱང་བ་ལྟར། །
 དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་ཁྱེད་པ་དག་གཞུགས། །

རྫོགས་སངས་དགྲིལ་ལའོར་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། རི་ལྟར་སྤྱོན་མེད་པའི་ནམ་མཁར་ཤར་བའི་སྒྲ་བའི་གཟུགས་ནི་སྟོན་
ཀའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་བར་ཁྱར་པའི་མཆོའི་ནང་དུ་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ནམ་
མཁར་ཤར་བའི་བྱུང་བ་དག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱིའི་གཟུགས་མཆོན་སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་
ཀྱིས་བརྒྱན་པ་རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་པོ་ས་བརྩལ་གནས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལའོར་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་ནང་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་མཐུ་ལས་མཆོ་
རྩ་སྟོན་པོ་ལྟར་སེམས་རབ་རྟུ་དང་བར་ཁྱར་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོན་དང་རབ་རྟུ་ལྟ་
པའི་སྤྱལ་བ་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །

ད་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱར། ཡོན་ཏན་དབྱེ་བ་དུག་བརྩ་བཞི་འདི་
དག །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བཤད་པར་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དེ་བཞི་
གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཁའ་བྲེས་པ་
བཙོ་བརྒྱད་དང་། སྤྱུ་པོ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་རྩ་ཅུ་གཉིས་པོ་(ག། ༣༩)དེ་དག་རྣམ་པ་
གཅིག་ཏུ་མཛོན་པར་བསྟུས་ཏེ་དུག་བརྩ་ཅུ་བཞིར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུག་བརྩ་ཅུ་བཞི་
པོ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན།

ཡོན་ཏན་དུག་བརྩ་ཅུ་བཞི་པོ། །

འདི་དག་སོ་སོར་སྦྱར་བཅས་ཏེ། །

གོ་རིམས་རི་བཞིན་རིམ་ཆེན་གྱིས། །

མདོ་ཡི་རྫོང་འབྲངས་ཤེས་པར་བྱ། །

སྟེ་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པའི་ཡང་གྲངས་མེད་པ་ནས་བྱང་རྩལ་རྟུ་ཞུགས་པ་སུ་མོ་
རིན་ཆེན་ཞེས་བྱ་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱད་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་གནས་པ་དེས་ཞུས་པས་ན་
སུ་མོ་རིན་ཆེན་གྱི་མདོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཅེས་ཀྱང་བྱ་བའི་མདོ་སྤྱིང་།

གཞིའི་སྐབས་སུ་ཚས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཚུལ་བཟོད་པ་གཟུངས་གྱི་དབང་ལྷག་ཀུལ་པའི་མདོ་དང་
 མཚུངས་ཤིང་། བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་ལའོར་ལའི་གཏམ་དུ་གཏོགས་པ་དེར་ཡོན་ཏན་དུག་ཅུ་ཙུ་
 བཞི་པོ་འདི་དག་སོ་སོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སོ་སོའི་རྒྱ་ཅི་ཡིན་པ་དང་བཅས་ཏེ་འདིར་
 བཤད་པའི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆེར་ནི་མདོ་དེའི་རྗེས་
 སུ་འབྲངས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པས།

འགྲེལ་པར། རི་སྐད་བཤད་པ་ཉིད་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དུག་ཅུ་ཙུ་
 བཞི་པོ་འདི་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གོ་རིམས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་ཁྱེའུ་རིན་ཆེན་གྱི་
 མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་རིག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་བཤད་པ་ཉིད་དོ། ། ལྟོབས་
 དང་མི་འཇིགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་སྦྱེས་སུ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཏེ་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་
 ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དོ་རྗེ་དང་སངས་ལོ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྩ་རྒྱའི་དཔེས་བཟོད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ལྷོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པའི་དོན་ལྟར་ཡང་རྩད་ཟད་བཟོད་མོད་ཀྱི། འདིར་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

མི་བྱེད་པ་དང་མི་ཞན་དང་། །

མཚུངས་མེད་པ་དང་གཡོ་མེད་ལྱིར། །

དོ་རྗེ་སངས་ལོ་མཁའ་དག་པ། །

རྒྱ་ཡི་རྒྱ་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །

སྟོབས་སོགས་རྣམས་ལས་སྟོབས་དུག་དང་། །

གསུམ་དང་གཅིག་གིས་རིམ་པ་བཞིན། །

ཤེས་བྱ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། །

བག་ཆགས་བཅས་པ་ཀུན་བསལ་བས། །

གོ་ཆ་རྩིག་པ་ཤིང་བཞིན་དུ། །

སྤྲུག་དང་གཞིག་དང་བཅད་ཕྱིར་རོ། །
 བརྒྱུད་དང་སྒྲིང་བརྟན་མི་བྱེད་པས། །
 དང་མོད་སྟོབས་ནི་དོ་རྩེ་འདྲ། །(ག) ༣བ)
 གང་ཕྱིར་བརྒྱུད་བསྒྲིང་བོའི་ཕྱིར། །
 གང་ཕྱིར་སྒྲིང་བོ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། །
 གང་ཕྱིར་བརྟན་པ་མི་བྱེད་ཕྱིར། །
 མི་བྱེད་ཕྱིར་ན་དོ་རྩེ་བཞིན། །
 འཛིགས་མེད་ཕྱིར་དང་སྟོབས་མེད་ཕྱིར། །
 བརྟན་ཕྱིར་རྩ་ལ་ནི་སྤྲུག་ཆོགས་པས། །
 སྤུབ་པ་སེང་གེ་སེང་གེ་བཞིན། །
 འཁོར་གྱི་ཆོགས་སུ་འཛིགས་མི་མངའ། །
 གྲུག་མངོན་མཁྱེན་པས་གང་ལས་ཀྱང་། །
 འཛིགས་མེད་པར་ནི་རྣམ་པར་གནས། །
 དག་པའི་སེམས་ཅན་དང་ཡང་བདག །
 མི་མཉམ་གཟིགས་ཕྱིར་སྟོབས་པ་མེད། །
 སྤྲུགས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ། །
 ཅེ་གཅིག་ཕྱིར་ན་བརྟན་པ་ཉིད། །
 མཆོག་རྒྱུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི། །
 ས་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་རྩ་ལ་ལྟན་ནོ། །
 འཛིག་རྟེན་ཉན་ཐོས་མཐའ་གཅིག་རྒྱ། །
 རྒྱུད་དང་སྟོབས་རང་བྱུང་རྣམས། །
 ཞོད་ནས་ཞོད་དུ་སྟོད་གནི། །

བྲ་ཕྱིར་དཔེ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ། །
 འཇིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་ཉིར་འཛོའི་ཕྱིར། །
 ས་ཚུ་མེ་རླང་རྣམས་དང་མཚུངས། །
 འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པ་ཡི། །
 མཚན་ཉིད་ལས་འདས་ནམ་མཁའ་བཞིན། །
 དེ་དག་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ནི། །
 གཉིས་འདི་ཚོས་སྐྱས་རབ་བྱེ་སྟེ། །
 རོར་བུ་རིན་ཆེན་འོད་མདོག་དང་། །
 དབྱིབས་བཞིན་དབྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །
 མཐོང་ན་ཐིམ་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །
 སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །
 སྐུལ་བ་ཚོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི། །
 འོངས་སྟོད་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན། །
 དག་ལས་རིང་དང་ཉེ་བ་ལས། །
 འཇིག་རྟེན་ཐུལ་བའི་དབྱིལ་འཁོར་དུ། །
 རྒྱ་དང་ནམ་མཁའ་རྒྱ་གཟུགས་བཞིན། །
 དེ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་གྱིས་སོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་ནི་རྫོ་རྗེའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། །མི་མཐུན་པའི་སྐྱིབ་པ་
 རྣམས་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འཇིགས་པ་ནི་སངས་ཁའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། །ལམོར་གྱི་
 དབུས་ན་རང་ཉིད་མི་ཞན་ཏེ་ཆེས་ལྷག་པའི་ང་རོ་བསྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འདྲེས་པ་ནི་
 རམ་མཁའི་རྒྱལ་གྱིས་དག་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། །ལམོར་དང་ཡོན་ཏན་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་
 ཀྱང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་ནི་རྒྱའི་རྒྱ་བའི་དཔེས་བསྟན་

ཏེ། ཡུལ་གཞན་ནས་གཡོ་ཞིང་འཕོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་རྩ་ཉི་ལྔ་བས་ལ་སོགས་
 པ་དུག་རྩ་རྩ་བཞི་པོ་རྣམས་ལས་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་
 འགོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་བར་སྟོབས་དུག་གིས་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གོ་ཆ་ལྟ་བུར་འབྱགས་
 པར་དཀའ་བ་དེ་ཡང་ལེགས་པར་སྟུག་པའི་ཕྱིར་དོ་རྗེ་དང་འདྲོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་(གཏུལ་)
 མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཁྱེན་པ་དང་། སྟོན་གྱི་གནས་མཁྱེན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་
 མཐའ་མཁྱེན་པ་སྟེ་སྟོབས་གསུམ་གྱིས་ནི་འདོད་དགུར་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་
 ཅིག་པ་ལྟ་བུར་བསགས་པ་རྣམས་ཚར་ཕྱིན་པར་གཞིག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྗེ་རྗེ་དང་
 འདྲོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་སྟོབས་གཅིག་གིས་ནི་དེ་དག་གི་བག་ཆགས་རྩ་བ་དང་བཅས་
 པས་ཤིང་བཞིན་དུ་ཡུར་བ་རྣམས་མ་ལུས་པ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྗེ་རྗེ་དང་འདྲོ། །དེ་
 ལྟར་ན་བརྩེ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲིབ་པ་གསུམ་པོ་མ་ལུས་པ་ཀུན་བསལ་བས་ན་མཐུ་
 ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཀྱི་མིང་འཐོབ་པོ། །གཞན་ཡང་དང་སྤོང་གི་སྟོབས་ནི་ངོ་
 བོས་ཀྱང་རྗེ་རྗེ་དང་འདྲ་སྟེ་ཕྱི་ཞིང་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིང་བོ་དང་ལྟན་པ་དང་། ཤིན་རྩ་བརྟན་
 པ་དང་། གཞན་གྱིས་མི་བྱེད་པས་ནའོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་དང་ལྟན་པའི་
 ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་རྣམས་གྱིས་འདེགས་པར་དཀའ་བའི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ནི་སྤྱིང་བོ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་
 སྒྲིབ་པའི་ཆོས་རྣམས་གྱིས་མི་བྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་མི་རུས་པས་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མི་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེ་རྗེ་བཞིན་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐུབ་པ་མིའི་སེང་གེ་ཞེས་བཞེད་པ་ནི་
 སེང་གེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འཁོར་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགུན་སྒྲུ་ལ་
 སྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྟན་ཞིང་དཔའ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཁྱེན་པའི་རྩལ་སྟུག་སྟུམ་
 ཆོགས་པས་ནའོ། །ཆོས་ཀུན་མངོན་སྟུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་སྟོན་པ་ནི་འཛིགས་པའི་གཞི་གང་
 ལས་ཀྱང་འཛིགས་པ་མེད་པར་བརྟན་པོར་རྣམ་པར་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་འཁོར་ལྟ་དང་དགོ་
 སྤོང་དང་བུམ་ཟེལ་སོགས་པ་ཆེན་པོར་རྣོམ་པ་དག་གི་ཆོགས་སུ་ཡང་འཛིགས་པ་མི་མངའོ། །

ལའོར་གྱི་ཚོགས་ལས་གཞན་ན་ཡང་འགྲན་སྒྲུའི་ལྷོས་པར་བྱ་བ་མེད་དེ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ཡང་ཡོན་ཏན་མི་མཉམ་པར་གཟེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་ནི་ཤེས་བྱའི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཏྲག་ཏུ་རྩེ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཆེན་པའི་སྐབས་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུལ་དང་ལྷན་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལས་མཚོག་གམ་ཤིན་ཏུ་རིང་པའི་ས་རོལ་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སུ་མཆོང་ཞིང་ཀླུ་པར་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(ག༡༤བ)འཛིག་རྟེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དབེན་པར་སྦྱོད་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སྒོ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཏེ་རྟེན་ལྡོ་བོ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་ཞིང་སྒོ་བྲ་པའི་ཕྱིར་ན་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་དང་ནམ་མཁའི་དཔེ་ལྡན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ནི་ཡོན་ཏན་ལྡན་དང་ལྷན་པས་རགས་ལ། རྒྱ་ནི་བྱིའི་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བས་སྟེ་ཞིང་། མེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བས་རྒྱ་ལས་ཀྱང་སྟེ་ལ། རྒྱུད་ནི་རྩིའི་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མེ་ལས་སྟེ། །ནམ་མཁའ་ནི་སྒྲུའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་སྟེ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་མཚོག་ཏུ་སྟེ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གང་ཟག་ལྡན་དཔེ་ལྡན་སོ་སོར་སྦྱར་ནས་བཤད་མོད་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་སངས་རྒྱས་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་གཞི་དང་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱུད་རྣམས་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ་ལྡོ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་མཆུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་འཕགས་པ་སྒོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལས་འདས་ཤིང་མ་འདྲེས་པས་ནི་ནམ་མཁའ་གཅིག་སྟེ་དང་མཆུངས་པར་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་རྟེན་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིས་གཞན་ལས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འོད་དང་མདོག་དང་དབྱིབས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་སྒྲི་ལས་

བདག་ཉིད་ཐ་དད་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་སྤྲོད་ཆོམ་ཁིང་
མཆོག་རྟུ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཞབས་ལེགས་པར་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་
ཡིན་པ་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་
པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ཁིང་གནས་སོ། །རང་གི་
མདུན་ན་གནས་པའི་རྩ་དང་བ་དང་རིང་བའི་ནམ་མཁའ་གཉི་གར་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་མཐོང་
བ་བཞིན་དུ་མཚན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་སྤྱུ་མཐོང་བ་པོའི་གང་ཟག་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
དག་ཅིང་དང་བའི་དད་པ་དང་ལྡན་པའི་འཛིག་རྟེན་པས་མཐོང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ལས་
རིང་བ་རྒྱལ་བའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ན་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་
རྣམས་གྱིས་མཐོང་བའོ། །(ག༡༥ན)

ཐུབ་པའི་དབང་པོ་འདས་ནས་དུས་རིང་ལོན་ཕྱིར་སྤྱུ་ཡང་མ་མཐོང་ལ། །
མཐའ་ཡས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཡང་ག་ལ་སྟེ། །
དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མང་པོ་འདི་ན་སྤྲོད་ཕྱིར་བདག །
གིན་རྟུ་སྟན་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་ཡང་ཡང་དགའ་བར་གྱུར། །

ཐོག་མ་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར། །
བདག་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་བརྒྱ་ལྟ་བུ། །
དེ་ལས་དྲི་མ་མེད་པའི་གསུང་། །
ཐོས་འདི་ཕྱོགས་བརྩམས་སྟོགས་པར་ཤོག །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཀོན་མཆོག་གི་རིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
ལ་སྐབས་བཞི་ཡོད་པ་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་སྐབས་ཏེ་ལེའུ་
གསུམ་པ་རྫོགས་པར་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ལེའུ་བཞི་པ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

མ་ལུས་སྟོད་ཀྱི་འཁྱོད་པ་མཁའ་ལས་བྱུང་ཡང་བྱིས་པའི་མིག་ནི་ས་ལ་

ཆགས། །

འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཆོས་རྟེན་གྱི་སྒྲ་ལས་བྱུང་ཡང་སེམས་ཅན་

རྣམས་ལ་ཆགས། །

རྣམ་མཁའ་འདི་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འདི་སྒྲེ་དང་འཕགས་པས་བྱག་བྱར་འོས་པ་སྟེ།

འདི་དག་ཐམས་ཅད་བཤེས་གཉེན་བཟང་པོས་ངེས་པར་མཛད་ཕྱིར་དེ་ལ་

བདག་བྱག་འཆལ། །

འདི་ན་བདག་ནི་ཆོག་གཅིག་ཙམ། །

སྒྲ་བ་གང་དེ་འང་ཐུབ་པའི་མཐུ། །

དེ་བྱིར་དེ་ཡི་མཛད་པ་ཡི། །

ཐོགས་ཙམ་བཟོད་པར་སྟོབ་པ་ཡིན། །

འདིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་མ་དག་པའི་ཁམས་དང་རྣམ་པར་དག་པ་གཉི་ག་
ལ་གནས་ན་ཡང་མ་དག་པས་ནི་དབུལ་པོའི་གཏེར་ལྟ་བུར་གྱུར་ལ། དག་པས་ནི་འཛིག་
རྟེན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དེ་མ་མེད་པའི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་བཤད་པ་ལ། བཤད་པ་དེ་ནི་རེ་ཤིག་ཟིན་ཅིང་རྫོགས་སོ། །

དེ་ནི་ཡོན་ཏན་དེའི་ལས་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རི་ལྷོ་ར་འཇུག་པ་
དེ་བཞིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་རྒྱལ་བའི་མདོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་ཡོན་
ཏན་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་པོའི་ཐིན་ལས་དང་བཅས་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། འདིར་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡི་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་ཀྱི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དཔེ་
དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

མདོར་བསྟན་པ་ནི། མཛད་པ་དེ་ཡང་མཐའ་ཡས་མོད་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་སྟེ། འཇུག་པ་གཉིས་
ཡིན་པ་དེས་ན་ཡོན་ཏན་དེ་ཤེས་པའི་རྗེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་
རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི།

གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་འདུལ་(ངམན)བའི་ཐབས་དང་ནི། །

གདུལ་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་གདུལ་བའི་བྱ་བ་དང་། །

དེ་ཡི་ཡུལ་དང་རྒྱས་སུ་གཤེགས་པ་ལ། །

ཁུབ་བདག་རྟག་རྟ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག །

ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་མཆོག་ཆོགས་དང་ལྷན་ཡི་ཤེས་ཆུ་མཆོ་བསོད་ནམས་ཡི་
ཤེས་ཉི་འོད་ཅན། །

ཐེག་པ་མ་ལུས་ངེས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་རྒྱ་ཆེ་ནམ་
མཁའ་ལྷོ་ཁུབ་པ། །

སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡོན་ཏན་ངི་མ་མེད་གཏིར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱད་མེད་
རྣམ་གཟིགས་ནས། །

ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིན་གྱི་དྲ་བ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་རྒྱང་

གིས་རྣམ་པར་གཏོར། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོའི་ཐ་སྟངས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ལྟར་རྣམ་པར་
འཛོགས་སྟེ་སྒྲིམ་བྱ་གང་ཞིག་གིས་གཞི་གང་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་བྱ་བ་བྱེད་
པའི་ཚེ་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲས་
ལུ་བྱ་བ་པོ། །འདི་ལྟར་གིང་ནི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བཟོ་བྱེད་པ་པོ་ནི་ལྟ་སྒྲིན་ནོ། །སྟ་འཇམ་
སོར་ལེ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ། །དེ་ཡང་འདེགས་པ་དང་འཛོགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟ་རེ་
བསྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་བྱེད་པ་དེའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ལས་དེ་ལ་གྲུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་
དབྱིབས་དང་འདོམ་གང་ལ་སོགས་པའི་ཚད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པ་མཚོགས་སྟེ་བྱ་
བ་ཞེས་གྲང་བྱའོ། །དེ་ལ་འདིར་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་ལྟ་
སྒྲིན་བཞིན་ནོ། །གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་ནི་ལས་ཏེ་གིང་བཞིན་ནོ། །སྟོབས་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ནི་བྱེད་པ་སྟེ་སྟེ་རེ་བཞིན་ནོ། །དེས་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བ་
ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེད་པ་དེའི་བྱ་བ་སྟེ་སྟེ་རེའི་འདེགས་པ་དང་འཛོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་
ཅན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་འབྲས་ལུ་འབྲས་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཐམས་ཅད་
གྲང་སྟོན་པར་ནི་བྱེད་མོད་ཀྱི། གཙོ་བོར་ནི་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་བྲིན་ལས་ཞེས་བརྟེན་དོ། །དེ་
ལ་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་ལས་སྟུ་བརྟེན་མོད་ཀྱི། དངོས་བྱུ་ན་དེའི་
བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་ཉིད་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །གདུལ་བྱ་དེ་དག་ཐབས་གང་གིས་
འདུལ་བའི་ཐབས་དེ་ནི་བྱེད་པ་སྟེ་སྟེ་རེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་ཁམས་གང་གི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་བྱེད་པར་འཛོགས་པས་ཁམས་ནི་གང་ཞིག་གིས་གཤམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གདུལ་བྱ་དེ་ལ་ཚས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ནི་བྱེད་པའི་བྱ་བ་སྟེ་སྟེ་རེའི་འདེགས་
འཛོགས་བཞིན་ནོ། །དེ་སྟེ་བྱའི་བྱ་བ་དེ་ཡང་གདུལ་བར་བྱ་བ་ལ་སྟོས་ནས་ཡིན་པས་གདུལ་
བྱའི་ཞེས་དུག་པར་བསྟན་ནོ། །(ང་ཨ་བྱེད་པ་པོ་ནི་བྱུབ་བདག་ཅེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །བྱེད་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལས་སྟུ་གྲུར་པའི་གདུལ་བ་བྱ་བའི་

སེམས་ཅན་ལ་མཁྱེན་པ་དང་བརྟེན་པའི་བྱེད་པས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པའི་བྱ་བ་
ཉི་པར་བརྒྱབས་པས་གདུལ་བར་བྱ་བ་དེས་སྒྲུབ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུབ་པ་ནི་བྱ་བ་འཕམ་འབྲས་
བུ་སྟེ་སྒྲིམ་བུའི་འདོད་པ་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །བྱེད་པའི་བྱ་བ་དེ་ལ་ཡང་ཡུལ་གང་དུ་ཡིན་པ་
དང་དུས་གང་གི་ཆེ་ཡིན་པ་ནི་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དེའི་བྱུང་པར་རོ། །དེ་ལ་བྱུབ་བདག་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ནི་བཤད་པའི་བྱ་བ་དེ་དག་མཛད་པ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲོ་མོ་ཡང་མེད་པས་ངང་
གིས་ཉག་ཏུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདུག་གོ། །

རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡུལ་དང་དུས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་གཤེགས་པས་མཆོན་
འཛོལ་བ་མེད་དེ།

རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱི་གནས། །

དུས་རྒྱབས་ཡོལ་བར་འགྱུར་ཡང་སྤིད། །

གདུལ་བར་བྱ་བའི་སྐས་རྣམས་ལ། །

སངས་རྒྱས་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

རིམ་པ་འདི་ནི་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་སངས་
རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་
ནི་ཕན་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། གང་ལ་ལྷན་ན་རྒྱུའི་མཚོ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་བ་སྟེ། བརྒྱ་ན་ས་བརྩའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ནི་གདུལ་བར་བྱ་བ་འཁོར་
བ་ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་འཕམ་བྱེད་པ་འཕམ་ལག་ཆ་སྟེ་ལྷགས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །
ས་དེ་དག་གྲང་སྒྱུར་བའི་ལམ་མན་ཆད་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཉི་མའི་
འོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཞིང་རྫོགས་པར་བྱས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ས་བརྩའེས་བྱ་བ་ཡང་རིང་བར་སྒྲུབ་
པ་མ་ཡིན་གྱི། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་འཛོལ་བའི་རྒྱ་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཐེག་པའི་རྒྱ་མཚོ་མ་

ལས་པ་གཅིག་དུ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་བསྟུ་བས་གིང་སྦྱངས་ཏེ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐའ་
 དང་‘དབྲས་སུ’¹བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བའི་འཕྲོ་བར་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་བྱ་བ་འཇམ་འབྲས་
 བུའོ། །ལས་ནི་སེམས་ཅན་གྱུན་ཏེ་དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་དྲི་མ་མེད་པ་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྷན་
 བའི་གཏོར་དུ་གཟིགས་ཏེ་དེ་ཡང་ཚུགས་འགའ་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་དང་གྲངས་བྱུང་པར་མེད་པ་སེམས་(ང་ཨན)ཅན་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་པས་ན་
 བྱ་བ་དོན་ཡོད་པར་གཟིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་གཟིགས་ནས་གཏོར་དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་
 ཉན་མོངས་པ་དང་གཤམ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བྱུང་བ་དང་སྒྲོ་བར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱ་བ་
 དང་འབྲུ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུགས་ཀྱིས་
 རྣམ་པར་གཏོར་བར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་དོན་ནི་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་བྱེད་པ་ས་བཅུས་
 འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་འཛོག་ལ་འབྲས་བུའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲང་སངས་
 རྒྱས་སྲ་མས་རང་ལ་མཛད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་འབྱེན་པར་མཛད་དོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོས་ནི་བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་བྱུང་པར་བྱག་དང་དེ་ལ་
 རྣམ་ཏྲོག་མེད་པའི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་བསྟན་ལ། གཉིས་པས་ནི་རྟེན་སེམས་ཅན་གྱིས་
 གང་ཉམས་སུ་བླངས་པས་འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་གྲུབ་པའི་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དེ་བསྟན་ཏེ།
 དེ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་པོ་འདིའི་དོན་རྣམས་ལས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་པོའི་
 དོན་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱི་མའི་དོན་
 ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཞན་བརྒྱད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

གང་གི་གང་གིས་འདུལ་བ་ཡི། །

བྱ་གང་གང་དུ་གང་གི་ཆེ། །

¹མདའེ། དཔུང་དུ་

དེ་ཡི་རྣམ་རྟོག་སྒྲུ་མེད་ཕྱིར། །
 ཐུབ་པ་རྟག་རྟུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །
 གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི་གང་ཞིག་གི། །
 གདུལ་བྱའི་ཐབས་མང་གང་དག་གིས། །
 གདུལ་བྱའི་བྱ་གང་གང་དུ་ནི། །
 གང་ཆེ་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག །

ཅས་བྱ་བ་སྟེ། ལས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱེད་བ་གང་གིས་འདུལ་བ་ཡི་
 བྱེད་པའི་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཡུལ་གང་དུ་ཡིན་པ་དང་། དུས་གང་གི་ཆེ་ཡིན་པ་དེ་དག་
 གི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་སྒྲུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ནི་རྟག་རྟུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་གོ། །
 གང་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི་གང་ཞིག་གི་འོ། །གང་གིས་འདུལ་བ་ནི་གདུལ་བྱ་
 འདུལ་བའི་ཐབས་མང་པོ་གང་དག་གིས་སོ། །བྱ་གང་ནི་གདུལ་བྱའི་བྱ་གང་ཞེས་པ་འོ། །
 གང་དུ་ནི་ཡུལ་དང་། གང་ཆེ་ནི་འདུལ་བའི་དུས་དེ་དག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོག་ས་སྒྲུ་བཅད་པ་བྱི་མའི་དོན་ནི།

དེས་འབྱེན་དེ་ཡི་རྟོན་པ་དང་། །
 དེ་འབྲས་དེ་ཡི་ཡོངས་འཛིན་དང་། །
 དེ་སྒྲིབ་དེ་གཅོད་སྟེན་ལ་ནི། །
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་པར་འབྱེན་པས་ས་བརྩ་སྟེ། །
 ཆོག་ས་གཉིས་དག་ནི་དེ་ཡི་རྒྱ། །
 དེ་འབྲས་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །
 བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྒྲུ་འཛིན། །
 དེ་སྒྲིབ་མཐའ་ཡས་ཉོན་མོངས་དང་། །(ང་༣བ)

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་སོ། །
 དུས་ཀྱན་ཏུ་ནི་དེ་འཛོམས་པའི། །
 རྒྱུན་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན། །
 གནས་དུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྣམས། །
 གོ་རིམ་རི་བཞིན་དེ་དག་ཀྱང་། །
 རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་ནམ་མཁའ་གཏོར། །
 སྤྱིན་དང་རྒྱང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །
 ཤེས་ཚུ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང་། །
 ལྷན་ཕྱིར་ས་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན། །
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེར་འཛོའི་བྱིར། །
 ཆོགས་གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན། །
 རྒྱ་ཆེ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་བྱིར། །
 བྱང་རྒྱབ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །
 ཡང་དག་རྫོགས་སངས་ཆོས་ཉིད་བྱིར། །
 སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་གཏོར་དང་འདྲ། །
 ལྷོ་བྱང་བྱུང་དང་མ་གྲུབ་བྱིར། །
 དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་སྤྱིན་ཆོགས་བཞིན། །
 དེ་འཕྱོར་བར་ནི་ཉེར་གནས་བྱིར། །
 ཐུགས་རྗེ་མི་བཟད་རྒྱང་དང་འདྲ། །
 གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་འབྱུང་དང་། །
 བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་དང་། །
 མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་བྱིར། །
 འཁོར་བ་བྱིན་དུ་མཛད་མི་འཆད། །

ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིར་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་དོན་ལ་ཆོས་དྲུག་སྟེ། དེས་པར་འབྱེན་པའི་
 བྱེད་པ་དང་། དེས་འབྱེན་དེ་ཡི་རྒྱ་སྟོན་པ་དང་། དེས་འབྱེན་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། འབྲས་བྱ་
 དེའི་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། དེས་པར་འབྱེན་པས་འབྲས་བྱ་དེ་སྦྱབ་པའི་
 གཤམ་སྦྱིབ་པ་དང་། སྦྱིབ་པ་དེ་གཅོད་པའི་སྐྱེན་གཉེན་པོ་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི་འཁོར་བའི་
 གཉིང་ནས་དེས་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་ས་བརྩའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་ཆུ་
 ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ས་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མན་ཆད་ཏུ་
 བསགས་པའི་ཆོགས་གཉིས་དང་ས་བརྩའི་རྣམས་སུ་ཡང་གོང་ནས་གོང་ཏུ་འཕར་བ་དེའི་རྒྱ་
 བོ་ཆོགས་གཉིས་པོ་དག་གོ། །དེ་ལ་ས་ནི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་ཆོགས་ནི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མང་
 པོའོ། །དེས་འབྱེན་དེའི་འབྲས་བྱ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལས་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །བྱང་ཆུབ་དེས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སུ་གཟུང་ནས་འབྱེན་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཉེ་ཆོ་བའི་འབྲས་བྱར་འབྱུར་བས་སེམས་
 ཅན་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དེའི་དེས་པའི་འབྲས་བྱའོ། །འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་དེ་ལ་གཤམ་བྱེད་
 པའི་སྦྱིབ་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་ལས་རྩུང་ཟད་རྩུང་བས་ཉེ་བའི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་རྒྱུའི་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱན་གཞི་ལ་(ངལ་ན)
 གནས་པ་དང་། འབྲས་བྱའི་རྒྱལ་གྱི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ནོ། །སྦྱིབ་
 པ་དེ་འཛོམས་ཤིང་བཅོམ་ནས་དུས་ཀྱན་ཏུ་གནས་གྱུར་པའི་སྐྱེན་ནི་རྒྱལ་པའི་ཐུགས་རྗེ་
 ཆོན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེས་འབྱེན་དང་། དེའི་རྒྱ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་དེའི་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དེའི་སྦྱིབ་པ་དང་། དེ་གཅོད་པའི་སྐྱེན་ཏེ་གནས་དྲུག་པོ་འདི་དག་
 རྣམས་ནི་གོ་རིམས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་རྒྱ་མཆོད་དང་། ཉི་མ་དང་། ལྷ་མ་ལའ་དང་། གཉིར་
 དང་། སྦྱིན་དང་། རྩུང་བཞེན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་རྣམས་ནི་རྒྱ་མཆོད་བཞེན་ཡིན་

ཉེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཚོགས་གཉིས་
དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་བའི་ལོ་རྟག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་
བྱས་པས་ཉེ་བར་འཛོལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་
བཞིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མཐའ་དང་དབྱས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་བྱབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། ། སེམས་ཅན་ལ་གནས་པའི་ཁམས་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཚུལ་དང་མི་འབྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཏེར་དང་འབྲེལ། ། བྱང་རྒྱལ་དེའི་གོགས་ཉོན་
མོངས་པ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ལ་བྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཀླུ་པ་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་མི་
བཟད་ཅིང་དྲག་པའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ། སྤྱི་བའི་སྤྱོད་དེ་དག་འཐོར་བའི་ཆེད་དུ་ཉེ་བར་
གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་གཞན་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་
འདོད་པའི་དབང་གིས་ལམ་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་རྟག་པའི་གནས་སུ་ངེས་པར་འབྱུང་ལ། བྱང་
ནས་ཀྱང་བདག་དང་སེམས་ཅན་གཉི་ག་རིན་པོ་ཆེ་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གནས་སུ་མཚུངས་
པར་གཟིགས་པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་མཛད་པ་ཡང་སེམས་ཅན་མཐའ་མེད་པས་མ་རྫོགས་
ཤིང་འདི་ཙམ་ཞིག་ན་རྫོགས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མེད་པས་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པ་
དང་། ནམ་མཁའ་རི་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་མཛད་པའི་རྒྱན་མི་འཆད་དོ། ། དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱོད་
ལས་ཀྱི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ནས།

ད་ནི་དཔེས་དོན་བརྗོད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་དཔེ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། ཚོས་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་བྱང་པར་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་
པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞན་དག་ལས་བྱུང་པར་ཆེས་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་(ངེས་ཀྱི་
བདག་ཉིད། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། ཅེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་

གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་འང་བཤད་དོ། །

གང་གིས་ཞེན། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས།

འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

ཆོག་བྱ་དྲགས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོགས་འདིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་
ཏན་གྱིས་གཞན་ལས་བྱེ་བྲག་རྩ་རབ་རྩ་བྱེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་
བརྗོད་དོ། །དོན་འདི་བརྗོད་པ་དེས་ན་དེ་ཐོས་པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེ་སྟེ།
འདིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པ་མེད་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ལས་རི་ལྟར་ན་སྟེ་རྣམ་པ་གང་གིས་དེ་ལས་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་ཅིང་འཇིག་རྟེན་རི་མིན་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་ཅིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཛད་པ་འཇུག་ཅིང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་དོགས་ཏེ། དག་གི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་
མཛད་པ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་
སྟུམ་པའོ། །དེས་ན་རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འཇུག་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་
ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉི་སྐྱེས་པ་རྣམས་སོམ་ཉི་བསྐྱོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་
དུ་འཇུག་པར་མ་རྟུས་ཀྱང་མོས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སུ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་
ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་མཁྱེན་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་མོས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

བརྒྱ་བྱིན་ར་སྤྱིན་ཆངས་པ་དང་། །

ཉི་མ་ལོར་བྲ་རིན་ཆེན་བཞིན། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེ་བརྟན་བཞིན། །

ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་དཔེའི་སྟུམ་འདི་གསུངས་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་དང་། ལྷའི་ར་

དང་། དབྱར་གྱི་སྤྱིན་དང་། ཚངས་པའི་སྤྱལ་བ་དང་། ཉི་མའི་རིམ་གྱིས་འཆར་བ་དང་།
 རྟེན་པར་དཀའ་བའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བཞིན་དང་། བཅ་མཁའ་དང་།
 ས་བཞིན་གྱི་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཚོན་པར་བྱའོ། ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་
 འདི་ནི་མདོའི་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདིའི་རྣམ་པར་དབྱེ་ཞིང་སྤྱོད་ནས་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ནི་
 སྤྱོད་ཀྱི་གོ་རིམ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་གཞུང་ལྟ་གསུམ་པའི་ལུང་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

དེ་དག་ལས་བརྒྱ་ཕྱིན་དུ་སྤང་བ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

རིམ་ལ��ར་བཞུགས་དག་པ་ཡི། །

རང་བཞིན་ས་སྟངས་འདི་གྱུར་ཏེ། །

དག་ཕྱིར་ལྟ་ཡི་དབང་པོ་དེར། །

ལྟ་ཡི་བྱ་མའི་ཚིགས་དང་བཅས། །

རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་(༤༩)བཟངས་དང་། །

ལྟ་གནས་དེ་ལས་གཞན་དག་དང་། །

དེ་ཡི་གཞུང་ལས་སྤྱོད་ཚིགས་དང་། །

ལྟ་རྒྱུ་རྣམ་མང་དེ་མཐོང་དོ། །

དེ་ནས་སྤྱོད་པ་བྱུང་མེད་ཚིགས། །

ས་ཡི་སྟངས་ན་གནས་པ་རྣམས། །

སྤང་བ་དེ་ནི་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །

མེད་ཀྱང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། །

ལྟ་དབང་འདི་འདྲར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །

དེ་འདྲའི་སྤྱོད་ལམ་འདེབས་བྱེད་ཅིང་། །

དེ་ཐོབ་དོན་དུ་དགེ་བ་ནི། །

ཡང་དག་སྤངས་ཏེ་གནས་པར་འགྱུར། །

དེ་དག་དག་བའི་ལས་དེས་ན། །
 འདི་སྤང་ཙམ་ཞེས་དེ་ལྟ་བུར། །
 ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་ས་སྤྱང་ནས། །
 འཕོས་ཏེ་ལྷ་ར་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །
 སྤང་བ་དེ་ནི་ཤིན་རྒྱུ་ཡང་། །
 རྟོག་པ་མེད་ཅིང་གཡོ་བ་མེད། །
 དེ་ལྟ་མོད་ཀྱིས་སྤྱངས་ན། །
 དོན་ཆེན་གྱིས་ནི་ཉེ་བར་གནས། །
 དེ་བཞིན་དད་སོགས་དྲི་མ་ཅན། །
 དད་སོགས་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་ས་པ་ཡི། །
 རང་སེམས་ལ་སྤང་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །
 མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལྡན་པ། །
 འཆག་པ་དང་ནི་བཞེངས་པ་དང་། །
 བཞུགས་པ་དང་ནི་གཟིམས་པ་དང་། །
 སྦྱོད་ལམ་སྤྲོ་ཆོགས་མཛད་པ་ཅན། །
 ཞི་བའི་ཆོས་ནི་གསུང་བ་དང་། །
 མི་གསུང་མཉམ་པར་བཞག་གྱུར་པ། །
 ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དག །
 མཛད་པ་གཟི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན། །
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །
 དེ་མཐོང་ནས་ཀྱང་འདོད་ལྡན་པ། །
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ཕྱིར་རབ་སྦྱོར་ཏེ། །

དེ་རྒྱ་ཡང་དག་སྒྲུངས་ནས་ནི། །
 འདོད་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད། །
 ལྷང་བ་དེ་ནི་གིན་ཏུ་ཡང་། །
 རྟོག་མེད་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད། །
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན། །
 དོན་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་གནས། །
 འདི་ནི་རང་སེམས་སྤང་བ་ཞེས། །
 སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་མོད། །
 དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུགས་མཐོང་དེ། །
 དེ་དག་ལ་ནི་དོན་ཡོད་འགྱུར། །
 རིམ་གྱིས་དེ་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས། །
 ཐེག་པ་འདི་ལ་གནས་པ་རྣམས། །
 རང་གི་དམ་པའི་ཚོས་སྒྲུ་ནི། །
 ཡི་ཤེས་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །

རི་ལྷར་ས་ཀུན་ཉམས་པའི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་བྱི་མེད་བེ་རྒྱུ། །
 གསལ་མཛེས་ནོར་བུའི་ཡོན་ཏན་དྲི་བྲལ་དཔལ་ལྷན་སྐྱེད་ནི་མཉམ་འགྱུར་ཏེ། །
 དག་ཕྱིར་དེ་ནི་ལྷ་བདག་གནས་ཚོགས་ལྷ་དབང་ལྷ་ཡི་གཟུགས་ཤར་ཏེ། །
 རིམ་གྱིས་ས་ཡི་ཡོན་ཏན་བྲལ་ཕྱིར་དེ་ནི་སྤྲུང་ཡང་མི་སྤྲང་འགྱུར། །
 དེ་དངོས་ཐོབ་ཕྱིར་བསྐྱེན་གནས་བརྒྱལ་ཞུགས་ངེས་པར་སྦྱིན་སོགས་ལ་
 ཐུགས་པ། །

བྱད་མེད་སྦྱིས་ཚོགས་སྦྱོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་འཐོར་བ་
 ལྟར། །

དག་པའི་བེ་རྩུ་འདྲའི་སེམས་ལ་སྤང་བའི་ཐུབ་དབང་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །
རབ་དགའི་སེམས་ལྡན་རྒྱལ་བའི་(༤༥)བསྐྱུ་རྣམས་དེ་བཞིན་སེམས་རབ་
བསྐྱུད་པར་བྱེད། །

རི་ལྟར་བེ་རྩུར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །
ལྟ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར། །
དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །
ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱུ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །
འགྲོ་བར་གཟུགས་བརྟན་འཆར་ལུབ་རྩྭ་མེད་དང་། །
རྩྭ་པའི་རང་སེམས་རབ་འཇུག་དབང་གིས་འཇུག །
རི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་གཟུགས་སྤང་ལྟར། །
དེ་བཞིན་ཡོད་དང་ཞིག་ཅས་དེ་མི་ལྟ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། འདི་ལ་དཔེ་དང་། རོན་གཉིས་ལས། དཔེ་ལ་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་བྱུག་
ལྟེ། གང་ཏུ་སྤང་བ། གང་སྤང་བ། གང་ལ་སྤང་བ། དེ་ལས་དགེ་བསྐྱེད་བ། དེའི་འབྲས་ལ།
སྤང་བའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྣམས་སོ། །གང་ཏུ་སྤང་བ་ནི། དཔེ་རི་ལྟར་སའི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་འདི་རིན་པོ་ཆེ་བེ་རྩུ་ནག་ལོག་དང་བྲལ་ཞིང་དག་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་
ཐུར་ཏེ། གཞི་དེ་ནི་གིན་ཏུ་དག་པའི་ཕྱིར་དེར་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་འཆར་རོ། །གང་སྤང་
བ་ནི། ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ལྟའི་སྤྱད་སྤྱུ་མེད་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་དང་བཙས་པ་དང་། དེ་
དག་གི་གནས་གཙོ་པོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟངས་དང་། ལྟའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་
པ་དག་འབའི་ཆལ་དང་འདྲེས་པའི་ཆལ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། དེའི་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་
པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱ་ཚོགས་པ་དང་། ཉེ་བར་ཡོངས་སྤྱད་པའི་ལྟའི་ཇུས་ཟས་དང་གོས་
དང་རྒྱན་དང་རོལ་མེད་ཆ་བྱད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་དེ་དག་མཐོང་རོ། །གང་ལ་སྤང་
བ་ནི། དེ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་སྤྱད་མེད་ཀྱི་ཚོགས་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བེ་རྩུའི་ས་གཞི་ལ་

སྤང་བ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བར་གྱུར་ཏེ་ངོ་མཚར་ཁིང་དགའ་བ་མང་དུ་སྒྲེའོ། །དེ་ལས་དགེ་བ་
སྒྲེ་བ་ནི། དེད་ཅག་རྣམས་ཀྱང་དུས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འདི་འདྲ་བའི་ལྷའི་དབང་པོར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ལམ་ཡང་དག་པར་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལྷའི་དབང་པོ་དེ་
ཐོབ་པའི་དོན་དུ་བསྐྱེན་གནས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དག་པར་བྲུངས་ནས་
དགེ་བ་དེ་ལ་མ་ཉམས་པར་སྒྱུད་པས་ལན་མང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི།
སྒྲིས་པ་དང་བྱང་མེད་དེ་དག་བསྐྱབ་པ་བྲུངས་པའི་དགེ་བའི་ལས་དེས་ན་བདག་ཅག་རྣམས་
ལ་སྤང་བ་འདི་ལྷའི་དབང་པོ་དངོས་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་
སྤང་བ་དེའི་རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུར་མི་ཤེས་ཀྱང་སའི་སྤྲང་མའི་འཇིག་རྟེན་ནས་ཆོ་འཕོས་ཏེ་
འཕོས་མ་ཐག་ཏུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ལྟར་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤང་བའི་རང་བཞིན་གཏན་
ལ་དབབ་པ་ནི། ས་གཞི་ལ་ལྷའི་ལུས་སུ་སྤང་བ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ལུས་ཀྱི་
གཡོ་(ངལ་ན)བའི་བྱ་བ་དག་ཀྱང་གིན་ཏུ་མེད་དེ། སྒྲིས་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིས་བུ་མ་ཡིན་
པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སའི་སྤྲང་ན་དོན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཉི་བར་གནས་སོ། །

དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་བྱུང་བར་བྱག་སྟེ། དེ་ལས་གང་དུ་སྤང་བ་ནི། སངས་བྱུས་
ལ་དད་པ་དང་སོགས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བྲུངས་པ་དང་སྐྱེ་གཟུགས་བཞེངས་པ་
ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་ལྡིག་པའི་དྲི་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་
རྒྱུད་ཡང་དག་པར་བསྐྱོས་ཤིང་བསྐྱོམས་པ་ཡི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སེམས་ལ་
སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་སྤང་བ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་བྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚན་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་
བྱད་བརྒྱད་རྩ་དང་ལྷན་པ་དང་འཆག་པ་དང་བཞེངས་པ་དང་སྟན་ལ་བཞུགས་པ་དང་
གཟིམས་པ་དང་ཞལ་ཟས་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུད་ལམ་སྒྲ་ཆོགས་པ་མཛད་པ་ཅན་
རྣམས་སུ་ཞིབ་བྱ་བར་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ཆོས་ནི་གསུང་བ་དང་། རེས་འགའ་མི་
གསུང་བར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་པ་དང་།
ལུ་སྟེགས་ཆར་བཅད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་དག་མཛད་པ་དང་འོད་འདོམ་གང་

བས་བརྒྱན་པ་ལ་སྐོགས་པའི་གཟི་བཙེད་ཀྱི་མདངས་ཆེན་པོ་ཅན་རྣམས་སུ་སྤང་རོ། །གང་གིས་མཐོང་བ་ནི། གཏུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་དགེ་བ་སྦྱེ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་མཐོང་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཉིད་འདོད་པའི་སྦྱོན་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་པ་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ཅུ་བ་རྒྱ་མ་ལ་རབ་རྒྱ་སྦྱར་རྟེ། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི། སངས་རྒྱུས་དེའི་རྒྱ་པ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པས་བསྐྱས་པའི་དགེ་བ་ཅུ་བ་ཡང་དག་པར་སྤངས་ནས་ནི་ཡིད་ལ་འདོད་པར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྟེ་གནས་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །སྤང་བའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱར་སྤང་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་ཡང་མེད་ཅིང་སྒྲ་གཡོ་བའི་སྤྱད་ལམ་བཞི་ཡང་དོན་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱུས་དངོས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་དེ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་རབ་རྒྱ་གནས་སོ། །

དག་གི་དོན་ནི་སྦྱོན་པའི་རྒྱར་སྤང་བ་འདི་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ན་སྦྱེས་བུ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་བརྟན་པ་ལ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་མོད་གྱི། སྦྱེས་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བ་མཐོང་བ་དེ་ནི་སོ་(༤༦)པའི་སྦྱོ་བོ་དེ་དག་ལ་ཡང་དོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ནི་སྦྱོ་བ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོས་ཀྱང་འཕགས་པ་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པར།

དེ་བས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བ་དང་ལྷན་པ་སེམས་ཅན་སྐལ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་འདི་ནི་སྦྱོན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་མཆོག་རྒྱ་འཇིག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོགས་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུའི་དབང་གིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུའི་རྣམ་པར་སོ་སོར་

སྤང་སྟེ། རང་གི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་སྤང་བའི་ངོ་བོ་མི་ཤེས་
 པ་དག་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའི་སྒྲོས་
 རྣམ་པར་རྟོག་ཅིང་ལྟ་བ་དང་བྱག་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པས་མངོན་པར་
 མཐོང་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་སྟོད་དུ་འགྱུར་བའི་རིམ་གྱིས་ལོག་པར་
 སོ་སོར་སྤང་བ་ཡིན་ཡང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་
 ཏུ་བརྒྱུད་པས་ཕན་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་སྟེ་མྱུར་དུ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བས་དོན་འདི་ཉིད་བཤད་དོ། །

མི་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་བས་དེ་ཐོབ་པར་སྟོན་པ་
 བྱས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་གྱི་རིམ་གྱིས་ལྟན་པའི་སྟེང་ཉིད་དུ་སྤང་
 བས་བརྒྱ་བྱིན་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྤྱད་པའི་རིམ་གྱིས་ཉེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གནས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་སྟིང་པོར་གནས་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་ཉིད་ཞིབ་ཆོགས་ཀྱིས་
 བཤད་པ་ནི་དཔེ་རི་ལྟར་ཐོགས་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སའི་གཞི་ཀྱན་ཉམ་ང་བའི་གནས་
 དམ་གྲོག་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པའི་གནས་གཞན་དང་བྲལ་བ་དྲི་མ་མེད་པའི་བེ་རྒྱུ་
 རང་བཞིན་དང་ཞིང་གསལ་བ་དང་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་ས་ཡི་སྟེང་ནི་མཐོ་
 དམན་མེད་པར་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ། གཞི་དེ་དག་པའི་ཕྱིར་དེར་ནི་ལྟའི་བདག་པོའི་གནས་
 རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟངས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྟའི་དབང་པོ་དང་འཁོར་གྱི་ལྟའི་
 གཟུགས་ཀྱང་ཤར་ཏེ་མི་རྣམས་ལ་གཟུགས་བརྟན་དེས་ཕན་པ་བྱེད་ཀྱང་སྟེ་པོའི་ནང་གི་
 སྟོན་གྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཡོན་ཏན་དག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ལྟའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ནི་
 སྒྲུར་ཡང་སྤང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

ལྷའི་དབང་པོ་(ངཡན)དེའི་ལུས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

འཆོ་དང་ཆོས་རྒྱན་འཁྲིག་པ་བརྟུན་དང་ནི། །

ཆང་དང་དུས་མིན་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་། །

མལ་སྟན་མཐོ་ལ་དགའ་དང་སྤྱད་དག་དང་། །

གར་དང་སྤེང་བའི་བྱད་པར་རྒྱལ་ས་སྤོང་ཞིང་། །

དག་བཅོམ་རྩལ་ཁིམས་རྩེས་སུ་བྱེད་པ་ཡི། །

ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་འདི་དག་དང་ལྟན་ན། །

གསོ་སྦྱང་འདོད་སྦྱོང་ལྷ་ལུས་ཡིད་འོང་བ། །

སྦྱིས་པ་བྱད་མེད་དག་ལ་རྩོལ་བ་བགྱིད། །

ཅས་གསུངས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་བསྟེན་གནས་དང་། དཔེན་པར་གནས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། བཅ་ཟེལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། སོགས་པས་ལྷ་མཆོད་པ་སོགས་དང་། བྱད་མེད་དང་སྦྱིས་པའི་ཆོགས་ལྷར་སྦྱེ་བར་སྦྱོན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་ལ་མེ་ཉླ་ལ་སོགས་པ་འཐོར་ཞིང་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལྷར་དག་པའི་བེ་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའི་རང་གི་སེམས་ལ་སྦྱང་བའི་སངས་རྒྱས་སྤེལ་དབང་དེ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་གཡམ་ལ་མ་ཡིན་པར་སྟོང་ནས་རབ་རྟུ་དགའ་བའི་སེམས་དང་ལྟན་པའི་རྒྱལ་བའི་ཐས་རྒྱལ་སྤྱེ་ལ་སྦྱོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་རབ་རྟུ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བཞི། རི་ལྷར་བེ་རྒྱུ་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་སྤྱའི་དབང་པོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ལྷར་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ས་གཞི་སྤིག་པ་དང་བུལ་བའི་གཙང་མ་ལ་སྤེལ་བའི་དབང་པོའི་སྤྱའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་རོ། །འགྲོ་བར་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པའི་རང་གི་སེམས་རབ་རྟུ་འཇུག་ཅིང་སྦྱེ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་ལ། གཟུགས་བརྟན་ཞུབ་པ་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མས་རྟོག་པའི་སེམས་རབ་རྟུ་འཇུག་པའི་དབང་གིས་འཇུག་སྟེ། རི་ལྷར་འཇིག་རྟེན་དག་ན་གཟུགས་བརྟན་སྦྱང་བ་དང་མི་སྦྱང་བ་

གཞི་དང་དང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི། དེར་ལྷ་ཞིག་སྐྱེ་ཞིང་འཆི་འཕོ་བ་མ་
ཡིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་པའི་དབང་པོ་དེ་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་སྒྲུང་བ་ལས་སྐྱེས་ནས་
དངོས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་ཤིའོ་ཞེས་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་བརྟ་
བར་མི་བྱ་སྟེ། འདིས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགགས་པ་མེད་པའི་དོན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་འོ་རྒྱ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི།

རི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི།

སྟོན་གྱི་དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི།

འབད་དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ།

མི་རྟག་སྟག་བསྐལ་བདག་མེད་དང་།

ཞི་བའི་རྒྱ་ཡིས་བག་མེད་པའི།

ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང་། (ངལ་བ)

ཆོས་ཀྱི་རས་ནི་སྐྱུལ་བྱེད་ལྟར།

དེ་བཞིན་ཁྱབ་དག་འབད་སྟོགས་དང་།

བྲལ་ཡང་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།

སངས་རྒྱས་གསུང་གིས་ཁྱབ་མཛད་དེ།

སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏི།

རི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི།

རྒྱ་ལྷ་ཡི་ལས་ལས་བྱུང་།

དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་བྱུང་པའི་ཆོས།

གསུང་བ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་།

འབད་གནས་ལུས་དང་སེམས་བྲལ་བའི།

སྒྲ་དེ་རི་ལྟར་ཞི་སྒྲུབ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་དང་བཅུ་པའི། །

ཆོས་འདི་ཞི་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །

རི་ལྟར་སྒྲ་ཡི་གྲོང་ན་རྒྱའི་རྒྱས་བྱུང་མི་འཛིགས་སྦྱིན་པ་ནི། །

ཉོན་མོངས་གཡུལ་དུ་འཇུག་ཆེ་ལྟ་མིན་དཔུང་རྒྱལ་ཅེད་མོ་སེལ་བ་བཞིན། །

དེ་བཞིན་འཛིག་རྟེན་དག་ན་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་སོགས་རྒྱས་

བྱུང་བ། །

སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་སྒྲུག་བསྐལ་རབ་འཛོམས་ཞི་བ་བྲལ་མེད་ལམ་རྩལ་

བརྟེན། །

ཅས་བྱ་བ་ལྟེ། འདི་ལ་ལྟའི་རྩ་དཔེར་བྱ་བ་དང་། ལྟའི་སིལ་སྒྲན་དཔེར་མི་བྱེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི་དཔེ་རི་ལྟར་སྒྲུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྟ་རྒྱམས་བག་མེད་པར་གནས་པ་ན་དེ་
རྒྱམས་ཀྱི་ནང་གི་རྒྱམས་མཁའ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་འབྱུང་སྟེ་དེས་རྒྱལ་བར་བྱེད་དོ། །
རྩ་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲུམ་ན། ལྟ་རྒྱམས་ཀྱི་སྟོན་བྱས་པའི་དཀར་པོ་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐུས་
ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་འབྱུང་བར་ཟད་ཀྱི། དེ་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་རྩ་དེ་གནས་འདི་ན་གནས་
གིང་གཟུགས་འདི་འདྲའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མེད་ལ། རྒྱས་བྱ་གཞན་ཞིག་གིས་རྩ་དེ་རྩུང་བར་
འབད་པའི་རྩལ་བ་དང་། རྩལ་བ་དེའི་རྟེན་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དང་ཡང་བཅུ་པ་
བས་ན་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱས་བྱ་དང་། བརྩུང་བར་བྱ་བའི་རྩ་ཡང་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། རྒྱ་རི་འདྲ་བ་འབྱུང་ཞེན། གྲོགས་པོ་དག་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ།
འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲུག་བསྐལ་པའོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་ཅིང་སྟོང་པའོ། །
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ། །དེ་བས་ན་བྱེད་དག་བག་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅས་བྱ་
བའི་རྒྱ་རྒྱལ་བར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་བྱུང་ནས་ལྟ་རྒྱམས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱལ་བར་བྱེད་དོ། །

ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཐོས་ནས་ལྟའི་མདུན་ས་ཆོས་བཟངས་སུ་སོང་། ལྟའི་དབང་པོས་
 ལྟ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱེད་ལ། ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་དམག་ལྟགས་པ་ན་ཡང་རྒྱ་དེས་གྲོགས་
 བོ་དག་མ་འཛིགས་ཤིག་མ་འཛིགས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམས་ལྟ་རྣམས་དབུགས་འབྱེན་ཅིང་
 ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་པམ་པར་བྱེད་དོ། །ཚུ་ལ་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་དེས་སྐྱུལ་བ་(ང་ན)ལྟར་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡང་འབད་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་རྒྱ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱབ་
 བདག་སངས་རྒྱས་ནི་འབད་བ་དང་སྟོགས་པས་ཡིད་དང་གནས་དང་དང་གཟུགས་དང་བྲལ་
 ཡང་འགོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གིས་ཁྱབ་པར་མཛད་དེ། དེ་
 དག་གིས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བདག་ཅག་
 ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ་སྟམ་དུ་ཤེས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིར་བསྟན་པ་ལོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡང་
 བཤད་དེ། རི་ལྟར་ལྟ་ནང་དུ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བའི་རིའི་སྐྱུ་ལ་ནི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
 མེད་ཀྱི། ལྟ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུ་བརྟན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་
 དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་མི་བཞི་སྟོང་གསུང་བའི་སྐྱུ་ཡང་གདུལ་བྱར་བྱ་བ་རང་ཉིད་
 ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱུ་བརྟན་ནོ། །འབད་བ་དང་གནས་དང་ལུས་དང་སེམས་
 དང་བྲལ་ཡང་ལྟའི་རྒྱ་དེ་ཞི་བ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྒྱུ་བ་ཅིང་སྟོན་པ་ལྟར། དེ་
 བཞིན་དུ་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དང་བྲལ་བའི་བྱུ་བའི་གསུང་གི་ཆོས་འདི་ནི་ཞི་བའི་ལམ་རྒྱུ་བ་
 ཅིང་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་ཕན་ཆོགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། རི་ལྟར་སུམ་ཅུ་ཙ་
 གསུམ་པའི་ལྟའི་གྲོང་ན་ལྟའི་རས་རྒྱའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་རྣམས་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྦྱིན་
 པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་མོངས་ཏེ་འཐབ་མོའི་གཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་སྐྱེ་ཐོས་པས་ལྟ་མ་ཡིན་
 འབྱེར་བས་ལྟ་མ་ཡིན་གྱིས་དབྱུང་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱེད་པས་འཛིགས་པ་ཡང་སེལ་
 ལ། ཅུང་མོས་སྟོས་པ་ཡང་བག་ཡོད་པའི་གཏམ་གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་
 བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་དག་ན་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་བསམ་གཏན་དང་
 གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་བོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱུ་བ་

པའི་གསུང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་རབ་རྟུ་འཛོམས་གིང་བག་
ཡོད་པའི་གཏམ་གྱིས་ཞི་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་
ཚུལ་དང་སྒོ་རྣམས་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །

ལྷའི་སེལ་སྒྲན་དཔེར་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་གི་དཔེ་ཚོལ་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་རྩ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ལྷའི་སེལ་སྒྲན་གྱི་རྣམ་པ་ལྷའི་
རྩ་དེ་ལས་གཞན་པ་མ་བར་རྩ་དང་དུང་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དཔེར་སྒྲུང་བར་འོས་ན་དཔེར་
ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེལ་སྒྲན་གཞན་དེ་དག་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་བྱས་པའི་དགེ་བའི་
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལ་རེག་མ་ཐག་རྟུ་མོད་ཁོ་ནར་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་བར་ཡིད་འཕྲོག་པའི་
རྒྱ་མང་པོ་རྗེས་སུ་འབྱུང་ཞིང་(ངའ་བ)བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་དབྱངས་སྒྲུངས་པ་ན་དེའི་རམ་བུ་
འདེགས་པར་འཇུག་བས་ཆོས་མཐུན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལན་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབྱངས་དང་ལྷའི་སེལ་སྒྲན་དེ་དག་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་མི་མཐུན་
པའི་སེལ་སྒྲན་གྱི་རྒྱ་དབྱངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བྱང་ཆོས་ནི་བཞིའོ། །བཞི་པ་དེ་དག་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྷ་སྟེ། ཉི་ཆོ་བ་རྒྱ་རྒྱུད་བ་ཉིད་དང་། ཡན་ཞིང་དུས་སུ་འཕྲོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དང་། ཡུན་དུ་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་རྩ་ལ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རམ་
མཁའི་དགྱིལ་ནས་བག་མེད་པའི་ལྷའི་ཆོགས་མཐའ་དག་ལ་སྒྲུལ་བ་ཉིད་དང་སྒྲུལ་བར་
འོས་པ་དེའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བས་ན་ཉི་ཆོ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲན་
ཏོ། །ལྷ་མ་ཡིན་དང་སོགས་པ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲུལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལ་རོལ་
གྱི་ཕྱིར་ཆོལ་བའི་དམག་གི་ཆོགས་ཀྱི་ཉི་བར་འཆོ་བའི་འཛིགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་པ་
ཉིད་དང་། འཕྲལ་དང་འཕྲལ་དུ་བག་ཡོད་པའི་གནས་ལ་རབ་རྟུ་སྒྲུར་བས་ན་ཡན་པ་ཉིད་
དོ། །དམ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཡ་རབས་ཀྱིས་སྒྲུད་པའི་ལྷ་མོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་བརྟེ་བའི་
དགའ་བ་དང་བདེ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་ཅིང་འཛིག་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཏམ་ཡུན་རིང་དུ་

བསམས་ཀྱང་ཀྱན་རྟེན་གཤམ་པར་འགྱུར་བའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཉིད་པར་སྐྱབ་པས་ན་བདེ་
བ་ཉིད་དོ། །འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་བ་དང་། སྦྱང་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་སྐྱོག་གས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་ཤེས་པའི་ལམ་ཉིད་པར་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་། ལམ་ཉིད་པར་སྐྱབ་པ་ན་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉི་
བར་འཆོལ་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་འཕོངས་ཤིང་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད་པར་ཞི་བར་བྱེད་
བས་ན་པེ། པར་འབྱེན་པ་ཉིད་རྟེན་བསྟན་ཏོ། །མདོར་བསྟན་ན། ཉི་ཆོལ་མ་ཡིན་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷའི་སིལ་སྟན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །

དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱི་ཆོས་ལས་བརྒྱམས་
ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

གང་ཕྱིར་སྦྱོར་ཀྱན་པ་ཉིད་དང་། །

ཕན་བདེ་ཆོ་འབྱུལ་གསུམ་ལྟན་པ། །

དེ་ཕྱིར་བྱབ་དབྱངས་ལྟ་རྫས་ཀྱི། །

སིལ་སྟན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །

ཤེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ལྷའི་སྦྱོལ་པོ་ཀྱན་ལ་གྲག་པ་ཉིད་དང་།
ཕན་པ་དང་བདེ་བ་བྱེད་ཅིང་ཆོ་འབྱུལ་གསུམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་འབྱེན་པ་སྟེ་(ངེན་)ཆོས་
བཞི་དང་ལྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱབ་པའི་དབྱངས་ནི་ལྟ་རྫས་ཀྱི་སིལ་སྟན་རྣམས་ལས་ཁྱད་པར་
དུ་འཕགས་སོ། །

ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་རྒྱས་པར་ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི་ཁྱད་པར་ཤིན་
རྒྱུ་མང་པོ་ལས་མདོར་བསྟན་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་ཡོན་ཏན་བཞི་པ་གངས་རི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

ལྟར་ནི་རྩ་ཡི་སྐྱ་ཆེན་པོ། །

སར་གནས་རྣམས་ཀྱི་རྩར་མི་འགོ། །
 སངས་རྒྱས་རྩ་སྒྲུ་འཁོར་བ་ཡི། །
 ས་འོག་འཛིག་རྟེན་དག་ཏུ་འགོ། །
 ལྟར་ནི་ལྟ་ཡི་སིལ་སྟན་བྱེ་བ་མང། །
 འདོད་མོ་མཛོན་པར་འཕེལ་བའི་དོན་ཏུ་སྒྲོགས། །
 སྤགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་གཅིག་ཀྱང། །
 སྤག་བསྐལ་མེ་རབ་ཞི་བའི་དོན་ཏུ་འཇུག། །
 ལྟར་ནི་མཛེས་ཤིང་ཡིད་འོང་སིལ་སྟན་སྒྲ། །
 སེམས་ཀྱི་ཚོད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ། །
 སྤགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང། །
 ཉིང་འཛིན་སེམས་གཏོད་བསམ་པ་སྒྲུལ་བྱེད་ཉིད། །
 མདོར་ན་མ་ལུས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་སུ་ཡང། །
 ལྟ་དང་ས་ཡི་བདེ་བའི་རྒྱགང་ཡིན། །
 དེ་ནི་མ་ལུས་འཛིག་རྟེན་ཁྱབ་སྤང་བ། །
 དབྱངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་རྟུ་བརྟེན་པར་བརྟེན། །

ཅེས་བྱ་བ་དག་གིས་ཉེ། སུམ་རྩ་ཅ་གསུམ་གྱི་ལྟའི་ཉེ་བར་སྤྱད་པར་གྱུར་བའི་སིལ་
 སྟན་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྩ་ནི། སྒྲ་ཆེ་ཡང་རྩམ་བུའི་གྲིང་ལ་སོགས་པ་སའི་སྤྱང་ན་གནས་པ་རྣམས་
 ཀྱི་རྩར་མི་འགོ་བས་ཉི་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། ར་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ས་འོག་གི་དབྱལ་
 བའི་སྤྱིད་པར་ཡང་འགོ་བས་འཁོར་བ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཁྱབ་བའོ། །
 ལྟར་ནི་ལྟ་ཡི་སིལ་སྟན་བྱེ་བ་མང་པོ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མེ་མཛོན་པར་
 འཕེལ་བའི་དོན་ཏུ་སྒྲོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་ཐན་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པ་སྦྱེད་ལ།
 སྤགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དབྱངས་གཅིག་པར་གྱུར་པ་ཞིག་ཀྱང་སེམས་

ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མི་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་དོན་དུ་འཇུག་པས་ན་ཡན་པ་ཉིད་དོ། །ཉམ་
ནི་རོལ་མོའི་ཆ་བྱང་རྣམས་གཞུགས་མཛེས་གིང་སྒྲ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པའི་སེལ་སྒྲན་གྱི་
སྒྲ་རྣམས་ནི་དེ་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་ཤོད་པ་འཕེལ་
བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བདེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྲུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཏིང་པའི་འཛིན་ལ་སེམས་
གཏོད་པར་བྱེད་ཅིང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཕྱོགས་པའི་བསམ་པ་སྦྱེད་ཅིག་ཅས་སྒྲུལ་
བར་བྱེད་པས་འབྲལ་དང་ཡུན་(ངལ་བ)དུ་བདེ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །

མདོར་ན་མ་ལུས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སུ་ཡང་ས་ལ་གནས་པའི་མི་དང་
ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཏེ་མིས་ཉེ་བར་མཚོན་ནས་དབྱེད་པའི་སྤྱིད་པ་ཡན་
ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ལུས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུང་ཞིང་གྲག་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་གི་དབྱངས་ཉིད་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟེན་
པར་བརྟེན་དེ། དེ་བས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཐམས་ཅན་དུ་
ཁྱབ་པའི་དབྱངས་དེ་ཡང་ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པར་བརྟེན་དེ། དེ་ལ་ཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
གིན་ཏུ་མང་བའི་ཆོག་ཡིན་ལ། འབྲུལ་ནི་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་བྱེད་པ་སྟེ། གང་དག་གིས་གཞན་
དག་གི་ཡིད་སོ་སོར་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལས་ལུས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་གཅིག་མང་པོར་
བརྒྱར་བ་དང་། མང་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་དང་། མི་འབར་བ་དང་ཆར་འབབ་པ་ལ་སོགས་པ་
མང་པོ་དང་གནས་དང་ཡུལ་སྡོངས་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་སུ་སྟོན་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་
ཕྱོགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་ཡུལ་གཤེས་པའི་མདོན་
པར་གཤེས་པས་བསམ་བསམ་རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་ཞེས་བརྟན་ཏོ། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
མཁྱེན་པའི་མདོན་པར་གཤེས་པས་འགོ་བའི་རིས་དེ་དང་དེར་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོད་པ་སོགས་རགས་པ་དང་། བག་ལ་
ཉལ་དུ་གནས་པའི་ཟབ་མོ་དག་ཀྱང་སྤང་བ་ནི་ཀུན་ནས་བརྟེན་ཅིང་གོ་བའི་ཆོ་འབྲུལ་ལོ། །

ངག་གི་སྒྲུ་དང་དབྱངས་བརྟེན་པ་གང་གི་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་
པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཐོབ་ཟིན་ལ་བརྟན་པོར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོམས་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་བརྟན་པ་ནི་རྗེས་སུ་བརྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགོ་བའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
དབྱངས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལྟར་རིས་སུ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་
འཇུག་ཀྱང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱིས་གདངས་ཞན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་མི་ཐོས་པའི་ཉེས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བརྟན་པའི་དོན་དུ་དབྱངས་དེ་མ་རྟོགས་ཤིང་མ་ཐོས་པ་ནམས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་
ཉེས་པ་ཁོན་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ།

རི་ལྟར་རྒྱ་བ་དང་བྲལ་བས། །

ཕྱ་མོའི་སྒྲུ་ནི་མི་ཕྱོང་བཞིན། །(ང་༡༠ན)

ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡི་རྒྱ་བར་ཡང་། །

རྒྱ་ལམ་དུ་ནི་མི་འགོ་བཞིན། །

དེ་བཞིན་ཆོས་ཕྱ་མཆོག་ཏུ་ནི། །

ཞིབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུད་ཡུལ་ཡང་། །

ཉོན་མོངས་མེད་ཡིད་འགའ་ཞིག་གི། །

རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

འདིར་བ་ཚབ་གྱིས།

རི་ལྟར་རྒྱ་བ་དང་བྲལ་བས། །

ཕྱ་མོའི་སྒྲུ་ནི་མི་ཕྱོང་མོད། །

ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡི་རྒྱ་བར་ཡང་། །

ན་ལམ་དུ་ནི་མི་འགོ་འཇམ། །

ཞེས་བསྐྱར་བ་ལེགས་པས་རི་ལྟར་ན་བ་དང་བྲལ་བས་ཐུ་མོའི་སྐྱ་ནི་མི་ཕྱོད་བ་ནི་
བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ཡང་སྐྱའི་ཉེས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་རགས་པ་དང་ཐུ་བ་ཐམས་ཅད་ལྟའི་
ན་བ་ཐོབ་པའི་ན་བའི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འགོ་འཇམ་ཅི་སྟེ། རང་གི་དབང་པོ་གསལ་ན་སྐྱ་དེ་
དམིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྐྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པས་ཐུ་ཞིང་ཞིབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ན་
ཡང་གང་ཟག་སྟོབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཐུན་པ་འགའ་ཞིག་གི་
ལྟའི་ན་བའི་ལམ་དུ་གྲག་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲུལ་པའི་སྐྱའི་གསུང་ཡང་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོས་པ་ནི་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་གནག་རྩི་དགའ་བོ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་
ལེགས་པར་ཐོས་པས་ན་ཞིབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་ཞེས་བཤད་པ་འདི་ནི་གཙོ་བོར་
ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་གསུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པར་བལྟའོ། །

དབྱར་གྱི་སྒྲིན་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

རི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྒྲིན། །

ལོ་ཉོག་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ། །

རྒྱ་ཡི་ཐུང་པོ་འབད་མེད་བར། །

ས་ལ་རྒྱན་དུ་འབབས་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་ཐུགས་རྗེས་ཐིན་ལས་ནི། །

རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་རྒྱ་ཡི་ཆར། །

འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་རྒྱ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབབས། །

རི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དགེ་བའི་ལམ་འཇུག་ན། །

རྒྱང་སྤྱེས་རྒྱ་ཆར་སྒྲིན་གྱིས་འབབས་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་བརྩེ་རྒྱུ་འགྲོ་དག་མངོན་འཕེལ་བྱིར། །

སངས་རྒྱལ་སྤྱིན་ལས་དམ་ཆོས་ཆར་པ་འབེབས། །

སྤྱིད་ལ་མཁའ་དང་བརྩེ་ཆེན་འགྱུར་བ་དང་། །

མི་འགྱུར་མ་གོས་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་གནས་པ། །

ཉིད་འཛིན་གཟུངས་ཆུང་མེད་སྤྱིད་པོ་ཅན། །

སྤྱབ་དབང་སྤྱིན་ནི་དག་བའི་ལོ་ཉོག་གྱ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ངོ་བོ་དང་། དེའི་བྱང་པར་གསུམ་བཤད་པ་ལས།

དང་པོ་ནི། དཔེ་རིམ་རྣམས་ཀྱི་དུས་ན་སྤྱིན་གྱི་ཆོགས་ནི་ས་ལ་ལོ་ཉོག་ཕུན་སུམ་
 ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འོག་གི་སའི་གཞི་ལ་རྒྱའི་ཕུང་པོ་འབད་བ་མེད་པར་མངོན་པར་
 འབེབས་པ་འཇུག་དུ་འབེབས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་(ང)འབྱུང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིད་མཁའ་པ་དང་
 ཕུགས་རྗེའི་སྤྱིན་ལས་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱའི་ཆར་འབེབས་པར་བྱེད་
 པས་ས་གཞི་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དག་བའི་ལོ་ཉོག་གི་རྒྱར་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་ཉོག་པ་མེད་པར་འབེབས་སོ། །དེ་ཉིད་ཞིབ་ཆོགས་ཀྱིས་བཤད་
 པ་ནི། རིམ་རིམ་མའི་འཛིན་ཉེན་རྣམས་དག་བ་བརྩེ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡང་
 རུང་བར་འཇུག་ན་རྒྱུ་ལས་སྤྱིན་པའི་སྤྱིན་གྱིས་རྒྱའི་ཆར་པ་འབེབས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་
 བརྩེ་བའི་རྒྱུ་གིས་བསྐྱོད་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་འབེབས་
 ཏེ། དེ་ཡང་འགྲོ་བའི་དག་བའི་རྩ་བ་རྣམས་མངོན་པར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱིན་ནི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིད་
 རམ་མཁའི་དཀྱིལ་ན་གནས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིད་པ་མཐའ་དག་ལ་བདག་མེད་པར་མཁའ་པས་
 འགྱུར་བ་ལྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་གོས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་དང་
 ལྷན་པས་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིན་དེ་
 ཡང་སྤྱིན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིད་ངེ་འཛིན་དང་དྲི་མ་མེད་པ་

ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་མ་མེད་ཅིང་དང་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་
ལྟན་པའི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིན་དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་དགེ་བ་བརྒྱ
དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་
ཀྱི་ལོ་ཉོག་རྣམས་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གིས་ངོ་བོ་བཤད་ནས། ད་ནི་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་དང་། ལྟོས་པ་མེད་པའི་
བྱད་པར་དང་། སྤྱག་བསྐལ་སེལ་བའི་བྱད་པར་རྣམ་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་གདུལ་བྱའི་སྟོང་སྣ་ཆོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་ལས་ཆོས་སྣ་ཆོགས་སུ་འགྱུར་
བའི་བྱད་པར་ནི།

རི་ལྟར་བསེལ་དང་ཞིམ་དང་འཇམ་པ་དང་། །

ཡང་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྱིན་དེ་ལས་ཐོན་པ། །

ས་ལ་བ་ཚྭ་ལ་སོགས་གནས་འབྱེལ་བས། །

ཤིན་རྒྱུ་མང་པོའི་རོར་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན། །

དེ་བཞིན་འཕགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་རྒྱུ་ཆར། །

རབ་ཡངས་བཅུ་སྤྱིན་སྟོང་པོ་ལས་འཐོན་པ། །

འགྲོ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། །

རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྟན་པར་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རི་ལྟར་ཆར་གྱི་རྒྱ་སྤྱིན་དེ་ལས་འཐོན་བཞིན་པ་ན་བསེལ་བ་དང་།
ཞིམ་ཞིང་མངར་བ་དང་། ལྟོགས་པ་མེད་པའི་དང་བ་དང་། ལུས་ལ་ཟུག་རྩ་མི་བསྐྱེད་པས་
འཇམ་པ་དང་། ལྷིད་ཡང་བ་དང་། གཙང་བས་རྒྱུ་མ་མེད་པ་དང་། འཕྲངས་ན་མགིན་
(ང་ཉ་ན)པ་ལ་མི་གཞོད་པ་དང་། ལྟོ་བ་ལ་མི་གཞོད་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་པ་འབའ་
ཞིག་རྒྱུ་འབབ་པ་ཡིན་ཀྱང་ས་དང་སྤྱད་པ་ན་ས་དེ་ལ་བ་ཚྭ་ལ་སོགས་པའི་རྣ་སྣ་ཆོགས་དང་།
ས་དུག་དང་ལྟན་པ་དང་། ལྟན་དང་ལྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཉེ་སྟོང་སྣ་ཆོགས་པ་དང་།

འབྲེལ་བ་ལས་རོ་གིན་རྒྱ་མང་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཡང་རབ་རྒྱ་
 སྒངས་པའི་མཁའ་པ་དང་བཅུ་པའི་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལས་འཕྲོན་པ་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
 དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྒྱལ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་གྱི་མཐའ་
 དང་། ཡང་དག་པའི་འཛོལ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩོལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་བྱན་པ་དང་།
 ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཉེ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ལྟ་
 བུའི་གསུང་གནས་སོ་སོར་ཆར་ལྟ་བུར་འབབ་མོད་གྱི། འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྒྱད་གྱི་
 གནས་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་སྐད་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྟན་པར་འབྱུང་ཉེ། རྟོན་པའི་གསུང་
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིས་མཐའ་ཁོབ་གྱི་སྐད་དང་། ཡུལ་དབུས་གྱི་སྐད་དུ་སོ་སོར་བོས་པ་
 བཞིན་དུ་ལྟ་དང་རྒྱ་དང་གཞོད་སྒྲིན་དང་དྲི་བ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་མི་འམ་ཅི་དང་ལྟ་འབྲེ་ཆེན་
 པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐད་དུ་སོ་སོར་བོས་ལ། གཞན་ཡང་འགྲོ་བའི་
 ཁམས་དང་མོས་པའི་རྒྱད་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་རྒྱལ་བའི་གཏམ་གཅིག་ཉིད་ཁ་ཅིག་གིས་ཉན་
 བོས་གྱི་གཏམ་དུ་བོས་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཏམ་རྒྱ་བོས་གིང་། ཁ་ཅིག་
 གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་སྦྱོང་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་
 པ་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བས་བྱེ་བའི་དོན་སོ་སོ་པར་རྟོགས་པར་འབྱུང་རོ། །
 དཔེར་ན་རྟོན་པས་གཟུགས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན་ཉན་བོས་རྣམས་གྱིས་ནི་སྐད་
 ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གོ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་
 གཟུགས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གོ་བར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ཉན་བོས་ནི་མི་རྟག་པ་
 ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་རྟོགས་པས་གྲོལ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་གྲོལ་ཉེ། དེ་ལྟར་ན་བསམ་པ་ཐ་དད་པའི་གདུལ་
 བྱ་རྣམས་ལ་ཡང་གསུང་གཅིག་གིས་རང་རང་གི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
 སོགས་པ་སྟེར་བས་དེ་དག་ལ་གསུང་དེ་གིན་རྒྱ་པན་བཏགས་པ་ལ་བརྟུན་པར་བྱའི།
 གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུང་གི་དོན་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བ་དང་། ཆོག་ཀྱང་

གཞན་དུ་བསྐྱར་ཞིང་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་འཆོས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་
འདིར་གསུང་གི་(ང་།)བ)[ང་]རྟོ་རྣམ་པ་དུ་མར་འགྱུར་བའི་དོན་དུ་མི་གཟུང་དོ། །དོན་དུ་ན་
ཆོག་གི་སྒྲ་ལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པའི་གསུང་ཐམས་ཅད་
ཐོག་པ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེས་པར་སྟོན་ཏེ་ཞེས་བྱ་
བར་གཤམ་པར་བྱའོ། །འདིར་འབགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ཆུའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་
པོ་དག་སོ་སོར་ཆོས་མཐུན་པས་སྒྱར་བ་ཡང་མཁས་པ་དག་གི་བྲགས་ལ་ཡོད་དམ་སྟུམ་མོ།

སྟོད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡན་ཆུན་མི་མཐུན་པ་གཟིགས་ཀྱང་གང་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་ཀྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུང་བཤོལ་བ་མེད་པར་
འཕྱག་པ་ནི།

ཐོག་པ་མཆོག་ལ་དང་བ་དང་། །

བར་མ་དང་ནི་སྤང་བ་ཡི། །

སྤང་པོ་གསུམ་ནི་མི་དག་དང་། །

མ་བྱ་དང་ནི་ཡི་དྲགས་འདྲ། །

དཔྱིད་མཐར་སྤྲིན་མེད་པ་ན་མི་དང་མཁའ་མི་རྒྱ་བའི་བྱ་དག་དང་། །

དབྱར་ཆེ་ས་ལ་ཆར་བབ་པ་ན་ཡི་དྲགས་དག་ནི་སྤྲུག་པ་ལྟར། །

སྤྱིང་རྗེའི་སྤྲིན་ཆོགས་དག་གིས་ཆོས་རྒྱ་བྱང་དང་མ་བྱང་བ་ལས་ཀྱང་། །

ཆོས་འདོད་པ་དང་ཆོས་ལ་སྤང་བའི་འཛིག་རྟེན་ན་ནི་དཔེ་དེ་ཉིད། །

ཐོགས་པ་རགས་འབེབས་དོ་ཆོན་དང་ནི་དོ་རྗེའི་མེ་ནི་འབེབས་པས་ན། །

སྟོག་ཆགས་ཕྱ་དང་རི་སུལ་སོང་བ་དག་ལ་རི་ལྟར་སྤྲིན་ལྟོས་མེད། །

ཕྱ་དང་རྒྱ་ཆེན་རིགས་ཐབས་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་པ་དང་ནི་བརྟེ་བའི་སྤྲིན། །

ཉོན་མོངས་དག་འགྱུར་བདག་ལྟའི་བག་ཉལ་དག་ལ་རྣམ་ཀླན་ལྟོས་པ་མེད།

ཅས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཐོས་པའི་གང་ཟག་ཐོག་པ་མཆོག་ལ་དང་ཞིང་དད་པ་དང་།

དད་པ་དང་སྤང་བ་གཉི་ག་མེད་པའི་བར་མ་དང་། སྤང་བར་ལྷུང་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་ནི།
རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་དག་དང་། ཟུག་རྟ་དང་། ས་སྤེང་ན་རྒྱ་བའི་ཡི་དྲགས་ཕྱ་མོ་དག་དང་
འདྲའོ། །འདིར་སྤྲ་བཞེས་འཕྲུང་བ་ནི་འཕྲུར་ལོར་བ་སྟེ། རྩ་ཏྲ་ཀ་ཞེས་པ་ཟུག་རྟ་ཡིན་པར་
འཕྲུར་གཞན་དང་བརྟན་བཅོས་གཞན་མང་པོར་འཕྲུང་དོ། །འདི་ལྟར་དབྱིད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་
མཐར་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྲིན་མེད་པ་ན་ཞིང་ལས་བྱེད་པའི་མི་དག་དང་སྒྲོམ་པ་ན་ནམ་མཁའ་
ལ་མི་རྒྱ་བར་ས་ལ་རྒྱ་ཚོལ་བའི་བྱ་དག་ཡིད་མི་དགའ་ཞིང་སྟུག་བསྐལ་བར་འཕྲུར་ལ།
དབྱར་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཆར་བབ་པ་ན་ཡི་དྲགས་ཕྱ་མོ་ནམས་ནི་མགོ་བོ་ལ་ཐོག་ལྷུང་དུ་འོང་ངོ་
སྟམ་ནས་སྟུག་བསྐལ་བར་གནས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བྱགས་ཐེད་སྤྲིན་ཚོགས་དག་གིས་ཕྱུང་
བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་བྱུང་བ་ལས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཆོས་འདོད་
པའི་གདུལ་བར་བྱ་བ་དག་དགའ་བར་འཕྲུར་ལ། མ་ཕྱུང་བ་ལས་ཆོས་ལ་སྤང་བའི་མི་
དགའ་བར་འཕྲུར་བའི་རྒྱལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་མི་དང་རྒྱ་འདོད་པའི་བྱ་དང་ཡི་(༨༡) ༡༩)
དྲགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱགས་ཀྱིས་ན་ཟུག་རྟ་ནི་ཆར་བབ་པ་དང་
མ་བབ་པ་གཉི་ག་ལ་བཏང་སྟོམས་ཏེ་བར་མར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ལ་དད་པ་དང་སྤང་བ་གཉི་ག་མེད་པའི་བར་མར་གནས་པ་དག་ཀྱང་ཆོས་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་
བ་གཉི་གར་བཏང་སྟོམས་ཁོན་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཟུག་རྟའི་དཔེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །རི་ལྟར་སྤྲིན་ནི་ཐེགས་པ་རགས་པ་འབེབས་པས་བྱོག་སྤྱར་ལ་སོགས་པའི་སྟོག་
ཆགས་ཕྱ་མོ་དག་འཆི་བར་འཕྲུར་དུ་འོང་ཞེས་སྟོག་ཆགས་དེ་ལ་རྟོས་པ་མེད་ལ། རྩོ་ཆན་
ཡིང་བ་དང་རྩོ་ཐེད་མེ་ཐོག་འབེབས་པས་ན་འདིས་ནི་གཞན་ལ་ཉམ་ང་བ་མེད་ཅིང་རིའི་
སྟལ་དུ་སོང་བའི་སེཌ་དག་ལ་ཡང་སྤྲིན་རྟོས་པ་མེད་དོ། །དོན་དམ་པ་རྟོན་པས་ཕྱ་བ་དང་
སྟོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྟོན་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་དང་འཐད་པས་རྒྱབ་པའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཤིང་སྟུག་བསྐལ་བར་ལྷུང་པས་སྟོག་ཆགས་ཕྱ་མོ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་
ཅན་སལ་པ་ནམས་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་གནས་པའི་ཕུ་སྟེགས་ཅན་ང་རྒྱལ་གྱི་ང་འོ་སྟོག་པ་

རྣམས་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་ཅན་དག་
ལའང་དེ་དག་གི་སེམས་དང་མི་མཐུན་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ཞེས་བྱས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
མཐུན་པ་དང་བཅེ་བའི་སྒྲིན་ནི་རྣམ་པ་ཀླན་དུ་ལྷོས་པ་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་ཆར་པ་འབེབས་སོ། །

ཁྱད་པར་གསུམ་པ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་མེ་རབ་དུ་འཛིལ་ཞིང་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་
ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ནི།

འཁོར་བ་སྐྱེ་འཆི་ཐོག་མཐའ་མེད་དེར་འགོ་བའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་ལ། །

མི་གཙང་བ་ལ་དྲི་ཞིམ་མེད་བཞིན་འགོ་ལྔ་དག་ན་བདེ་བ་མེད། །

དེ་སྟུག་ཉག་དུ་མེ་མཆོན་ཁ་བ་རྒྱ་ཆ་ལ་སོགས་རེག་སྐྱེས་བཞིན། །

ཐུགས་རྗེའི་སྒྲིན་ལས་དམ་ཆོས་ཆར་ཆེན་དེ་རབ་ཞི་བྱེད་རབ་དུ་འབེབས། །

ལྟ་ལ་འཆི་འཁོ་མི་ལ་ཡོངས་ཆོལ་སྟུལ་བསྐྱལ་ཞེས་བྱར་རྟོགས་པའི་བྱིར། །

ཤེས་རབ་ལྷན་པ་ལྟ་མིའི་དབང་ཐུག་མཆོག་ལའང་མངོན་པར་འདོད་མེད་དེ། །

ཤེས་རབ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་

ནས། །

འདི་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་འདི་རྒྱ་འདི་ནི་འགོག་ཅེས་ཤེས་པས་མཐོང་བྱིར་རོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཁྱད་པར་ལྔ་མས་ནི་སྟོན་པའི་གསུང་གཅིག་སྟོན་གྱི་དབང་གིས་ཐ་
དད་དུ་འགྱུར་བར་བརྟན་ལ། ཁྱད་པར་གཉིས་པས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཏམ་སྟོན་ཞིང་།
གསུམ་པ་འདིས་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་གཏམ་སྟོན་པ་ཡིན་སྟེ།

དེ་ཡང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་(༥) ༡བ)པའི་ལམ་གྱིས་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་དེའི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱེད་ཅིང་
དེས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཐེག་པ་དེའི་རྒྱལ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ནི། འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆོས་སྐྱེས་བ་དང་འཆི་བ་

བརྗེ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་རོ། །རི་ལྷར་བརྗེ་ཞེན། འཁོར་བ་དེར་འགོ་
བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཕྱུང་བའི་རིས་སམ་རྒྱུད་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་བྱུ་
སོང་དང་ཡི་དྲགས་དང་དཔལ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྡེ་པོ་དེ་དག་ཏུ་འཁོར་རོ། །མི་གཙང་བ་ལ་རྒྱ་
ཡང་དྲི་ཞིམ་པ་མེད་དེ། མི་ཞིམ་པ་ལོན་བཞིན་ཏུ་འགོ་བ་ལྡེ་པོ་དེ་དག་ན་གནས་པ་རྣམས་
ལ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ན་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །རི་ལྷར་ཞེན། འགོ་
བ་ལྡེ་པོ་དེ་དག་གི་སྐྱུག་བསྐལ་ནི་མེས་བསྐྱེགས་པ་དང་མཚོན་གྱིས་བཏབ་པ་དང་ཁ་བས་
གང་ཞིང་ཉེན་པ་དང་མ་ལ་རྒྱ་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཏབ་པ་དང་རེག་པ་ལས་སྦྱིས་པ་བཞིན་ཏུ་
གཅིག་གི་རྗེས་ལ་གཅིག་འབྱུང་བས་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་སྐྱུག་བསྐལ་ལོ། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཕྱན་ལས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་མེ་དེ་དག་
རབ་རྒྱ་ཞི་བར་བྱེད་པ་རབ་དང་མཚོན་ཏུ་འབེབས་སོ། །དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཐོས་པ་ལས་དེ་
གག་གི་དོན་རྒྱལ་བཞིན་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ། དེ་ལས་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་བས་དེ་ལ་ནི་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པ་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱུག་བསྐལ་དེ་རབ་རྒྱ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འགོག་པའི་
བདེན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཉིད་བརྟན་པ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་ལྟ་རྣམས་ལ་ནི་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ་གནས་འོག་མར་ལྷུང་བ་
མཐོང་ནས་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་འཆི་འཕོ་བའི་
ཆོ་སྐྱུག་བསྐལ་ལ།

འདོད་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་ནི་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ།

ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྐྱུག་གྱུར་པ་དང་། །

སྟན་ལ་མི་དག་འཇམ་ཏོག་ཐང་རྟིངས་དང་། །

གོས་ལ་དྲི་མ་ཆགས་དང་ལུས་ལ་ནི། །

སྟོན་ཆད་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱུང་ཞེས་བགྱི་བ། །

མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྒྲོན་བྱེད་འཆི་ལྟས་ལ། །

ལྷ་ཡུལ་གནས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་འབྱུང་སྟེ། །

ཞེས་བྱ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྷ་བྱུང་བའི་ཆོ།

ལྷ་ཡི་གནས་ནས་འཕོ་བ་ན། །

རབ་རྒྱུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ། །

དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་དཔྱུལ། །

བཙུ་བྱག་ཆར་(ང) ཟན་ཡང་མི་ཐོད་དོ། །

ཞེས་དཔྱུལ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཙུ་བྱག་གི་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱག་
བསྐྱེད་བྱག་པོ་འབྱུང་ལ། མི་རྣམས་ལ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་མེད་པས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་།
བཅའ་ཡང་མི་རྟོག་པ་འཇམ་རྟོག་གྱུར་དེ་དགའི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མ་སོང་ཡང་བདག་
ཉིད་ལ་མི་འཕྲོད་པ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དེས་མཛོལ་བོད་དེ་བྱེ་བར་འབྱུང་བ་དང་ཆོ་ཐུང་བར་
འབྱུང་བ་དང་གཞན་གྱིས་བརྟུན་པར་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ནད་དྲག་པོ་དང་ཆ་པ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱེད་མང་པོ་ཡོད་ལ། རན་སོང་གསུམ་ལ་ནི་བཙོ་བོད་དང་སྐྱེག་པ་དང་
བཅད་ཅིང་གཏུབ་པ་དང་གིན་རྒྱ་གར་བས་ཉམས་ཐག་པ་དང་བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པས་
གཟིར་བ་དང་གཞན་གྱི་དེག་པ་དང་འཆོག་ཅིང་སྒྲོག་གི་ཆེད་དུ་སྐྱག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་
སྤྱོད་བར་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་དང་འབྱུང་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་ཞེས་
བྱ་ལ། ཆོར་བ་བདེ་བར་སྤང་བའི་གནས་སྐབས་དང་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པའི་ཆོ་ཡང་སྤྲ་
མའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་བྱུང་བ་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་ལ་འཛིག་པ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་
མང་པོའི་རྟོན་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་ལྷ་པོ་རྣམས་སྐྱག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་
འཇགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱག་བསྐྱེད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཤེས་
རབ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྷ་འི་གནས་ན་ལྷ་འི་དབང་པོར་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་། མིའི་གནས་ན་
ལའོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་དབང་ལུག་སྟེ་མཆོག་གོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དག་ལ་ཡང་མངོན་པར་

འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མི་སྐྱེད་ན། གཞན་རན་སོང་ན་མས་ལ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་
ལྟར་ན་ཡང་སྤིང་བ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་ཀུན་འབྱུང་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྤངས་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་བ་སྤོང་བར་སྟོན་རྟོ། །

དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་ལམ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་
ཀྱང་མ་ཡིན་རྟེ། དང་པོར་སྟོན་བ་ལ་དད་པས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ཡང་དག་
བར་སྤངས་ཏེ་གནས་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་ལ། ཡང་སྤིང་བ་ལ་
སྤིང་བ་འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་འདིའི་ཀུན་རྒྱ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་བ་སྤྲར་མི་སྐྱེ་
བའི་གནས་ཀྱི་ཕྱ་རན་ལས་འདས་བ་ན་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྒྱ་ནི་འཕགས་
པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དང་པོར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་
ཞིང་། དེའི་འོག་རྒྱ་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཐོང་ལ། དེའི་འོག་རྒྱ་འཛིག་རྟེན་པའི་
བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་(༥) ༡བ)ཀྱིས་མཐོང་བའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བ་
ལས་བེས་སྤྲར་ཏེ་འབྱུང་ཁུངས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་དབང་པོ་རྩོད་པ་དག་གིས་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མཐོང་བ་
ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ལ་དད་པའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མཐོང་བ་ནི་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་
ཡོད་དོ། །

དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ནི་དང་པོར་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་དག་བཙམ་པའི་ཡི་
ཤེས་དེ་དང་འབྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རིགས་སང་པ་ལས་ཐར་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པའི་དགེ་བསྐྱེ་ཞིང་། དེའི་ཆོ་ཚུལ་བྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་ལྟན་པས་
བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བསྒྲོམ་ལ། དེ་ལས་བེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་
སྐྱེའོ། །

དེའི་རིམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས།

དེ་དབང་པོ་དེ་དག་དང་སྟོབས་དེ་དག་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས།
 ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱས་ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དག་
 པའི་རྩ་བ་བཞི་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་རྩ་མོ་དང་བདེན་པ་དང་
 རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཆོག་ཆུང་དུ་
 དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་དག་སྟེད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དབར་ན་མེས་
 མའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་ཅིང་མེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་
 གཙུབ་སྟན་གྱི་མྱེང་དུ་གཙུབ་གིང་གཙུབས་ཏེ་མངོན་པར་གཙུབས་གིང་
 འབད་པས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ཅིང་དེའི་འབད་པ་དང་བསྒྲིམ་པ་དང་རྩྭ་ལ་བའི་
 སྒོ་ནས་དང་པོ་ཁོ་ནར་གཙུབ་སྟན་ལས་ཀྱི་སྟེད་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། རྩོད་དེ་ཉིད་
 མངོན་པར་འཕེལ་བ་ན་རྩ་མོ་འབྱུང་ཞིང་དུ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། གྲུ་
 ཆེར་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ན་མེ་མེ་མེད་པའི་མེ་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་རོ། མེ་བྱུང་མ་ཐག་ཁོ་ནར་མེ་ཕྱེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། མེ་ཕྱེ་འབྱུང་
 ཞིང་འབར་བ་དེས་མའི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རི་ལྟར་མངོན་པར་
 གཙུབ་ཅིང་འབད་པ་དང་བསྒྲིམ་པ་དང་རྩྭ་ལ་བའི་བཟོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་དབང་པོ་
 ལ་པོ་དག་ལ་ཀྱན་དུ་རྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱེད། ལན་མང་དུ་བྱེད་པར་བལྟ་
 བར་བྱའོ། །རི་ལྟར་དང་པོ་ཁོ་ན་གཙུབ་སྟན་ལ་ཀྱི་སྟེད་སྟེ་བར་ལྟར་ནི་མེ་ལྟ་
 བའི་ཐག་པ་མེད་པའི་ཚོས་ཉོན་མོངས་པ་ཡོངས་སུ་གྲག་པར་བྱེད་པ་རྣམས་
 སྟེ་བའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྩོད་པ་དག་བལྟ་བར་བྱའོ། །
 རི་ལྟར་རྩོད་དེ་ཉིད་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ན་རྩ་མོར་གྱུར་པ་འབྱུང་བར་
 འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནི་རྩ་མོ་དག་བལྟ་བར་བྱའོ། །རི་ལྟར་དུ་བ་(ང)ལན་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནི་བདེན་པ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་
 རྣམས་བལྟ་བར་བྱའོ། །རི་ལྟར་རྒྱ་ཆེར་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ན་

མེ་ལྷེ་མེད་པའི་མེ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་
མཆོག་རྣམས་བལྟ་བར་བྱའོ། ། ཇི་ལྟར་མེ་བྱུང་མ་ཐག་ཁོ་ནར་མེ་ལྷེ་འབྱུང་
བར་འབྱུར་རྟེ། མེ་ལྷེ་འབྱུང་ཞིང་འབར་བ་དེ་མེའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ནི་
གང་དག་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གིས་ཡང་དག་པར་ཟིན་པའི་
དབང་པོ་ལྷ་པོ་དག་གི་འཇུག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་བལྟ་བར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་དག་གི་རྗེས་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་སྦྱེ་བར་འབྱུར་རྟེ།

དེ་ལ་མཛོད་ལས་ནི།

དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །

མ་མཐོང་མཐོང་ལྟེར་མཐོང་བའི་ལམ། །

ཞེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྔར་བཤད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ནི་མངོན་པར་
ཀླན་ལས་བརྒྱས་སུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་བརྒྱུག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། རྣམ་པར་གཏན་ལ་
དབབ་པ་བསྟུ་བར་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་སྦྱོས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཤེས་པ་དང་རྗེས་ཤེས་དང་
མཐུན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་མཐར་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་པ་གཅིག་སྟེ་དགུ་
འབྱུང་ལ། སྦྱོས་པ་མེད་པ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཙན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེའི་
མཐར་ཡང་ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་པ་སྦྱེའོ་ཞེས་བཤད་དོ། ། སྦྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡང་ཟག་པ་
མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་
རྗེས་སུ་སྦྱེ་བ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་སྦྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །

བདེན་པ་བཞི་པོ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ནི།

ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །

བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྤྲོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །

སྤྲུག་བསྐྱེལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །

ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱའི་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །

སྤྲུལ་པ་མཁས་པས་ནད་འཚོས་པ་ན་དང་པོར་ནད་ནི་མཁྱིས་པ་དང་རྒྱུད་དང་བད་
ཀའ་དང་འདྲས་པའི་ནད་སྤྱི་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་གང་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ནད་ཀྱི་རྒྱ་
ཁམས་ཀྱི་འཕེལ་བ་དང་ཟད་པ་དང་ཟས་དང་སྤྱོད་ལམ་མི་མཐུན་པ་དང་གདོན་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་དང་རིམ་གྱོ་ལ་སོགས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ནད་དང་བལ་ན་ལུས་
བདེ་བར་གནས་པ་ནི་སྤྲུལ་བསྟེན་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྲུལ་ནི་བཏུང་
བ་དང་བྱུག་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལྟར་དང་པོར་སྤྱིད་པ་མཐའ་དག་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལ་མང་དུ་སྒྲོ་བར་བྱ་ལ། (༨༡༤བ)སྤྱག་བསྐལ་དེ་
བསལ་བར་འདོད་པ་ན་དེའི་རྒྱ་མ་སྤངས་པར་ནི་བསལ་བར་མི་རྣམས་པར་མཐོང་ནས་རྒྱ་
ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། སྤངས་ནས་སྤྱག་བསྐལ་དེ་སྤྲུལ་མི་སྤྱོ་བར་
འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་རེག་ཅིང་སྤྱད་ལ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་པ་དང་ལྟན་པའི་ལམ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པས་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

འདི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས།

གང་གི་ཆེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དག་
ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཅི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་ཤིན།

སྤྲུལ་པ་འདི་ལྟར་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་
དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་ཏེ། ཞེས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་བདེན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ནི་བདེན་པ་གཞན་བསྟོམ་པ་ན་ཡང་སྟོམ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

དེ་ནི་བདེན་པ་གཞན་བསྟོམ་པ་ན་ངེས་པར་བསྟོམ་དགོས་ཏེ།

སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་བས་གྲོལ་འགྲུར་གྱི། །

བསྒྲམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་དབལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་གྱིས། སྒྲེས་བྱ་གསུམ་དུ་བཀའ་བསྩལ་པ་དེ་ལ།
དབེ་དང་བོས་ནི་སྒྲེས་བྱ་ཆུང་དུ་བསྟན་ཏེ། མཐོང་རིས་གྱི་གོ་འཕང་འདོད་པས་བསྟེན་གནས་
ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པས་ནི་སྒྲེས་བྱ་འབྲིང་བསྟན་ཏེ།
སྟག་བསྩལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པར་སྟོས་པ་མེད་
པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ནི་སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཏེ། ཐེག་པ་མཆོག་ཅེས་གསལ་བོར་བསྟན་
པའི་བྱིར་རོ། །སྟལ་བསྩལ་འཛིལ་བས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་སྟལ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

རི་ལྟར་ཆངས་པ་ཆངས་པ་ཡི། །

གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །

ལྟ་ཡི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །

སྤང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་བྱབ་པ་ཆོས་སྒྲུ་ལས། །

བསྟོད་པ་མེད་པར་ཁམས་ཀྱན་ཏུ། །

སྐལ་ལྷན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་པར། །

སྟལ་པ་དག་གིས་སྟོན་པར་མཛད། །

རི་ལྟར་ཆངས་ཏྲག་གཞལ་ཡས་ཁང་ནས་མི་གཡོ་འདོད་ཁམས་ཞུགས་པ་དེ། །

ལྟ་རྣམས་གྱིས་མཐོང་དེ་མཐོང་དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་དགའ་བ་སྟོང་བྱེད་ལྟར། །

དེ་བཞིན་བདེ་གསེགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལས་མི་བསྟོད་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ཏུ་དེ། །

སྐལ་ལྷན་གྱིས་མཐོང་དེ་མཐོང་དེ་ཡང་ཏྲག་ཏུ་རིམ་ཀྱན་སེལ་བྱེད། །

སྟོན་གྱི་རང་ཉིད་སྟོན་ལམ་དང་། །(ང)༥(ན)

ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དགེ་བའི་མཐུས། །

རི་ལྷ་ར་ཆངས་པ་འབད་མེད་སྟུང་། །

རང་བྱུང་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བས་བསྟན་ཏེ། རི་ལྷ་ར་མི་མཛེད་གྱི་བདག་པོ་ཆངས་པ་ནི་ཆངས་པའི་གནས་
ཉིད་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དགེ་བས་གནས་པས་རྩ་བའི་ལུས་གནས་དེ་ནས་འཕོ་བ་མེད་
བཞིན་དུ་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་འི་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆངས་པའི་
ལུས་ཀྱི་སྤང་བས་ལྷ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐྱུ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་འབད་བ་
མེད་པར་ཡང་སྟོན་པ་ལྷ་ར་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་འི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་
གཡོ་བ་ཡང་མེད་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་
མཆོན་དང་ལྡན་པའི་སྐྱར་བསྟན་ཏེ། སྐུ་ལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ཡང་
འབད་ཚུ་ལ་མེད་པར་སྐྱུ་ལ་བ་དག་གིས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། རི་ལྷ་ར་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ཆངས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
ལས་མི་གཡོ་བར་སྐྱུ་ལ་བས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་དེ་འདོད་
པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་ཞིང་སྐྱུ་ལ་བ་དེ་ཡང་ལྷ་རྣམས་འདོད་པའི་ལུ་ལ་ཆགས་
པའི་དགེ་བ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ལྷ་ར་དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྟག་ཏུ་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་བ་ཞུགས་པ་ལས་མི་བསྐྱེད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་བདེ་བར་
གཤེགས་པ་དེ་སྐུ་ལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་སྟེ། མཐོང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དེ་ཡང་གཏུལ་བྱ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བེ་རྒྱུ་རྒྱ་མ་གྱན་འཁོར་ལོ་རིམ་བ་གསུམ་གྱིས་
སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ལན་ཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེ་མ་དག་གི་བར་དུ་རྟག་ཏུ་བྱེད་དོ། །

དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། སྟོན་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པའི་ཆོ་བདག་
བསམ་གཏན་འདིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཆངས་པའི་

གནས་སུ་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
པའི་སྒྲོན་ལམ་དང་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྒྲོན་དགེ་བ་བྱས་པའི་མཐུས་འབད་བ་མེད་
པར་ཆངས་པའི་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པར་སྤང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱུལ་པའི་སྒྱུ་ཡང་རང་གི་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་གཏུལ་བྱའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་མཐུས་སྤྱུལ་
པའི་སྒྱུས་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་བ་ཡང་ཆངས་པའི་སྤྱུལ་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཤེས་
པར་བྱལོ། །

གཏན་དུ་མི་སྤང་བར་ཆོས་རྒྱུངས་པ་ལས་ནི།

འཕོ་དང་ལྷམས་འཇུག་བལྟམ་(༨༡༥)དང་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་གཤེགས་དང་། །

དགེས་རོལ་བ་དང་དབེན་པར་སྦྱོད་དང་བདུད་བཅོམ་དང་། །

བྱང་ཆུབ་ཆེ་བརྟེན་ཞི་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་ལམ་སྟོན་དག །

བསྟན་ནས་བྱབ་པ་སྐལ་མེད་མིག་གི་ལམ་མི་འགྱུར་། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགའ་ལྷན་ནས་འཕོ་བ་དང་། ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ལུ་སྤྱི་
རྒྱའི་ཆལ་དུ་བལྟམས་པ་དང་། དེ་ནས་ཡབ་ཀྱི་ཁབ་སྟེ་ཁྱིམ་དུ་གཤེགས་པ་དང་། བཙུན་
མོའི་ཆོགས་ལ་དགེས་པར་རོལ་བ་དང་། ཁྱིམ་ནས་བྱུང་སྟེ་དབེན་པའི་གནས་སུ་རབ་རྟ་བྱུང་
ནས་དགའ་ལྱབ་སྦྱོད་པ་དང་། བདུད་ཀྱི་དཔུང་བཅོམ་པ་དང་། སྤྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོ་བརྟེན་པ་དང་། ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐོར་བ་དང་། རྩ་མཆོག་གི་གྲོང་དུ་གཤེགས་པ་དག་བསྟན་ནས་གཏུལ་པར་བྱ་བ་ལ་
སྐལ་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་བྱབ་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གི་མིག་གི་ལམ་དུ་སྤང་བར་མི་འགྱུར་
ལ། ཆངས་པ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ལ་རེས་འགའ་སྤང་གི་གཏན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཉི་མ་རིམ་པར་འཆར་བ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

ཇི་ལྟར་ཉི་མས་གདུངས་པས་དུས་གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ། །

པད་སྟོགས་རྒྱས་དང་ཀུ་མུ་ད་ནི་རབ་ཟུམ་པ། །

ཆུ་མེས་བྱེད་དང་ཟུམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་དག་ལ། །

ཉི་མ་རྟོག་མེད་འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཉི་དེ་བཞིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རི་ལྟར་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དྲོ་བས་ས་ལ་གདུངས་པས་དུས་གཅིག་གི་ཆེ་
 ཉིད་ལ་བསྐྱེད་དང་སོགས་པ་མཁྱིལ་ལ་སོགས་པ་ཁ་བྱེད་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ཀྱུ་མུད་ནི་ཁ་རབ་
 ཏུ་ཟུམ་པའི་བྱ་བ་གཉི་ག་ལ་ཆུ་མེས་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཀྱུ་མུད་ཟུམ་པའི་སྟོན་དག་ལ་ཉི་
 མ་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ནི་འཕགས་པའི་རི་ལ་འཆར་བའི་ཉི་མ་ཡང་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་མེད་དོ། །མེ་རྟོག་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ། དངོས་སུ་གདུལ་བར་བྱ་བ་དང་། དངོས་སུ་གདུལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་
 ལ་གདུལ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དཔེ་བཞུགས་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་ཆུ་དང་བའི་
 སྟོན་ལྟ་བུའོ། །

རི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་མེད་པ། །

རང་འོད་ཅིག་ཆར་སྟོས་པ་ཡིས། །

བསྐྱེད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། །

གཞན་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །

དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །

ཉི་མ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་དག །

གདུལ་བྱའི་སྟེ་པོའི་བསྐྱེད་པ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག །

ཆོས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་དག་གིས། །

བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོའི་མཁར་ཤར་བ། །

ཀྱན་མཁུན་ཉི་མ་འགོ་བར་ནི། །

ཡེ་ཤེས་འོད་ཟེར་སྟོ་བར་མཛད། །

གང་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་དག་པ་ཡི། །

ཚུ་ཡི་སྟོང་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །

བདེ་གཤེགས་ཉི་མའི་གཟུགས་(༨༡)ན་བརྟན་ནི། །

དཔག་རྟུ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་འཆར། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདིར་ཉི་མ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་མཐུན་པ་གསུམ་སྟེ། བན་པར་སྤང་བ། རྒྱུ་ཆེ་བར་སྤང་བ། འཆོམ་པར་སྤང་བའོ། །

ཕན་པར་སྤང་བ་ནི། རི་ལྟར་ཉི་མ་རྟོག་པ་མེད་པར་རང་གི་འོད་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་ཅིག་ཆར་སྒྲོས་པ་ཡིས་བསྐྱུས་པར་བྱེད་པ་དང་གཞན་འབྲས་ལ་སོགས་པ་དག་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉི་མས་གསུང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དག་གཏུལ་བྱའི་སྒྲེ་བོའི་བསྐྱེད་པ་རྣམས་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཇུག་ཅིང་དེས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ཞིང་གོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དག་གི་གནས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་དག་གིས་ཉི་མ་འཆར་བ་ལྟ་བུར་མཛད་དེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྟིང་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཀྱན་མཁུན་གྱི་ཉི་མ་ཤར་ནས་འགོ་བརྒྱམས་ལ་གསུང་དུ་མ་བཟད་ཡེ་ཤེས་མཁུན་པའི་འོད་ཟེར་སྒྲོ་ཞིང་ཁྱབ་པར་ཡང་མཛད་དེ། འདི་ནི་དཀོན་མཆོག་ཅེགས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྒྱུ་ཆེ་བར་སྤང་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་སྔགས་པས་དག་པའི་སྟོང་དད་པའི་ཚུ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་ནི་ཅིག་ཅར་འཆར་བས་ན་གྲངས་དཔག་རྟུ་མེད་ཅིང་རྒྱུ་ཆེ་བར་རིག་པ་བྱའོ། །

འཆོམ་པར་སྤང་བ་ནི། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་དང་ལོག་པར་ངེས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ལ་རི་ལྟར་འཆོམ་པར་སྒྲུ་སྟོན་པ་དང་གསུང་འདོམས་པ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་ནས་རི་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཏྲག་རྩ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ། །
 ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དུ་ནི། །
 སངས་རྒྱས་ཉི་མ་གདུལ་བྱ་ཡི། །
 རི་ལ་ཇི་ལྟར་འོས་པར་འབབ། །
 ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཆེན་འད་ཟེར་སྟོང་ལྡན་ཉི་ཤར་འདིར། །
 འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྩ་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་ནི། །
 མཆོག་དང་བར་མ་དམན་པའི་རི་ལ་འབབ་དེ་བཞིན། །
 ཀླུ་པའི་ཉི་མ་སེམས་ཅན་ཆོགས་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ། །

ཅས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་དང་ཏྲག་རྩ་གནས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་
 མཁའི་དགྱིལ་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉི་མ་འཆར་བ་ནི་གདུལ་
 བྱ་མཐོ་བ་དང་དམའ་བའི་རི་དང་གཤོང་ལ་སོགས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་ཇི་ལྟར་འོས་པར་འབབ་
 སྟེ་དང་པོར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་མཐོ་ཞིང་བརྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རི་རབ་དང་
 འབྲ་བ་རྣམས་ལ་འབབ་པོ། །དེའི་འོག་རྩ་རང་སངས་རྒྱས་ནང་གི་འཁོར་ལུག་བདུན་དང་
 བྱིའི་འཁོར་ལུག་ཆེན་(ང)༡༧)པོ་དང་འབྲ་བ་རྣམས་ལ་འབབ་པོ། །དེའི་འོག་རྩ་རི་ཆེན་པོ་
 གཞན་དང་འབྲ་བའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འབབ་པོ། །དེའི་འོག་རྩ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལྷག་པའི་
 བསམ་པ་དགེ་བ་དང་མོས་པ་ཇི་ལྟར་དང་ལྡན་པ་རི་ནག་པོ་དང་འབྲ་བ་རྣམས་ལ་འབབ་པོ། །
 དེའི་འོག་རྩ་སེམས་ཅན་དགེ་བའི་ཕ་བཞན་པའི་རྩུང་ཟད་མཐོ་བ་རྣམས་དང་དམའ་བ་དང་
 འབྲ་བ་ཐ་ན་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡང་འབབ་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱལ་
 བས་རྒྱ་མཐོ་བ་དང་དམའ་བའི་རིམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཆུལ་བསྟན་པ་ཡིན་
 བོ། །དེ་བསྐྱུས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་འད་ཟེར་སྟོང་དང་ལྡན་པའི་ཉི་མ་ཚུགས་རྒྱ་ཆེན་པོར་ཤར་བ་ནི་
 གླིང་གསུམ་པོ་གླིང་ལྡན་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྩ་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས་ཇོམ་བུའི་གླིང་
 འདིར་རིམ་གྱིས་མཆོག་དང་བར་མ་དང་དམན་པའི་རི་ལ་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པའི་ཉི་

མའི་འོད་ཟེར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཚྭ་གས་གསུམ་པོ་ལ་རིམ་གྱིས་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་གྱིད་གྱིལ་འཁོར་ཉི་མའི་དྲིལ་འཁོར་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་གྱུར་ཏེ་ཉི་མ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ནི།

ཞིང་ཀྲན་ནམ་མཁའི་མཐིལ་སྒྲོ་ཉི་མ་ལ་མེད་ལ། །

མི་ཤེས་སྟན་བཀའ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་པ་ཡང་མིན། །

ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚྭ་གས་མདོག་བཀྱའི་འོད་ཚྭ་གས་ཀྱིས། །

གསལ་བ་དག་ནི་འགྲོ་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་སྟོན་མཛད། །

སངས་རྒྱས་གྲོང་དུ་གཤེགས་ཆེ་མིག་དང་མི་ལྡན་པ་ཡི་སྒྲེ་བོ་རྣམས། །

མཐོང་ཞིང་དོན་མེད་ཚྭ་གས་བྲལ་དོན་དེ་མཐོང་བ་ལས་ནི་མྱོང་བ་དང་། །

གཏི་མུག་གིས་ཐོངས་སྤྱིད་པའི་མཚོར་ལྷུང་ལྷུང་བའི་སྟན་པས་བསྐྱིབས་པ་

རྣམས། །

སངས་རྒྱས་ཉི་མའི་འོད་གྱིས་སྒྲོ་སྒྲུང་མ་མཐོང་བ་ཡི་གནས་མཐོང་

འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། སངས་རྒྱས་འོད་གྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་ཕྱོགས་བརྩའི་ཞིང་ཀྲན་མ་ལུས་པའི་
ནམ་མཁའི་མཐིལ་དུ་སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉི་མ་ལ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་གྱིས་ནང་དུ་
མི་ཤེས་པའི་སྟན་པས་བཀའ་བ་མཐའ་དག་བསལ་ནས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པའི་དོན་སྟོན་ལ།
ཉི་མ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བྱི་རོལ་གྱི་སྟན་པ་སེལ་བ་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །ཐུགས་རྗེའི་
བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་དོག་སྣ་ཚྭ་གས་ཀྱི་མདོག་དུ་བཀྱའི་ཞིང་སྒྲོས་པའི་འོད་གྱི་ཚྭ་གས་
ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་བྱེད་པའི་དོན་སྟོན་པར་མཛད་
དོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟེན་པ་བྱི་མ་གཉིས་ནི་རྟེན་པ་གཉིས་པའི་བརྗོན་པོ། །གཞན་ཡང་སངས་
རྒྱས་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གཤེགས་པའི་ཆེ་མིག་དང་མི་ལྡན་པའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་
མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་དོན་མེད་པ་ལྟེ་ཉི་(ང)ལྟ་བུར་མི་མཁོ་བའི་རྒྱུད་པ་དང་བྲལ་ཞིང་

འདོད་པའི་དོན་སྟེ་སྒྲུབ་མ་མཐོང་བ་ལས་བདེ་བ་ཕྱོད་བ་དག་ནི་འབྲུལ་གྱི་ཕན་བ་ཡིན་ལ།
 ཡུན་གྱི་ཕན་བ་ནི་གཏི་མུག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལྡོངས་ཤིང་དེས་ལམ་མ་ཤེས་པས་སྤིང་
 པའི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་སྟེ་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་ལས་ཐར་བར་འདོད་ཀྱང་ལྷ་བའི་སྤྲུལ་པས་བསྒྲིབས་
 ཏེ་ཐར་པའི་ལམ་མ་རྟེན་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་གྱིས་མ་རིག་པའི་སྤྲུལ་བ་བསལ་ནས་
 སློ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཤིང་། དེ་ལས་སྒྲུབ་འཁོར་བར་མ་མཐོང་ཞིང་མ་
 འདིས་པའི་གནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བཞིན་དུ་རྟེན་པར་དཀའ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

རི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། །

རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། །

སྤྱོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །

བསམ་ཀྱན་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་ལྟར། །

དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། །

བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་དད་རྣམས། །

སྤྲ་ཆོགས་ཆོས་ནི་ཐོས་འགྱུར་ཡང་། །

དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མི་རྟོག། །

རི་ལྟར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་རྟོག་མེད་འདོད་པའི་ནོར། །

འབད་པ་མེད་པར་གཞན་བ་དག་ལ་རབ་སྟེར་ལྟར། །

དེ་བཞིན་སྤྱབ་པ་འབད་མེད་རི་ལྟར་འོས་པར་ནི། །

གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱིད་པ་རི་སྤྱིད་དག་དུ་བཞུགས། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལ་ཆོས་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་པ་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པར་དཀའ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་ན་

གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལ་ལ་བས་འདོད་པ་དང་ལ་ལ་གོས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
བསམ་པ་ཀླན་ཅིག་ཅར་དུ་སོ་སོར་རྫོགས་ཤིང་ཆོས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱུ་ཡིད་བཞིན་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་པ་པོ་བསམ་པ་བྱ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅིག་
སྤྲོ་ཆོགས་པར་ཐོས་པར་འགྱུར་ཞིང་རང་རང་གི་བསམ་པ་ཆོས་པར་བྱེད་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་དེ་
ནི་ཆོས་བསྟན་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །དེ་ཉིད་ཐུན་ཆོགས་ཀྱིས་བཤད་དེ། རི་ལྟར་
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལྟ་བུ་བྱིན་ནོ་སྤྲུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་
འབད་པའི་རྩོལ་བ་མེད་པར་སོ་སོའི་འདོད་པའི་ནོར་གང་ཟག་གཞན་དང་གཞན་པ་དག་ལ་
རབ་རྟུ་སྟེར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་བྱུབ་པ་འབད་པ་མེད་པར་སྤོང་གི་ཚུལ་དང་རི་ལྟར་འོས་
ཤིང་མཐུན་པར་གཞན་ལ་ཆོས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྤྲིད་པ་རི་སྤྲིད་པར་རྟག་རྟུ་ཞུགས་ཏེ།
བསམ་པ་དང་མཐུན་པ་དང་རྟག་རྟུ་བཞུགས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཆི་བ་མེད་(ད། ༡༦)ཅིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་
ནར་རྟག་རྟུ་བཞུགས་ཀྱང་བསོད་ནམས་དང་མི་ལྟན་པ་དག་སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དང་ཐུད་
པར་མི་འགྱུར་བས་རྟེན་པར་དགའ་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ནི།

གང་སྤྱིར་སྐྱུ་མཆོ་ས་འོག་གནས་དེ་ལ་འདོད་པས། །

རི་ལྟར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་འགྲོ་འདིར་རབ་རྟེན་དགའ། །

དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཤིན་རྟུ་སྤྲུལ་ངན་ཉོན་མོངས་ཟེན། །

ཡིད་འདིར་བདེ་གཤེགས་མཐོང་བ་རྟེན་དགར་གེས་པར་བྱ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱུ་མཆོན་གང་གི་སྤྱིར་ནོར་བུ་བཟང་པོ་རི་སྤྲིད་གི་སྤྲུམ་ཆའམ་
སྤྲུམ་གཉིས་སམ་མཐའ་དག་རྟུ་ནོར་གྱི་ཆར་པ་འབབས་པར་བུས་པ་ནི་སྐྱུ་མཆོའི་ནང་གི་ས་
འོག་ག་གནས་པའི་སྤྲུམ་ཐོ་ཆེ་དུག་ལ་ཡིད་པས་མིའི་འགྲོ་བ་འདི་དག་གིས་འདོད་པ་
ཅམ་གྱིས་རྟེན་པ་དགའོ། །རི་ལྟར་ནོར་བུ་དེ་རྟེན་པར་དགའ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་ཤིན་རྟུ་ངན་ཞིང་ཡིད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཟེན་པ་དག་གིས་རང་གི་ཡིད་

འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་རྟེན་པར་དགའོ། །

དོན་དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས།

སྤྱི་ཡི་ཡན་ལག་སྟོབས་ཀྱལ་ནི། །

ཁྱེད་ཀྱིས་ཡང་དག་བསྐྱབས་ལགས་ཏེ། །

ནང་གི་སྟོབས་དག་མ་ཚང་བས། །

བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའོ། །

གསུང་བྲག་ཆ་ལ་སོགས་པ་སྐྱ་བརྟན་མ་སྟེ་བཙུངས་མའི་སྐྱ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

རི་ལྟར་སྐྱ་བརྟན་གྱི་ནི་སྐྱ། །

གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །

རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གཞོ་མེད་ལ། །

སྤྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། །

དེ་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་། །

གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །

རྣམ་པར་རྟོག་མེད་གཞོ་མེད་ཅིང་། །

སྤྱི་དང་ནང་ན་གནས་མ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རི་ལྟར་སྐྱ་བརྟན་གྱི་སྐྱ་ནི་ཀྱང་ནས་སྟོང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། སྤྱི་དང་མཆུ་ལ་སོགས་པས་གཞོ་བའི་རྒྱ་མེད་པར་སྤྱི་རོལ་གྱི་བྲག་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་གིང་། ནང་གི་རྣམ་པའི་བྲག་ན་ཡང་མི་གནས་ཏེ། གང་ཟག་གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུས་སྟོན་པའི་གསུང་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་དང་ལྷན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྱེད་པའི་གཞོ་སྟེ་རྩོམ་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དག་གྲང་གང་ཟག་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་དེ་ལ་ཡང་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་སྤྱི་རོལ་ན་

ཡང་མི་གནས་ལ། རང་ན་ཡང་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲིའི་མཆན་ཉིད་དང་བྲལ་ལོ། །

ནམ་མཁའ་བཞེན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

ཅུང་(ང)་པོ་ཟད་མེད་ཅིང་སྤྱང་བ་མེད། །

དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་ལ། །

མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པ། །

གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡི། །

མཁའ་ལ་རི་ལྟར་མཐོ་དང་དམའ། །

མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །

དེ་བཞེན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ། །

མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །

ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་ལ་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཅིང་དེས་སྤྱང་བར་བྱས་པའི་ནམ་
པའང་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་། མིག་གི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་དང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་ཡང་མེད་ཅིང་། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཅིང་འདི་ནས་ཞེས་ཡུལ་བསྟན་དུ་
ཡང་མེད་པ་མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་རྒྱུ་འདས་པའི་ནམ་མཁའ་དེ་ལ་རེས་འགའ་ནི་རིའི་རྩེ་མོ་
མཐོན་པོ་དང་འབྱར་བར་སྤྱང་ཞིང་། རེས་འགའ་ནི་རབ་རྒྱུ་དམའ་བའི་ཐང་དང་ཡང་འབྱར་
བར་སྤྱང་ལྟེ་མཐོ་བ་དང་དམའ་བར་མཐོང་ཡང་ནམ་མཁའ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་ལམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞེན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱེ་ལ་ཡང་དབང་པོ་ལྡེའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་
པར་མཐོང་ཡང་སྤྱེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱང་མེད། སྤྱེ་
ཡང་མི་འབྲིན། དྲི་ལུན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་ཡང་མི་འབྱུང་། ཟློང་བར་བྱ་བའི་རོ་ཡང་མ་ཡིན།
རེག་རྒྱ་ཡང་མེད་དེ། འབྱུང་བ་ལས་མ་སྤྱར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ས་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི།

རི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱེས་པ་ཀུན། །

རྟོག་མེད་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །

འཕེལ་དང་བརྟན་དང་ཡངས་འགྱུར་ལྟར། །

དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། །

རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །

འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། །

མ་ལུས་པར་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རི་ལྟར་ས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྩ་སྟེན་དང་ནགས་དང་ལོ་རྟོག་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བདག་གིས་འདི་དག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྟེ་ས་པའི་རྟོག་པ་མེད་པའི་ས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བྱུ་དང་སྣང་བུ་ལ་སོགས་པ་འཕེལ་ཞིང་རྩ་བ་བརྟན་ལ་རྒྱ་ཆེར་མཆེད་དེ་
ཡངས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
མཐོ་རིས་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་མ་ལུས་པར་འཕེལ་བ་དང་
བརྟན་པ་དང་ཡངས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་ལ། དེས་(༡༧༥)ཀྱང་གཞན་གྱི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ནམ་མཁའ་རི་མིན་དུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་
ཆངས་པའི་དཔེས་ནི་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
སྟེགས་སྐྱུ་གྱུར་པ་དག་བསྟན་ལ། ཉི་མའི་དཔེས་ནི་བསྟན་པའི་གཞི་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ལས་རིམ་གྱིས་བྱི་ནས་ལོག་སྟེད་ཅན་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བསྟན་རྟོ། །ཁོར་
བུའི་དཔེས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་སྐྱེགས་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་པ་
ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །སྐྱེ་བརྟན་དང་ནམ་མཁའ་དང་
སའི་དཔེས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རོ་བོ་བྱིས་པའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་

གིན་ཏུ་ཐབ་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་དཔེ་དགུ་པོ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱུ་གྱི་མདོའི་རིམ་པ་བཞིན་ལེགས་པར་
བཤད་ནས། ད་ནི་དེ་དག་གི་དཔེ་དགུ་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་གྱི་
ཆོས་སུ་བསྐྱུས་པའི་དོན་མདོའི་དགོངས་པ་ལ་གནས་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པ་ནི། དཔེ་
དགུ་པོ་རྣམས་གཞི་གཅིག་ལ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི།

འབད་ཚོལ་མེད་པར་བྱ་བ་འགལ། །

བྱེད་པ་མཐོང་མེད་དེ་བས་ན། །

གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར། །

དཔེ་རྣམ་དགུ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །

གང་དུ་དཔེ་དགུ་པོ་འདི་དག །

རྒྱས་པར་རབ་རྒྱུ་བསྟན་གྱུར་པ། །

མདོ་སྒྲེ་ཡི་ནི་མིང་ཉིད་ཀྱིས། །

དེ་ཡི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ཉིད། །

ཐོས་པ་ལས་བྱུང་ཤེས་པ་ཡི། །

སྣང་བ་རྒྱ་ཆེ་འདིས་བརྒྱན་པའི། །

སྒོ་ལྡན་ལྟར་དུ་སངས་རྒྱས་གྱི། །

སྒྱུད་ལུལ་ཀུན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །

དེ་དོན་བེ་རྩར་བརྒྱ་བྱིན་གྱི། །

གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་དཔེ་དག་ནི། །

རྣམ་པ་དགུ་བརྗོད་དེ་ལ་ནི། །

དེ་ཡི་བསྐྱུད་དོན་ངེས་པར་གཟུང་། །

སྟོན་དང་གསུང་དང་བྱུང་བ་དང་། །

སྐུལ་དང་ཡི་ཤེས་སྒྲོ་བ་དང་། །
 ཐུགས་སྐྱེ་ཡི་གསང་བ་དང་། །
 ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་ཉིད། །
 ལོངས་སྒྲོད་རྒྱན་ཀྱན་རབ་ཞི་བ། །
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཐུགས། །
 དྲི་མེད་པའི་རྒྱར་བརྒྱ་བྱིན་གྱི། །
 གཟུགས་བརྒྱན་གར་བ་ལ་སོགས་བཞིན། །
 ལོངས་སྒྲོད་ཞི་བ་དམ་བཅའ་སྟེ། །
 རྟོག་མེད་ཐུགས་ནི་གཏན་ཆོགས་སོ། །
 རང་བཞིན་དོན་ནི་གྲུབ་དོན་དུ། །
 དཔེ་ནི་རྒྱ་བྱིན་གཟུགས་སོགས་ཡིན། །
 འདིར་ནི་སྐྱབས་དོན་འདི་ཡིན་ཏེ། །
 རྟོན་པ་ལ་སོགས་རྣམ་དགུ་ནི། །
 རྟོན་པ་སྟེ་འཆི་དང་བྲལ་བ། །
 འབད་པ་མེད་པར་རབ་འཇུག་པའོ། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འདིར་དཔེའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོའི་
 (ང་།འཇ)ངས་པ་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཏུལ་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་བཅད་པའི་ཐྱིར་དཔེ་དགུ་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་
 ཆོམ་ཡང་གསེར་མགར་མཁན་རིས་མོ་མཁན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་འབད་རྩོལ་མེད་
 པར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་སྟེ་ཕྱང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་པ་མཐོང་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 འབད་རྩོལ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བ་དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱང་གཏུལ་བར་བྱ་བའི་དོན་མཛད་པ་ན་འབད་རྩོལ་མེད་པ་མི་སྤྲིད་སྟམ་པའོ། །དཔེ་བསྟན་

པ་དེའི་དགོས་པ་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་ནི་མདོ་ཐུགས་རྒྱུད་དཔེ་དགུ་པོ་དེ་དག་
 རྒྱས་པར་རབ་རྒྱུ་བསྟན་པར་འགྱུར་པའི་མདོ་ཐུགས་མེད་མེད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
 འཇུགས་པ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་
 ལྟར་མདོའི་དོན་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་རྒྱན་བཞི་
 ལས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤང་བར་
 བྱེད་པ་འདིས་བརྒྱན་པར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟོ་དང་ལྟན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྨོན་ཡུལ་ཀྱན་ལ་འཇུག་པ་སྤྱར་བྱ་བྱོབ་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་རབ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས་བྱངས་པའི་ཤིང་ཏྲ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོས་པས་
 བློ་ཆོས་འདི་ལ་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡང་འཇུག་པར་བསྟན་ལ། འོག་རྒྱ་རིགས་པའི་
 རྒྱལ་བཟོད་པས་བློ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་འཇུག་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དགོས་པ་དེ་
 རྒྱུབ་པའི་དོན་རྒྱ་པེ་རྒྱུའི་ས་གནི་ལ་གར་བའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་
 དཔེ་རྣམ་པ་དགུ་བཟོད་པ་དེ་ལ། དཔེ་དགུ་པོ་དེ་དག་གིས་མཆོན་པའི་དོན་རྟོན་པ་གཅིག་པུ་
 ལ་བསྐྱུ་བའི་དོན་ངེས་པར་གཟུང་བར་བྱ་ཞྭ། འདི་ལྟར་དཔེ་དང་པོས་རྒྱ་རྟོན་པ་དང་།
 གཉིས་པས་གསུང་བཟོད་པ་དང་། གསུམ་པས་ཐུགས་བྱུང་བ་དང་། བཞི་པས་རྒྱ་སྒྲུལ་པ་
 དང་། ལྷ་པས་ཡེ་ཤེས་གཞན་ལ་སྒྲོ་བ་དང་། རྒྱག་པས་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང་། བརྟན་
 པས་གསུང་གི་གསང་བ་དང་། བརྒྱད་པས་རྒྱུའི་གསང་བ་དང་། དགུ་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
 པོའི་བདག་ཉིད་རྒྱ་ལྟར་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རྒྱ་དངོས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་གསང་ནས་
 གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་རྟོན་པ་དངོས་ལྟ་བུར་བསྟན་ཏོ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩམ་གཉིས་
 (༨༡)(༨༢)གསུང་བའི་ཆོག་འབྲུ་ཡང་རྟན་ཕྱེ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
 བརྟན་ལྟའི་རྩ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་གསངས་ནས་རྟོན་པའི་མགུར་ནས་བྱུང་བ་རྟོན་བྱ་
 བཟོད་དོ། །རྟོན་པའི་ཐུགས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོམས་མོད་ཀྱི། དེ་གསངས་ནས་སྟེགས་

བྱེད་དག་གསུང་གིས་ཚར་གཅོད་ཅིང་། ཚོ་འབྲུལ་གྱིས་ལས་པར་མཛད་ལ། ལྷ་སྒྲིན་ལ་རོ་
 མཆིལ་མ་ཟ་བ་འདི་ཞེས་ཆེད་དུ་སྤྲད་པ་ལྷ་བྱར་ཡང་མཛད་དོ། །ཆངས་པའི་ལུས་དངོས་དེ་
 མ་བསྐྱོད་པར་སྐྱལ་བས་ལྷ་ལ་འདོམས་པ་ལྷར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིའི་
 དབང་ཙམ་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱལ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་གསངས་ནས་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེལ་སྒྲིའི་མ་ནི་དམ་པ་
 རྟོག་དཀར་པོར་གྱུར་ལ། དེ་ནི་འདིར་འོངས་ནས་སངས་རྒྱས་གིང་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་རྟེ། དེ་ལ་
 བྱི་ཁ་ཟས་དང་སྤྲོན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་དགོས་ལ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་ཀྱང་སྤང་ཞིང་མཐར་
 ཆེ་བད་པ་ཉིད་གྱིས་བྱང་ལས་འདས་པར་ཡང་བསྟན་རྟེ། །སྟོན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟག་ཏུ་འཕྱོ་
 ཡང་མཉམ་པར་བཞག་ན་མཁྱེན་མོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་སྟངས་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཐུགས་ནམ་ཡང་མི་རྟོག་ཀྱང་དེ་གསངས་ན་སྟོན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ན་དེ་
 སྟོག་ཆགས་སྟོག་སྐྱར་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་སོ་ཞེས་སྟོན་རྟེ། །གསུང་བྲག་ཆ་དང་འབྲ་བར་
 ཡི་གེ་མེད་ཀྱང་དེ་གསངས་ནས་ཆོག་འབྱུང་དམི་གེ་དག་མཁྱར་ནས་བྱུང་བར་སྟོན་རྟེ། །སྐྱེ་
 དངོས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བར་ཁྱབ་ཅིང་གཟུང་དུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཆོར་སྟོན་པ་མར་རྒྱ་མི་
 ན་བཞུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐག་རིང་པོའི་དགེ་སྦྲོང་དག་སྟོན་པ་ལྷ་བའི་སྤྲད་དུ་འོངས་
 སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལྷ་བྱར་ཡང་བསྟན་རྟེ། །ཞོར་བྱ་དང་འབྲ་
 བར་མི་རྟོག་ཙམ་པ་དེ་གདུལ་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱིས་འདོད་པ་འབྱུང་བ་ལྷར་སྟོན་པ་ཡང་མི་
 རྟོག་ཙམ་དུ་གནས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ལ་ལྷག་པར་བརྟེ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་མི་མངའ་
 ལྷམ་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་ཕྱི་མ་འདི་སྟོན་པ་ཡིན་རྟེ། ས་གཞི་ཉིད་ཡོད་པ་ཙམ་
 གྱིས་སྐྱ་གུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡོན་ཏན་ཆ་སྟོ་མེད་པའི་གཤིན་པ་དང་རྒྱན་དང་འོད་
 དང་ལྗན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བ་ལྷར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཀྱང་
 མཁྱེན་པ་གཅིག་པུ་ལས་མ་ཡིན་གྱི། བརྟེ་བ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པས་ཀྱང་ཡིན་མོ་ཞེས་སྟོན་རྟེ།
 དབང་པོ་རྣམས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཐད་པས་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་འཆད་དེ། དེ་ཡང་དང་
 པོར་ཐུགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་ལུས་གཡོ་བ་དང་གསུང་འབྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་

(ང་ཨོན)ལུས་དང་དག་གི་བྱ་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱན་ཀྱན་རབ་རྟ་ཞི་བས་བྱལ་སྟེ། དེའི་
 དཔེ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་བེ་རྒྱུའི་ས་གཞི་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བས་བྱལ་བ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཆོས་ཅན་སངས་རྒྱས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཞི་བ་ནི་དམ་
 བཅའ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཐུགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་
 ཆོག་སོ། །དེ་ཡང་པལ་ཆེར་དག བརྗོད་དང་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་མཐོང་ནས། །གཞན་
 སེམས་རྗེས་དཔོག །ཅིས་ལུས་ཀྱི་གཡོ་འགྲུལ་དང་དག་གི་བརྗོད་པས་རྟེན་དེ་སེམས་དང་
 ལྷན་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་རྒྱལ་གཟུང་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 ཡོད་དེ། བརྗོད་པ་དང་གཡོ་འགྲུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཆེ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཐ་སྙད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་འགོག་པར་མི་མཛད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ལ་བྱལ་བ་མེད་
 དེ། དངོས་པོར་སྒྲུ་བའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱི། གཏན་ཆོགས་གཡོ་འགྲུལ་དང་
 བརྗོད་པ་འདི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་རོལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་མ་བྱལ་བར་
 སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་རྒྱ་རྟོག་པ་མེད་པས་འབྲས་བུ་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་མེད་པར་
 བརྗོད་པ་ནི་རྒྱ་པ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །ཐུགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཏན་
 ཆོགས་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ལེགས་པར་གོམས་པས་དེ་མཐར་སོན་པ་ན་
 བག་ཆགས་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་ཀྱི་ལན་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་
 སོགས་པའི་དཔེ་དག་ནི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོའི་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་བྱལ་བའི་
 དོན་དུ་བྱལ་བ་དེས་པའི་དཔེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དཔེ་ནི་དུ་མ་བཤད་ན། དཔེ་
 གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་དེས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་དཔེ་གཞན་དོན་མེད་དེ་
 བྱལ་བེན་སྐྱལ་བའི་ཉེས་པར་འཕྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་སེཌ་
 བཟང་པོས་བསྟན་པ་ལ་གདུལ་བར་བྱ་བ་མང་པོ་ཡོད་པས་དཔེ་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བརྒྱད་རྟོག་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །འདིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ནི་སྟོན་པ་སངས་

རྒྱལ་སྤྱི་འཆི་དང་བྲལ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་འབད་
 ཚོལ་མེད་པར་གཞན་གྱི་དོན་རབ་ཏུ་འཇུག་ཅིང་འབྱུང་བ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་
 ལྟོན་པ་དང་ཆོས་ལྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དང་དོན་རྣམ་པ་དགུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
 (ང་༡༠བ)སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་གི་སྐུ་བས་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་གཉི་ག་དྲེན་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ལ་མཐུན་པར་འཇུག་པར་བཞུན་པའི་
 དོན་དུ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདུས་མ་བྱས་པ་དང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དཔེ་
 དགུ་བརྗོད་པ་རྣམས་ཚུགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་སྟེ།

- གང་ཞིག་བརྒྱ་ཕྱིན་རྩ་དང་སྤྱིན་བཞིན་དང་། །
- ཆངས་ཉི་ཟེན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་རྒྱལ་བཞིན། །
- སྐྱ་བརྟན་ནམ་མཁའ་ས་བཞིན་སྤྱིད་པའི་བར། །
- འབད་མེད་གཞན་དོན་བྱེད་དེ་རྣལ་འབྱོར་རིག །
- ཟིན་ཆེན་ལྷ་དབང་སྣང་བཞིན་སྟོན་པ་སྟེ། །
- ལེགས་པར་འདོམས་མཛད་ལྷ་ཡི་རྩ་དང་འབྲ། །
- ཁྱབ་བདག་མཁུན་དང་བཅུ་ཆེན་སྤྱིན་ཆོགས་ནི། །
- མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་སྤྱིད་ཅིང་བར་དུ་ཁྱབ། །
- ཆངས་བཞིན་ཟག་མེད་གནས་ལས་མ་བསྐྱོད་པར། །
- སྐྱུ་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རབ་ཏུ་སྟོན། །
- ཉི་བཞིན་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རབ་སྟོན་གང། །
- རྣམ་དག་ཟིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་ཐུགས། །
- རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དེ་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་མེད། །
- སྐྱུ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་དང་གཟུགས་མེད་རྟག་པ་ཉིད། །

ས་བཞིན་འགྲོ་བའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་རྣམས་མ་ལུས་པའི། །

རྣམ་པ་ཀྱང་རྟ་གཞིར་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ས་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་བརྒྱུན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་།
ལྷའི་རྒྱུད་དང་། སྒྲིན་བཞིན་དང་། ཆངས་པའི་སྒྲུལ་པ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་། རིན་པོ་
ཆེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྫོར་བྱའི་བྱུང་བ་བཞིན་དང་། སྒྲ་བརྟན་དང་། བམ་མཁའ་དང་། ས་ཉྱེ་
དགྲ་པོ་ལ་རྟོག་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འབད་པ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱིད་པའི་
བར་དུ་འབྱུང་བས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་དེ་ནི་
རྣལ་འབྱོར་ཁོན་ས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྟོག་གསལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་སྟོན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་གཞི་ལ་ལྷ་
དབང་གི་གཟུགས་སྣང་བ་བཞིན་སྣང་བརྟན་ཅུམ་མོ། །ལེགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་
པའི་གསུང་ནི་ལྷའི་རྒྱུད་འདྲ་སྟེ། མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་དོ། །ཁྲུབ་བདག་གི་མཁུན་
པ་དང་བརྟེ་བ་ཆེན་པོ་ནི་སྒྲིན་ཆེན་པོས་ཁྲུབ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་རྩེའི་བར་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཁྲུབ་པོ། །ཆངས་པ་རང་གི་གནས་ནས་མ་བསྐྱོད་པར་སྒྲུལ་པ་
སྟོན་པ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་(ང་ཉེན་)[ནས་]ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་
བསྐྱོད་པར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུལ་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རབ་རྟ་སྟོན་རོ། །ལེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་
འགྲོ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་རབ་རྟ་སྟོན་པ་ནི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་རི་ལྷར་འོས་འོས་སུ་འཆར་རོ། །
སྒྲོས་རྒྱས་བརྒྱས་ཤིང་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྫོར་བྱ་དང་འདྲ་བར་རྒྱལ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ཐུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་དོན་སྒྲིན་པར་མཛད་དོ། །རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་གསུང་དེ་ནི་བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་དང་མིང་དང་ཆོག་གི་སྒྲ་མེད་གྱི། བརྟན་མའོ། །
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་གཟུགས་མེད་ཅིང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུར་རིག་པར་བྱའོ། །སས་སྒྲིན་མ་ལུས་པ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་
ཀྱང་འགྲོ་བའི་གསོས་སུ་གྱུར་པའི་དཀར་པོ་དགེ་བའི་སྒྲིན་མ་ལུས་པའི་རྣམ་པ་ཀྱང་རྟ་

གཞིར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲར་ཡང་རིམ་ཉི་ལྔ་པ་གང་གིས་དཔེ་དགུ་པོ་བཞེད་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་
ལྷན་འདས་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཡང་སྐྱེ་བ་
དང་འགག་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲར་མཐོང་བ་དང་། དཔེ་འདི་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོན་
ལས་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མཛད་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ཞེ་ན།

ལན་ནི།

དགེ་བ་བྱེད་ཏུ་འདྲ་ཡི། །
སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱ། །
དེ་དག་པ་ནི་མི་བསྐྱོགས་པའི། །
དད་པའི་དབང་པོ་བརྟན་པ་ཉིད། །
དགེ་བ་སྐྱེ་དང་འཇིག་པས་ན། །
སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་སྐྱེ་དང་འཇིག་ །
བརྒྱ་བྱིན་བཞེན་དུ་བྱུང་བ་ནི། །
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིས་སྐྱེ་འཇིག་མེད། །
དེ་བཞེན་དུ་ནི་འབད་མེད་པར། །
སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ཆོས་སྐྱེ་ལས། །
མིད་པ་རིམ་གྱི་གནས་བར་དུ། །
སྟོན་པ་ལ་སོགས་མཛད་པ་འཇུག། །
དཔེ་འདི་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེས་པ་ཡི། །
དོན་ནི་འདི་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་རང་རང་གིས་དེ་བཞེན་ག་གེགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་

བསྐྱེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་བཟང་བས་བེ་རྒྱུ་དང་འདྲ་ལ། བེ་རྒྱུ་དེ་དག་པའི་ཆོས་
མཐུན་སེམས་དེ་དག་པ་ཡང་དད་པ་དེ་མི་བསྒྲེགས་གིང་མི་ཉམས་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་
བརྟམ་གིང་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བེ་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་
རྒྱ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །རང་རང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་འཕེལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་
ནི་སྐྱེ་བར་སྣང་ཞིང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་འཛིག་ཅིང་ཉམས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་
ཀྱང་འཛིག་པར་མཐོང་(ར།༡༡བ)མོད་ཀྱི། གཟུགས་བརྟན་ལ་སྐྱེ་འཛིག་ཏུ་སྣང་བས་བརྒྱ་
ཕྱིན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པ་ཡང་སྐྱུ་སྐྱེ་བ་དང་
འཆི་བར་སྣང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་མེད་དེ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །བརྒྱ་ཕྱིན་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་རི་ལྗང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནི་དཔེ་ལྷག་མ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལས་འབད་པ་མེད་པར་
སྤྱིད་པ་རི་སྤྱིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱུ་ལྟོན་པ་དང་གསུང་དུ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་
མཐའ་དག་འཛིག་གོ། །དཔེ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་
རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་དཔེ་དེ་དག་གི་སྤྱི་འོག་རིམས་ཀྱང་སྟོན་ཏེ། རིམ་པ་ཡང་།

སྤྱི་མ་ཕྱི་མས་ཆོས་མི་མཐུན། །

སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན། །

སངས་རྒྱས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ། །

དབྱངས་དང་མི་ལྟན་དེ་འདྲ་མིན། །

ལྟ་ཡི་རྩ་བཞིན་ཐམས་ཅད་དུ། །

དོན་བྱེད་མིན་པ་དེ་འདྲ་མིན། །

སྤྱིན་ཆེན་དང་མཚུངས་དོན་མེད་པའི། །

ས་བོན་སྤོང་མིན་དེ་འདྲ་འང་མིན། །

ཚངས་ཆེན་བཞིན་ཏེ་གཏན་དུ་ནི། །
 སྒྲིན་པར་བྱེད་མིན་དེ་འདྲ་མིན། །
 ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་གཏན་དུ་ནི། །
 སུན་པ་འཛེམས་མིན་དེ་འདྲ་འང་མིན། །
 ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲ་འབྱུང་བ་ནི། །
 རྟེན་པར་མི་དགའ་དེ་འདྲ་འང་མིན། །
 སྒྲ་བརྒྱན་བཞིན་ཏེ་རྒྱུན་ལས་ནི། །
 བྱུང་བ་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན། །
 བས་མཁའ་དང་འདྲ་དགེ་བ་ཡི། །
 གཞི་མེད་དེ་དང་འདྲ་བའང་མིན། །
 འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ། །
 འགྲོ་བའི་སུན་ཚོགས་མ་ལུས་པ། །
 དེ་གནས་པ་ཡི་རྟེན་ཡིན་ཕྱིར། །
 ས་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་དག་དང་འདྲ། །
 སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་ནས། །
 འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་འབྱུང་ཕྱིར། །
 དགེ་བའི་ལས་ལམ་བསམ་གཏན་དང་། །
 ཚད་མེད་པ་དང་གཟུགས་མེད་འབྱུང་། །ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་སོ། །

དེ་ཡང་དཔེ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ཡོད་པ་དེ་དཔེ་བྱེ་
 མ་བྱེ་མས་སྒྲངས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲ་བྱིའི་རིམ་པ་དེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དཔེ་སྒྲ་མའི་
 དོན་ནི་སངས་རྒྱས་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་
 ལ་དབྱངས་སྒྲ་བརྗོད་པ་དང་མི་ལྟན་པས་ཆ་དེ་ནས་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་

པས་ལྟེ་འདི་དཔེས་ནི་དབྱངས་དང་ལྷན་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟེ་འདི་ས་ལྟེ་དག་རྟུ་མི་
 ཐོས་པས་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་བྱེད་པ་མ་(ང་ཉ་ན)ཡིན་པ་དེ་དང་སངས་རྒྱས་འདྲ་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱིན་བཞིན་དུ།ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་དོ། །སྤྱིན་ནི་དོན་མེད་པའི་
 དུག་གི་ས་བོན་ཡང་མི་སྤྱོད་བར་བསྐྱེད་ན་སངས་རྒྱས་ནི་དགེ་བའི་ས་བོན་འབའ་ཞིག་
 བསྐྱེད་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆངས་ཆེན་གྱི་སྤྱལ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་
 པའི་དུག་སེལ་བར་མཛད་དོ། །ཆངས་ཆེན་གྱི་སྤྱལ་པས་འདོད་པའི་འདུན་པ་སྒྲོག་པ་ཙམ་
 བྱེད་ཀྱི། གཏན་དུ་བའི་ཐར་པའི་རྒྱར་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཉི་མས་ཅི་ཤིང་ཐམས་ཅད་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཐར་པའི་རྒྱུད་དགེ་བ་ཡང་སྤྱིན་
 པར་མཛད་དོ། །ཉི་མའི་གཟུགས་བཞིན་དུ་ཡང་བཤད་པ་ལ་ཉི་མས་ཉིན་མོའི་ཕུན་པ་
 འཛོམས་པར་ཟད་ཀྱི་མཚན་མོའི་ཕུན་པ་འཛོམས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་བྱིམ་ནང་གི་མཚན་མོའི་བདུན་པ་ཡང་འཛོམས་པར་བྱེད་ལ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ཕུན་པ་སེལ་བར་མཛད་དོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་
 བུ་དུད་འགོ་དག་གིས་ཀྱང་རྟེན་པས་འཁོར་བ་ན་རྟེན་པ་དག་འབ་མ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་
 ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་རྟེན་པར་དག་འབས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱ་བརྟན་
 བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱ་བརྟན་དང་འདྲ་བར་བརྟེན་མོད་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
 པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སྐྱ་བརྟན་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ནམ་མཁའ་དང་
 འདྲའོ། །སངས་རྒྱས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་བཤད་མོད་ཀྱི། ལོ་རྟག་གི་གཞི་མ་ཡིན་པ་
 ནམ་མཁའ་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་ལོ་རྟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྷར་ས་དང་འདྲ་བ་དགེ་བའི་ལོ་རྟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཞེན།
 འཇིག་རྟེན་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངོན་པར་མཐོ་བའི་དཔལ་ཆེན་པོ་དག་དང་འཇིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱེད་པས་འགོ་བའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ལུས་པ་དེ་དག་གནས་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

སའི་ད་ཀྱི་ལ་ལའོར་དག་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་འབྱུང་ལ། བྱིར་ཏེ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་དགེ་
བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྔ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་
ཉིད་ལ་དགེ་བའི་སྒོ་(ང་ཉིད་)ཅུང་ཟད་ཅམ་གང་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ལས་
ཡིན་པར་ཤེས་ནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་ཡིད་ངེས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

ནམ་མཁའ་འདི་དང་ས་འདི་སྒྲིམ་བཅས་ཀྱལ་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་གང་། །

དེ་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ཐོགས་པ་བཞིན། །

རང་གི་ཉེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྐྱབས་འདི་འདྲར་གྱུར་ཤེས་ནས། །

ཀྱལ་བ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡིད་ནི་ཏྲག་ཏུ་གྱིས། །

དེ་ལྟར་ཀྱལ་བའི་ཚོས་ཆུལ་ཟབ་མོ་ནི། །

མཐོང་བ་མིན་ཡང་དེ་རིང་གུས་བརྗོད་དེ། །

དེ་ཡི་དགེ་བའང་ཀྱལ་བའི་མཛད་པ་བཞིན། །

མིད་པ་དང་ནི་ནམ་མཁའི་མཐར་འཕེལ་ཤོག །

ཐོག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྣམ་པ་
བཞིར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལས་རིགས་བཞི་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཐོན་ལས་མཛད་པའི་
སྐབས་ཏེ་ལེའུ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ། །

ལེའུ་ལྷ་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

གང་ཞིག་ཐོས་པ་ལ་སྒྲོན་བྱས་སྤིག་པ་དྲག་ཅིང་མང་བའང་ཟད་བྱེད་ལ།

གང་གི་དོན་གྱི་ཆ་ཙམ་བསམས་པས་དགའ་བ་མཐའ་ཡས་སྟེ་འགྱུར་བ།

ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་འཛིག་རྟེན་སྒྲོན་མེ་སྒྲུང་བྱེད་ཀྱང་གྱི་མཆོག་གྱུར་བ།

མདོ་སྟེ་མཆོག་དང་དེ་ཡི་སྟེགས་བམ་དེ་འཛིན་ཀྱང་ལ་བྱག་བགྱེད། །

རི་ལྷར་དབུལ་པོས་རིན་ཆེན་གཏོར་ཐོབ་པས། །

དགའ་ཞིང་སྟོ་སྟེ་སེམས་ནི་མཐོ་འགྱུར་བ། །

དེ་ལྷར་མཆོམས་ལས་འདས་པའི་ཕན་ཡོན་དག །

རབ་ཏུ་བརྗོད་ལ་སྟོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །

དེ་ལྷར་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ནི།

དྲི་བཙས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དྲི་མ་མེད། །

དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བའི་མཛད། །

གང་ལས་དཀོན་མཆོག་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བ། །

དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཙད་པ་དེའི་བསྐྱེད་པའི་དོན་གྱི་བཤད་པ་རྫོགས་ནས།

འདི་ཡན་ཆད་ནི་རི་རྒྱ་དུ་བསྐྱགས་པའི་གནས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་ཡོན་ཏྲ་
དང་ཐིན་ལས་ཏེ་ཡུལ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་དད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རང་ལ་སྤང་བའི་
དོན་བཞི་པོའི་རྣམ་པ་ལ་དོན་བཞི་པོ་ཉིད་ལྟ་བུར་ལྷག་པར་མོས་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་
གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་པར་མོས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཀྱི་བར་འབྱུང་མོད་ཀྱི། རེ་གི་དེ་མ་བརྗོད་པར་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བྱུག་དང་། དེའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་དགུ་འབྱུང་ངོ། །

དེ་ནས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྟོན་པའི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྟེན། ལྷག་མ་ནི་དེའི་བཤད་པར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་མོས་པའི་རྟེན་དུ་
གྱུར་པ་གང་ཟག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་།
(ཅེན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པོ་དེ་རེ་ལ་ཡང་། བྱིས་པ་དང་
རབ་རྒྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞིར་འབྱུར་ངོ། །འདི་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་སྟེ། འགྲོ་བའི་རིས་གཞན་དག་ན་ཡང་ལྷག་པར་མོས་པའི་གང་ཟག་མང་དུ་འབྱུང་
བས་དེ་དག་ལ་ཡང་ཆད་མེད་པའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་
འདིར་གསུངས་པའི་ཡན་ཡོན་རྣམས་ནི་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
ཆོག་ཙམ་ཐོས་གིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དད་པས་
རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ལས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་ལ་ཆེས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་
བར་ནི་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་བྱུག་སྐྱེའི་མདོ་ལས་ངེས་པར་མཛད་དོ། །

འདིར་གཞུང་དུ་བསྟན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུའི་མོས་པ་ནི་དང་པོར་མོས་གིང་མོས་
ནས་རྟོག་ཅིང་སེམས་པར་བྱེད་ལ། བསམས་ནས་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་ཡི་
གར་བྱི་བ་དང་། དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལ་མང་དུ་མཆོད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
བྱ་བས་ནི་བསོད་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འབྱུར་ངོ། །དེས་ན་བྱ་བ་ཁྱད་པར་

ཅན་རྣམས་མ་གྲུབ་ཀྱང་མོས་པ་བརྟན་པ་ཉིད་འདིར་བཤད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲུང་
ཁུངས་སུ་འགྱུར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཁམས་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དང་། །

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་ཐིན་ལས་ཏེ། །

དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བསམ་བྱ་མིན། །

འདི་ནི་འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡིན། །

སློ་ལྡན་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་འདི་ལ་མོས་པ། །

སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱོད་འགྱུར་ཏེ། །

བསམ་མེད་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ལ་མངོན་དགའ་བས། །

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །

གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་གསེར་ཁིང་ཞོར་བུས་སྤྲས་པ་ནི། །

སངས་རྒྱས་ཁིང་རྟལ་མཉམ་པ་ཉིན་རེ་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་རྟག་འབུལ་ལ། །

གཞན་གང་འདི་ལས་ཆོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །

སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

སློ་ལྡན་གང་ཞིག་སླ་མེད་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་བརྒྱལ་བ་དུ་མར་ཡང་། །

ལུས་དག་ཡིད་གྱིས་འབད་པ་མེད་པར་རྒྱལ་བའི་ཁྱིམ་སྡི་མེད་སྤང་བྱེད་ལ། །

གཞན་གང་འདི་ལས་ཆོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །

རྒྱལ་བའི་ཁྱིམ་སྡི་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་

འགྱུར། །

གང་(ཅ ༡བ)ཞིག་འདི་ན་བྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མེ་འཛིལ་བསམ་

གཏན་ནི། །

ལྟ་དང་ཆོངས་གནས་མཐར་སོན་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕོ་མེད་ཐབས་བ

སྒྲོམས་ལ། །

གཞན་གང་འདི་ལས་ཆོག་ཙམ་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་ཀྱང་ནི་མོས་ན་འདི། །

བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དགེ་བ་དེ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ཐོབ་པར་

འགྱུར་། །

གང་ཕྱིར་སྒྲིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །

སྤྱིམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་བསྒྲོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ལ། །

ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་སྤོང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་འདི་ཐོས་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཏེ། རྣམ་པ་བཞི་པ་
འདི་དག་ནི་དག་པའི་སེམས་ཅན་ས་བརྩུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོགས་པར་བསམ་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། བཞི་པོ་འདི་ནི་རྫོགས་པར་འདྲེན་པ་རྣམས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་
པས་ཡུལ་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་
མོས་ཤིང་དད་པ་ནི་བསམ་དུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྤོད་དུ་གྱུར་
པའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་ལ། བསོད་ནམས་དེས་ནི་དེ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་
མཐའ་ཡས་པ་ཀྱན་གྱི་བསོད་ནམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་བས་དང་པོར་མོས་པ་རྒྱ་
ཆེ་བ་དང་བརྟན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱར་ཡང་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ལོ། །དེ་
ལ་བསོད་ནམས་ཀྱང་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒྲོམས་
པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་པ་པོའི་
རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས་སོ། །བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་

སེམས་ཙན་མཐའ་ཡས་པ་དག་གི་ཆེད་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བས་སོ། །
 རྩམ་གྱི་བྱང་པར་ནི་དབུལ་བར་བྱ་བའི་རྩམ་གཞི་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་ལོར་བྱ་
 རིན་པོ་ཆེས་བརྒྱན་དུ་སྤྲས་ཤིང་བྱར་བྱར་ཡང་བཀའ་སྟེ་གངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྒྱལ་
 ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་རྟག་རྟེན་བསྐླལ་བ་བྱེ་བ་གངས་མེད་པའི་བར་དུ་
 ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འོ། །ཡུལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་(ཅ་ན)ལྟ་ན་འདས་ལོའར་
 དང་བཙས་པ་ཡང་གངས་མེད་པ་རྣམས་ལ་འོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་ལས་
 གཞན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་འདི་དང་། དེའི་
 དོན་ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཙུན་འདི་ལས་དོན་རིགས་པ་དང་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་
 མེད་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱེས་ཤིང་སྤྱེས་ནས་ཀྱང་མོས་པར་གྱུར་
 བ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་རྟེན་དང་
 བསམ་པ་དང་དཔྲུག་པོ་དང་དུས་དང་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་སྤྱིན་པ་དེ་ལས་བྱུང་
 བའི་དགོ་བ་དེ་ལས་ཆོས་མང་བའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད་ཚུལ་
 བྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་རྟེན་སྒོ་དང་ལྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 གང་ཞིག་གིས་སོ། །བསམ་པ་ནི་སེམས་ཙན་མཐའ་ཡས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་
 ཆུབ་འདོད་པས་སོ། །དུས་ནི་བསྐླལ་བ་གངས་མེད་པ་དུ་མར་ཡང་རོ། །རོ་བོ་ནི་ལུས་ཀྱི་
 རྟིག་པ་གསུམ་དང་། དག་གི་བཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སྟོང་བའི་ཚུལ་བྲིམས་སྟོན་གོམས་
 པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་འབད་བ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བའི་སྟོང་བའི་སེམས་ཀྱི་
 ཚུལ་བྲིམས་འདྲེས་པ་དང་སྤྲུགས་པ་དང་མོད་དམའ་བའི་དྲི་མ་མེད་པ་སྤྱང་བར་བྱེད་ལ། དེ་
 ལས་གཞན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་མདོ་དང་བསྟན་བཙུན་འདི་ལས་ཡུལ་
 བཞི་པོ་སྟོན་པའི་ཆོག་ཙམ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་སྤྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་ཀྱང་མོས་པ་སྤྱེས་པར་
 གྱུར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་དེ་ལས་ཆོས་མང་
 བའི་བསོད་ནམས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

ཉེན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་བསམ་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འཕོ་ཞིང་ཉམས་པ་
 མེད་པའི་གོ་འཕང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བསྐྱོམས་ལ། ཏུས་ནི་
 བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་གྲངས་མེད་པར་རོ། །རང་གི་ངོ་བོ་ནི་འདི་ན་སྤྱད་པ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་
 པའི་མི་འཛིལ་ཞིང་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ལྟའི་གནས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཆངས་པའི་
 གནས་པ་ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཕྱག་པ་བཞི་དག་དངོས་
 གཞི་ཐོབ་པའི་བར་ཏུ་མཐར་སོན་པར་བསྐྱོམས་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་གང་ཞིག་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཆོག་ཙམ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་།
 ཤེས་རབ་བསྐྱེད་(ཅ ༡བ)ནས་ཀྱང་མོས་པ་སྦྱོས་པར་གྱུར་ན་འདི་ནི་བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་
 བའི་དགོ་བ་དེ་ལས་ཆེས་མང་བའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་ཅིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དོན་ནི་བསོད་ནམས་དེའི་མཐུ་ཆེ་བ་ཐོས་ནས་
 རྣམ་སྟེ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའོ། །དོན་འདི་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་
 དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་མོས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་ལས་
 ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་བྱིན་པས་ནི་གང་ཏུ་སྦྱོས་ཀྱང་ལོངས་སྟོན་ཐུན་
 གུམ་ཆོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་ཐོས་ངེས་ཀྱི་ལུས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་
 པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །བཟོད་པ་དང་ལྡན་པས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཏེ་བསམ་གཏན་
 བསྐྱོམས་པས་ནི་རང་གི་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་བྱེད་མོད། དེ་ཡང་
 འཁོར་བ་ལས་ནི་མ་འདས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་བསྐྱོམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་
 མོངས་པ་ཙམ་སྤོང་ཞིང་དམན་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ནི་
 བདག་གཞིས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཡིན་ཞིང་།
 བྱང་ཚུབ་དེའི་རྟོགས་པའི་ནང་གི་དབྱེ་བ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་ལ། ཐུན་ལས་ཐུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་དག་ཀྱང་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཚུབ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུས་
 བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་མོས་པ་ལ་ནི་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལས་

བསོད་ནམས་ཆེས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིང་པོ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་
 སྒྲིབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དམ་སྒྲུབ་མི་ལྷོག་པས་དུས་ཀྱན་རྒྱ་ཡང་སྒྲོང་བ་
 དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་འདི་པ་རོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་ལྷ་ལས་མཆོག་རྒྱ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་
 མཆོག་དེའི་ཡང་རྩ་བའི་རྒྱ་ཁྲུང་པོ་ཡང་སྒྲིང་པོའི་རྒྱལ་དེ་སྒྲོན་པའི་མདོ་དང་བསྐྱན་བཅོས་
 ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །

ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་དུག་པོ་འདི་ནམས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་
 བསྐྱས་ཏེ་ནམ་པར་བྱེ་བས་བཤད་པའི་དོན་ནི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་དགུས་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

གནས་དང་དེ་ནི་རྒྱུར་པ་དང་། །

དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དོན་སྒྲུབ་སྟེ། །

རྒྱལ་བ་ཡི་ནི་མ་ཁྱེན་པའི་ཡུལ། །

ནམ་བཞི་ཇི་སྐད་བརྗོད་འདི་ལ། །

སྒོ་ལྷན་ཡོད་དང་རྒྱས་ཉིད་དང་། །

ཡོན་ཏན་ལྷན་པར་མོས་པས་ན། །

སྐུར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །

གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་སྐལ་ལྷན་འགྱུར། །

བསམ་མི་བྱུང་པའི་ཡུལ་འདི་ནི། །

ཡོད་དང་བདག་འདྲེས་ཐོབ་རྒྱས་དང་། །

ཐོབ་པ་འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་དང་། ། (ཅུན་)

ལྷན་ཞེས་དད་པས་མོས་པའི་བྱིར། །

འདུན་བརྩོན་དྲན་དང་བསམ་གཏན་དང་། །

ཤེས་རབ་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྟོད། །

བྱང་རྒྱུ་སེམས་ནི་དེ་དག་ལ། །

ཉག་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར། །
 དེ་ནི་ཉག་ཏུ་ཉེར་གནས་པས། །
 རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་ཕྱིར་མི་ལྟོག། །
 བསོད་ནམས་ལ་རོལ་ཕྱིན་རྫོགས་དང་། །
 ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར། །
 བསོད་ནམས་ལ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལྟ། །
 དེ་ལ་རྣམ་གསུམ་རྟོག་མེད་པས། །
 དེ་རྫོགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། །
 དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྤངས་ཕྱིར། །
 སྤྱིན་བྱུང་བསོད་ནམས་སྤྱིན་པ་ཏྲེ། །
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡིན། །
 བཟོད་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་དག་ནི། །
 བསྐྱོམ་བྱུང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱང་ཏུ་འགོ། །
 འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །
 དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་རྒྱུ་བ་པར་འདོད། །
 མེར་སྤྲེལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། །
 དེ་ནི་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་བ་པར་འདོད། །
 ཤེས་རབ་ལས་གཞན་འདི་དག་ནི། །
 སྤོང་རྒྱ་གཞན་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
 ཤེས་རབ་མཆོག་ཡིན་དེའི་གཞི་ནི། །
 ཐོས་པ་དེ་ཕྱིར་ཐོས་པ་མཆོག། ཅིས་བྱ་བ་དག་གོ། །

འདིར་མོས་པའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་ཆོས་མཛོད་པ་བ་དག་གིས། མེས་ལས་བྱུང་བའི་

རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མོས་པ་དང་དད་པ་དག་ཐ་དད་པར་བཤད་ཀྱང་དོན་
གྱི་སྐབས་འདི་ལྟ་བུར་ནི་མོས་པ་དང་དད་པ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་གོ། །དད་པ་ཡང་དང་བའི་
དད་པ་དང་། འདོད་པའི་དད་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་ཁམས་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་དང་བའི་དད་པ་སྒྲེལ། །འདི་དག་གེས་
པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པའི་དད་པ་
སྒྲེལ། །གེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སྒྲེལ། །
གསུམ་པོ་དེ་དག་གྱང་འཆད་བཞིན་པའི་གཞུང་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་ལ་
འཁོར་བ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གཉི་གའི་གནས་པོ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་ཁམས་
དང་། ཁམས་དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་པོ་བྱེད་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཅིང་ལོག་ནས་
ཐར་པའི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་གི་གནས་བྱེད་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཅས་མིང་བཏགས་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུས་སྤྱེ་བའི་དྲུག་བྱ་ཅ་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་
ཀྱང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་དེའི་དོན་ནི་སེམས་ཅན་ལ་གཏན་དུ་ཕན་པའི་
ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡོན་ཏན་དག་གིས་བསྐྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་རི་རྒྱན་བརྗོད་
པ་འདི་དག་ནི་མོས་པའི་ཡུལ་ལོ། །དེ་ཡང་(ཅུབ)བཞི་པོ་དེ་དག་མངོན་པར་བསྐྱེན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མོས་པ་
ཅམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །དད་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཡུལ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་དྲི་མ་དང་
བཅས་པའི་ཁམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅིང་སྤྱང་དུ་རུང་བ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁམས་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ལས་བྱང་བའི་རིགས་སྟེ་ལ། དེ་ལས་རིམ་གྱིས་སྟེ་བའི་
ལམ་གྱིས་འཐོབ་པར་རྟུན་པ་ཉིད་དང་། ཐོབ་པ་ན་བྱང་ཆུབ་དེ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དེས་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་སྟོ་ལྡན་རྣམས་རབ་རྟ་
དང་བའོ། །དང་བའམ་མོས་པ་དེའི་མཐུ་ནི་མོས་པས་སྤྱར་བའི་ལམ་བསྐྱབ་པས་ན་དུས་

ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་
པའི་སྟོང་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཡུལ་བཞི་པོ་འདི་ནི་ཁམས་ཡོད་
པ་དང་། བྱང་ཆུབ་བདག་འདུ་བས་ཐོབ་པར་རྟུན་པ་དང་ཐོབ་པ་ན་ཐུར་བཤད་པ་འདི་ལྟ་
བུའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱར་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའམ་སྟམ་པའི་དད་པས་ཡུལ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་མོས་པ་ལས་འདུན་པ་
དད་པའི་དབང་པོ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་དུན་པའི་དབང་པོ་དང་བསམ་གཏན་
ཏེ་ཏེང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་དུན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོང་དུ་འགྱུར་རོ། །

འདིར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྡེ་བ་ན་དེ་
དག་ལ་དབང་པོར་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་འཕགས་པ་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་སྡེས་གསུངས་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་ན་དབང་པོའི་སྒྲིས་བརྟེན་ཅེ་ན། འདི་དང་དབང་པོ་མཆོག་དང་
མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་ཡུལ་གྱི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་པོར་བཏགས་ནས་
བརྟེན་དུ་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དོན་དུ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་པ་དེ་ཡང་སྟོང་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ལ་
དབང་པོ་ལྔས་གྲོགས་བྱས་པས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཏན་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་འཕེལ་
བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །(ཅ༥ན)དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་ཏན་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་ཤིང་
གོམས་པས་སྟོང་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ་རྣམས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཐོབ་
པ་ན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱས་ཤིང་དེའི་
དྲི་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བསོད་ནམས་ནི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དང་པོ་ལ་བྱ་ལ། དེ་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པས་དག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་ཤིང་དག་པ་ནི་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །སྤར་སྦྱིན་

པ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་གསུམ་དུ་བཤད་ཅིང་འདིར་པ་རྩ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཤད་པ་དང་
 ཡང་མི་འབྱོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ནི་སྤྱིན་པར་བསྟུ་ལ། ཚུལ་
 ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱོམ་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ནི་བཟོད་པ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་སུ་བསྟུ་ལོ། །བརྩོན་འགྲུས་ནི་
 ཡ་རོལ་རྟ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་ཀྱན་རྟ་འགོ་བས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡ་རོལ་རྟ་ཕྱིན་པ་དུག་
 པོ་དེ་དག་གི་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པར་འདོད་དེ། འཁོར་
 གསུམ་ནི་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྱིན་པ་པོ་དང་། སྤྱིན་པ་རང་གི་རོ་བོ་རྣམས་དང་། བསྐྱུང་
 བར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་།
 བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་། བཟོད་པ་པོ་དང་། བཟོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། བརྩོན་པར་བྱ་
 བ་དང་། བརྩོན་པ་པོ་དང་། བརྩོན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་བསམ་གཏན་དུ་བྱ་བ་
 དང་། གང་གིས་བསམ་གཏན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་
 པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་པོ་དང་། ཤེས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཏེ་དེ་དག་ལ་དངོས་པོའི་
 རོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལོ། །སེར་སྒྲ་དང་སོགས་
 པ་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཁྱོད་ཁྱོད་དང་། ལེ་ལོ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གཤམ་པ་
 དང་རྣམ་པ་ལྟའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་
 ཡང་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མྱིད་པའི་བརྩོན་རར་བཅིངས་ཏེ་ཐར་པ་ལ་སྤྱིབ་ལ། ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་
 པས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་(ཅལ་)པ་ལ་སྤྱིབ་པོ། །ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ལ་སྤྱིབ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ལོགས་ཤིག་རྟ་བཤད་ཟེན་པས་དེ་ལས་གཞན་
 པ་སུ་ཡང་རུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྤྱིབ་པར་བྱེད་ན་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
 བས་ན་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གཟུང་བ་སྟེ།
 མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་། དེ་དག་གི་ཡུལ་

ལྷ་སྟེ་ཆོས་བཅོ་ལྷ་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་སམ་མ་བཅས་ཀྱང་
 རུང་སྟེ་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཉེན་མོངས་པ་ཅན་
 གྱི་ཡིད་དང་། ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བདག་ཏུ་ལྷ་པོའི་བག་
 ཆགས་ཀྱི་རྟེན་མེད་པས་ཀྱན་གཞིར་ཐ་སྟངས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་
 བརྟེན་པ་དང་། ས་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་དང་། ཡིད་གྱི་རབ་བཞེན་
 གྱི་ལུས་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བརྒྱུར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་རྣམས་ནི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དུག་པོ་འདི་དག་སྟོང་བའི་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་བར་ཆད་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་དང་མ་
 འབྲལ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་སྟོང་བར་རྒྱས་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་ནི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དུ་ཡང་རྒྱབ་པ་
 སྟོམ་ལམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་མཆོག་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ངེས་པར་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །
 དཔེར་ན་བྱང་ཤིང་སྟེག་པའི་མེ་ནི་མེ་ཉིད་རྒྱང་པར་སྦྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་བྱང་བ་བཞི་ལྟར་ཡིན་
 ཡང་མེས་བསྟེགས་ཞེས་བརྟེན་གྱི། སས་བསྟེགས་ཤེས་མི་བརྟེན་པ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་
 གྱི་བཟོད་པ་དང་པོ་དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྟན་མོད་གྱི། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
 པར་འབྱེད་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཡན་ལག་ཉིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་གཙོ་བོའི་མིང་གིས་བརྟེན་པ་
 སྟེ། རྒྱལ་པོ་འོངས་སོ་ཞེས་པ་བཞེན་ནོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཤེས་རབ་བརྟེན་པ་ན་བསྟོམ་པ་
 ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྦྱོར་མོད་གྱི། དེ་ཉིད་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་པོ་ན་
 ཡིན་པས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་གཉེན་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེའི་གཞི་དང་རྩ་བ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ཐོས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་བ་གཟུགས་པའི་མཆོག་པོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་སྟུ་
 གཟུགས་ལ་མར་མེ་ལུལ་(ཅུ་ན)བ་དང་གྲེགས་བམ་དང་སྟག་ཚ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་མོད་ཀྱི་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟར་རྩ་བ་གྱུང་བོར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་རྟེན་ཀྱན་

གཞི་ལ་གནས་པ། རྒྱས་ན་ཀུན་གཞིའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ། ། རྩོས་པས་བཞག་པ་མ་ཡིན་
 གྱུར་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་གྱུར་འདིར་བརྗོད་པའི་ཕ་བའི་གནད་འདི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། དེ་དག་
 གིས་ནི་གཞུང་ཐོས་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་མོས་པ་དང་དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་
 འཛོལ་པའི་པན་ཡོན་རྣམས་བཤད་ནས།

ད་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་པོ།

- དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །
- བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་བྱིར་དང་། །
- གང་དག་མོས་དགེ་ལུན་སྤྲུལ་ཆོགས་ལྡན་སྟོ། །
- དེ་དག་རྗེས་སུ་གཞུང་བྱིར་འདི་བཤད་དོ། །
- རི་ལྟར་སྟོན་སྟོག་ཅོར་ཁུ་ཉི་ལྟ་ལ། །
- བརྟེན་ནས་མིག་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བ་བཞིན། །
- དེ་བཞིན་དོན་ཆེན་ཆོས་སྟོབས་འོད་མཛད་པ། །
- ཐུབ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །
- གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། །
- ཁམས་གསུམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོང་བྱེད་གསུངས། །
- ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་། །
- དེ་ནི་བྱང་སྟོང་གསུང་ཡིན་བསྟོག་པ་གཞན། །
- གང་ཞིག་རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་གི། །
- དབང་བྱས་རྣམ་གཡང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད། །
- ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་མཐུན་པ། །

དེ་ཡང་བྱང་སྤོང་བཀའ་བཞེན་སྤྱི་བོས་བྲུང་། །

ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །

བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དང་དེ་ལ་མོས་པའི་ཡན་ཡོན་དག་བསྟན་ནས་རྟོག་པ་དང་ལྡན་
པ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཐོས་ནས་འདི་སྟམ་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
ནི་གང་། དགོས་པ་ནི་གང་ཡིན། དགོས་པ་དེའི་ཡང་དགོས་པ་ནི་གང་ཡིན། དེ་དག་རི་ལྟར་
འབྲེལ་སྟམ་དུ་རྟོག་པར་འབྱུང་བས་དེ་དག་གི་སྤེཾ་ཆོས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ།

བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་། །(ཅུབ་)

ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཐིན་ལས་ཐ་མ་སྟེ། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྟུན། །

དོ་རྗེ་ཡིན་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ། །

ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གནས་བདུན་དུ་བསྟན་ལ།

ཕྱི་ནས་ནི།

སངས་རྒྱས་ཁམས་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་དང་། །

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་སངས་རྒྱས་ཐིན་ལས་ཏེ། །

ཞེས་གནས་བདུན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་གནས་བཞི་རྣམས་སུ་བསྟུས་ཏེ།

དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ཆོས་
དགོན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྲས་
བྱུང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སུ་དག་ཅིག་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་དགོ་འདུན་ཏེ་སྟོ་དང་ལྡན་པ་

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མང་དུ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་བས་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ནི་བྱང་རྒྱལ་རྒྱ་
འདུ་ལ། བྱང་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་པར་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབས་ཉིད་
ལས་བཤད་ཅིང་དོན་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲིན་ལས་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
ན་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དེ་ཐོག་མར་ཡང་མང་དུ་བརྗོད་དོ། །
འབྲེལ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་ལས་འོངས་པའི་འབྲེལ་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་
གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གཙོ་བོའི་དོན་ལྟར་ལེན་པའོ། །
གང་ལས་འོངས་པའི་འབྲེལ་ནི་བྱལ་བའི་དབང་བོའི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་དོན་ཉི་བར་
གཟུང་བ་ཡིན་པས་སྟོན་པའི་མདོ་སྟེ་ཐབ་མོ་ལས་འོངས་སོ། །

དེ་ནི་ཡིད་ཆེས་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཅི་རུང་
རུང་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་སྒྲིན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ནི།
ཡོངས་བརྟགས་ཡོངས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བས་བརྟགས་ནས་འཇུག་ལ། དེ་ཡང་
ཐབས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། མདོན་སྒྲུམ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། རིགས་པས་མི་གནོད་པ་དང་།
ལུང་གི་ཆོག་རྣམས་ནང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །

དེ་ནི་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱིས།

དག་སྒོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །

བསྐྱེད་པའི་དབང་བས་གསེར་བཞིན་དུ།

ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །

སྒྲུང་བར་བྱ་ཡི་(ཅེས་ཀྱིས་ཕྱིར་མིན། །

ཞེས་བྱ་བས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་མེ་དང་འདྲ་བའི་ནང་དུ་བརྟག་ན་དག་
པར་འགྱུར་བ་དང་། དོན་དབྱེད་དེ་ཕན་ཚུན་སོ་སོ་ལ་མདོན་སྒྲུམ་གྱིས་བསྟན་ན་མི་འགལ་
བ་དང་། ལུང་ཕན་ཚུན་དུང་ཅིང་བདར་ན་ཞན་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་དེ་དག་གོ། །རིགས་པ་ནི་

སྒྲིབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིགས་པ་བཞིས་གང་ལ་གཏད་པའི་དོན་དེ་ལ་ཡིད་སྒྲིབ་བའོ། །དེ་ལ་
ལུང་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་ནི་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཀྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལ་
བརྟེན་ཞིང་། ཡན་ལག་དག་ལས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བརྒྱན་གྱི་མདོ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ལ། ཚས་དང་དགེ་འདུན་ནི་དཔལ་གྱི་ཕྱིར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
སོ། །ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་མདོ་ལས་ཡིན་ལ། དེ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་
པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྣྟར་བོའི་མདོ་ལས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ནི་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་
ཀྱལ་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོན་དང་། ཡེ་ཤེས་སྣང་བརྒྱན་གྱི་མདོ་གསུམ་
གར་བྱང་ཆུབ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །ཡོན་ཏན་ནི་སྤྱོད་མོ་རིན་ཆེན་གྱི་
མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཡིན་ལ། ཐུན་ལས་ནི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བརྒྱན་གྱི་མདོའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་གཞན་རབ་ཏུ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་འདི་
དག་ཉིད་ལྟར་ལེན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་དག་ནི་སྟོབ་དཔོན་
དང་སྟོབ་མ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་བྱིར་ལུང་ཞེས་བྱའོ། །

རིགས་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཚས་ཅན་དང་། ཚས་དང་། གཏན་ཚིགས་དག་ཉི་
བར་གཟུང་ནས་བཤད་པ་བདག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་།

ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། །

རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐ་སྟོད་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ།

སྤང་བྱིར་སྒྲུབ་པའི་ཚས་ཅན་ཕྱིར། །

མེད་ཕྱིར་འཛིགས་དང་བཅས་པའི་བྱིར། །

ཚས་རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚིགས། །

གཏན་གྱི་སྒྲུབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དོན་སྒྲུབ་པ་འེ་རིགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཡང་སྒྲུབ་པ་དང་།
མ་དམིགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་(ཅེ་བ)གཏན་ཆོགས་དག་ཀྱང་ཅི་
རིགས་པར་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ལུང་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་སྟོན་པ་གང་གི་ལུང་གང་ཡིན་པ་དེའི་
བསྟན་པ་ལ་ཡིད་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་
པ་འབའ་ཞིག་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱབ་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལུ་
སྟེགས་ཕྱིད་དག་ལ་ནི་ལུང་མི་འཇུག་གོ། །

རིགས་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས།

རིགས་པ་ཉིད་ནི་བཅུད་ལེན་མཆོག་ཡིན་ལེན། །

གལ་ཏེ་ཡིད་རྟོན་མེད་ན་དེ་ཡོད་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྟན་པ་སྟོན་པའི་དག་ལ་ཡིད་གཏོད་པ་
དག་ལ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པའི་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་ཕྱེད་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱེ་
བྱག་ཏུ་དོན་གིན་ཏུ་ཟབ་པ་དག་རིགས་པས་སྟོན་པ་ན་རིགས་པ་དེས་དོན་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་དོན་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་དག་པའི་རྩ་བ་རྒྱུད་བུ་མ་ཡིན་པར་སྟན་སྟུ་
ཆོགས་པའི་སྒོ་དང་ལྟན་པ་དག་ལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་པ་གདུལ་
བར་བྱ་བ་དག་གིས་དོན་རྟོགས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་མོས་པ་ལྷག་
པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་
རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་འདི་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མོས་པ་ལས་འདུན་པ་ལ་
སོགས་པ་སྟེ་བའི་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཉིད་དགོས་སོ། །འབྲེལ་པ་ནི་
ཁམས་ནི་རྟོགས་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་
པས་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་ཏེ་བཤད་མི་དགོས་སོ། །བསྟན་པ་འདི་ལ་གདུལ་བར་བྱ་བ་
ནི་དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཉིས་ཏེ། དད་པས་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་ཕྱིར་ནི་ལུང་གིས་བཤད་པ། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་ནི་རིགས་པས་

བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་རིགས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་བསྟན་བཅོས་
འདི་ཡང་རིགས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་མོར་བྱ་དང་སྟོན་མེ་དང་
སྟོག་དང་ཉི་མ་དང་ཟླ་པའི་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་དང་ལྡན་པས་སྟོན་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་
རྣམས་ལ་བརྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱལ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་དོན་རྣམ་ཡུལ་ཆེན་པོ་
སྟོན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་(ཅན)ཀྱི་སྤང་བ་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་
ལྡན་པའི་རིགས་པའི་འོད་ཟེར་སྟོབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས་བྱལ་བས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱད་སྟུང་འདི་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་རིགས་པ་སྟུབ་པའི་
རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་སྟོབས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྟོབས་པ་མེད་པ་ནི་ཆོད་པའི་གནས་སུ་ཡང་པས་
པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྟོབ་དཔོན་གཙང་ནག་པས། དོན་ཆོག་ཆོས་སྟོབས་འོད་མཛད་པ། །ཞེས་
བརྟན་ནས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྟོབས་པར་གསུང་མོད་ཀྱི། ཆེན་
ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་རྣམ་དོད་ནི་མ་གྲལ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྤང་བས་ཆོག་གི་རྣམ་དོད་མེད་པའི་
ཕྱིར་དེ་ལྷར་འདོན་པ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དོན་དང་ཆོས་དང་སྟོབས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཤུགས་ལ་ངས་པའི་ཆོག་ཀྱང་འབྱུང་སྟེ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་སྟོབ་
ན་ཡང་མི་འཐད་པ་མེད་དོ། །

རྗེ་བརྩན་གྱིས་ནི་བྱལ་བའི་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་དེའི་ཚུལ་
ལུགས་ཁོང་དུ་རྒྱད་ནས་དེ་དག་གི་རྒྱ་དང་མཐུན་པར་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་
མཐས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་རིགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ནི་གང་
ཞིག་དོན་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།

འདི་ཉིད་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སྐྱལ་བའི་མདོ་ལས།

བྱམས་པ་རྒྱ་བཞེས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྟོབས་

པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱམས་པ་འདི་ལ་སྟོབས་པ་དོན་

དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་དང་
 ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་
 པ་འབྲི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འཁེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་པན་ཡོན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ།
 འཁོར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་པན་ཡོན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་འདི་བཞིས་སོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་སྦྲུང་ཏེ། དབམས་པ་གང་ལ་ལ་རྒྱ་བཞིས་སྒྲོབས་སམ་སྒྲོབས་
 པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དད་པ་དག་གིས་
 སངས་རྒྱུ་ལུ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བྱས་ཏེ་
 དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དབམས་པ་གང་ཅུང་
 ཟད་ལེགས་པར་སྦྱས་པ་ (ཅད་ཅུང་)དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དབམས་པ་དེ་ལ་ལུ་སྒྲོབས་པ་འདི་དག་ལ་འདི་
 སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོང་བ་དང་། གང་ཟག་དེ་ལ་
 ཞེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་རི་མོར་མི་བྱེད་ན་དེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བཤད་
 པའི་སྒྲོབས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་སྤངས་པས་ཆོས་
 ཀྱིས་འཕོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ལས་ཀྱིས་ངན་སོང་དུ་འགོ་
 བར་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ཆོགས་སུ་བཅད་པར་སྦྲུང་བ་སྟེ། དག་ཆོག་གམ་
 བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་ལྷན། རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
 ཡན་ཚུན་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཡན་འདོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་འབྲེལ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 བས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅམ་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་
 རྣམ་པ་ཀྱང་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་ཅིང་ཞི་བ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡན་ཡོན་སྟོན་པར་བྱེད་
 པའི་གསུང་རམ་དག་ཆོག་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གདོལ་པའི་བྱན་གྱི་ཁ་ནས་

ལྷུང་ཀྱང་རུང་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དྲང་ཐོང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
གསུང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དོན་གང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁའ་པ་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ལ། ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
གསུང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ་ཉི་ཤེས་བཏགས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ཞེས་བརྗོད་
པ་དེ་ཡང་མཁས་པས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་དག་དང་ཆེག་རིགས་པ་དང་
ལྷན་པར་མཐོང་བཞིན་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན་སེམས་རང་པ་དེས་རྒྱུད་བསྟན་
ནས་གསུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་གྱང་འགོག་པར་བྱེད་པས་དཔུལ་བར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །

མཚན་ཉིད་བཞི་དང་ལྷན་པ་ལས་བསྒྲེག་པའི་དག་ནི་གཞན་སྟེ་ཞུགས་བྱེད་དམ་དེ་ལྟ་
བྱ་དང་མཐུན་པ་དག་གི་ཡིན་ནོ། །

དོན་འདི་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས།

འབྲེལ་པ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །

སྒྲིམ་བུའི་དོན་ནི་བརྗོད་བྱེད་དག །ཅིས་བྱ་བས་བཤད་དོ། །

ལྷུང་གི་རྒྱ་མཐུན་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་པའི་
ལྷུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་དེ་བརྗོད་ཀྱི། རང་གི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྟོབས་པས་
བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྟོན་པའི་ལྷུང་ཡིན་ནམ་གཞན་དབང་ལྷུག་ལ་སོགས་པས་
བྱས་པའི་ལྷུང་ཡིན་སྟུང་པའི་(ཅུན་)ཐེ་ཚོམ་གྱིས་འདི་ལས་བྱི་རོལ་པའི་ལུགས་ལ་སེམས་
རྣམ་པར་གཡང་བ་མེད་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད་པ་གང་ཆེ་འདིའི་དོན་ཅུང་དང་མཐོ་རིས་
ཀྱི་དོན་ཅུང་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྟན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དྲང་ཐོང་གི་བཀའ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བོས་སྒྲུང་ཞིང་གཟུང་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་
དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གང་ཟག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུ་མ་ནི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བའི་གང་ཟག་གིས་སོ། །

འདིའི་རྗེས་ལ།

མ་རིག་ལྟོངས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིན་བུའི་ཡིག་འདྲར་མུ་སྟེགས་བསྟན་བཅོས་

སྤངས་། །

དོན་ལྡན་ཆོས་ལྡན་ས་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཟད་བྱེད་བརྗོད་གྱུར་གང་ཡིན་དང་།

འཛིག་རྟེན་སོ་སོའི་ལེགས་བཤད་གང་དེའང་སྟོ་ལྡན་དང་སྟོང་བཞིན་གཟུང་ན།

གསུང་གང་ཟག་མེད་སྟོ་མང་འརྣམས་ཀྱི་ཞལ་ནས་བྱུང་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། །

ཞེས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་འོག་ནས་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་གངས་ཀྱི་རེས་པ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་རྩ་བའི་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྟོ་ལྡན་གེས་རབ་གསུང་དོ། །

དེ་ལྟར་དགོས་འབྲེལ་བསྟན་ནས་དེ་མ་རྟོགས་པར་ལུང་ལ་བརྟན་པའི་ཉེས་པ་
དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ།

མ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་རྒྱལ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ།

དེ་ཕྱིར་དང་སྟོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་མདོ་སྟེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དགྲུག །

ཐུབ་རྒྱལ་གཤིག་ཕྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཆོས་ལ་ནི་གཞོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །

ཉོན་མོངས་སྟོངས་བདག་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། །

དེས་གསུངས་ཆོས་ལ་བརྟེས་གང་དེ་ཀུན་ཞེན་ལྟས་བྱས། །

དེས་ན་ཞེན་ལྟའི་དྲི་ཅན་དེ་ལ་སྟོ་མི་སྦྱར། །

གོས་གཙང་ཆོན་གྱིས་རྣམ་བསྟར་སྦྱུམ་གྱིས་གོས་པ་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ཐལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་དང་ལུང་ལ་བརྟེན་
ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དང་སྟོང་ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་ཡུན་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དང་ལྟ་

ལ་སོགས་པ་བརྟན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མཐུ་བོ་ཆེ་དག་གི་ལག་རྒྱ་བགཞག་པའི་མདོ་སྡེ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་(ཅེས་)སྤྱི་བོས་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་ལས་
ཆེས་མཁས་པའི་གང་ཟག་ལྟ་ཞོག མཉམ་པ་འགའ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་དེ་དགྲུག་ཅིང་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གཞན་དུ་བསྟོན་པར་མི་བྱ་ལ། བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་རིགས་པས་དོན་གཟུང་བར་བྱ་
བས་ཡིན་གྱི། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགྲུག་པར་མི་བྱའོ། །
གལ་ཏེ་དགྲུག་པར་བྱེད་ན་ནི་སྤྱབ་པའི་རྒྱལ་ཏེ་གཞུང་ལུགས་གཤིག་ཅིང་ཉམས་པར་བྱས་
པའི་ཕྱིར་དེའི་བརྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ།
བསྐྱབ་པ་གསུམ་བོའི་ཡང་རྟེན་ནི་གསུང་རབ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པའི་བཀའ་ལ་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་དག་ཡོད་པ་སྤིད་ན་དེའི་རྒྱ་ནི་ཅི་ཞིག་སྤྲུམ་ན། རྒྱ་ནི་མཛོགས་པ་དང་ལོག་
པར་རྟོག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་གྱིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་གསུང་གི་དོན་མཛོགས་ཏེ་ཡིད་མོངས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་
རྣམས་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། འཕགས་པ་དེས་གསུངས་
པའི་ཆོས་ལ་བརྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་ནན་གྱིས་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དྲི་མས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་སྐྱར་ཞིང་བརྟན་པ་དེ་དག་ཀྱན་བྱས་སོ། །

དེ་བས་ན་ཕྱོགས་སུ་ཞེན་པའི་ལྟ་བའི་དྲི་མ་ཅན་དེ་ལ་རང་གི་སྒོ་རྒྱར་བར་མི་བྱ་སྟེ།
གལ་ཏེ་ལན་ཅིག་ཙམ་སྐྱར་བ་བྱས་ན་ཡང་དེ་ལས་གིན་དུ་དབུལ་དཀའ་བས་ན་དེ་བས་གྲུབ་
པའི་མཐའ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་དག་ཆེས་བཟང་སྟེ། གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་
གོས་གཙང་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཆོན་བཟང་པོ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱར་བར་སྤྲོ་ལ།
ཞེན་ལྟ་ཅན་ནི་སྤྲུམ་གྱིས་གོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དབུལ་བར་སྤྲོ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེན་
པའི་ལྟ་བ་མི་སྤོང་ཞིང་ཆོས་སུ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དག་ལ་རྒྱ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་འབྲས་སུ་
འཛིགས་སུ་རུང་བ་དག་ཞོན་ཐོབ་བོ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

སྒོ་དམན་ཕྱིར་དང་དཀར་མོས་བྲལ་ཕྱིར་ལོག་པའི་ར་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །
དམ་ཚོས་འཁོངས་པས་བསྐྱིབས་པའི་བདག་ཕྱིར་བྱང་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་

ཕྱིར་དང། །

ཉིད་ལ་བཀམས་ཕྱིར་ལྟ་བུའི་(3)འོན་དབང་ཕྱིར་ཚོས་སྟན་འབྱེན་པ་བརྟེན་
པའི་ཕྱིར། །

ཚོས་འཛིན་བསྐྱངས་ཕྱིར་མོས་པ་དམན་ཕྱིར་དག་བཅོམ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་སྒྲོང་
བྱེད། །

རི་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཚོས་ཉམས་དེ་བཞིན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་དང་ནི། །
མི་བཟད་སྒྲུལ་གདུག་གཤེད་མ་དང་ནི་ཐོག་ལ་འང་གིན་རྟུ་འཛིགས་མི་བྱ། །
མེ་སྒྲུལ་དག་དང་དོ་རྗེའི་མེས་ནི་སྟོག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་བྱེད་དེ། །
དེ་ལས་མནར་མེད་རྣམས་ཀྱི་འགོ་བ་གིན་རྟུ་འཛིགས་པར་འགོ་མི་འགྱུར། །
གང་ཞིག་ཡང་ཡང་སྟོག་གོགས་བསྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ངན་སེམས་ལྟར་
འགྱུར་དང། །

པ་མ་དག་བཅོམ་གསོད་པ་བྱ་བ་མིན་བྱེད་མཆོག་ཆོགས་འབྱེད་པའི་མི། །
དེ་ཡང་ཚོས་ཉིད་དེས་བར་བསམས་ན་མུར་དུ་དེ་ལས་ཐར་འགྱུར་གྱི། །
གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཚོས་ལ་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་ཐར་བ་ག་ལ་ཡོད། །

ཅས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་སྒྲོང་ཞིང་སྟན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་དུ་མ་ཞིག་ལས་ཡིན་ཏེ།
སྒོ་གོས་དམན་པས་ཤེས་རབ་ཉམ་ཆུང་བ་ལས་ཚོས་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འོག་མ་
རྣམས་ལ་ཡང་ཕྱིར་གྱི་སྒྲུ་རྣམས་ལས་སུ་གདོན་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དཀར་པོ་དག་པའི་
ལས་ལ་མོས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་སྟོག་ཏོ་ལ་མི་འཛིན་པ་ལས་དང། མོངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་
འདི་དག་པས་བདག་ཚོས་མཁས་སོ་སྟེམ་པའི་ལོག་པའི་ར་རྒྱལ་བརྟེན་ནས་དེ་མི་སྒྲོང་བར་

གནས་པ་ལས་དང་། རྩོན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གྲས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་འདིར་དམ་
 བའི་ཆོས་ཀྱིས་འཐོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེའི་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་དང་ལྷན་པའི་
 བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་ལས་དང་། རྒྱང་བའི་དོན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་
 འཛིན་པའི་སྐྱོངས་པ་ལས་དང་། ཟས་གོས་སོགས་རྟེན་པ་ལ་བརྟམ་པ་ལས་དང་། རང་གི་
 ལྟ་བུ་དང་དམ་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་མི་མཐུན་པར་མཐོང་བའི་དབང་ལས་དང་། དམ་པའི་
 ཆོས་སྙན་འབྱེན་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གྲུ་མའམ་གྲོགས་སུ་བསྟེན་པ་ལས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་
 འཛིན་པའི་མཁས་པ་ལ་དགྲ་ལྟར་མཐོང་ནས་རྒྱང་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་ལས་དང་། དཀོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་མེས་པའི་ཤུགས་དམན་པ་རྣམས་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་འདི་དག་ནི་སྐྱེས་བུ་
 གཅིག་ལ་(ཅ)འབའ་ཐམས་ཅད་ཆང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་དག་ལས་ཅི་རིགས་པར་
 ཆོས་སྦྱང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སུ་ཞིག་ཆོས་སྦྱང་ཡང་མི་ཤེས་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ནི་རྒྱུར་ངེས་ལ།
 སྦྱང་བའི་ཆད་ཀྱང་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས་ཆོས་དེ་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་ལ་བཤད་ལ། འདི་ཉིད་དུ་འང་
 ལྷང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཁོང་ཁོ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་མེས་པ་ལས་ཉམས་
 བས་དེ་ལ་ཁོ་བ་དེ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་རྒྱུ་བ་པས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་དེ་ལྟར་ཏེ་དེ་ཅམ་དུ་གྲུང་
 དོར་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མེད་པུང་ཆེན་པོ་དང་། མི་བཟད་ཅིང་དག་པའི་དུག་དང་
 ལྷན་པའི་སྒྲུལ་གདུག་པ་དང་། ཐོག་གཅིད་པའི་གཤེད་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་ནས་ཐོག་ལྷུང་
 བ་ལའང་གིན་ཏུ་འཛིགས་པར་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། མེད་པུང་དང་དགྲ་དང་དོ་རྗེའི་མེ་ཐོག་
 དག་གིས་ནི་ཆོ་འདིའི་སྟོག་དང་བྲལ་བ་ཙམ་བྱེད་གྱི། གཞི་དེ་ལས་དཔུལ་བ་བརྒྱད་པ་
 མནར་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་འགོ་བ་གིན་ཏུ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་དེར་འགོ་བར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །
 མནར་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་ལྷག་པའི་མནར་བ་གཞན་མེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ལ།
 སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་ངལ་སོར་མེད་པས་ནི་བསྟོར་མེད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་དོ། །གཞན་ཡང་
 མཆོམས་མེད་པ་ལྷ་ལས་ཀྱང་ཆོས་སྦྱང་བ་འདི་གིན་ཏུ་ཕྱི་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་སྟོག་
 པའི་གྲོགས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ལ་གསོད་པར་སེམས་པའི་རན་

སེམས་དང་ལྷན་པར་སྐྱར་བས་སྐྱུ་ལས་ཁག་སྐྱར་བ་དང་། རང་གི་མཉམ་རང་གི་མཉམ་ཟག་
པ་ཟད་པའི་དགྲ་བཙུན་པ་གསོད་པར་བྱེད་བ་སྟེ། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བསད་པའི་ལས་བཞི་
དང་། མཚོག་གི་ཚོགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་སངས་རྒྱུ་ལས་ཐོགས་གཞན་དུ་འབྱེད་པར་བྱེད་
པའི་མི་མ་སྐྱེས་དག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ངེས་པར་ཉི་ཡང་དག་པར་
བསམས་ཤིང་བསྐྱོམས་པས་སྐྱར་དུ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དེ་ལས་ཐར་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡང་
ཡོད་མོད་ཀྱི། སྐྱེས་སྤྱུག་ཤིག་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཡིད་སྤང་བ་དེ་ལ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ཐར་པའི་
ལས་སྐྱེ་བ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱགས་ཤིང་བཀུར་
སྟེར་མཛད་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱུ་མར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྟེད་པར་མི་བྱ་ལ། ཆོས་གང་དག་
བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོས་མི་དཔོགས་པ་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱུ་བཙུན་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་
མཁུན་གང་གི་བདག་གིས་(༣༡༡ན)ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་བྱས་ཏེ་མི་སྟེད་པར་འདུག་
པར་བྱའོ། །

ད་ནི་བཤད་པའི་དག་བ་བསྟོ་སྟེ།

དགོན་མཚོག་རྣམ་པར་བྱང་ཁམས་དྲི་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་ཐིན་ལས་ཏེ།

དོན་གནས་རྣམ་བདུན་ཚུལ་བཞིན་བཤད་ལས་བདག་གིས་དགེ་བ་གང་ཐོབ་པ།

དེས་ནི་འགྲོ་འདི་མཐའ་ཡས་འོད་མངའ་དང་སྤང་ཆེ་དཔག་མེད་མཐོང་ཞིང་།།

མཐོང་ནས་ཀྱང་ནི་ཚོས་མིག་དྲི་མེད་སྒྲིས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་མཚན་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་བྱ་བས་སོ། །དེ་ལ་བསྟོར་བར་བྱ་བ་ནི་གང་བཤད་པ་དང་། རི་ལྷ་ར་བཤད་པ་རྣམས་
པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བས་
བསྐྱར་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པའི་ཁམས་དང་། སྤེམ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་། དེའི་
ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་ཅུ་བཞི་དང་། ཆད་པ་མེད་པའི་སྤྱིན་ལས་ཏེ་བཞེད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཀྱང་གྱི་
གནས་སམ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་གི་ཆོག་ལས་དག་འདིར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་པའི་ལུང་
གི་ཆུལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དང་། རིགས་པའི་ཆུལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ལས་བྱུང་བའི་

དགེ་བཤོ། །སྒྲོ་བ་པོ་ནི་བྱམས་པའི་མགོན་པོ་བདག་གམ་བདག་དང་འདྲ་བ་ཞན་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་འདི་བཤད་པ་དང་ཉན་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་
 གང་ཞིག་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡིས་སྒྲིག་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ནས་འཆི་བའི་དུས་ཉེ་བར་
 གནས་པ་ན་ཡང་འགྲོ་བ་འདི་དག་གིས་མཐའ་ཡས་པའི་འོད་ཟེར་མངའ་བས་ཆོད་པག་ཏུ་
 མེད་པ་ཞེས་གྲགས་པའི་བྱང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དེ་ལེོར་དང་བཙས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཞིང་།
 དེ་དག་གི་སྤྱང་བས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སྒྲེས་ཏེ་དེའི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་
 མཐོང་ནས་ཀྱང་། དེའི་གསུང་ཐོས་པ་ལས་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་མེད་པ་
 ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་སྒྲེས་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་ས་བཅུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆངས་
 བར་སྒྲོད་པ་བཅུ་སྟུད་པས་བྱང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་མཆོག་སྤྱོད་མེད་པ་ཐོབ་པར་གྲོག་ཅིག་
 ཡོངས་སུ་བསྐྱོད་པ་འདི་ནི་གཞན་དག་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི་རྗེ་བཅུན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
 བམ་དུ་ཡང་བྱང་སྤྱོད་ཆོད་པག་ཏུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ག་ཟིགས་སོ། །

ད་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་རྩུང་ཟད་བཟོད་དེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་པོ་
 (ཅ།༡༡)བ)འདི་དག་གི་བསྐྱེས་པའི་དོན་ཡང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ།

- གང་ལས་རྒྱ་མཚན་གང་མྱིར་ནི། །
- རི་ལྷ་བྱུར་ནི་གང་བཤད་དང་། །
- རྒྱ་མཐུན་པ་ནི་གང་ཡིན་ཏེ། །
- ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་བསྟན་ཏོ། །
- གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་དག་པ་ཡི། །
- ཐབས་དང་གཅིག་གིས་ཉམས་པའི་རྒྱ། །
- དེ་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ནི། །
- གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན། །
- འཁོར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བཟོད་པ་དང་། །

བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ཆོས་བརྗོད་པའི། །

མདོར་ན་འབྲས་སྤྲུལ་གཉིས་ནི། །

ཐ་མ་ཡིས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྟེན་གང་ལས་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་བཤད་པའི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་དང་། ཚུལ་རིམ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱ་བ་གང་ཞིག་བརྗོད་པའི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་དང་། རིགས་པ་དང་ལུང་གི་རྒྱ་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཆོགས་
སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཏེ་དོན་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞིས་ཅི་རིགས་པར་
བསྟན་ཏོ། །

གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པས་དག་ཅིང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་
བསྟན་ཏོ། །སློང་མན་ཕྱིར་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་ནི་
ཆོས་སྤོང་བས་བདག་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱ་ཆེ་རབས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་དང་། ཆེ་འདིར་ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་ཕྱད་པ་དང་།
སྐྱེས་སྤངས་པ་ལས་བྱོལ་བ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་རིམ་ལྟར་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉམས་དེ་
བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་སྤོང་བའི་འབྲས་སུ་
མནར་མེད་པར་འཕྲག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡེ་གེས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ཐོབ་པ་དག་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་བསྐྱོས་པའི་འབྲས་སུ་ཆེ་དཔག་རྒྱ་མེད་པའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
སྐྱའི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་
འབྲས་སུ་སྟེ། མདོར་ན་འབྲས་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་དེ་དག་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་དགོན་
མཆོག་རྣམ་པར་བྱང་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཐ་མའི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཉན་ཐོས་

གྱི་སྡེ་སྟོན་དང་ཐེག་པ་(ཅ) རྟེན་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོན་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གནས་པ་ལས་བསྟན་
བཅོས་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་
འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱུད་གཉིས་ལས་བྱ་མ་སྟེ་བྱི་མར་གྱུར་པ་འབྲས་བུ་
དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་དེའི་རྒྱ་རིགས་བཞི་པོ་རོ་བོ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོ་ནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་སྐབས་རྣམས་ལས་ཕན་ཡོན་གྱི་སྐབས་སམ་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་
ལེའུ་ལྟ་བུ་ཡོ། །

དེ་དག་གིས་ནི།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོག་སྤྲུལ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་དང་། །

ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་ཐེན་ལས་ཐམ་སྟེ། །

བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྟུན། །

རོ་རྩེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ། །

ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་སྤྲུལ་བཅད་པའི་དོན་གྱིས་བསྟུས་པའི་བཤད་བརྟེན་གས་སོ། །

ད་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གྱིས་འབྲེལ་བ་མཛད་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་བསྟོ་སྟེ།

ཐེག་མཆོག་དམ་ཆོས་རིན་ཆེན་བཤད་འདི་ལས། །

བསམ་ཡས་བསོད་ནམས་བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ། །

དེས་ནི་འགོ་ཀུན་ཐེག་མཆོག་དམ་པའི་ཆོས། །

རིན་ཆེན་དྲི་མ་མེད་པའི་སྟོན་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བྱ་བས་སོ། །

ཐེག་པ་མཆོག་གི་དམ་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པས་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲ་བ་
དག་ལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་བྱི་དོར་བཞིས་པ་འདི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅིང་མཐའ་
ཡས་པའི་བསོད་ནམས་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་བདག་གིས་གང་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་
དེས་ནི་འགོ་བཤམ་ལུས་པ་ཀུན་ཐེག་པ་མཆོག་གི་དམ་པའི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་དྲི་མ་མེད་པའི་

སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་ནམ་མཁའ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་དེ་ལ་ལོངས་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་གོ། །

འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་མགོན་པོ་བྱམས་པ་ནི་ས་བརྩུ་བ་ལ་གནས་པའི་
འཕགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱ་བའི་
མཛད་པ་སྟོན་པ་སྟེ། སྟོན་པའི་མཆོག་རྟུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་ཡང་ངེས་པའི་དོན་དུ་ན་
སངས་རྒྱས་ནས་རིེ་ཅམ་ལོན་པའི་བསྐྱལ་པའི་གངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་དུལ་ལས་
འདས་པ་ཉིད་དོ། །

དེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་བཤད་པ་འདི་ཡང་སྟོན་དཔོན་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་མཛད་པ་སྟེ། སྟོན་དཔོན་འདི་ནི་ལོ་བརྩུག་ཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱམས་པའི་རིག་སྔགས་
རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྐྱོས་པ་ལས། (ཅ) ༡བ)ལོ་བརྩུག་ཉིས་རྟོགས་པ་ན་རྩེ་བརྩུན་གྱིས་
ཞལ་བསྟན་ཞིང་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་སུ་ཁྱིད་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་སྔགས་དང་།
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་གནང་ཞིང་། སྤྱིར་འཛུལ་
བའི་གྲིང་དུ་བྱོན་ནས་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མཛད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཉིད་རབ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སྟེ།

དོན་དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས།

ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དག་སྟོང་ནི། །

བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མ་བས། །

མདོ་སྔགས་དོན་དྲང་བའི་དོན། །

རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་རྟུ་འབྱེད། །

གཞུང་བྱེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །

དེ་ཡི་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། །

ས་ལའི་པོ་ཉ་མོ་ཞེས་བརྟུན། །

དེ་ཡི་སྔགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། །

སྟོན་བཟང་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །
 བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བྱེད་ཕྱིར། །
 མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱད་བྱེད། །
 ཡོན་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱར་འཛོ། །
 འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། །
 ཡུན་རིང་བདེ་བ་རྗེས་སྤྱོད་ནས། །
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་དེ། །
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །

ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་རི་ལྗ་བ་བཞིན་དུ་འཛམ་གྱིང་གླིང་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་
 པའི་བདག་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་འདི་ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཕས་དབུ་མའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་དོ། །

མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གྱང་སྟོབ་དཔོན་
 ཐོགས་མེད་གྱི་དོན་དུ་མཛད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ་འཆད་ལ། བཀའ་བསྟུ་
 བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཉིད་ན་མཛད་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཨ་ལྷ་ཡས་གསུང་དོ། །བསྟན་
 བཅོས་འདི་བོད་དུ་བསྐྱར་བ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཡེར་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་
 གནས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་པི་གྲ་མ་གྱི་ལའི་ས་ཁས་པ་ཆེན་
 པོ་དྲེ་པི་ཀ་ར་གྱི་རྩྭ་ན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ལོ་ཙྗ་བ་ཆེན་པོ་ནག་འཛོལ་ཆུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་
 པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་བསྐྱར་ལ། དུས་ཕྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྟོག་སྟོ་ལྷན་གསུ་
 རབ་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཐུགས་སྦྱོང་བ་མཛད་པའི་ཆོ་དཔལ་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་
 མེད་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་གདུང་རབས་གིན་རྩ་མང་པོར་བརྟེན་བརྒྱད་མར་བྱོན་པ་བཅུ་
 རེ་ཆེན་དོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱི་དང་ནང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་གིན་གྲུབ་པ་
 ཆེན་པོ་ཡང་བརྟེས་པར་(༡) ༩༣)གྲགས་པ་དེའི་སྤྱི་མོ་བཅུ་ཐེ་སུ་ག་ཏེ་ཞེས་པའི་བརྟེན་

ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱི་མཆོད་ཐོ་ནི་པརྟེ་ཉ་སརྟེ་ན་སྟེ་སྟེ་བོ་དམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མཁས་པ་
རིན་ཆེན་རྟོ་རྗེའི་དཔོན་པོ་སྟེ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་མར་གྱུར་པ་ཤུག་འི་དགོ་སྟོང་སྟོ་ལྟ་
གེས་རབ་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱིམ་དཔེ་མེད་དེ་ཉིད་དུ་བསྐྱར་བའོ། །

སྤྱི་མཆོད་པ་ཆོད་ལོ་ཙུ་བ་དང་། མར་བདོ་པ་ལ་སྔགས་པ་མང་པོས་ཀྱང་འགྱུར་མཛད་
དོ། །འདི་ལ་ལོ་ཙུ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། དེའི་སྟོབ་མ་ཞང་དང་གོ་ལུང་པ། ཞང་གི་སྟོབ་མ་
ཉན་བཅ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་གེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་ནས་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་བུ་པ་དང་། དེའི་སྟོབ་མ་
སྟོབ་དཔོན་གཙང་ནག་པ་དང་། དན་བག་པ་ལ་སྔགས་པ་མང་པོ་དག་གིས་ཀྱང་ལྷོ་ཀ་
མཛད་ལ། དུས་སྤྱི་སྟོ་གྲོས་མཚུངས་མེད་ལ་སྔགས་པའི་མཁས་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་དང་མི་རིང་བར་རྩོམ་པ་ཆེན་པོས་ལྷོ་ཀ་དང་བཤད་པ་མཛད་ལ།
དེའི་སྟོབ་མ་མང་པོས་ཀྱང་བཤད་པ་མང་དུ་བགྱིས་པ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་གྱིན་ཏུ་རབ་བར་
གྱུར་ཏོ། །བདག་གིས་ནི་ལོ་ཙུ་བ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བཤད་པ་ཡང་མང་པོ་མཐོང་
ལ། རྗེ་སྤྱི་མཐོ་པས་ཤེད་རང་གི་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་འདིའི་གཞུང་གི་བཅོམ་ལྟན་
འདས་བྱམས་པས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྤྱོད་པས་ལྟན་བཅོས་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་ཆོས་རྗེ་བློ་ལྷན་པས་དེ་ལ་ཐུགས་ཆེས་ཏེ་རྒྱུད་སྤྱོད་པའི་བཤད་པ་ཟུར་དང་།
ལའོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་པའི་དོན་རྣམས་དང་། སརྟེ་ནའི་དཔོན་གྱི་
སྟོབ་མ་བཅོན་ཁ་བོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བའི་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་མཐུན་
པར་སྦྲང་བས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་པ་གཞན་ལ་སྦྲང་བར་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་མཐོ་ལག་འཁྱིལ་མཐོང་ཡས་ནམ་མཁའ་རང་གི་ཁ་ཡི་ནང་དུ་རྒྱུད་པར་

འདོད་པ་དང་། །

གྱིན་ཏུ་རིང་བ་མིན་པའི་ལག་པས་མཐོང་ཡས་སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་ཏུ་ལ་

བར་འདོད་འདྲ་བར། །

ཀུན་ནས་སྐྱོང་ས་ཤིང་ཉམ་ཆུང་སྒྲོ་ཡི་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དག་དང་

བསྟན་བཅོས་ལ། །

ཚམ་ཚུལ་མེད་ཅིང་མང་དུ་སྒྲུས་པ་འདི་ནི་དད་པ་ཁོ་ནས་ཡིན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན།།

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་(ཅ) ༡༧)གྱི་ཡུལ། །

བཤད་པ་འདི་ལས་ཡེ་ཤེས་གྱི། །

སྤང་བ་རྒྱ་ཆེན་སྒྲེས་གྱུར་ནས། །

དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་ཤོག །

ལུས་དང་དག་དག་མ་བསྐྱམས་ཤིང་། །

སེམས་ཀྱང་རྣམ་པར་གཡེངས་གྱུར་ཏེ། །

གྲང་པོ་མྱོས་བཞིན་ཅི་དགར་ནི། །

འདུག་ཕྱིད་དེ་ལས་བསྒྲོག་གྱུར་ཅིག །

མཁས་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་བ་དང་། །

ཐོས་དང་གཏམ་དུ་བགྱིས་པ་དང་། །

དྲན་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་ན་ཡང་། །

དེ་དག་ཀུན་ལ་གྲུས་ཕྱིད་ཤོག །

ཕན་དང་བདེ་བ་མ་ལུས་པའི། །

འབྱུང་གནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ། །

སྤང་བར་གྱུར་འདི་འང་ཡར་ངོ་ཡི། །

ཟླ་བ་བཞིན་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །

མིག་གིས་སེམས་ཅན་མཐོང་ན་ཡང་། །

དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྟུང་སྟེ། །

ཆགས་དང་ཁྱོ་བ་སྤངས་པ་ཡི། །

བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག །
 བདག་ནི་དུད་གྲོར་གྱུར་ན་ཡང་། །
 ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི། །
 གླུགས་བམ་མཐོང་ནས་དགའ་བ་དང་། །
 ཀུའི་བྱེད་ཅིང་འཇུག་པར་ཤོག །
 རྒྱལ་བའི་གསུང་དང་མ་བྲལ་ན། །
 ཡི་དྲགས་ཉིད་དུ་གྱུར་ཡུང་སྤར། །
 གཞན་དག་ལ་ཡང་ཕན་བྱེད་པས། །
 དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་སྤོངས་པར་ཤོག །
 དཔུལ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན་ཡང་། །
 བཙོ་དང་ཐུག་པའི་མེ་ཆེན་ལ། །
 འོད་གསལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་བར་ནི། །
 མཐོང་ནས་སྒྲོམ་པས་དགའ་བྱུང་ཅིག །
 ཉན་ཐོས་དང་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི། །
 ཐུག་པའི་གདམ་རྣམས་ཐོས་པ་ན་འང་། །
 འདི་ལྟའི་ཐབས་ལ་མ་བས་མ་བན་ཞེས། །
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་གུས་བྱེད་ཤོག །
 དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཆོག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །
 འཇིག་རྟེན་ལ་རབས་སྐྱེ་པོ་དག་ནི་ལྷག་པར་རྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དང་། །
 དམ་ཆོས་སྦྱོད་པ་འདར་ཉིད་དང་གྲགས་པའི་དབང་སྡོ་ཟབ་མོ་ལ་མི་གུས། །
 གང་དེ་དག་ཡུང་དེ་རིང་ཉིད་ནས་དད་དང་བཙོན་པའི་ཤུགས་ཐོབ་ཤོག །
 ཕན་ཚུན་འཇུམ་པའི་བཞིན་ལྡན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཁོ་ན་གདམ་དུ་བྱེད་

པ་དང་། །

དད་ལྷན་རྣམས་དང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབད་པས་བསྐྱབས་པའི་གྲགས་
བམ་མི་ཉམས་ཤིང་། །

རང་རང་སློབ་དཔོན་དག་ལ་གྱུས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་ལ་
བརྩོན་པས། །

འཆད་དང་ཉན་པའི་ཚུལ་འདི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མི་རྣམས་གོང་དུ་འཕེལ་
(3)༤ན)བར་ཤོག །

རྩི་བཙུན་མི་ལམ་ཉིད་ཀྱི་མཐུ། །

ཁོ་ནས་བདག་ནི་ལེགས་བྱངས་ཏེ། །

དགའ་ལྷན་གནས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི། །

ཆོས་ལ་ཡང་དག་སྟོན་པར་ཤོག །

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་རྒྱ་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ཤུ་གཉིད་དག་སློང་ག་ཞོན་རྒྱ་དཔལ་ཞེས་བགྱི་བས་སྒྲ་མ་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་དྲིན་ལས་སྟོན་ལྷང་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ཁྲོད་དུ་སྦྱར་བ་རྩོགས་སོ། ། །

ཨྱི་སྟེ།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཚུལ་ཉ་རི་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡངས་པའི་སྟོང་
པོ་ལས་ཀྱང་སྟོང་པོ་ཡི། །

བསྟན་བཅོས་མཆོག་གི་བདེ་བྱེད་དུས་བཟང་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་གངས་
ཅན་ལྗོངས་འདིར་གྲུབ་བདག་སུ་མོས་ཡོངས་སུ་བསྟེན། །

རང་གི་སྟོང་པོ་མངོས་པ་གཟིགས་པའི་ལུལ་བྱང་ཉམས་བརྒྱ་རྒྱ་ཆེན་རྒྱལ་
བའི་གདུང་འཆོབ་མཆོག་གུར་ལྷ་བརྒྱ་བའི། །

གཙུག་གི་འོར་ལུ་ག་ཞོན་རྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟན་པར་གྲགས་པ་དེའི་མཁའ་བའི་མེ་

ཡོང་ཡོངས་སུ་གཙང་བར་ཐོགས་མེད་ཅེས། །
འཕགས་པའི་སར་བཞུགས་ཤིང་རྟ་ཆེ་དེའི་རྒྱས་འགྲེལ་མཆོག་དང་ལེགས་
པར་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བཤད་གསལ་བ་ཡོངས་སུ་ཤར། །
ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལས་ནམ་ཡང་འགོད་མིན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོན་
ཟབ་བདུད་ཅི་ཡོངས་སྦྱེལ་བྱེད། །
དཔལ་ལྷན་དྲུགས་པོའི་བཀའ་བརྒྱུད་མཆོག་གི་ཡང་། །
རིང་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་གསལ་བའི་འོད་སྤྲོང་ཅན། །
སྤྱོན་མེད་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་འདིར་ཤར་བས། །
སྦྱབ་བརྒྱུད་མཆོག་འདིའི་གཙོ་བོ་ལུལ་བྱུང་བ། །
ཀུན་གྱི་ཐུགས་མཁའ་ཡོངས་སུ་དང་ཐོབ་སྟེ། །
གང་འདི་འཕེལ་དང་རྒྱས་ལ་ལེགས་དབྱེས་གྱུར། །
རྒྱལ་བའི་སྦྱལ་པའི་འཁོར་ལོ་ནི། །
ནམ་མཁའ་ཇི་སྟིང་འགོ་བ་འདིར། །
བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་འཇུག།
ལྷ་མར་ཅོད་པར་འཛིན་པ་ཞེས། །
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཡུལ་སྤངས་ཤིང་། །
ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་མོའི་ན་བར་འཛེགས། །
དེ་ཡི་སྤོན་ལས་བཟང་པོ་ཡིས། །
ཚུལ་འདི་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པའི་སྤྲད། །
རིན་ཐང་ཆེན་པོའི་རྟེན་དཀའི་ནོར། །
དཔག་ཡས་རེ་སྒྲོང་དཔག་(ཅ)ལ་བསམ་ཤིང་། །
འདོད་པ་ཅི་ཡང་འཛོལ་སྦྱེལ། །

དཔལ་ལྷན་ངག་གི་དབང་པོ་ཡི། །
ཡེ་ཤེས་ཐུགས་ལ་འཕྲོས་པ་མཛུངས། །
གང་གིས་ཞབས་སེན་འཕྲོག་བྱེད་དབང་། །
ལྷ་རབ་ཅས་རལ་པའི་ནགས་གཟིམས་པ། །
བྱང་ཕྱོགས་གྲུབ་པའི་ཞིང་བཟང་པོ། །
ལྷག་ལུང་ཐང་ཞེས་གྲགས་པར་བ། །
གང་ནས་འདྲེན་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་། །
ལུན་ལུམ་ཆོགས་པའི་དངོས་པོ་ཀྱན། །
བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་སྒྱར། །
དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། །
ལྷན་སྒྲེས་རྒྱ་ཉིད་མེ་ཉོག་ཐེང་། །
གང་ཐུགས་དབྱིད་དུས་དཔལ་གྱུར་གྱང་། །
རྒྱ་ཆེན་གཞལ་བྱའི་ཆོས་ཀྱན་གྱི། །
ཐ་སྟད་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ན། །
ཤིན་ཏུ་སྤྲ་དང་གཙང་བ་ཡི། །
རྣམ་བཞག་ལུང་པའི་སྤྱ་དབྱངས་གྱིས། །
སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱའི་རྣ་བ་ལ། །
བཅུད་ལེན་སྦྱིན་མཁས་རྟག་པར་ཡང་། །
སྤྲ་མའི་སྤྱི་ལྷ་སྤྲང་ཅི་འཕྲོགས། །
འདེགས་ལ་ནམ་ཡང་ངལ་མེན་པ། །
དཔལ་ལྷན་ལོ་ཆེན་མཆོག་གི་བཀའི། །
རྗེས་འགོ་དད་པའི་ནགས་སྤྱང་ལས། །

པར་གིང་སྒྲེགས་བྱེ་སྟེད་པ། །

ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་མངའ་ཐང་ཅན། །

ལྟོ་རྒྱུད་དབང་པོའི་དཔལ་ལས་རྟེད། །

དེ་ནས་ཀུན་བཟངས་ནགས་ཀྱི་འདབས་སུ་བྱུང་། །

ལྷགས་གཉིས་མདུན་ས་དཔལ་ལྷན་ཡངས་པ་ཅན། །

འཛིན་མའི་ཐིག་ལེར་འཆི་མེད་གནས་བཟངས་མཆུངས། །

མཁས་པའི་སྦྱོ་བོ་མང་བོ་བསྟེན་བྱ་བ། །

དཔལ་མང་མཛོན་པར་འདུ་བའི་ལོ་བྱང་དེར། །

གང་གི་མཁུན་པའི་གོ་མ་པ་གཅིག་གིས་གཞུང་ལྷགས་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་

སོན་། །

མ་ལུས་རྒྱུད་སྟེའི་དོན་ཟབ་བདུད་ཅི་སྒྲུ་མའི་དྲིན་གྱི་སྟིམ་པ་ཡིས། །

རྫོགས་པར་བཞེས་ལས་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་བདེ་བ་མཚོག་གི་ཐུགས་

གང་ཞིང་། །

རིག་པ་འཛིན་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོའི་དབང་

ཐུག་གཅི། །

རྒྱབ་བརྒྱུད་ཀུན་གྱི་བདག་པོའི་གཙོ་བོ་མཚོག་།

དཔལ་ལྷན་ངག་གི་དབང་ཐུག་གྲགས་པ་ནི། །

ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ལྷ། །

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུན་སྟེའི་བཀའ། །

ཡོངས་སུ་བསྐུལ་ལས་མཁོ་དགའི་ཡོ་བྱད་ཀུན། །

མ་ཆང་མེད་པའི་དཔལ་མང་ཉེ་བར་ཐོབ། །

ཆོས་མིག་རྣམ་ཐུང་སྤྱིད་འདིའི་བྱ་བ་ལ། །

མྱོངས་བྱལ་བསམ་གྲུབ་གྲགས་པའི་བརྩོན་པ་ཡིས། །
 མ་ཁོས་སུ་མེབས་པའི་བཀོད་པ་ལེགས་བརྒྱབས་ནས། །
 རྒྱལ་བའི་(ཅ།ལན)ཐིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ནམ་རིན་དང་། །
 དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་དང་། །
 འབྲུལ་ཆེན་ཡི་གེའི་སྒྲུར་བ་མཁས་རྣམས་དང་། །
 རྟོག་གི་རིག་བྱེད་ཅེར་སོན་དཔོན་མོ་ཆེ། །
 མགོན་པོ་དཔལ་སོགས་དྲུག་ལྷག་བཅུ་ལྷག་ཅིག །
 ཡོངས་སུ་ཆོགས་བྱས་ས་མོ་མག་གི་ལོའི། །
 དབྱར་དུས་ལང་ཆོ་མངོན་པར་གསལ་བ་ན། །
 བར་དུ་བརྒྱབས་ཤིང་བཟང་མོ་ནང་དོན་གྱི། །
 རྩ་བའང་ཡི་གེའི་འབྲུང་ཁུངས་བཟང་པོར་བྱས། །
 དག་བྱེད་ཤིར་ཐིན་འབྲུམ་པའི་ཆོག་དོན་ལ། །
 ལེགས་བྱང་དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་དང་། །
 དེ་དང་མཚན་མཐུན་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན། །
 བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བཟུང་གིས་ལེགས་བརྒྱབས་ཏེ། །
 ལས་བྱེད་སངས་རྒྱས་དོ་རྗེའི་དཔལ་སོགས་ཀྱིས། །
 བཀྲངས་ཡས་ཡོངས་སུ་འཕེལ་བའི་གཏེར་རྒྱོ་ཤེ། །
 འདི་ལས་རྣམ་པར་དཀར་བ་གང་ཐོབ་པ། །
 དེ་ཡི་འགྲེལ་བཤད་ལེགས་མཛད་མཚུངས་མེད་རྗེ། །
 གང་དང་དེ་ཉིད་སྤེལ་བར་དགོངས་པ་ཡི། །
 ཅེ་མོ་གཅིག་གྱུར་འགོ་བའི་གཙུག་རྒྱུན་རྣམས། །
 སྐྱ་ཆོ་ཐིན་ལས་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། །

ཆོས་རྒྱལ་འདི་ཡང་ཆེས་ཆེར་ལེགས་འཕེལ་ཏེ། །

ཟབ་ལམ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལེགས་རྟོགས་གིང་། །

གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཀྱི། །

མ་ལོར་རྒྱལ་བཞིན་སྒྲོམ་དང་བཤད་པ་དང་། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཐའ་དག་འགོ་བ་འདི། །

སྤྲམ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་མཛོན་གྱུར་གོག། །

ཕྱོགས་འདིར་འབད་བགྱིས་རིག་བྱེད་རྣམས་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མི་རྣམས་

ཀྱང་། །

མི་པམ་རྒྱལ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་རང་གི་སྤྲིང་པོ་ལེགས་མཐོང་གྱུར། །

ཡངས་པའི་ས་འདིར་འབྱུག་ཡོང་མེད་ཅིང་འགོ་རྣམས་གཙུག་ལག་རྣམ་

གཉིས་ཀྱི། །

ལེགས་པའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་འཇུག་པས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བདེ་ཐོབ་གོག། །

ཡེ་ལྷམ་ཉེ་ཏུ་བྱ་བ་ལ་ཉེ་ཏུ་སྤྲེལ་བྱས་ཀྱི་ཏོ་བྱ་བ་དང་ཉེ་ཏུ་ཁྱུ་ཡོ་ནི་རོ་རྩ་ཨེ་ལྷོ་བྱ་རྩ་མ་

རྟུ་བྱ་མ་ཎཾ།

ཆོས་རྒྱལ་འདི་ཡང་ཆེས་ཆེར་ལེགས་འཕེལ་རྟེ། །

ཟབ་ལམ་ཐུག་ཀྱང་ཆེན་པོ་ལེགས་རྟོགས་གིང་། །

གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་ཀྱན། །

མ་ནོར་རྒྱལ་བཞིན་སྒོམ་དང་བཤད་པ་དང་། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཐའ་དག་འགོ་བ་འདི། །

སྤྱ་མེད་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་མངོན་གྱུར་ཤོག །

ཐྱོགས་འདིར་འབད་བགྱིས་རིག་བྱེད་རྣམས་དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མི་རྣམས་

ཀྱང་། །

མི་ལམ་རྒྱལ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་རང་གི་སྤིང་པོ་ལེགས་མཐོང་གྱུར། །

ཡངས་པའི་ས་འདིར་འབྲུག་ཡོང་མེད་ཅིང་འགོ་རྣམས་གཙུག་ལག་རྣམ་

གཞིས་གྱི། །

ལེགས་པའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་འཇུག་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདེ་ཐོབ་ཤོག །

ཡེ་རྣམ་ཅེ་ཏུ་པ་རྩ་མ་ཅེ་ཏུ་རྩེ་ལྷན་ལ་ཏོ་བྱ་བ་ད་ཏེ་ཏུ་ཡོ་ནི་རོ་རྩ་ཨེ་ཨི་བུ་དྲི་མ་

དུ་བྲུ་མ་ཎཾ།

མདོ་ཐུགས་གཞུང་ཆེན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐུགས་སྒྲིག་དང་དཔེ་སྟུན་མཛད་པ་པོའི་ ནུམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

རྫོགས་ཆེན་དཔོན་སློབ་སྐྱེ་ཐེང་བདུན་པ། ཀམ་གསུང་རབ་རེས་དོན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཚན་ནི། མངལ་དུ་མ་ཞུགས་གོང་ནས་ཀྱང་ཡོ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་རང་བྱུང་རིག་པའི་
 དོ་རྩེ་མཚོག་གི་སྒྲིབ་བྲལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ཆེན་པོས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན། ཡབ་དམ་ཆོས་
 ཡོངས་འདུས་དང་། ཡུམ་ལེགས་བཤད་སློབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་
 རྒྱལ་ལྷ་བཞེ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་དང་། སྤྱི་ལོ། 1965 ལྷ་བ་དྲུག་པའི་ཆོས་ཉིད་བཞེ་ལ། སྤྲས་ཡུལ་
 འབྲས་མོ་ལྗོངས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱལ་དབང་ཀམ་པའི་གདན་ས་རུམ་བཤེགས་སུ་བཀྲ་ཤིས་པའི་ནགས་
 མཚན་དུ་མ་དང་བཅས་སྐྱེ་འབྱུངས། ཡོ་རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་དྲུག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཡོ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ནས་དཔོན་སློབ་ནུམ་ཐར་མཁའ་འོད་གསལ་གྱི་སྐྱེ་ཐེང་དྲུག་
 པའི་ཡང་མིང་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད། དཔོན་སློབ་ནུམ་ཐར་མཁའ་འོད་གསལ་ནི་གྲུ་རུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་
 ཆོས་འབྱུང་ནང་དུ་ནུམ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྟུག་མི་ལ་རས་པའི་ཐུགས་སྤྲས་རས་པ་ཞིབ་འོད་དང་།
 བེ་མའི་ཐུགས་བཅུད་རྫོགས་ཆེན་སྤྱིང་ཐིག་གི་བཀའ་བབ་བྱུང་ཆེན་མེ་ལོང་དོ་རྩེའི་ནུམ་འབྱུལ་
 ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ནས་བཟུང་རྫོགས་ཆེན་དཔོན་སློབ་རིམ་བྱོན་ནི་སྐྱེ་འབྱུང་རྒྱུ་ཆེད་མའི་
 གདན་ས་དྲུག་གི་ནང་གསེས་མདོ་ཁམས་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་བ་རྫོགས་ཆེན་པ་ཞེས་ཆོས་མིང་གང་
 ཟག་ལ་འཕྲོས། གང་ཟག་གི་མིང་གདན་ས་ལ་འཕྲོས་པ། རྫོན་སློབ་དཔོན་པདྨ་སྐྱེ་འབྱུལ་གྱིས་

ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ། རྒྱ་དཔལ་སྒྲུལ་དང་། མཁན་ཆེན་གཞན་པས་
སྤང་བ། འདྲམ་པམ་སོགས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲིམ་བུ་མང་དུ་བྱོན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཡ་བྱལ་ཡིན་པ་དང་། བྱད་པར་སྐྱེས་པའི་འཛིགས་བྲལ་
ཆོད་བར་དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་དབང་ལྷ་ཁྲུ་པ་རིག་པའི་དོ་རྗེ་མཆོག་གི་སྐུའི་དཔོན་པོའི་སྒྲེ་བ་བཞེས་
པ་ནས་བཟུང་སྐྱེས་པའི་བྱད་པ་དང་བདུན་པ་གཉིས་ནི་བྱག་ཚོགས་ཟུང་འདྲུག་གི་བསྟན་པའི་བདག་
པོར་ཡུར་ཅིང་བཀའ་བརྒྱུད་དང་རྟེན་མའི་བསྟན་པ་ཟུང་གི་མཛད་པ་སྐྱབས་ཆེན་བསྐྱངས་དང་སྦྱོང་
བཞིན་པ་ནི་གཤམ་གསལ་ལྟར་རོ། །

སྤྱི་ལོ། 1968 ལོ་དགུང་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལྷུལ་དབང་ཀམ་པ་མཆོག་གིས་གཙུག་ལྷན་
བཞེས་ཏེ། མཆོན་ལ་ཀམ་གསུང་རབ་དེས་དོན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་གསོལ། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་འཆི་མེད་ཆོ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་བཞུགས་དང་འབྲེལ་གསེར་ཁྲི་ལ་མངའ་གསོལ་གཟུངས་
བསྟོད་མཛད། དགུང་ལོ་ལྔ་ནས་ལྔ་གསུམ་གྲོག་གསན། སྐྱེ་ཆུང་དུའི་དུས་ནས་མཁུན་རབ་ཀྱི་རྩལ་
ཚོགས་པས་འབྲི་གྲོག་སོགས་ཆོགས་མེད་དུ་མཁུན།

སྤྱི་ལོ། 1974 ལོ་དགུང་ལོ་དགུ་པར་ལྷུལ་དབང་ཀམ་པ་མཆོག་ལས་དགོ་རྩལ་གྱི་སྒྲུལ་
པ་བཞེས་ཏེ་མཆོན་ལ་ཀམ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དགུང་ལོ་བཅུའི་ཐོག་བྱང་
རྩལ་སེམས་དཔའི་སྒྲུལ་པ་བཞེས་ཤིང་། མཆོན་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་འགོ་བའི་མགོན་པོ་
ཞེས་གསོལ།

དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པར་གདན་ས་རུམ་བུ་གསུམ་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་འཁོར་གླིང་དུ། ལྷུལ་
དབང་ཀམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་རང་བྱུང་རིག་པའི་དོ་རྗེ་མཆོག་ནས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཀམ་པ་ཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་
རྒྱུད་འཛིན་བྲུགས་བྲས་སུ་མངའ་གསོལ་གྱི་འཇའ་ས་བསྟུལ།

དགུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་ནས་བཟུང་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ཀམ་པའི་འཇའ་དབྱངས་ཁང་གི་
གཞི་རིམ་སློབ་ཡུར་ཞུགས་ཏེ། སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་། སྟན་རག་ མི་པམ་མཁས་འདུག་
སོགས་སློབ་གཉེར་མཛད།

སྤྱི་ལོ། 1980 ལོར་ཡུལ་དབང་ཀམ་པ་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་ལུབ་ཕྱགས་ཨ་འི་དང་ཁེ་
 ༨༥ རྩོམ་པ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་ཕེབས་ཏེ་དབུ་ལྷ་མཐོང་གོ་ལ་ཆེན་མོའི་དོ་སྤྱོད་སྟོན་སྟེན་
 ཆོས་ཀྱི་ལམ་ལོ་ལོ་ཐོག་མར་བསྐྱོར།

སྤྱི་ལོ། 1981 ལོར་འབགས་ཡུལ་ལ་ར་རྒྱ་མིའི་སྤྱི་ཏུ་མཐོ་མི་སྒོ་བ་ལྷའི་ཁོངས་
 གཏོགས་རུམ་བཏོགས་ཀམ་གྱི་ན་ལ་རྒྱའི་བཤད་གྲུ་ལ་ལུགས་ཏེ། ཐོག་མར་བསྐྱོན་གྲུ་དང་སྒོ་
 ཏུགས་སྟེན་སྟེན་ལམ་སྤྱིའི་སྐོར་དང་། འདུལ་བ། མདོན་བ། ཆད་མ། ཤེར་ཕྱིན། དབུ་མ་
 རྩེ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱོད་འཇུག་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ། འབྱེད་
 གཉིས་སྟེན་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད།
 དེ་རྩེ་མུ་འབྱེད་དེ་མཁན་ཆེན་སྐུ་མཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་འཛིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ལྷ་ས་ཟབ་མོ་ནང་གི་དོན།
 རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ཏེ་ཐུགས་གཞུང་ཆེན་མོ་གཉིས་དང་། དེས་དོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བྲིད་ཡིག་
 རྒྱས་པ་དེས་དོན་རྒྱ་མཆོ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་མི་ལ་རས་པའི་མགྱར་འབུམ་གྱི་སྐོར་གྱི་
 ཟབ་བྲིད་བཅས་གསན་ཏེ་བསྐྱོམ་པས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར།

ཡུལ་དབང་ཀམ་པ་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། ཡུལ་བས་རྩེ་དེ་ལ་མགོ་མཁྱེན་བཅུ་འཛིན་པོ་ཆེ་
 སྟེན་སྟེན་རྩེ་མུ་བཀའ་རྒྱུད་གི་སྤྱོད་ཆེན་དམ་པ་བཅུ་དྲུག་གཉིས་ལ་ཉེ་བར་གཅུག་ཏུ་བསྐྱོན་
 ཏེ་མར་མི་དྲུགས་གསུམ་ལས་བརྒྱུད་ཅིང་མཆོད་པའི་བཀའ་འཁྱེད་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་དང་།
 མཁན་སྐོབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་བཀའ་འདྲིན་ལས་བྱུང་ཞིང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བའི་ཞལ་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་
 པ་ལྟ་འཇུག་རྒྱུད་མའི་བཀའ་གཏེར་དག་སྒྲུང་གི་ཆོས་བཀའ་སྟེན་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་ཟམ་མཆད་ཅིང་
 རྩོན་གྱི་ཕྱག་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོའི་ཁྱེད་སྟེན་དང་འབྲེལ་པའི་སྤྱིན་ཀྱི་བྱེད་
 དབང་། ཁོ་ལྟེན་བྲིད། རྒྱུད་རྩེ་ལུང་དང་བཅས་པ་ཆོང་ལ་མ་ཞོར་བ་ཞལ་ནས་སྟན་དུ་བརྒྱུད་
 དེ་ཐུགས་ཀྱི་དབུ་ལ་བེའུར་གཏམས། ལྷག་པར་དུ་སྤྱིང་ཐིག་གི་ཆོས་སྐོར་སྤྱིའི་སྤྱིན་ཀྱི་བྱེད་དང་ཁྱེད་
 པར་ལམ་འཛིན་པའི་ཤེས་སྒྲུ་མའི་བཀའ་འདྲིད་ཡུལ་བས་རྩེ་ལཁྱེན་བཅུ་འཛིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ལེགས་
 པར་གསན་ཏེ་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས།

སྤྱི་ལོ། 1990 ལོར་བཤད་གྲུའི་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་ནས། ཀམ་ཕྱི་ན་ལ་རྒྱའི་བཤད་གྲུའི་བཀའ་རབ་འབྲམས་པ་དང་། བ་ར་རྒྱ་སིའི་སློབ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་ཨ་རྒྱའི་མཚན་གནས་བཞེས།

དེ་ནས་རྒྱབ་སྐྱོགས་ཨ་རིའི་ཁོ་ལམ་སྤྱི་ཡའི་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོར་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོས་ལུགས་དབྱེད་བསྐྱར་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་འཛིན་གྲུར་ཞུགས་ཏེ་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་བརྒྱུད་སྤྱི་ཡའི་དང་། ཡུ་ཤོབ་ཀྱི་གཙོ་སྤྱོད་ལེ་ཤེས་གསལ་འཛམ་གླིང་གསལ་རྒྱུ་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་མེད་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་མེད་དུ་བསྐྱོར།

སྤྱི་ལོ། 1994 རང་ཨ་རིའི་མངའ་སྡེ་ནི་ལུ་ཡོག་ཏུ། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྒྱལ་བསྐྱར་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་དར་སྤྱོད་དང་ཉམས་པ་སྤྱོར་གསལ་འཛིན་དུ། བོད་རྒྱལ་(དེས་དོན་) ཤེས་རིག་ཉམས་གསལ་ཁང་ (Nitaha International Non-profit Educational Corporation) ཞེས་པའི་ཆོགས་པ་གསལ་དུ་བཅུགས། འདིའི་སློབ་ཞིབ་ཕྱི་སྤྱོད་འཛིན་དང་དཔེ་བསྐྱར་གསལ་བཤད་ནང་གསལ།

སྤྱི་ལོ། 1996 ལོ་ནས་བརྒྱུད་ཨ་རིའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲུ་རྒྱ་ཤོར་པ་ལ་ལོ་ལྷར་ཁྱེད་བཀའ་བཀུགས་ལས་ལས་ལའི་ལྷ་གྲུབ་སྐྱོར་དཔེ་མ་འཇུག་པ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེལ་དཔེ་མ་རྒྱུ། རྒྱུད་སྤྱོད་མ་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ཁྱིད་མཛད།

སྤྱི་ལོ། 1996 ལོར་རྒྱབ་སྐྱོགས་ཁེན་ཏར་(Nitartha Institute)འེས་དོན་བཤད་གྲུ་ཞེས་པ་བོད་ལུགས་ཀྱི་ནང་བསྐྱར་བཤད་གྲུའི་ཆོས་སྤྱོད་བཅུགས། ལོ་ལྷར་ཆོས་ལུན་ཁྱེད་པ་འཛོགས་ཏེ། ལོ་རིམ་མཐོ་དམའ་ལྷར་བསྐྱར་གྲུ། སྤྱོད་ཀྱིས། གྲུབ་མཐའ། དཔེ་མ། བར་སྤྱོད། རྒྱུད་སྤྱོད། ཤེས་ཀྱི་ཀྱུ་ཁྱེད་མཛོད་ནས་སྤྱོད་ཆོས་ལས་ལས། སྤྱོད་ཀྱིས་གཞུང་ཟབ་མོ་ནང་དོན་བཅས་ལྷགས་ཁྱིད་གནད། གཞན་ཡང་དེའི་རིང་ལ་དགོ་ཆུན་དུ་རྒྱ་གར་ནས་ནང་བསྐྱར་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཨ་རྒྱུ་རྣམས་གདན་ཞུས་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བའི་ཞལ་སློབ་དགོ་ཆུན་ལ་གསལ་བསྐྱོས་ཏེ་འཆད་ཉན་མཛད་པ་དང་། དེ་སྐབས་ཞལ་སློབ་རྣམས་ཞོག་པར་ལུས་སྤྱོད་དང་། སྤྱོད་དཔེ་སྐྱོན་། དེ་

ཆེས་འཛིན་གྲུ་ཁག་བཅས་འཛོགས། ཨ་རི་དང་ཡུ་རོབ་སྐོག་ས་ལ་དབྱིན་ཱེའི་སྐད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་
མཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ལམ་རྣམས་ཐར་སྒོ་བཞིའི་ཐོག་ནས་མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཉལ་ས་
བསལ་གཏོང་བའམ་རྩོད་པ་བྱེད་པ་ཐངས་དང་བོ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ། 1997 ལོར་ཨ་རི་དང་ཁེ་ན་ཌ་ལ་བཀའ་བརྒྱུད་དང་མྱ་འབྱུང་རྟིང་མའི་ཟབ་ཆོས་
སློབ་གཉེར་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྐུལ་བ་ལྟར་“ན་ལ་རྩ་བོ་རྟི”ཞེས་པའི་ཆོས་
ཆོག་ས་གསར་དུ་བཙུགས། ཞལ་སློབ་རྣམས་ལ་སྡོན་རྒྱུ་ཀུན་བཟང་སླ་མའི་ཞལ་ལུང་དང་།
སྡོན་འགྲོའི་སྒོར། ཀུན་ཏུ་བཟང་བོའི་སྡོན་ལམ། ཆོག་གསུམ་གནད་བརྟེན། བྱག་ཆེན་ངེས་དོན་
བྱ་མཚོ། རོར་སེམས་ཆོས་སྒོར་སྐོག་ས་གསུངས་ཏེ་“ན་ལ་རྩ་བོ་རྟིའི་རི་ཁོད་”ཅེས་པ་ལོ་ལྟར་
དབུར་ཆོས་ཉིན་བཅུ་འི་བར་འཛོགས་ཏེ་སྒོམ་སྐབ་ཉམས་ལེན་ལ་སྐྱུར། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
བཀའ་ཆོས་གསུང་སྐབས་ཞལ་གསལ་ལ་སྒྲ་དག་པ། ཆོག་ཏུང་ལ་དོན་འདུས་པ། གནད་ཉམས་
ལེན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྒོར་ནས་གསུངས་པས་སྤྱི་སྤྱིར་པའི་མཁས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱགས་
བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཛོམ།

སྤྱི་ལོ། 1998 ལོར་ཡུལ་དབང་ཀམ་པ་བཅུ་བདུན་པའི་བཀའ་བཞེན་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལ་
དང་ཐེག་གསུམ་བཀྲ་གིས་ཆོས་སྤྱིར་གཙོས་འཛུར་མན་གྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ཆོག་ས་དང་ཞལ་
སློབ་རྣམས་ལ་ཞབས་འདེགས་མཛད།

དམ་པ་འདི་ནི་སྡོན་མི་ལའི་སྐྱགས་སྐས་རས་པ་ཞི་བ་འོད་དང་། བེ་མའི་སྐྱགས་བཅུད་
རྩོགས་ཆེན་སྟིང་ཐིག་གི་བཀའ་བབ་བྱབ་ཆེན་མེ་ལོང་རྩོད་རྩོམ་འཕྲུལ་ཡིན་པ་གྲུ་རུ་བཀྲ་གིས་
ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལ། སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་དང་། སྐྱགས་བསྐྱེད་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱ་ཆོག་ས་
པའི་དབང་གིས་མྱ་འབྱུང་རྟིང་མ་དང་སྐབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྟོག་གིང་ལྟ་ལུང་
ལྟར་།

གཞན་ཡང་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དབྱིན་སྐད་དུ་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དང་ལྟན་དུ། ཀམ་པ་
དགལ་དབང་སྐྱག་རྩོད་རྩོམ་འཕྲུལ་བྱག་ཆེན་ངེས་དོན་བྱ་མཚོ་དང་། མི་བསྐྱོད་རྩོད་རྩོམ་ལ་

འཇུག་པ་དང་། བར་ཕྱིན་གྱི་རྩ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་དང་། དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཁྲེང་བའི་སྤྱོད་
འཇུག་གེས་རབ་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་སོགས་འགྲུར་ཟིན་པ་དང་། ཀམ་པ་དགུ་པ་དབང་ལྷག་དོ་རྩེ་
གསུང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ད་ལྟ་འགྲུར་བཞིན་པ་དང་། དཔལ་སྒྲུལ་བར་ཕྱིན་སྤྱོད་
སོགས་འགྲུར་རྒྱའི་དགོངས་འཆར་ཡོད་པ་དང་། ཁོང་གི་གསུང་ཆོས་དབྱིན་རྒྱ་དོག་ལྷོ་རིག་གི་
འགྲེལ་བཤད་དང་། ཞིགནས་སྒོམ་ཁྲིད། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤོན་ལམ་གྱི་འགྲེལ་བཤད། རྩེ་
སེམས་ཁྲིད་ཡིག ལྷག་རྫོགས་གྱི་སྤྱིང་དོན། ཤེས་བྱ་མཛོད་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་རྒྱུར་སོགས་དེ་བཞེ་
རྒྱུ་བཅུ་ལྷག་འགའ་གས་པར་དུ་འཁོད།

དེ་ལྟར་དམ་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་རང་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། གཞན་དོན་དུ་
འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ། གཉིས་དོན་དུ་བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་ལྟར་བྲངས་ཏེ། ལྷལ་
བའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་མཛད་རྗེས་ལྷལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱུང་
དང་འབྱུང་བཞིན་པར་འཆོ་ཞིང་བཞེས་པ་ལགས་སོ། །

ཅེས་པ་འདི་འང་སྐབས་མེ་དེ་ཉིད་གྱི་ཞབས་འབངས་སུ་འཁོད་པ་རྫོགས་ཆེན་དཔལ་རྩོད་
ནས་སྤྱོ་ལོ། 2004 ལོའི་ལྷོ་བ་ 2 པར་ཕྱིས་པ་དགེལོ། །

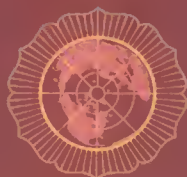

THE KARMAPA

- ༡༢། ཅིར་སྒྲུང་སེམས་ཀྱི་རོལ་པ་ལ་འཆར་ཞིང་། །
 སེམས་ཀྱང་འཛིན་མེད་ཆོས་སྒྲུང་རྟོགས་པའི་མཐུས། །
 སྒྲུང་སྤིང་དབང་དུ་བསྐྱེས་པའི་བྲུབ་པའི་མཆོག། །
 བཀའ་བརྒྱད་རིན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་དག་ལེགས་རྩོལ། །
- ༡) གང་ལ་རྟོགས་སངས་སྤྱིང་པོ་ཉེར་སང་པས། །
 ལྷག་པའི་སྒོ་གོས་རྒྱས་པའི་དབལ་ཡོན་ཅན། །
 བསྟན་འཛིན་དམ་པ་རྟོགས་ཆེན་དཔོན་སྒྲོབ་མཆོན། །
 ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལས་ལམ་དག་པ་ལས། །
- ༢) འགྲོ་མགོན་དུགས་པའི་བཀའ་བརྒྱད་ལས་འོང་པའི། །
 མ་ཞོར་ཆོས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱ་བྲག་ཅིག། །
 རྩོགས་བྲལ་སྒྲུ་པོའི་མིག་ཡིད་དག་འཕྱོན་དུ། །
 བཅའ་ཡང་འཆར་བའི་པར་གྱི་ལྷན་མོ་བསྐྱེན། །
- ༣) རྣམ་དཀར་བྲང་སྤོང་བུ་མོའི་རྒྱན་གང་གིས། །
 མི་གིས་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་འཁྲུང་བྱས་ནས། །
 ཆོགས་གཉིས་དག་པའི་རྒྱབ་ས་ཤིང་འཕྱར་བཞིན་དུ། །
 རྒྱལ་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོར་འཇུག་རྒྱར་ཅིག། །

རྟོགས་ཆེན་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱིས་གསུང་བའ་དཔེ་སྟོན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ནས་
 རྟོགས་ཀྱིས་གསུང་བའ་དཔེ་སྟོན་པར་བསྐྱེན་གནང་རྒྱུའི་འཇུག་བྱང་གིས་
 རྟོགས་དུ། ཀུམ་པའི་རྒྱན་ཤིན་ལས་དོན་ཤིན། བཅའ་ཡོ ༡༧༧༩ ལྷུ་ཡོ ༡༩༩༧ ལྷ ༧ ཆོས་ ༡༥ ལ་སྐུར་
 བས་གིས་པར་བྱར་ཅིག།

Nitartha *international*
www.nitartha.org